Γ. ΟΔΙΑΝ

Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΙΣ

198

SIMANOGLIO MEGARO

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΗΤ ΚΑΙ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

2. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ "ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ„ 2.

Γ. ΟΔΙΑΝ

Η
ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΗΤ ΚΑΙ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1912

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνατύπωσις ἢ ἡ μετάφρασις τοῦ παρόντος ἔργου

Τύποις Α. Κ. ΓΕΡΑΡΔΟΥ

Η
ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἡ πυρκαϊὰ τοῦ Κιοσκίου τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ

Τὸ Σάββατον 7 Ἰανουαρίου 1908 περὶ τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν τουρκιστὶ ἐξερράγνυτο πυρκαϊὰ εἰς τὴν ἐν Βεσικτὰς συνοικίαν Γενῆ Μαχλέ. Τὸ πῦρ εἶχεν ἐκραγῆ ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ ὁ' γραμματέως καὶ θαλαμηπόλου τοῦ Σουλτάνου Ἰζὲτ πασᾶ. Ἡ λιθίνη αὕτη οἰκία ἐσελέγετο. Τὸ πῦρ εἶχεν ἐκραγῆ ἐν τῇ ἄνω ὀρόφῳ ὅλως αἰφνιδίως.

Παρὰ τὴν ἐσπευσμένην ἐοήθειαν, τὸ πῦρ εἶχεν ἀναπτυχθῆ μεγάλως καὶ εἶχεν ἤδη περιβάλλει ὁλάκληρον τὸ οἴκημα. Αἱ ἐγκαταστάσεις ἀεριόφωτος καὶ αἱ πολυπληθεῖς ἐν τῷ οἰκήματι θερμάστραι εἶχον συντελέσῃ μεγάλως εἰς τὴν ταχεῖαν μετάδοσιν τοῦ πυρός.

Αἱ ἐφημερίδες τῆς Κυριακῆς καὶ τῆς Δευτέρας, αἱ ὁποῖαι περιέγραφον τὰ τῆς πυρκαϊᾶς ἔγραφον, ὅτι καὶ ἡ οἰκία τοῦ συνταγματάρχου Ὁμὲρ βέη, συνεχομένη πρὸς τὴν τοῦ Ἰζὲτ καὶ κειμένη εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ, εἶχεν ἀπο-τε-

φρωθῇ ἐπίσης. Ἡ κατοικία τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Ριζᾶ πασᾶ, εὑρισκομένη ἀκριβῶς ἔναντι τοῦ κονακίου καὶ τῆς ὁποίας ἡ πρόσοψις εἶχεν ἀρχίσῃ ὡσαύτως νὰ πυρποληται, διεσώθη χάρις εἰς τὰς ὑπεράνθρώπους προσπαθείας τῶν πυροσβεστῶν, βοηθουμένων ὑπὸ τῶν ἐνοίκων, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν ἔμπνευσιν νὰ καλύψωσι διὰ ταπήτων, ὅλην τὴν πρόσοψιν τῆς οἰκίας εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πυρκαϊᾶς.

Αἱ ἀναγράφουσαι τὰς λεπτομερείας ταύτας ἐφημερίδες προσέθετον, ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος μαθὼν τὴν πυρκαϊὰν εὐηρεστήθη νὰ ἀποστείλῃ ἐπὶ τόπου πολλοὺς ὑπασπιστὰς, ἵνα λάβωσιν ἀμέσως μέτρα διὰ τὴν κατάσβεσιν τοῦ πυρός.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων λεπτομερειῶν ἐγνώσθη, ὅτι καὶ ἡ οἰκία τῶν ἀργυραμοιβῶν Ἀγκὼπ καὶ Στεπὰν Ἀϊτζιὰν, κειμένη παραπλεύρως τοῦ κονακίου τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ, εἶχε γείνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρός. Τέλος περὶ τὸ μεσονύκτιον κατώρθωσαν νὰ σβέσωσι τὸ πῦρ.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διέταξε δι' ἰραδὲ τὸν αὐλικὸν Βεκὴρ βέην καὶ ἄλλους ἀνωτέρους αὐλικοὺς νὰ διαβιβάσωσι τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χαιρετισμούς του πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν Ριζᾶ πασᾶν καὶ τὸν γραμματέα του Ἰζὲτ πασᾶν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι μετέβησαν ἀμέσως εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ καταθέσωσι πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ θρόνου τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης των διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς γενναιόφρονα εὐμένειαν τοῦ σεπτοῦ των Ἄνακτος.

Αἱ ἐφημερίδες προσέθετον, ὅτι οὐδὲν κατωρθώθη νὰ διασωθῇ ἐκ τοῦ κονακίου τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἐνοικοῦντες μόλις ἐπρόλαβον νὰ διαφύγωσι τῶν φλογῶν.

Τέλος δὲ ὅτι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης διέταξε νὰ ἐπιπλωθῇ ἀμέσως ἕτερον κονάκιον ἐν Βεσικτὰς διὰ τὸν γραμματέα του.

Ἐν τούτοις μετὰ τὴν πυρκαϊὰν τὰ μέρη ἅτινα εἶχεν αὕτη ἀποτεφρώσῃ ἐγένοντο θέατρον παραδόξων τινων σκηνῶν, περὶ τῶν ὁποίων αἱ ἐφημερίδες ἔκριναν σκόπιμον νὰ τηρήσωσιν ἀπόλυτον σιγήν.

Πράγματι ὑπὸ τὸ τυραννικὸν καθεστὼς τότε ἡ λογοκρισία ἐνησκεῖτο ἀγρίως καὶ ὁ τύπος δὲν ἠδυνήθη νὰ δημοσιεύσῃ παρὰ μόνον, ὅτι ἀνεκοινώθη ἐπισήμως περὶ τῆς πυρκαϊᾶς.

Ἰδοὺ λοιπὸν τί ἀκριβῶς συνέβη·

Τὸ Σάββατον 7 Ἰανουαρίου τοῦ 1908 ὁ Ἰζὲτ πασᾶς εἶχεν ἐπανέλθῃ ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν οἰκίαν του ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους.

Μόλις διεπνήσας κατέλιπε τὴν τράπεζαν· εἷς ὑπηρέτης τῷ ἀνήγγειλεν τὴν ἐπίσκεψιν τριῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀνακτόρων.

— Εἰσάγαγέ τους εἶπεν ἐσπευσμένως διὰ τρόπου δηλοῦντος, ὅτι ἀνέμενε τοὺς ἐπισκέπτας.

Μετά τινας στιγμὰς οἱ τρεῖς ὑπάλληλοι εἰσήγοντο εἰς μίαν αἴθουσαν ἐπιπλωμένην πολυτελῶς καὶ ἐν ᾗ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς τοὺς ἐδέχθη μειδιῶν.

Ἔκαμε δὲ σημεῖον εἰς τὸν ὑπηρέτην νὰ προσφέρῃ τσίγον.

Ἦτο τότε ὥρα δύο τουρκιστί.

Μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν βραδύτερον τὸ πῦρ ἐξερρήγνυτο εἰς τὸν ἄνω ὄροφον, ὅστις ἐνομίζετο ἀνατοικήτος καὶ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἓν γραφεῖον, μίαν αἴθουσαν καὶ ἕνα ἀντιθάλαμον. Τὰ δωμάτια ταῦτα συνεκοινώνουν μεταξύ των ἔχοντα συγχρόνως ἔξοδον καὶ πρὸς εὐρύ τι δωμάτιον χρησιμοποιούμενον, ὡς ἱματιοφυλάκιον.

Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ θύραι τῆς αἰθούσης καὶ τοῦ γραφείου ἦσαν κεκλεισμέναι συνήθως ἐσωτερικῶς, ὥστε διὰ νὰ εἰσέλθῃ τις καὶ ἐξέλθῃ ἔπρεπε νὰ διέλθῃ κατ' ἀνάγκην ἀπὸ τὸν ἀντιθάλαμον.

Ἐν τῷ γραφείῳ μικρὰ θύρα κρυπτομένη ὑπὸ ἀνατολικοῦ τάπητος ἠνοίγετο πρὸς διάδρομον στενὸν καταλήγοντα εἰς ἑτέραν θύραν, ἀνοιγομένην πρὸς μίαν κλίμακα, ἄγουσαν εἰς τὸ ἀνώτερον πάτωμα, ἐν τῷ ὑπερῴῳ εἶχεν ἐνεργῇ τὸ πῦρ.

Εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς κλίμακος ὑπῆρχε τρίτη θύρα.

Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ μεγάρου, οὗ ἡ εἴσοδος ἦτο ἀπηγορευμένη διὰ τριῶν θυρῶν ἑρμητικῶς κεκλεισμένων, ἀπετελεῖτο ἐκ δύο δωματίων ἀνεστὰ ἐκτεταμμένων. Οὐδεὶς εἰσήρχετο ἐν αὐτῷ, ἢ μόνον ὁ κύριος τῆς οἰκίας.

Ἐλέγετο, ὅτι ὁ πιστὸς γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου ἔκρυπτεν ἐκεῖ, ἐν ἰσχυρῷ τινι θησαυροφυλακίῳ ἀξίας καὶ ἔγγραφα μεγάλης σπουδαιότητος.

Ὡς εἴπομεν ἤδη οἱ τρεῖς ἐπισκέπται διῆλθον

τὸ γραφεῖον, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ἐν τῷ ὑποίῳ ἀνέμενεν αὐτοὺς ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

Ὁ ὑπηρέτης συμφώνως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν διαταγὴν ἔρεψε μετά τινας στιγμὰς τὸ τεῖχον καὶ ἀπέθεσεν αὐτὸ ἐπί τινος τραπέζης· εἶπα ἀπεσύρθη. Περὶ τὴν τρίτην ὥραν τουρκιστί, εἰς ὑπασπιστὴς παρουσιάζετο εἰς τὸν Ἰζὲτ πασᾶν ἐκ μέρους τοῦ Σουλτάνου καὶ ἀνεκοίνου, ὅτι ἡ A. M. ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἀμέσως τὸν δεύτερον γραμματέα.

Ἀμέσως ὁ Ἰζὲτ πασᾶς κατῆλθεν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ.

Ἰδὼν ἐν τῷ ἱματοφυλακίῳ τὸν ἀγᾶν του, ὅστις τὸν ἀνέμενε μὲ ἐσταυρωμένους τοὺς βραχίονας, εἶπε πρὸς αὐτόν·

— Ἄχμετ ἀγᾶ, μὴν ἐνοχλήσετε καθόλου τοὺς ἐπισκέπτας ποῦ εἶνε ἐπάνω καὶ μὴν ἀνεβῆτε παρὰ μόνον, ἐὰν σᾶς κἀλέσουν. Ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ ἔλθῃ κανεὶς διὰ νὰ μὲ ἴδῃ νὰ τὸν εἰσαγάγητε εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἰσογαίου.

— Αἱ διαταγαί σας, πασᾶ ἐφέντη θὰ ἐκτελεσθοῦν, ἀπεκρίθη ὁ Ἄχμετ ἀγᾶς ὑποκλινόμενος εὐσεβάστως.

Καὶ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐπέβη τῆς ἀμάξης μετὰ τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Σουλτάνου καὶ ἀνεχώρησε.

Τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν ἀκριβῶς ἐγένετο μεγάλη ταραχὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἐξ ἑνὸς τῶν παραθύρων τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος τῆς οἰκίας, μία τῶν ὑπηρετριῶν παρετήρησε φλογὰς καὶ καπνὸν ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ ὑπερκειμένου τῶν διαμερισμάτων τοῦ πασᾶ ὀρόφου.

Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ πανικὸς διεδόθη εἰς τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἀταξία πλήρης ἐπηκολούθησε.

Εἰς τὰς συνεχεῖς φωνάς· Φωτιά, τὸ σπῆτι καίεται, ἠνώθησαν αἱ ἀπέλπιδες καὶ ὀξεῖαι κραυγαὶ τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀλλόφρονες ἐρρίπτοντο εἰς τὴν ὁδόν.

Ὅταν ἀντελήφθησαν ἀπὸ ποῦ ἀκριβῶς προήρχοντο αἱ φλόγες καὶ ὁ καπνός, ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς μετὰ δύο ἄλλων ὑπηρετῶν, διεσκέλισαν ἀνὰ τέσσαρες τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος τῆς ἀγούσης πρὸς τὰ διαμερίσματα τοῦ πασᾶ καὶ διῆλθον τὸν ἀντιθάλαμον τρέχοντες.

Παρὰ τὰς διαταγάς, ἃς εἶχε λάβῃ ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς, ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς αἰθούσης. Ἀλλ' αὕτη ἦτο κλεισμένη ἔσωθεν.

— Τί εἶνε; Τί τρέχει; ἠρώτησε φωνή τις ἔσωθεν.

— Ἐγώ, ὁ ὑπηρέτης τοῦ πασᾶ, εἶπεν ὁ Ἀχμὲτ διὰ φωνῆς τρεμούσης. Ἀνοίξετε τὴν πόρταν τὸ σπῆτι καίεται.

— Ποῖον μέρος τοῦ σπητιοῦ; ἠρώτησεν ἡσύχως ἡ αὐτὴ φωνή.

— Ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ μέρος, τὸ ἄνω πάτωμα, ἀνοίξατε γρήγορα τὴν πόρτα, σᾶς ἐξορκίζω.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ἡ ἔσωθεν φωνὴ δὲν ἀπήντησε.

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀνοίξετε, ἐκραύγασεν ὁ δυστυχὴς Ἀχμὲτ ἄπελπις.

Οὐδεμία ἀπάντησις.

Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ εἶχον ἀναβιβάσῃ κάδους ὕδατος μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ σβέσωσι τὸ πῦρ.

Ἐν τούτοις ἡ θύρα παρέμενε κλειστὴ καὶ ἔπρεπε νὰ τὴν ἀνοίξωσι διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ φλεγόμενον διαμέρισμα.

— Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀνοίξατε τὴν θύραν ἐκραύγαζεν ἄπελπις ὁ Ἀχμέτ. Τὸ σπῆτι καίεται καὶ θὰ καῆτε καὶ σεῖς.

Καὶ πάλιν οὐδεμία ἀπάντησις.

Ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τὴν σιγὴν αὐτὴν ὁ Ἀχμὲτ ἐκραύγασε·

— Ἂν δὲν ἀνοίξετε τὴν πόρτα ἀμέσως θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ τὴν σπάσωμεν.

— Φυλαχθῆτε, ἂν δοκιμάσετε νὰ τὸ κάμητε, σᾶς τινάζω, τὰ μυαλὰ εἰς τὸν ἀέρα, ἀπήντησεν ἡ ἔσωθεν φωνή, πάντοτε ἤρεμος.

Ἡ ἀπειλὴ αὕτη συνεκράτησε τὸν Ἀχμὲτ ἀγᾶ καὶ τοὺς συντρόφους του.

— Ὦ, Θεέ μου, Θεέ μου, τί νὰ κάμωμεν, τί νὰ κάμωμεν, δὲν ἔπαυεν ἐπαναλαμβάνων, ὁ δυστυχὴς ὑπηρέτης τύπτων τὴν κεφαλήν του.

Διῆλθον ἀκόμη στιγμάς τινας ἀγωνίας. Αἱ φλόγες εἶχον ἐνδυναμωθῇ. Ἐκ τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν ἐξεπέμποντο ὡσαύτως κραυγαὶ ἀπελπισίας.

Ὁλόκληρος ἡ συνοικία εἶχεν ἀναστατωθῇ.

Ὁ καπνὸς δηθέων διὰ τῶν ξυλίνων μερῶν εἶχε διαδοθῇ εἰς ὅλον τὸ οἴκημα καὶ ἐν τούτοις ἡ θύρα τῆς αἰθούσης δὲν ἤνοιγε.

Τέλος ἠκούσθη τὸ τρίξιμον τῆς κλειδὸς ἐν τῷ κλείθρῳ καὶ ἡ θύρα ἠνοίχθη ἀποτόμως.

Ἡ αἴθουσα ἦτο πλήρης καπνοῦ.

Οἱ ὑπηρέται ὥρμησαν τότε ἐλεύθεροι, διῆλθον τὴν αἴθουσαν καὶ εἰσέδυσαν εἰς τὸ γραφεῖον, ἐν τῷ ὑποίῳ ὁ καπνὸς ἦτο ἔτι πυκνότερος.

Προσεπάθησαν νὰ ἀνοίξωσι τὴν κρυπτομένην ὄπισθεν τοῦ τάπητος θύραν, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἦτο κεκλεισμένη ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ διαδρόμου.

— Ἀλλὰ τότε εἶνε κάποιος ἐκεῖ μέσα, εἶπεν ὁ Ἀχμέτ ἀγᾶς πρὸς τὸν ἐπισκέπτην, ὅστις τὸν εἶχεν ἀκολουθήσῃ.

— Ναί, εἶνε δύο πρόσωπα. Εἰς μάτην τοὺς ἐπερίμενα πρὶν νὰ ἀνοίξω τὴν πόρταν. Δὲν ἐφάνησαν, δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω διατί. Πρέπει νὰ σπάσωμεν τὴν πόρτα.

Ἡ θύρα τέλος ὑπεχώρησεν ὑπὸ τὰ συνεχῆ λακτίσματα καὶ τὰς ὠθήσεις τῶν ὤμων. Ἀλλ' ἐν τῷ διαδρόμῳ ὁ καπνὸς ἦτο τόσον πυκνός, ὥστε καθίστατο ἀδύνατος ἡ προσχώρησις.

— Ἄερα, ἀνοίξατε τὸ παράθυρον, διέταξεν ὁ Ἀχμέτ.

Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη ἀμέσως.

Καὶ ἠδυνήθησαν οὕτω νὰ προχωρήσωσι μέχρι τῆς θύρας τῆς κλίμακος, περὶ ἧς ὡμιλήσαμεν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ θύρα αὕτη ἦτο κεκλεισμένη ἔσωθεν. Στερεὰ δὲ οὖσα καὶ ἐξ ἰσχυρῶν σανίδων κατεσκευασμένη ἠδυνήθη νὰ ἀντισταθῇ εἰς ὅλας τὰς ὠθήσεις καὶ τὰ λακτίσματα.

Μόνον δὲ εἰς τὰ κτυπήματα τοῦ πελέκεως, ὃν προστρέξας εἷς ὑπηρέτης ἔφερεν, ὑπεχώρησε.

Ἐπὶ τέλους, ἡ ὁδὸς ἦτο ἐλευθέρα.

Ἀλλ' αἱ φλόγες περιοριζόμεναι ἄχρις ὥρας, μόλις εὗρον διέξοδον ἐξώρμησαν ὁρμητικαὶ καὶ ἀνελίχθησαν ἀστραπιαίως καθ' ὅλην τὴν κλίμακα, περιβάλλουσαι ἀπελπιστικῶς τὰ πάντα.

Οἱ ὑπηρέται ἐτράπησαν εἰς φυγήν.

Καὶ ἐν τῇ ἀλλοφροσύνῃ των ἀνέτρεψαν καὶ κατεπάτησαν ἀλλήλους. Ἤδη ἡλίμαξέπυρπολεῖτο.

Ὁ ἐπισκέπτης ἔρριψεν ἀπέλπιδα κραυγήν.

— Ὁ πασᾶ ἐφέντης καὶ ὁ Μιραλάϊ βέης, εἶνε μέσα, σώσατέ τους...

Ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διακινδυνεύσῃ εἰς τὴν φλέγουσαν κόλασιν.

Ἕνεκα τοῦ ἀνοίγματος τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων ὁ ἀὴρ εἰσώρμησεν καὶ αἱ φλόγες βοηθούμεναι ὑπ' αὐτοῦ ἀπετέφρωσαν μετ' ὀλίγον ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα.

Καὶ ὅτε τὴν τετάρτην ὥραν ἀφίκοντο οἱ πυροσβέσται τὰ πάντα εἶχον γίνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Αἴφνης ἠκούσθη τὸ κύλισμα ἁμάξης, ἥτις διασχίζουσα τὰ πλήθη ἐπλησίαζε ταχέως.

Αὕτη ἐστάθη βήματά τινα ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐρρίφθη ἐκτὸς αὐτῆς. Ἐφαίνετο ὡς ἀλλόφρων.

Ὁ συγκεντρωμένος λαὸς ἔσπευσε νὰ ὑποχωρήσῃ μετὰ σεβασμοῦ, ἀνοίγων πρὸς αὐτὸν δίοδον. Μακρόθεν εἶδε τὸν ἕνα ἐκ τῶν ἐπισκεπτῶν του καὶ ἔσπευσε πρὸς αὐτόν.

— Καὶ οἱ ἄλλοι; ὁ πασᾶς καὶ ὁ Ἀρὴφ βέης; ἠρώτησε.

— Νομίζω πῶς ἐξωντώθησαν εἰς τὰς φλόγας, ἀπήντησεν ὁ ἐπισκέπτης, ἐκάησαν.

— Ἐκάησαν;...

— Ναί. Τὸ πῦρ ἐξερράγη εἰς τὸ πάτωμα ἀκριβῶς εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο καὶ ἐπειδὴ αἱ ἔξοδοι ὅλαι ἦσαν κλειδωμέναι ἀπὸ μέσα δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τοὺς βοηθήσωμεν ἐγκαίρως. Ὅταν ἐσπάσαμεν τὴν πόρτα αἱ φλόγες εἶχον ἤδη περικυκλώσῃ τὴν κλίμακα.

— Ἐκάησαν. Ἐκάησαν, ἐπανελάμβανεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς μετὰ φρίκης.

Ἐνῷ οἱ λόγοι οὗτοι ἀντηλλάσσοντο, ἔφθασεν ἐκ τοῦ Γιλδὶζ εἷς ὑπασπιστὴς τοῦ Σουλτάνου καὶ ἐψιθύρισε λέξεις τινας εἰς τὸ οὖς τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ.

Θὰ ἦτο βεβαίως κομιστὴς διαταγῆς τινος ἐκ μέρους τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, διότι ἀμέσως ὁ Ἰζὲτ πασᾶς μετέβη πρὸς τὸν διευθύνοντα τὰ πυροσβεστικὰ ἀποσπάσματα καὶ συνωμίλησεν ἐπὶ μακρὸν μετ' αὐτοῦ.

Τῆς συνδιαλέξεως περατωθείσης ὁ διευθύνων τὰ πυροσβεστικὰ ἀποσπάσματα διέταξε νὰ σχηματισθῇ ἀμέσως ζώνη περὶ τὸ κονάκιον καὶ ἀνεκάλεσε τοὺς πυροσβέστας, οἱ ὁποῖοι κατεπολέμουν τὸ πῦρ εἴς τε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας καὶ τοὺς ἐκτὸς εὑρισκομένους διατάξας συγχρόνως νὰ ἀρκεσθῶσι ῥίπτοντες τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ μακρόθεν.

Οἱ ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν ἀναρριχηθέντες διετάχθησαν ὡσαύτως νὰ κατέλθωσι. Τὰ ἀνεξήγητα ταῦτα μέτρα συνετέλεσαν εἰς τὴν ἔτι μᾶλλον ἐξάπλωσιν τῆς πυρᾶς.

Οὕτω ἐκτὸς τοῦ κονακίου τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ τρεῖς ἕτεραι οἰκίαι ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Τέλος περὶ τὴν ἕκτην ὥραν τὸ πῦρ κατεσβέσθη. Ἐκ τοῦ μεγαλοπρεποῦς κονακίου δὲν ὑπελείπετο παρὰ τεμάχια τοίχων μαυρισμένων καὶ σωρὸς ἐρειπίων. Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐστέκετο ὡς ἀπολιθωμένος πρὸ τῶν συντριμμάτων αὐτῶν.

Ὁ συγκεντρωθεὶς κόσμος διελύθη καὶ ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς ἐπλησίασε τὸν κύριόν του.

— Μὴ μένετε περισσότερον ἐδῶ, πασᾶ ἐφέντη, τῷ εἶπε, πηγαίνετε νὰ ἡσυχάσετε λίγο, εἶνε ἀργὰ καὶ κάμνει κρύο. Θὰ ἐκθέσετε ἄλλως εἰς κίνδυνον τὴν πολύτιμον ζωήν σας, ἡ ὁποία ἔχει δι' ἡμᾶς πολὺ μεγαλειτέραν ἀξίαν ἀπὸ ὅλα τὰ κονάκια τοῦ κόσμου. Ὅταν σεῖς εἶσθε καλὰ ἠμπορεῖτε νὰ κάμετε ὅσα κονάκια θέλετε.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἤκουσεν ἀδιαφόρως τοὺς λόγους τούτους τοῦ πιστοῦ του ὑπηρέτου καὶ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ εἰς αὐτὸν, ἠρώτησε·

— Ὁ ἀρχιαστυνόμος Ὀσμὰν βέης, ποῦ εἶνε; εἶνε ἐδῶ;

— Μάλιστα, πασᾶ μου, ἐκεῖ κάτω πλησίον τῶν πυροσβεστῶν καὶ δίδει διαταγάς.

— Πέτε του νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀμέσως.

Ὁ Ἀχμὲτ ἀπεμακρύνθη. Μετά τινα λεπτὰ ἐπανήρχετο μετὰ τοῦ ἀρχιαστυνόμου.

— Ἡ ἐξοχότης ἐξέφρασε νομίζω τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μὲ ἴδῃ, εἶπεν ὁ ἀρχιαστυνόμος, ὑποκλινόμενος βαθέως ἐνώπιον τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ.

— Ἔχω ὁδηγίας τινὰς νὰ σᾶς δώσω, Ὀσμὰν

βέη. Γνωρίζετε δὲ καλῶς, ὅτι ἐκπληροῦντες αὐτας πρασφέρετε ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν Α. Μ.

Ὁ ἀρχιαστυνόμος ἀκούων προφερόμενον τὸ ὄνομα τοῦ Σουλτάνου ἔλαβεν ἔτι μᾶλλον εὐλαβῆ στάσιν.

— Εὐαρεστηθῆτε νὰ διατάξητε, ἐξοχώτατε, ἀπήντησε.

— Θὰ ἐγκαταστήσητε ἀμέσως στρατιωτικὴν ζώνην γύρω τῆς κατοικίας μου καὶ δὲν θὰ ἀφήσητε κανένα ὑπὸ οἱανδήποτε πρόφασιν νὰ πλησιάσῃ, ἐννοεῖτε;... κανένα, πρὸς τοῦτο πάρετε ὅσους δήποτε ἀστυφύλακας θέλετε.

— Αἱ διαταγαὶ τῆς Ἐξοχότητός σας θὰ ἐκτελεσθῶσι κατὰ γράμμα.

— Εἰπῆτε εἰς τοὺς ἀστυφύλακάς σας, ὅτι δέον νὰ ἐξασκῶσι τὴν ἐπίβλεψίν των ἔξωθεν καὶ νὰ μὴ εἰσέρχωνται εἰς τὰ ἐρείπια.

— Μάλιστα.

— Καὶ σεῖς ὁ ἴδιος δὲν θὰ πλησιάσητε ἐκεῖ.

— Θὰ σᾶς ὑπακούσωμεν, Ἐξοχώτατε.

Στραφεὶς ὁ Ἰζὲτ πασᾶς παρετήρησε τὸν Ἀχμὲτ ἀγᾶν.

— Ἀχμὲτ ἀγᾶ, εἶπε, ἠκουσες τὰς διαταγάς μου;

— Μάλιστα, πασᾶ ἐφέντημ, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ ἠκουσα.

— Καὶ σὺ ἀκόμη θὰ μείνῃς ἐδῶ καὶ θὰ προσέξῃς, ὅπως αἱ διαταγαί μου ἐκτελεσθῶσι κατὰ γράμμα.

— Πολὺ καλά, πασᾶ ἐφέντημ.

— Ἡ Ἐξοχότης ἔχει νὰ δώσῃ ἄλλας διαταγὰς εἰς τὸν θεράποντά Της; ἠρώτησεν ὁ Ὀσμὰν βέης.

— Ὄχι, ἠμπορεῖτε νὰ πηγαίνετε.

Ὁ Ὀσμὰν βέης ἔκαμε βαθεῖαν ὑπόκλισιν καὶ μετέβη νὰ συναντήσῃ τοὺς ἄνδρας του.

Ὁ ἀπό τινων ὡρῶν πνέων μεθ' ὁρμῆς παγερὰς ἄνεμος εἶχε παύσῃ. Ἡ χιὼν ἔπιπτε νῦν εἰς χονδρὰς νιφάδας, καλύπτουσα διὰ τοῦ λευκοῦ μανδύου της τὰς ἀσχημίας τῆς πόλεως.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἱστάμενος ἀκίνητος ἐπὶ τῆς χιόνος παρηκολούθει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας οἱ ἀστυφύλακες τοποθετημένοι εἰς ἀπόστασιν πέντε βημάτων ὁ εἷς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἐφύλασσον περὶ τὰ ἐρείπια τοῦ τέως μεγαλοπρεποῦς κονακίου.

— Ἀχμὲτ ἀγᾶ, εἶπεν ὁ πασᾶς, πρόσεξε νὰ μὴ μπῇ κανεὶς εἰς τὰ ἐρείπια. Ἐγὼ μετ' ὀλίγον θὰ ἐπανέλθω. Μὴ φύγῃς σὺ ἀπ' ἐδῶ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ.

— Αἱ διαταγαὶ τοῦ πασᾶ μου εἶνε ἱεραὶ δι' ἐμέ, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ χαιρετῶν μετὰ σεβασμοῦ.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἔρριψε τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὰ καπνίζοντα ἐρείπια καὶ ἀνεχώρησε.

Αἱ διαταγαί του, ὡς ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς καὶ ὁ Ὀσμὰν βέης ἐξετέλεσαν κατὰ γράμμα, ἐφάνησαν φυσικώτατα.

— Τὰ μέτρα ταῦτα ἐλαμβάνοντο φυσικὰ διὰ νὰ προληφθῇ ἡ κλοπὴ τῶν πολυτελῶν ἀντικειμένων,

τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς τὰ ἐρείπια, ἐσκέπτετο ὁ ἀρχιαστυνόμος.

Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀστυνόμος τὸ διατὶ ὁ Ἰζὲτ εἶπεν, ὅτι ἐκπληρῶν τὰς διαταγάς του προσφέρει ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον.

— Διατί τοῦτο; ἐσκέπτετο, εἶτα συνεπέρανεν. Ἴσως ἡ Ἐξοχότης του εἶπε ἔτσι διὰ νὰ μᾶς καταστήσῃ προσεκτικωτέρους.

Περὶ τὴν αὐγὴν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐπανῆλθεν συνοδευόμενος ὑπὸ δύο ὑπασπιστῶν τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ Ὀσμὰν βέης ἔσπευσε πρὸς προϋπάντησίν του·

— Ἐξοχώτατε, εἶπε, ἐξετελέσαμεν κατὰ γράμμα τὰς διαταγάς σας, ὁ ἀγᾶς Σας δύναται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τοῦτο.

Ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς ἐπεβεβαίωσε τοὺς λόγους τοῦ ἀρχιαστυνόμου.

— Καλά, καλά, ἀπεκρίθη ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ἤμην βέβαιος περὶ αὐτοῦ... Ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι θὰ ὑπέφερον φρικτὰ μὲ αὐτὸ τὸ κρῦο καὶ θὰ εἶνε κατασκοτωμένοι ἀπὸ τὴν κούρασιν. Ἀφήσατέ τους νὰ ἀπέλθουν διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν καὶ σεῖς ἀκόμη πηγαίνετε νὰ ἀναπαυθῆτε.

Κατόπιν αἰφνης ὡς ἐὰν εἶχε λησμονήσῃ κάτι·

— Ἄ, ναί, πρέπει νὰ ἀνταμείψω τοὺς καϋμένους αὐτοὺς διὰ τὸν κόπον τους. Τοὐλάχιστον νὰ πάρουν ἕνα λουτρό. Πόσοι εἶνε;

— Τριάκοντα δύο, Ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Ὀσμὰν βέης.

Καὶ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου του τέσσαρα καινουργῆ χάρτινα πεντόλιρα, ἔτεινεν αὐτὰ πρὸς τὸν ἀστυνομικόν.

— Ἰδοὺ εἴκοσι λίρας, εἶπε. Δώσατε ἐξ ὀνόματός μου εἰς τοὺς ἀνθρώπους σας ἀπὸ μισὴ λίρα καὶ κρατήσετε τὸ ὑπόλοιπον γιὰ σᾶς.

— Εὐχαριστοῦμεν, ἀπείρως εὐχαριστοῦμεν Ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Ὀσμὰν βέης, οὗ τὸ πρόσωπον ἔλαμψεν εἰς τὴν θέαν τῶν χαρτονομισμάτων.

Καὶ κατόπιν ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ·

— Ἐὰν εἶνε ἀνάγκη, δυνάμεθα ἀκόμη, Ἐξοχώτατε νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἐπίβλεψιν.

— Ὄχι, ὄχι. Τοὐναντίον, ἀπήντησεν ὁ αὐτοκρατορικὸς γραμματεύς, δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν σας, ἀφοῦ θὰ μείνωμεν ἡμεῖς ἐδῶ.

— Πολὺ καλά. Ὅπως ἐπιθυμεῖ ἡ Ἐξοχότης Σας, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνομικὸς μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως.

Καὶ ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ μεταδώσῃ τὴν καλὴν εἴδησιν εἰς τοὺς ὑφισταμένους του, οἱ ὁποῖοι πράγματι ἦσαν τελείως ἐξηντλημένοι.

Μὲ μεγάλην ἀνακούφισιν ἔμαθον οὗτοι τὴν λῆξιν τῆς ὑπηρεσίας των, ὅταν δὲ ὁ Ὀσμὰν βέης τοῖς ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν θὰ ἐλάμβανεν ἡμίσειαν λίραν, ἐλησμόνησαν ἀμέσως τὰ δεινὰ τῆς ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ἀγρυπνίας των.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἀστυνομικῶν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς διηυθύνθη πρὸς τὰ καπνίζοντα ἔτι ἐρείπια μετὰ τῶν δύο ὑπασπιστῶν, ὁ δὲ Ἀχμὲτ

ἀγᾶς τοὺς ἠκολούθησεν εἷς ὀκτὼ βημάτων τινῶν ἀπόστασιν.

Ἡ χιὼν εἶπε πέσει ἄφθονος τὴν νύκτα καὶ δὲν ὑφίστατο πλέον πῦρ.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς καὶ οἱ σύντροφοί του ἀνερριχήθησαν θαραλλέως ἐπὶ τῶν ἐρειπίων καὶ ἔφθασαν εἰς ἓν σημεῖον, ἐπὶ του ὁποίου ἐστάθησαν.

— Ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, εἶνε ἐδῶ, ἐδῶ πρέπει νὰ εὑρίσκωνται τὰ πτώματα εἶπεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, νομίζω πῶς τὰ συντρίμματα αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὰ ἔπιπλα καὶ τὰ ἀντικείμενα τοῦ διαμερίσματός μου.

— Ἂς ἀρχίσωμεν λοιπὸν ἀπ' ἐδῶ τὰς ἀναζητήσεις μας, εἶπεν εἷς ἐκ τῶν ὑπασπιστῶν. ἀλλὰ ποῦ εἶνε οἱ ἄνδρες, ποῦ ἔπρεπε νὰ ἔλθουν;

Ὡς ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ ὅμιλος τεσσάρων ἐργατῶν.

Ἔσπευσαν ἀμέσως εἰς τὸ μέρος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵστατο ὁ Ἰζὲτ πασᾶς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν νὰ διασκελίσωσι τὰ ἐρείπια.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ὅστις παρηκολούθει τὰς κινήσεις των, τοῖς ἔκαμεν σημεῖον νὰ πλησιάσωσιν, ὅταν δὲ οὗτοι προσῆλθον·

— Ποῦ εἶνε ἡ κάσα; τοὺς ἠρώτησε, καὶ ἡ νεκροφόρος;

— Ἔρχονται. Σὲ λίγο θὰ εἶνε ἐδῶ, πασᾶ ἐφέντημ, ἀπήντησεν ὁ εἷς ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνδρῶν, φαινόμενος ὡς ἀρχιεργάτης.

— Τότε μὴ χάνετε καιρόν. Ἀρχίσετε νὰ σκάπτετε τὰ ἐρείπια, ἐδῶ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος, διέταξεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ὑποδεικνύων συγχρόνως διὰ τοῦ δακτύλου, τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐκλέξῃ στιγμάς τινας πρότερον.

Οἱ ἐργάται φέροντες σκαπάνας καὶ πτυᾶ ἤρχισαν ἀμέσως τὴν ἐργασίαν των.

— Ὁ κύριός μου θὰ ζητῇ βεβαίως τὸ χρηματοκιβώτιόν του καὶ τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα, ἐσκέπτετο ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς, παριστάμενος ἄφωνος θεατὴς εἰς τὴν κοπιώδη αὐτὴν ἐργασίαν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασεν ἐπὶ τόπου ἡ νεκροφόρος περὶ τῆς ὁποίας εἶχε κάμῃ λόγον ὁ Ἰζὲτ πασᾶς. Αὕτη περιεῖχε κιβώτιον φαινόμενον ὡς μέγα φέρετρον, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ πολλὰ πτώματα. Ὁ ὁδηγῶν αὐτὴν καὶ οἱ δύο σύντροφοί του ἔσπευσαν νὰ βοηθήσωσι τοὺς ἐργάτας διὰ νὰ συντομεύσουν τὸ ἔργον των, τὸ ὁποῖον διενηργεῖτο μετὰ ζέσεως ἐπὶ ὁλόκληρον ὥραν χωρὶς νὰ φέρῃ κανὲν ἀποτέλεσμα.

— Μήπως ἐκάμαμε λάθος εἰς τὸ μέρος; ἐψιθύρισεν ὁ εἷς τῶν ὑπασπιστῶν εἰς τὸ οὖς τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ.

Ὁ Ἰζὲτ ἀπεκρίθη μὲ τόνον ἐμφαίνοντα πεποίθησιν·

— Ὄχι, ὄχι, εἴμεθα ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος, ποῦ πρέπει· μερικὰ ἀπὸ τὰ συντρίμματα, ποῦ εὑρέθησαν τὰ ἀναγνωρίζω. Προέρχονται ἀπὸ τὰ διαμερίσματά μου· εἶμαι βέβαιος.

Ἐν τοσούτῳ ἡ ἀνασκαφὴ τῶν ἐρειπίων ἐπροχώρει μεθοδικῶς.

— Ἕνα πτῶμα καμμένο, ἐκραύγασεν αἴφνης εἷς τῶν ἐργατῶν.

Πάντες ἔκυψαν πρὸς τὸ ὑποδεικνυόμενον μέρος. Πράγματι ἦτο εἷς ὄγκος ἀπηνθρακωμένος, συνεστραμμένος περὶ ἑαυτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίουδὲν ἠδύνατό τις νὰ διακρίνῃ οὔτε ὀστᾶ οὔτε βραχίονας οὔτε πόδας. Ἡ κεφαλὴ εἶχε καταστῇ ἐντελῶς ἀγνώριστος.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς περιέφερε βλεμμα θριαμβευτικὸν ἐπὶ τῶν συντρόφων του.

— Βλέπετε, ὅτι δὲν ἠπατώμην; εἶπε μετ' εὐχαριστήσεως.

Κατόπιν διέταξε τοὺς ἄνδρας να προσαγάγωσι τὸ φέρετρον καὶ νὰ θέσωσιν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ ἐκχωσθὲν πτῶμα.

— Τώρα, εἶπεν, ἐμπρὸς ἐξακολουθήσατε.

Οἱ ἄνδρες χωρὶς νὰ ἐκφέρωσιν οὔτε τὸν ἐλάχιστον ψιθυρισμὸν δυσαρεσκείας καὶ χωρὶς νὰ δείξωσιν οὔτε τὸἐλάχιστον σημεῖον κοπώσεως, ἐξηκολούθησαν τὴν ἐργασίαν των.

Μετά τινα κτυπήματα τῆς σκαπάνης, δεύτερον πτῶμα ἐνεφανίσθη ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει τοῦ πρώτου.

Τὸ ἔθεσαν ἐντὸς τοῦ φερέτρου παρὰ τὸ πρῶτον πτῶμα.

— Εἶνε τὰ πτώματα τῶν δύο ὑπαλλήλων, ποῦ ἐπεσκέφθησαν χθὲς τὸ βράδυ τὸν πασᾶν καὶ ἐκάησαν, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς. Ἀλλὰ διατί δὲν ἠμπόρεσαν καὶ αὐτοὶ νὰ σωθῶσιν ἀφοῦ ὁ σύντροφός των ἐγλύτωσε... Αὐτὸ δὲν

ἠμπορῶ νὰ τὸ καταλάβω, εἶνε πολὺ ἀκατανόητον.

Ὁ ἀγαθὸς Ἀχμὲτ ἐβασανίζετο ἀπὸ τὰς σκέψεις αὐτὰς ὅτε εἷς τῶν ἐργατῶν ἀνεκάλυπτεν καὶ τρίτον ἀπηνθρακωμένον πτῶμα.

— Καὶ ἄλλο πτῶμα.

Ὁ εὐνοούμενος γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου καὶ οἱ δύο ὑπασπισταὶ ἔκαμον βήματά τινα καὶ ἐπλησίασαν τὸ πτῶμα, τὸ ἐξήτασαν μετὰ προσοχῆς καὶ εἶτα ἀπεσύρθησαν ἰδιαιτέρως.

— Βάλετε καὶ αὐτὸ εἰς τὸ φέρετρον, κλείσατε τὸ σκέπασμα καὶ πάρτετα ὅλα ἀπ' ἐδῶ, διέταξεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ τρίτου αὐτοῦ πτώματος εἶχεν ἀναστατώσῃ τὸν Ἀχμὲτ ἀγᾶν... Πῶς εὑρέθησαν τρία πτώματα, ἀφοῦ μόνον οἱ δύο ἐπισκέπται ἐκάησαν; Καὶ ἐν τούτοις ὁ κύριός του αὐθεμίαν ἔκπληξιν εἶχε δείξῃ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ τρίτου αὐτοῦ πτώματος. Τοὐναντίον ἐξετάζωντες τὴν ἔκφρασιν τῆς φυσιογνωμίας του, θὰ ἐπείθετο, ὅτι ἐπερίμενε τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀχμὲτ ἀγᾶν ἐφάνησαν τόσον παράδοξα ὅλα ταῦτα, ὥστε ἐτόλμησε μὲ ὅλην τὴν σύγχυσίν του νὰ πλησιάσῃ τὸν κύριόν του καί·

— Ἐνόμιζα πασᾶ μου, τοῦ εἶπε, πῶς μόνον δύο ἄνθρωποι ἐκάησαν. Τώρα εἶδα τρία πτώματα.

— Σιωπή, ἀπήντησεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐξοργισμένος.

Μετ' ὀλίγον δὲ διὰ τόνου αὐστηροῦ·

— Μήπως σοῦστριψε; Ποῦ στὰ διάβολο εἶδες τρία πτώματα;

— Ἀλλά... ἠρθρωσεν ὁ Ἀχμὲτ, εἶδα καλά· τρία πτώματα ἔβαλαν μέσα εἰς τὴν κάσα.

— Στραβὸς εἶσαι ἢ ἀποβλακώθηκες; ἐκραύγασεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐκτὸς ἑαυτοῦ τὴν φορὰν αὐτήν. Δὲν κοιμήθηκες ὅλη τὴν νύκτα καὶ τώρα βλέπεις διπλᾶ. Μόνον δύο πτώματα εὕρομεν, ἐκατάλαβες; δύο, μόνον δύο πτώματα...

Ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς περίφοβος ἐσιώπησε καίτοι ἦτο ἑδραῖος περὶ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐξηκολούθησε διὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου·

— Πρόσεξε μὴν πᾶς καὶ φλυαρήσῃς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ βλακείας... Δὲν ὑπάρχουν τρία πτώματα... Μόνον δύο πτώματα εὑρήκαμε... Ἐνθυμεῖσαι ὅτι ἐδέχθημεν χθὲς τὸ ἑσπέρας τὴν ἐπίσκεψιν τριῶν προσώπων καὶ δύο ἀπὸ αὐτὰ ἐκάησαν; ἐκατάλαβες; Τὰ μόνον δύο πτώματα, ποῦ εὑρήκαμεν εἶνε τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. Καὶ τώρα τὰ πᾶμε, εἰς τὰς οἰκογενείας των. Ἐκατάλαβες τώρα;

— Μάλιστα, μάλιστα, πασᾶ μου ἀπήντησεν ὁ πτωχὸς διάβολος, ὁ ὁποῖος μετενόει πικρῶς διὰ τὴν ἀτυχῆ παρατήρησίν του.

— Ἀλλὰ βέν ἔχεις καμμίαν ἀνάγκην νὰ κάμῃς λόγον οὔτε δι' αὐτὰ τὰ δύο πτώματα, προσέθεσεν ὁ εὐνοούμενος γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου, ρίπτων τρομερὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὑπηρέτου του... Δὲν θέλω νὰ διαβολιοῦν ψευδεῖς φῆμαι διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

— Ναί, πασᾶ μου, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ κονακίου γνωρίζουν, πῶς δύο ἀπὸ τοὺς χθεσινοὺς ἐπισκέπτας ἐκάησαν.

— Πολὺ καλά. Συνέβη δυστύχημα, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ μάθῃ ὅλος ὁ κόσμος... Ἂν μάθω καμμιὰ φορά, ποῦ σᾶς ξέφυγε λέξις θὰ σᾶς τιμωρήσω πολὺ σκληρά, ὅσοι καὶ ἂν εἶσθε.

Καὶ μετὰ τὴν ἀπειλὴν αὐτὴν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς κατέλιπεν ἐμβρόντητον τὸν ὑπηρέτην του καὶ ἀπῆλθε.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ὁ ψευτοχύτζας

Ἐν τούτοις ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς εἶχε δίκαιον. Εἶχον πράγματι ἀπομείνῃ τρία πτώματα ἀπὸ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἀποτεφρωθέντος κονακίου. Τὰ δύο ἀνῆκον εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ τὴν προηγουμένην ἑσπέραν.

Εἰς μάτην ὁ Ἀχμὲτ ἀγᾶς «ἔσπαζε τὸ κεφάλι του» διὰ νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος τούτου.

Καὶ ποῖος ἠξεύρει, ἴσως ἴσως τώρα, ἂν ζῇ ὁ πτωχὸς αὐτὸς ἀνθρωπάκος δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐξηγήσῃ μόνος του τὸ μυστήριον.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πυρκαϊᾶς εἷς ἀνὴρ ἢ ἀκριβέστερον εἷς δεσμώτης εὑρίσκετο εἰς τὸν ἄνω ὄροφον ἀπὸ εἰκοσιτεσσάρων ἤδη ὡρῶν.

Ποῖος λοιπὸν ἦτο ὁ μυστηριώδης οὗτος δε-

σμώτης, διὰ τὸν ὁποῖον εἷς τῶν ἀνωτέρων αὐλικῶν τοῦ σουλτανικοῦ ἀνακτόρου, ὁ πολὺς Ἰζὲτ πασᾶς, ἐξετέλει χρέη δεσμοφύλακος;

Καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ ποίας περιστάσεις ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχεν ὁδηγηθῇ μυστικῶς εἰς τὸ κονάκιον τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ;

Ὡς ἀνεφέραμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας μας ἡ πυρκαϊὰ ἐξερράγη τὸ Σάββατον 7 Ἰανουαρίου κατὰ τὴν νύκτα.

Τὴν προτεραίαν λοιπὸν σοβαρὸν ἐπεισόδιον ἐγένετο ἐν Σταμπούλ ἐν τῷ τεμένει Σουλεϋμανιὲ μετὰ τὴν μεσημβρινὴν προσευχήν.

Ἀπὸ δύο ἤδη ἑβδομάδων, εἷς χότζας ὑψηλόσωμος μὲ πυκνὸν λευκὸν πώγωνα καὶ ὅστις ἔλεγεν, ὅτι ἦλθεν ἀπὸ τὴν Προῦσαν, ἐνεφανίζετο καθ' ἡμέραν, ὡρισμένας ὥρας εἰς τὸν τόπον τῆς προσευχῆς.

Ἦτο ἀνὴρ εὔγλωττος καὶ ἀνεπτυγμένος.

Τὸ ὅλον του ἀπέπνεε συμπάθειαν μεταδοτικήν. Τὸ σοβαρὸν ἐξωτερικόν του ἐνέπνεε τὸν σεβασμὸν καὶ ἡ εὐγλωττία του προσείλκυε τοὺς πάντας.

Ἐντριβὴς τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων καὶ γνωρίζων κατὰ βάθος τὴν ἱστορίαν τοῦ Ὀθωμανισμοῦ, ἔκαμνεν εἶδος διαλέξεως ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ τεμένους.

Κανεὶς δὲν ἐνδιεφέρετο νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά του· τὸν ἐκάλουν ὁ Χότζας «Προύσαλης».

Οὔτε ὁ ἴδιος ἔκαμεν εἰς κανένα λόγον περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Κατ' ἀρχὰς αἱ ὁμιλίαι του περιωρίζοντο εἰς τὸν θρησκευτικὸν κύκλον, ἀλλὰ μετά τινας ἡμέρας, ὅταν σταθερὸς ὅμιλος ἀκροατῶν ἐσχηματίσθη περὶ αὐτόν, ἤρχισε νὰ πραγματεύηται ἱστορικὰ κατὰ προτίμησιν ζητήματα καὶ ἀσυναισθήτως ὀλίγον κατ' ὀλίγον αἱ ὁμιλίαι του ἐξέκλινον πρὸς τὰ πολιτικὰ ζητήματα καὶ ἔθιξαν τὸ μέγα ζήτημα τῆς ἡμέρας.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐγένετο φυσικώτατα, ὡς ἐὰν προεκλήθη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων καὶ παρῆλθεν ἀπαρατήρητος ἐντελῶς διὰ τοὺς πιστοὺς ἀκροατάς του.

Συχνὰ ἠρέσκετο νὰ ὁμιλῇ περὶ τῶν ἐνδόξων ἐποχῶν τῆς ἱστορίας των παρουσιάζων ὑπὸ τοὺς τεθαμβωμένους ὀφθαλμοὺς τῶν Βεζύρας ἐπὶ κεφαλῆς ἐνδόξων στρατιῶν, ἀναχωρουσῶν ἐκ τοῦ βάθους τῆς Ἀσίας καὶ διασχιζουσῶν τὰς ἠπείρους τῆς Εὐρώπης, αἵτινες περίτρομοι ὑπετάσσοντο εἰς τὸν ἔνδοξον Σουλτάνον Ὀσμάν, Φατὴχ, Σουλεϋμάν, Μουράτ, οἵτινες ἐμεγάλωνον καὶ ηὔρυνον τὴν λαφθεῖσαν κληρονομίαν καὶ ἐξησφάλιζον τὴν εὐδαιμονίαν τῆς χώρας.

Περὶ ὅλων τούτων ὡμίλει μὲ εὐγλωττίαν μὲ πῦρ ἔνθεον. Καὶ πρὸς τὸ ἔνδοξον τοῦτο παρελθόν, παρέβαλλε τὸ παρόν...

Τί ἀπέμενεν ἀπὸ τὴν φωτοβόλον αὐτὴν δόξαν τοῦ παλαιοῦ καιροῦ; Τίποτε.

Ἡ πατρίς, ἡ ἱερὰ αὕτη κληρονομία τῶν προγόνων, ἡ σχηματισθεῖσα διὰ τοσούτων θυσιῶν καὶ αἵματος ἔβαινεν ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν πρὸς τὴν ἄβυσσον.

Τὸ ὄνομα Ὀθωμανὸς, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἐνέπνεε τρόμον εἰς τὴν Εὐρώπην ὁλόκληρον καὶ τὴν ἠνάγκαζε νὰ τὸ προφέρῃ μετὰ σεβασμοῦ, εἶχε γίνῃ ὁ περίγελως τοῦ κόσμου.

Ἡ αὐτοκρατορία ἔπιπτε κατὰ τεμάχια καὶ ὁ στρατὸς ἐξησθένει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Τὴν ἀγνότητα τῶν ἠθῶν εἶχε διαδεχθῇ ἡ ἀκολασία. Ποῖος ὁ αἴτιος τῶν δυστυχιῶν τούτων;

Ὁ Χότζας δὲν ἐδίσταζε νὰ καταγγείλῃ διὰ τοῦτο τὴν κυβέρνησιν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Τὴν Παρασκευὴν τὸ ἀπόγευμα ὁ Χότζας εἶχε καὶ πάλιν συγκεντρώσῃ περὶ ἑαυτὸν τοὺς ἀκροατάς του, οὓς ἐθεώρει ὡς μαθητάς του.

Ἦτο μόνος ἐν τῇ αὐλῇ.

Ὁ κληρικὸς ἔλαβε θάρρος καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν ἐκατηγόρησεν ἀπροκαλύπτως τὸν Ἀβδοὺλ Χαμήτ, τοὺς περὶ αὐτὸν κάλλακας καὶ τὴν στρατιὰν τῶν χαφιέδων του, ὡς ὄντας τὴν μόνην αἰτίαν τῶν συμφορῶν τῆς χώρας.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸν λόγον του οἱ ἀκροαταί του ἐξῆλθον ἀνὰ εἷς καὶ ἀνεμίχθησαν πρὸς τὸ ἐκτὸς πλῆθος, ἔμπλεοι ἔτι ἐκ τῆς βαθείας ἐντυπώσεως, ἣν τοῖς ἐπροξένησαν οἱ λόγοι του.

Αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰσέτι στιγμάς τινας ἐν τῇ αὐλῇ, ἐστριψεν ἓν σιγαρέττον καὶ ἐξῆλθε βραθέως διὰ τῆς μεγάλης θύρας.

Διηυθύνθη πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ Βαξὲ Καποῦ.

Εἶχε τὸ πνεῦμα τόσον ἀπησχολημένον, ὅσον καὶ οἱ ἀκροαταί του καὶ δὲν παρετήρησεν ἕνα ἐπαίτην τυφλὸν, ὅστις συμμαζευμένος πλησίον τοῦ τοίχου, εἶχεν ὅλον τὸν καιρὸν νὰ τοὺς παρατηρῇ ἀνέτως ἐκ τοῦ μακρόθεν.

Οὗτος ἠγέρθη ἀμέσως καὶ ἤρξατο παρακολουθῶν τὸν Χότζαν.

Ὡς ἐκ θαύματος νῦν δὲν ἦτο πλέον τυφλὸς καὶ ἐξελθὼν τῆς θύρας ἀπέβαλε δι' ἑνὸς κινήματος τὸν παλαιὸν καὶ ἐσχισμένον μανδύαν του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του δὲ ἔθεσε φέσιον καινουργὲς ἀντὶ τοῦ τουρμπανίου, ὅπερ ἀπέρριψε.

Μόλις ὁ Χότζας ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ὁ ψευδοεπαίτης ἔκαμε σημεῖον εἰς δύο ἄτομα ἱστάμενα ἐκεῖ πλησίον καὶ οἱ τρεῖς δὲ ἤρξαντο παρακολουθοῦντες ἐξ ἀποστάσεως τὸν κληρικόν.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Μπαχτσὲ Καποῦ οὗτος διηυθύνθη πρὸς τὴν γέφυραν· ἀλλὰ πρὸ τοῦ σταθμοῦ ἀστυφύλαξ τὸν ἐσταμάτησε.

— Εὐαρεστηθῆτε νὰ εἰσέλθετε, Χότζα ἐφέντη, τοῦ εἶπεν εὐγενῶς.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ κληρικὸς χωρὶς νὰ ἐκπλαγῇ καὶ διὰ τόνου ἀδιαφόρου.

— Ὁ ἀστυνόμος θέλει νὰ σᾶς μιλήσῃ.

— Μὰ ἐγὼ δὲν ἔχω καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἀστυνομίαν.

— Σᾶς παρακαλῶ εἰσέλθετε μίαν στιγμὴν, ἐπανέλαβεν ὁ ἀστυφύλαξ ὑψῶν τὴν φωνήν.

Ὁ Χότζας ἀντελήφθη, ὅτι πᾶσα ἀντίστασις ἦτο περιττὴ καὶ ὑπέκυψε.

Τὸν ὡδήγησαν εἰς ἕνα μικρὸν γραφεῖον ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ ἀστυνόμος. Ἡ ἀναμονὴ δὲν παρετάθη ἐπὶ πολύ.

Μετά τινα λεπτὰ εἰσήγετο παρὰ τῷ ἀστυνόμῳ.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ μὲ τὴν σεβασμίαν ὄψιν, καὶ τὸν λευκὸν πώγωνα ὁ ἀστυνόμος ἠγέρθη εἰς ἔνδειξιν σεβασμοῦ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ καθήσῃ.

— Νομίζω, ὅτι ἐζητήσατε νὰ μὲ ἰδῆτε, ἤρχισεν ὁ Χότζας, διακόπτων πρῶτος τὴν σιγήν, δύναμαι νὰ μάθω τὴν αἰτίαν τούτου;

— Εὐαρεστηθῆτε πρῶτα νὰ μοῦ εἴπητε τὸ ὄνομά σας, Χότζα ἐφέντη.

— Μουσταφᾶς Χότζας.

— Ἀπὸ ποῖον μέρος;

— Ἀπὸ τὸ Ἐσκῆ-Σεχήρ.

— Τότε διατὶ σᾶς λέγουν Χότζα Προύσαλη;

— Διότι πρὶν ἔλθω εἰς τὴν Κων)πολιν διέμεινον ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Προῦσαν.

— Αἱ ἀσχολίαι σας;

— Καμμία, ἦλθον εἰς τὴν Κων)πολιν ὡς ἁπλοῦς ἐπισκέπτης.

— Ὥστε ἔχετε πολλὰ χρήματα διὰ νὰ ζῆτε ἔτσι χωρὶς ἐργασίαν.

— Δόξα τῷ Θεῷ, ἔχω κἄτι μικρὰ πράγματα καὶ δὲν ἔχω τὴν ἀνάγκην κανενός.

— Καὶ ποῦ μένετε στὴ Πόλι;

— Στὸ Σκούταρι· ἀκριβῶς δὲ διὰ νὰ ἐπιβῶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐπέρασα ἀπ' ἐδῶ.

— Κάθε ἀπόγευμα τακτικὰ πηγαίνετε εἰς τὸ τέμενος τοῦ Σουλεϋμανιέ.

— Ναὶ πηγαίνω συχνά.

— Καὶ τί κάμνετε ἐκεῖ;

— Συναντῶμαι μετὰ τῶν συμπατριωτῶν μου.

— Ἀκόμη εἶνε ἐνωρὶς καὶ ὑπάρχουν πολλὰ ἀτμόπλοια εἰσέτι διὰ τὸ Σκούταρι ἕως τὸ βράδυ, εἶπεν ὁ ἀστυνόμος ὑπομειδιῶν. ἠμπορεῖτε κάλλιστα νὰ ὑπάγητε μέχρι τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ νὰ ἐπιστρέψητε ὕστερον ἐδῶ. Δὲν πιστεύω ἄλλως τε νὰ σᾶς κρατήσουν ἐπὶ πολύ.

— Μὰ διατὶ θέλετε σώνει καὶ καλὰ νὰ μὲ στείλετε εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης;

— Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ὁ ὑπουργὸς θέλει νὰ σᾶς ἴδῃ... διὰ μίαν ὑπόθεσιν προσωπικήν.

— Ἂς πᾶμε κι' ἐκεῖ, εἶπεν ὁ Χότζας ἐγκαρτερῶν.

— Θὰ ὑπάγετε μὲ ἀμάξι. εἶπεν ὁ ἀστυνόμος.

Μετὰ εἴκοσι λεπτὰ ἡ ἅμαξα ἔφερεν αὐτοὺς πρὸ τῆς θύρας τοῦ ὑπουργείου.

Καθ' ὁδὸν ὁ Χότζας ἐπανειλημμένως ἐπειράθη νὰ κάμῃ τὸν φύλακά του νὰ ὁμιλήσῃ, ἵνα μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς συλλήψεώς του.

Ἀλλ' ὅλαι αἱ ἐπινοήσεις τοῦ ἐφευρετικοῦ πνεύματός του ἀπέβησαν εἰς μάτην.

Ὁ ἄλλος ἀπήντα διαρκῶς «δὲν γνωρίζω».

Καὶ ἀναμφιβόλως ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν.

Ἐπειδὴ ἦτο Παρασκευὴ πολὺ ὀλίγοι ὑπάλληλοι εὑρίσκοντο ἐν τῷ ὑπουργείῳ καὶ πολὺ ὀλιγώτεροι εἰς τοὺς διαδρόμους του.

Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς Σεφὴκ πασᾶς ἦτο ἐν τῷ γραφείῳ του.

Μόλις ἐπληροφορήθη περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ Χότζα διέταξε νὰ τὸν εἰσαγάγωσιν ἀμέσως.

— Ἐσὺ εἶσαι ὁ Χότζας ἀπὸ τὴν Πρεῦσα; τοῦ εἶπεν ἀποτόμως μόλις τὸν εἶδε;

— Ναὶ, ἀπήντησεν ὁ Χότζας.

— Ὑπάρχουν πολὺ σοβαραὶ κατηγορίαι ἐναντίον σου.

— Τί σοβαραὶ κατηγορίαι δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ἐναντίον ἑνὸς πτωχοῦ γέροντος Χότζα, ὁ ὁποῖος διέρχεται βίον τὸν καιρόν του προσευχόμενος;

— Φαίνεται πῶς στὸ τζαμὶ ἀντὶ νὰ ἐξηγῇς τὸ Κοράνιον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ συνεκέντρωσες γύρω σου κηρύσσεις ἐπανάστασιν. Ἔφθασες μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ κατηγορήσῃς τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος.

— Θεὸς φυλάξοι, Ἐξοχώτατε. Ἐγὼ νὰ κάμω τέτοιο κακούργημα;

— Διὰ νὰ μὴν πᾶμε μακρύτερα, σήμερα ἀκόμη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ τεμένους Σουλεϋμανιὲ, ἐξώθησες τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τὴν συνήθειάν σου.

— Εἶνε ψεῦδος, Ἐξοχώτατε.

— Ὑπάρχουν μάρτυρες.

— Ἐψεύσθησαν...

Ὁ ὑπουργὸς διέκοψε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἀφοῦ διέτρεξε ἓν ἔγγραφον τοποθετημένον ἐπὶ τοῦ γραφείου του ἐσήμανε.

— Φώναξε τὸν Χασὰν ἐφέντην, εἶπεν εἰς τὸν κλητῆρα, ὅστις ἐνεφανίσθη ἅμα τῷ ἀκούσματι τοῦ κωδωνίσκου.

Κατόπιν στρεφόμενος πρὸς τὸν Χότζαν·

— Περιττὸν νὰ ἐπιμένῃς ἀρνούμενος. Γνωρίζομεν τὰ πάντα. Ὅλοι οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ἐξεφώνεις καθ' ἑκάστην, μᾶς διεβιβάσθησαν κατὰ λέξιν. Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι κατ' ἀρχὰς ὡμίλησες διὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπείραζον, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑπερέβης τὰ ἐπιτρεπόμενα ὅρια, ὁ δὲ σημερινὸς λόγος σου εἶνε καθ' αὐτὸ ἐγκληματικός.

— Ἐξοχώτατε, ὡμίλουν πάντοτε διὰ τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν, διὰ τὸ ἱερὸν ἡμῶν βιβλίον καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ ἁγίου Προφήτου μας.

— Ψεύδεσαι...

Ἀκριβῶς ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ ἐπαρουσιάσθη εἰς ἀνήρ.

— Χασὰν ἐφέντη. Εἶπεν ὁ ὑπουργὸς ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν νεοελθόντα, γνωρίζεις αὐτὸν τὸν Χότζα;

— Ναὶ, τὸν ἔβλεπα κάθε μέρα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τεμένους Σουλεϋμανιὲ, ὁμιλοῦντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι συνηθροίζοντο περὶ αὐτόν.

— Ποῖοι ἦσαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;

— Μικροκαταστηματάρχαι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατοικοῦντες εἰς τὰ πέριξ... πάντοτε οἱ ἴδιοι δέκα ἕως δώδεκα ἄτομα.

— Τί ἔλεγεν ὁ Χότζας;

— Ὡμίλει περὶ πολιτικῆς, κατηγόρει τὴν κυβέρνησιν καὶ ἑτοίμα μάλιστα νὰ ἐκφέρῃ ἀπρεπεῖς λόγους κατὰ τοῦ σεπτοῦ μας κυρίου.

— Ἀκούεις Χότζα; ἐκραύγασεν ὁ ὑπουργός.

Ὁ κληρικὸς ἐστράφη καὶ παρετήρησε τὸν κατήγορόν του εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς προσπαθῶν νὰ ἀναμνησθῇ τῆς μορφῆς του.

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἐξέτασίν του εἶπε·

— Ἐξοχώτατε, δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν καὶ δὲν τὸν συνήντησα οὔτε εἰς τὸ τζαμὶ οὔτε ἀλλοῦ πουθενά· ἑπομένως δὲν ἤκουσε τοὺς λόγους μου.

— Ἐκατάλαβες Χασὰν τί λέγει ὁ Χότζας μας; εἶπεν ὁ ὑπουργὸς μειδιῶν.

— Φαίνεται πῶς ὁ Χότζας μας δὲν ἔχει καλὰ μάτια, ἀπήντησεν ὁ Χασάν, ἄλλως θὰ μὲ ἀνεγνώριζεν ἀμέσως, ἀφοῦ μάλιστα σήμερον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ τζαμίου μοῦ ὡμίλησε.

— Ἐγώ; ὡμίλησα σὲ κάνα; ἐκραύγασεν ὁ γέρων ἐκπεπληγμένος.

— Ὄχι μόνον μοῦ ὡμίλησες, ἀλλὰ μοῦ ἔκαμες καὶ ἐλεημοσύνην.

— Ἀλήθεια; νὰ κρεμασθῶ, ἐκραύγασεν ὁ Χότζας, ἂν καταλαμβάνω τίποτε ἀπὸ τὰς ἀνοησίας αὐτάς.

— Ναὶ, ἐξηκολούθησεν ὁ ἄλλος διὰ τόνου ἐμπαικτικοῦ, μὲ ἠλέησας καὶ μὲ συνεχάρης μάλιστα, διότι εἶμαι τυφλὸς καὶ δὲν ἐλέπω τὰς ἀσχημίας αἱ ὁποῖαι καταστρέφουν τὴν πατρίδα μας. Μοὶ ἔδωσες ἕνα γρόσι καὶ μὲ παρεκάλεσες νὰ προσεύχωμαι διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος.

— Μπᾶ, εἶσαι ὁ τυφλὸς τοῦ τεμένους, εἶπεν ἀπερισκέπτως ὁ γέρων μετὰ πικρίας.

Ὁ ὑπουργὸς ἐξερράγη εἰς γέλωτας καὶ εἶπε·

— Ἐπὶ τέλους εἶνε εὐτυχημα, ὅτι κατωρθώσατε νὰ γνωρισθῆτε.

Ὁ γέρων ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ κατασκόπου κεραυνοβόλον βλέμμα, ἀλλὰ συγκρατῶν ἑαυτὸν καὶ ἀναλαμβάνων τὴν γαλήνην του εἶπεν ἠρέμως·

— Ναὶ σὲ συνεχάρην διὰ τὴν τυφλότητά σου τώρα ἄφησέ με νὰ σὲ συλλυπηθῶ διότι δὲν εἶσαι στραβὸς καὶ κωφός.

— Ἔχεις τι νὰ πρασθέσῃς δι' ὑπεράσπισίν σου; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργός.

— Ὄχι.

— Τὸ ἐγκλημά σου εἶνε τόσον σοβαρόν, ὥστε πρέπει νὰ κάμωμεν λεπτομερῆ ἔρευναν εἰς τὸ μέρος ποῦ μένεις, ἐξηκολούθησεν ὁ πασᾶς. Πρὸς τὸ παρὸν θὰ σὲ κρατήσωμεν ἐδῶ.

Αὔριαν θὰ ξαναϊδωθῶμεν.

Καὶ εἰπὼν τοὺς λόγους τούτους ὁ ὑπουργὸς ἐστήμανε καὶ πάλιν καὶ προσεκάλεσε τὸν δεσμοφύλακα καὶ τὸν διευθυντὴν τῆς φυλακῆς.

Ἅμα οὗτος παρουσιάσθη ὁ ὑπουργὸς τῷ εἶπε·

— Νὰ κλείσετε τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν εἰς ἕνα κελλίον καὶ νὰ μὴ ἐπικοινωνίσῃ μὲ κανένα.

— Πολὺ καλά, Ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ διευθυντὴς ὑποκλινόμενος βαθέως.

Κατόπιν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν γέροντα·

— Ἐμπρὸς, ἔλα μαζῆ μου.

Ὅταν ἐξῆλθον τοῦ ὑπουργικοῦ γραφείου ὁ ἀρχιφύλαξ ἔλαβε τὸν Χότζαν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ ἀμφότεροι διηυθύνθησαν οὕτω πρὸς τὴν κλίμακα

τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν μεγάλην αὐλὴν τοῦ ὑπουργείου, ἔνθα εὑρίσκετο καὶ ἡ θύρα τῆς φυλακῆς.

Ὡς προανεφέρομεν ἤδη τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχε κίνησις καὶ ἡ αὐλὴ ἦτο σχεδὸν ἔρημος.

Ὁ Χότζας περιέφερε τὰ βλέμματα γύρω του καὶ παρετήρησεν, ὅτι μόνον κλητῆρές τινες ὑπῆρχον καὶ εἷς στρατιώτης φρουρὸς πρὸ τῆς μεγάλης θύρας.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀκριβῶς ἔφθασανεἰςτὸμέσοντῆς αὐλῆς καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς φυλακῆς ἔστρεφε δεξιὰ διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ νὰ «χώσῃ» εἰς αὐτὴν τὸν Χότζαν μας, οὗτος μὲ μίαν ἀκατανίκητον ὥθησιν ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ βραχίονος τοῦ φύλακός του καὶ διὰ τρομερᾶς πυγμῆς, ἣν τοῦ «κατέφερεν» εἰς τὸ ὑπογάστριον, τὸν ἔστειλε νὰ κυλισθῇ κατὰ γῆς.

Πάντα ταῦτα ἐγένοντο εἰς χρόνον ἥσσονα τοῦ Δευτερολέπτου.

Ἐλεύθερος νῦν παντὸς ἐμποδίου ὥρμησε ταχύ, πρὸς τὴν μεγάλην θύραν τῆς ἐξόδου,ἥτις ἀπεῖχεν ἀπ' αὐτοῦ μόλις τριάκοντα βήματα.

Ἐν τούτοις ὁ δεσμοφύλαξ συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν τάχιστα καὶ ἤρχισε καταδιώκων τὸν δραπέτην ἐκβάλλων συγχρόνως ἀγρίας κραυγάς.

Οἱ ὀλίγοι κλητῆρες, οἱ εὑρισκόμενοι ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ζαπτιὲ, ἀκούοντες τὰς κραυγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ των καὶ βλέποντες αὐτὸν νὰ τρέχῃ, ὥρμησαν ὄπισθέν του, ἵνα τὸν βοηθήσωσιν ἐν ἀνάγκῃ.

Ὁ παρὰ τὴν θύραν φρουρὸς προσεπάθησε νὰ ἀνακόψῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ φυγάδος.

Ἀλλὰ οὗτος διὰ προσπαθείας ὑπεράνθρωπου κατώρθωσε νὰ τὸν ἀπωθήσῃ.

Τέλος ἦτο εἰς τὴν ὁδόν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκριβῶς, ἓν ὄχημα ἤρχετο πρὸς τὸν Ζαπτιὲ μὲ μεγάλην ταχύτητα.

Ὁ φρουρὸς, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ἔτρεχεν ὄπισθεν τοῦφυγάδος,ἐκραύγασε πρὸς τὸν ἁμαξηλάτην·

— Σταμάτησε τὸν Χότζα, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν φυλακή.

Ὁ δυστυχὴς Χότζας τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ἐκείνην εὑρίσκετο παρὰ τὴν ἅμαξαν.

Ὁ ἁμαξηλάτης ὕψωσε ταχέως τὴν μάστιγά του καὶ ἔπληξε τὸν Χότζαν κατὰ πρόσωπον.

Ὁ δριμὺς πόνος, ὃν ἠσθάνθη ὁ Χότζας, τὸν ἔκαμε πρὸς στιγμὴν νὰ ζαλισθῇ.

Τοῦτο ἔδωκε καιρὸν εἰς τὸν ἁμαξηλάτην νὰ κατέλθῃ τῆς ἕδρας του καὶ νὰ ἁρπάσῃ τὴν ἄκραν τοῦ φορέματος τοῦ Χότζα.

Ἄπελπις πάλη ἤρξατο τότε μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν.

Ὁ Χότζας θὰ κατενίκα ἴσως τὸν ἀντίπαλόν του, ἀλλὰ, ἀλλοίμονον, ὁ φρουρὸς καὶ δεσμοφύλαξ εἶχον ἤδη ριφθῇ κατ' ἐπάνω του καὶ ἐπὶ πλέον κατέφθασαν καὶ δύο τῶν φυλάκων.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ θυρὶς τῆς ἁμάξης ἠνοίχθη καὶ εἷς ἀξιωματικὸς ὑψηλόσωμος καὶ μὲ ξανθὸνμύστακα ἐξῆλθε. Ἦτοἀνακτορικὸς ὑπασπιστής.

Παρὰ τὸ ἀπελπιστικὸν τῆς θέσεώς του ὁ Χότζας δὲν ἤθελε νὰ ὑποκύψῃ καὶ ἐξηκολούθει ἀγωνιζόμενος λυσσωδῶς.

Χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμίαν του καὶ χωρὶς νὰ ἐκστομίσῃ οὔτε συλλαβὴν κατέφερε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κτυπήματα ἄγρια διὰ τοῦ γρόνθου, ἐνῷ ὁ φρουρὸς κρατῶν αὐτὸν ἐκ τῆς ὀσφύος προσεπάθει νὰ παραλύσῃ τὰς κινήσεις του.

— Θὰ ἐνόμιζε κανεὶς πῶς ὁ Χότζας μας ἔσχε λάβῃ συστηματικὰ μαθήματα ἀρίστης πυγμαχίας. Ἔλεγαν ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις παρίστατο μετ' ἐνδιαφέροντος εἰς τὴν ἀγρίαν πάλην.

Ἀλλ' οὔτε ἡ ἐπιστημονικωτέρα ἀμφιβολία ὑπῆρχεν, ὅτι ὁ γενναῖος οὗτος ἥρως τῆς ἀνίσου πάλης θὰ ὑπέκυπτε μοιραίως ἐν τέλει.

Φύλακες, κλητῆρες, φρουροὶ, μανιώδεις γενόμενοι διὰ τὰ κτυπήματα μὲ τὰ ὁποῖα εἶχον φιλοδωρηθῆ, ἐξέφερον κραυγὰς καὶ ὕβρεις ἀγρίας καὶ περιέζωσαν διὰ τῶν βραχιόνων των τὸν Χότζαν, ὅστις ἐν τῇ πάλῃ ἐκείνῃ εἶχεν ἤδη ἀπολέσῃ τὸ τουρμπάνιόν του.

Ἐν τῇ ὁρμῇ τῆς πάλης ὁ φρουρὸς ἥρπασε τὸν κληρικὸν ἐκ τοῦ γενείου του.

Ὁ κληρικὸς ἐξέβαλε τρομερὰν κραυγὴν, κραυγὴν ἀπελπισίας ὄχι πόνου.

Ὁ φρουρὸς κατάπληκτος ἀπέσυρε τὴν χεῖρά του... συναποφέρων καὶ τὸ γένειον.

Ὡς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις αὕτη συνέτριψε πᾶσαν τὴν δραστηριότητά του, ὁ Χότζας ἔπαυσεν ἀνθιστάμενος.

— Εἶνε περιττὸν, ἐψιθύρισε· δὲν δύναμαι πλέον νὰ διαφύγω τὴν τύχην μου. Ἂς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν φυλακήν.

Ἀμέσως οἱ δύο κλητῆρες τὸν συνέλαβον καὶ κρατοῦντες αὐτὸν καλῶς ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστου βραχίονος, ἀνέλαβον τὴν εἰς τὴν φυλακὴν ἄγουσαν.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἀκολουθῶν πέζῃ αὐτοὺς ἔλεγε καθ' ἑαυτόν·

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία αὐτὸς εἶνε.

Μετά τινα λεπτὰ ἡ σιδηρᾶ θύρα τῆς φυλακῆς ἐκλείετο ὄπισθεν τοῦ Χότζα ὑπὸ τὰ βλέμματα τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Σουλτάνου, ὅστις πρὶν ἢ ἀνέλθῃ παρὰ τῷ ὑπουργῷ ἠθέλησε νὰ παραστῇ εἰς τὴν φυλάκισιν τοῦ δραπέτου.

— Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης θέλει νὰ σᾶς ἴδῃ, εἶπεν εἰς τὸν Σεφὴκ πασᾶν εἰσερχόμενος εἰς τὸ γραφεῖόν του. Σᾶς διατάσσει συγχρόνως νὰ πάρετε μαζῇ σας τὸν κατάλογον ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν κατὰ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ληφθῶσι μέτρα.

— Εἶμαι ἕτοιμος νὰ μεταβῶ ἀμέσως εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἀπήντησεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς ποιῶν κίνημα ὡς προτιθέμενος νὰ ἐγερθῇ.

— Ὄχι, δὲν εἶνε βία, δύνασθε νὰ μείνετε ἀκόμη μέχρι τῆς διεκπεραιώσεως τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας.

— Κατὰ τὸ παρὸν δὲν εἶνε ἀναγκαία ἡ παρουσία μου ἐδῶ.

— Γνωρίζετε, ὅτι τώρα πρὸ ὀλίγου, εἷς ἐκ τῶν φυλακισμένων σας ἐπειράθη νὰ δραπετεύσῃ καὶ μόνον χάρις εἰς τὸν ἀμαξηλάτην μου δὲν τὸ κατώρθωσε; ἠρώτησεν ὁ ὑπασπιστὴς ἀδιάφορος κατὰ τὸ φαινόμενον.

— Περὶ τίνος πρόκειται; ἐκραύγασεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς, ὅστις ἠγνόει τὰ διατρέξαντα.

— Νομίζω πῶς εἶνε ἕνας Χότζας.

— Ἄ, ναί, ἠννόησα, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, εἶνε ἕνας Χότζας ἀπὸ τὴν Προῦσαν, ὁ προπαγανδιστὴς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δι' ἀγορεύσεων ἐξώθει τὸν λαὸν νὰ ἐπαναστατήσῃ.

— Μὰ εἶσθε ἀπολύτως βέβαιος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε πράγματι Χότζας;

— Ὑποθέτω· τοὐλάχιστον οὕτω ἀνάφερουν τὰ πολυάριθμα τζουρνάλια, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν περὶ αὐτοῦ.

— Ἐὰν τὸν ἐξαναβλέπατε εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ μετεβάλλετε ἀμέσως τὴν ἰδέαν, ἣν ἐσχηματίσατε περὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ φυλακισμένου σας.

—Διατί λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ πασᾶς ἔκπληκτος.

— Διότι... ἀλλ' ἀφήσατέ με νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Ὡς σᾶς εἶπον ἤδη ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον νομίζετε ὡς Χότζαν, κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τῶν χειρῶν τῶν κλητήρων σας καὶ νὰ ὁρμήσῃ εἰς τὴν ὁδόν.

Πῶς; δὲν γνωρίζω. Ἀλλ' ἐν μόνον ἠξεύρω, ὅτι θὰ κατώρθωνεν ἀσφαλῶς νὰ δραπετεύσῃ, ἐὰν δὲν ἐπεμβαίναμεν ἡμεῖς ἐγκαίρως.

Φαίνεται, ὅτι ὁ Χότζας σας ἔχει πολὺ ἰσχυροὺς βραχίονας καὶ εἶνε ρώμης ἐκτάκτου, διότι ἀντέστη κρατερῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους σας. Ἦσαν πέντε καὶ αὐτὸς μόνος του καὶ, μὰ τὴν πίστιν μου, τοὺς κατέφερε καλά.

— Τί μοῦ λέγετε;

— Περιμένετε. Σᾶς ἀφηγοῦμαι, ὅτι εἶδον μὲ τὰ μάτιά μου. Κατὰ τὴν πάλην ὁ δεσμοφύλαξ ἥρπασε τὸν Χότζαν ἀπὸ τὰ γένεια καὶ ξεύρετε τί συνέβη;

— Τί;

— Τὰ γένεια ἀπέμειναν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ φύλακος.

— Παράδοξον.

— Γουναντίον, ἁπλούστατον, διότι τὰ γένεια ἦσαν ψεύτικα.

— Ψευτοχότζας, ἐκραύγασεν ὁ πασᾶς. Τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ σοβαρόν. Πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως λεπτομερῆ ἀνάκρισιν διὰ νὰ ἐξακριβώσωμεν τὴν ταυτότητά του.

— Περιττόν, διότι εἶδον ἤδη τὸ πρόσωπόν του χωρὶς τὸν ψευδῆ πώγωνα καὶ τὸν ἀνεγνώρισα.

— Τὸν ἀνεγνωρίσατε.

— Ναί, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ μεταμορφωθεὶς εἰς Χότζαν εἶνε ἁπλούστατα ὁ Χακκὴ βέης.

Ὁ ὑπουργὸς ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς ἕδρας του.

— Πῶς, ὁ Χακκὴ βέης; ὁ ἐπαναστάτης; ὁ ἀρχηγὸς τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου;

— Ναί, αὐτὸς ὁ ἴδιος.

— Μήπως ἀπατᾶσθε;

— Εἶμαι βέβαιος. Ἄλλως τε ἠμπορεῖτε νὰ βεβαιωθῆτε ὁ ἴδιος προσάγοντες αὐτὸν καὶ πάλιν ἐνώπιόν σας.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς σκοπεύω νὰ κάμω κι' ἐγώ, ἀπήντησεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς μειδιῶν.

Διέταξε τὸν κλητῆρα νὰ προσαγάγῃ ἀμέσως τὸν ἐκ Προύσης Χότζαν, τοῦ ὁποίου εἶχε διατάξῃ τὴν φυλάκισιν πρὸ ἡμισείας ὥρας.

Ἡ σύλληψις τοῦ Χακκῆ βέη, γενομένη οὕτω ἀπροόπτως ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, ἦτο μεγάλης σπουδαιότητος καὶ ἐπροξένει μεγίστην χαρὰν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας, γνωρίζοντα ὁποίαν σημασίαν θὰ ἀπέδιδεν εἰς αὐτὴν ὁ Σουλτάνος.

Πράγματι ὁ ψευταχότζας ἦτο εἷς τῶν ἱδρυτῶν καὶ τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου, ὅπερ ἀπὸ δύο ἐτῶν συνωμότει ἐν τῇ σκιᾷ κατὰ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ πρὸς μεγάλην ἀπελπισίαν τούτου παρέμεινεν ἀτιμώρητον.

Ὢν ἀνώτερος ἀξιωματικὸς καὶ γνωρίζων, ὅτι μέλλον λαμπρὸν τὸν ἀνέμενε, παρητήθη ἐκ τοῦ στρατοῦ διὰ νὰ ἀφοσιωθῇ ψυχῇ καὶ σώματι εἰς τὸν ἐπίπονον κατὰ τῆς τυραννίας ἀγῶνα.

Ἐκτὸς τούτου ἐπεδίωκε καὶ προσωπικὴν ἐκδίκησιν.

Πρό τινων ἐτῶν ὁ μονογενὴς υἱός του εἶχε κατόπιν ἀνωνύμου Δζουρναλίου πνιγῇ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Σεράϊ Μπουρνοῦ ὁμοῦ μετ' ἄλλων μαθητῶν τῆς σχολῆς τοῦ Παγκάλτι.

Ἡ ἐαρβαρότης αὕτη εἶχε δηλητηριάσῃ τὴν καρδίαν τοῦ πατρὸς καὶ πληρώσῃ τὴν ψυχήν του μὲ μῖσος ἄγριον καὶ ἀνεξάλειπτον.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶχεν ὁρκισθῇ τὸν ὄλεθρον τοῦ τυράννου καὶ μετ' ἄλλων πιστῶν συντρόφων ἤρξατο ἐργαζόμενος διὰ τὴν πτῶσίν του.

Τρία ἔτη πρὸ τῶν γεγονότων, ἅτινα διηγούμεθα εἶχε φυλακισθῇ ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ κιοσκίῳ τοῦ Βεϊκόζ. ἀλλ' ἐδραπέτευσε χάρις εἰς τοὺς ἀπομείναντας ἐλευθέρους συντρόφους του.

Ἀπὸ τῆς φυγῆς ἐκείνης, ἧς τὰς λεπτομερείας γνωρίζουσιν οἱ ἀναγνῶσται τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ Σέρλοκ Χόλμς, ἐπεδόθη μετὰ μείζονος ζήλου εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς τυραννίας.

Καίτοι ἐν τοῖς ἀνακτόροις εἶχον ἀπολέσῃ τὰ ἴχνη του ἐγνώριζον ἐν τούτοις, ὅτι εἰργάζετο.

Τοιοῦτος ἦτο ὁ ἄνθρωπος, ὃν ὁ Σεφὴκ πασᾶς εἶχε τὴν τύχην νὰ φιλοξενῇ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ ὑπουργείου του χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ.

Ὅταν ὁ ὑπουργὸς καὶ ὁ ὑπασπιστὴς ἀπέμειναν μόνοι, ὁ τελευταῖος οὗτος ὑπαινιττόμενος τὴν πρώτην δραπέτευσιν τοῦ Χακκῆ βέη εἶπεν·

— Ἂς ἐλπίσωμεν, ὅτι τὴν φορὰν αὐτὴν δὲν θὰ τὸν στείλωμεν νὰ παραθερίσῃ εἰς τὸ Βεϊκόζ, διὰ νὰ ἔλθουν πάλιν οἱ φίλοι του νὰ τὸν κλέψουν.

Μετά τινα λεπτὰ ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθεν ὁ φυλακὸς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ δεσμοφύλακος καὶ δύο κλητήρων, διότι μετὰ τὴν προηγηθεῖσαν σκηνὴν τὸν ἐφρούρουν ἐκ τοῦ πλησίον.

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς, βλέπων αὐτὸν ἀσκεπῆ νῦν καὶ ἄνευ τοῦ ψευδοῦς γενείου, δὲν ἀμφέβαλλε πλέον, ὅτι ὁ ὑπασπιστὴς εἶχε δίκαιον.

— Τί σημαίνουν αὐτά; ἐκραύγασεν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν δεσμώτην καὶ προσποιούμενος ὅτι ὀργίζεται, θέλεις νὰ μᾶς ἐμπαίζῃς;

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ ψευτοχότζας μὲ μεγάλην ἠρεμίαν.

SISMANOGLIO

— Ἠθέλησες νὰ ἀπατήσῃς τὴν δικαιοσύνην μεταμορφούμενος τοιουτοτρόπως;

Ὁ δεσμώτης δὲν ἀπεκρίθη καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον περιφρονητικῶς.

— Εἶνε ἀντάξιον ἑνὸς πρώην ἀξιωματικοῦ νὰ καταφεύγῃ εἰς τοιαῦτα τεχνάσματα διὰ νὰ συνωμοτῇ κατὰ τοῦ βασιλέως του, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει ὁρκισθῇ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν;

Ὁ δεσμώτης, διακόψας τὴν σιγήν, ἐκραύγασε·

— Σοῦ ἀπαγορεύω νὰ ὁμιλῇς περὶ ἀξιοπρεπείας καὶ νὰ ἐπικρίνῃς τὰς πράξεις μου.

— Χακκῆ βέη, ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργὸς ὑψῶν τὴν φωνήν, μὴ φωνάζῃς τόσον δυνατά, γνωρίζεις, ὅτι γνωρίζω καλῶς τὰς πράξεις καὶ τὰ διαβήματά σου καὶ γνωρίζωκαὶ σὲ καλῶς ὡσαύτως.

— Ἐὰν γνωρίζῃς τὰς πράξεις μου, τοῦτο εἶνε εἷς πλέον λόγος διὰ νὰ φέρεσαι πρὸς ἐμὲ μετὰ μείζονος σεβασμοῦ, ἀπήντησεν ὁ δεσμώτης. Ναὶ εἶμαι ὁ Χακκῆ βέης, ἐκεῖνος ὅστις ὡρκίσθην νὰ πολεμήσω τὸν Χαμήτ μέχρι τῆς τελευταίας μου πνοῆς, διὰ νὰ ἐκδικηθῶ τὸν θάνατον τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ μου. Νομίζεις ὅτι θὰ ἀρνηθῶ τὰς πράξεις μου καὶ θὰ ἀποκρύψω τὸ ὄνομά μου;

— Παρομοία ἀπόπειρα θὰ ἦτο ἀνωφελὴς, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ ὑπουργός.

Κατόπιν δὲ σιγῆς τινος ἐξηκολούθησε·

— Θὰ μᾶς ὁμολογήσῃς μὲ τὴν αὐτὴν εἰλικρίνειαν διατὶ μετεμορφώθης εἰς Χότζαν καὶ διὰ ποῖον σκοπὸν ἐδίδασκες εἰς τὰ τεμένη;

— Μετεμορφώθην διὰ νὰ μὴ πέσω εἰς τοὺς

ὄνυχας τοῦ τυράννου· ἐδίδασκον διὰ νὰ σώσω τὸν λαὸν ἐκ τῶν ὀνύχων του, ἀπήντησε ψυχραίμως ὁ πρώην ἀξιωματικός.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἀντελήφθη, ὅτι ἡ ἀνάκρισις παρετείνετο πέραν τοῦ δέοντος καὶ ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ διακοπῇ· εἶπε λοιπόν·

— Νομίζω, ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ ἀναχωρήσωμεν, πασᾶ ἐφέντη, διότι, ὡς σᾶς εἶπον, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης μᾶς περιμένει. Ἐὰν εἶνε δυνατὸν ἀναβάλλετε δι' ἄλλην στιγμὴν τὴν ἀνάκρισιν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

Ὁ ὑπουργὸς, ἀκούων προφερόμενον τὸ ὄνομα τοῦ Σουλτάνου, ἠγέρθη καὶ εἶπε·

— Ναὶ ἔχετε δίκαιον, ἂς ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως. Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν δεσμοφύλακα ἐξηκολούθησεν·

— Ὁδηγήσατε τὸν Χακκῆ βέην εἰς τὴν φυλακήν.

Μόλις ὁ δεσμώτης καὶ ὁ φύλαξ ἐξῆλθον ἐκ τοῦ δωματίου του ὁ ὑπουργὸς ἐσήμανε καὶ καλέσας τὸν διευθυντὴν τῶν φυλακῶν τῷ εἶπε·

— Χάρις εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον καὶ τὴν Θείαν Πρόνοιαν εἷς τῶν κινδυνωδεστέρων ἐχθρῶν τοῦ κράτους εἶνε σήμερον εἰς χεῖράς μας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε ὁ Χακκῆ βέης, ὁ περίφημος ἀρχηγὸς τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου, τὸν ὁποῖον καὶ ἄλλοτε εἴχομεν κατορθώσῃ νὰ συλλάβωμεν ἀλλὰ δυστυχῶς μᾶς διέφυγε. Πρέπει νὰ λάβῃς τὰ αὐστηρότερα μέτρα διὰ νὰ μὴ μᾶς διαφύγῃ καὶ πάλιν. Μάθε, ὅτι ἂν, ὁ μὴ γένοιτο, συμβῇ

τέτοιο δυστύχημα θὰ τὸ πληρώσῃς μὲ τὸ κεφάλι σου.

— Θὰ λάβω ἀμέσως ὅλα τὰ μέτρα, ἄτινα ἐπιβάλλει ἡ σοβαρότης τῆς περιστάσεως.

— Θὰ τὸν ἀπομονώσῃς, ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον καὶ δὲν θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃς νὰ ὁμιλήσῃ οὔτε μὲ αὐτὸν τὸν φύλακά του, ἠννόησες;

— Ὅλαι αἱ διαταγαί σας θὰ ἐκτελεσθῶσι κατὰ γράμμα, Ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν, ὅστις ἐξῆλθεν ὀπισθαχωρητικῶς, ποιῶν συγχρόνως βαθεῖαν ὑπόκλισιν.

Ὁ Σερῆκ πασᾶς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ, διηυθύνθη ἐσπευσμένως εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ μόλις ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῷ Σουλτάνῳ τοῦ ἀνεκοίνωσεν ἀμέσως τὴν σπουδαίαν αὐτὴν σύλληψιν, προσπαθῶν βεβαίως νὰ τὴν ἀποδώσῃ εἰς τὴν ἱκανότητά του.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐξεδήλωσε τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ κολακευτικωτάτων λόγων πρὸς τὸν ὑπουργόν του, διότι ἔβλεπεν, ὅτι ἡ παρασκευαζομένη ἐπανάστασις ἐστερεῖτο οὕτω τοῦ ἀρχηγοῦ της.

Ὁ Χακκῆ βέης ἦτο ἡ κινητήριος δύναμις, ἥτις ἐν τῷ κρυπτῷ παρεσκεύαζε τὴν ἐπανάστασιν.

Ἐπὶ πλέον οὗτος ὡς πρώην στρατιωτικὸς εἶχε διενεργήσῃ μεγάλην προπαγάνδαν ἐν τῷ στρατῷ, ἥτις τόσον καρποφόρος ἀπέβη, ὥστε καὶ ὁ στρατὸς οὗτος ἤρχισε νὰ ὑψοῖ τὴν κεφαλήν.

Ταῦτα πάντα ἦσαν πλέον ἢ ἀρκετὰ ὅπως ὁ ἐνδοξότατος δεσμώτης τοῦ Γιλδὶζ ἀποδίδῃ μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν σύλληψιν ταύτην.

Διὰ τοῦτο συνεκλήθη ἀμέσως μυστικοσυμβούλιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τοῦ Σερῆκ πασᾶ ἔλαβε μέρος καὶ ὁ εὐνοούμενός του γραμματεὺς Ἰζέτ.

Ἐν τούτοις τοῦτο δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ. Ὁ Σερῆκ πασᾶς κατέλιπεν ἀμέσως τὰ ἀνάκτορα διευθυνόμενος εἰς τὸ Ζαπτιὲ καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ δύο ὑπασπιστῶν. Μόλις ἐφθασεν ἐκεῖ διέταξε νὰ προσαγάγωσι τὸν Χακκῆ βέην εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἔνθα παρέμεινεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας φυλάττων αὐτὸν ὁ ἴδιος.

Τέλος ὅταν ἐπῆλθεν ἡ νὺξ καὶ ἡ μεταφορὰ τοῦ δεσμώτου ἠδύνατο νὰ γίνῃ χωρὶς νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν κανενὸς, διέταξε νὰ ἑτοιμασθῇ τὸ ὑπουργικὸν κουπέ του καὶ λαμβάνων μυρίας προφυλάξεις ἐτοποθέτησεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸν δεσμώτην ἐν μέσῳ τῶν δύο ὑπασπιστῶν.

Αὐτὸς ἐτοποθετήθη εἰς τὸ βάθος τῆς ἁμάξης, ἥτις ἔλαβε τὴν εἰς Βεσικτὰς ἄγουσαν.

Ταῦτα ἅπαντα ἐγένοντο, χωρὶς οὔτοι οὐδὲ ἅπαξ νὰ ἀπευθύνωσι τὸν λόγον πρὸς τὸν ψευτοχότζαν, ὅστις ἐξ ἄλλου ἐκράτει διαρκῶς κλειστὸν τὸ στόμα του.

Ἀφ' ὅτου ἡ ἰδιότης του ἀπεκαλύφθη ἐφαίνετοεἶν τελῶς καταβεβλημένος καὶ ἄπελπις.

Εἰς τὸ Γιλδὶζ, ὅπου τὸν μετέφερεν ἡ ἅμαξα, ἐνεκλείσθη εἰς ἓν δωμάτιον χωρὶς οὐδόλως νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἀνάκρισιν.

Μόνον περὶ τὰ μεσάνυκτα ἦλθον καὶ ἤνοιξαν τὴν θύραν διὰ νὰ τὸν ζητήσωσι. Ἐκοιμᾶτο ἐπὶ μιᾶς ἕδρας.

Ὁ θόρυβος τῆς θύρας τὸν ἀφύπνησε. Εἷς ἄνθρωπος ἐπροχώρησε πρὸς αὐτόν. Ἕτεροι ἀνέμενον ἔξωθι τῆς θύρας.

Ἦτο ὁ εὐνοούμενος γραμματεὺς Ἰζέτ.

— Ὁ Σεπτὸς Κύριός μας διέταξεν, εἶπεν, ὅπως σᾶς φιλοξενήσωἐγὼ ἀπόψε εἰς τὸ σπῆτί μου.

Ὁ δεσμώτης τὸν παρετήρησεν ἐκπεπληγμένος, ὡς ἐὰν δὲν εἶχεν ἀντιληφθῆ καλῶς.

— Πῶς εἴπατε; νὰ μὲ φιλοξενήσητε; θέλετε ἴσως νὰ εἰπῆτε νὰ μὲ φρουρήσητε;

— Οὔτε τὸ σπῆτί μου εἶνε φυλακὴ οὔτε ἐγὼ εἶμαι δεσμοφύλαξ, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ Ἰζὲτ πασᾶς. Ἁπλῶς θὰ σᾶς φιλοξενήσω. Ἄλλως τε τοιαύτη εἶνε ἡ ἐπιθυμία τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν μένει παρὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν καλωσύνην σας.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ πρώην ἀξιωματικὸς, ὅστις ἔφερεν ἀκόμη τὸ καφτάνιον τοῦ Χότζα, ἔκαμε βήματά τινα πρὸς τὴν θύραν.

— Θὰ σᾶς παρακαλέσω μόνον νὰ ἀλλάξητε ἔνδυμα εἶπεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς. Οὕτω δὲν θὰ ἐπιστήσητε τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου.

— Πῶς εἶνε δυνατὸν τοῦτο; εἶπεν ὁ Χακκῆ βέης μειδιῶν ἐλαφρῶς.

— Ἁπλούστατον, ἀφοῦ ἔχομεν μαζῆ μας ὅλα τὰ χρειώδη.

Καὶ στραφεὶς εἶπεν εἰς ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες τὸν συνώδευον·

— Φέρετε ἐδῶ τὸ δέμα.

Ἦτο πλήρης καινουργὴς ἐνδυμασία, ἓν φέσιον, ἓν ὑποκάμισον καὶ εἷς λαιμοδέτης.

Μετά τινας στιγμὰς ὁ ψευτοχότζας εἶχεν ἀποβάλῃ τὰ ἐνδύματά του καὶ ἐνεδύθη τὴν νέαν ἐνδυμασίαν, ἥτις τῷ προσεφέρετο.

Ἀλλ' ἐν τούτοις κατώρθωσε δι' ἑνὸς ἀδιοράτου κινήματος νὰ κρύψῃ εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ νέου ἐνδύματος τεμάχιον χάρτου, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο πρότερον κεκρυμμένον εἰς σχισμήν τινα τοῦ πρώην καταφτανίου του.

Θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι κανεὶς δὲν εἶχε παρατηρήσῃ τὴν κίνησίν τυο, πλὴν ὅμως τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ, ὅστις ὡς ἀναμένων αὐτὴν, εἶχε κρυβῆ ἐν τῇ σκοτίᾳ καὶ παρηκολούθει μετὰ προσοχῆς ὅλας τὰς κινήσεις τοῦ Χακκῆ βέη.

— Πρέπει μὲ τρόπον νὰ βάλωμεν εἰς τὸ χέρι τὸ χαρτάκι αὐτὸ, εἶπεν καθ' ἑαυτόν.

— Εἶμαι ἕτοιμος, νομίζω τώρα πῶς ἠμποροῦμεν νὰ πηγαίνωμεν, εἶπεν ὁ πρώην ἀξιωματικὸς προχωρῶν πρὸς τὴν θύραν.

— Δὲν θέλετε νὰ πάρετε μαζῆ σας τὰ παλαιὰ ἐνδύματα; ἠρώτησεν εἰρωνικῶς ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

— Ὄχι, τὰ χαρίζω ὡς δῶρον εἰς τὸν Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ὡς ἀνάμνησιν τῆς βραχείας διαμονῆς μου ὑπὸ τὴν στέγην του, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος σοβαρός.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου δὲν ἀπήντησεν εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἀλλ' ἐλυπήθη μεγάλως διὰ τὴν παρατήρησίν του, ἥτις τοὺς ἐπροκάλεσε.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς μετὰ τεσσάρων ἀνωτέρων αὐλι-

κῶν. ὡδήγησε τὸν «ξένον» του μέχρι τῆς μεγάλης θύρας τοῦ Γιλδὶζ ἔνθα δύο μεγάλαι αὐλικαὶ ἅμαξαι τοὺς ἀνέμενον, καίτοι τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶσιν, ἀπεῖχε μόλις ὀλίγα βήματα.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ κονάκιον, ὅλοι οἱ ἐν αὐτῷ ἐκοιμῶντο ἤδη, πλὴν τοῦ θυρωροῦ, ὅστις ἀνέμενε τὴν ἐπάνοδον τοῦ κυρίου του.

Μόλις ἡ θύρα ἠνοίχθη ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ Χακκῆ διηυθύνθησαν ἐν σπουδῇ πρὸς μεγάλην κλίμακα φωτιζομένην ἀπὸ τὸ ὠχρὸν φῶς κανδήλας.

— Περίμενε ἀκόμη ὀλίγον διὰ νὰ ἀναίξῃς τὴν θύραν εἰς τοὺς μπέηδες ὅταν θὰ φύγουν, διέταξεν ὁ Ἰζὲτ τὸν θυρωρὸν, ἐκ τοῦ ἄνω μέρους τῆς κλίμακος.

—0—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τὸ δρᾶμα τῆς νυκτὸς τοῦ Σαββάτου

Οἱ ἀναγνῶσταί μας δὲν ἐλησμόνησαν βεβαίως, ὅτι τὰ γεγονότα, ἅτινα διηγήθημεν ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ, ἐγένοντο τὴν προτεραίαν, τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ κονακίου τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ.

Οὕτω τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς πρὸς τὸ Σάββατον ὀλίγον μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὁ εὐνοούμενος γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου, οἱ τέσσαρες αὐλικοὶ καὶ ὁ Χακκῆ βέης εἰσῆλθον εἰς τὸ τρυ-

τούτους. Εἰς τὰ χείλη του διεγράφετο περιφρονητικὸν μειδίαμα. Ὁ συνταγματάρχης ἐξηκολούθησε·

— Ἔχω μαζῆ μου ἕνα περίστροφον ἀμερικανικοῦ συστήματος καὶ τελευταίου τύπου. Ἕνα ἀπὸ τὰ δύο, ἢ μοῦ δίδῃς σὺ ὁ ἴδιος τὸ χαρτάκι ποῦ ἔχεις εἰς τὴν τσέπη τοῦ γελεκιοῦ σου καὶ σώζεις ἔτσι τὴν ζωήν σου ἢ σοῦ τινάζω τὰ μυαλὰ καὶ παίρνω ἔπειτα ἥσυχα-ἥσυχα τὸ χαρτάκι.

Ἀστραπὴ ἔλαμψεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἐπαναστάτου. Ἀστραπὴ μίσους καὶ λύσσης.

Ἐνστίκτως ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον καίτοι ἐγνώριζεν, ὅτι ἦτο ἄοπλος.

Κατόπιν περιέφερεν ἀνὰ τὸ δωμάτιον βλέμμα ἀπελπισίας, ζητῶν πρᾶγμά τι, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς ὅπλον ἢ μᾶλλον μίαν ἔξοδον διὰ νὰ διαφύγῃ.

— Πᾶσα ἀπόπειρα φυγῆς ἢ ἀντιστάσεως εἶνε ἀνωφελὴς, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης, ὡς ἐὰν εἶχε μαντεύσῃ τὴν σκέψιν του. Εἶμαι ὡπλισμένος καὶ σὺ δὲν εἶσαι. Εἴμεθα τρεῖς καὶ εἶσαι μόνος σου, ὅλες αἱ πόρτες εἶνε κλειστὲς καὶ ἔχω τὰ κλειδιὰ εἰς τὴν τσέπην μου. Τὸ χαρτὶ ἢ θά...

— Τῇ ἀληθείᾳ, τώρα βλέπω, ὅτι εἶσθε πράγματι ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, εἶπεν ὁ Χακκῆ βέης γελῶν πικρῶς.

— Ναὶ, ἐρχόμεθα ἐκ μέρους του καὶ ὅ,τι πάμνομεν, τὸ πάμνομεν κατόπιν διαταγῆς του. Θὰ μοῦ δώσῃς τὸ χαρτάκι ἀμέσως;

— Ὄχι, ἐβρυχήθη ὁ Χακκῆ βέης ἐγειρόμενος. Καὶ μὲ ἓν πήδημα, μὲ ἐλαστικότητα λεο-

παρδάλεως ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ τελευταῖος οὗτος ἀπέσυρε τὸ πολύκροτον ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ πανταλονίου του.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Χακκῆ ἦτο τόσον ἀστραπιαία καὶ τόσον ὁρμητική, ὥστε ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δὲν ἐπρόλαβε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ὅπλον του.

Παρὰ τὴν προκεχωρηκῖαν ἡλικίαν του, ὁ Χακκῆ βέης εἶχε σπανίαν μυικὴν δύναμιν καὶ ἦτο ἐπιτηδειότατος ἐν τῇ σωματικῇ πάλῃ, ὡς εἴδομεν ἤδη καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ, ὅτε ἐπεχείρησεν οὗτος τὴν ἀποτυχοῦσαν δραπέτευσίν του ἐκ τοῦ Ζαπτιέ.

Οὕτω κατώρθωσε γρήγορα νὰ ἀκινητοποιήσῃ τὸν ἀντίπαλόν του, σφίγγων αὐτὸν ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ κρατῶν ὑψωμένας τὰς χεῖράς του. Οὕτω ὁ συνταγματάρχης δὲν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ὅπλον του.

Ὁ Ἐμὶν πασᾶς ἀνεστραμμένος ἐπὶ τῆς ἕδρας του, παρηκολούθει μετὰ τρόμου τὴν σκηνὴν αὐτήν.

Βλέπων, ὅτι τὰ πράγματα ἐλάμβανον δυσάρεστον τροπὴν διὰ τὸν συνταγματάρχην, ἠγέρθη καὶ ἐπλησίασε τοὺς παλαίοντας, οἱ ὁποῖοι συνέσφιγγον ἀλλήλους βρυχώμενοι ὡς θηρία.

Ὁ Χακκῆ βλέπων προσεγγίζουσαν τὴν βαρεῖαν κὐτὴν κρεατίνην μᾶζαν, ἐπερίμενε νὰ πλησιάσῃ.

Κατόπιν ὑπολογίζων καλῶς ὕψωσε τὸν πόδα του καὶ κατέφερεν ἓν τοιοῦτον λάκτισμα κατὰ τῆς κοιλίας τοῦ δυστυχοῦς πασᾶ, ὥστε οὗτος ἐκύλισε βαρὺς χαμαὶ ἐκβάλλων κραυγὰς πόνου.

Ὁ συνταγματάρχης ἀντελήφθη μετ' ὀλίγον, ὅτι ἀντὶ νὰ τοῦ εἶνε χρήσιμον τὸ πολύκροτον τοὐναντίον τὸν παρηνώχλει μεγάλως. Τὸ ἐγκατέλειψε λοιπὸν καὶ προσεπάθησε νὰ πνίξῃ τὸν ἀντίπαλόν του σφίγγων τὸν λαιμόν του, διὰ τῶν ἐλευθερωθεισῶν ἤδη χειρῶν του.

Ἡ πάλη καθίστατο ἀγρία.

Ἕκαστος τῶν δύο ἀντιπάλων, ἀντελαμβάνετο, ὅτι ἡ ἀποτυχία ἰσοδυνάμει πρὸς τὸν θάνατον καὶ διὰ τοῦτο ἀνέπτυσσε πᾶσαν τὴν δύναμιν καὶ τὴν δραστηριότητα, ἣν ἐκέκτητο.

— Πάρε τὸ περίστροφο καὶ σκότωσε τὸν ἄθλιον αὐτὸν ἐκραύγασεν ὁ συνταγματάρχης πρὸς τὸν σύντροφόν του, ὅστις εἶχε κατορθώσῃ νὰ σταθῇ ὄρθιος.

— Καλήτερα νὰ πάω νὰ φωνάξω τὸν Ἀλῆ βέην, ἐψέλλισεν ὁ ἄλλος, θέλων μᾶλλον νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτόν του διὰ τῆς φυγῆς ἢ ἐνδιαφερόμενος ἀληθῶς διὰ τὸν σύντροφόν του.

— Φυλάξου, μὴν ἀνοίγῃς τὴν πόρτα ἐκραύγασεν ὁ ἀξιωματικὸς διὰ φωνῆς πνιγομένης.

Πράγματι ὁ Χακκῆ βέης ἔσφιγγε τόσον πολὺ τὸν ἀντίπαλόν του, ὥστε οὗτος δυσκόλως ἀνέπνεε.

Διὰ μιᾶς ἐπιδεξίας «τρικλοποδιᾶς» τὸν ἀνέτειψε καὶ ἔθεσε τὸ γόνατόν του ἐπὶ τοῦ στήθους του. Εἶτα δὲ ἤρχισε νὰ τὸν γρονθοκοπῇ κατὰ πρόσωπον λυσσωδῶς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ πασᾶς ἤρχισε νὰ ἀναζητῇ τὸ περίστροφόν. Ὁ Χακκῆ βέης ἐγκαταλείψας τὸν λιπόθυμον ἤδη στρατιωτικὸν ἐρρίφθη κατὰ τοῦ πασᾶ.

Ἥρπασε τὴν πρώτην καρέκλαν, ἥτις εὑρέθη πλησίον του καὶ ὑψώσας αὐτὴν τὴν ἀφῆκε νὰ καταπέσῃ τρὶς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἐμὶν πασᾶ.

Ἡ καρέκλα ἐθρυμματίσθη εἰς μύρια τεμάχια ἀλλὰ καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ δυσκινήτου πασᾶ κατέστη ἄμορφος μᾶζα σαρκὸς καὶ αἵματος.

Ἐν τούτοις ὁ συνταγματάρχης ἤρχισε νὰ συνέρχηται εἰς ἑαυτόν. Εἶδε τὸν Χακκῆ βέην καταβάλλοντα τὸν πασᾶν καὶ κύπτοντα διὰ νὰ λάβῃ τὸ περίστροφον.

Ἀσφαλῶς τότε, θὰ τὸν ἐφόνευε θὰ ἥρπαζε τὰς κλεῖδας θὰ ἤνοιγε τὴν θύραν καὶ θὰ ἀπήρχετο ἀνενόχλητος.

Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἔλαβε τότε τολμηρὰν ἀπόφασιν. Ἀνεγερθεὶς ἤνοιξε τὸ μικρὸν παράθυρον πλησίον τοῦ ὁποίου εἶχε πέσῃ καὶ ἔρριψε τὰς κλεῖδας ἐκτός.

— Τώρα ἠμπορεῖ νὰ μὲ σκοτώσῃ, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς θὰ μείνῃ φυλακισμένος ἐκεῖ μέσα σὰν ποντικός.

Πάντα ταῦτα μόλις διήρκεσαν δύο λεπτά.

Ὁ Χακκῆ βέης ὅμως εἶδε τὸ κίνημά του καὶ ἀντελήφθη τὴν πρόθεσιν τοῦ ἀντιπάλου του.

Ἐν τούτοις δὲν ἔχασε τὴν ψυχραιμίαν του καὶ ἐξηκολούθησεν ἠρέμως τὰς ἀναζητήσεις του, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ παύσῃ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν παρατηρῶν τὸν ἀντίπαλόν του.

Ὅταν εὗρε τὸ περίστροφον ἐπλησίασεν αὐτόν.

— Τώρα ἤλλαξαν οἱ ρόλοι μας, εἶπε· πρῶτον

μὲ ἠπείλεις σὺ μὲ τὸ περίστροφον τοῦτο· τώρα σὲ ἀπειλῶ ἐγώ.

— Ναὶ, ὁμολογῶ, ὅτι ἐστήριζα ὑπερβολικὴν πεποίθησιν εἰς τὰς δυνάμεις μου καὶ δὲν ὑπελόγισα καθόλου τὰς ἰδικάς σου, ἀπήντησεν ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Χαμήτ. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος. Ἐὰν ἡ ζωή μου εἶνε εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ ἡ ἰδική σου ὅμως δὲν σοῦ ἀνήκει.

— Ἡ ἰδική μου; Τὴν ἔχω πρὸ πολλοῦ χαρίσῃ εἰς τὴν πατρίδα.

Τὰ βλέμματά των διεσταυρώθησαν πρὸς στιγμὴν, ὡς δύο ἐλάσματα ξίφους. Κάτι τρομερὸν θὰ ἐγίνετο βεβαίως, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παραταθῇ ἡ ἀβεβαιότης αὕτη.

Ὁ συνταγματάρχης ταχέως ὡς ἀστραπὴ χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν ἀντίπαλόν του, ἐρρίφθη κατ' αὐτοῦ καὶ ἤρξατο πάλιν ἡ σῶμα πρὸς σῶμα μάχη οἵα ἐγένετο πρὸ ὀλίγου, ἀλλὰ μὲ περισσοτέραν ἔτι λύσσαν.

Ὁ Χακκῆ βέης ὁ ὁποῖος προφανῶς δὲν ἀνέμενε τὴν ἀντεπίθεσιν αὐτὴν τοῦ ἐχθροῦ του, ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ἀναποφάσιστος. Τὸ ὅπλον του ἀπέβαινεν ἀνωφελὲς δι' αὐτόν. Ἐχρειάζετο ὅλη ἡ μυϊκή του δύναμις, διότι ἐξ αὐτῆς καὶ μόνης ἐξηρτᾶτο ἡ νίκη.

Οὕτω ἀγὼν λυσσώδης, σιωπηλὸς, ἄγριος ἐπανήρχισεν ἀλλὰ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ.

Ὁ Χακκῆ βέης κατώρθωσε νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς περισφίγξεως τοῦ ἀντιπάλου του καὶ τὸν ἀνέτρεψεν ἐπὶ τοῦ δαπέδου.

SISMANOGLIO

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ χονδρὸς πασᾶς, ἀναλαβὼν τὰς αἰσθήσεις του, ἐφαίνετο ἕτοιμος νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐπίθεσίν του.

Ὁ Χακκῆ βέης διηυθύνθη πρὸς αὐτόν.

Ὁ συνταγματάρχης ἐπωφεληθεὶς τῆς ἀπουσίας αὐτῆς τοῦ ἐπαναστατικοῦ κατέβαλλεν ὑπεράνθρωπον προσπάθειαν καὶ ἐγερθεὶς ὥρμησεν κατὰ τῆς τραπέζης ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο ἡ λάμπα καὶ λαβὼν ταύτην τὴν ἔρριψε κατὰ γῆς καὶ τὴν ἔθραυσεν. Οὕτω τὸ δωμάτιον εὑρέθη ἐν τῇ σκοτίᾳ ἀλλὰ τὸ πετρέλαιον εἶχεν ἐκχυθῇ ἐπὶ τοῦ τάπητος. Ὁ συνταγματάρχης ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἓν κυτίον πυρείων, ἤναψεν ἓν καὶ ἔθεσε πῦρ εἰς τὸ πετρέλαιον.

Αἰφνιδίως τὸ δωμάτιον ἐφωτίσθη ἀπὸ λάμψιν παραδόξως ἀγρίαν.

Γλῶσσαι φλογὸς περιέλειχον τὸ δάπεδον, μεταδοθεῖσαι εἶτα εἰς τὰ παραπετάσματα.

Ὁ Χακκῆ βέης ὥρμησε πρὸς τὴν θύραν, ὡς παράφρων.

Ἀναπτύσσων ὅλας τὰς δυνάμεις του προσεπάθησε νὰ τὴν βιάσῃ. Ἀλλ' εἰς μάτην.

Δὲν εἶχε πλέον καμμίαν ἐλπίδα νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὴν κάμινον αὐτήν.

Ἔπρεπε νὰ τὸ λάβῃ ἀπόφασιν, ὅτι θὰ ἐκαίετο ζῶν.

Διαβολικὸς γέλως συνέσπασε τὴν αἱματωμένην μορφὴν τοῦ συνταγματάρχου.

— Θὰ καῶμεν μαζῆ, εἶπεν εὐχαριστημένος.

Χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν ὁ Χακκῆ βέης ἐπλησίασε τὸν ἐχθρόν του καὶ στηρίξας ἐπὶ τοῦ μετώπου του τὴν κάνην τοῦ πολυκρότου ἐπίεσε τὴν σκανδάλην.

Ὁ ἄθλιος ἀπέμεινε νεκρὸς παραχρῆμα. Κατόπιν ὁ Χακκῆ στηρίξας τὸ ὅπλον καθ' ἑαυτοῦ ἐπυροβόλησε καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς νεκρὸς παρὰ τὸ πτῶμα τοῦ ἐχθροῦ του.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἡ μυστηριώδης νεᾶνις

Ἀλλὰ τί ἦτο τὸ μυστηριῶδες αὐτὸ χαρτίον, ὅπερ προύκάλεσεν οὕτω τὸν θάνατον τριῶν ὑπάρξεων καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ πολυτελοῦς κονακίου καὶ τόσων οἰκιῶν;

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο ζήτημα ἐβασάνιζε μεγάλως τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Ἀπό τινος χρόνου ὁ Σουλτᾶνος εἶχεν ἐπανεύρῃ σχετικὴν ἡσυχίαν.

Τὸ ζήτημα τῆς βόμβας τοῦ Γιλδὶζ εἶχε σχεδὸν λησμονηθῇ, ἀφοῦ μάλιστα ἐγνώρισαν καὶ τὰ μυστικὰ αἴτια κατόπιν τῆς συλλήψεως καὶ τῶν γενομένων ὁμολογιῶν τοῦ Βέλγου Ζωρές.

Τοῦτο ἄμεσον συνέπειαν ἔσχε τὴν προσωρινὴν ἐξαφάνισιν τῶν Ἀρμενίων ἐπαναστατῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔδιδον πλέον σημεῖα ὑπάρξεως ἐν τῇ πρωτευούσῃ.

Ἐξ ἄλλου τὸ μυστικὸν τουρκικὸν κομιτᾶτον, τὸ ὁπτίον τόσον εἶχε φοβίσῃ τὸν Ἀβδοὺλ Χα-

SISMANOGLIO

μὴ πρό τινων ἐτῶν καὶ τόσον ἀνησυχήσῃ ἐφαίνετο περιπεσὸν εἰς πλήρη λήθαργον.

Τέλος ἐν τῷ Γιλδίζ ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ Κων)πολις ἦτο ἀπηλλαγμένη ἐπαναστατικῶν.

Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐγνώριζεν, ὅττ ιὸ τουρκικὸν κομιτᾶτον εἰργάζετο ἐν τῷ κρυπτῷ, ἵνα ἐξεγείρῃ τὸν στρατὸν ἐναντίον του καὶ εἶχε μεταφέρῃ ἀλλαχοῦ τὸ πεδίον τῆς δράσεώς του. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸν ἐνδιέφερε πολύ.

Ἤρκει, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄμεσος κίνδυνος ἐν τῇ πρωτευούσῃ.

Δὲν ὑπῆρχον πλέον συνωμοσίαι κατὰ τοῦ ἀτίμου του ἀπ' εὐθείας.

Ὁ ἐφιάλτης τῶν βομβῶν καὶ τῆς δυναμίτιδος δὲν ἐτάρασσε πλέον τὸν ὕπνον του.

Τοῦτο τοῦ ἔδιδεν ἐλπίδας πολλὰς διὰ τὸ μέλλον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν στρατὸν τῆς Ρούμελης καὶ τὰς ἐπαναστατικὰς διαθέσεις του, ταῦτα ἦσαν ἀτήμαντα γεγονότα κατὰ τὸ παρὸν καὶ ἰδίως ὅλως μεμονωμένα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ προσωπική του ἀσφάλεια δὲν ἠπειλεῖτο ὑπὸ τῶν μικρῶν ἐπεισοδίων, τῶν γενομένων εἰς τὰς ἀπομεμακρυσμένας ἐπαρχίας τοῦ Κράτους του.

Ἄλλως τε καὶ ἂν ἀμφέβαλλεν ὀλίγον περὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῶν ἀξιωματικῶν του ἦτο τελείως πεπεισμένος περὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῶν στρατιωτῶν του.

Ἐν τούτοις τόσον πολυάριθμα τζουρνάλια ἐλάμβανεν ἀπό τινος, περιέχοντα τόσας λεπτομερείας

περὶ τῶν ἐχθρικῶν διαθέσεων καὶ τῶν κρυφίων ἐνεργειῶν τῶν ἀξιωματικῶν, ὥστε ὁ τύραννος ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην γενικῆς ἐκκαθαρίσεως ἐν τῷ στρατῷ, ἐκκαθάρισιν, ἣν ἤθελε νὰ ἐκτελέσῃ καθ' ὃν τρόπον ἠννόει αὐτός.

Πρὸς τοῦτο διέταξε τὸν σχηματισμὸν ἐπιτροπῆς, ἥτις συνεδρίαζε τακτικῶς ἐν τῷ Γιλδίζ, ἀλλὰ περὶ τῆς ὁποίας οὐδὲν εἶχε γνωσθῇ ἐκτὸς τῶν ἀνακτόρων παρὰ τῷ λαῷ.

Σκοπός της ἦτο νὰ καταρτίσῃ κατόπιν λεπτομεροῦς ἐξετάσεως τὸν κατάλογον τῶν ὑπόπτων ἀξιωματικῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ διάφορα σώματα τῆς Ρούμελης καὶ συλλαμβάνων αὐτοὺς νὰ τοὺς μεταφέρῃ εἰς Κων)πολιν.

Ἔπρεπεν ἐν τῇ πρωτευούσῃ αὐτῇ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του νὰ ποστῶσι τὴν ἀνάλογον τοῦ ἐγκλήματός των τιμωρίαν.

Τοιαῦται ἦσαν αἱ διαθέσεις τοῦ Σουλτάνου, ὅτε συνελήφθη ὁ Ψευτοχότζας.

Ἡ σύλληψις τοῦ Χακκῆ βέη, τὸ γεγονὸς, ὅτι εἶχε δυνηθῇ νὰ κυκλοφορήσῃ ἐλευθέρως εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτευούσης, τὸν ἔρριψε καὶ πάλιν εἰς τὰς πρώτας ἀγωνίας του.

Ὥστε λοιπὸν δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ὅτι τὸ κομιτᾶτον ἐπανελάμβανε τὴν δρᾶσίν του. Ἴσως ἐσκόπευε νὰ κάμῃ καὶ συνωμοσίας νέας ἀποπείρας κατὰ τῆς ζωῆς του.

Καὶ τέλος καθ' ἣν στιγμὴν ἐνόμιζεν, ὅτι ἐκρωτει ἕνα τῶν θαρραλεωτέρων καὶ ἐπικινδυνωδεστέρων ἀρχηγῶν, τὸν ἔχοντα τὴν μείζονα ἐν τῷ κα-

μιτάτῳ ἐπιρροήν, τῷ κομιτάτῳ ὅπερ ἐπὶ τοσοῦτον εἶχε τεράξῃ τὸν ὕπνον του, ὁ θάνατος ἦλθε νὰ τοῦ τὸν ἁρπάσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του.

Ὅταν ἔμαθε τὴν πυρκαϊὰν τοῦ κονακίου τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ καὶ τὸν θάνατον τιῦ Χακκῆ βέη ὡς καὶ τῶν δύο αὐλικῶν του ἠσθάνθη λύπην βαθεῖαν.

— Καὶ πάλιν ἔχασα τὰ ἴχνη των, εἶπεν ἀποτεθαρρυμένος.

Ἐν τούτοις ἔδωκεν αὐστηρὰς διαταγάς, ὅπως πᾶς ὁ ἐλθὼν ἐκ τοῦ μακρόθεν ἢ ἐκ τοῦ πλησίον εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ Χότζα συλληφθῇ καὶ ὑποβληθῇ εἰς ἀνάκρισιν.

Ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο οὐδὲν σοβαρὸν ἀποτέλεσμα ἔσχε.

Παρ' ὅλας τὰς ἐρεύνας της ἡ ἀστυνομία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἐν Χρυσουπόλει κατοικίαν τοῦ Ψευτοχότζα.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας Σεφὴκ πασᾶς συντετριμμένος ἐξέδιδε καθημερινῶς καὶ νέα ἐντάλματα συλλήψεων.

Ἀλλ' ὅλη αὐτὴ ἡ δραστηριότης κατηναλίσκετο ἐπὶ ματαίῳ.

Μίαν πρωΐαν ὁ ὑπουργὸς ἔλαβεν ἓν τζουρνάλιον περιέχον πληροφορίας **συγκεκριμμένας.**

Ὁ γράψας τὸ τζουρνάλιον ἰσχυρίζετο ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ ἀμέσως τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε κατοικήσει ὁ ἐκ Προύσης χότζας.

Προσεκάλεσε λοιπὸν ἐνώπιόν του τὸν συντάκτην τοῦ τζουρναλίου.

Ἦτο οὗτος ἀνὴρ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν, ὑ-

ψηλόσωμος, ἀδύνατος καὶ μὲ μακρὸν ξανθὸν μύστακα. Οὗτος ἔκαμε βαθεῖαν ὑπόκλισιν καὶ παρέμεινεν ἀκίνητος ἐνώπιον τοῦ πασᾶ ἔχων τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐνώπιον τοῦ στήθους.

—Ἐσὺ ἔγραψες τὸ χαρτὶ αὐτό; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας.

—Ναί· πασᾶ ἐφέντη, ἐγὼ ὁ δοῦλός σας.

—Ἂς ἴδωμεν ποῖαι εἶναι αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας δύνασθε νὰ μᾶς δώσητε περὶ τοῦ χότζα.

—Πασᾶ ἐφέντη, ὀνομάζομαι Χαμδῆ δοῦλός σας καὶ ἔχω καφενεῖον εἰς τὸ Σκούταρι, κοντὰ εἰς τὴν ἀποβάθραν, ἀπήντησεν ὁ τζουρναλτζῆς, ὠθούμενος ἀπὸ τὴν κούφην του ματαιότητα εἰς τὸ νὰ κάμῃ τὴν βιογραφίαν του.

—Καλά, καλά, εἶπεν ὁ πασᾶς· Τί γνωρίζεις περὶ τοῦ χότζα.

—Ἔβλεπα κάθε ἡμέραν τὸν χότζαν αὐτὸν νὰ διέρχηται πρὸ τοῦ καφενείου μου. Ἐπειδὴ γιὰ μᾶς τοὺς ἄλλους ἦτο νέον πρόσωπον, ἐλάβομεν ἐνδιαφέρον περὶ αὐτοῦ. Ἐν τούτοις δὲν **ἐμάθομεν πολλὰ** πράγματα. Ἦτο πολὺ ὀλίγον κοινωνικὸς καὶ σπανίως ἀπέτεινεν εἴς τινα τὸν λόγον εἰς τὸ Σκούταρι. Κάθε ἡμέραν ἐπήγαινεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Συχνὰ εἰσήρχετο εἰς τὸ καφενεῖον διὰ νὰ διαβάσῃ τὰς ἐφημερίδας. Πρό τινων ἡμερῶν ἔμαθον παρά τινος φίλου μου, ἀνήκοντος εἰς τὴν μυστικὴν ἀστυνομίαν, ὅτι συνέλαβον τὸν χότζαν,κατηγορούμενον διὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ πράγματα καὶ ὅτι ἀνεζήτουν τὴν κατοικίαν αὐτοῦ. Ἤρχισα ἀμέσως τὰς ἐρεύνας μου, διότι νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ὑ

πηρετῶμεν ὅσον δυνάμεθα πιστῶς τὸν Σεπτόν μας Κύριον καὶ Πατισάχ.

—Φυσικά, διέκοψεν ὁ πασᾶς.

—Τέλος, χθὲς ἔμαθα ὅτι ὁ χότζας κατώκει εἰς τὴν οἰκίαν γραίας τινος Φατμά, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μπουλμπούλ- Δερέ.

—Ὑπάρχουνκαὶ ἄλλοι ἐνοικοιεῖς τὴν οἰκίαναὐτήν; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργός.

—Ὄχι. Μόνον ἡ γραῖα οἰκοκυρά. Καὶ φαίνεται πῶς ἐκτὸς τοῦ χότζα κανεὶς ἄλλος δὲν κατοικεῖ ἐκεῖ. Ἠρώτησα ὅλους τοὺς γείτονας, ἀλλὰ δὲν ἔμαθα καὶ πολὺ ἐνδιαφέροντα πράγματα. Ἡ γραῖα αὐτὴ Φατμὰ ἐκάθισεν εἰς τὸ σπίτι ἐκεῖνο μόνονἀπὸ δύο μηνῶν. Πολὺ ἐπιφυλακτικὴ εἰς τὰς σχέσεις μετὰ τῶν γειτόνων ἀπέφευγε μάλιστα καὶ νὰ τοὺς ὁμιλῇ. Ἐν τούτοις οἱ γείτονες εἶχον μάθει ἀορίστως ὅτι ὁ χότζας ἦτο γαμβρός της.....

—Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰς πληροφορίας σου, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός.

Κατόπιν προσέθεσε·

—Νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἀφήσω χωρὶς ἀνταμοιβὴν τὰς ὑπηρεσίας, ἃς παρέσχες εἰς τὸν Σεπτόν μας Μονάρχην.

—Νομίζω ὅτι θὰ κάμετε καλὰ νὰ διατάξητε νὰ συλλάβουν ἀμέσως τὴν γραίαν καὶ νὰ κάμουν ἔρευναν εἰς τὴν οἰκίαν, διότι, ἂν ἀργήσητε, πιθανὸν νὰ τὸ «σκάσῃ», ἂν καταλάβῃ τίποτε.

—Θὰ διατάξω ἀμέσως τὰ δέοντα καὶ θὰ μεταβῇς ὁ ἴδιος νὰ δείξῃς εἰς τοὺς ἀνθρώπους μου τὸ σπῆτι.

—Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Υ. Ε., ἀπήντησεν ὁ καφετζῆς ὑποκλινόμενος βαθέως.

Πράγματι ὁ ὑπουργὸς διέταξεν ἀμέσως ὅπως γίνῃ λεπτομερὴς ἔρευνα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γραίας Φατμά, ἧς καὶ τὴν σύλληψιν διέταξε.

Πανευτυχὴς διὰ τὰ νέα σπουδαῖα καθήκοντά του ὁ ὀζουρναλτζῆς Χαμδῆ ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Σκούταρι, ἀκολουθούμενος ὑπὸ ἑνὸς ἀστυνόμου, δύο κλητήρων καὶ δύο χαφιέδων. Τὸ μικρὸν ἀπόσπασμα διέσχισε τὰς ρυπαρὰς ὁδοὺς τοῦ προαστείου τούτου καὶ ἐστάθη ἐνώπιον μιᾶς οἰκίας τοῦ Μπουλμπούλ- Δερέ.

Ἀμέτως γενικὴ ἀναστάτωσις ἐπῆλθεν εἰς τὰς γειτονικὰς οἰκίας. Κεφαλαὶ περίεργοι ἐνεφανίσθησαν ὄπισθεν τῶν δικτυωτῶν τῶν παραθύρων.

Ἐπηκολούθησαν ἀτελείωτα σχόλια. Κάθε ἕνας ἔλεγε τὴν γνώμην του, ἐξέφερε τὴν ἀτελείωτον σειρὰν τῶν ἰδίων ὑποθέσεων καὶ τῶν ἐξηγήσεων, ἃς ἔδιδεν ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας του.

Ἡ γραῖα Φατμὰ δὲν ἠγαπᾶτο ἀπὸ τοὺς γείτονάς της ἕνεκα τοῦ ἥκιστα κοινωνικοῦ της χαρακτῆρος καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τις οὗτοι ἠυχαριστοῦντο διὰ τὰς ἀτυχήματά της.

Ὁ ἀστυνόμος ἔπληξε τὸ ρόπτρον τῆς θύρας.

Κανεὶς δὲν ἦλθε νὰ ἀνοίξῃ.

Μετά τινων λεπτῶν ἀναμονὴν ἐπηκολούθησαν νέα κτυπήματα τοῦ ρόπτρου ἰσχυρότερα νῦν.

Καὶ πάλιν οὐδεμία ἀπάντησις.

—Μήπως ἐβγῆκεν ἔξω; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος στρεφόμενος πρὸς τὸν Χαμδῆ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ δικτυωτὸν μιᾶς τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν ἠνοίχθη καὶ προέβαλε κεφαλὴ γραίας.

—Βέη ἐφέντη,εἶπεν ἡ γραῖα δὲν θὰ ἔχῃ βγῇ ἔξω, διότι ἐγὼ κάθημαι ἀπὸ τὸ πρωῒ εἰς τὸ παράθυρο καὶ ἂν ἔβγαινε θὰ τὴν ἔβλεπον. Ἄλλως τε δὲν βγαίνει συχνὰ ἔξω.

——Εἶσθε βεβαία πῶς ἀπόψε τὴν νύκτα ἦτο ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ Χαμδῆ.

—Καὶ βέβαια. Ἀφοῦ χθὲς τὸ βράδυ τῆς ἐζήτησα ἕνα λεμόνι.

Ὁ ἀστυνόμος ἐκτύπησε καὶ πάλιν τὸ ρόπτρον μετὰ τόσης δυνάμεως ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ τὸ σπάσῃ.

— Εἶνε μέσα καὶ δὲν θέλει ν' ἀνοίξῃ εἶπεν ἡ γραῖα, πεισμόνως.

— Μήπως ὑπάρχει πόρτα ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ; ἠρώτησεν εἷς τῶν χαφιέδων.

— Εἶνε ἕνας μικρὸς κῆπος, τὸν ὁποῖον, μόνον ἕνας χαμηλὸς τοῖχος χωρίζει ἀπὸ μίαν γειτονικὴν οἰκίαν. Ἀλλ' ἡ Φατμὲ δὲν θὰ ἐπῆγεν ἀπ' ἐκεῖ, διότι ὅλαι αἱ γειτόνισσαι εἶνε εἰς τὰ παράθυρα καθὼς βλέπετε.

— Πρέπει νὰ σπάσωμεν τὴν πόρτα, εἶπεν ἀποφασιστικῶς ὁ ἀστυνόμος.

— Ἐὰν θέλετε νὰ φέρω ἕνα γύφτο, ἐπρότεινεν ὁ Χαμδῆ.

— Ἡ πόρτα εἶνε τόσον σακάτικη, ὥστε δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ἀπὸ γύφτο, μιὰ κλωτσιὰ φτάνει, παρετήρησεν εἷς τῶν κλητήρων.

— Ἔμπρὸς, Ἀχμὲτ ἀγᾶ. Ἄρχισε. Δὸς μιὰ γὲ

τὸν ὦμόν σου στὴ παληόπορτα αὐτή. Διέταξεν ὁ ἀστυνόμος τὸν ὑφιστάμενόν του.

Ὁ τελευταῖος οὗτος, ὅστις ἦτο ἀνὴρ σωματώδης καὶ ρωμαλέος, μὲ ἕνα δυνατὸν λάκτισμα ἐξετόπισε τὴν θύραν ἐκ τῶν στροφίγγων της. Πάντες ὥρμησαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας. Διῆλθον ἓν εἶδος αὐλῆς καὶ ἤνοιξαν τὴν πρώτην θύραν, ἥτις ἔφραττε τὴν δίοδον τοῦ μικροῦ ὁμίλου.

Ἀλλ' ἓν θέαμα ἐκπληκτικὸν ἀνέμενεν αὐτόν.

Εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου πλησίον μικρᾶς τραπέζης χαμηλῆς μία νεᾶνις δωδεκαέτης περίπου ἐκάθητο ἐπὶ ἑνὸς τουρκικοῦ σοφᾶ.

Εἶχεν αὕτη μεγάλους μαύρους ὀφθαλμοὺς μὲ λάμψιν θαυμασίαν. Μακρὰ καστανόχρους κόμη περιέβαλλε τὸ γλυκὺ πρόσωπόν της, πρόσωπον εὐφυὲς καὶ ἀκτινοβόλον.

Ἀνέκφραστον θέλγητρον ἀπέπνεε τὸ ἀθῷον σῶμα τῆς παρθένου αὐτῆς.

Ὁ ἀστυνόμος συγκινηθεὶς ὑπὸ τῶν τόσων θελγήτρων τῶν συγκεντρωμένων ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ ὄντι, τὴν ἠρώτησε διὰ φωνῆς γλυκείας καὶ συμπαθητικῆς ἅμα.

— Παιδί μου; ποῦ εἶνε ἡ Φατμὰ Χανούμ;

Τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶχεν ἐγερθῇ περίφοβον καὶ ἔσπευσε νὰ καλύψῃ τὴν κεφαλήν του διὰ λευκῆς μανδύλας καὶ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ ἔρριψεν ἔκπληκτον βλέμμα ἐπὶ τοῦ συνομιλητοῦ του.

Ὁ ἀστυνόμος ἀπέδωκε τὴν σιωπὴν τοῦ παιδίου εἰς τὸν φόβον ἢ εἰς τὴν συγκίνησιν, ἣν εἶχεν αἰ-

σθανθῇ εὑρισκόμενον αἰφνιδίως ἐνώπιον προσώπων, ἅτινα δὲν ἐγνώριζε.

Διὰ νὰ μὴ τὴν ἐξαγριώσῃ περισσότερον ὁ ἀστυνόμος ἐξηκολούθησε διὰ τοῦ αὐτοῦ πατρικοῦ τόνου.

— Μὴ φοβεῖσαι, κόρη μου. Δὲν ἤλθομεν ἐδῶ διὰ νὰ κάμωμεν κακὸν οὔτε εἰς ἐσένα οὔτε εἰς τὴν γραῖαν Φατμέ. Θέλομεν μόνον νὰ τὴν ἐρωτήσωμεν μερικὰς πληροφορίας... Πές μου, ποῦ εἶνε ἡ Φατμὲ Χανούμ.

Τὸ χαριτωμένον κοράσιον, ἐξακολουθοῦν νὰ παρατηρῇ τὸν ἀστυνόμον ἐσιώπα.

— Διατὶ δὲν ὁμιλεῖς; διατὶ δὲν ἀπαντᾷς; εἶπεν ὁ ἀστυνόμος ἀγριεύων ὀλίγον τὴν φωνήν του.

Ἀλλὰ θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι τὸ κοράσιον δὲν εἶχε ἀκούσῃ. Δὲν ἔκαμε καμμίαν κίνησιν.

— Τὸ παιδὶ αὐτὸ θὰ εἶνε κωφάλαλον, εἶπεν ὁ Χαμδῆ. Ἀλλὰ τί διάβολο θέλει ἐδῶ; Οἱ γείτονες δὲν μοῦ εἶπον ποτέ, ὅτι ὑπῆρχεν ἕνα τέτοιο παιδὶ εἰς τὸ σπῆτι αὐτό;

— Ἀδιάφορον. ἐξετάσατε εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῆς οἰκίας. ἴσως ἡ γρηὰ εἶνε κρυμμένη σὲ κανένα ἄλλο δωμάτιον. Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ κάμω τὸ κοράσιον αὐτὸ νὰ ὁμιλήσῃ. Ἴσως ἂν μείνωμεν μόνοι οἱ δυό μας, λυθῇ ἡ γλῶσσά της, εἶπεν ὁ ἀστυνόμος.

Ὁ Χαμδῆ, οἱ κλητῆρες καὶ οἱ χαφιέδες ἀπεμακρύνθησαν διὰ νὰ ἐκτελέσωσι τὰς διαταγὰς τοῦ ἀστυνόμου.

Οὗτος ἀπομείνας μόνος ἐπλησίασε τὸ κοράσιον μετὰ πραότητος.

— Κόρη μου, εἶπε βραδέως, διατὶ σιωπᾷς; δὲν μ' ἀκούεις παιδί μου;

Τὸ κοράσιον ἔφερε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα εἰς τὸ στόμα ὡς διὰ νὰ δείξῃ τὴν γλῶσσάν του καὶ ἔρριψε πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλήν, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ εἴπῃ ὄχι.

— Ἐννοῶ. Τὸ δυστυχισμένο εἶνε κωφάλαλο, εἶπεν καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀστυνόμος. Ἀλλὰ τί γυρεύει σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι. Εἶνε συγγενὴς τῆς Φατμὲ ἢ τοῦ Χότζα; Καὶ πῶς συμβαίνει νὰ ἀγνοοῦν οἱ γείτονες τὴν ὕπαρξίν του; Ἡ Φατμὲ θὰ ἠμποροῦσε νὰ μᾶς λύσῃ τὸ μυστήριον αὐτό. ἀλλὰ ποῦ στὸ διάβολο νὰ εἶνε;

Ὁ ἀστυνόμος ἤναψεν ἓν σιγαρέττον καὶ ἐξῆλθε διὰ νὰ μάθῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεύνης.

Ἡ οἰκία, ἐν ᾗ κατῴκει ἡ γραῖα, ἦτο εὐτελὲς ξύλινον οἴκημα. Ἐπὶ ἑκάστου ὀρόφου εὑρίσκοντο δύο δωμάτια. Ἡ ἔρευνα δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας οἱ ἀστυνομικοὶ εἶχον ἐρευνήσῃ ὅλας τὰς γωνίας τῆς οἰκίας.

Οὐδὲν εἶχε διαφύγει τὰς ἐρεύνας του. Ἀλλ' οὐδαμοῦ εὑρέθη ἡ Φατμέ.

—Μᾶς ἐπρόλαβεν ἡ γρηὰ ἔφυγε πρὶν νὰ ἔλθωμεν ἡμεῖς, εἶπεν ὁ εἷς τῶν χαφιέδων.

—Καὶ ἐν τούτοις οἱ γείτονες βεβαιοῦν ὅτι δὲν τὴν εἶδεν νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας.

—Καὶ ἡμεῖς βεβαιοῦμεν ὅτι δὲν εὑρίσκεται ἐδῶ μέσα, εἶπεν ὁ εἷς τῶν χαφιέδων.

Θὰ παρηγοροῦντο βεβαίως διὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς γραίας ἐὰν κατώρθουν νὰ εὕρισκον ἓν ἔγγρα-

ον ἤ τεκμήριον τι, δυνάμενον νὰ δώσῃ νέας ἐνδείξεις περὶ τοῦ χρυσοχόου καὶ τῶν συνεργατῶν του.

Ἀλλ' ἀλλοίμονον· τίποτε οὔτε ἐν ἐπιβλίον, οὔτε ἐν τεμάχιον χάρτου. Ἐκτὸς τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων ἐπίπλων τίποτε ἄλλο δὲν ὑπῆρχε.

Τέλος ὁ ἀστυνόμος, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὸ ἀρνητικὸν ἀποτέλεσμα εἶπεν·

—Περιττὸν νὰ μείνωμεν ἐδῶ περισσότερον. Φαίνεται πῶς ἤλθομεν πολὺ ἀργά.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ ἀστυνομικός, ἔρριψε βλέμμα ἐπιπλήξεως ἐπὶ τοῦ Χαμδῆ, ὅστις ἔμεινεν ἀποβλιθωμένος.

Ὁ πτωχὸς αὐτὸς διάβολος εἶχεν ἐλπίσει πλήρη ἐπιτυχίαν καὶ νῦν θὰ ἐπανήρχετο κατησχυμένος καὶ περίλυπος.

Ὁποία ἀπογοήτευσις.

Δὲν θὰ ἔπρεπε πλέον νὰ περιμένῃ οὔτε τὴν ἀνταμοιβήν, ἣν τῷ εἶχεν ὑποσχεθῇ ὁ ὑπουργός.

—Κρίμα· τί θὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν Α. Ἐξοχότητα; ἐξηκολούθησεν ψυχρῶς ὁ ἀστυνόμος.

—Ἀλλ' ἡ γραία αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι πολὺ μακρὰν καὶ πιθανὸν νὰ τὴν συλλάβωμεν, ἐψέλλισεν ὁ Χαμδῆ.

—Βεβαίως, θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὰς ἐρεύνας μας, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν τὸ καλλίτερον ποῦ ἔχομεν νὰ κάμωμεν εἶναι νὰ συνταξώμεν τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν καὶ νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ ἀπήντησεν ξηρῶς ὁ ἀστυνόμος.

Καὶ ὁ ἀστυνόμος ἐκάθισεν εἰς μίαν τραπεζαρίαν διὰ νὰ συντάξῃ τὴν ἔκθεσίν του.

Ὅταν ἡ ἐργασία αὕτη ἐτελείωσεν διέταξε δύο ἐκ τῶν ὑφισταμένων του νὰ μείνωσιν ἐνῷ αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων θὰ μετέβαινε νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὴν Α. Ε. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς του.

Κατόπιν φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον ὡς διὰ νὰ σκεφθῇ·

—Διάβολε, εἶπε, ἐκόντεψα νὰ ξεχάσω τὸ κοριτσάκι. Τί θὰ τὸ κάμωμεν αὐτό;

—Τὸ καλλίτερον ποῦ ἔχομεν νὰ κάμωμεν εἶνε νὰ τὸ δώσωμεν εἰς μίαν γειτόνισσαν νὰ τὸ φυλάξῃ.

—Τοὐναντίον· πρέπει νὰ τὸ πάρωμεν μαζῆ μας εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἀστυνομίας.

Ἴσως δυνηθῶμεν νὰ μάθωμεν ἐκεῖ τίποτε διὰ τὰ πρόσωπα ποῦ ζητοῦμεν· αὐτὴ βεβαίως γνωρίζει τὸν χρυσοχόον καὶ τὴν γραίαν.

—Ναί, ἀλήθεια, πρέπει νὰ τὴν πάρωμεν μαζῆ μας, εἶπεν ἀποφασιστικῶς ὁ ἀστυνόμος.

Ἐνῷ ἐγίνετο ὁ διάλογος οὗτος τὸ ἀθῷον παιδίον ἀμεριμνῶν διὰ τὰ γύρω του συμβαίνοντα ἐκάθισεν ἡσυχον ἐπὶ τοῦ σοφᾶ.

Ὁ ἀστυνόμος διὰ μιμικῶν κινήσεων τοῦ ἔδωσε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Τὸ κοράσιον οὐδόλως ἀντεστάθη, οὔτε σκιὰν μάλιστα δυσαρεσκείας ἔδειξεν.

Τοὐναντίον, ἠγέρθη ἀμέσως, ἐκάλυψε τὴν κεφαλήν του, ἔλαβεν ὑπὸ μάλης ἓν μικρὸν δέμα εὑρισκόμενον ἐπὶ τοῦ σοφᾶ καὶ ἦλθεν πλησίον τοῦ ἀστυνόμου, ὡς διὰ νὰ τῷ εἴπῃ·

—Εἶμαι ἕτοιμη· δυνάμεθα νὰ πηγαίνωμεν.

Διηυθύνθησαν πρὸς τὴν θύραν.

Ἐκτὸς ἡ ὁδὸς εἶχε γεμίσει περιέργων. Γυναῖκες εὑρίσκοντο εἰς τὰ παράθυρα καὶ εἰς τὰ κατώφλια τῶν οἰκιῶν.

Ἡ συνήθως ἔρημος συνοικία ἐκείνη εἶχε προσλάβει ἔκτακτον κίνησιν.

Ἡ ἀστυνομικὴ ἔρευνα εἶχε διεγείρει τὴν περιέργειαν ὅλων τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας.

Ἰδίως τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχον αἱ γυναῖκες καὶ ἡ ἀτελείωτος φλυαρία των δὲν ἐδίσταζε νὰ καταφύγῃ καὶ εἰς τὰς μᾶλλον φανταστικὰς ἐξηγήσεις, ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας ἑκάστης.

Ἡ περιέργειά των ἐδιπλασιάσθη, ὅταν εἶδον τὸν ἀστυνόμον ἐξερχόμενον μετὰ τοῦ καραστίου.

—Ποιὰ εἶναι ἡ μικρὴ αὐτή; Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται. Τί ζητᾶ εἰς τὸ σπίτι αὐτό;

Πάντα ταῦτα τὰ ἐρωτήματα παρουσιάσθησαν ταυτοχρόνως εἰς τὸ πνεῦμά των καὶ ἡ περιέργειά των ὡς γυναικῶν εἰς μάτην ἐζήτει ἀπάντησιν.

Ὁ ἀστυνόμος εἰς μάτην ἠθέλησε νὰ κεντήσῃ ἐλίγον τὴν φλυαρίαν τῶν γυναικῶν, ἐλπίζων ὅτι ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ τοῦ παιδίου αὐτοῦ.

Ἔκαμε βηματά τινα καὶ ἐπλησίασε μίαν γειτονικὴν θύραν.

—Χανούμ ἐφέντη, εἶπε, δεικνύων τὸ καράβιον ξεύρετε σεῖς τὸ μικρὸ αὐτό;

—Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁμιλοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἀπήντησε μία γραία. Αὐτὸ μᾶς ἐξέπληξε πολὺ νὰ βλέπωμεν νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι τὸ παιδὶ αὐτό, ἐνῶ

ἡμεῖς ἐπεριμέναμεν νὰ ἰδοῦμε τὴν Φατμὰ χανούμ. Τὸ παιδὶ αὐτὸ πρώτην φορὰν τὸ βλέπομεν.

— Δὲν τὸ εἴδατε ποτὲ νὰ ἐμβαίνῃ εἰς τὸ σπῆτι αὐτό; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Ποτέ, καὶ ἠμποροῦμεν νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι μέχρι χθὲς τὸ βράδυ κανένα κορίτσι δὲν εὑρίσκετο εἰς τὸ σπῆτι αὐτό. Εἴμεθα βέβαιοι περὶ αὐτοῦ... Ἀλλὰ διατὶ δὲν τὸ ἐρωτᾶτε νὰ σᾶς πῇ;

— Πῶς ἠμπορῶ νὰ τὸ ἐρωτήσω, ἀφοῦ εἶνε καὶ κουφὸ καὶ ἄλαλο; ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος ἀπαγοητευμένος.

— Ὦ, τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι, τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι, εἶπον ὅλαι αἱ γυναῖκες ἐν χορῷ, παρατηροῦσαι μετὰ συμπαθείας τὴν ὡραίαν μορφὴν τοῦ καραστίου.

Τοῦτο ἀσφαλῶς ἐχάριζε πρὸς ὅλους τὰ μειδιάματά του.

— Θὰ ἦλθε φαίνεται τὴν νύκτα καὶ δὲν τὸ εἴδατε σεῖς, εἶπεν ὁ ἀστυνομικός.

— Πῶς ἠμποροῦσε νὰ ἔλθῃ τὴν νύκτα μόνον του τὸ παιδὶ αὐτό. Δὲν εἶνε δυνατόν. Ἡ Φατμὲ Χανοὺμ ἦτα ξένη στὴν συνοικίαν καὶ δὲν ἐγνώριζε κανένα.

Μία γραῖα, ἥτις ἕως τότε ἐτήρει σιγὴν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνδιάλεξιν.

— Χθὲς θὰ ἦτο μία μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἤκουσα νὰ κτυποῦν τὴν θύραν τῆς Φατμὲ Χανούμ. Αὐτὴ δὲν ἦλθε νὰ ἀνοίξῃ ἀμέσως, διότι ὕστερα ἀπὸ λίγο ἤκουσα καὶ πάλιν τὸ κτύπημα. Ἐγὼ ἑτοιμαζόμην νὰ κοιμηθῶ ἐκείνην τὴν ὥραν.

— Εἶσαι βεβαία περὶ τῆς μνήμης σου; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνομικός.

— Μὰ ναι, ναι, ἐπέμεινεν ἡ γραῖα, ἐσηκώθηκα μάλιστα ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου καὶ ἐπῆγα στὸ παράθυρο διὰ νὰ ἴδω ποῖος ἐπήγαινεν εἰς τὴν Φατμὲ τόσον ἀργά. Δυστυχῶς δὲν εἶδα κανένα, διότι εἶχε κλείσῃ πειὰ ἡ πόρτα.

— Ὥστε πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ μικρὴ αὐτὴ ἦλθε στὴν νύκτα, εἶπεν ὁ ἀστυνομικός.

Κατόπιν βλέπων, ὅτι δὲν θὰ ἐμάνθανε πλέον τίποτε παρὰ τῶν γυναικῶν αὐτῶν ἠκολούθησε μετὰ τοῦ κοράσιου νῦν τὴν ὁδὸν διὰ τῆς ὁποίας πρὸ μιᾶς ὥρας εἶχεν ἔλθῃ φορτωμένος μὲ τόσας ἐλπίδας καὶ χρυσᾶ ὀνείρα.

Καθ' ὁδὸν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς Σιρκὲτ, τὸ κοράσιον ἐκίνησε τὴν περιέργειαν ὅλων, τόσον θελκτικὸν ἦτο καὶ τόσον χάριεν τὸ παιδικὸν πρόσωπόν του, πλῆρες ἀθωότητος.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν γέφυραν ὁ ἀστυνόμος ἐσκέφθη, ὅτι θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ μεταφέρῃ δι' ἁμάξης τὸ κοράσιον εἰς τὸν Ζαπτιὲ, ἵνα ἀποφύγῃ τὰ βλέμματα τῶν περιέργων.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας ἀνέμενε μὲ νευρικὴν ἀνυπομονησίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐν Σκούταρι ἐρευνῶν.

Ὅταν ὁ ἀστυνόμος τῷ εἶπε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεύνης του ἐξωργίσθη μεγάλως καὶ ἤρξατο ἐκφέρων ἀπειλὰς κατὰ τοῦ ὑφισταμένου του καὶ τῶν κλητήρων, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶχον ἀκολουθήσῃ καὶ διέταξε νὰ συλληφθῇ ἀμέσως ὁ καφετζῆς Χαμδῆ,

ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ ὅτι εἶχε δώσῃ ψευδεῖς πληροφορίας εἰς τὰς ἀρχάς.

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἐγνώριζεν, ὅτι ἡ Φατμὲ εἶχε φυγῇ καὶ ἠθέλησε μόνον νὰ μᾶς ἐμπαίξῃ, ἀνεφώνησεν ὁ ὑπουργὸς τύπτων διὰ τῆς πυγμῆς τὴν τράπεζαν.

Ὁ δυστυχὴς ἀστυνόμος παρίστατο περίτρομος εἰς τὴν σκηνὴν αὐτήν.

— Καὶ ἐσένα, εἶπεν οὗτος ὅταν ἡ ὀργὴ τοῦ ὑπουργοῦ κατηυνάσθη ὀλίγον. Ἴσως τὸ κοριτσάκι αὐτό, ποὺ εὕρομεν καὶ τὸ φέραμεν ἐδῶ, ἴσως δυνηθῇ νὰ μᾶς δώσῃ μερικὰς πληροφορίας.

— Ναι, τὸ πέτυχες, ἕνα κοριτσάκι κωφάλαλο, ἕνα κοριτσάκι, ποῦ δὲν ἠκουσε τίποτε, ποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τίποτε. Κρῖμα, ποῦ δὲν εἶνε καὶ τυφλὸ διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τίποτε, τότε θὰ ἦτο τελειον τὸ πρᾶγμα.

Ὁ ἀστυνόμος ἐτήρησε κεκλιμμένην τὴν κεφαλὴν καὶ δὲν ἀπεκρίθη.

Ὁ Σερὴκ πασᾶς, ὅστις διέσχιζε τὸ δωμάτιον μὲ μεγάλα βήματα, εἶπεν αἰφνης.

— Φέρε τὸ κορίτσι νὰ τὸ ἰδῶ.

Ὁ ἀστυνόμος ἐξηφανίσθη καὶ μετὰ τινα λεπτὰ ἐπανῆλθε φέρων τὸ κοράσιον.

Ὁ Σερὴκ πασᾶς, τοῦ ὁποίου ἡ ὀργὴ δὲν εἶχεν ἐντελῶς κατευνασθῇ, παρετήρησε τὸ κοράσιον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ βλέμματος τόσον κύτταρου, ὥστε τὸ δυστυχὲς πλάσμα κατάπληκτον εἰς μάτην ἐζήτει νὰ ἐξηγήσῃ τὴν αἰτίαν.

— Πῶς τολμᾷς νὰ ὑποκρίνεσαι τὴν κωφάλα-

λον; ἐκραύγασεν ὁ ὑπουργὸς κινῶν ἀπειλητικῶς τοὺς βραχίονας. Νομίζεις πῶς θὰ μᾶς κοροϊδέψῃς; Ξεύρω ἐγὼ νὰ σοῦ λύσω τὴν γλῶσσαν. Λοιπόν, πρὶν νὰ γίνῃ αὐτό, πές μας πῶς σὲ λένε;

Τὸ παιδίον μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν παρετήρει ἀτενῶς τὸν ὑπουργόν, χωρὶς νὰ δεικνύῃ οὔτε τὸ ἐλάχιστον ἴχνος συγκινήσεως.

— Πασᾶ ἐφέντη, εἶπεν ὁ ἀστυνομικὸς χαμηλοφώνως, καὶ ἐγὼ κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθην, ὅπως ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης. Ἐνόμιζα, ὅτι ἡ μικρὴ προσεποιεῖτο, κατόπιν ὅμως ἠννόησα τὸ σφάλμα μου. Οὔτε ἀκούει, οὔτε ὁμιλεῖ τὸ κορίτσι αὐτό. Περὶ αὐτοῦ εἶμαι πεπεισμένος.

Ὁ ὑπουργὸς δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλὰ μεταβὰς ἔλαβεν ἓν πολύκροτον ἔκ τινος ἐρμαρίου καὶ προτείνων αὐτὸ κατὰ τῆς κορασίδος ἐκραύγασε μὲ τὴν αὐτὴν ὡς καὶ πρότερον σκαιότητα·

—Ἂν δὲν ὁμιλήσῃς ἀμέσως σοῦ τινάζω τὰ μυαλὰ μὲ τὸ ρεβόλβερ...

Τὸ παιδίον κατατρομαγμένον ἔκρυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπόν του καὶ ἀφῆκε νὰ τῷ διαφύγῃ ἐναρθρος κραυγή.

—Ὁμίλει, ἐπανέλαβε καὶ πάλιν ἄγριος ὁ Σεφὴκ πασᾶς, ἐξακολουθῶν νὰ προτείνῃ τὸ ὅπλον του πρὸς τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ὀσιαθοχώρησεν ὀλίγα βήματα καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς, βλέπων ὅτι τὸ πείραμά του δὲν ἐπετύγχανε καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ παρατείνῃ ἐπ' ἄπειρον, κατεβίβασε τὸ ὅπλον του καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν ὑφιστάμενόν του·

—Ἔχεις δίκαιον, εἶπε. Τὸ παιδίον αὐτὸ εἶναι κωφάλαλον ἐντελῶς.

—Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι τοῦτο ἠννόησεν ὅτι αἱ κατ' αὐτοῦ ἀπειλαὶ ὡς μόνην αἰτίαν εἶχον τὴν ἀπαίτησιν νὰ ὁμιλήσῃ, ἐὰν δὲν ἦτο πράγματι κωφάλαλον. Ἔπαυσε νὰ κλαίῃ, ἀπεκάλυψε τὸ πρόσωπόν του καὶ ἐμειδίασε μὲ τὸ μαγευτικὸν ἐκεῖνο καὶ γλυκὺ μειδίαμά του.

Ὡς εἴπομεν ἤδη, ἦτο ἀδύνατον νὰ ἴδῃ τις τὸ παράδοξον τοῦτο παιδίον καὶ ἐπὶ στιγμὴν μόνον χωρὶς νὰ μαγευθῇ ἀπὸ τὰ θέλγητρα, τὰ ὁποῖα ἀπέπνεον ἐξ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐμαγεύθη ἐξ αὐτοῦ ὡς καὶ ὁ ὑφιστάμενός του.

Λυπηθεὶς διὰ τὴν σκαιότητά του καὶ ὡς θέλων νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτήν, ἐπλησίασε τὸ κοράσιον, ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ τὸ ἐκάθισεν ἐπὶ μιᾶς ἕδρας πλησίον του.

—Δὲν εἰμποροῦμεν, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἀστυνομικόν, νὰ φυλακίσωμεν τὸ παιδὶ αὐτὸ ἢ νὰ τὸ κρατήσωμεν ἐδῶ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει καμμία κατηγορία ἐναντίον του καὶ μάλιστα αὐτὸ τὸ παιδὶ δὲν θὰ εἶναι ἔνοχον διὰ τίποτε. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἰμποροῦμεν νὰ τὸ ἀφήσωμεν ἐντελῶς ἐλεύθερον, ἂν πρῶτον δὲν καθορίσωμεν τὰς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρέθη παρὰ τῇ Φατμέ.

—Ἐὰν ἔχητε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ τὸ ἐπιτρέψητε, δύναμαι νὰ τὸ φιλοξενήσω εἰς τὸ σπῆτί μου, μέχρις ὅτου διαλευκανθῇ ὅλη αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις, ἐσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἀστυνομικός.

—Ξέρεις στὸ σπῆτι θὰ εἶναι κάπως στενόχωρα

πτρέψῃ ἀπατόμως τὰ μυστικά του σχέδια. Ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ πασᾶ, τὸ κοράσιον ἐξοικειώθη μετὰ τῶν γυναικῶν τοῦ χαρεμίου.

Αὗται ἀμέσως ἠγάπησαν τὴν μικρὰν καὶ προσεπάθουν νὰ συνεννοηθῶσι μαζῆ της ὅσον ἠδύναντο καλλίτερον διὰ μερικῶν σχημάτων.

Τὴν ἐνέδυσαν καινουργῆ φορέματα, τοῦθ' ὅπερ ἐπηύξησε τὴν παιδικήν χάριν της καὶ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ τὴν ἐνθαρρύνωσι πολύ.

Ὅτε δὲ μετά τινας ὥρας ὁ πασᾶς ἦλθε νὰ τὴν ζητήσῃ, κατ' ἀρχὰς τὸ παιδίον ἔδειξε δυσθυμίαν, μὴ θέλων νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀλλὰ τέλος ὑπέκυψε καὶ ἠκολούθησεν εὐπειθῶς τὸν ὑπουργόν.

Μόλις ἔφθασαν εἰς τὸ Γιλδίζ, ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐζήτησεν ἀμέσως νὰ τὸ ἴδῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐδέχθη ἀπ' εὐθείας.

Κατὰ τὴν συνήθειάν του εἰς παρομοίας περιστάσεις ἔμεινε κεκρυμμένος ὄπισθεν ἑνὸς παραπετάσματος, ἐνῷ τὸ κοράσιον ἐκάθησεν ἐπὶ μιᾶς ἕδρας, πλησίον μιᾶς τραπέζης, περιλουομένης ἀπὸ ἁπλετον φῶς.

Οὗτος ὁ τύραννος ἠθέλησε νὰ παρατηρήσῃ ἀνέτως τὴν νεάνιδα, χωρὶς αὐτὴ νὰ τὸ γνωρίζῃ, προσταθῶν συνάμα νὰ μαντεύσῃ τὰς σκέψεις της....

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ὑπέστη τὸ θέλγητρον καὶ τὴν μαγείαν τῶν ὡραίων μαύρων ματιῶν της καὶ τῆς παιδικῆς της χάριτος.

—Θέλω νὰ περιποιηθοῦν τὸ κορίτσι αὐτὸ ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον εἰς τὸ χαρέμι μου καὶ νὰ

διὰ τὸ καύμενο τὸ κορίτσι, εἶπε κακεντρεχῶς ὁ ὑπουργός. Καλλίτερα νὰ τὸ κρατήσω ἐγὼ στὸ δικό μου σπῆτι.

—Ὅπως νομίζῃ καλλίτερα ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης, ὦ γείνῃ.

—Ναί, ναί, εἶπεν ἀποφασιστικῶς ὁ πασᾶς, ρίπτων ἐπὶ τῆς ὡραίας νεάνιδος βλέμμα, τὸ ὁποῖον ἔλεγε πολλά, καλλίτερα στὸ σπῆτί μου.

Οὕτως δὲ μίαν ὥραν βραδύτερον ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἐπανῆλθεν ἐφ' ἁμάξης εἰς τὴν οἰκίαν του μετὰ τῆς παραισίδος.

Ἐνεπιστεύθη αὐτὴν εἰς τὰς φροντίδας τοῦ χαρεμίου του καὶ διεμηνύθη εἰς τὸ Γιλδίζ, διὰ νὰ κάμῃ τὴν ἡμερησίαν ἔκθεσιν του πρὸς τὸν Ἄνακτα.

Φυσικὰ δὲ ὡμίλησε περὶ τοῦ κωφαλάλου κοριτσίου, τοῦ εὑρεθέντος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χότζᾶ ὡς περὶ τοῦ σπουδαιοτέρου γεγονότος τῆς ἡμέρας. Ὁ ὑπουργὸς δὲν παρέλειψεν οὔτε τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ τὸν ἤκουσε μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος καὶ ὅταν ὁ ὑπουργός του ἐτελείωσεν, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κρατήσῃ τὸ κοράσιον εἰς αὐτὸ τὸ Γιλδίζ.

Ἡ αὐτοκρατορικὴ αὕτη διαταγὴ δὲν ἤρεσε καὶ πολὺ εἰς τὸν Σεφὴκ πασᾶν, ἀλλ' ἠναγκάσθη, καίτοι δυσθύμως, νὰ συμμορφωθῇ πρὸς αὐτήν.

Θέλων νὰ κρατήσῃ παρ' αὐτῷ τὸ κοράσιον ὁ ὑπουργὸς εἶχεν ἄλλας προθέσεις· αἱ ὁποῖαι οὐδεμίαν σχέσιν εἶχον μὲ τὰ ἀστυνομικά του καθήκοντα.

Ἀλλ' ἡ θέλησις τοῦ Κυρίου του ἦρχετο νὰ ἀ-

κάμουν τὰ πάντα διὰ νὰ τὴν κάμουν εὐτυχῆ, διέτριψεν αὐστηρῶς.

Συγχρόνως διέταξε τοὺς ἰδιαιτέρους του ἰατροὺς νὰ ἐξετάσωσιν ἐπιμελῶς τὴν ἀσθένειαν τῆς μικρᾶς καὶ προσπαθήσωσιν, εἰ δυνατόν, νὰ τῆς ἀποδώσωσι τὸν λόγον.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Ἡ ἀστυνομία ἀποπλανᾶται

Τὴν ἰδίαν νύκτα, καθ' ἣν τὸ καράσιον εἰσήγετο οὕτω νὲ τῷ χαρεμίῳ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ ἐγένετο ἀντικείμενον ἰδιαιτέρων περιποιήσεων, εἷς νεανίας, μόλις 15ετής, ἤρχετο μετὰ προφυλάξεως καὶ κρυφίως, προσκολλώμενος εἰς τοὺς τοίχους τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν, νὰ τοποθετηθῇ πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ εἶχε γείνῃ ἡ ἀστυνομικὴ ἔρευνα διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Φατμέ.

Εἶχεν ἤδη παρέλθει τὸ μεσονύκτιον καὶ πρὸ πολλοῦ ὅλα τὰ φῶτα εἶχον σβεσθῇ εἰς τὰς γειτονικὰς οἰκίας, ὧν οἱ ἔνοικοι ἐκοιμῶντο βαθέως.

Ἡ ὁδὸς βυθισμένη εἰς τὴν σκοτίαν ἦτο ἐντελῶς ἔρημος.

Ὁ νεανίας, ἀφοῦ ἐστάθη στιγμάς τινας ἐνώπιον τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας καὶ ἀφοῦ περιέφερε τριγύρω του βλέμμα ἐρευνητικόν, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του μίαν κλεῖδα, τὴν ὁποίαν εἰσήγαγεν εἰς τὸ κλεῖθρον καὶ ἀνοίγων μετὰ προσοχῆς τὴν θύραν, χωρὶς νὰ προξενήσῃ καὶ τὸν ἐλάχιστον θόρυβον εἰσέδυσεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

—Φθάνει νὰ μὴ τὴν φοβίσω, εἶπε βαδίζων ἀνὰ ποδηγεί, καὶ προχωρῶν εὐθὺς πρὸς τὸ δωμάτιον, τὸ κείμενον ἀντικρυ τῆς αὐλῆς.

Καίτοι ἡ οἰκία ἦτο βυθισμένη εἰς βαθὺ σκότος, ὁ νεανίας εὗρεν ἀδιστάκτως τὴν θύραν τοῦ δωματίου καὶ τὴν ἤνοιξεν.

—Πτωχὸ παιδί, ἐσκέφθη πάλιν, θὰ τὴν τρομάξω μέσ' στὸν ὕπνον της. Ἀλλ' ὄχι δὲν εἶναι τόσον φοβητσιάρα. Τοὐναντίον γνωρίζω πῶς εἶναι πολὺ τολμηρά. Καὶ ἔκαμε δύο βήματα.

Κατόπιν ἤρχισε καλῶν χαμηλοφώνως.

Ζυλλέ-χά· Ζυλλέ-χά· εἶμαι ἐγὼ ὁ Χασὰν μὴ φοβεῖσαι.... Ἔρχομαι ἀπὸ μέρος τῆς Φατμὲ χανούμ. Ζυλλέ-χά· Ζυλλε-χά.

—Φαίνεται πῶς κοιμᾶται πολὺ βαθειά. Ἀλλὰ δὲν τὴν ἀκούω νὰ ἀναπνέει....

Ζυλλέ-χά· Ζυλλέ-χά· εἶμαι ἐγὼ ὁ Χασὰν, ἐπανέλαβεν ὑψῶν ὀλίγον τὴν φωνήν.

Οὐδεὶς ἀπεκρίθη εἰς τὴν πρόσκλησίν του.

Τότε ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου ἓν κυτίον πυρείων καὶ ἤναψεν ἕν.

Τὸ δωμάτιον ἐφωτίσθη πρὸς στιγμήν.

—Δὲν εἶναι ἐδῶ, εἶπε καθ' ἑαυτόν. Προφανῶς κάτι θὰ συνέβη. Ἄλλως ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐδῶ· εἰς τὸ δωμάτιον αὐτό, ἂν ἦτο στὸ σπῆτι....ὡς ἴδωμεν· μήπως μᾶς ἄφησε καμμιὰ λέξι.

Ἐνῷ ὁ Χασὰν ἔκαμνε τὰς σκέψεις αὐτάς, τὸ πυρεῖον ἐσβέσθη καὶ τὸ δωμάτιον κατέστη πάλιν σκοτεινόν. Ἐν τούτοις ὁ Χασὰν δὲν εἶχεν ἀνάγκην δευτέρου πυρείου.

Διὰ βήματος σταθεροῦ διηυθύνθη πρὸς ἓν εἶδος στρωμάτων ἐγκαταλελειμμένων κατὰ γῆς εἰς τινα γωνίαν τοῦ δωματίου, ἔψαυσε διὰ τῆς χειρὸς εἰς μίαν σχισμὴν τοῦ ἀχυροστρώματος καὶ ἀπέσυρεν ἓν τεμάχιον χάρτου κεκρυμμένον ἐκεῖ. Ἐξεδίπλωσε τὸ χαρτίον καὶ ὑπὸ τὸ φῶς ἑτέρου πυρείου ἀνέγνωσεν ἀπλήστως.

«Ἦλθον νὰ κάμουν ἔρευναν καὶ νὰ συλλάβουν τὴν Φατμέ. Μὲ ἀνέκριναν. Ἐγὼ ἔκαμα ὅπως εἶχε συμφωνηθῆ. Εἶνε ἀκόμη ἐδῶ καὶ ψάχνουν τὰ ἄλλα δωμάτια. Ἠθανῶς θὰ μὲ πάρουν μαζῆ των. Μὴ φοβεῖσθε. Δὲν θὰ λησμονήσω τὰς ὁδηγίας. πτύ μοῦ ἐδώσατε.»

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν αὐτὴν ὁ Χασάν, ἔκαυσε τὸν χάρτην, προσεγγίσας αὐτὸν εἰς τὸ πυρεῖόν του.

Ἠτυχὴ Ζυλλέ-χά. Τώρα θὰ εἶνε στὴ φυλακή, ἐσκέφθη καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐπληρώθησαν ἐκ νέων πυκρῶν.

Ἀλλ' ἀμέσως ἐγένετο κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του.

—Θάρρος, εἶπε, δὲν εἶναι καιρὸς διὰ κλάμματα, ἀνάγκη δράσεως. Πρὸ τοῦ ἀναχωρήσω, πρέπει νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ ἄλλα δωμάτια, ἵνα ἴδω πῶς αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔκαμαν τὴν ἔρευναν.

Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ δωμάτιον, τὸ εὑρισκόμενον πρὸς τὸ ἄλλο μέρος τῆς αὐλῆς, τὸ βλέπον πρὸς τὴν ὁδόν. Μόλις εἶχεν ἀνοίξει τὴν θύραν, ὑπεχώρησε φοβισμένος. Εἶχεν ἀκούσει τοὺς ρόγχους δύο κοιμωμένων.

—Τί; τί εἶναι; ὑπάρχουσι λοιπὸν ἄνθρωποι ἐδῶ. Ἀλλὰ ποῖοι νὰ εἶναι;

Ἔμεινεν ἀκίνητος, ἀκροώμενος· σὐδεμία ἀμφιβολία. Δύο ἄτομα ἐκοιμῶντο μὲ τοὺς γρόνθους κλειστοὺς καὶ ἐρόγχαζον ἀμερίμνως.

—Πρέπει νὰ μάθω ποῖοι εἶναι αὐτοὶ οἱ δύο ἄνθρωποι, εἶπε καὶ ἀνάπτων διὰ τρίτην φορὰν πυρεῖον ἐπλησίασε τὸ δωμάτιον καὶ ἐξήτασε αὐτό.

Δύο ἄνθρωποι ἐξηπλωμένοι ἐπὶ τοῦ καναπέ, τοῦ εὑρισκομένου ἐν τῷ δωματίῳ, ἐκοιμῶντο, τυλιγμένοι μὲ τοὺς μανδύας των. Ἐπὶ τῆς καθέκλας εὑρίσκοντο τὸ ξίφος, ἡ ξιφολόγχη καὶ ἡ ζώνη ἑνὸς κλητῆρος, τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἦσαν πλέον ἢ ἀρκετὰ διὰ νὰ ἀποκαλύψουν εἰς τὸν Χασὰν τὴν ἰδιότητα τῶν ἀνθρώπων τούτων.

—Καλά. ἐσκέφθη, φαίνεται ὅτι δύο ἐκ τῶν κλητήρων, οἵτινες ἦλθον νὰ ἐρευνήσουν ἔμειναν διὰ νὰ στήσουν παγίδα. Εἶνε εὐτύχημα ὅτι δὲν μὲ ἔπιασαν σᾶν πρωτόπειρον, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μείνω καὶ πολὺ ἐδῶ... ἂς τὸ σκάσωμε.

Καὶ ὅλως ἠσύχως ἀπεμακρύνθη τῆς θύρας. Οἱ ἄνθρωποι ἐξηκολούθουν νὰ ρογχάζωσι. ἐφαίνοντο βυθισμένοι εἰς βαθὺν ὕπνον.

—Ὄχι, δὲν φαίνεται ὅτι θὰ ἐξυπνήσωσιν, εἶπε, δὲν ὑπάρχει ἄμεσος κίνδυνος.

Αἴφνης μία ἰδέα ἦλθεν εἰς τὴν κεφαλήν του, μία ἰδέα τολμηροῦ παιδίου, διότ' ἤρχισε νὰ γελᾷ. Ἐπέστρεψε, καὶ ἠσύχως, ἄνευ θορύβου, ἐπλησίασε πρὸς τὴν μισοανοιγμένην θύραν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐβάδισε δεξιὰ ὅπου εὑρίσκοντο οἱ

ζώνη καὶ τὸ ξίφος, τὰ ἔλαβε καὶ ἐξῆλθε πάλιν, προσέχων νὰ κλείσῃ καλὰ τὴν θύραν τὴν φορὰν αὐτην. Μετὰ ἓν λεπτὸν εὑρίσκετο ἔξω καὶ ἀπεμακρύνετο ταχέως ἐκ τῆς οἰκίας.

Μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς των, ὅταν ἐξυπνήσαντες τὴν πρωΐαν, ὁ κλητὴρ καὶ ὁ χαφιές, παρετήρησαν ὅτι τὸ ξίφος καὶ ἡ ζώνη ἐξηφανίσθησαν. Ὁ κλητὴρ ὑπέθεσεν εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀστειότητος ἐκ μέρους τοῦ συντρόφου του. Ἀλλ' ὅτε εἶδεν ὅτι ὁ ἄλλος ἦτο πλέον ἐμπρούτις ἀπὸ αὐτόν, ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ σφόδρα. Ἀφοῦ παρετήρησαν εἰς ὅλας τὰς γωνίας τοῦ δωματίου, οἱ δύο σύντροφοι συνεκέντρωσαν ὅλην τὴν εὐφυΐαν τῆς κεφαλῆς των ἵνα εὕρωσι τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία· κατὰ τὴν νύκτα, ἐνῷ ἐκοιμώμεθα, κάποιος εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, εἶπεν ὁ χαφιές.

— Καὶ ἐτόλμησε νὰ μᾶς πλησιάσῃ· προσέθεσεν ὁ κλητήρ.

— Ποῖος εἶνε δυνατὸν νὰ ἦτο αὐτὸς ὁ παρόπλμος...;

— Βεβαίως θὰ εἶχε κλειδίον τῆς θύρας.

— Πῶς ἠδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ;

— Θὰ ἦτο ἴσως ἡ Φατμέ.

— Καλὰ λές....

— Καὶ ἡμεῖς ὄχι μόνον δὲν τὴν πιάσαμεν, ἀλλὰ ἀφήσαμεν νὰ μᾶς κλέψῃ σὰν ζῶα ποῦ εἴμεθα.

— Ἀντὶ νὰ κοιμηθοῦμε καὶ οἱ δυὸ μαζῆ, ἔπρεπε νὰ κοιμᾶται ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος νὰ φυλάττῃ ἄγρυπνος.

Λίφνης εἰς τὸν νοῦν τοῦ χαφιὲ διῆλθεν ἀπαισία τις ἰδέα, ἥτις τὸν κατετρόμαξε.

—Τρέχα γρήγορα νὰ γυρίσωμεν πίσω εἰς τῆς Φατμας, εἶπε, σύρων τὸν σύντροφόν του ἐκ τοῦ βραχίονος, μεθ' ὁρμῆς.

Ἡ σκηνὴ αὕτη ἐφάνη τόσον παράδοξος εἰς τὸν ἀστυνόμον τοῦ Σκούταρι, ὥστε οὗτος τῇ συνοδείᾳ ἑνὸς ὑφισταμένου του συνώδευσε τοὺς δύο κλητῆρας.

Πάντες δὲ ἔφθασαν πνευστιῶντες ἐνώπιον τῆς οἰκίας τῆς ὁδοῦ Μπουλμπούλδερέ.

Ἔκρουσαν τὴν θύραν καί, ἐπειδὴ οὐδεὶς ἦλθε νὰ ἀνοίξῃ παρεβίασαν αὐτὴν διὰ λακτισμάτων καὶ ὥρμησαν ἐντὸς αὐτῆς.

Ἠρεύνησαν παντοῦ, ὁ δὲ ἀστυνόμος, ὁ ὁποῖος εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ μαγειρεῖον ἐξέβαλεν αἴφνης ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως.

Πλησιέστατα τοῦ φρέατος εἶχεν ἀφαιρεθῇ μία πλάξ καὶ εἶχεν ἀποκαλύψει ὀπὴν χαίνουσαν, γενομένη ἐπίτηδες διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κρυψών.

—Τί εἶναι αὐτό; εἶπεν ὁ ἀστυνόμος. Σεῖς ἐσημώσατε τὴν πλάκα αὐτήν; ἠρώτησε τὸν κλητῆρα καὶ τὸν χαφιέν.

— Ὄχι βέη ἐφέντημ, ἀπήντησαν καὶ οἱ δύο. Ἔκυψαν διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὴν ὀπήν· ἦτο κενή.

—Τώρα ἐξηγεῖται τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ὁ ἀστυνόμος. Τὰ δύο ἄτομα ποὺ ὑπαρουσιάσθησαν ἐδῶ ἐγνώριζον ὅτι ὑπῆρχε κάτι κεκρυμμένον εἰς τὴν ὀπὴν αὐτην καὶ μετεμφιέσθησαν εἰς ἀστυνομικοὺς διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εὑρῆκαν μίαν ὡραίαν πρόφασιν διὰ νὰ σᾶς ἀπομακρύνωσι καὶ

κάμουν τὴν δουλειά του ἐν ἀνέσει. Σωστοὶ διάβολοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι.

Μετά τινας στιγμὰς οἱ γείτονες προσελθόντες ἐβεβαίωσαν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀστυνόμου.

Πράγματι δύο ἐκ τῶν γειτονισσῶν εἶχον ἰδεῖ τὸν ψευδοαστυνόμον καὶ τὸν σύντροφόν του ἐξερχομένους ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Φατμέ, φέροντες ἕκαστος ἓν μεγάλα δέμα ὑπὸ τὸν βραχίονα.

Ἐβεβαίωσαν ὡσαύτως ὅτι οὗτοι εἶχον λάβει διεύθυνσιν ἀντίθετον ἐκείνης, ἣν εἶχον ἀκολουθήσει ὁ κλητὴρ μετὰ τοῦ συντρόφου του καὶ ἀπεμακρύνθησαν ἐσπευσμένως.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐνέσκηψεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Χουσνῆ βέης, ἀκολουθούμενος ὑπὸ πολλῶν ζαπτιέδων. Ὁ ὑπουργὸς Σεφὴκ πασᾶς τὸν εἶχεν ἐκλέξει ἐπίτηδες διὰ νὰ τὸν ἀναθέσῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐρευνῶν καὶ νὰ τοῦ ἐκθέσῃ ἐν ὅλαις ταῖς λεπτομερείαις τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἐδέησε νὰ τοῦ ὁμολογήσουν τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν.

Ὁ Χουσνῆ βέης, ἐξοργισθεὶς μεγάλως ἐπέπληξε τοὺς ὑφισταμένους του.

—Ἀντὶ νὰ κάθεσθε ἐδῶ καὶ νὰ χαζεύετε ἢ νὰ τραβᾶτε τὰ μαλλιά σας διὰ τὸ συμβάν, προσπαθήσατε τοὐλάχιστον νὰ διορθώσητε τὸ κακὸν ποῦ ἐπράξατε καὶ προσπαθήσατε νὰ εὕρητε τὰ ἴχνη τῶν δύο ἐλεεινῶν ἐκείνων ποῦ σᾶς ἐνέπαιξαν τόσον γελοίως.

—Θὰ λάβωμεν ἀμέσως ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σύλληψιν τοῦ ψευδοαστυνόμου καὶ τοῦ συντρόφου του, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος τοῦ Σκούταρι πρὸς τὸν ἀστυνόμον τῆς Σταμπούλ.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας πάντες ἐπέστρεψαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἐκτὸς ἑνὸς κλητῆρος, ὅστις παρέμεινε φρουρῶν ἐνώπιον τῆς θύρας τῆς Φατμέ.

Ὁ Χουσνῆ βέης ἐπ' ὀλίγον μόνον παρέμεινεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἀκριβῶς μόνον ὅσον χρόνον ἐχρειάζετο διὰ νὰ ζητήσῃ συμπληρωματικάς τινας πληροφορίας παρὰ τοῦ συναδέλφου του. Ἔσπευδε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Ζαπτιὲ καὶ νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας.

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἤκουσε μετὰ καταφανοῦς συγκινήσεως τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑφισταμένου του.

Δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀμφιβολία. Τὸ γεγονὸς τοῦ ψευτογάτζα δὲν ἦτο γεγονὸς μεμονωμένον.

Εὑρίσκοντο πλέον ἀναμφισβητήτως ἐνώπιον ὀργανώσεως συναισθανομένης τὴν ἰσχύν της καὶ ἐνεργούσης μετ' ἀπορασιστικότητος ἐπιδεξίας καὶ εὐστόχου. Καὶ ὁ ὑπουργὸς μὲ τὴν ἀπελπισίαν ἐν τῇ ψυχῇ ἀνεμνήσθη ὅλης τῆς ἱστορίας τῶν τελευταίων ἐτῶν, τῆς ὁράσεως τοῦ μυστικοῦ καμιτάτου, ὅτε τοῦτο διεσπειρε τὸν τρόμον ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ εὗρισκε μεχρὶς αὐτῶν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Γιλδὶζ συνενόχους διὰ τας συνωμοσίας, ἃς ἐξύφαινεν.

Ἀνεμνήσθη τὰς ἀγρύπνους νύκτας, ἃς εἶχε διέλθει πλήρης τρόμου.

Καὶ πλήρης ἀνησυχίας ἐπείσθη ὅτι εἰς ὅλα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν συμμετοχὴν τῆς Σαλιχᾶ χανούμ, τῆς παραδόξου αὐτῆς γυναικός, ἥτις πρό τινων ἐτῶν εἶχε τρομοκρατήσει τὸν τύραννον.

Συλληφθεῖσα ἅπαξ καὶ ἐξορισθεῖσα εἰς Ὑεμένην, ἵνα ὑποστῇ ἐκεῖ τὴν τύχην τόσων ἄλλων ἐξο-

ρίστων, κατώρθωσεν ἐν τούτοις νὰ διαφύγῃ, ἐπωφεληθεῖσα καταναγκαστικῆς προσεγγίσεως εἰς τὰ Σουέζ. Μετὰ ταῦτα εἶχεν ἐπανέλθει εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ μεταμορφωθεῖσα εἰς Εὐρωπαίαν, εἶχε κερδίσει τὴν εὔνοιαν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ ἐπεγείρησεν ἀπόπειραν κατ' αὐτοῦ.

Ἀπὸ τῶν σπουδαίων τούτων γεγονότων εἶχε παρέλθει τριετὲς διάστημα καὶ ἐν τούτοις οὔτε ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ οὔτε τις τῶν ὀπαδῶν της εἶχε δώσει σημεῖα ζωῆς κατ' αὐτό, οὕτως ὥστε ὁ Σουλτάνος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἦσαν πεπεισμένοι ὅτι οἱ θρασεῖς αὐτοὶ προπαγανδισταὶ εἶχον καταδικάσει ἑκουσίως ἑαυτοὺς εἰς λήθην.

Ἐφ' ὅσον ὅλον τοῦτο τὸ παρελθὸν ἐπανήρχετο εἰς τὴν μνήμην του, ἡ ἀνησυχία τοῦ ὑπουργοῦ ηὔξανε.

—Ὁ Χακκῆ βέης καὶ ἡ Σαλιχᾶ ἦσαν πάντοτε ἀχώριστοι, αὐτοὶ διηύθυνον τὸ κομιτᾶτον, ἐσκέπτετο ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας· καὶ ἐπειδὴ ὁ Χακκῆ βέης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἐπαναστατικὸν ἔργον, εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι καὶ ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ τὸν ἔχει συνοδεύσει... Καί... διατί ὄχι; Ποιὸς εἰξεύρει ἂν ὑπὸ τὸ ὄνομα Φατμὲ δὲν κρύπτεται ἡ τρομερὰ ἐπαναστάτις, ἡ ὁποία ἐκυκλοφόρει τόσον καιρὸν ἐλευθέρως ὑπὸ τὰ ὄμματά μας....καὶ νὰ συλλογίζηται κανεὶς ὅτι ἠμπορεύσαμεν μιὰ χαρὰ νὰ συλλάβωμεν τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, διὰ νὰ ἐνεργήσωμεν ὅμως κατὰ τρόπον βλακωδέστατον τοὺς ἀφήσαμεν καὶ πάλιν νὰ διαφύγουν. Καὶ τὸ χειρότερον ἀπωλέσαμεν τὰ ἴχνη των χάρις εἰς τὴν φοβερὰν ἀνικανότητά μας.

Αἱ λυπηραὶ αὗται σκέψεις κατέβαλον τὸν ὑπουργὸν ἐντελῶς.

Ἐν τούτοις ἤρχισε συντάσσων μακρὰν ἔκθεσιν διὰ τὸν Κύριόν του.

Διηγούμενος ἐν ἐκτάσει τὰ συμβάντα τοῦ Σκούταρι, ἀνέφερε συγχρόνως εἰς τὸν Ἄνακτα καὶ τὰς ὑποψίας του περὶ παρουσίας ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Σαλιχᾶ χανοὺμ μετὰ τῶν φίλων της.

Ἱερατωθείσης τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἐσήμανε καὶ ἐκάλεσε τὸν ἀρχιαστυνόμον Χουσνῆ βέην.

—Δὲν εἰμπορεῖς, εἶπεν αὐτῷ, νὰ φαντασθῇς πόσον εἶμαι δυσηρεστημένος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμες τὰς δύο τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Κύριος θὰ δυσαρεστηθῇ ἄλλο τόσον, ὅταν μελετήσῃ τὴν ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν τοῦ ὑποβάλλω.

Ὁ ἀστυνομικὸς ἤκουε ἔχων χαμηλωμένην τὴν κεφαλὴν καὶ χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν.

—Ἕνεκα τῆς ἀνικανότητός σου καὶ τῆς κτηνώδους βλακείας τῶν ἀνθρώπων σου, ἐξηκολούθησεν ὁ πασᾶς δι' ἑνὸς αὐστηροτέρου τόνου, ὄχι μόνον δὲν συνελάβομεν τὴν γραῖαν αὐτὴν καὶ τοὺς συνενόχους της, ἀλλ' ἐπὶ πλέον τοὺς παρέσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μᾶς κοροϊδέψουν κατὰ πρόσωπον. Μᾶς κατέστησαν γελοίους πειά....

—Λυποῦμαι καὶ ἐγὼ ὅσον καὶ ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης δι' ὅ,τι συνέβη, ἐψιθύρισεν ὁ ἀστυνομικὸς καὶ ἐὰν τὸ νομίζετε ὀρθόν, ἂς τιμωρήσωμεν διὰ τῶν αὐ-

στηρυτέρων πειθαρχικῶν ποινῶν τὸν ἔνοχον κλητῆρα καὶ τὸν χαφιὲν Ἀλῆ ἀγᾶν.

—Πρὸς τί; ἀνέκραξεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς· μήπως ἐὰν τοὺς τιμωρήσωμεν θὰ διορθωθῇ τὸ κακόν;

—Συγγνώμην, Ἐξοχώτατε, ἐνόμισα....

—Ἐὰν πρέπει νὰ τιμωρήσωμεν κάποιον, διέκοψεν ὁ πασᾶς, ἔπρεπε νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ σένα....

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔπεσαν ὡς κεραυνὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ δυστυχοῦς ἀστυνομικοῦ, ὅστις δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν προϊστάμενόν του.

—Ναί, πρέπει νὰ σᾶς τιμωρήσωμεν ὅλους καὶ πολὺ αὐστηρῶς, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπουργός.

Καὶ διὰ νὰ καταστήσῃ ἔτι μᾶλλον ἐντυπωτικοὺς τοὺς λόγους του καὶ νὰ τρομάξῃ περισσότερον τὸν Γης κατὰ πρῶτον ἐναντίον σου καὶ θὰ διατάξῃ τὴν καθαίρεσίν σου καὶ τὴν ἐξορίαν ὅλων σας.

Ὁ ὑπουργὸς ἔκαμεν ἀκόμη βήματά τινα ἐν τῷ θωματίῳ μὲ ὕφος ὀργίλον, εἶτα στρέφων πρὸς τὸν Χουσνῆ βέην αἰφνιδίως τῷ εἶπεν·

—Μόνον ἕνα μέσον διαβλέπω διὰ νὰ γλυτώσῃς ἀπὸ τὴν δικαίαν τιμωρίαν, ἥτις κρέμαται κατὰ τῆς κεφαλῆς σου.

—Ἐξοχώτατε, εἶμαι ἕτοιμος νὰ κάμω τὰ ἀδύνατα δυνατὰ διὰ νὰ διορθώσω τὸ κακὸν καὶ καταστῶ ἄξιος τῆς συγγνώμης σας, ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἕτερος, ἐνῷ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του διεγράφετο λάμψις ἐλπίδος.

—Πολὺ καλά· Σοῦ παραχωρῶ τρεῖς ἡμέρας. Πρέπει ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν νὰ ἔχῃ συλληφθῇ ἡ

γραῖα Φατμὲ καὶ προσαχθῇ ἐνώπιόν μου. Μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον δύνασαι νὰ ἐπιτύχῃς συγγνώμην. Μὲ ἠννόησες;

—Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς θὰ ἐξαντλήσω πᾶσαν τὴν δραστηριότητά μου διὰ νὰ εὐχαριστήσω τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα....

—Πρέπει νὰ μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἡ Φατμὲ θὰ εἶναι ἐδῶ εἰς τὸν Ζαπτιέ, διέκοψεν ὁ ὑπουργός.

—Ἀλλ' Ἐξοχώτατε, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ παρόμοιον πρᾶγμα, ἐψέλλισεν ὁ δυστυχὴς ὑπάλληλος διὰ τόνου κλαυθμηροῦ.

—Τότε οὔτε ἐγὼ εἰμπορῶ νὰ σὲ σώσω ἀπὸ τὴν ποινήν, τὴν ὁποίαν μόνος σου ἐπροκάλεσες κατὰ τῆς κεφαλῆς σου.

Τῇ ἀληθείᾳ ὁ Χουσνῆ βέης εὑρίσκετο ἐν ἀπελπιστικῇ καταστάσει.

Ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἐλπίζων ὅτι οὕτω τοὐλάχιστον θὰ ἐκέρδιζεν ἡμέρας τινάς.

Τίς οἶδε· ἴσως ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εὕρισκε τρόπον τινὰ διὰ νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὴν ἀδιέξοδον. Καὶ ἡ τύχη ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς ἐκπλήξεις της.

—Μάλιστα, Ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη τέλος. Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ ἀνακαλύψω τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον κρύπτεται ἡ γραῖα αὐτή, νὰ τὴν συλλάβω καὶ νὰ σᾶς τὴν παρουσιάσω ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας. Ἀλλὰ ἂς εὐαρεστηθῇ ἡ ἡμετέρα Ἐξοχότης νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἐρεύνας μου.

—Μὴ ἀνησυχῇς. Θὰ διατάξω ἀμέσως τὰ ἀναγκαῖα πρὸς νὰ διατάξῃ ὅπως τύχῳ πάσης τῆς ἀναγκαίας

καῖα, ἐπανέλαβεν ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας, οὗ ἡ ὀργὴ εἶχεν ἤδη καταπραϋνθῆ.

Διότι ἦτο βέβαιος ὅτι ὁ ὑφιστάμενός του, οὗ τὸν ζῆλον ἐγνώριζεν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ οὗ τὴν ἀντίληψιν εἶχε μεγάλως ἐκτιμήσει, θὰ ἔκαμνε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ....

—Ἐὰν κατορθώσῃς νὰ συλλάβῃς τὴν Φατμέ, ὄχι μόνον δὲν θὰ τιμωρηθῇς διὰ τὴν ἀμέλειαν, ἣν ἐπέδειξας κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, προσέθεσεν ὁ ὑπουργός, ἀλλὰ καὶ θὰ τύχῃς ἀμοιβῶν ἐκτάκτων διὰ τὰς ὑπηρεσίας, ἃς θὰ προσφέρῃς εἰς τὸν Σεπτόν μας Κύριον.

Ὁ Χουσνῆ βέης ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην του καὶ ἐξῆλθε τοῦ ὑπουργικοῦ γραφείου μὲ τὴν ἐξῆς φιλοτιμίαν σκέψιν·

—Ὁ Ἀλλὰχ ποῦ εἶναι μέγας θὰ μὲ λυπηθῇ. Καὶ ἔπειτα εἰς τρεῖς ἡμέρας πολλὰ εἰμπορεῖ νὰ συμβοῦν. Τὰ «καινούργια μαντάτα κάμνουν νὰ ξεχασθοῦν τὰ παλαιά».

Τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐξετυλίσσοντο τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἄρτι διηγήθημεν, εἷς ταξειδιώτης, ὅστις ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀποσκευῆς ἐκράτει μίαν μικρὰν βαλίτσαν εἰς τὰς χεῖράς του, κατήρχετο εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Σιρκετζῆ ἐκ τοῦ εἱρμοῦ τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Ἦτο ἀνὴρ τριακοντούτης περίπου, μετρίου ἀναστήματος, ἀδύνατος, μὲ πρόσωπον ξυρισμένον, μὲ βλέμμα εἰλικρινὲς καὶ ἐμπνέων ἐμπιστοσύνην ἅμα καὶ συμπάθειαν. Ἔφερε ταξειδιωτικὸν κασκέτον

λακίδα. Δύνασθε μέχρις αὔριον τὸ πρωῒ νὰ θεωρήσητε ἑαυτὸν ἀσφαλῆ ἐκεῖ.

—Καὶ ὕστερον; ἠρώτησεν ὁ φυγάς.

—Ὕστερον, προσέθεσεν ὁ ἄλλος, ὕστερον ἡ λέμβος τῆς φυλακίδος θὰ σᾶς μεταφέρῃ ὑπὸ κατάλληλον μεταμφίεσιν, εἰς ἕν ξένον ἀτμόπλοιον.... Ὑπιθέτω ὅτι δὲν εἰμπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε καλλίτερον. Χρήματα ἔχετε;

—Περισσότερα ἀφ' ὅσα χρειάζονται.

—Πηγαίνω λοιπὸν νὰ ἴδω τὸν κυβερνήτην.

Τὸ σχέδιον τοῦ συμβούλου ἐξετελέσθη πιστῶς.

Ὁ ὑπασπιστὴς κατέλιπε τὴν πρεσβείαν μετὰ τοῦ κυβερνήτου καὶ μετέβη εἰς τὴν φυλακίδα, ἔνθα διῆλθε τὴν νύκτα. Ἡ φυλακὶς ἦτο ἠγκυροβολημένη εἰς Τὲπ-Χανέ, παραπλεύρως τῶν φυλακίδων τῶν λοιπῶν Δυνάμεων.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Μεχμὲτ πασᾶς, μὲ ἐξυρισμένον τὸν μύστακα καὶ φέρων πηλίκιον Εὐρωπαίου ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ, συνοδευόμενος καὶ ὑπό τινων ἀξιωματικῶν τῆς φυλακίδος, ἐπέβη τοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ Μεσσαζερῆ «Σιδών», τὸ ὁποῖον μετά τινας ὥρας θὰ ἀνεχώρει διὰ Δαρδανέλλια, Σμύρνην, Θεσσαλονίκην, Σύρον κλπ. καὶ τέλος Μασσαλίαν.

Αὐστηροτάτη ἐπιβλεψις διενηργεῖτο εἰς τὴν προκυμαίαν Γαλατᾶ.

Ἅλυσσος ἀδιαρρήκτος χαφιέδων καὶ κλητήρων εἶχε σχηματισθῇ περὶ τὸ ἀτμόπλοιον καὶ ἀπὸ ξηρᾶς καὶ ἀπὸ θαλάσσης.

Ἀλλ' ὅταν ἡ λέμβος τῆς φυλακίδος προσήγγισεν εἰς τὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης κλίμακα

τοῦ ἀτμοπλοίου, εὐθυμία ἐκ τῶν λέμβων τῶν χαριέστων ἐτύλιγτσε νὰ τὴν πλησιάσῃ.

Ὅταν οἱ ἀξιωματικοὶ ἐπέβησαν τοῦ σκάφους μετὰ τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ, διηυθύνθησαν πρὸς τὸν θαλαμίσκον τοῦ κυβερνήτου, ἔνθα καὶ ἐγένοντο αἱ δέουσαι συστάσεις.

Ὁ κυβερνήτης τοῖς ἐξήγησεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τὸ πλοῖον εἶχε τεθῇ ὑπὸ κυστηρίαν ἐπιβλεψιν καὶ καθ' ἣν στιγμὴν τοῖς ὡμίλει ἀκόμη τὸ πλοῖον ἐξ ἐφόδου εἶχε καταληφθῇ ὑπὸ χαριέστων.

—Μολονότι δεραϊνεβαντιελεως μεταφρασμένος καὶ ἔχεις τὸ ὕφος τοῦ εὐρωπαίου ναυτικοῦ,εἶπεν ὁ κυβερνήτης τῆς «Σιδὼν», ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Μεχμὲτ πασᾶν, ἐν τούτοις δὲν εἶναι παράδοξον νὰ ἀναγνωρισθῇς ἀπό κάποιον κατάσκοπον. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ θέσις μας θὰ ἦτο δυσχερής, διότι φοβοῦμαι μήπως μετέλθουν ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ σὲ ἀποσπάσουν ἐντεῦθεν. Καθόλου δὲ παράδοξον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τούτου νὰ χρησιμοποιήσουν καὶ αὐτὴν τὴν βίαν. Πρὸς ἀποφυγὴν ὅλων τῶν πιθανῶν τούτων ἀνιαρῶν δυσκολιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐδημιούργουν ἐπεισόδια, σᾶς παρακαλῶ νὰ μείνητε ἐν τῷ θαλαμίσκῳ μου μέχρι τοῦ ἀπόπλου τοῦ σκάφους.

—Πολὺ προθύμως, ἀπήντησεν ὁ ὑπασπιστής, εὐχαριστῶν τὸν κυβερνήτην.

Ὁ πλοίαρχος ἐξῆλθε μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν, ἀφοῦ ἐκλείδωσε καὶ παρέλαβε τὸ κλειδίον.

Αἱ προφυλάξεις αὗται ἦσαν πλέον ἢ ἐνδεδειγμέναι, καθόσον ὁ Σουλτάνος Χαμὴτ εἶχε διατάξει ἐν τῇ ἀκρατήτῳ ὀργῇ του νὰ ἀδηγήσουν ἐνώπιόν του

ζῶντα ἢ νεκρὸν τὸν ὑπασπιστήν του, τὸν ὁποῖον δικαίως εἶχεν εὐεργετήσει. Διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς διαταγῆς του ταύτης ὁλόκληρος στρατιὰ χαριέστων εἶχε τεθῇ εἰς κίνησιν ἤδη ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου. Πρὸς τοῦτο δὲ καὶ ἀνωτέρους ὑπαλλήλους δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ εἶχεν ἀποστείλει διὰ νὰ παρακολουθήσουν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἐρεύνας.

Μὴ ἀρκούμενος εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ,εἶχεν ἀποστείλειτὸν εὐνοούμενον αὐτοῦ γραμματέα Ἰζὲτ πασᾶν εἰς ὅλας τὰς πρεσβείας διὰ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῶν τὴν ἄδειαν νὰ ἐρευνήσουν εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ ξένην σημαίαν ἀτμόπλοια κατὰ τὴν ἔκ τῶν Στενῶν ἔξοδόν των.

Καὶ τοιουτοτρόπως ἠμείσειαν ὥραν πρὸ τῆς ἀπάρσεως τῆς «Σιδῶνος» ὁ γενικὸς πράκτωρ τῆς ἑταιρίας τῶν Θαλασσίων Διαπορθμεύσεων ἀνήρχετο εἰς τὸ σκάφος διὰ νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸν κυβερνήτην τοῦ πλοίου νὰ μὴ ἀντιστῇ εἰς ἐνδεχομένην ἐν αὐτῷ ἔρευναν τῶν ὀθωμανικῶν ἀρχῶν κατὰ τὴν ἔκ τῶν Δαρδανελλίων ἔξοδόν του.

Ὁ πλοίαρχος εἰς τὰς συστάσεις ταύτας ἀπήντησεν πρὸς τὸν πράκτορα·

—Καὶ ἐὰν εἰσάντιπρόσωποιοὗτοι τῶν ὀθωμανικῶν ἀρχῶν ἀπεπειρῶντο νὰ συλλάβουν ἐπιβάτην τινά;

—Θὰ ἀρνηθῆτε τὴν παράδοσιν,εἶπεν ὁ πράκτωρ.

Χάρις εἰς τὰ ἀντιφατικὰ ταῦτα μέτρα αἱ πρεσβεῖαι κατώρθωσαν νὰ συμβιβάσουν τὰς ὑπερβολικὰς τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀξιώσεις μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἰδίας των σημαίας.

Εἰς τὰς τέσσαρας τὸ ἑσπέρας τὸ ἀτμόπλοιον ἀ-

πέπλευσε, διευθυνόμενον πρὸς τὴν Προποντίδα, ὁ δὲ Μεχμὲτ πασᾶς μὲ παραδειγματικὴν ἀνακούφισιν ἀνέμενε τὸν πλοίαρχον διὰ νὰ τοῦ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς σκοτεινῆς εἰρκτῆς.

Ἐν τούτοις μόλις εἰς τὰς ἓξ ἦλθεν ὁ πλοίαρχος διὰ νὰ τοῦ μεταδώσῃ τὰς ὁδηγίας τοῦ πράκτορος.

—Φρονῶ ὅτι, τόσον διὰ τὸ ἴδιόν σας συμφέρον ὅσον καὶ διὰ τὸ ἡμέτερον, θὰ ἦτο φρόνιμον νὰ μείνητε κεκρυμμένος μέχρι τῆς ἐκ τῶν Δαρδανελλίων ἀναχωρήσεώς μας.

Ἀλλὰ πρὸ παντὸς, ἐξηκολούθησεν ὁ πλοίαρχος, ὄχι εἰς τὸ μέρος τοῦτο, διότι αὐτὸ δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀσφαλές. Τοῦτο δὲ διότι συμφώνως μὲ τὴν ὑποχρέωσίν μας, καθ' ἣν δέον νὰ μὴ ἀρνηθῶμεν τὴν ἀπεριόριστον ἔρευναν, δὲν θὰ ἀποκλεισθῇ καὶ ὁ θαλαμίσκος μου. Καὶ ἐὰν σᾶς εὕρισκον τί θὰ συνέβαινε; Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἔχομεν κατηγορηματικὰς διαταγὰς διὰ τὴν μὴ ἔκδοσίν σας, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως σᾶς συμβῇ δυστύχημά τι. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ἱκανοὶ νὰ σᾶς δολοφονήσουν.

—Τί λοιπὸν σκέπτεσθε νὰ κάμητε;

—Θὰ μείνητε ἐδῶ ἕως τὰ μεσάνυκτα, ἀκολούθως δὲ ὅταν οἱ ἐπιβάται ἀποσυρθοῦν εἰς τὰ ἴδιαἕκαστος. Θὰ κατεβῆτε κάτω, ὅπου θὰ δεχθῆτε ἐπί τινας ὥρας νὰ ὑποδυθῆτε τὸν θερμαστήν.

—Θερμαστής· ἐφώνησεν ὁ ὑπασπιστὴς, παρατηρῶν μὲ ἔκπληξιν τὸν πλοίαρχον.

—Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος μὲ ὅλην τὴν σοβαρότητα,διότι ἐσκέφθη,ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ ἀσφαλέστατος τῆς μεταμφιέσεως τρόπος. Εἶμαι βέβαιος

ὅτι ἡ ἐνδυμασία τοῦ θερμαστοῦ καὶ ὕστερα τὸ μαῦρο χρῶμα τοῦ ἀνθρακος ἐπὶ τοῦ προσώπου σας θὰ σᾶς κάμουν τελείως ἀγνώριστον.

Ἔπειτα δὲν θὰ μείνητε εἰς τὴν δυσάρεστον αὐτὴν θέσιν παρὰ ὀλίγας μόνον ὥρας.

Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ἐδέχθη καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διέφυγε τὴν προσοχὴν τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, τὰ ὁποῖα ἐν Δαρδανελλίοις προέβησαν εἰς ἔρευναν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου.

Τὴν μεσημβρίαν δὲ παρεκάθησε μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπιβατῶν εἰς τὴν τράπεζαν τῆς πρώτης θέσεως τοῦ ἀτμοπλοίου.

Ἐκτὸς τοῦ κυβερνήτου τοῦ σκάφους καὶ τοῦ ὑπασπιστοῦ, εἰς τὴν τράπεζαν παρεκάθισαν εἷς Γάλλος κύριος μετὰ τῆς συζύγου του μεταβαίνοντες εἰς Μασσαλίαν, δύο Ἰουδαῖοι ἔμποροι καὶ εἷς Τοῦρκος ὑπάλληλος μεταβαίνων εἰς Θ) νίκην, μία γραῖα Ἑλληνὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ της καὶ τέλος εἷς ἄλλος ἐπιβάτης ἐγγεγραμμένος ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐμὴν ἐρεντὲς, ὅστις μετέβαινεν εἰς Εὐρώπην.

Ἡ παρουσία τοῦ ὑπασπιστοῦ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ, ἐξωρισμένου καὶ φέροντος ναυτικὸν πηλίκιον, διήγειρε τὴν περιέργειαν ὅλων. Οἱ ταξειδιῶται τὸν ἔβλεπον διὰ πρώτην φορὰν, καίτοι δὲ ὑπέθεσαν ὅτι ὁ νέος ταξειδιώτης εἶχεν ἐπιβιβασθῇ εἰς Δαρδανέλλια, οὐδεὶς τὸν εἶχεν ἰδῇ ἐπιβιβαζόμενον.

Ὁ Ἐμὴν βὲης ἤρξατο παρατηρῶν μετ' ἰδιαιτέρας ὅλως προσοχῆς τὸν ἐπιβάτην αὐτὸν, ὅστις εἶχε πέσει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἀντελήφθη, ὅτι εἶχε προσελκύσει

τὰ βλέμματα τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐστενοχωρήθη διὰ τοῦτο. ἰδίως διὰ τὰ ἐπίμονα καὶ ἐρευνητικὰ βλέμματα τοῦ Ἐμὴν βεη.

Μόλις ἀντήλλαξε δύο τρεῖς λόγους μετὰ τοῦ πλοιάρχου καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου καὶ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος παρ' ὅλον τὸ ἐπιφράτουν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ψῦχος.

Ὁ Ἐμὴν ἐφέντης, καταλιπὼν καὶ αὐτὸς τὴν τραπεζαν καὶ ἀνάψας ἓν σιγαρέτον, παρεδόθη εἰς παντοειδεῖς σκέψεις διὰ τὸν νέον ταξειδιώτην.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μοῦ φαίνεται πολὺ ὑποπτος, εἶπε καθ' ἑαυτόν. Ὅταν τὸ ἀτμόπλοιον ἠλθενεἰς τὰ Δαρδανέλλια ἤμην ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ παρετήρουν μετὰ προσοχῆς ὅλους τοὺς ἐπιβιβασθέντας. Ὅλοι ἦσαν ἀστυνομικοὶ ἐλθόντες διὰ νὰ κάμουν τὴν ἔρευναν, ἀλλὰ ἐπιβάτην δὲν εἶδον κανένα νὰ ἔλθῃ.

Ὁ Ἐμὴν βέης ἠρώτησε τὸν θαλαμηπόλον·

— Δὲν γνωρίζω, ἀπεκρίθη αὐτος, φαίνεται, ὅτι ὁ κύριος αὐτος ἐπεβιβάσθη εἰς τὰ Δαρδανέλλια.

— Ποιο εἶνε τὸ νούμερο τῆς καμπίνας του;

— Δὲν γνωρίζω....

Ὁ Ἐμὴν ἐφέντης δὲν ἦτο ἄνθρωπος ἀποθαρρυνόμενος τόσον εὐκόλως. Ἀπηυθύνθη πρὸς τὸν πλοίαρχον ἀμέσως·

— Συγγνώμην, πλοίαρχε, τοῦ εἶπε, γνωρίζω τὸν ἐπιβάτην αὐτὸν, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο δεξιά σας εἰς τὸ τραπέζι;

Ὁ πλοίαρχος κατεμέτρησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν

ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν τὸν ἐρωτῶντα, τὸν παρετήρησεν ὑπόδρα καὶ κατόπιν αὐστηρῶς·

— Δὲν τὸν γνωρίζω.... Μήπως εἶνε δυνατὸν νὰ γνωρίζω ὅλους τοὺς ἐπιβάτας;

— Ἔχετε δίκαιον, πλοίαρχε, σᾶς ζητῶ συγγνώμην διὰ τὴν ἐρώτησίν μου, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος ἀπομακρυνόμενος.

— Ἀλήθεια, εἶνε κρίμα ποῦ δὲν γνωρίζω προσωπικῶς τὸν Μεχμὲτ πασᾶν, διότι ἰδοὺ, ὅτι χωρὶς νὰ τρέχω δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, θὰ ἐπιανα τὸν ἐπίφοβον αὐτὸν.... Ἐν τούτοις τὰ χαρακτηριστικὰ, τὰ ὁποῖα μοῦ ἔδωσαν, ἀντιστοιχοῦσαν ἀκριβῶς πρὸς τὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Τὸ σῶμά του, ἡ φυσιογνωμία του, τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν του, τὸ βάδισμά του, ὅλα συμφωνοῦν μὲ τὰ γραμμένα ἐπὶ τοῦ χάρτου αὐτοῦ.

Ταυτοχρόνως, ἐνῶ ἐσκέπτετο τοιουτοτρόπως, τὸ βλέμμα του τὸν ἔφερεν πρὸς τὸ κατάστρωμα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε μεταβῆ καὶ ὁ ὑποπτος.

Οὗτος ἐκάθητο ἐπὶ ἑνὸς θρανίου καὶ παρετήρει μακρὰν πρὸς τὴν θάλασσαν, ὅτε ὁ Ἐμὴν ἐφέντης ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ διὰ τρόπου εὐγενοῦς τῷ εἶπε·

— Εἶσθε Ὀθωμανὸς ὡς ἐγώ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ μεταβαίνετε εἰς Θήνας.

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος ξηρῶς.

— Πιστεύω, ὅτι ἐπεβιβάσθητε ἐν Δαρδανελλίοις, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἐμὴν ἐφέντης χωρὶς ν' ἀποθαρρυνθῇ ἐκ τῆς πλέον ἢ ψυχρᾶς ὑποδοχῆς τοῦ ἄλλου, καθόσον δὲν σᾶς εἴδομεν κατὰ τὴν ἐκ Κων)πόλεως ἀναχώρησιν τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ μόνον τὴν

μεσημβρίαν ἔσχομεν τὸ εὐτύχημα νὰ σᾶς συναντήσωμεν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Ναί, ἐπέβην τοῦ ἀτμοπλοίου εἰς Δαρδανέλλια, ἀπήντησεν ὁ ὑπασπιστής.

— Καὶ μεταβαίνετε εἰς Θ)νίκην;

— Θὰ ὑπάγω εἰς Σκόπια, ἀπήντησεν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς. Μεθ' ὅ, φρονῶν, ὅτι εἶπεν ἤδη περισσότερα τοῦ δέοντος, ἠγέρθη τῆς θέσεώς του καὶ ἀπεχώρησε χωρὶς νὰ χαιρετήσῃ.

— Στοιχηματίζω 99 ἐπὶ τοῖς 100, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ζητοῦμεν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἐμὴν ἐφέντης μετὰ πεποιθήσεως.

Εἶνε ἀρά γε ἀνάγκη νὰ παρουσιάσωμεν τὸν Τοῦρκον τοῦτον ταξειδιώτην εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν; Ἦτο ἁπλούστατα εἷς χαφιές, ὅστις εἶχεν ἐπιβῆ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐν Κων)πόλει ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ εὕρῃ τὸν Μεχμὲτ πασᾶν. Ὁ Ἀλβανὸς ἐμάντευσε πληρέστατα τὸ πρᾶγμα, πρὸ πάντων δὲ ἀφότου ὁ πλοίαρχος τῷ ἀνεκοίνωσε τὰς ἀναζητήσεις τοῦ Ἐμὴν ἐφέντη.

Ἀναμφιβόλως εὑρίσκοντο ἤδη ἔξω τῶν Δαρδανελλίων. Ἀλλ' ἡ «Σιδὼν» εὑρίσκετο ἀκόμη ἐντὸς τῶν τουρκικῶν ὑδάτων καὶ διηυθύνετο πρὸς τὴν Θ)νίκην, ὅπου ἔμελλε νὰ παραμείνῃ ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας. Ὁ λόγος οὗτος ἐνέβαλε τὸν ὑπασπιστὴν εἰς σκέψεις.

— Ὁ βρωμερὸς οὗτος χαφιές, ὅστις εὑρίσκεται ἐνταῦθα διὰ νὰ μὲ κατασκοπεύῃ, ἐσκέφθη, ἅμα ὡς φθάσῃ εἰς Θ)νίκην θὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὰς ἀρχὰς τὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου παρουσίαν μου καὶ ἴσως θὰ μὲ συλλάβωσι διὰ τῆς βίας.

Ἐγνώριζε πολὺ καλὰ ὅτι ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὴτ καὶ οἱ γραμματεῖς του δὲν ὑπεχώρουν πρὸ οὐδενὸς καὶ δὲν θὰ ἐδίσταζον ποσῶς νὰ δημιουργήσουν ζητήματα διπλωματικά, τὰ ὁποῖα ἀκολούθως ἐκανόνιζεν μὲ βαρυτάτας θυσίας, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ συλλάβουν ἁπλοῦν θεωρούμενον προσωπικὸν τοῦ Σουλτάνου ἐχθρόν.

Ὁ Σουλτάνος εἶνε διατεθειμένος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν νὰ ἱκανοποιήσῃ διὰ παντὸς τρόπου τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν καὶ ἀποζημιώσῃ τὴν ἑταιρίαν διὰ νὰ συλληφθῶ.

— Καθ' ὃν χρόνον ὁ φυγὰς ἐσκέπτετο τοιουτοτρόπως, ὁ Ἐμὴν ἐφέντης ἐξηκολούθει νὰ περιπατῇ ἐνώπιόν του, οὕτως ὥστε νὰ μὴ τοῦ διαφύγῃ καμμία κίνησίς του καὶ διὰ νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ ἀντικείμενον τῶν σκέψεών του. Ἐν τούτοις ὁ φανερὸς καὶ θρασὺς τρόπος τοῦ κατασκόπου ἐξηντλει τὴν ὑπομονὴν τοῦ φυγάδος.

Ὁ πλοίαρχος ἐπίσης τὸ ἀντελήφθη καὶ εἶπεν εἰς τὸν πασᾶν μὲ τόνον ἐπιπλήξεως·

— Διατί δὲν ἐκρύβεις μέχρι τῆς ἐν Θ)νίκῃ ἀναχωρήσεώς μας;

Ὅταν δὲ ὁ ὑπασπιστὴς μετὰ τὸ δεῖπνον ἀνῆλθε εἰς τὴν γέφυραν καὶ ἐκάπνιζε τὸ σιγαρέττον του παρετήρησε τὸν Ἐμὴν ἐφένδην ὁ ὁποῖος τὸν κατεσκόπευε κρυμμένος εἰς σκοτεινὸν μέρος.

Τὸ ψῦχος ἦτο δριμύτατον ἡ δὲ θάλασσα ταραγμένη. Ἐκ τῶν ἐπιβατῶν κανεὶς ἄλλος δὲν ἐ-

τόλμα νὰ παραμείνῃ μὲ παράμειον καιρὸν ἐπὶ τῆς γεφύρας. Μετὰ σύντομον συλλογισμὸν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς συνέλαβεν εὔτολμον σχέδιον.

— Ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν νὰ μὴ παρατα-θῇ εἶπε. Πρέπει νὰ μάθῃ καὶ ὁ Ἐμὴν ἐφέντης αὐ-τος καὶ τί θέλει ἀπὸ ἐμέ.

Καὶ ἐπροχώρησεν εὐθὺ πρὸς τὸν χαρτέν.

— Βλέπω, ἐφέντη, ὅτι ἀπὸ τὸ πρωῒ σήμερον μὲ παρακολουθεῖτε καὶ θέλετε νὰ μὲ κατασκο-πεύητε. Δύναμαι νὰ μάθω τὸν λόγον.

Ὁ ἄλλος, χωρὶς νὰ ταραχθῇ, ἀπὸ τὴν ἧκιστα εὐχάριστον ἐρώτησιν, ἀπήντησε ψυχρείμως·

— Διὰ νὰ σᾶς εἴπω τὴν ἀλήθειαν, ὁμοιάζετε πρὸς ἕνα πολὺ μεγάλον πρόσωπον τῆς αὐλῆς, ὅτι τοῦτο μοῦ ἐκινήσατε τὴν περιέργειάν μου.

— Καὶ ποῖον εἶνε τὸ μεγάλον αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμοιάζω, ἀπήν-τησεν ὁ πασᾶς εἰρωνικῶς.

— Τὸν ὑπασπιστὴν τοῦ Σουλτάνου, Μεχμὲτ πα-σᾶν, ἀπήντησεν ὁ Ἐμὴν ἐφένδης, ἠρεμώτατα.

— Λοιπὸν δὲν ἀπατᾶσθε. Ναί, εἶμαι ὁ Μεχμὲτ πασᾶς, εἶπεν ὁ ὑπασπιστὴς μετὰ τῆς αὐτῆς ἠρε-μίας. Καὶ ἐπὶ πλέον σύναμαι νὰ σᾶς προσθέσω, ὅτι, ἐσεῖς εἶσθε ἕνας χαρτες, ἐντεταλμένος νὰ μὲ παρακολουθεῖτε.

— Πασᾶ ἐφέντην, πολὺ ἀσχημα μὲ κρίνετε ἀ-πήντησεν ὁ ἄλλος ταραττόμενος ὀλίγον, πρὸς ποῖον λόγον νὰ κατασκοπεύω ἕνα πρόσωπον ὡς σᾶς, πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἀπολαύει τόσης ἐμπιστοσύνης

παρὰ τῷ Ἄνακτι καὶ Σεπτῷ μας Κυρίῳ, τοῦ ὁ-ποίου εἶνε εἷς ἐκ τῶν πιστοτέρων ὑπαλλήλων.

Ὁ χαρτες εἶχεν εἰπῇ τὰς λέξεις ταύτας μὲ τό-σην προσποιητικὴν εἰλικρίνειαν, ὥστε ὁ ὑπασπι-στὴς ἐδίστασε πρὸς στιγμήν.

— Μήπως ἀπατῶμαι; ἐσκέφθη.

Κατόπιν ἐξηκολούθησε·

— Δὲν γνωρίζετε λοιπόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐ-τό, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται πιστὸν θεράποντα κα-τάζητεῖτε σήμερον ὡς ὁ χειρότερος ἐχθρὸς τοῦ Σουλτάνου Χαμήτ;

Δὲν παρετηρήσατε, ὅτι κατὰ τὴν ἐκ τῆς Κων-πόλεως ἀναχώρησίν μας, τὸ πλοῖόν μας εἶχε πο-λιορκηθῇ ἀπὸ χαρτέδες καὶ ὀστυναμιτούς.

Δὲν παρετηρήσατε ἀκόμη σήμερον τὴν πρωΐαν, ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ Δαρδανέλλια, ὅτι ἤλθον εἰς τὸ πλοῖον καὶ τὸ ἠρεύνησαν ὁλόκληρον;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος, τὰ εἶδον ὅλα αὐ-τά, ἀλλὰ δὲν ἐσκέφθην νὰ ἐρωτήσω τὴν αἰτίαν.

— Πολὺ ἀδιάφορος μοῦ φαίνεσθαι. Μόνον σεῖς ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἀγνοεῖτε ὅλα αὐτά.

— Ἀλλὰ ἂν σᾶς κυνηγοῦν τόσον, ὅσον λέγε-τε, πῶς ἔχετε τὸ θάρρος νὰ μεταβῆτε εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰ Σκόπια, καθὼς μοῦ εἴπατε τὸ μεσημέρι;

— Αὐτὸ εἶνε δική μου δουλειά....

Καὶ εἰπὼν τὰς λέξεις αὐτὰς ὁ ὑπασπιστὴς ἔ-στρεψε τὰ νῶτα καὶ ἀπεμακρύνθη πρὸς μεγάλην κατάπληξιν τοῦ συνομιλητοῦ του.

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶνε τρελλός· αὐτὸ ὅμως

δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Τὸ σπουδαῖον εἶνε, ὅτι ἀνεκαλύψαμεν τὰ ἴχνη του. Τώρα μένει τὸ ζήτημα, περὶ τοῦ ποῦ θὰ ἀποβιβασθῇ. Παρὰ τὸν ἰσχυρισμόν του εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν μεταβαίνει εἰς Θ)νίκην. Θὰ φθάσωμεν ἐκεῖ τὰ μεσάνυκτα, ἀλλὰ τὸ βαπόρι θὰ μείνῃ ἀνοικτὰ καὶ οἱ ἐπιβάται θὰ ἀποβιβασθοῦν τὴν αὐγήν. Ὥστε καιρὸς νὰ κάμω ὅλας τὰς ἀναγκαίας προπαρασκευάς. Ἐπὶ πλέον δὲν πρέπει, οὔτε δευτερόλεπτον νὰ τὸν χάσω ἀπὸ τὰ μάτια μου.

Ὁ χαφιὲς κατῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ εἶδεν, ὅτι ὁ ὑπασπιστὴς ἔπαιζε χαρτὰ μετὰ τοῦ πλοιάρχου τῆς «Σιδῶνος».

Μετέβη καὶ ἐκάθησε πλησίον αὐτῶν.

— Μπᾶ, παίζετε μπεζίκι εἶπε· τὸ παιγνίδι αὐτὸ εἶνε πολὺ παληό, ἐν τούτοις μοῦ ἀρέσει πολὺ ἰδίως νὰ βλέπω νὰ τὸ παίζουν, μοῦ ἐπιτρέπετε λοιπὸν νὰ καθήσω κοντά σας;

Ὁ πλοίαρχος παρετήρησεν ὑπόδρα τὸν κατάσκοπον, ἐλπίζων ὅτι ὁ πασᾶς θὰ τὸν διώξῃ.

Τοὐναντίον ὅμως συνέβη, διότι ὁ πασᾶς ἐδέχθη τὸν Ἐμὶν βέην μετ' εἰκειότητος καὶ μειδιῶν·

— Πῶς λοιπόν. Σᾶς παρακαλῶ, καθήσατε καὶ ἀφοῦ σᾶς ἀρέσει τόσον τὸ παιγνίδιον λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ μοιρκάρητε τοὺς πόντους μου.

— Πολὺ εὐχαρίστως ἀπήντησεν ὁ κατάσκοπος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἤδη καθίσῃ ἐπὶ μιᾶς ἕδρας.

Τὸ παιγνίδιον διήρκεσεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν. Ὁ ὑπασπιστὴς εἶχε χάσῃ καὶ ἡτοιμάζοντο νὰ ἀρχίσουν καὶ πάλιν, ὅτε εἷς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ

πλοίου ἦλθε καὶ προσεκάλεσεν ἐν σπουδῇ τὸν πλοίαρχον ἐκτός.

— Ἐὰν θέλετε ἠμπορῶ νὰ λάβω τὴν θέσιν του, εἶπεν ὁ Ἐμὶν ἐφέντης.

— Εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ ὑπασπιστὴς μειδιῶν φιλοφρόνως.

Ὁ πασᾶς ἔχασε καὶ πάλιν.

— Δὲν ἔχω τύχην ἀπόψε εἶπε, δὲν παίζω πλέον.

— Ὅπως θέλετε, Ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Ἐμὶν ἐφέντης ταπεινῶς.

Ὅσον καὶ ἂν προσεπάθει νὰ φαίνηται εὐγενὴς μετὰ τοῦ κατασκόπου, ὁ ὑπασπιστὴς ἐν τούτοις καθίστατο νευρικώτερος ἐφ' ὅσον αἱ στιγμαὶ παρήρχοντο. Ἦτο πολὺ ἀνήσυχος διότι μία σοβαρὰ σκέψις τὸν ἐβασάνιζε.

— Τί ὥρα θὰ φθάσωμεν εἰς Θ)νίκην, ἠρώτησεν ὁ ὑπασπιστής.

— Νομίζω εἰς τὰς τρεῖς, ἀπήντησεν ὁ Ἐμὶν βέης. Τὸ ἀτμόπλοιον καθυστέρησεν εἰς τὰ Δαρδανέλλια, πολύ.

— Ναὶ ἐξ αἰτίας μου... ὥστε τὴν αὐγὴν πλέον, θὰ φθάσωμεν.

— Θὰ ἀποβιβτσθῆτε λοιπὸν ἐκεῖ; ἠρώτησεν ὁ Ἐμὶν ἐφέντης.

— Δὲν συνείθισα νὰ μεταβάλλω ἀποφάσεις, ἀπήντησεν αὐστηρῶς ὁ Μεχμὲτ πασᾶς.

Κατόπιν προσεκάλεσε τὸν θαλαμηπόλον καὶ διέταξε μίαν φιάλην κονιάκ.

— Κάνει πολὺ κρῦο, ἠμποροῦμε νὰ πάρωμεν δύο-τρία ποτηράκια, εἶπε.

SISMANOGLIO MUSEUM

— Ναί, θὰ μᾶς κάμῃ καλόν, ἀπήντησεν ὁ Ἐμὴν ἐφέντης. Θὰ μᾶς ξεστάνῃ λίγο τὸ στομάχι καὶ θὰ ἠμποροῦσαμεν νὰ κοιμηθῶμεν ἡσυχώτερα.

— Δὲν νυστάζω. Θὰ μείνω μέχρις ὅτου εἰσέλθομεν εἰς τὸ λιμάνι.

Ὁ θαλαμηπόλος προσήγαγε τὴν φιάλην τοῦ κονιὰκ καὶ οἱ δύο συνομιληταὶ ἤρξαντο πίνοντες.

Ἡ νευρικότης τοῦ ὑπασπιστοῦ εἶχεν ἐπιταθῇ καὶ ἀλληλοδιαδόχως τὰ ποτήρια ἐκένου.

Ἡ συνδιάλεξις εἶχεν πλέον ἐξαντληθῇ ἐλλείψει θεμάτων καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἐμὴν ἐφέντη ἐκλείοντο ἐκ τοῦ ὕπνου καίτοι αὐτὸς προσεπάθει νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτόν.

Ὁ ὑπασπιστὴς βλέπων τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκετο ὁ χαφιὲς ἠγέρθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν.

— Βλέπω, ὅτι δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κρατηθῆτε ἀπὸ τὸν ὕπνον. Πηγαίνετε νὰ κοιμηθῆτε. Ἐγὼ θὰ ἀνέλθω εἰς τὸ κατάστρωμα διὰ νὰ ἀναπνεύσω ὀλίγον καθαρὸν ἀέρα.

Ὅταν ὁ ὑπασπιστὴς ἔμεινε μόνος παρεδόθη εἰς τὰς σκέψεις του.

— Ἐὰν κοιμηθῇ, καλῶς ἔχει, ἐὰν ὅμως ἔλθῃ πάλιν νὰ μὲ περιτρυγιρίζῃ τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτὸν, τὸ ἠθέλησε.... Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐμὴν ἐφένδης παραμείνας ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐσκέπτετο.

— Διατὶ αὐτὸς ἐπιμένει νὰ μὴ θέλῃ νὰ κοιμηθῇ, ἀφοῦ χρειάζονται ἀκόμη τρεῖς ὧραι μέχρις ὅτου φθάσωμεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην; Ἀναμφιβόλως κάποιο σχέδιον θὰ ἔχῃ εἰς τὸ κεφάλι του καὶ διὰ τοῦτο θέλει νὰ παραμείνῃ ξύπνος. Ἀναμφιβόλως

θὰ πρόκειται περὶ κανενὸς σχεδίου φυγῆς, τὸ ὁποῖον κατέστρωσε μετὰ τοῦ πλοιάρχου. Ἔχει πολλὰς σχέσεις μαζῆ του καὶ θὰ συνεφώνησαν μαζῆ κάτι τι. Δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσω οὐδὲ στιγμήν, ἄλλως τε δὲν ἔχει καμμίαν ὑποψίαν περὶ ἐμοῦ, διὰ τοῦτο καὶ εἶνε πολὺ περιποιητικὸς μαζῆ μου. Ἂς ὑπάγω πρῶτον νὰ πλυθῶ μὲ κρῦον νερὸ διὰ νὰ ξυπνήσω καὶ κατόπιν πηγαίνω πλησίον του.

Ὁ Ἐμὴν ἐφέντης ἦτο ἀποφασισμένος νὰ προβῇ εἰς ὅλας τὰς θυσίας διὰ νὰ μὴ ἀφίσῃ τὸν ὑπασπιστὴν νὰ τοῦ διαφύγῃ. Τοιαύτας διαταγὰς εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ὅτε κατέλιπε τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ σκότιος Σουλτᾶνος εἶχε διατάξει ὅπως εἷς ἐπιτήδειος κατάσκοπος ἐπιβῇ ἑκάστου τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀναχωρούντων ἀτμοπλοίων, ἐλπίζων οὕτω, ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν Μεχμὲτ πασᾶν.

Εἰς τὸν Ἐμὴν ἐφένδην ἔλαχεν ἡ «Σιδών», τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπιβιβασθεῖ καὶ ὁ ὑπασπιστής.

Καὶ ὁ Ἐμὴν ἐφένδης ηὐχαρίστει τὴν θείαν πρόνοιαν διὰ τὴν τύχην του.

— Ὅταν ἡ Α. Α. Μεγαλειότης μάθῃ ὅτι χάρις εἰς ἐμὲ συνελήφθη ὁ ἄπιστος ὑπασπιστὴς δὲν θὰ ἀνησυχῶ πλέον διὰ τὸ μέλλον μου, ἐσκέπτετο.

Ὅταν κατόπιν, πλύνας τὸ πρόσωπόν του ἀνῆλθεν εἰς τὸ κατάστρωμα εἶδε τὸν ὑπασπιστὴν βηματίζοντα μὲ μεγάλα βήματα. Ἐπλησίασεν αὐτόν.

— Μπᾶ, σεῖς εἶσθε Ἐμὴν ἐφέντη, ὥστε δὲν ἐκοιμήθητε ἀκόμη;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ κατάσκοπος. Ἐσκέ-

φθην ὅτι δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ κοιμηθῇ κανείς διὰ τόσας ὀλίγας ὥρας ποῦ μᾶς μένουν μέχρις ὅτου φθάσωμεν εἰς τὴν Θ νίκην... ἔπειτα δὲν ἠθέλησα νὰ σᾶς ἀφήσω μόνον, ἀφοῦ ἐβεβαιώθητε τόσον εὐγενῶς πρὸς ἐμέ...

— Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπείρως, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ παρουσία σας μὲ εὐχαριστεῖ πολὺ καὶ ἐλπίζω, ὅτι θὰ λάβωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανιδωθῶμεν εἰς Θ νίκην. Ἂν καὶ δὲν πιστεύω νὰ μείνω ἐκεῖ περισσότερον τῶν εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν, διότι προτίθεμαι νὰ ἀναχωρήσω ἀμέσως εἰς Σκόπια.

— Ἐὰν θέλετε ἀποβιβαζόμεθα μαζῆ. γνωρίζω καλῶς τὴν πόλιν καὶ θὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς ἕνα καλὸν ξενοδοχεῖον.

— Δέχομαι τὴν πρότασίν σας. Ναὶ ἂς ἀποβιβασθῶμεν μαζῆ, ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβωμεν προφυλάξεις τινας διὰ νὰ μὴ μὲ συλλάβουν.

Καὶ ἡ συνδιάλεξις παρετάθη ἐπί τινα χρόνον ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρῶς καὶ τὸ ἀτμόπλοιον ἐκυλινδεῖτο ἰσχυρῶς.

Οἱ δύο ἄνδρες ἐξηκολούθουν βηματίζοντες ἔχοντες τὰς χεῖρας ἐντὸς τῶν θυλακίων.

Αἴφνης ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν πρύμνην ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ἐστάθη καὶ ἤρχισε κλίνων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἐμπρὸς νὰ παρατηρῇ μετὰ προσοχῆς τὴν θάλασσαν.

— Τί παρατηρεῖτε, πασᾶ ἐφέντημ, μὲ τόσην προσοχήν, ἠρώτησεν ὁ Ἐμὴν ἐφέντης.

— Παρετήρησα ἕνα περίεργον ψάρι, τὸ ὁποῖον παρακολουθεῖ τὸ πλοῖον, ἀπήντησεν ὁ πασᾶς.

— Θὰ εἶνε κανένα μεγάλο δελφίνι....

— Ὄχι, εἶνε πολὺ μεγάλο, ὥστε δὲν εἶνε δελφίνι. Ἰδοὺ τὸ κεφάλι του φαίνεται πλησίον τοῦ ἕλικος. Νομίζω πῶς εἶνε καρχαρίας....

Ὁ Ἐμὴν ἐφέντης ἔκλινε καὶ αὐτὸς διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὸ τέρας.

— Δὲν βλέπω ἀπολύτως τίποτε, εἶπε. Ἡ Ἐξοχότης σας θὰ ἠπατήθη.

— Ὄχι, εἶμαι βέβαιος διὰ τὰ μάτιά μου. Δὲν ἀπατῶμαι, ἐπέμεινεν ὁ ὑπασπιστής. Τώρα δὲν φαίνεται, ἀλλὰ περιμένετε. Θὰ ξαναφανῇ.

Καὶ κύψας πάλιν παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὴν θάλασσαν.

Εἶτα ἐκραύγασεν αἴφνης·

— Νάτο, νάτο, τὸ κεφάλι του ὅλο εἶνε ἔξω ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἐλᾶτε, κυττάξετε γρήγορα.

Ὁ κατάσκοπος ἔσκυψε καὶ πάλιν ἄνωθεν τῆς ἀδύσσου.

Τότε φρικιαστικὴ σκηνὴ ἔλαβε χώραν. Ὁ ὑπασπιστὴς περιέφερε ταχὺ βλέμμα περὶ ἑαυτὸν κἀτόπιν ἀστραπιαίως κλίνας ἔλαβε τὸν Ἐμὴν ἐφέντην ἐκ τῶν ποδῶν καὶ ὑψώσας αὐτὸν τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν κοχλάζουσαν κάτω δίνην τῆς ἕλικος. Ὅλα ταῦτα ἐγένοντο μὲ τόσην ταχύτητα, ὥστε ὁ ἄθλιος μόλις ἔλαβε τὸν καιρὸν νὰ ἐκβάλλῃ μίαν κραυγήν, καταπιγῆσαν ὅμως ἀμέσως εἰς τὰ κοχλάζοντα κύματα.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἤκουσε τὸν παφλασμὸν τοῦ ὑπὸ

τῆς θαλάσσης καταπινομένου σώματος καὶ ἐψιθύρισε μεταξὺ τῶν ὀδόντων του.

— Ἐὰν ἠπατώμην πρὸ ὀλίγου νομίζων, ὅτι βλέπω καρχαρίαν, τώρα ὅμως εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ χαριὲς αὐτὸς δὲν θὰ βλάψῃ πλέον κανένα.

Τὴν νυκτερινὴν ἐκείνην ὥραν οὐδεὶς ἦτο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, οὕτως ὥστε τὸ ἐκτυλιχθὲν δρᾶμα μόνον τὸν ἥρωά του ἔσχεν ὡς θεατήν.

Τὸ ἀτμόπλοιον ἔτρεχε μὲ τὴν συνήθη αὐτοῦ ταχύτητα, ὁ δὲ πασᾶς μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὴν λευκὴν αὖλακα, ἣν κατέλιπε ὄπισθέν του εἰς μάτην ἀνεζήτει καὶ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος τοῦ θύματός του.

— Ἐφ' ὅσον δὲν ἀπαλλάσσωμεν τὴν χώραν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, δὲν θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ κατορθώσωμεν τίποτε. Ὅταν οἱ χριστὲς ἀρχίσουν νὰ μᾶς φοβῶνται τότε θὰ καταρρεύσῃ ἡ ἰσχὺς τοῦ τυράννου.

Ὁ ὑπασπιστὴς κατῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἐπὶ τῆς τραπέζης εὗρε τὴν φιάλην τοῦ κονιάκ.

Ἔπιεν ἀκόμη ὀλίγον κονιὰκ καὶ κατόπιν ἔπεσεν ἐπὶ μιᾶς ἕδρας διὰ νὰ ἀποκοιμηθῇ ὀλίγον.

Ἀλλ' ἤδη ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐπεκράτει μεγάλη κίνησις. Οἱ ναῦται ἐπηγαινοήρχοντο σύροντες βαρείας ἁλύσσους καὶ σχοινία χονδρά. Ὁ ὑπασπιστὴς ἀντελήφθη, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ.

Ἄλλως τε εὑρίσκοντο πλέον ἔναντι τοῦ Μεγάλου Καρὰ Μπουρνοῦ.

Ἠγέρθη καὶ ἤρξατο διασκελίζων τὴν αἴθουσαν.

Ἡ πρᾶξίς του, ἡ ὁποία πρὸ ὀλίγου τοῦ εἶχε

φανῇ φυσικὴ καὶ δικαία καὶ τὴν εἶχε ἐκτελέσῃ μὲ ἠρεμωτάτην συνείδησιν νῦν τὸν ἐτάραττε.

— Ἐρρίφθην ὡς ἄνανδρος, ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτόν. Τὸν ἠπάτησα κατὰ τρόπον χυδαιότατον. Προσεποιήθην.... Ὑπῆρξα δόλιος, ἐπωφελήθην τῆς ἀνοησίας του... Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε ἀντάξια ἑνὸς γενναίου ἀνδρός.

Ἡ ταραχή του, ἡ ἀγωνία του ηὔξανον ἐφ' ὅσον ἀνέλυε τὴν πρᾶξίν του.

— Εἶμαι εἷς ἐγκληματίας συνεπέρανε, πίπτων καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς ἕδρας.

Αἴφνης ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθε.

Ὅλον τὸ πλήρωμα ἦτο ἀπησχολημένον. Μακρόθεν ἐφαίνοντο τὰ φῶτα τῆς Θηνίκης.

Ὁ ὑπασπιστὴς παρατηρήσας τὸν δεύτερον πλοίαρχον ἦλθε πλησίον του.

— Δύναμαι νὰ ἴδω τὸν πλοίαρχον; ἠρώτησε.

— Ὁ πλοίαρχος τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἶνε πολὺ ἀπησχολημένος. Καθὼς βλέπετε πλησιάζομεν τὸν λιμένα καὶ ἔχει εὐθύνην.

— Μὰ πρέπει νὰ τοῦ κάμω μίαν σπουδαίαν ἀποκάλυψιν, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπασπιστής, διὰ τρεμούσης φωνῆς. Εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ τοῦ ὁμιλήσω... πρὸ ἡμισείας ὥρας...

Καὶ αἴφνης διεκόπη. Ὁ δεύτερος πλοίαρχος τὸν παρετήρησε μετ' ἐκπλήξεως.

— Τί ἀποκάλυψιν; Δὲν δύνασθε νὰ τὴν εἴπητε πρὸς ἐμέ; εἶπε τέλος.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν τὰ νῶτα καὶ ἀπεμακρύνθη χωρὶς νὰ ἀποκριθῇ.

ISIMANOCHO

— Δὲν ἔχω κἂν τὸ θάρρος νὰ ὁμολογήσω τὸ ἔγκλημά μου, ἐσκέφθη.

Καὶ κατῆλθε πάλιν πρὸς τὴν αἴθουσαν.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τὸ ἀτμόπλοιον ἠγκυροβόλει ἐν τῷ λιμένι.

Οἱ διὰ τὴν Θ)νίκην προοριζόμενοι ἐπιβάται τῆς πρώτης θέσεως, εἶχον ἤδη προετοιμασθῆ καὶ εἶχον συγκεντρωθῆ ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ περιμένωσι νὰ ξημερώσῃ διὰ νὰ ἐξέλθωσιν.

Ἀδιάφορος πρὸς ὅλον αὐτὸν τὸν θόρυβον καὶ βυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του ὁ ὑπασπιστὴς παρέμενε καρφωμένος εἰς τὴν ἕδραν του.

Ἡ «Σιδὼν» εἶχε προσεγγίσῃ εἰς τὴν ἀποβάθραν. Ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου ἠκούετο ὁ ἐπὶ τῆς παραλίας θόρυβος.

Αἴφνης ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνοίχθη.

Ὁ πλοίαρχος εἰσελθὼν ἐπροχώρησε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν ὑπασπιστήν.

— Πρὸ ὀλίγου ἠθελήσατε νὰ μὲ ἴδητε εἶπε, διὰ νὰ μοῦ κάμετε μίαν σπουδαίαν ἀποκάλυψιν.

Ὁ πασᾶς ἤγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησε ἐπί τινας στιγμὰς τὸν πλοίαρχον σιωπηλός.

— Ναί... εἶπε.

— Τώρα δύνασθε νὰ ὁμιλήσητε. Ἐτελείωσα τὸ ἔργον μου. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ σᾶς ἀκούσω μετὰ τῆς μεγαλειτέρας προσοχῆς.

— Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς ἴδω κατ' ἰδίαν, ἐψέλλισεν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς.

Ὁ πλοίαρχος παρετήρησεν ἔκπληκτος τὸν συνομιλητήν του, μὴ δυνάμενος, νὰ ἐξηγήσῃ τὴν μεγάλην ταραχήν του.

— Ἐὰν θέλετε, ἔλθετε εἰς τὸν θαλαμίσκον μου ἔνθα δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν ἐλευθέρως, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἠγέρθη καὶ ἠκολούθησε τὸν πλοίαρχον. Ὅταν εὑρέθησαν ἐν τῷ θαλαμίσκῳ ὁ Μεχμὲτ πασᾶς εἶπεν ἀποτόμως·

— Πλοίαρχε, πρὸ ὀλίγου διέπραξα ἓν ἔγκλημα.

— Τί λέτε καλέ; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος ὑποθέτων, ὅτι ὁ συνομιλητής του εἶχε πάθει φρενικὴν διατάραξιν αἰφνιδίαν.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ πασᾶς διὰ φωνῆς ἠρεμωτέρας. Ἔρριψα εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τὸν Ἐμὴν ἐφέντη.

— Ἀστειεύεσθε; εἶπεν ὁ πλοίαρχος δυσπίστως.

— Δύνασθε εὐκολώτατα νὰ ἐξακριβώσητε τὴν ἀλήθειαν τῆς διηγήσεώς μου. Ἀναζητήσατε ἐπὶ τοῦ πλοίου τὸν Ἐμὴν ἐφέντην καὶ θὰ ἐξακριβώσητε τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος.

— Βεβαίως θὰ τὸ πράξω, ἀλλὰ πρῶτον διηγηθῆτέ μου ὑπὸ ποίας περιστάσεις διεπράξατε τὸ ἔγκλημά σας, εἶπεν ὁ πλοίαρχος, ὅστις ἤρχισεν ἤδη νὰ πιστεύῃ.

Ὁ πασᾶς διηγήθη εἰς αὐτὸν λεπτομερῶς τὸ ἔγκλημα· κατόπιν ἐξήγησε τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα τὸν ἠνάγκασαν νὰ ἐνεργήσῃ τοιουτοτρόπως.

Τοῦ εἶπεν, ὅτι καταλείπων τὴν Κων)πολιν προύτίθετο νὰ μεταβῇ εἰς Θ)νίκην ὁπόθεν, ἀφοῦ συνε-

σκέπτετο μετὰ τῶν φίλων του, θὰ μετέβαινεν εἰς Σκόπια, δι' ὑποθέσεις τοῦ κομιτάτου.

Ἀλλὰ παρατηρήσας, ὅτι ὁ Ἐμὴν ἐφέντης ἦτο κατάσκοπος, ἐντεταλμένος νὰ τὸν παρακολουθῇ, ἂν τελήρθη ὅτι ἡ ἀποστολή του καὶ τὸ σχέδιόν του θὰ ἐναυάγουν ἐκ τῆς παρουσίας του καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ μὲ κάθε τρόπον.

Ὁ πλοίαρχος παρηκολούθησε μετὰ προσοχῆς ὅλην αὐτὴν τὴν μακρὰν διήγησιν καὶ ὅταν ὁ ἄλλος ἐτελείωσεν αὐτήν.

— Τί θὰ κάμωμεν τώρα; εἶπε.

— Σεῖς πρέπει νὰ λάβητε μίαν ἀπόφασιν ἀπήντησεν ὁ ὑπασπιστής, ὅστις εἶχεν ἤδη ἀνακτήσει ὅλην τὴν ψυχραιμίαν του.

— Ξεύρετε πῶς μὲ ἐφέρετε εἰς πολὺ μεγάλην στενοχωρίαν; εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Εἷς ἐπιβάτης ἐξηφανίσθη ἐκ τοῦ πλοίου. Ἐντὸς ὀλίγου θὰ τὸ γνωρίζουν ὅλοι. Ὁ ἐπιβάτης αὐτὸς ἐγένετο θῦμα ἐγκλήματος καὶ ἐγὼ γνωρίζω τὸν ἐγκληματίαν. Πῶς δύναμαι λοιπὸν νὰ σιωπήσω ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους; Μοῦ εἶνε ἀδύνατον. Ἐὰν δὲν εἴχετε κάμῃ τὴν ὁμολογίαν αὐτὴν θὰ ἠδυνάμην νὰ ὑποθέσω, ὅτι ἡ ἐξαφάνισις τοῦ ἐπιβάτου ὀφείλεται εἰς τυχαῖον δυστύχημα. Ἀλλὰ τώρα, μοῦ ὁμολογήσατε...

Ὁ πλοίαρχος ἐσιώπησε συγκεκινημένος.

— Κάμετε τὸ καθῆκόν σας συμφώνως πρὸς τὴν συνείδησίν σας, ἀπήντησεν ὁ ὑπασπιστής.

— Ναί, τὸ καθῆκόν μου, ἐψέλλισεν ὁ πλοίαρχος. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ κάμω.

Σιγὴ ἐπεκράτησε καὶ πάλιν ἐν τῷ θαλαμίσκῳ.

Ἀμφότεροι μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμμένην δὲν ἐτόλμων νὰ παρατηρήσωσιν ἀλλήλους.

Τέλος ὁ πλοίαρχος ἠγέρθη καὶ εἶπε·

— Πρὸς τὸ παρὸν θὰ εἶσθε αἰχμάλωτός μου ἐν τῷ θαλαμίσκῳ τούτῳ. Βραδύτερον θὰ λάβω μίαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν. Δώσατέ μου τὸν λόγον τῆς τιμῆς σας, ὅτι δὲν θὰ δραπετεύσητε.

— Τὸν ἔχετε πλοίαρχε, ἀπήντησεν ὁ πασᾶς.

— Ὡσαύτως εἰπατέ μου, τὰ ὀνόματα ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἠθέλατε νὰ ἐπισκεφθῆτε πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς σας εἰς Σκόπια.

— Ἐσκόπευον νὰ συναντήσω τὸν ταγματάρχην Κιαζὴμ βέην, διὰ νὰ μοῦ παράσχῃ τὰ μέσα νὰ μεταβῶ εἰς Σκόπια.

— Τὸν ταγματάρχην Κιαζὴμ βέην; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος καὶ ποῦ θὰ τὸν συναντήσετε.

— Μὰ.... εἰς τὴν κεντρικὴν ἕδραν μας.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἴπετέ μου ποῦ εὑρίσκεται αὐτὴ ἡ κεντρικὴ ἕδρα, διὰ νὰ ὑπάγω μόνος μου νὰ εὕρω τὸν ταγματάρχην, εἶπεν.

— Διὰ νὰ κάμετε τί; ἠρώτησεν ὁ πασᾶς.

— Διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ ἔλθῃ ἐδῶ καὶ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ ὑποδείξητε ἀκόμη ἕν ἄλλο πρόσωπον, τὸ ὁποῖον νὰ συνοδεύσῃ τὸν ταγματάρχην ἕως ἐδῶ.

— Διὰ νὰ σᾶς εἴπω εἰλικρινῶς, δὲν σᾶς ἐννοῶ, εἶπεν ὁ πασᾶς παρατηρῶν κατὰ πρόσωπον τὸν συνομιλητήν του.

— Ἰδοὺ μὲ δύο λέξεις τί ἀπεφάσισα.

— Τί; ἠρώτησεν ὁ πασᾶς.

Ὁ πλοίαρχος δὲν ἀπήντησεν.

Ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ ἀπῆλθεν ἀβέβαιος περὶ τοῦ τί ὤφειλε νὰ πράξῃ καὶ σχεδὸν περίφοβος διὰ τὸ αἴνιγμα αὐτὸ τῆς συνειδήσεως, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ λύσῃ.

Ἦτο ἤδη ἡμέρα καὶ οἱ ἐπὶ τῆς προκυμαίας εὑρισκόμενοι εἶχον εἰσβάλῃ εἰς τὴν «Σιδῶνα». Ὁ πλοίαρχος μετέβη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν θαλαμίσκον τοῦ Ἐμὴν ἐφέντη καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν.

Κανεὶς δὲν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ καὶ ἡ κλίνη ἦτο ἐντελῶς ἄθικτος.

Ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἔκειντο αἱ δύο βαλίτσαι τοῦ ἐξαφανισθέντος κατασκόπου.

— Ναί, ἐψιθύρισεν ὁ πλοίαρχος, ὁ ὑπασπιστής μοῦ εἶπε τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τί τὸν ἐβίαζε νὰ μοῦ κάμῃ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτήν.

Κατόπιν ἐξηκολούθησε σκεπτόμενος.

— Τὸν στρατιωτικὸν αὐτὸν τὸν ἐνεπιστεύθησαν εἰς ἐμέ, φαίνεται ἄνθρωπος μεγαλόψυχος καὶ θερμὸς πατριώτης. Ὅλαι αὐταὶ αἱ δυστυχίαι του προέρχονται ἀπὸ τὸν πατριωτισμόν του. Μοῦ διηγήθη ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του καὶ νὰ φύγῃ ἐκ Κων)πόλεως, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀλλαχοῦ τὸν κατὰ τῆς τυραννίας ἀναληφθέντα ἀγῶνα. Πῶς δύναμαι νὰ παραδώσω τοιοῦτον ἄνθρωπον εἰς τὰς τουρκικὰς ἀρχάς, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ κοινοῦ ἐγκλήματος;

Ὁ πλοίαρχος πάντοτε ἀναποφάσιστος ἐξηκολούθει νὰ διατρέχῃ νευρικὸς τὸ πλοῖον.

Οἱ διὰ τὴν Θ)νίκην ἐπιβάται, εἶχον ἀποβιβασθῇ πλέον καὶ ἡ «Σιδὼν» ἀνελάμβανε τὴν συνήθη αὐτῆς ἤρεμον ὄψιν.

Ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπῆρχε μόνον τὸ πλήρωμα ἀσχολούμενον εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐμπόρων οἱ ἐπιβλέποντες ταύτην.

Ἄλλως τε τὸ πλοῖον ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον μετὰ μεσημβρίαν.

Ὁ πλοίαρχος μετέβη πρὸς στιγμὴν πρὸς τὸν φυλακισμένον του, καθήμενον ἡσύχως ἐπὶ ἕδρας.

— Τί ἀπεφασίσατε; ἠρώτησεν ὁ ὑπασπιστής.

— Τίποτε ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος, ἐχομεν ἀκόμη ἀρκετὸν καιρὸν διὰ νὰ σκεφθῶμεν...

Κατόπιν ἠρώτησεν αἴφνης·

— Ποῖοι εἶνε οἱ ἐν Θ)νίκῃ ὀπαδοί σας;

— Ὦ, Θεέ μου. Εἶνε πάρα πολλοὶ καὶ ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ παραθέσω ὅλα τὰ ὀνόματά των δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ τὸ κάμω.

— Λοιπὸν εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Σκοπός μου εἶνε νὰ προσκαλέσω ἐδῶ τοὺς φίλους σας, νὰ τοῖς ἐξηγήσω τὰ γεγονότα καὶ νὰ τοὺς καταστήσω δικαστὰς τῆς πράξεώς σας. Διότι αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ἀνίκανον νὰ σᾶς παραδώσω εἰς τὰς τουρκικὰς ἀρχὰς διὰ τῶν χειρῶν μου.

— Κάμετε, ὅ,τι νομίζετε καλλίτερον, ἀπήντησεν ὁ πασᾶς. Ἐπὶ τοῦ πλοίου σας εἶσθε ὁ ἀπόλυτος κύριος. Παρεδόθην εἰς σᾶς ἡ τύχη μου λοιπὸν εὑρίσκεται εἰς χεῖρας σας.

— Εὐαρεστηθῆτε λοιπὸν νὰ γράψητε δύο λέξεις εἰς τὸν ταγματάρχην καὶ προσκαλέσατέ τον νὰ ἔλθῃ ἐδῶ. Ὁ ὑπασπιστὴς ἐξετέλεσεν ἀμέσως.

— Τώρα δώσατέ μου τὸ σημείωμα αὐτό.

Ὁ ὑπασπιστὴς παρέδωκε προθύμως τὸ χαρτίον καὶ ἐξήγησε διὰ μακρῶν εἰς τὸν πλοίαρχον τὸν τρόπον καὶ τὸ μέρος εἰς ὃ θὰ εὕρισκεν ἄνευ δυσκολίας τὴν Κ:αζήμ βέην.

— Θὰ μείνεις λοιπὸν ἀκόμη ἐδῶ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς μου, εἶπεν ὁ πλοίαρχος ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ θαλαμίσκου καὶ κλείων τὴν θύραν.

Ἐξερχόμενος τοῦ θαλαμίσκου του εὑρέθη κατὰ πρόσωπον πρὸς τὸν ἀρχιθαλαμηπόλον τοῦ πλοίου, ὅστις τεταραγμένος τοῦ εἶπε·

— Κύριε πλοίαρχε, συνέβη ἕνα κἄτι σοβαρόν.

— Τί συνέβη; ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος δι' ὕφους ἀδιαφόρου καίτοι ἠνώησεν ἀμέσως περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Ὁ ἐπιβάτης τῆς καμπίνας ὀκτὼ ἐξηφανίσθη, καίτοι αἱ βαλίτσαι του εἶνε εἰς τὴν καμπίναν καὶ τὸ κρεβάτι ἀπείραχτον.

— Ποῖος ἐπιβάτης ἦτο εἰς τὸν ἀριθμὸν 8; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος ἀφελῶς.

— Ἦτο εἷς Τοῦρκος ὀνόματι Ἐμὴν ἐφέντης, ὅστις εἶχεν εἰσιτήριον πρώτης θέσεως διὰ Θεσσαλονίκην, ἐσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος. Ὅταν ἠνοίξαμεν τὴν καμπίνα του, παρετηρήσαμεν, ὅτι αἱ ἀποσκευαί του ἦσαν ἀκόμη ἐκεῖ, ἐνῷ αὐτὸς δὲν εἶχε φανῇ. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὰς ὑποψίας μας, εἶνε ὅτι ἡ κλίνη του εἶνε ἀθικτος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν διῆλθε τὴν νύκτα ἐν τῷ θαλαμίσκῳ του....

Οἱ θαλαμηπόλοι δὲν ἐνθυμοῦνται νὰ τὸν εἶδον μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

— Εἶνε πράγματι πολὺ παράδοξον, εἶπεν ὁ πλοίαρχος ἡρέμως.

— Ἀλλὰ καὶ ἄλλο παράδοξον ὑπάρχει, πλοίαρχέ μου, προσέθεσεν ὁ θαλαμηπόλος. Ὁ ἕτερος ἐπιβάτης, ὁ ὁποῖος ἦτο νομίζω φυγὰς καὶ τὸν ὁποῖον εἴχετε ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν σας ἐξηφανίσθη ὡσαύτως.

— Μὴ φοβεῖσθε περὶ αὐτοῦ, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος. Εἶνε εἰς τὸν θαλαμίσκον μου καὶ πρὸς τὸ παρὸν θὰ μείνῃ ἐκεῖ διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἐμὴν ἐφέντην, πιθανὸν αὐτὸς νὰ ἐξῆλθεν, ὅταν προσήγγισε τὸ ἀτμόπλοιον, ἀφήσας ἐδῶ τὰ πράγματά του διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀργότερον νὰ τὰ πάρῃ. Ἐγὼ νομίζω, πῶς δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχῶμεν πολύ. Τί νὰ ἔγινε;

— Πιθανὸν νὰ συνέβῃ κανένα δυστύχημα.

— Ἐὰν πράγματι συνέβῃ κανένα δυστύχημα ὅπως νομίζετε, δὲν εἰμεθα καθόλου ὑπεύθυνοι, εἶπεν ὁ πλοίαρχος ξηρῶς. Ἄλλως τε σοῦ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι πιθανὸν νὰ ἀποβιβάσῃ χωρὶς νὰ τὸν παρατηρήσῃ κανείς.

Ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος βλέπων, ὅτι ὁ πλοίαρχος δὲν ἀπέδιδε μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ πρᾶγμα, ἀπεμακρύνθη κατησχυμένος, διότι εἶχεν ἀνησυχήσῃ.

Ὁ πλοίαρχος ἐξῆλθε μετὰ ἡμίσειαν ὥραν καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθε συναδευόμενος ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου Κ:αζήμ βέη καὶ ἑνὸς ἄλλου προσώπου, τὸ ὁποῖον πρὸς τὸ παρὸν ἂς ὀνομάσωμεν Κ....

ἐφέντην. Οἵτινος ἦτο, ἓν ἐκ τῶν δραστηριωτέρων καὶ ἐνεργητικωτέρων μελῶν τοῦ κομιτάτου.

Καὶ οἱ τρεῖς διημυθύνθησαν πρὸς τὸν θαλαμίσκον τοῦ πλοιάρχου. Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ἰδὼν τοὺς συναδέλφους του δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὴν συγκίνησιν, ἥτις τὸν κατέλαβεν.

Ἐγερθεὶς τοὺς ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἐναγκαλίσθη μετὰ θέρμης.

Τότε ὁ πλοίαρχος στρεφόμενος πρὸς τὸν ὑπασπιστὴν εἶπε πρὸς αὐτόν·

— Ἰδοὺ ὅτι ἐγένετο, ἀγαπητὲ φίλε. Εὗρον καὶ σᾶς ἔφερον τοὺς φίλους σας. Ἀλλὰ δὲν τοὺς εἶπον τίποτε περὶ τοῦ συμβάντος. Θέλω νὰ τοῖς κάμητε μόνος σας τὴν διήγησιν, τὴν ὁποίαν ἐκάματε καὶ εἰς ἐμέ. Σᾶς ἀφήνω λοιπὸν μόνους.

Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ἀπομείνας μόνος μετὰ τῶν φίλων του, τοῖς διηγήθη τὰ ἐν Κων)πόλει γενόμενα τὴν εἰς τὴν πρεσβείαν προσφυγήν του, τὴν μεταφοράν του ἐπὶ τῆς «Σιδῶνος», τὴν ἐκ Κων)πόλεως φυγήν του, τὴν συνάντησίν του μετὰ τοῦ Ἐμὴν ἐφέντη πῶς τὸν ἀνεγνώρισεν ὁ κατάσκοπος, τὸ βρᾶδυ τῆς νυκτὸς, τὴν ταραχὴν τῆς συνειδήσεώς του καὶ τέλος τὴν πρὸς τὸν πλοίαρχον τῆς «Σιδῶνος» ὁμολογίαν τοῦ ἐγκλήματός του.

Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Κιαζὴμ βέης ἠγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ ἐλθὼν ἔλαβε μεταξὺ τῶν χειρῶν του τὴν κεφαλὴν τοῦ πασᾶ καὶ ἠσπάσθη αὐτὸν εἰς τὸ μέτωπον.

— Φίλε, τοῦ εἶπε, ἔπραξες ἔργον τολμηρὸν καὶ γενναῖον, διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦσαι ὑπερήφανος καὶ εὐτυχής. Ὄχι, δὲν διέπραξες ἔγκλημα. Ἐπέβαλες εἰς ἕνα ἄθλιον τὴν τιμωρίαν, ἧς ἦτο ἄξιος. Χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃς ὁ ἐκδικητικὸς βραχίων σου ἐξετέλεσε τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν, ἣν εἶχεν ἐκφέρει τὸ κομιτᾶτον μας κατὰ τοῦ ἀχρείου αὐτοῦ, διότι ὁ ὀνομαζόμενος Ἐμὴν ἐφέντης εἶχε καταδικασθῇ εἰς θάνατον καὶ ἐὰν ἀπεχιβάζετο εἰς Θ)νίκην πάλιν θὰ ἐθανατοῦτο ἀπὸ ἡμᾶς.

— Πῶς τὸν ἐγνωρίζετε ἤδη;

— Βεβαίως. Πρὸ ὀλίγου καιροῦ μόλις παρουσιάσθη ὡς φιλελεύθερος, ἐνῷ διέμενεν ἐνταῦθα καὶ χάρις τὸ τέχνασμα αὐτὸ κατώρθωσε νὰ συνάψῃ σχέσεις μετά τινων φίλων μας, τοὺς ὁποίους ἐπρόδωσε κατόπιν. Ἕνεκα αὐτοῦ ἐστερήθημεν πέντε ἐκ τῶν καλλιτέρων φίλων μας ἀξιωματικῶν ἐξορισθέντων εἰς Ὑεμένην. Ἐσχάτως ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Θ)νίκην, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ προφανῶς τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον τόσον ἐπέτυχε τὴν πρώτην φοράν. Οἱ ἐν τῇ πρωτευούσῃ φίλοι μας μᾶς ἐσύστησαν νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ τοῦ λῃστοῦ αὐτοῦ καὶ μᾶς παρεκάλεσαν νὰ τὸν ἐξοντώσωμεν....

— Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι δὲν ἦσο παρὰ τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου τὸ κομιτᾶτον ἐξετέλεσε τὴν ἀπόφασίν του εἶπεν ὁ Κ.... ἐφέντης. Οὐδεμία εὐθύνη σὲ βαρύνει εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ μόνον εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστιῶν ἀξίζεις.

Αἱ ἐξηγήσεις αὗται κατηύνασαν ἐντελῶς τὸν ἐρεθισμὸν τοῦ ὑπασπιστοῦ, ὅστις ἤρξατο εὐθύμως συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν συντρόφων του, ζητῶν

παρ' αὐτῶν διαφόρους λεπτομερείας, ἐπὶ τῶν ἐνδιαφερόντων τὸ κομιτᾶτον ζητημάτων.

— Τὸ κομιτᾶτον ἀπεφάσισε νὰ δράσῃ ἀπροκαλύπτως, εἶπεν ὁ ταγματάρχης. Πολὺ ἀνάνδρως ἐφέρθημεν...ἕως τώρα ἀφίναντες τὸν Χαμὴ τὰ μᾶς ἐξευτελίζωσιν τυφλικῶς. Τώρα κυριώτερον ἔργον μας εἶνε νὰ ἀπαλλάξωμεν τὸν στρατὸν ἀπὸ τοὺς ἀπαισίους χαφιέδες. Ἤδη ἐτιμωρήσαμεν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' εἶνε καὶ ἄλλοι «γιὰ ξεπάστρεμα».

— Καὶ ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ ποῦ εἶνε τώρα; ἠρώτησεν ὁ ὑπασπιστής.

— Εἶνε ἐδῶ, εἰς τὴν Θ)νίαιην, ἀλλὰ ἀπὸ αὔριον θὰ μεταβῇ εἰς Σκόπια, ὅπου ἡ παρουσία της εἶνε πολὺ ἀναγκία.

— Ἀλλὰ πῶς θὰ ἠμπορέσῃ νὰ μεταβῇ ἀπαρατήρητος, ἠρώτησεν ὁ ὑπασπιστής;

— Ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ κατώρθωσε νὰ μεταμφιεσθῇ τόσον θαυμασίως, ὥστε ὄχι μόνον δὲν φοβεῖται νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ ἡ ἀστυνομία, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ τὴν ἔχει ὑπὸ τὴν προστασίαν της, ἀπήντησεν ὁ Κιαζὴμ βέης γελῶν.

— Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἔχει μεγάλην δύναμιν χαρακτῆρος καὶ ἀντίληψιν ὑπέροχον, εἶπεν ὁ πασᾶς, ἀλλὰ πάλιν μοῦ φαίνονται πολὺ παράδοξα ὅσα μοῦ εἴπατε.

— Θὰ πεισθῆτε πολὺ γρήγορα ὅτι ὅσα σᾶς λέγομεν δὲν εἶνε καθόλου ὑπερβολικά. Ἐπ' αὐτῆς βασίζομεν ὅλας τὰς ἐλπίδας μας διὰ νὰ σᾶς ἐξάγάγωμεν ἄνευ κινδύνου ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου...

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη κτῦπος ἐπὶ τῆς

θύρας καὶ ἐνεφανίσθη ὁ πλοίαρχος τῆς «Σιβῶνος».

— Ἀναμφιβόλως ἠκούσατε τὴν διήγησιν τοῦ ἐγκλήματος, εἶπεν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ταγματάρχην καὶ τὸν φίλον του. Τί θὰ κάμετε;

— Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς τὸν παραδώσητε διὰ νὰ τοῦ ἐπιβάλωμεν τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν, εἶπεν ὁ Κιαζὴμ βέης.

— Ἡ διευθέτησις αὕτη καθησυχάζει τὴν συνείδησίν μου, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος. Δὲν ἤθελον νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὰς ὑποθέσεις αὐτάς. Ἀλλὰ πῶς θὰ κατορθώσητε νὰ ἐξαγάγητε τὸν φίλον σας;

— Μὴ στενοχωρεῖσθε δι' αὐτό. Ἔχομεν τὸν τρόπον, ἀπήντησεν ὁ Κιαζὴμ βέης.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, σπεύσατε, διότι ἐὰν ὁ πασᾶς παρατείνῃ ἀκόμη τὴν διαμονήν του ἐδῶ, δυνατὸν νὰ διεγείρῃ ὑποψίας ἐπέμεινεν.

— Παραχωρήσατέ μας ἀκόμη μίαν ὥραν καὶ ὅλα θὰ εἶνε ἕτοιμα εἶπεν ὁ Κιαζὴμ βέης.

Ὁ πλοίαρχος ἐγκατέλειψεν αὐτοὺς συντόμως νὰ τελειώνωσι γρήγορα.

— Ἰδοὺ τί ἐσκέφθημεν διὰ νὰ σᾶς ἐξαγάγωμεν ἐκ τοῦ πλοίου, εἶπεν ὁ ταγματάρχης, ὅταν ἀνεχώρησεν ὁ πλοίαρχος. Θὰ εἰδοποιήσωμεν τὴν Σαλιχᾶ Χανοὺμ περὶ τῆς ἐν τῷ πλοίῳ παρουσίας σας καὶ θὰ τὴν παρακαλέσωμεν νὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς πάρῃ μαζῇ της.

— Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατόν; εἶπεν ὁ πασᾶς.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ ἁπλοῦν ἀπήντησεν ὁ Κιαζὴμ βέης. Ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ εἶνε γνωστὴ εἰς τοὺς ἐδῶ κυβερνητικοὺς κύκλους ὡς Ἀμερικα-

νὶς ἀπόστολος, ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Μὶς Μπλάξκτων. Τὸ διαβατήριόν της καὶ τὰ ἔγγραφά της εἶνε ἐν τάξει. Καὶ ἐπὶ πλέον εἶνε συστημένη ἰδιαιτέρως εἰς τὰς ἐδῶ ἀρχάς.... ὑπὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτοῦ μας. Λοιπόν, καθὼς εἶσθε ἐξουσιασμένος, βύνασθε κάλλιστα νὰ περάσητε ὡς ἄγγλος ἢ ὡς ἀμερικανός, οὕτως ὥστε ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ ἢ Μὶς Μπλάξκτωνδύνατται νὰ σᾶς παρουσιάσῃ εἰς τὰς ἐδῶ ἀρχὰς ὡς συμπατριώτην της, ἢ σύντροφόν της. Ὅταν ἅπαξ ἐπιτευχθῇ αὐτὸ τὰ λοιπὰ εἶνε πολὺ εὔκολα καὶ θὰ εὕρωμεν τρόπον νὰ σᾶς ἀποστείλωμεν εἰς Σκόπια.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει στεῖλατέ μου, ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγωρότερον τὴν σύντροφόν μας, εἶπεν ὁ πασᾶς διότι δὲν πρέπει νὰ φανῶμεν καταχρώμενοι τῆς περιποιητικότητος τοῦ πλοιάρχου.

Ὁ Κιαζὴμ βέης ἐτὰ τοῦ ἄλλου ἀπῆλθον.

Μετὰ ἡμίσειαν μόλις ὥραν ἠκούσθη κτύπος εἰς τὴν θύραν τοῦ θαλαμίσκου.

— Ἔμπρὸς, εἶπεν ὁ ὑπασπιστής. Ἡ θύρα, ἠνοίχθη καὶ ἐνεφανίσθη μία γυνή.

Τὸ σῶμά της ἦτο ὑψηλὸν καὶ ἐλεύθερον, τὸ πρόσωπον ἰσχνὸν καὶ ὠχρὸν, ὡς γυναικὸς, ἥτις ὑπέφερε πολύ. Καίτοι οὐδὲν ἴχνος ὡραιότητος ὑπελείπετο ἐν αὐτῇ, ἐν τούτοις τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυσιογνωμίας της ὑπεδήλουν, ὅτι κατὰ τὴν νεότητά της ἦτο πολὺ ὡραία.

Ἐκ τῆς ἄλλοτε ὡραιότητός της οἱ ὀφθαλμοί της ἀνέμενον ὡς μόνη ἔνδειξις. Ὀφθαλμοὶ ζωηροὶ καὶ ἐκτάκτως νεάζοντες, ὀφθαλμοὶ πλήρεις εὐφυΐας καὶ λάμποντες.

Ἡ γυνὴ αὕτη ἔφερεν ἐν ἑαυτῇ μυστικόν τι θέλγητρον, τὸ ὁποῖον προσείλκυεν ἀμέσως τὰς καρδίας καὶ ἐνέπνεε τὸ σέβας καὶ τὴν συμπάθειαν συνάμα. Ἀλλ' ὅταν ἤρχιζε νὰ ὁμιλῇ, τὸ αἴσθημα τοῦτο τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ἐνέπνεε, μετεβάλλετο εἰς συμπάθειαν. Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ ὡραιότης τῆς ψυχῆς της ἀντηνακλᾶτο ἐπὶ τοῦ προσώπου της καὶ μετεβάλλετο ἐντελῶς.

Εὑρίσκετο εἰς Θεσσαλονίκην ἀπὸ τριῶν μηνῶν καὶ ἡ ὁρᾶσίς της εἶχεν ἤδη ἀποδώσει ἀποτελέσματα καταφανῆ, προτίθετο δὲ μετ' ὀλίγον νὰ μεταβῇ εἰς Σκόπεια, ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὸ προπαγανδιστικόν της ἔργον.

—Σαλιχᾶ χανούμ, ἐψιθύρισεν ὁ ὑπασπιστὴς βλέπων αὐτὴν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ συναρμολογήσῃ ἄλλας λέξεις ἕνεκα τῆς συγκινήσεώς του.

Τέλος ἠγέρθη καὶ μὲ καταφανῆ ἔχνη μεγάλης συγκινήσεως καὶ βαθέως σεβασμοῦ ἔλαβε τὰς χεῖρας τῆς γυναικὸς καὶ τὰς ἠσπάσθη ἐπὶ πολύ.

— Σιωπή. Ὀνομάζομαι μὶς Μπλάξτων, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Νὰ μὲ ὀνομάζῃς οὕτω· δὲν εἶναι καιρὸς τώρα πρὸς διαχύσεις καὶ ἐξωτερικεύσεις αἰσθημάτων. Ἂς ἐξέλθωμεν πρῶτον ἀπ' ἐδῶ. Ἡ σύχασε....μὴ χάνῃς τὴν ψυχραιμίαν σου.

Καὶ ἐξῆλθε τοῦ θαλαμίσκου, ἐνῷ ὁ ὑπασπιστὴς ἔσπευδε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ.

Ἐπὶ τῆς προκυμαίας παρὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἀτμοπλοίου ἑστάθμευον διάφοραι κλητῆρες. Μόλις

οὗτο εἶδον τὴν «κυρίαν μὲ τὰ μαῦρα», τὴν ἐχαιρέτισαν μετὰ σεβασμοῦ. Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἐπλησίασεν αὐτοὺς καὶ δεικνύουσα τὸν ὑπασπιστὴν, ὅστις τὴν συνώδευεν, εἶπε τουρκιστί, ἀλλὰ μὲ βαρεῖαν ξενικὴν προφοράν.

— Ὁ κ. Πέτερς φίλος μου καὶ συμπατριώτης μου, ἔμαθον, ὅτι ἐπιβαίνει τῆς «Σιδῶνος» καὶ ἔσπευσα νὰ τὸν ἴδω καὶ νὰ τοῦ δείξω τὴν πόλιν μας, διότι τὸ πλοῖον θὰ ἀναχωρήσῃ αὔριον.

— Πολὺ καλά, Χανοὺμ ἐφέντη, ἀπήντησεν ἕ εἷς τῶν κλητήρων, ὅστις ἐφαίνετο ὡς ἀρχηγὸς καὶ ἐχαιρέτησεν μετὰ σεβασμοῦ.

— Δὲν δύνασθε νὰ μᾶς δείξητε τὸ πασαπόρτι του; ἠρώτησεν εἷς ἕτερος κλητήρ.

— Τί νὰ τὸ κάμωμεν; εἶπεν ὁ πρῶτος μετ' αὐστηρότητος. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ θεωρήσωμεν τὸ πασαπόρτι, ἀφοῦ ὁ κύριος δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν μας καὶ ἀφοῦ τὸν συνοδεύει ἡ χανοὺμ ἐφέντη. Ἄλλως τε ἡ παρουσία τῆς μὶς Μπλάξτων δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ ἀσφαλέστερον πασαπόρτι... Σᾶς παρακαλῶ, χανοὺμ ἐφέντη, πηγαίνετε νὰ δείξητε τὴν πόλιν μας εἰς τὸν φίλον σας.

Ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ καὶ ὁ ὑπασπιστὴς ἀπεμακρύνθησαν βραδέως.

Ὀλίγον ἀπωτέρω, ἔξω τοῦ κιγκλιδώματος τῆς μικρᾶς ὁδοῦ τῆς καθέτου πρὸς τὴν ὁδὸν ταῦ προχωδρόμου τοῦ Λευκοῦ Πύργου, συνήντησαν ἕνα ἀστυνομικὸν κλητῆρα, ὅστις τοὺς παρετήρησε μετὰ προσοχῆς καὶ ἰδίως τὸν ὑπασπιστήν.

— Διατὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μὲ παρατηρεῖ διαρ-

κῶς, εἶπε χαμηλοφώνως ὁ πασᾶς πρὸς τὴν σύντροφόν του.

— Μὴ ἀνησυχεῖς ἀπήντησεν ἡ Σαλιχᾶ, σὲ παρατηρεῖ, διότι σὲ βλέπει διὰ πρώτην φοράν. Ὁ κλητὴρ αὐτὸς εἶνε ἄλλως τε φίλος μου.

Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν κλητῆρα ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ πασᾶ.

Ὁ κλητὴρ βλέπων, ὅτι ἡ γυνὴ διηυθύνετο πρὸς τὸ μέρος του ἔκαμε βήματά τινα πρὸς αὐτήν.

— Ὁ φίλος μου εἶνε συμπατριώτης μου ἐλθὼν σήμερον μὲ τὴν «Σιδῶνα» τοῦ Μεσσαζερῆ. Τὸν ἐπῆρα διὰ νὰ τοῦ δείξω τὴν πόλιν, ἀφοῦ τὸ ἀτμόπλοιον θὰ μείνῃ ἕως αὔριον ἐδῶ.

— Πολὺ καλὰ κάμετε, χανοὺμ ἐφέντη, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος εὐγενῶς. Δυστυχῶς ὅμως ἡ πόλις μας δὲν ἔχει τὰ θέλγητρα μιᾶς εὐρωπαϊκῆς πόλεως καὶ ὀι' ἕνα ξένον δὲν ὑπάρχει σχεδὸν τίποτε τὸ ἀξιοθέατον.

— Ἡμεῖς οἱ Ἀμερικανοὶ παντοῦ εὑρίσκομεν πράγματα ἄξια περιεργείας καὶ μελέτης μάλιστα.

Κατόπιν ἀλλάζουσα ὁμιλίαν ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ εἶπεν εἰς τὸν ἀστυνόμον·

— Πῶς πηγαίνει ἡ κόρη σας, ἀπὸ τὴν ἐποχήν, ποῦ τῆς ἔδωκα τὰ φάρμακά μου;

— Ἐθεραπεύθη ἐντελῶς. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν πολὺ καὶ σᾶς εἴμεθα πολὺ εὐγνώμονες. Ἡ γυνή μου φιλεῖ τὰ χέριά σας, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος.

Ἡ Σαλιχᾶ Χονοὺμ ἐχαιρέτησε τὸν συνομιλητήν της δι' ἐλαφρᾶς κλίσεως τῆς κεφαλῆς καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον της μετὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ.

SISMANOGLIO

— Τώρα ἐσώθημεν, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ, ἂς ἀνέλθωμεν ἀμέσως εἰς μίαν ἅμαξαν διὰ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ποῦ μένω. Ἐκεῖ θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ συνδιαλεχθῶμεν ἐν ἀνέσει.

Ὅταν εὑρέθησαν ἐπὶ τῆς ἁμάξης ὁ ὑπασπιστὴς δὲν συνεκράτησε πλέον τὸν θαυμασμόν του.

— Βλέπω, εἶπεν, ὅτι ἔχετε στὴ τσέπη σας ὅλην τὴν ἀστυνομίαν. Μὰ τὴν πίστιν μου, ἐὰν δὲ σᾶς ἐγνωρίζομεν καλῶς θὰ ὑπεθέτομεν, ὅτι ἀνήκετε εἰς τὴν μυστικὴν ἀστυνομίαν.

— Ναί, ἀπήντησεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ, σήμερον πλέον εἰς τὴν εὐρεῖαν αὐτοκρατορίαν μας χάρις εἰς τὸν ἀπαράμιλλον Κύριόν μας δὲν ὑπάρχει ἀνωτέρα ἐξουσία τῆς κατασκοπείας. Εἶνε δὲ αὐτὸ τόσον ἀληθὲς ὥστε χωρὶς ὑπερβολὴν εἶνε ἀδύνατον ἄνευ τῆς ἀδείας της καὶ νὰ ἀναπνεύσῃ τις.

Ἕνεκα τούτου ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μου ἐνταῦθα ὅλαι μου αἱ προσπάθειαι σκοπὸν ἔχουν νὰ ἐπισύρω τὴν συμπάθειαν καὶ ἐμπιστοσύνην τοῦ κόσμου τούτου τῶν δολοπλόκων. Ἡ δὲ ἰδιότης μου μετὰ τῶν ἀφειδῶν δαπανῶν μὲ διευκολύνουν παραπολύ. Μὲ ἐκλαμβάνουν ὡς ὑπέρπλουτον, ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει νὰ σκορπίσῃ τὴν περιουσίαν της εἰς ἀγαθοεργίας καὶ διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν ἀρρώστων. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἀπὸ τριῶν μηνῶν φαινομενικῶς δὲν κάμνω παρ' αὐτό. Αἱ ἐπισκέψεις μου περιορίζονται εἰς τοὺς στρατῶνας, τὰ τεμένη, τὰ νοσοκομεῖα καὶ εἰς τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα, ὅπου αἱ θύραι μοῦ εἶνε ὁλάνοιχται. Παντοῦ μὲ ὑποδέχονται

μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας, ὅλοι δὲ μὲ ἀγαποῦν καὶ μὲ σέβονται.

— Ἀλλὰ δὲν φοβεῖσαι μήπως διεγείρεις ὑποψίας ὁμιλοῦσα τὴν τουρκικήν, παρετήρησεν ὁ ὑπασπιστής; Διότι εἶνε δύσκολον νὰ ἐκμάθῃ τις τὰ τουρκικὰ εἰς τρεῖς μῆνας.

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι παραμορφώνεις κάπως τὴν προφοράν, ἀλλὰ παρετήρησα, ὅτι τὸ λεξιλόγιόν σου εἶνε ἐκ τῶν μᾶλλον ἐκλεκτῶν.

— Ἀλλὰ ποῖος σᾶς εἶπεν ὅτι εὑρίσκομαι ἐν Τουρκίᾳ μόνον ἀπὸ τριῶν μηνῶν. Τοὺς εἶπα ὅτι ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τῆς ἱεραποστόλου διέμεινα ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη εἰς Χαρπούτ καὶ Μαρδιξὰν καὶ ὅτι ἐμελέτησα πρὸς ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης ἰδιαιτέρως. Ἐξ ἄλλου ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκπλήττει τοὺς ἁπλοϊκοὺς τούτους εἶνε ἀκριβῶς ἡ γνῶσις τῆς τουρκικῆς. Εἶνε ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν βλέπουν γυναῖκα ξένην νὰ ὁμιλῇ τὴν γλῶσσάν τους καὶ ἰδίως νὰ γράφῃ καὶ ἀναγινώσκῃ.

Πράγματι ἡ Σαλιχᾶ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἔγινε δημοτικωτάτη ἐν Θήνᾳ, εἰς δὲ τοὺς στρατιωτικοὺς καὶ ἀστυνομικοὺς κύκλους τὸ ὄνομά της ἀνεφέρετο μὲ σεβασμόν.

Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν ὁποίαν εἶχε ἐμπνεύσει ἡ Μὶς Μπλάξτων εἰς τὰς ἀρχάς, ὥστε αὕτη εἰσήρχετο ἐλευθέρως εἰς ὅλα τὰ γραφεῖα τοῦ Διοικητηρίου τῆς Θήνας.

Ἡ ἔξοχος αὕτη θέσις τῆς προπαγανδιστρίας τὴν διηυκόλυνε εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἀγαπητῶν της ἰδεῶν. Ὡς Ἀμερικανὶς δὲ διέδιδε τὰς παρατολ-

μοτέρας τῶν ἰδεῶν χωρὶς κανένα παρεξηγήσεως φόβον ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν.

Ἐπέδρα δὲ οὐσιωδῶς εἰς ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εὐχαρίστως τὴν ἤκουον, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἀνέλυε τὰς ἰδέας της.

Εὐθὺς ἅμα ἐσταμάτησεν ἡ ἅμαξα, ἡ Σαλιχὰ χανούμ ὡδήγησε τὸν φίλον της εἰς τὴν κατοικίαν της ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου καὶ ἕνα σαλόνι τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευε καὶ ὡς γραφεῖον καὶ ὅπου ἀνέμενεν ὁ Κ. ἐφέντης.

— Ὑποθέτω νὰ ἀπεβιβάσθης χωρὶς νὰ διεγείρῃς καμμίαν ὑποψίαν, εἶπεν ὁ Κιαζίμ ἐφένδης.

— Εἶνε δυνατὸν ποτὲ φίλος τῆς Μις Μπλάξτον νὰ γεννήσῃ ὑποψίας, εἶπε γελῶσα ἡ Σαλιχά.

Οἱ τρεῖς φίλοι πέριξ μιᾶς τραπέζης συνεσκέφθησαν. Εἶχον ἄλλως τε πολλὰ νὰ εἴπουν.

Ἐν πρώτοις ὁ ὑπασπιστὴς ἀφηγήθη ἐν ἐκτάσει ὅλα ἐκεῖνα ὅσα ἐξετυλίχθησαν ἐν Γιλδίζ, καὶ προσέθεσεν ὅτι ὁ Ἀπτοὺλ Χαμὴτ, ὁ ὁποῖος ἐπί τινα χρόνον ἔζησε κάπως ἥσυχα, νομίζων ὅτι ἐπάταξε τὸν ἐπαναστατικὸν ὀργανισμὸν τῶν Τούρκων καὶ Ἀρμενίων ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἤρχισε νὰ τρέμῃ ἐκ φόβου. Ἡ φυλάκισις τοῦ Χακκῆ βέη καὶ τὰ πρὸ ταύτης γεγονότα ἐνέσπειραν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Σουλτάνου τὴν ἀμφιβολίαν καὶ τοῦ ἀφήρεσαν πᾶσαν ἡσυχίαν. Πολὺ ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἀπὸ τὸ τζουρνάλια τῶν χαφιέδων τῆς Θ)νίκης καὶ Μοναστηρίου, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκατελέγοντο δυστυχῶς καὶ πολλοὶ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί. Ὁ ἐκούσιος δεσμώτης τοῦ Γιλδὶζ ἐφοβεῖτο μήπως ὁ

δυσηρεστημένος τῆς Ρούμελης στρατὸς καταλάβῃ ἡμέραν τινὰ τὴν Κων πολιν.

Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἀπεφάσισε νὰ προβῇ εἰς μίαν γενικὴν τῶν ἀξιωματικῶν ἐκκαθάρισιν.

— Γνωρίζετε καλῶς κατα ποῖον τρόπον θὰ γίνῃ ἡ ἐκκαθάρισις αὐτη, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπασπιστής. Ἤδη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων τζουρνάλιων συντάσσεται κατάλογος τῶν ὑπόπτων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ θὰ τιμωρηθῶσιν αὐστηρότατα. Ἄχρι τούδε ἡ πολιτικὴ, ἣν ἀκολουθεῖ ὁ Χαμὴτ ἔναντι τῶν κατηγορουμένων ἐπὶ φιλελευθέραις ἀρχαῖς ἀξιωματικῶν, συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀπαλλάσσητα. αὐτῶν κατὰ μικρὸν καὶ μυστικῷ τῷ τρόπῳ χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ ἀντιλαμβάνηται. Τώρα ὁ Σουλτάνος σκέπτεται νὰ ἀλλάξῃ ταχτικήν. Ἐν γνώσει ὅλου τοῦ κόσμου καὶ ἀθρόοι οἱ ἐνοχοι ἀξιωματικοὶ θὰ τιμωρηθῶσι σκληρῶς, ἵνα ἡ τιμωρία των χρησιμεύσῃ ὡς παράδειγμα εἰς τοὺς τυχὸν μιμητάς των.... Μάθετε, ὅτι ἑκατοντάδες ὁλόκληροι ἀξιωματικῶν κατεδικάσθησαν ἤδη εἰς θάνατον.

— Ἀλλὰ νομίζετε, ὅτι ἡ καινὴ γνώμη θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐκτέλεσιν παρομοίου ἐγκλήματος; ἐφώναξεν ὁ ταγματάρχης.

— Περὶ ποίας καινῆς γνώμης ὁμιλεῖτε; τῆς Τουρκίας ἢ τῆς Κων πόλεως: ἠρώτησεν ὁ ὑπασπιστὴς γελῶν. Μήπως ὑπάρχει τοιαύτη παρ' ἡμῖν; Νομίζετε πῶς ὁ λαὸς ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ σκέπτεσθε, τοῦ κρίνειν καὶ ἀποφασίζειν μόνος;

— Ἂς ὑποθέτωμεν ὅτι ἡ καινὴ γνώμη παρ' ἡμῖν μένει ἀδιάφορος, ἀλλὰ αἱ κυβερνήσεις τῶν

πεπαλιτισμένων κρατῶν τῆς Εὐρώπης' θὰ τηρήσωσι σιγὴν πρὸ τοιαύτης ἀπανθρώπου πράξεως; εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

— Ὄχι μόνον θὰ σιωπήσωσιν ἀλλὰ θὰ ἐνθαρρύνωσι καὶ θὰ συγχαρῶσι τὸν Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Μήπως ἡ ἐξόντωσις τῶν φιλελευθέρων καὶ πεπαιδευμένων ἀξιωματικῶν δὲν θὰ εἶνε ἡ καταστροφὴ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, δηλαδὴ ἡ ἐξόντωσις τῆς μόνης ἰσχύος, ἥτις ὑπολείπεται ἀκόμη εἰς τὴν δυστυχῆ χώραν μας, ἥτις καὶ ἀναγκάζει τὰς εὐρωπαϊκὰς κυβερνήσεις νὰ μᾶς σέβονται καὶ ἀναχαιτίζει τὸν διαμελισμὸν τῆς χώρας μας; Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο. Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ καὶ οἱ περιστοιχίζοντες αὐτὸν μηχανεύονται ἕν καταχθόνιον σχέδιον, διὰ νὰ δικαιολογήσωσι τὸ ἔγκλημα, ποῦ σχεδιάζουν.

— Τί μηχανεύονται; ἠρώτησεν ὁ Κ... ἐφέντης, ὅστις ἐφαίνετο πολὺ συγκεκινημένος ἀπὸ τὰς ἀποκαλύψεις αὐτάς.

— Οἱ ὕποπτοι ἀξιωματικοὶ θὰ κατηγορηθῶσιν ἁπλούστατα, ὅτι μισθοδοτοῦνται ἀπὸ τὴν βουλγαρικὴν κυβέρνησιν καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ δικασθῶσιν ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ. Πιστεύσατέ με τὰ πάντα ἔχουν παρασκευασθῆ καλῶς. Οἱ ἀξιωματικοὶ συλλαμβανόμενοι καὶἀπομονούμενοι θὰ ὁδηγηθῶσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Κατόπιν ὅλοι ὁμοῦ θὰ παραπεμφθῶσιν ἐνώπιον τοῦ ἐκτάκτου στρατοδικείου, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ τοὺς δικάσῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν θὰ καταδικάσῃ ὅλους εἰς θάνατον. Περιττὸν νὰ εἴπω, ὅτι θὰ τυφεκισθῶσιν ἐν σπουδῇ. Ὅταν ὅλαι αὐταὶ αἱ διατυπώσεις λήξωσι, ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν θὰ γνωρίσῃ εἰς τὸ νοῆμον κοινόν, ὅτι οἱ κατωτέρω ἀξιωματικοὶ (θὰ παρατεθῶσιν ἀκολούθως τὰ ὀνόματά των) κατηγορούμενοι ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ κατὰ τῆς πατρίδος, ἐδικάσθησαν ὑπὸ ἐκτάκτου στρατοδικείου καὶ ἐτυφεκίσθησαν συνωδὰ τῇ ἐκδοθείσῃ ἀποφάσει.

Κατόπιν αἱ ἐφημερίδες θὰ ψάλλωσι τὸν πανηγυρικὸν τοῦ Σουλτάνου καὶ θὰ εἴπωσιν, ὅτι χάρις εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Ἄνακτα καὶ τὴν Θείαν Πρόνοιαν ἡ χώρα ἀπηλλάγη φοβεροῦ κινδύνου. Αὐτὰ δὲ ποῦ σᾶς λέγω δὲν εἶνε μῦθοι, εἶνε αὐτὴ ἡ ἀλήθεια.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἐσιώπησε.

Οἱ ἄλλοι δὲν ἀπήντων, κατεχόμενοι ὑπὸ μεγάλης ἀγωνίας καὶ φρίκης.

Τέλος ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἔλαβε τὸν λόγον·

— Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ ἔχω ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι ὅσα εἶπεν ὁ σύντροφός μας εἶνε ἡ καθαρὰ ἀλήθεια. Τύραννος ὡς ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δύναται κάλλιστα νὰ συλλάβῃ παρόμοιον σχέδιον, καὶ εἰ ἐκτελεσταὶ τοιούτου σχεδίου δὲν τῷ λείπουν. Ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος καὶ ἡ ἡμετέρα ἀπαιτοῦσι νὰ ὀργανώσωμεν τὸ ταχύτερον τὴν ἔνοπλον ἀντίστασιν· ἐὰν ὑποκύψωμεν ὡς ὑποκύψωμεν τοὐλάχιστον κατόπιν ἀκραλεύτου ἀγῶνος.

— Μάλιστα, ἀνέκραξεν ὁ ὑπασπιστὴς ἐπὶ τὸ ἔργον ἀπὸ σήμερον. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπόν, μετὰ τὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως φυγήν μου, ἦλθον ὅπως σᾶς ἀνταμώσω περιφρονῶν κάθε κίνδυνον.

Ἤδη ἤρχετο ἡ σειρὰ τοῦ Κ. ἐφέντη νὰ ἐκθέσῃ τὰ τῆς ἐν Θ)νίκῃ καταστάσεως. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πρό τινος καιροῦ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα εἶχε κάμει προόδους ἐν τῷ στρατῷ μεταξὺ τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν, ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἐν γένει καὶ τὸ σῶμα τῶν ὑπαξιωματικῶν εἶχον μείνει ξένοι τοῦ κινήματος. Αἱ διαθέσεις τῶν τελευταίων τούτων ὡς πρὸς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα ἦσαν ἄγνωστοι. Κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμὴν ἠδύναντο νὰ ταχθῶσιν ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως ἀλλὰ, καὶ τὸ ἀντίθετον ἦν ἀπεκλείετο. Ἦσαν τόσῳ μᾶλλον βέβαιοι εἰς τὸ νὰ πιστεύουν εἰς τὴν δευτέραν ταύτην ὑπόθεσιν, ὅτῳ τὸ ὕποπτον βλέμμα τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διημύνετο διαρκῶς ἐπὶ τῆς Θ)νίκης, καὶ οἱ ἐκ Κων)πόλεως ἀποστελλόμενοι πράκτορές του εἰργάζοντο κρυφίως παρὰ τῷ στρατῷ ζητοῦντες ὅπως διὰ διαφόρων ὑποσχέσεων, ἐνισχύσουν ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν στρατιωτῶν τὸ πρὸς τὸν Παδισὰχ αἴσθημα πίστεως καὶ ἀφωσιώσεως.

— Ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν προπαγάνδαν μας εἶπεν ὁ Κ... ἐφέντης, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας, μεθ' ἧς καὶ πρό τινων μηνῶν, ἴσως δὰ ἠδυνάμεθα σήμερον νὰ ἔχωμεν πεποίθησιν εἰς τοὺς στρατιώτας μας. Ἀλλὰ ἐσχάτως συνηντήσαμεν τόσα ἐμπόδια, ὥστε ἠναγκάσθημεν νὰ σταματήσωμεν διὰ νὰ μὴ ἐκθέσωμεν εἰς κίνδυνον τὸ τόσον ἐπιτυχῶς ἀρξάμενον ἔργον μας.

— Ἀλλὰ μάθετε, ὅτι δυνατὸν αὔριον νὰ γίνετε θύματα τῆς ἀβελτηρίας σας αἱ ὅσα ἐπιτύχατε κατόπιν τοσούτων προσπαθειῶν καὶ κινδύνων νὰ ἐκμηδενισθοῦν, ἀπήντησεν ὁ ὑπασπιστής.

— Ἐγὼ φρονῶ, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ, ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ἐπανάστασις δέον νὰ γίνῃ κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς ἀπομεμακρυσμένας ἐκείνας ἐπαρχίας, αἵτινες δὲν ἐπέσυρον ἀκόμη τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Ἐγὼ πεποίθησιν, ὅτι ἅμα ὡς ἕνα ἢ δύο συντάγματα ἐπαναστατήσωσι θὰ εὕρωσιν ἀμέσως μιμητὰς καὶ θὰ ἴδητε, ὅτι καὶ οἱ διστάζοντες εἰσέτι στρατιῶται θὰ ἐνισχύσωσι τὰς τάξεις τῶν δυσηρεστημένων παρὰ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ὑποσχέσεις τῶν χαριέδων καὶ τῶν ἀποστόλων τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Αὔριον θὰ μεταβῶ εἰς Σκόπια ὡς ἀπεφασίσθη ἤδη. Μόλις φθάσω ἐκεῖ, πρώτη μου φροντὶς θὰ εἶνε νὰ προκαλέσω ἐπαναστατικὸν κίνημα....

— Καὶ ἐγὼ, θὰ σᾶς συναδεύσω, ἐκραύγασεν ὁ ὑπασπιστὴς ἐνθουσιώδης, τοιοῦτον ἄλλως τε ἦτο καὶ τὸ σχέδιόν μου ἐν Κων)πόλεως ἔτι.

Ἡ συνδιάλεξις ἐξηκολούθησεν οὕτω μεταξὺ τῶν τεσσάρων συντρόφων ἐπὶ πολύ. Τέλος εἷς ὑπηρέτης ἐλθὼν ἀνήγγειλεν, ὅτι τὸ γεῦμα ἦτο ἕτοιμον δι' ὅλους.

Μετὰ τὸ πέρας τούτου ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ καὶ οἱ φίλοι της συνῆλθον καὶ πάλιν ἐν τῇ αἰθούσῃ διὰ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν συνδιάλεξίν των. Δύο ἕτεροι ἀξιωματικοὶ ὁ Ὀσμὰν βὲης καὶ ὁ Ἀλῆ βὲης, ἀμφότεροι ἐνεργὰ μέλη τοῦ κομιτάτου προσῆλθον ὡσαύτως. Ὁ Κιαζὴμ ἐφέντης ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς τὰς εἰδήσεις τοῦ ὑπασπιστοῦ.

ISMANOGLIO MEGARO

Ὅλοι συνεφώνησαν, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ χάσωμεν οὔτε λεπτὸν καὶ νὰ προσπαθήσωμεν, ὅπως μία τῶν ἐπαρχιῶν δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς ἐξεγέρσεως. Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ὑπεσχέθη νὰ ἐξαντλήσῃ ὅλην τὴν ἐπιρροήν του μετὰ τῆς Σαλιχᾶ χανούμ διὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐξέγερσιν αὐτήν.

Ἀπέμεινε πρὸς ἐξέτασιν τὸ ζήτημα πῶς θὰ ἠδύνατο ὁ Μεχμὲτ πασᾶς νὰ συνοδεύσῃ τὴν Σαλιχᾶ χανούμ εἰς Σκόπια χωρὶς κίνδυνον νὰ ἀναγνωρισθῇ. Ἡ Σαλιχᾶ χανούμ δὲν ἦτο τόσον γνωστὴ εἰς Σκόπια, ὅσον εἰς Θ)νίκην καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἐνοχλήσεις τῆς ἀστυνομίας. Ἐὰν κατὰ τύχην ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ἀνεγνωρίζετο καὶ συνελαμβάνετο ἡ θέσις τῆς Σαλιχᾶ χανούμ θὰ ἀπέβαινε κρισιμωτάτη.

— Πρέπει νὰ ταξειδεύσητε χωριστά, εἶπε τέλος ὁ Κιαζὴμ ἐφέντης.

Πάντες συνεφώνησαν πρὸς τὴν γνώμην του.

— Ἔστω, εἶπεν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς, καλὴν ἀντάμωσιν εἰς Σκόπια.

— Προτείνω, προσέθεσεν ὁ Κιαζὴμ ἐφέντης ὅπως ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ἀναχωρήσῃ ἀμέσως σήμερον. Πρέπει μόνον νὰ τοῦ εὕρωμεν μέσον νὰ ταξειδεύσῃ χωρὶς νὰ ἀναγνωρισθῇ.

— Τὸ μέσον εὑρέθη... θὰ φορέσῃ τὸ ἐθνικὸν ἀλβανικὸν ἔνδυμα. Οὕτω δὲν θὰ παρατηρηθῇ.

— Ἡ ἰδέα εἶνε καλὴ καὶ προτείνω νὰ τὴν θέσωμεν ἀμέσως εἰς ἐφαρμογήν, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Ἔχω ἓν μύγιον προαίσθημα, ὅτι ὁ πασᾶς κινδυνεύει εἰς Θ)νίκην.

— Θὰ μεταβῶμεν ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἔδραν, ἐκεῖ θὰ ἀλλάξῃ ἐνδυμασίαν καὶ θὰ ἀναχωρήσῃ ἀμέσως. Δύναμαι νὰ τοῦ προμηθεύσω ἕνα γεσκερὲν εἶπεν ὁ Κιαζὴμ βέης. Καὶ ἐξῆλθον ὅλοι ἀφήσαντες μόνην τὴν Σαλιχᾶ χανούμ.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἡ πρώτη σφαῖρα

Ἡ Σαλιχᾶ χανούμ ἀνέμενε μέχρις ἑσπέρας εἰδήσεις περὶ τοῦ Ὑπασπιστοῦ.

Τὸ ἑσπέρας ἦλθεν εἰς συνάντησίν της ὁ ταγματάρχης, καὶ εἶπεν εἰσερχόμενος.

— Ὅλα ἐπέτυχον θαυμάσια.

— Ἀνεχώρησεν: ἐκραύγασεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ.

— Τώρα ταξειδεύει, ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικός. Διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν δὲν ἐπεβιβάσθη εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Θ)νίκης, ἀλλὰ μετέβη διὰ χωρικῆς ἁμάξης μέχρι τοῦ πρώτου σταθμοῦ ἐκτὸς τῆς πόλεως καὶ ἐκεῖ θὰ ἐπιβῇ τῆς διὰ τὰ Σκόπια ὁλκῆς. Ἐλάβομεν ὅλας τὰς δεούσας προφυλάξεις, διότι ἐπικρατεῖ ποιά τις ἀνησυχία εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀστυνομίας ἕνεκα τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ Ἐμὶν ἐφέντη.

— Πῶς ἐγνώσθη ἤδη;

— Βεβαίως, ὁ πλοίαρχος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἐξαφάνισιν ἑνὸς τῶν ἐπιβατῶν του. Ἀνεκοίνωσε τὸ γεγονὸς εἰς τὸ προξενεῖόν του καὶ ἐκεῖνο εἰς τὰς ἀρχὰς διὰ νὰ γίνῃ ἀνάκρισις, ἡ ὁποία νὰ ἐξακριβώσῃ, ἐὰν ὁ Ἐμὶν ἐφέντης ἐγέ-

νετο θῦμα τυχαίου δυστυχήματος ἢ ἐγκλήματος.

— Τί καλὰ, ποῦ ἐκάμαμεν ἀποστείλαντες ἀμέτως εἰς Σκόπια τὸν Μεχμὲτ πασᾶν, ἐκραύγασεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ.

Ὅταν ἀνεχώρει ὁ ταγματάρχης εἶπε·

— Ἀπόψε σᾶς περιμένω εἰς τοὺς Λεβῆ. Πρέπει νὰ συνέλθωμεν μίαν τελευταίαν φορὰν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μας. Ἔχομεν νὰ λάβωμεν τόσας σοβαρὰς ἀποφάσεις.

Μετὰ τὸ εἰπὸν ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἐξῆλθε τοῦ ξενοδοχείου διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν συνέντευξίν της. Μία ἅμαξα τὴν ἀνέμενεν, εἷς ὑπηρέτης ἤνοιξε τὴν θυρίδα τῆς ἁμάξης. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην δύο ἄτομα ἐστάθησαν πλησίον τῆς ἁμάξης καὶ τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὴν Σαλιχᾶ χανούμ, ἥτις ἔσπευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀναμένουσαν ἅμαξαν.

Ὁ ὑπηρέτης ἔκλεισε τὴν θυρίδα καὶ ἡ ἅμαξα ἀπῆλθεν τροχάζουσα.

— Αὐτὴ εἶνε ἡ Ἀμερικανὶς μὶς Μπλάξτων, εἶπε τὸ ἓν τῶν ἀτόμων.

— Ναὶ, τὴν ἀνεγνώρισα, εἶνε αὐτὴ ἡ ἰδία, ἀπήντησεν ὁ παρατηρήσας αὐτὴν μετὰ προσοχῆς.

—Εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν ἀπατᾶσαι; Γνωρίζεις τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης, ποῦ ἀναλαμβάνομεν;

—Σοὶ ὁρκίζομαι ὅτι ἡ γυνή, τὴν ὁποίαν ὀνομάζεις Μὶς Μπλάξτων εἶναι ἡ Σαλιχὰ χανούμ. Οἱ ὀφθαλμοί της τὴν προδίδουν. Τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοὺς τοὺς εἶδα τὸ πρῶτον, ὅταν τὴν συνελάβο-

μεν μετὰ τῶν συντρόφων της εἰς τὸν ἐν Τσάμλιτζα ἀρησφύγετον.

—Ἔκτοτε ἐνετυπώθησαν εἰς τὸ πνεῦμά μου τὰ μάτια αὐτά.... Ὄχι ἀδύνατον νὰ ἀπατῶμαι....

Οἱ δύο ἄγνωστοι ἀπεμακρύνθησαν καὶ ἐξηφανίσθησαν εἰς παρακειμένην ὁδὸν χωρὶς νὰ παρατηρηθῶσι ποσῶς.

Αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας μετέδωκεν ὁ Κιαζὴμ εἰς τὴν Σαλιχᾶ χανούμ, καίτοι ἀκριβεῖς, δὲν ἦσαν πλήρεις.

Θέσις τῶν παρὰ πᾶσαν πρόβλεψιν ἦτο δύσκολος. Δὲν περιωρίζετο αὕτη μόνον εἰς τὴν δήλωσιν τοῦ πλοιάρχου τῆς «Σιδῶνος». Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς φυλακίδος τῆς ξένης πρεσβείας, οἱ ὁποῖοι παρέλαβον τὸν ὑπασπιστὴν ἐν τῷ πλοίῳ των καὶ παρέδωκαν αὐτὸν εἰς τὴν «Σιδῶνα» βραδύτερον, ἐτήρησαν τὸ πρᾶγμα μυστικόν.

Ἐν τούτοις ἓν ἄλλο πρόσωπον, εὑρισκόμενον τότε ἐν τῇ φυλακίδι καὶ ἀντιληφθὲν περὶ τίνος ἐπρόκειτο, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ εἴπῃ ὑπὸ τύπον μυστικοῦ εἰς φίλον του πᾶν ὅ,τι εἶδεν. Οὕτως ὡς μυστικὸν τὸ μετέδωκεν εἰς ἄλλον. Καὶ τοιουτοτρόπως ἔμαθον ἐν τῷ Γιλδὶζ τὸν τρόπον τῆς ἀποδράσεως τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ.

Ἐν τούτοις ἡ «Σιδὼν» ἀπὸ δύο ἡμερῶν εἶχεν ἀνοιχθῇ εἰς τὸ πέλαγος.

Ὁπωσδήποτε, ἐτηλεγραφήθη κρυπτογραφικῶς ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα πρὸς τὸν βαλῆν Θεσσαλονίκης τὸ πρᾶγμα ἐν ἐκτάσει.

Ἐν τῷ τηλεγραφήματι ἐλέγετο ὅτι ὁ Μεχμὲτ

πασᾶς, συνωμόσας κατὰ τοῦ Σουλτάνου, ἐβαπέτευσε καταφυγὼν εἰς τὴν «Σιδῶνα», ὅπου εὑρίσκεται καὶ ὁ ὑπάλληλος Ἐμὶν ἐφέντης μὲ τὴν ἰδιαιτέραν ἐντολὴν νὰ παρακολουθῇ αὐτόν. Πρὸς δὲ παρέσχε κατηγορηματικὰς ὁδηγίας διὰ τὴν σύλληψίν του ἐν περιπτώσει ἀποβάσεως εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου πρὸς ἀποβίβασιν, ἐὰν παρέμενεν ἐν τῷ πλοίῳ.

Ἐν ἀνάγκῃ νὰ χρησιμοποιήσουν καὶ αὐτὴν τὴν βίαν διὰ τὴν ἐκ τοῦ πλοίου ἔξοδόν του.

Δύο ὥρας πρὶν ἡ φθάσῃ τὸ τηλεγράφημα τοῦτο εἰς τὸν βαλῆν ἡ «Σιδὼν» εὑρίσκετο προσδεδεμένη εἰς τὴν προκυμαίαν. Ἀμέσως ἀπεστάλησαν ἀτάσποι διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὰς αὐτοκρατορικὰς διαταγάς. Ταὐτοχρόνως διὰ τῶν προξένων ὁ βαλῆς ἔμαθε τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Ἐμὶν ἐφέντη. Κατὰ τὴν ἀπόφασίν των ὅλοι οἱ ἐπιβάται τῆς «Σιδῶνος» ἀνεκρίθησαν. Εὐτυχῶς ἅπαντες οὗτοι ἦσαν γνωστὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐν πλήρει τάξει τὰ ἔγγραφά των. Μόνον εἷς Ἀμερικανὸς ἐστερεῖτο διαβατηρίου καὶ χαμηδιέ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς μετὰ σύντομον ἀνάκρισιν ἔμελλε νὰ ἐπιβῇ τοῦ ἀτμοπλοίου διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ταξείδιόν του.

Διατὶ δὲν ἐζητήσατε τὸ διαβατήριον τοῦ ἀνθρώπου τούτου, παρετήρησεν ὁ Βαλῆς εἰς τοὺς φυλάσσοντας ἐπὶ τῆς κλίμακος τοῦ ἀτμοπλοίου.

— Ἀλλὰ πῶς μπορούσαμεν νὰ συλλάβωμεν καὶ τὴν ἐλαχίστην ὑποψίαν ἐναντίον ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον συνώδευεν ἡ Μὶς Μπλάξτων καὶ ὁ ὁποῖος

ὡς αὐτη μᾶς εἶπε, ἦτο συμπατριώτης της ὀνομαζόμενος Πέτερς.

Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τῆς Μὶς Μπλάξτων τὴν ὁποίαν ἐγνώριζε προσωπικῶς καὶ ἡ ὁποία εἶχε συστηθῇ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐν Λονδίνῳ ὀθωμανικὴν πρεσβείαν, ἐσίωπησε παύσας ἀπὸ τοῦ νὰ θεωρῇ ὡς ὑπευθύνους τοὺς ἀστυνομικούς. Ἐν τούτοις συνέστησεν αὐστηρῶς νὰ ἐπιτηρῶσι τὸ ἀτμόπλοιον, καὶ νὰ ζητήσωσι κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Πέτερς τὸ διαβατήριον αὐτοῦ.

Ὁ Βαλῆς ἔσπευσε νὰ τηλεγραφήσῃ τὰς ἀρυσθείσας πληροφορίας ὡς καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Ἐμὶν ἐφέντη εἰς τὸν Σουλτάνον, ὁ ὁποῖος δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὴν ὀργήν του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Βαλῆς διετάσσετο τηλεγραφικῶς νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις ἐν σχέσει μὲ τὸν Ἀμερικανόν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔφθασεν εἰς Θεσσαλονίκην ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κατάσκοπός τις ὀνόματι Σεφὶκ βέης, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε σχέσιν μετὰ τῶν αὐτῶν τελευταίως γεγονότων ἀλλ' ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν εἰδικὴν ἐντολὴν νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς.

Ὁ Βαλῆς ἐθεώρησε καλὸν νὰ καταστήσῃ εἰς αὐτὸν γνωστὰ ὅλα τὰ ἐξελιχθέντα κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν γεγονότα καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομήν του. Ὁ Σεφὶφ βέης τῷ ὑπεσχέθη αὐτὴν καὶ ἐξῆλθε τοῦ διοικητηρίου λέγων·

— Φρονῶ ὅτι ἐφθασα ἐγκαίρως καὶ δὲν πρέπει νὰ χάσω οὔτε στιγμήν. Ὅσον δὲ παρήρχετο ὁ καιρὸς ἐπὶ τοσοῦτον ἡ θέσις ἐδεινοῦτο. Ἡ ἀρ-

ξαμένη ἀνάκρισις διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν λόγων τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ Ἐμὶν ἐφέντη εἰς οὐδὲν κατέληξεν ἀποτέλεσμα.

Ἐξ ἄλλου ὁ Ἀμερικανὸς δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον. Ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προέκυψεν ὅτι οὗτος διέμεινεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μετὰ τῆς Μὶς Μπλάξκτων μεθ' ἧς καὶ ἔφυγε καὶ ὅτι ἀκολούθως οὐδεὶς εἶδε αὐτόν.

Ἐξερχόμενος ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ βαλῆ ὁ Σερὶφ βέης συνήντησεν ἕνα τῶν φίλων του διαμένοντα ἐν Θ)νίκῃ ἀπὸ ἓξ μηνῶν καὶ ἐξασκοῦντα τὸ ἴδιον ἐπάγγελμα μὲ αὐτόν.

Ὁ τελευταῖος οὗτος καλούμενος Ρουσδῆ ἀγᾶς ἦτο ἀνὴρ πεντηκοντούτης περίπου· μὲ μύστακα ψαρρόν. Ὢν ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπελύθη διότι εἶχε καταχρασθῆ ἀρκετὰ στρογγύλον ποσὸν ἐκ τῶν ταμείων τοῦ Κράτους.

Ἐπιδοθεὶς ὅμως εἰς τὴν κατασκοπείαν ἀνέκτησε θέσιν. Ἐν Θ)νίκῃ ἐν ᾗ εὑρίσκετο μόνον ἀπὸ ἓξ μηνῶν εἰργάζετο μετὰ συνέσεως καὶ κανεὶς δὲν ἐφαντάσθη ὅτι ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τοῦ ἀτίμου αὐτοῦ ἐπαγγέλματος.

— Ποία εἶνε ἡ γνώμη σου διὰ τὸν ἐπιβάτην τῆς «Σιδῶνος»; ἠρώτησεν ὁ Σερὴφ τὸν φίλον του, μόλις ἔμειναν μόνοι εἰς τὴν γωνίαν ἑνὸς τῶν ζυθοπωλείων τῆς πρακυμαίας.

— Ἐγὼ φρονῶ, ὅτι ἀπατώμεθα καὶ ὅτι ὁ ὑπασπιστὴς Μεχμὲτ πασᾶς δὲν εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου «Σιδών».

Ὁ Σερὴφ ἐμειδίασε καὶ εἶπε·

— Βλέπω, ὅτι παρὰ τὴν φήμην, τὴν ὁποίαν κατώρθωσες νὰ ἀποκτήσῃς εἶσαι ἀκόμη πολὺ ἀρελής. Ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μου, δηλαδὴ ἀπὸ δύο μόνον ὡρῶν, ἐσχημάτισα ἐξ ὅσων ἤκουσα τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὁ Ἀμερικανὸς ὁ ἐξελθὼν τοῦ ἀτμοπλοίου χωρὶς νὰ δείξῃ τὸ διαβατήριόν του εἶνε ὁ ὑπασπιστὴς ὅλος καὶ ὅλος... τὸν εἶδες σύ;

— Ναί... καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχετο τοῦ ἀτμοπλοίου μετὰ τῆς μὶς Μπλάξκτων. Εὑρισκόμην εἰς τὴν παραλίαν καὶ εἶδον ὅλα καλῶς.

Δυστυχῶς δὲν ἐγνώριζον τὸν Μεχμὲτ πασᾶν, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ παραβάλλω τὸν Μεχμὲτ πασᾶν μὲ τὸν Ἀμερικανόν.

— Ἂς ἴδωμεν... εἰπέ μου. πῶς εἶνε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἀμερικανοῦ σου.

Ὁ Ρουσδῆ χωρὶς νὰ διστάσῃ ἀπεκρίθη εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις τοῦ φίλου, ὡς ἐὰν εἶχε τὸν Ἀμερικανὸν πρὸ ὀφθαλμῶν.

— Αὐτόν, ποῦ μοῦ περιγράφεις εἶνε ὁ ἴδιος ὁ ὑπασπιστὴς, ἐκραύγασεν ὁ Σερὶφ παραφερόμενος ἐκ χαρᾶς. Δὲν ἔχω πλέον ἀμφιβολίαν περὶ αὐτοῦ, μόνον ἐξύρισε τὸν μύστακά του καὶ προσέθεσεν ἓν ζεῦγος ὀμματοὐάλια

— Ἀλλὰ ἐὰν αὐτὸς εἶνε ὁ ὑπασπιστὴς πῶς ἠδυνάμεθα νὰ τὸν ὑποπτευθῶμεν; ποίαν σχέσιν ὄντως θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ αὐτὸς μετὰ τῆς μὶς Μπλάξκτων: μιᾶς Ἀμερικανίδος.

— Ἰδοὺ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διευκρινίσωμεν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο... ἀπήντησεν ὁ κατάσκοπος Σερήφ... Εἶνε βέβαιον, ὅτι ἡ γυνὴ αὕ-

τη μετέβη εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ ἐξαγάγῃ ἐξ αὐτοῦ τὸν Μεχμὲτ πασᾶν...

Ἢ ἐγνώριζεν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ὁ Μεχμὲτ πασᾶς εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ πλοίου ἢ ὁ ἴδιος τῆς ἐμήνυσεν... ἐν πάσῃ περιπτώσει δι' ἐμὲ εἶνε πλέον ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὑφίσταται στενὴ σχέσις μεταξὺ τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ τοῦ ὑπασπιστοῦ... Πρέπει νὰ μάθωμεν ποία εἶνε ἡ ξένη αὕτη καὶ τί ζητεῖ ἐδῶ εἰς Θ νίκην.

— Εἶνε γυνὴ πο.. γενναιόδωρος καὶ εὐγενής. Περὶ αὐτῆς εἶμαι βέβαιος. Γνωρίζει ἀρκετὰ καλὰ τὴν τουρκικήν. Λέγουν μάλιστα ὅτι γνωρίζει νὰ γράφῃ καὶ νὰ ἀναγινώσκῃ. Διέμεινεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς Μικρὰν Ἀσίαν καὶ ἐκεῖ ἔμαθε τόσον καλῶς τὴν γλῶσσάν μας.

— Αὐτὰ ὅλα δὲν σημαίνουν τίποτε... Τί ἡλικίαν ἔχει αὐτὴ ἡ μὶς Μπλάξκτων.

Φαίνεται τεσσαράκοντα πέντε περίπου ἐτῶν.

— Τί παράστημα ἔχει;

— Ὑψηλόσωμος, ἀδύνατος, ὠχρά. Εἶνε γυνή, ἡ ὁποία χωρὶς νὰ εἶνε ὡραία μὲ τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως, ἔχει κάτι τὸ ἐλκυστικὸν ἐπάνω της, ἐμπνέει σέβας καὶ συμπάθειαν...

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Σερὴφ ἔλαμψαν ζωηρῶς καὶ ἠρώτησεν οὗτος διὰ τρεμούσης φωνῆς.

— Τί χρῶμα ἔχουν τὰ μαλλιά της; μαῦρα;

— Ναί, εἶνε μαῦρα σὰν ἀραπίνας.

— Καὶ τὰ μάτιά της εἶνε ὡραῖα; ὑπερόχως ἐκφραστικά; μὲ ζωηρὰς ἀστραπάς;

— Ἀκριβῶς. Ἀλλὰ γνωρίζεις λοιπὸν τὴν γυναῖκα αὐτήν; Ἔχει μάτια τόσον εὔμορφα, ὥστε ὅταν τὰ ἰδῇ τις μίαν φορὰν δὲν ἠμπορεῖ πλέον νὰ τὰ λησμονήσῃ...

— Αὐτὴ λοιπὸν εἶνε... Τώρα ἐξηγοῦνται ὅλα... Πρέπει ὅμως νὰ τὴν ἴδω μίαν φορὰν ἀκόμη διὰ νὰ βεβαιωθῶ ἐντελῶς.

— Ἀλλὰ ποία εἶνε λοιπόν;... Ποίαν ὑπονοεῖς;... ἀπήντησεν ὁ Ρουσδῆ, τὸν ὁποῖον ἡ συγκίνησις τοῦ φίλου του ἐτάραττε.

— Ἡ Σαλιχᾶ... ἡ ἐπαναστᾶτις ἐκείνη, ἡ ὁποία πρὸ τριῶν ἐτῶν συνελήφθη, χάρις εἰς τὸν Σέρλοκ Χόλμς μετὰ τῶν συντρόφων της εἰς Τσάμλιτζαν. Θὰ ἤκουσες βεβαίως περὶ αὐτῆς.

— Ναί. Ἐνθυμοῦμαι ἀπήντησεν ὁ ἕτερος.

— Φρονεῖς λοιπὸν ὅτι ἡ μὶς Μπλάξκτων εἶνε ἡ Σαλιχᾶ γανούμ;

Ὁ Σερὴφ δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως. Προσεκάλεσε τὸν ὑπάλληλον τοῦ ζυθοπωλείου, διεκανόνισε τὸν λογαριασμὸν καὶ ἐγειρόμενος·

— Γρήγορα, ἔλα μαζῆ μου, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος... δὲν πρέπει νὰ χάσωμεν οὔτε λεπτόν... Πᾶμε γρήγορα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον διαμένει ἡ μὶς Μπλάξκτων.

Ἦτο ἤδη νύξ, ὅτε οἱ δύο φίλοι ἐξῆλθον τοῦ ζυθοπωλείου καὶ μετὰ δέκα λεπτὰ ἔφθασαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου.

Ὁ Ρουσδῆ ὢν γνωστὸς τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ ξενοδοχείου, ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτησεν·

— Ἡ μὶς Μπλάξκτων εἶνε ἐπάνω;

— Ναὶ εἶνε ἐδῶ, ἀλλὰ τώρα θὰ ἐξέλθῃ. Ἰδού,

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

αὐτὴ ἡ ἄμαξα τὴν ἀναμένει, ἀπήντησεν ὁ θυρωρός.

— Γνωρίζετε ποῦ θὰ ὑπάγῃ;

— Δὲν γνωρίζω τίποτε. Ἴσως ἐξέρχεται διὰ νὰ κάμῃ τὰς ἀποχαιρετιστηρίους ἐπισκέψεις.

— Πῶς; φεύγει ἐκ Θ)νίκης;

— Ναί ἀναχωρεῖ αὔριον διὰ τὰ Σκόπεια... Ἰδοὺ ἡ Κυρία ἔρχεται, εἶπεν ὁ θυρωρὸς, λαμβάνων στάσιν εὐπρεπῆ.

Ἐγράψαμεν ἤδη, ὅτι ὁ κατάσκοπος ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μὶς Μπλάξκτων ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὴν Σαλιχᾶ χανούμ.

— Ἡ ὑπόθεσίς μας τραβᾶ καλὸν δρόμον, εἶπεν ὁ Σερὴφ εἰς τὸν σύντροφόν του... Πρέπει ὅμως νὰ ἐνεργήσωμεν μὲ μεγάλην περίσκεψιν καὶ νὰ μὴ ἀφήσωμεν νὰ μᾶς διαφύγῃ τὸ θήραμα.

— Τί σκοπεύεις νὰ κάμῃς;

— Θὰ ὑπάγω νὰ εὕρω ἀμέσως τὸν βαλῆν καὶ νὰ τοῦ ἐξηγήσω τὸ πρᾶγμα, διὰ νὰ λάβω ἔνταλμα συλλήψεως κατὰ τῆς Σαλιχᾶ χανούμ. Μὴ εἰπῇς εἰς κανένα τίποτε διὰ τὴν ἀνακάλυψίν μας.

Ὅταν οἱ δύο κατάσκοποι ἔφθασαν εἰς τὸ κονάκιον, ὁ βαλῆς ἡτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ. Ὁ Σερὴφ συναντήσας αὐτὸν ἐν τῇ κλίμακι τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ παράσχῃ ἀκρόασιν διὰ νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ περὶ μιᾶς πολὺ σπουδαίας ὑποθέσεως.

Ἡ αἴτησίς του ἐγένετο δεκτὴ ἀμέσως.

Ὅταν ὁ βαλῆς καὶ ὁ κατάσκοπος ἔμειναν μόνοι, ὁ τελευταῖος οὗτος εἶπεν ἐμπιστευτικῶς.

— Μία καλή, πολὺ καλὴ εἴδησις, πασᾶ μου.

— Τί; ἠρώτησεν ὁ βαλῆς ζωηρῶς.

— Ἀντὶ ἑνὸς ἔχω δύο «λαγοὺς» πρώτης τάξεως νὰ πιάσωμεν. Πρῶτον τὸν ὑπασπιστὴν Μεχμὲτ πασᾶν καὶ δεύτερον μίαν ἐπαναστάτιδα πολὺ περισσότερον ἐπικίνδυνον, τὴν μὶς Μπλάξκτων.

— Τὴν μὶς Μπλάξκτων; τὴν Ἀμερικανίδα ἱεραπόστολον;

— Ναί. Τὴν Ἀμερικανίδα αὐτὴν κυρίαν Μπλάξκτων, τῆς ὁποίας τὸ καθ' ἑαυτὸν ὄνομα εἶνε Σαλιχᾶ χανούμ...

Ἡ ἀποκάλυψις αὕτη ἦτο κεραυνὸς διὰ τὸν βαλῆν.

— Ἡ γυνὴ αὕτη μοῦ συνεστήθη ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτήν μας: Τὴν ἐδέχθην τόσας φορὰς καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέδωκα τὰς ἐπισκέψεις. Ἐκτιμᾶται τόσον εἰς τοὺς ξένους κύκλους τῆς πόλεώς μας... Εἶνε δυνατὸν ποτὲ νὰ εἶνε ἡ γυνὴ αὕτη ἐπικίνδυνος ἐπαναστάτις, καθὼς λέγεις;

— Δὲν ἐπιτρέπεται καμμία ἀμφιβολία, ἀπήντησε μετὰ βεβαιότητος ὁ κατάσκοπος. Στοιχηματίζω τὴν κεφαλήν μου...

— Τότε τί πρέπει νὰ κάμωμεν;

— Νὰ τοὺς συλλάβωμεν ἀμέσως.

— Ἀλλὰ εἶνε ἀδύνατον, ἔκραξεν ὁ βαλῆς. Ἡ γυνὴ αὐτὴ ἔχει ἐπίσημα ἔγγραφα, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς Ἀμερικανὶς ὑπήκοος.

— Τὰ χαρτιά της εἶνε ψεύτικα. Ἡ μὶς Μπλάξκτων εἶνε ἡ Σαλιχᾶ χανούμ.

Δὲν εἶνε δυνατὸν λοιπὸν νὰ εἶνε Ἀμερικανίς.

— Ἀλλὰ πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ διαπιστώσωμεν τὸ πλαστὸν τῶν ἐγγράφων της.

SISMANOGLIO

— Τοὐναντίον ἀπήντησεν ὁ κατάσκοπος θὰ τὴν συλλάβωμεν πρῶτον καὶ κατόπιν θὰ εἶνε πολὺ εὔκολον νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι ἡ ἱεραπόστολος αὕτη δὲν εἶνε ἄλλη παρὰ ἡ Σαλιχᾶ χανούμ, ἡ περίφημος καὶ ἐπικίνδυνος ἐπαναστᾶτις.

— Ἀλλὰ οἱ πρόξενοι θὰ ἀναλάβουν τὴν ὑπεράσπισίν της, διότι σοῦ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὰ χαρτιά της εὑρίσκονται ἐν πλήρει τάξει...

— Ἀλλὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀφίσωμεν νὰ διαφύγῃ ἐκ τῶν χειρῶν μας, ἡ ἐπικίνδυνος αὕτη γυνή, παρετήρησεν ὁ κατάσκοπος.

— Δὲν δύναμαι νὰ πάρω ἐπάνω μου τὴν εὐθύνην μιᾶς τοιαύτης συλλήψεως, εἶπεν ὁ βαλῆς διὰ τόνου ἀποφασιστικοῦ. Ἐδῶ εὑρισκόμεθα καὶ μάλιστα κατ' αὐτὰς εἰς θέσιν πολὺ λεπτήν. Ἐὰν εἴμεθα εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἢ εἰς καμμίαν ἄλλην ἐπαρχίαν ἠδυνάμεθα νὰ κάμωμεν ὅπως λέγεις, ἀλλὰ ἐδῶ, τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ δύσκολον.

— Ἐὰν δὲν θέλετε νὰ ἀναλάβητε τὴν εὐθύνην τῆς συλλήψεως αὐτῆς τηλεγραφήσετε ἀμέσως εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ ζητήσατε πληροφορίας, ἀπήντησεν ὁ κατάσκοπος.

— Ὦ, αὐτὸ εἶνε πολὺ εὔκολον.

— Εὐτυχῶς, ὅτι ἡ Σαλιχᾶ χανούμ εἶνε ἀκόμη ἐδῶ. Ἀλλὰ αὔριον θὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Σκόπια. Τοὐλάχιστον ἔτσι μοῦ εἶπεν ὁ ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου. Πιθανὸν ὅμως καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον τῆς Μεταζερῆ κατόπιν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ ἐν τῇ σκηνῇ.

— Ὦ, περὶ αὐτοῦ μὴ φοβεῖσαι. Θὰ λάβωμεν

ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσωμεν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐὰν αὐτὴ εθλήσῃ νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Σκόπια πρὶν ἢ ἔλθῃ ἡ ἐκ Κων)πόλεως ἀπάντησις θὰ τὴν παρακολουθήσωμεν, ὥστε νὰ μὴ χάνωμεν τὰ ἴχνη της.

Ὁ βαλῆς καθώρισε τὰ ληπτέα μέτρα ἀπὸ συμφώνου μετὰ τοῦ Σερὶφ βέη καὶ ἔδωκεν ἀμέσως τὰς ἀναγκαίας διαταγάς. Κατόπιν ἐτηλεγράφησεν εἰς τὸ Γιλδὶζ ζητῶν ὁδηγίας. Κατόπιν ἐξήλθε τοῦ Διοικητηρίου διατάσσων, ὅπως ἅμα ὡς ἔλθῃ ἡ ἐκ Κων)πόλεως ἀπάντησις τὸν εἰδοποιήσωσιν εἰς τὸ βρεττανικὸν προξενεῖον, ὅπου ἦτο προσκεκλημένος δι' ἑσπερίδα.

Περὶ τὴν δευτέραν πρωϊνὴν ἦλθεν ἐκ Κων)πόλεως ἡ ἀπάντησις εἰς τὸν βαλῆν, ὅστις ἐκοιμᾶτο ἤδη ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Τὸ τηλεγράφημα ἔλεγε·

«Συλλάβετε τὴν μὶς Μπλάξτων ἀθορύβως καὶ δὴ χωρὶς νὰ προκαλέσητε τὴν ἐπέμβασιν τῶν προξενείων. Ἐὰν εἶνε δυνατὸν προσπαθήσατε ὅπως ἀντὶ νὰ τὴν συλλάβετε ἐπισήμως διὰ τῆς ἀστυνομίας, τὴν ἀπαγάγετε καθ' οἱονδήποτε τρόπον. Πρὸς τοῦτο δαπανήσατε ἀφειδῶς.»

Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἦτο ἀληθὴς γρῖφος διὰ τὸν βαλῆν, ὅστις δὲν ἤξευρε τί νὰ ἀποφασίσῃ.

Ἐν τούτοις ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν Σερὶφ βέην διὰ νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ τηλεγράφημα.

Μετά τινας στιγμὰς σκέψεως οὗτος εἶπε·

— Νομίζω, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν τὰς διαταγὰς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος κατὰ γράμ-

μα... Ἡ Σαλιχᾶ χανούμ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸ μεσονύκτιον, τοῦθ' ὅπερ δεικνύει, ὅτι αὐτὴ δὲν ὑποπτεύεται τίποτε.... Τώρα λοιπὸν πρέπει νὰ περιμένωμεν ἕως αὔριον τὸ πρωΐ. Τότε ἢ ἐκ τῶν δύο θὰ συμβῇ. Ἢ ἡ Σαλιχᾶ χανούμ θὰ διευθυνθῇ πρὸς τὴν προκυμαίαν διὰ νὰ ἐπιβιβασθῇ ἑνὸς ἀτμοπλοίου ἑτοίμου νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ τότε τὴν συλλαμβάνομεν χωρὶς νὰ προκαλέσωμεν θόρυβον ἢ προκαλοῦντες ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ἢ, ὅπως εἶπεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον θὰ μεταβῇ εἰς τὸν σταθμὸν τῶν ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων διὰ νὰ ἐπιβῇ τῆς διὰ Σκόπια ὁλκῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἀρκεσθῶμεν νὰ τὴν παρακολουθήσωμεν καὶ θὰ τὴν συλλάβωμεν μόνον, ὅταν ἀποβιβάζηται τῆς ὁλκῆς, ἐν αὐτῷ τῷ σταθμῷ τῶν Σκοπίων, πρὶν ἢ ἀκόμη κανεὶς ἐν τῇ πόλει μάθῃ τὴν ἀφιξίν της.

Τὰ Σκόπια δὲν εἶνε πόλις τόσον διεθνής, ὅσον ἡ Θ νίκη ὥστε τὸ πρᾶγμα δύναται νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητον καθ' ὁλοκληρίαν.

— Ἡ ἰδέα αὕτη εἶνε ἐξαίρετος, εἶπεν ὁ βαλῆς παραφερόμενος ἐκ τῆς χαρᾶς, εἰς τὰ Σκόπια κάμε, ὅτι σοῦ καπνίσῃ, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν μου.

— Διωργάνωσα αὐστηρὰν ἐπίβλεψιν περὶ τὸ ξενοδοχεῖον, ἐξηκολούθησεν ὁ κατάσκοπος. Μετά τινας ὥρας ἐπιστρέφω ἐκεῖ καὶ ἀναμένω τὴν ἔξοδον τῆς Σαλιχᾶ χανούμ. Διατάξετε ὅμως ὅπως δύο κλητῆρες καὶ εἷς ἀστυνόμος τεθοῦν ὑπὸ τὰς διαταγάς μου μέχρι Σκοπίων, ἵνα μὲ βοηθήσωσιν, ὅταν ἐπιστῇ ἡ κατάλληλος στιγμή.

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ βαλῆς καὶ ἔδωκε τὰς δεούσας ὁδαταγάς.

Τὴν ἕκτην πρωϊνὴν ὁ Σερὴφ βέης εἰχεν τοποθετηθῇ ἔναντι τοῦ ξενοδοχείου, ἐκ τῆς ὁποίας ἠδύνατο νὰ παρατηρῇ κάλλιστα τοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους αὐτοῦ.

Ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ὥραν παρέμεινεν ἐκεῖ ὡς λίθος ἀκίνητος παρὰ τὴν ἀνυπομονησίαν του.

Τέλος ἡ θύρα τοῦ ξενοδοχείου ἠνοιξε καὶ εἷς ὑπηρέτης ἐνεφανίσθη κρατῶν ἀνὰ μίαν μεγάλην βαλίτσαν, εἰς ἑκάστην χεῖρα.

Ἀπέθεσεν αὐτὰς κατὰ γῆς καὶ ἔκαμε σημεῖον εἰς ἕνα ἀμαξηλάτην νὰ πλησιάσῃ.

— Θὰ ὑπάγῃς μίαν κυρίαν εἰς τὸν σταθμὸν τῶν ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων, τοῦ εἶπεν ἀποθέτων τὰς βαλίτσας ἐπὶ τῆς ἁμάξης.

— Πολὺ καλά, ἐὰν εἶνε διὰ τὸ τραῖνον τῶν Σκοπείων ἂς κάμῃ γρήγορα, διότι δὲν ἔχει καιρόν.... ἀπήντησεν ὁ ἁμαξηλάτης.

Μόλις ὁ ἁμαξηλάτης ἐπρόφερε τὰς λέξεις αὐτὰς ἡ Σαλιχᾶ χανούμ ἐπεφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς μεγάλης θύρας ἐδωκεν ἓν φιλοδώρημα εἰς τὸν θυρωρὸν καὶ τὸν ὑπηρέτην καὶ ἐπέβη τῆς ἁμάξης.

Ταὐτοχρόνως ὁ κατάσκοπος προσκαλέσας ἕνα ἁμαξηλάτην εἶπε·

— Γρήγορα εἰς τὸν σταθμὸν τῶν Σκοπείων, δὲν θὰ προλάβομεν τὸ τραῖνον.

Ἡ ὁλκὴ ἦτο ἤδη ἑτοίμη καὶ ἡ ἀτμομηχανὴ ἤσθμαινεν ἑτοίμη πρὸς ἐκκίνησιν.

Ἡ Σαλιχᾶ χανούμ ἔλαβεν εἰσιτήριον πρώτης

θέσεως καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ διαμέρισμα τῶν κυριῶν.

Ὁ κατάσκοπος καὶ οἱ δύο σύντροφοί του ἔλαβον ὡσαύτως εἰσιτήριον πρώτης θέσεως ακὶ ἐτοποθέτηταν εἰς ἕτερον διαμέρισμα τῆς ἰδίας τροχιαμάξης.

— Τώρα τὸν κρατοῦμε τὸν λαγόν, εἶπεν ὁ Σερὴφ θριαμβευτικῶς, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ ὀλκὴ ἐξεκίνει συρίζουσα.

Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ οὐδόλως ὑποπτεύουσα, ὅτι παρηκολουθεῖτο παρεδόθη εἰς τὰς σκέψεις της καὶ παρεσκεύαζε νέα σχέδια διὰ τὸ μέλλον, παρατηροῦσα διὰ τῶν ὑέλων τῆς τροχιαμάξης, τὰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της ἁπλούμενα τοπεῖα.

Ἡ ὀλκὴ διελθοῦσα τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀξιοῦ μεγάλην γέφυραν ἐστάθη εἰς ἕνα σταθμόν.

Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἔκλινεν ἐκτὸς τῆς θυρίδος διὰ νὰ παρατηρήσῃ καὶ νὰ ἀναγνώσῃ τὸ ὄνομα τοῦ σταθμοῦ ἐκείνου.

Τὴν προσοχήν της ἐπισύρει αἴφνης εἷς ἀνὴρ φέρων ἔνδυμα Ἀλβανοῦ χωρικοῦ, ὅστις τῇ ὑπεμειδία.

Ὁ χωρικὸς ἔκαμε διὰ τῆς χειρὸς νεῦμα φιλικὸν πρὸς αὐτὴν καὶ κατόπιν μετέβη νὰ καταλάβῃ θέσιν εἰς ἓν διαμέρισμα τρίτης θέσεως.

Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ, ἥτις δὲν τὸν εἶχεν ἀναγνωρίσῃ ἀμέσως ἀνεμνήσθη αἴφνης·

— Θεέ μου, εἶπε καθ' ἑαυτήν, εἶνε ὁ Μεχμὲτ πασᾶς... Ἀλλὰ πῶς κατώρθωσε νὰ γίνῃ τόσον ἀγνώριστος ἐντελῶς;

Πῶς μετεμορφώθη τόσον τελείως; Ἐὰν δὲν ἐγνώριζον ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι θὰ μετημφιέζετο εἰς Ἀλβανὸν χωρικὸν δὲν θὰ τὸν ἀνεγνώριζον.

Οὕτως δὲ ὁ Μεχμὲτ πασᾶς εἶχε καταστῇ ἐντελῶς ἀγνώριστος.

Εἶχε ψευδῆ γένεια καστανὰ ἀνοικτά, διότι ξυρισμένος ὅπως ἦτο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὴν ἀλβανικήν του ἐνδυμασίαν.

Ὁ σιδηρόδρομος ἤρχισεν ἐκ νέου νὰ κινῆται, διερχόμενος διὰ μέσου ἀγρῶν, δασῶν ἐκ μωρεῶν καὶ διὰ στενῶν ἀποτόμων.

Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν διήρχετο καὶ γεφύρας τοῦ ὀφιοειδοῦς Βαρδαρίου ὁ ὁποῖος ὁλονὲν ἐστενοῦτο.

Μετὰ τὸ Κιοπρουλοῦ καὶ τὴν ἔξοδον τοῦ σιδηροδρόμου ἀπὸ μίαν σήραγγα ὁ ταξειδιώτης δύναται νὰ θαυμάσῃ τὴν μεγαλοπρεπῆ τῶν Σκοπίων· πεδιάδα σκεπασμένην ἀπὸ χιόνας.

Εἰς τὰς δύο μετὰ μεσημβρίαν ὁ σιδηρόδρομος ἐσταμάτησε πρὸ τοῦ σταθμοῦ τῶν Σκοπίων.

Ὁ Σερὴφ βέης, ὁ ἀστυνομικὸς καὶ ὁ μυστικὸς πράκτωρ ἐκίνησαν ἀπὸ τὸ βαγόνιόν των καὶ ἦλθον πρὸ τοῦ διαμερίσματος εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ, ἡ ὁποία ἐκάλεσε κάποιον διὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὰς ἀποσκευάς της.

— Ποῦ θὰ πᾶτε; ἠρώτησεν ὁ ἀχθοφόρος.

— Δὲν ξεύρω καλὰ εἶπε.

Ἀκολούθως τὸν ἠρώτησε·

— Ποῖον εἶνε τὸ καλλίτερον ξενοδοχεῖον;

— Ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον συνήθως διαμένουν οἱ Εὐρωπαῖοι, ἀπήντησεν ὁ Βούλγαρος, εἶναι τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Νικολῆ.

—Λοιπὸν ἐκεῖ θέλω νὰ πάγω, εἶπεν ἡ Σαλι-

χᾶ χανούμ. Πήγαινε τὴς βαλίτσες μέ μιὰ ἄμαξα καὶ ὕστερα ἔλα νὰ πάρῃς τὸ σκέπασμα αὐτό, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ, δεικνύουσα πρὸς τὸν ἀχθοφόρον ἕνα μεγάλο ἀπὸ φλανέλλαν σκέπασμα, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὰ γόνατά της.

—Δὲν χρειάζεται τὸ ἀμάξι, εἶπεν ὁ Βούλγαρος, διότι τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Νικολῆ εἶναι ἐδῶ κοντὰ εἰς τὸν σταθμόν.

Ὁ ἀχθοφόρος, παραλαμβάνων τὰς ἀποσκευὰς τῆς Σαλιχᾶ χανούμ μαζὶ μὲ τὸ σκέπασμα, εἶπεν·

—Σᾶς περιμένω εἰς τὴν θύραν τοῦ σταθμοῦ, ὅπου ἐπιθεωροῦν τὰ διαβατήρια.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Βουλγάρου ἡ Σαλιχᾶ χανούμ, σοβαρὰ πλέον, ἐτακτοποίησε τὴν κόμμην της ἐνώπιον μικροῦ κατόπτρου, παρατηροῦσα δὲ ἔξω εἶπε·

—Πολὺ παράξενον· ὁ Νουρῆ βέης ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐδῶ ἕως τώρα.

Οἱ ταξειδιῶται τῶν Σκοπίων εἶνε συνήθως μικροὶ ἔμποροι. Ὅλοι οἱ ἐπιβάται τῆς δευτέρας θέσεως ἀνεχώρουν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, ὁ δὲ σταθμὸς προσελάμβανε τὴν συνήθη του ὄψιν.

Παρατηροῦσα πέριξ της ἡ Σαλιχᾶ χανούμ ἀνεγνώρισε τὸν ὑπασπιστήν, ὁ ὁποῖος μετημφιεσμένος εἰς χωρικὸν ἀνέμενεν αὐτὴν πρὸ τῆς θύρας. Ἀφοῦ δὲ εἰς μάτην ἀνέμεινεν ἐπὶ πέντε λεπτά, ἀπεφάσισε νὰ ἐξέλθῃ.

Πρὶν ἢ ὅμως αὐτὴ πατήσῃ εἰς τὸ ἔδαφος καὶ προχωρήσῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς ἐξόδου, ἐπλησίασεν ὁ Σερὴφ βέης, ὁ ὁποῖος εἶπεν πρὸς αὐτήν·

—Σαλιχᾶ χανοὺμ ἔχομεν διαταγὴν νὰ σᾶς συλλάβωμεν. Εὐαρεστηθῆτε νὰ μᾶς ἀκολουθήσητε χωρὶς θόρυβον καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἐρρίγησε καὶ μόλις κατώρθωσε νὰ συγκαλύψῃ μορφασμόν τινα δυσαρεσκείας· ἐν τούτοις, κυρία ἑαυτῆς ἀπήντησε μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ψυχραιμίας·

—....Δὲν σᾶς ἐννοῶ. Δὲν εἶμαι ἡ Σαλιχᾶ χανούμ, ἀπατᾶσθε. Ὀνομάζομαι μὶς Μπλάξτων καὶ εἶμαι Ἀμερικανὶς τὴν ἰθαγένειαν.

—Ὅλα ἀνεκαλύφθησαν, Σαλιχᾶ χανούμ, ἐξηκολούθησεν ὁ κατάσκοπος. Περιττὴ πᾶσά σας ἄρνησις. Ἀκολουθήσατέ μας ἄνευ ἀντιστάσεως, διότι ἄλλως θὰ μᾶς ἀναγκάσητε νὰ κάμωμεν μετὰ μεγάλης λύπης χρῆσιν τῆς βίας.

Ἡ νεαρα γυνή, παρευθὺς ἐρευνῶσα εἰς τὰ θυλάκιά της, εἶπε τραχέως·

—Ἰδοὺ τὸ διαβατήριόν μου. Ἀφήσατε με ἐλευθέραν. Ἄλλως ἀναλαμβάνετε εὐθύνην βαρεῖαν, διότι θὰ διαμαρτυρηθῶ εἰς τὸ προξενεῖόν μου.

—Ἔχομεν διαταγὴν νὰ σᾶς συλλάβωμεν καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐκτελέσωμεν ταύτην.

Εἴτε ἐλευθέρα ἀκολούθως νὰ ἀποδείξητε ὅτι δὲν εἶσθε ἡ Σαλιχᾶ, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀληθινὴ ἀμερικανὶς ἱεραπόστολος.

Ἀλλ' ἔτι ἅπαξ σᾶς ἐπαναλάμβανομεν ὅτι θὰ ἐκτελέσωμεν πάσῃ θυσίᾳ τὴν διαταγὴν ἣν ἔχομεν παρὰ τῶν ἀνωτέρων μας.

Ὁ ὑπασπιστής, ὅστις ἐκ τοῦ μακρόθεν ἐνόμισεν, ὅτι ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ εἶχεν ἀρχίσῃ ζωηρὰν συν-

διάλεξιν μετά τινος ξένου, ἀκολουθουμένου ὑπὸ δύο κλητήρων, ἐπλησίασεν ἠρέμα τὸν ὅμιλον, ἀλλὰ παρὰ τὰς προσπαθείας του δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντιληφθῇ ἐπὶ ποίου ἀντικειμένου περιεστρέφετο ἡ συνδιάλεξις... Ἐπλησίασε περισσότερον. Τοῦτο προύκάλεσσε τὴν προσοχὴν τοῦ ἀστυνόμου, ὁ ὁποῖος στρεφόμενος ζωηρῶς...

—Πήγαινε ἀπ' ἐδῶ σύ.. καὶ γρήγορα διέταξε.

Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἐστράφη διὰ νὰ ἴδῃ πρός τινα ἀπηυθύναντο οἱ λόγοι οὗτοι καὶ παρατηροῦσα τὸν φίλον της, ὕψωσε τὴν φωνὴν διὰ νὰ ἀκουσθῇ παρ' αὐτοῦ.

— Δὲν εἶμαι ἡ Σαλιχᾶ χανούμ, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ μὲ συλλάβετε... Δὲν εἶμαι ἡ Σαλιχᾶ χανούμ...

— Βλέπω, ὅτι ἄσχημα ἔκαμα νὰ σὲ καλομεταχειρίζομαι, ἐκραύγασεν ὁ κατάσκοπος.

Καὶ ἁρπάζων αὐτὴν ἐκ τοῦ βραχίονος ἐκραύγατε δυνατώτερα·

— Ἐμπρός. Μάρς.

Ταὐτοχρόνως εἷς πυροβολισμὸς ἀντήχησε. Ὁ Σερὴρ βέης βληθεὶς εἰς τὸ μέτωπον ἐκυλίσθη κατὰ γῆς. Κατόπιν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον δύο κρότοι ξηροὶ ἐπηκολούθησαν καὶ ὁ ἀστυνόμος μετὰ τοῦ κλητῆρος ἐκυλίσθησαν καὶ αὐτοὶ κατὰ γῆς. Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ταραχθεῖσα ἀφῆκε νὰ τῆς διαφύγῃ μία κραυγή.

— Ἐλθέ, εἶπεν ὁ ὑπασπιστὴς, λαμβάνων αὐτὴν ἐν τοῦ βραχίονος καὶ διερχόμενος τὰς σιδηροδρομικὰς γραμμάς.

Εἰς τὸν κρότον τῶν πυροβολισμῶν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ σταθμοῦ καί τινες ταξειδιῶται βραδύναντες προσέτρεξαν πρὸς βοήθειαν τῶν τραυματιῶν, ἄλλοι δὲ εἰς καταδίωξιν τῆς κυρίας καὶ τοῦ ὑπασπιστοῦ. Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς διηύθυνε τὸ στόμιον τῆς κάνης τοῦ πολυκρότου του ἐναντίον τῶν καταδιωκόντων αὐτοὺς καὶ ἐκραύγασεν ἀπειλητικῶς·

— Θὰ πυροβολήσω ὅποιον πλησιάσῃ.

Ἡ ἀπειλὴ αὕτη ἀνεχαίτισε τοὺς διώκτας. Ταὐτοχρόνως ἔφθασε τρέχων εἷς νεανίας, ὅστις ἐξαγαγὼν τὸ πολύκρατόν του ἐκραύγασεν·

— Φύγετε σεῖς... φύγετε...

Κατόπιν διὰ νὰ πτοήσῃ τοὺς διώκτας ἐξεκένωσε τὸ ὅπλον του εἰς τὸν ἀέρα.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ νεανίου ἡ Σαλιχὰ ἀφῆκε νὰ τῆς διαφύγῃ κραυγὴ χαρᾶς καὶ ἔκραξε·

— Νουρῆ, Νουρῆ...

Ὁ νεανίας ὑπερεπήδησε τὰς σιδηρᾶς γραμμὰς καὶ ἔφθασε τὴν Σαλιχᾶ Χανοὺμ καὶ τὸν σύντροφόν της.

Καὶ οἱ τρεῖς ἤρξαντο τρέχοντες πρὸς τὸ βουλγαρικὸν νεκροταφεῖον, εὑρισκόμενον ἔναντι τοῦ σταθμοῦ.

Κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

Ὁ κρότος τῶν πυροβολισμῶν εἶχε προσελκύσῃ ἄπειρον πλῆθος εἰς τὸν σταθμόν. Λεπτά τινα βραδύτερον ἔφθασαν καὶ οἱ ἀστυναμικοὶ κλητῆρες.

Διέσχισαν τὸ πλῆθος καὶ ἐπλησίασαν πρὸς τὰ τρία θύματα. τὰ ὁποῖα οὐδεὶς εἶχε τολμήσῃ νὰ ἐγγίσῃ ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης.

Εἷς κλητὴρ ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ Σερὴφ βέης καὶ τὸν ἀνεσήκωσεν.

— Εἶνε νεκρός, εἶπε. Ἡ σφαῖρα τὸν ἔπληξεν εἰς τὸ μέτωπον.

Κατόπιν ἐξετάσας τοὺς λαιποὺς προσέθεσεν·

— Ὅλοι εἶνε νεκροί. Φαίνεται, ὅτι ὁ δολοφόνος εἶνε πρώτης τάξεως σκοπευτής.

Τοὺς ἐσκότωσεν ὅλους μὲ τὴν πρώτην καὶ τοὺς ἐκτύπησεν εἰς τὸ ἴδιον σημεῖον.

— Εἶδον ἐκεῖνον, ποῦ ἐπυροβόλησεν, εἶπεν εἷς τῶν παρισταμένων, ἦτο εἷς Ἀλβανὸς χωρικός.

— Ἀλλὰ τί συνέβη; ἠρώτησεν εἷς τῶν κλητήρων.

Κανεὶς δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ κατηγορηματικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτήν. Τὰ γεγονότα εἶχον ἐξελιχθῇ μὲ τόσην ταχύτητα, ὥστε οὐδεὶς τῶν εὑρισκομένων ἐν τῷ σταθμῷ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠδυνήθη νὰ ἀντιληφθῇ τι.

Ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἤρξαντο καταφθάνοντες εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος ὁ ἀνακριτής, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας καὶ διάφοροι ἄλλοι λειτουργοὶ τοῦ Κράτους.

Μετὰ τὴν προκαταρκτικὴν ἀνάκρισιν καὶ τὰς τυπικὰς διατυπώσεις ἐσκέφθησαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ καταδιώξωσι τὸν ἔνοχον τοῦ ἐγκλήματος.

— Ὁ Ἀλβανὸς χωρικός, ἀφοῦ διέπραξε τὸ ἔγκλημά του, εἶπεν ὁ λαβὼν πρῶτος τὸν λόγον, καὶ ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο γνωρίζων καλλίτερον τὰ γεγονότα ἐτράπη εἰς φυγὴν πρὸς τὸ βουλγαρικὸν νεκροταφεῖον συνοδευόμενος ὑπὸ μιᾶς γυναικός· καὶ ἀμφότεροι ἐξηφανίσθησαν.

— Καὶ εἷς ἄλλος, εἷς νεανίας ἦτο μαζῆ των, ἐδήλωσεν ἕτερος ἐκ τοῦ παρισταμένου πλήθους.

— Ναί, ναί. Εἷς νεανίας τοὺς ἠκολούθησεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον. κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του πολύκροτον, καὶ ἀπειλῶν τοὺς ἀποπειρωμένους νὰ καταδιώξουν αὐτούς, εἶπον διάφοροι ἐκ τῶν παρισταμένων ἐκεῖ.

Ἐκεῖθεν τοῦ βουλγαρικοῦ νεκροταφείου ἐκτείνεται δάσος μέχρις οὗ ἐξικνεῖται ὁ ὀφθαλμός. Ὥστε οἱ φυγάδες ἔσχον ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν διὰ νὰ δραπετεύσουν.

Νὰ καταδιώξῃ τις αὐτοὺς εἰς τὸ δάσος ἐκεῖνο δὲν ἦτο πρᾶγμα εὔκολον, οὔτε ἀκίνδυνον διὰ τοὺς ἀποπειρωμένους τὴν καταδίωξιν. Ἐν τούτοις εἷς ἀστυνόμος καὶ δύο κλητῆρες, διηυθύνθησαν ἐκεῖ ὅπου καὶ ἡ Σαλιχὰ χανούμ μετὰ τῶν δύο συντρόφων της.

— Ἀφοῦ εἶνε μία γυναῖκα μαζύ των δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀπομακρυνθῇ πολύ... εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ τοὺς φθάσωμεν.

Ἡ εἴδησις τοῦ ἐγκλήματος εἶχε διαδοθῇ ἀστραπιαίως ἀνὰ τὴν πόλιν. καὶ εἶχε μεταδώσει μεγάλην συγκίνησιν παρὰ τῷ λαῷ. Ἡ τριπλῆ δολοφονία ἐσχολιάζετο διαφοροτρόπως. ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἐξήγησιν δικαιολογοῦσαν αὐτό.

Τὰ θύματα ἦσαν ἄγνωστα ἐν τῇ πόλει τῶν Σκοπείων καίτοι ἐκ τῶν ἐνδυμάτων των ὑπετίθετο ὅτι δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἀστυνομικοί.

Οὐδεὶς ὡσαύτως ἐγνώριζ τὸν Ἀλβανόν, ὁ ὁποῖος εἶχε διαπράξει τὸ ἔγκλημα, ἔτι δὲ περισ-

σότερον τὴν ξένην γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐφαίνετο νὰ ἦτο χριστιανή. Καὶ ἀχαλήνωτα σχόλια ἐκυκλοφόρουν περὶ τῆς σχέσεως, ἥτις ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τοῦ Ἀλβανοῦ χωρικοῦ καὶ τῆς κομψῆς ἐκείνης Εὐρωπαίας.

Καὶ ὅλοι χαιρεκάκως ἐκακολόγουν ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως.

Ὁ μικρὸς ὅμιλος τῶν ἀστυνομικῶν, ὁ ταπεὶς εἰς τὸ δάσος διὰ την καταδίωξιν τῶν φυγάδων ἐπανῆλθεν μετὰ δύο ὥρας ἄπρακτος.

Περὶ τὸ ἑσπέρας τα ἀνταλλαγέντα τηλεγραφήματα μεταξὺ τῆς Θ)νίκης ἔθεσαν τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν τους. Δι' αὐτῶν ἐξηκριβώθη ἡ ταυτότης τῶν θυμάτων καὶ τῶν φυγάδων.

Ἔμαθον ὡσαύτως, ὅτι τὸ πρόσωπον. ὅπερ εἶχε μεταβῇ πρὸς συνάντησιν τῆς γυναικὸς ἦτο ὁ Νουρῆ βέης. νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἐλθὼν προσφάτως ἐκ Θ)νίκης καὶ γνωστὸς διὰ τὰς φιλελευθέρους ἀρχάς του. Εἰς ὁλόκληρον τὴν πόλιν δὲν ἐγίνετο λόγος παρὰ μόνον διὰ τὰ γεγονότα αὐτά. Τὸ ἑσπέρας ἐν τοῖς πλουσιωτέροις καφωδείοις περὶ τὸν στρατὸν. συγχαζομένοις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν, ἀντικείμενον πάσης συνδιαλέξεως ἦτο ἡ τριπλῆ δολοφονία. Εἰς τὰ χείλη ὅλων ἐφέρετο τὸ ὄνομα τῆς Σαλιχᾶ χανούμ..

Πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ οἱ νεαροὶ ἀξιωματικοὶ δὲν ἐφείδοντο ἐπαίνων ὑπὲρ τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ, ὅστις πρὸς μέγαν κίνδυνον τῆς ζωῆς του οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασε νὰ φονεύσῃ τὸν κατάσκοπον καὶ τοὺς κλητῆρας διὰ νὰ σώσῃ τὴν περίφημον ἐπαναστάτιδα.

— Ἰδοὺ ἓν ὡραῖον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ὅλο πρέπει νὰ ἀκολουθήσουν, ὅταν πρόκειται νὰ μᾶς συλλάβουν ἢ νὰ συλλάβουν τοὺς φίλους μας, ἐγνωμοδότησεν εἷς ἀξιωματικός.

— Εἶνε ἡ πρώτη σφαῖρα, ἥτις βάλληται κατὰ τῆς τυραννίας, εἶπεν ἕτερος. Νῦν ἤρξατο ὁ ἀγὼν μεταξὺ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ τυράννου.

—Τί θὰ κάμωμεν, ἐὰν μᾶς εἴπωσι νὰ καταδιώξωμεν τοὺς φυγάδας καὶ νὰ συλλάβωμεν αὐτοὺς διὰ τῶν ἀνδρῶν μας;.... ἠρώτησεν εἷς ταγματάρχης τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους. φίλους του.

— Θὰ ἀρνηθῶμεν νὰ ὑπακούσωμεν εἰς παρομοίαν διαταγὴν καὶ θὰ τραπῶμεν ἐπὶ τὰ ὅρη μετὰ τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἀνδρῶν μας, ἐὰν εἶνε τοῦτο δυνατόν. ἀπήντησεν ἕτερος ἀποφασιστικῶς.

—Καὶ τὸν ὅρκον πίστεως, τὸν ὁποῖον ἐδώκαμεν:

—Ὡρκίσθημεν νὰ εἴμεθα πιστοὶ εἰς τὴν πατρίδα μας καὶ νὰ θυσιάσωμεν ἐν ἀνάγκῃ τὴν ζωήν μας διὰ τὴν σωτηρίαν της. Ἀλλὰ ποτὲ, ποτὲ δὲν ὡρκίσθημεν νὰ παραδίδωμεν τοὺς φίλους μας εἰς τὴν ἐκδίκησιν τοῦ τυράννου...

Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ συγκίνησις. αἵτινες ἐπεκράτησαν ηὔξανον διαρκῶς παρὰ τοῖς ἀξιωματικοῖς, οἱ ὁποῖοι ἀπροκαλύπτως πλέον ἐξέφραζον τὸ κατὰ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ μῖσός των.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον, εἷς κυβερνητικὸς ὑπάλληλος εἰσῆλθεν εἰς τὰ «Ὀλύμπια» τὸ μᾶλλον συγχαζόμενον καφωδεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκετο μέγας ἀριθμὸς ἀξιωματικῶν.

Περιέφερε τὸ βλέμμα του ἀνὰ τὴν αἴθουσαν καὶ

ἐπλησίασεν ἕνα ὅμιλον ἀξιωματικῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξεχώριζε καὶ ὁ συνταγματάρχης Ὀσμὰν βέης.

— Ὀσμὰν βέη, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος, ἐπῆγα καὶ σᾶς ἐζήτησα εἰς τὸν στρατῶνα, ἀπ' ἐκεῖ μὲ ἔστειλαν ἐδῶ.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Ἡ Α. Ε. ὁ βαλῆς θέλει νὰ σᾶς ἰδῇ ἀμέσως.

Ὁ συνταγματάρχης ἠγέρθη, ἐχαιρέτησε τοὺς φίλους του καὶ ἀπῆλθε μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου.

Πράγματι ὁ βαλῆς ἀνέμενε τὸν συνταγματάρχην μετὰ νευρικῆς ἀνυπομονησίας.

—Τέλος, ἦλθατε, ἔκραξε μεταβαίνων πρὸς συνάντησιν τοῦ συνταγματάρχου. Σᾶς ζητῶ ἀπὸ μιᾶς καὶ πλέον ὥρας.

— Εἶχον ἐξέλθῃ νὰ περιπατήσω ὀλίγον. Διατί θέλετε νὰ μὲ ἴδητε τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός; ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Ἔλαβον τηλεγραφικῶς ἐκ τοῦ Γιλδὶζ διαταγάς τινας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, διὰ τὴν ἀμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων σᾶς ἐζήτησα, εἶπεν ὁ πασᾶς. Κατηγορηματικὴ διαταγὴ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου διατάσσει ὅπως...

— Καὶ τί λέγει ἡ διαταγὴ αὐτή; ἠρώτησεν ὁ Ὀσμὰν βέης διακόπτων τὸν βαλῆν.

— Ἀναφέρεται εἰς τὰ σημερινὰ γεγονότα... ἀπήντησεν ὁ ναμάσχης... Γνωρίζετε, ἤδη, ὅτι ὁ φέρων τὸ ἐνδυμα Ἀλβανοῦ χωρικοῦ βαλορόνος τοῦ Σερὶφ βέη καὶ τῶν ἀστυνομικῶν κλητήρων δὲν εἶνε ἄλλος παρὰ ὁ ὑπασπιστὴς Μεχμὲτ πασᾶς, ἡ δὲ γυνή, ἥτις τὸν ἠκολούθησεν εἰς τὸ βάσος καὶ

ἡ ὁποία, ὡς βεβαιοῦσιν, εὑρίσκετο ἀπὸ τριῶν μηνῶν εἰς Θεσσαλονίκην εἶνε ἡ ἐπικινδυνωδεστάτη ἐπαναστάτις Σαλιχᾶ γκανούμ. Ὁ Νουρῆ βέης συνηνώθη πρὸς τὰ δύο αὐτὰ πρόσωπα... Ἀναμφιβόλως εἶσθε ἐν γνώσει τῶν γεγονότων τούτων... Λοιπὸν ἀπὸ τῆς μεσημβρίας εὑρίσκομαι εἰς διαρκῆ συνεννόησιν μὲ τὸ Γιλδὶζ τηλεγραφικῶς διὰ τὰ λυπηρὰ αὐτὰ γεγονότα... Πρὸ μιᾶς ὥρας ἔλαβον ἓν νέον τηλεγράφημα τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ, ὅστις ἐξ ὀνόματος τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος μὲ διατάσσει νὰ κινηματοποιήσω τὰ δύο ἐν Σκοπίοις εὑρισκόμενα συντάγματα καὶ νὰ ἀποστείλω αὐτὰ εἰς κατοδίωξιν τῶν τριῶν αὐτῶν ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν διὰ νὰ συλλάβω αὐτοὺς νεκροὺς ἢ ζῶντας. Νέον τηλεγράφημα ἔλαβον τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐρωτώμενος, ἐὰν ἡ διαταγὴ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου ἐξετελέσθη.

— Καὶ τί ἀπηντήσατε εἰς τὸ νέον αὐτὸ τηλεγράφημα, ἠρώτησεν ὁ Ὀσμὰν βέης ἠρέμως.

— Δὲν ἀπήντησα τίποτε ἀκόμη. Ἀλλὰ τώρα ποῦ σᾶς εἶδον καὶ σᾶς ἀνεκοίνωσα τὴν διαταγὴν θὰ τηλεγραφήσω, ὅτι αἱ διαταγαὶ τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Κυρίου ἐξετελέσθησαν.

— Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Ὀσμὰν βέης. Μὴ τηλεγραφήσετε ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο.

— Τί θέλετε νὰ τηλεγραφήσω λοιπόν;

— Ἀπαντήσατε ἁπλούστατα, ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου, ἀπήντησεν ὁ Ὀσμὰν βέης ἠρέμως καὶ τονίζων ἑκάστην λέξιν, τὴν ὁποίαν ἐπρόφερε.

ISMANOGLIO

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς ὁ βαλῆς παρετήρησε κατάπληκτος τὸν συνταγματάρχην.

— Τί εἴπατε; ἐκραξεν. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῶσιν αἱ διαταγαὶ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος;... Ὀσμὰν βέη, δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τί θέλετε νὰ εἰπῆτε.

— Σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω διὰ νὰ τὸ ἐννοήσετε, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης. Εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ αὕτη τοῦ Σουλτάνου, διότι κανεὶς ἐκ τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν δὲν θὰ θελήσῃ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐντολὴν αὐτήν.

— Καὶ θέλετε νὰ τηλεγραφήσω εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα ὅ,τι μοῦ λέγετε; ἐκραύγασεν ὁ βαλῆς, οὗ ἡ κατάπληξις εἶχε φθάσῃ εἰς τὸ κατακόρυφον.

— Φυσικά... ἀφοῦ εἶνε ἡ καθαρὰ ἀλήθεια... Ἐὰν εἴσθε ἐκεῖ ὅπου ἤμην ἐγὼ πρὸ ὀλίγου καὶ ἐὰν ἠκούατε τοὺς λόγους τῶν ἀξιωματικῶν μας, θὰ μὲ ἐπιστεύατε ἀμέσως χωρὶς συζήτησιν.

— Ὦ, Θεέ μου, Θεέ μου. Τί θὰ ἀκούσωμεν ἀκόμη, εἶπε στενάζων ὁ βαλῆς. Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ παρακούσῃ τις τὰς διαταγὰς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου.

— Ἰδού, σᾶς ἐξέθεσα τὴν κατάστασιν, ἐπανέλαβεν ὁ Ὀσμὰν βέης καὶ δὲν μὲ πιστεύετε, ἐὰν νομίζετε, ὅτι λέγω ὑπερβολὰς ἢ τὰς ἀτομικάς μου γνώμας, σᾶς ἀπομένει νὰ καλέσητε τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ νὰ τοῖς ἀνακοινώσητε ἀπ' εὐθείας τὰς διαταγὰς τοῦ Σουλτάνου.

— Καὶ θὰ τὸ πράξω ἀμέσως... ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ νὰ μείνετε μαζῆ μου καὶ νὰ μεταχειρισθῆτε ὅλην τὴν ἐπιρροήν σας διὰ νὰ ἀποτρέψητε αὐτοὺς ἀπὸ ἀνταρσίας, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἔχῃ σοβαρωτάτας δι' αὐτοὺς συνεπείας.

Μετὰ μίαν ὥραν δεκὰς ἀξιωματικῶν συνῆλθεν παρὰ τῷ βαλῆ.

Οὗτος ἀνεκοίνωσε πρὸς αὐτοὺς τὴν διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου.

Πάντες ὁμοφώνως ἠρνήθησαν νὰ ὑπακούσωσι.

Ὁ βαλῆς ἐξαντλήσας εἰς μάτην τὰς προσπαθείας του ἀπέπεμψεν τοὺς ἀξιωματικοὺς συντετριμμένος καὶ περίλυπος.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ ὀργὴ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ

Ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Ἀρναούτ-κιοὶ καὶ εἰς κῆπον τερπνότατον ὑψοῦται ξυλίνη οἰκία, κρυπτομένη ὄπισθεν μεγάλων δένδρων.

Ἐν αὐτῇ κατώκει ὁ Δζεμὰλ βέης ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἄνθρωπος πεπαιδευμένος καὶ φιλελεύθερος.

Παρηκολούθη ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τῶν Νεοτούρκων, τοὺς ὁποίους συνεπάθει ἐξ ὅλης καρδίας.

Παρ' ὅλα τὰ αὐστηρὰ μέτρα καὶ τὸν ὑπερβολικὸν ζῆλον τῶν χαφιέδων, ὁ Δζεμὰλ βέης κα-

τώρθωτε νὰ ζῇ ἥρεμος μακρὰν τῶν βλεμμάτων τῶν κατασκόπων τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Οὔτε ποτὲ κανεὶς ἐθεσεν ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν νομιμοφροσύνην του, καίτοι ἡ οἰκία του εἶχε καταστῇ τὸ κέντρον τῶν συναντήσεων τῶν φιλελευθέρων, οἵτινες συνερχόμενοι συχνάκις ἐκεῖ συνεζήτουν ἐν πάσῃ ἀνέσει τὰς ὑποθέσεις τοῦ κομιτάτου.

Τὴν ἐπαύριον ἀκριβῶς τῶν ἐν Σκοπίοις γεγονότων, δηλαδὴ τὴν Τρίτην ὁ Σαῆ βέης, ὁ πρώην συντάκτης τῆς «Σεφάκ» Σαδὴκ βέης καὶ ὁ Ἀρὴφ βέης συνῆλθον παρὰ τῷ Δζεμὰλ βέῃ.

Τοὺς δύο τελευταίους τοὺς ἐνθυμοῦνται· οἱ ἀναγνῶσταί μας, διότι εἰς τὸν Μεχμὲτ πασᾶν μόναν ὠφείλον τὴν ἀπαλλαγήν των ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ ἠδυνήθησαν νὰ κρυφθῶσιν ἐν τῇ πόλει παρὰ τὰς ἀναζητήσεις τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

Οἱ τρεῖς σύντροφοι, ἀποσυρθέντες εἰς ἓν δωμάτιον, τὸ ὁποῖον ὁ ἰδιοκτήτης εἶχε θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν των συνεζήτουν τὴν κατάστασιν.

Ὁ Σαῆ βέης εἶχε λάβῃ σοβαρωτάτας πληροφορίας ἐκ τοῦ Γιλδὶζ. Ἡ παρουσία τῆς Σαλιχᾶ χανούμ καὶ τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ ἐν Θεσσαλονίκῃ εἶχεν ἀνακαλυφθῇ καὶ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ εἶχε διατάξῃ νὰ συλληφθῶσιν ἀμέσως καὶ νὰ ὁδηγηθῶσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἐξ ὅσων ἔλεγεν ὁ Σαῆ βέης κατεφαίνετο, ὅτι ἡ σύλληψις των ἦτο ἤδη γεγονὸς τετελεσμένον.

Αἱ εἰδήσεις αὗται ἀπεγοήτευσαν μεγάλως τὸν Σαδὴκ βεην καὶ τὸν Ἀρὴφ βέην, διότι τὰς καλλιτέρας ἐλπίδας των ἐστήριζον ἐπὶ τῆς δραστηριότητος τῆς Σαλιχᾶ χανούμ.

— Τὸ τελευταῖόν μας καταφύγιον εἶνε ὁ στρατὸς τῆς Ρούμελης. Ἐὰν αὐτὸς δὲν κινηθῇ ἐχάθημεν ὅλοι καὶ μαζῆ μὲ ἡμᾶς θὰ ἐκμηδενισθῇ διὰ παντὸς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα.

Τὸ ὄνειρον τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος, διαλύεται, εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης, ἄπελπις.

— Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐπαναστατήσῃ ὁ στρατός, ἀφοῦ δὲν κατηχήθησαν ἀκόμη οἱ ἁπλοῖ στρατιῶται; παρετήρησεν ὁ Ἀρὴφ βέης.

— Ναὶ παρετήρησεν ὁ ἕτερος, δυστυχῶς ἀνοίξαμεν πολὺ ἀργὰ τὰ μάτια μας....

— Καὶ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ὁ ἀποῖος ἀγρυπνεῖ πάντοτε, συνεκέντρωσεν ὅλην τὴν προσοχήν του ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων τῆς Ρούμελης καὶ προετοιμάζεται νὰ καταστρέψῃ ὅλους τοὺς φιλελευθέρους ἀξιωματικούς.

Οἱ τρεῖς φίλοι ἐξηκολούθουν οὕτω τὴν συνομιλίαν των, ὅταν αἴφνης ἠκούσθη κτύπος εἰς τὴν θύραν.

— Ἐμπρός, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης, ὅστις ἦτο βέβαιος, ὅτι ὁ νεοελθὼν ἦτο ἐκ τῶν φίλων των.

Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ὁ νεαρὸς Χασὰν ὥρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον ἐν μεγάλῃ συγκινήσει.

— Τί τρέχει;

— Τί ἔχεις καὶ ἔρχεσαι οὕτω; ἐκραύγασεν ὁ Σαῆ βέης, βλέπων τὴν ταραχὴν τοῦ νεανίου.

— Πολὺ ἄσχημα νέα, ἀπήντησεν ὁ Χασάν, πολὺ ἄσχημα....

— Ἀλλὰ τί λοιπόν; λέγε γρήγορα καὶ μὴ τὰ χάνεις.

— Συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας σας μετέβην νὰ λάβω πληροφορίας παρὰ τῷ ἐπιμελητῇ Σουλεϋμὰν ἀγᾶ. Ἀπὸ τῆς πρωΐας σήμερον ἡ ὀργὴ τοῦ Σουλτάνου δὲν ἔχει ὅρια...

— Ἐὰν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ εἶνε ἐξωργισμένος, τοῦτο εἶνε καλὸς οἰωνὸς δι' ἡμᾶς, εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης, διότι δὲν θὰ ἔχῃ καλὰς εἰδήσεις. Τοὐναντίον ὅταν ὁ Σουλτᾶνος εἶνε χαρούμενος καὶ εὐχαριστημένος πρέπει νὰ φοβούμεθα μήπως συμβῇ κανὲν δυστύχημα.

— Ἀλλὰ τὸ πρῶτον θῦμα τῆς ὀργῆς του φαίνεται, ὅτι ἐγένετο ἡ πτωχή μας Ζυλλεχᾶ, ἐξηκολούθησεν ὁ Χασὰν, οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπληρώθησαν δακρύων, ὅταν ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τῆς νεαρᾶς φίλης.

— Πῶς; εἰπέ μας ὅ,τι γνωρίζεις, ἀλλὰ νὰ ἀρχίσῃς ἀπ' τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν σειρὰν τῶν γεγονότων.

Ὁ Χασὰν, ὅστις ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχε παραμείνῃ ὄρθιος, ἐκάθησεν ἐπὶ μιᾶς ἕδρας καὶ ἤρξατο διηγούμενος τὴν ἱστορίαν του.

— Ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς, εἶπεν οὗτος, ἐξέβαλε κραυγὴν χαρᾶς, ὅταν μὲ εἶδεν καὶ λαβών με ἐκ τῆς χειρὸς μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἔκλεισε καλῶς τὴν θύραν διὰ τῆς κλειδὸς καὶ μοῦ λέγει·

«Καλὰ ἔκαμες καὶ ἦλθες, διότι ἔχω πολὺ σοβαρὰ νέα νὰ σοῦ ἀνακοινώσω. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἔδωκεν αὐστηροτάτας διαταγὰς ὅπως καὶ ἐν Κων)πόλει καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Ρούμελην νὰ συλληφθῶσιν ὅλοι οἱ ὕποπτοι...»

— Ὦ, αὐτὰ ἀναμφιβόλως σχετίζονται μὲ τὴν σύλληψιν τῆς Σαλιχᾶ χανούμ καὶ τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης.

— Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτὸ, ἐξηκολούθησεν ὁ Χασὰν, σήμερον πολὺ ἐνωρὶς ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ προσεκάλεσε τὴν Ζυλλεχᾶ, τὴν ὁποίαν ἕως τώρα εἶχον ἀναθέσῃ εἰς τὰς φροντίδας τῆς Σαφνὰζ χανούμ τοῦ Μπουρχανεδδὶν ἐφέντη καὶ ἐζήτησε νὰ τὴν βιάσῃ νὰ ὁμιλήσῃ...

— Πῶς ἔμαθεν, ὅτι τὸ κοράσιον προσποιεῖται τὸ κωφάλαλον;

— Ποιὸς ἠξεύρει; Ἀλλὰ τὸ οὐσιῶδες δι' ἡμᾶς εἶνε νὰ μάθωμεν μήπως τὸ δυστυχισμένο τὸ κορίτσι ὑφίσταται νῦν βασανιστήρια...

— Ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς μοῦ εἶπεν ὡσαύτως, ὅτι ἡ Σαφνὰζ χανούμ προσεκλήθη εἰς Γιλδὶζ, διότι τὴν βαρύνουν πολλαὶ ὑποψίαι.

— Τοῦτο ἀποβαίνει πολὺ σοβαρὸν παρετήρησεν ὁ Σαῆ βέης. Ἡ Σαφνὰζ χανούμ μᾶς εἶνε πολὺ χρήσιμος καὶ ἐὰν αὐτὴ ἐνοχοποιηθῇ θὰ χάσωμεν πάρα πολύ.

— Ἐκτὸς τούτου, ἐπανέλαβεν ὁ Χασὰν, ἐὰν ἡ Σαφνὰζ μὴ δυναμένη νὰ ὑποστῇ τὰ βασανιστήρια εἰς τὴν ὁποίαν θὰ τὴν ὑποβάλλουν προβῇ εἰς ὁμολογίας τότε θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀληθὴς κατα-

στροφή. Αὐτὴ γνωρίζει, ποῦ συνεργόμεθα καὶ τὰς κατοικίας ὅλων μας.

— Εἶμαι βέβαιος, ὅτι τὸ κοράσιον δὲν εἶνε ἐξ ἐκείνων ποῦ ὑποχωροῦν τόσον εὐκόλως. Δὲν θὰ ὁμιλήσῃ, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης.

— Καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ἔχω μεγάλην πεποίθησιν εἰς τὴν Ζυλλεχᾶ. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἶνε κοράσιον, εἶνε ἀσθενὴς ὕπαρξις, ἓν λεπταισθημένον παιδίον. Εἴθε νὰ ἤμην ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν της.

— Δὲν εἶνε τώρα καιρὸς δι' ἱερεμιάδας, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης αὐστηρῶς καίτοι ἦτο καὶ αὐτὸς πολὺ συγκεκινημένος δι' ὅλα αὐτά.

— Τί ἄλλας πληροφορίας σοῦ εἶπεν ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς; ἠρώτησεν ὁ Σαδὴκ βέης.

— Φαίνεται, ὅτι διεβίβασαν διαταγὰς εἰς Θ)νίκην ὅπως συλληφθῶσιν ἀμέσως ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ θεωρούμενοι ὕποπτοι καὶ μεταφερθῶσιν ἀμέσως εἰς Κων)πολιν, εἶπεν ὁ Χασάν.

— Αὐτὴ εἶνε ἡ σοβαρωτέρα εἴδησις, παρετήρησεν ὁ πρώην συντάκτης τῆς «Σεφάκ».

— Τὸ ἑσπέρας, ἐὰν εὕρῃ εὐκαιρίαν θὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος ἐδῶ, εἶπεν ὁ Χασὰν καὶ θὰ σᾶς εἴπῃ περισσοτέρας λεπτομερείας.

Αἱ εἰδήσεις, ἃς εἶχε φέρῃ ὁ Χασὰν ἦσαν ὅλαι ἀληθέστατοι.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ὅστις ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἀνέμενε μετὰ πυρετώδους ἀνυπομονησίας τὴν εἴδησιν τῆς συλλήψεως τῆς Σαλιχᾶ χανοὺμ καὶ τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ, κατελήφθη ὑπὸ παραφόρου ὀργῆς,

ὅταν τῷ ἀνεκοινώθη τὸ κάτωθι τηλεγράφημα τοῦ νομάρχου Σκοπίων.

«Εἶνε ἀδύνατον νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἔνοπλον βίαν, ἔλεγε τὸ τηλεγράφημα, διὰ νὰ καταδιώξωμεν τὴν Σαλιχᾶ χανοὺμ καὶ τὸν Μεχμὲτ πασὰν καὶ νὰ τοὺς συλλάβωμεν ζῶντας ἢ νεκρούς. Παρὰ τὰς κατηγορηματικὰς διαταγὰς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Κυρίου, τὰς ὁποίας ἀνεκοίνωσα εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀρχὰς, οἱ ἀξιωματικοὶ ἠρνήθησαν ἐπιμόνως νὰ καταδιώξωσι τοὺς φυγάδας, ἰσχυριζόμενοι, ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο πρᾶξις μὴ συνάδουσα πρὸς τὴν στρατιωτικὴν τιμήν. Εἰς μάτην ἐπεχείρησα νὰ τοὺς πείσω διὰ τρόπου μειλιχίου ἢ καὶ δι' ἀπειλῶν. Ἐστάθη ἀδύνατον. Αἱ διαθέσεις τῶν ἀξιωματικῶν εἶνε πολὺ ἀνησυχητικαὶ καὶ φοβοῦμαι μήπως προβῶσιν εἰς πράξεις ἀνεπανορθώτους, ἐὰν τοὺς βιάσῃ τις νὰ καταδιώξωσι τοὺς φυγάδας παρὰ τὴν θέλησίν των. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ σᾶς γνωρίσω, ὅτι ἐνώπιον τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν δὲν δύναμαι νὰ διατηρήσω τὴν θέσιν μου καὶ τίθεμαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος...»

Ὁ τύραννος ἀπό τινος χρόνου ἐγνώριζε καὶ παρηκολούθει τὰ κινήματα τῶν ἐπαναστατικῶν.

Πνεῦμα φιλελεύθερον εἶχε διέλθῃ διὰ τοῦ στρατοῦ τῆς Ρούμελης καὶ πολλοὶ ἀξιωματικοὶ εὑρίσκοντο εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ μυστικοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου. Ἀλλὰ διετήρει ἐλπίδας τινας ἀκόμη ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐπαναστατικοῦ

κινήματος μὴ ἐλπίζων, ὅτι τοῦτο θὰ εἶχε καὶ βιαίαν ἐκδήλωσιν.

Τὸ ἐπεισόδιον τῶν Σκοπείων ἤρχετο νὰ τῷ ἀποδείξῃ ὅ,τι ἠπατᾶτο.

Ἀπετέλει τοῦτο πλῆγμα φοβερὸν κατὰ τοῦ κύρους του καὶ τῆς ἐπὶ τῶν αὐλικῶν του ἐπιβολῆς.

Ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν διὰ πρώτην φορὰν αἱ διαταγαί του ἔμενον ἀνεκτέλεστοι...

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ὅστις εἶχε φέρῃ πρὸς αὐτὸν τὴν διαταγὴν διέγνωσεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Σουλτάνου τὴν μεγάλην συγκίνησιν καὶ τὴν σφοδρὰν ὀργήν, ἡ ὁποία κατεῖχεν αὐτόν.

— Τί φρονεῖς περὶ ὅλων τούτων Ἰζέτ; ἔκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ὅταν ὁ εὐνοούμενος γραμματεύς του ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν. Εἶνε δυνατὸν νὰ φαντασθῇ κανεὶς παρόμοιον πρᾶγμα;

— Βεβαίως ὄχι, ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ αὐλικός. Ἀλλὰ ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης εὐαρεστεῖται νὰ μοῦ τὸ ἐπιτρέψῃ θὰ ἐκφέρω τὴν γνώμην, ὅτι ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε τόσον σοβαρά, ὅσον φαίνονται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς.

— Πῶς; ἔκραξεν ὁ τύραννος. Διαβιβάζω μίαν διαταγὴν εἰς τὸν στρατόν μου. Ὁ στρατὸς ἀρνεῖται νὰ τὴν ἐκτελέσῃ καὶ σὺ εὑρίσκεις ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε σοβαρόν;

— Μεγαλειότατε, εἶνε δίκαιον νὰ συγχέητε ὁλόκληρον τὸν στρατόν σας μετά τινων ἀξιωματικῶν ἀνυποτάκτων ἢ παραφρόνων;

— Ἐὰν ἐπρόκειτο μόνον περὶ τῆς τιμωρίας ἀξιωματικῶν τινων ἢ περὶ σωφρονισμοῦ τῶν ἀπλῶς, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο εὔκολον· ἀλλὰ ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ τηλεγραφήματος αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ σοβαρώτερον ἀφ' ὅτι ὑποθέτεις, ἀφοῦ μάλιστα ὁ νομάρχης εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του.

— Ἀλλὰ ἂς ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν, ὅτι ἡ φρουρὰ τῶν Σκοπείων εἶνε ὅλη σύμφωνος πρὸς τοὺς ἐπαναστατικούς, πάλιν φρονῶ, ὅτι ἡ κατάστασις δὲν εἶνε τόσον σοβαρά... Μόλις δύο συντάγματα ἔχομεν ἐν Σκοπείοις περιλαμβάνοντα τὸ πολὺ χιλίους ἄνδρας. Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὅλοι ἐπαναστατοῦν κατὰ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος πάλιν δυνάμεθα νὰ τοὺς καταβάλωμεν εὐκόλως.

— Πόσα συντάγματα θὰ ἀποστείλωμεν ἐναντίον των;

— Βεβαίως θὰ ἀποστείλωμεν στρατεύματα... Μήπως παντοῦ ὅπου ἐπαναστατοῦν στρατιῶται δὲν γίνεται τὸ ἴδιον;

— Καὶ ἐὰν τὰ συντάγματα, τὰ ὁποῖα ἀποστείλωμεν κατ' αὐτῶν ἀρνηθῶσι νὰ ὑπακούσωσι;

— Εἶνε δυνατόν, Μεγαλειότατε, νὰ ἀμφιβάλῃ τις καὶ ἐπὶ στιγμὴν διὰ τὴν πίστιν τοῦ στρατοῦ; παρετήρησεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

— Ἰδοὺ μία ἀπόδειξις τῆς πίστεως ταύτης, ἀνέκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ μετὰ πικρίας, δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ἐκ Σκοπείων σταλὲν τηλεγράφημα.

Ὁ αὐλικὸς δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως. Ἐπροτίμησε νὰ μετριασθῇ κἄπως ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου του.

Ἐν τούτοις ὅσον ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐσκέπτετο τὴν εἴδησιν ταύτην τόσον ὠργίζετο.

Ἀναμφιβόλως ἐπόθει δικαίως νὰ τιμωρήσῃ μὲ παραδειγματικὴν αὐστηρότητα τοὺς τολμήσαντας νὰ ἀπειθήσωσιν εἰς τὰς διαταγάς του ἀξιωματικούς. Τὸ πνεῦμά του ὅμως συνεκρατεῖτο ἀπὸ κάποιαν ἀμφιβολίαν.

Ἐὰν καὶ ἡ διαταγή του αὕτη παρέμενεν ἀνεκτέλεστος ὅπως καὶ ἡ ἄλλη.....

Περίτρομος ἀνελογίζετο τὴν πιθανότητα ταύτην. Μία εἰσέτι παρομοία ἄρνησις θὰ ἐσήμαινε τὸ τέλος τῆς ἀπολυταρχικῆς του ἐξουσίας.

— Ὄχι, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, πρέπει νὰ ἀποφύγω μίαν τοιαύτην δοκιμασίαν. Προτιμότερον εἶνε νὰ ἐνεργήσω μετὰ περισκέψεως, διὰ νὰ μὴ διακυβεύσω τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων διὰ βεβιασμένης ἀποράσεως. Πρὸ παντὸς ἄλλου αὐστηροῦ μέτρου πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθῇ ὁ στρατός.

Ἐκ συμφώνου δὲ πρὸς τὸν πιστὸν αὐτοῦ γραμματέα ἀπέστειλεν εἰς Σκόπεια τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα·

«Ἡ Α. Μεγαλειότης ἀρνεῖται νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησίν σας. Νὰ διατηρήσετε λοιπὸν τὴν θέσιν τοῦ νομάρχου. Τὸ γεγονὸς, τὸ ὁποῖον ἀναφέρετε ἐν τῷ τηλεγραφήματί σας, ἀποδοτέον εἰς παρεξήγησιν, διότι ἡ Μεγαλειότης δὲν διέταξε τὴν χρησιμοποίησιν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν φυγάδων. Ὁ πόθος τῆς Μεγαλειότητός Της εἶνε ὁ στρατὸς νὰ μὴ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν ἀκλόνητον αὐτοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Κυ-

ριάρχου πίστιν ἕτοιμος πάντοτε νὰ προασπίσῃ τὴν ἱερὰν ἡμῶν Πατρίδα. Διαβιβάσατε τὸν αὐτοκρατορικὸν χαιρετισμὸν εἰς τὸν πιστὸν στρατὸν τῆς φρουρᾶς τῶν Σκοπίων. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς φυγάδας προσπαθήσατε νὰ τοὺς συλλάβητε διὰ τῶν νομίμων μέσων».

Ἐκ τούτου δύναταί τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ὁ Σουλτάνος ἤθελε νὰ ἐξεύρῃ ἔδαφος συνεννοήσεως μὲ τοὺς στασιαστάς. Ἤρχιζεν ἡ ὑποχώρησις. Ἐν τούτοις ὁ Σουλτάνος ἐνδίδων ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου ἐξέσπα εἰς τοὺς περὶ αὐτόν. Αἱ ἀστυνομικαὶ ἀνακρίσεις εἰς οὐδὲν σπουδαῖον κατέληξαν. Παρὰ τὰς προσπαθείας τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας Σεφὶκ βέη, ἡ Φατμὰ χανοὺμ μετὰ τῶν δύο αὐτῆς συντρόφων παρέμενον ἀσύλληπτοι. Τὴν σημασίαν τῶν γεγονότων τῆς Θ νίκης καὶ Σκοπίων ἐπέτεινεν ἡ ἀποτυχία τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ὑπουργοῦ.

Ὁ τύραννος ἀντελήφθη καλῶς ὅτι ἡ κινητήριος δύναμις, ἥτις ὦθει τὸν στρατὸν πρὸς τὴν στάσιν εὑρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου, τοῦ ὁποίου μερικὰ πρόσωπα τυχαίως ἐγνώρισε.

Ὁ στρατός, διελογίζετο, θὰ σωθῇ ἀμέσως ἐὰν καταστρέψω τὴν ἐπάρατον ταύτην δύναμιν τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου.

Ἀλλὰ κατὰ ποῖον τρόπον δύναταί τις νὰ συλλάβῃ τὰ πρόσωπα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ὡς διὰ μαγείας διαφεύγουν τῶν χειρῶν μας, ὅταν ἀκριβῶς νομίζαμεν ὅτι τὰ κρατῶμεν.

Καθ' ὃν χρόνον, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀνωτέρω τηλεγραφήματος, ἐσκέπτετο ὅλα αὐτὰ, ἀ-

νεμνήσθη τῆς μικρᾶς Ζυλλεχᾶ τὴν ὁποίαν τελείως εἶχε λησμονήσει.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἐσκέφθη, ὅτι ἡ μικρὰ εἶνε ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κομιτάτου, καὶ πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ ἀδιάφορον κατὰ ποῖον τρόπον, εἴτε διὰ σημείων ἢ ἄλλως πως... εἶδον κωφαλάλους συνεννοουμένους πολὺ καλά. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἐννοήσῃ ἡ κόρη αὕτη ἀφοῦ μάλιστα φαίνεται ἀρκετὰ ἐξυπνη· μήπως ὑποκρίνεται;... Πρέπει ἅπαξ διὰ παντὸς νὰ ἡσυχάσω ἀπὸ τὸ ζήτημα αὐτό. Διέταξε δὲ τὴν ἄμεσον προσαγωγήν της.

Ὁ εὐνοῦχος ἐν τούτοις, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ Ἄνακτος ἐπέστρεψε λέγων ὅτι ἡ Ζυλλεχᾶ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸ χαρέμιον.

— Πῶς; ἀνεφώνησεν ὁ Σουλτάνος. Τὴν ἥρπασαν ἀπὸ τὸ ἀνάκτορόν μου;

— Ὄχι, Μεγαλειότατε, δὲν πρόκειται περὶ ἁρπαγῆς, ἀλλὰ εἶνε εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Βουργανεδδὶν πλησίον τῆς Κάλφα Σαφνὰζ χανούμ.

— Κατὰ διαταγὴν τίνος καὶ ἀπὸ πότε;...

— Ἔμαθον, Μεγαλειότατε, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ πρίγκηπος ἀπὸ δύο καὶ πλέον ἑβδομάδων.

Ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν ἱκανοποίει ποσῶς τὸ πεπρωμένον πνεῦμα τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Εἰς τοῦτο διέκρινε νέον συνωμοτικὸν σχέδιον κατὰ τοῦ προσώπου του, διέταξε δὲ νέαν ἀνάκρισιν σχετικῶς μὲ τὴν ἀναχώρησιν τῆς κόρης. Τέλος ἔμαθε τὴν ἀλήθειαν. Ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ κάλφα εἶχε παραλάβει ταύτην εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πρίγκηπος,

παρὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν γυναικῶν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ χαρεμίου, αἱ ὁποῖαι ἀνθίσταντο. Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διέταξε νὰ μεταφέρουν τὸ παιδίον ἀμέσως εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ νὰ τὸ κλείσουν εἰς τὸ χαρέμιον. Ἡ διαταγή του ἐξετελέσθη.

Ἐπανέφερον τὴν Ζυλλεχὰ εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ τὴν ἔκλεισαν εἰς τὸ χαρέμιον.

Ἀκολούθως ὁ Σουλτάνος πρισεκάλεσε τὴν Σαφνὰζ Κάλφα.

— Διατὶ ἀπήγαγες τὴν μικρὰν χωρὶς διαταγήν μου ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος μόλις ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν του ἡ Σαφνάζ.

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ τρομοκρατημένη παρετήρει τὸ δάπεδον καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ ἀπαντήσῃ.

— Ὠμίλει λοιπόν, ἐβρυχήθη ὁ τύραννος, ὁμολόγησον τὸ ἔγκλημά σου. Ἤθελες νὰ τὴν φυγαδεύσῃς· δὲν εἶνε ἔτσι;

— Μεγαλοδύναμε Βασιλεῦ, ἐψέλλισεν ἡ δυστυχὴς, πῶς εἶνε δυνατὸν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης νὰ συλλάβῃ τοιαύτας ὑποψίας ἐναντίον μου;

— Τότε διατὶ ἐπῆρες τὴν μικρὰν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βουρχανεδδὶν ἐφέντη;

— Τὴν συνεπάθησα πολὺ καὶ ἤθελον νὰ τὴν ἐγω κοντά μου. Δὲν ἐγνώριζα δὲ, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμω. Ἐὰν ἠμποροῦσα νὰ φαντασθῶ πρὸς στιγμὴν, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης θὰ δυσηρεστεῖτο, βεβαίως δὲν θὰ τὸ ἔπραττον, ἀλλά...

— Ἠγνόεις λοιπὸν, ὅτι ἡ μικρὰ αὕτη ἦτο μετ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι συνωμώτουν ἐναντίον μου· διέκοψεν ὁ Σουλτάνος.

SISMANOGLIO

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε τὸ ἠγνόουν, ἀπήντησεν ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ διὰ τρεμούσης φωνῆς.

Ἀορίστως εἶχον ἀκούσῃ, ὅτι εἰς μίαν οἰκίαν τοῦ Σκούταρι, κατά τινα ἀνάκρισιν, εἶχον εὕρῃ τὴν μικρὰν αὐτὴν, ἀλλὰ οὐδόλως ὑπωπτεύθην, ὅτι τὸ ἀθῶον αὐτὸ παιδίον ἠδύνατο νὰ συνωμοτῇ κατὰ τῶν πολυτίμων ἡμερῶν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ μέχρι σήμερον ἀρνοῦμαι νὰ πιστεύσω, ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε ἔνοχος ἡ μικρά....

— Πῶς; τολμᾷς νὰ τὴν ὑπερασπίζῃς ἐνώπιόν μου; ἔκραξεν ὁ τύραννος. Θέλεις νὰ μὲ διαψεύσῃς...

— Ὁ Θεὸς φυλάξοι με ἀπὸ τὸ τοιοῦτον... Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπὶ δέκα πέντε ἤδη ἡμερῶν ζῶ μὲ τὸ παιδὶ αὐτὸ, ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ δυστυχὲς αὐτὸ εἶνε ἐντελῶς ἀθῶον...

— Ὥστε εὑρῆκες τὸν τρόπον νὰ συνομιλήσῃς μαζῆ της; ἠρώτησεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

— Δηλαδὴ διὰ σημείων κατώρθωσα νὰ τῆς δώσω νὰ ἐννοήσῃ μερικὰ πράγματα, ἐψέλλισεν ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ, ἡ ὁποία ἀντελήφθη, ὅτι διέπραξεν ἀπερισκεψίαν.

— Πῶς γνωρίζεις λοιπὸν, ὅτι αὕτη εἶνε ἀθῶα, καθὼς ἰσχυρίζεται. Ἂς ἴδωμεν λέγε λοιπὸν, ἐπέμεινεν ὁ τύραννος.

Τεταραγμένη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ μόλις ἠδυνήθη νὰ ψελλίσῃ·

— Ὑποθέτω, ὅτι εἶνε ἀθῶα, δὲν γνωρίζω ὅμως τίποτε ὡρισμένον.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ παρατηρῶν τὴν σύγχησιν

τῆς νεαρᾶς γυναικὸς κατελήφθη ὑπὸ μεγαλειτέρων ἔτι ὑπονοιῶν.

— Πολὺ ταράσσεται διὰ τὸ κορίτσι αὐτό· κἄτι λάκκον θὰ ἔχῃ ἡ φάβα...

Εἶτα ἀνέκραξεν αἰφνιδίως.

— Τώρα ἠννόησα, ὅτι συνωμοτεῖς καὶ σὺ μετὰ τῶν ἐχθρῶν μου. Καὶ σὺ δολοπλοκεῖς ἐναντίον μου, ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων αὐτῶν εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἐμπιστοσύνη μου σὲ ἀνύψωσεν εἰς τόσον ἐπίζηλον θέσιν. Καὶ σὺ ἀκόμη τὴν ὁποίαν ἐνόμιζον πιστὴν καὶ τῆς ὁποίας ἐσχάτως μάλιστα ἠθέλησα νὰ ἀνταμείψω τὰς ὑπηρεσίας διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ μεγαλειτέρου παρασήμου ἀπὸ τὰ δεδόμενα εἰς τὰς γυναῖκας, συνωμοτεῖς ἐναντίον μου.

— Μεγάλε Βασιλεῦ, αἱ ὑποψίαι τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος δὲν εἶνε δίκαιαι. Ἐπιμαρτύρομαι τὸν Θεὸν, ὅτι οὐδέποτε ἐλησμόνησα τὴν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα πίστιν καὶ ἀφωσίωσιν, ἔκραξεν ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ συγκεκινημένη μέχρι δακρύων....

— Θὰ τιμωρηθῇς κατὰ τρόπον φρικώδη καὶ σὺ καὶ αὐτὴ μαζῆ σου. ἔκραξεν ὁ τύραννος. Τώρα ἀμέσως θὰ δώσω διαταγὰς νὰ τὴν ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ τρομερώτερα βασανιστήρια μέχρις ὅτου ἀποφασίσῃ νὰ ὁμιλήσῃ...

— Μὴ τὸ κάμετε, Μεγαλειότατε, ὁρκίζομαι πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ὅτι ἡ Ζυλλεχᾶ εἶνε ἀθῶα, ἐκραύγασεν ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ, πίπτουσα γονυπετής. Λυπηθῆτε τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι..

Ρῖγος διέδραμεν ἀίφνης τὸ σῶμα τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

— Σήκω, διέταξε.

Ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ ἠγέρθη.

— Τί εἶπες;ἐπανέλαβέ το.ἐθρυχήθη ὁ τύραννος.

— Εἶπον, λυπηθῆτε τὸ κοριτσάκι αὐτὸ, εἶνε ἐντελῶς ἀθῶον...

— Ὄχι, δὲν εἶπες αὐτὸ, ἐπρόφερες ἕνα ὄνομα. Εἶπες ἡ Ζυλλεχᾶ εἶνε ἀθῶα... Ποιὰ εἶνε αὐτὴ ἡ Ζυλλεχᾶ;

— Τὸ κοριτσάκι αὐτὸ ἐψέλλισεν ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ συντετριμμένη.

— Πῶς γνωρίζεις τὸ ὄνομά της, ἐκραύγασεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ παρατηρῶν τὴν κάλφαν εἰς τὸ λευκὸν τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ ὀπισθοχώρησεν ἔντρομος, μὴ δυναμένη νὰ προφέρῃ λέξιν.

Ἠννόησε τὴν φρικώδη ἀπρονοησίαν, ἣν εἶχε διαπράξει καὶ τὸ ἀδιέξοδον, εἰς τὸ ὁποῖον περιέπεσεν. Ἐξερράγη εἰς λυγμούς.

— Πῶς γνωρίζεις τὸ ὄνομα αὐτό; ἐπανέλαβεν ὁ Σουλτάνος ὑψῶν τὴν φωνήν. Ποῖος σοῦ τὸ ἔμαθε; Λέγε, ἀπάκρισου ἀμέσως.

Ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ ἤγειρε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν Σουλτάνον.

Ἡ ἔκφρασις τῆς ὀργῆς καὶ τῆς μανίας, ἣν ἀνέγνωσεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ τυράννου ἐπηύξησε τὸν τρόμον της.

Καὶ ἐν τούτοις ἔπρεπε νὰ ἀπαντήσῃ... Αἴ-

φνης συναθροίζουσα ὅλην τὴν ψυχικήν της δύναμιν ἐψιθύρισε διὰ φωνῆς μόλις ἀκουομένης·

— Ἐγὼ τῆς ἔδωσα τὸ ὄνομα αὐτό.

Καίτοι ἡ ἐξήγησις αὕτη ἦτο πολὺ εὐλογοφανὴς ἤρχετο ἐν τούτοις πολὺ ἀργὰ ὥστε δὲν ἱκανοποίησε τὸν Σουλτάνον.

— Ψεύδεσαι, ἐκραύγασε.

—Ἐγὼ τῆς ἔδωκα τὸ ὄνομα αὐτό, ἐπανελάμβανεν ἡ δυστυχὴς γυνή, ἐπιμένουσα ἄπελπις εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐβύθισε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ μανδύου του καὶ ἐξήγαγεν ἓν πολύκροτον.

Διευθύνας αὐτὸ κατὰ τῆς κάλφα ἐκραύγασε διὰ φωνῆς τρομερᾶς·

—Πές μου τὴν ἀλήθειαν εἰ δὲ μὴ σὲ σκοτώνω σὰν σκύλλα....

Ἡ γυνὴ εἶδε τὴν κάνην τοῦ πολυκρότου λάμπουσαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ ἐφρικίασεν. Εἶτα ἐξέβαλε κραυγὴν ὀξεῖαν, ὠπισθοχώρησε κατὰ δύο βήματα καὶ ὕψωσε τοὺς βραχίονας ἐκ τρόμου.

—Λέγει;ἐπανέλαβεν ὁ τύραννος, ἐξακολουθῶν νὰ προτείνῃ τὸ ὅπλον του κατὰ τῆς γυναικός.

—Λύτή μοῦ τὸ εἶπεν, ὡμολόγησε τέλος, ἐπανελθοῦσα εἰς ἑαυτήν.

—Ποιὰ αὐτή; ἐπανέλαβεν ὁ Χαμήτ.

—Ἡ ἰδία, τὸ κοριτσάκι μοῦ εἶπε τὸ ὄνομά του.

—Πῶς συμβαίνει αὐτό; ἀφοῦ εἶναι κωφάλαλος καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὁμιλήσῃ;....

—Ὄχι, Μεγαλειότατε, ὁμιλεῖ καὶ ἀκούει, ἀλ-

ΕΘΝΙΚΟ ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ

λ' ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μήπως τὴν ἀναγκάσουν νὰ ὁμολογήσῃ τὰ πάντα, προσεποιεῖτο τὴν κωφάλαλον. Αὐτὴ εἶναι ὅλη ἡ ἀλήθεια. Τώρα ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἂς μὲ κάμῃ ὅ,τι θέλει, ἀλλ' ἂς μὴ βλάψῃ τὸ καϋμένο τὸ κοριτσάκι αὐτό.

—Ποιὸ εἶναι τὸ κορίτσι αὐτό;

—Εἶναι κόρη τοῦ Χακκῆ βέη, ἀπήντησεν ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ, ἡ ὁποία εἶχε πλέον ἀποφασίσει νὰ ὁμολογήσῃ τὰ πάντα.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐπανέθεσε τὸ πολύκροτον ἐν τῷ θυλακίῳ του.

Ἡ ὀργή του νῦν εἶχε παρέλθει καὶ χαρὰ ἐν-ν δόμυχος εἶχε διαδεχθῇ αὐτήν.

Τέλος ἐκράτει εἰς χεῖράς του κάποιον. Ἐξ αὐτοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ πληροφορίας.

—Ἀφοῦ ἐγνώριζες, ὅτι ἡ μικρὰ αὐτὴ προσποιεῖται, πῶς ἐστιώπησες μέχρι σήμερον; διατί δὲν τὸ ἔλεγες; ὥστε εἶσαι συνένοχος καὶ σύ.

—Ὄχι· δὲν εἶμαι συνένοχός των. Ἂς εὐαρεστηθῇ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης νὰ μὲ ἀκούσῃ πρὸς στιγμήν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι δὲν ἐτόλμησα νὰ ἀποκαλύψω τὸ μυστικόν, φοβουμένη μήπως ἐπισύρω ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μικρᾶς αὐτῆς τὴν δικαίαν ὀργὴν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.... Ἡ ὡραιότης τῆς μικρᾶς καὶ ἡ εὐφυΐα της μοῦ ἔκαμαν τόσην ἐντύπωσιν, μὲ κατέθελξαν τόσον, ὥστε δὲν ἠθέλησα νὰ γείνω αἰτία ἐγώ, διὰ νὰ πάθῃ κακόν. Μάλιστα εἶμαι ἕνοχος ἔναντι τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην νὰ πράξω ἄλλως. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ ὑποστῶ τὴν τιμωρίαν, τῆς ὁποίας εἶμαι ἀξία. Ἀλλὰ σᾶς καθικετεύω, ὦ Μεγάλε Βασιλεῦ, λυπηθῆτε το παιδὶ αὐτό. Μὴ τὴν τιμωρῆτε, ὦ Κύριέ μου.....

—Αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειά, εἶπεν ὁ τύραννος πρὸς αὐτὴν τραχέως.

Κατόπιν διέταξε νὰ φυλακισθῇ ἡ Σαφνὰζ χανούμ, ἐπιφυλασσόμενος νὰ λάβῃ ἀργότερον τὰς δι' αὐτὴν ἀποφάσεις του.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δι‌ηυθύνθη ἀμέσως πρὸς τὸ χαρέμιόν του καὶ ἐζήτησε νὰ ἴδῃ τὸν θάλαμον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκετο ἡ Ζυλλεχά. Δύο κάλφαι τὸν ὡδήγησαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ δωματίου, πρὸ τοῦ ὁποίου ἐφρούρουν δύο εὐνοῦχοι.

Ἡ μία ἀπὸ τὰς κάλφας, ἥτις ἐκράτει τὴν κλεῖδα, ἤνοιξε τὴν θύραν. Ὁ Σουλτάνος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον νευρικός. Αἴφνης ἐξέβαλε κραυγὴν ὀργῆς καὶ ἐκπλήξεως.

Τὸ δωμάτιον ἦτο κενόν....

Αἱ δύο γυναῖκες καὶ οἱ εὐνοῦχοι, οἱ φυλάττοντες παρὰ τὴν θύραν, ἀκούσαντες τὴν κραυγήν, τοῦ κυρίου των, προυχώρησαν ὀλίγα βήματα εἰς τὸ δωμάτιόν.

—Ποῦ εἶναι αὐτή; Κανεὶς δὲν εἶναι ἐδῶ, ἐκραύγασεν ὁ Χαμὴτ διὰ τρεμούσης φωνῆς.

Κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ ἀπαντήσῃ.

—Τὴν ἐφυγαδεύσατε, ἄτιμοι συνωμόται, τὴν ἐφυγαδεύσατε, εἴσθε σύμφωνοι μαζῆ της διὰ νὰ συνωμοτῆτε ἐναντίον μου. Ἔννοια σας· ξεύρω ἐγὼ ὅμως νὰ σᾶς τιμωρήσω ὅλους....

Κατόπιν βλέπων τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον ἔσπευσε ἀμέσως πρὸς αὐτό.

Σχοινίον μετὰ κόμβων ἐκρέματο ἐκ τοῦ παραθύρου μέχρι τοῦ ἐδάφους.

—Ἰδού· ἀπ' ἐδῶ ἐδραπέτευσε. Νὰ τὴν εὕρητε γρήγορα, ἐκραύγασεν ὁ τύραννος ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

Οὗτοι ἔσπευσαν δρομαῖοι νὰ ἐκτελέσουν τὰς διαταγὰς τοῦ Κυρίου των, εὐχαριστημένοι κατὰ βάθος, διότι οὕτω διέφευγον τὴν ὀργὴν καὶ τὰς ὑποψίας τοῦ τυράννου.

Ὅταν ὁ Χαμήτ εὑρέθη μόνος ἐν τῷ δωματίῳ, ἐρρίφθη συντετριμμένος ἐπὶ μιᾶς ἕδρας.

—Ὄχι, ὄχι, ἐψιθύριζεν, ἀδύνατον νὰ ὑπομείνω ὅλα αὐτά. Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀνάκτορά μου ἀκόμη μὲ προβίδουν, συνωμοτοῦν ἐναντίον μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ἡ εὐτυχία τοῦ Χασὰν

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἠπατᾶτο νομίζων, ὅτι ἄλλοι εἶχον βοηθήσῃ τὴν Ζυλλεχᾶ νὰ δραπετεύσῃ.

Ἡ νεᾶνις εἶχε κατορθώσῃ τὰ πάντα ἄνευ τῆς βοηθείας οὐδενός.

Ἀφ' ὅτου διέμενε μετὰ τῆς Ζυλλεχᾶ χανούμ εἰς τὸ κονάκιον τοῦ Μπουρχανεδδὶν ἐφέντη, ἡ Ζυλλεχᾶ ἔζη ἐντελῶς ἐλευθέρα.

Περιεφέρετο εἰς τὸ ἐκτεταμένον ἄλσος τοῦ Γιλδὶζ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας καὶ ἔπαιζε μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ζώων.

Εἶχεν ἀποκτήσῃ οἰκειότητα μὲ ὅλους τοὺς κηπουρούς. Οὗτοι σαγηνευμένοι ἀπὸ τὴν ὡραιότητά της καὶ συμπαθοῦντες πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην ἀσθένειάν της μετεχειρίζοντο ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσουν.

Τὰ ὡραιότερα ἄνθη τοῦ κήπου καὶ οἱ εὐχυμότεροι τῶν καρπῶν ἦσαν εἰς τὴν διάθεσίν της.

Ἠδύνατο νὰ συλλέγῃ αὐτοὺς ἐλευθέρως. Κανεὶς δὲν ἀντετίθετο πρὸς τοῦτο.

Καὶ ἐν τούτοις ἡ Ζυλλεχᾶ δὲν ἦτο εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν κατάστασίν της.

Ἠσθάνετο ὅτι ἦτο φυλακισμένη. Ἐν φυλακῇ ἐκτεταμένῃ καὶ ὡραίᾳ μέν, ἀλλὰ πάντοτε φυλακῇ...

Μόνη φροντίς της ἦτο πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ὡραῖον αὐτὸν παράδεισον διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ πλησίον τῶν φίλων της.

Καὶ ἔπειτα ἐσκέπτετο ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπ' ἄπειρον.

Δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος μήπως σήμερον ἢ αὔριον ἀνακαλυφθῇ τὸ τέχνασμά της; τότε τί θὰ συνέβαινε;

Ἀφ' ὅτου ἔζη μετὰ τῆς Σαρνὰζ χανούμ μόνη της σκέψις ἦτο νὰ ἐξεύρῃ τρόπον ἀποδράσεως, τὸν ὁποῖον καὶ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν ἅμα τῇ πρώτῃ εὐκαιρίᾳ, ἥτις θὰ ἐπαρουσιάζετο.

Ὑπὸ τὸ πρόσχημα, ὅτι ζητεῖ σχοινίον διὰ νὰ «παίξῃ τὸ σχοινάκι» κατώρθωσε νὰ εὕρῃ ἀρκετὸν σχοινίον εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαμε κόμβους, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ τῆς χρησιμεύσῃ τοῦτο ὡς κλίμαξ.

Εἶχε φυλάξῃ μετὰ προσοχῆς τὸ σχοινίον εἰς τὸ δωμάτιόν της σκεπτομένη ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ

τῆς ἐπαρουσιάζετο ἡ εὐκαιρία πρὸς χρησιμοποίησιν.

Τὴν πρωΐαν, ἐνῷ ἐνεδύετο ἡ θύρα τοῦ δωματίου της ἠνοίχθη αἴφνης καὶ ἡ Σαφνὰζ χανούμ ἀνάστατος ὥρμησεν ἐντὸς αὐτοῦ.

— Κόρη μου ἐκραύγασεν ἡ δυστυχὴς γυνή. Ἔχω ἕνα πολὺ κακὸν νέον νὰ σοῦ ἀναγγείλω. Πρόσεξε νὰ ἔχῃς θάρρος καὶ ψυχραιμίαν.

— Τί τρέχει ἠρώτησεν ἡ Ζυλλεχᾶ, τὴν ὁποίαν ὁ πρόλογος αὐτὸς συνεκίνησε μεγάλως.

— Ὁ Σουλτάνος διέταξε νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ φαίνεται ὅτι εἶνε πολὺ ἐξωργισμένος ἐναντίον μας, διότι σὲ ἐφέραμεν ἐδῶ χωρὶς νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν. Πολὺ πιθανὸν νὰ μὲ καλέσῃ καὶ ἐμένα νὰ δώσω ἐξηγήσεις.

— Τί δυστυχία νὰ ἐκτίθεσθε εἰς κίνδυνον ἐξ αἰτίας μου, ἔκραξεν ἡ νεᾶνις.

— Μὴν ἀνησυχῆς δι' ἐμὲ, εἶπεν ἡ Σαφνὰζ χανούμ... θὰ εὕρω τρόπον ἐγὼ νὰ ὑπεκφύγω, ἀλλὰ σὺ τί θὰ κάμῃς; Φαίνεται πῶς ἦλθον πολὺ σοβαραὶ εἰδήσεις, ἐκ Σκοπείων καὶ Θ)νίκης διὰ τὰ κινήματα τῶν ἐπαναστατικῶν. Ὁ Σουλτάνος ἔγειναν μανιώδης καὶ ἡ ὀργή του φαίνεται ὅτι θὰ στραφῇ ἐναντίον σου.

— Θεέ μου, Θεέ μου, τί θέλει ἀπὸ μένα; ἔκραξεν ἡ Ζυλλεχᾶ τεταραγμένη.

— Φοβοῦμαι μήπως θὰ καταφύγῃ εἰς νέα μέσα, μήπως μεταχειρισθῇ τὴν βίαν νὰ σὲ ἀναγκάσῃ νὰ ὁμιλήσῃς. Πρόσεξε μήπως δείξῃς ἀδυναμίαν.

— Μὴ φοβεῖσαι εἶπε τὸ παιδίον ὑπερηφάνως. Ἡ κόρη τοῦ Χακκῆ πασᾶ δὲν θὰ δείξῃ ἀδυναμίαν.

— Μπράβο, ἔκραξεν ἡ Σαφνὰζ χανούμ. Γνωρίζεις πῶς ἐὰν ὡμιλήσῃς, ἐὰν ὡμολογήσῃς ὄχι μόνον σὺ, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ καὶ ὅλοι οἱ φίλοι μας εἴτ' ἄλλοι θὰ πάθωμεν συμφοράς.

— Ὁρκίζομαι πῶς δὲν θὰ ἠμπορέσουν οὔτε συλλαβὴν νὰ ἀποσπάσουν ἐκ τοῦ στόματός μου, ἀπήντησεν ἡ Ζυλλεχᾶ ἐπισήμως. Ὅτι καὶ ἂν συμβῇ θὰ παραμείνω κωφάλαλος.

Ἡ Σαφνὰζ χανούμ ἔλαβε τὴν καρασίδα εἰς τοὺς βραχίονάς της καὶ ἀφοῦ ἠσπάσθη αὐτὴν μετὰ στοργῆς τῆς—εἶπε ἐνῷ οἱ ὀφθαλμοί της ἐπληροῦντο ἀφθόνων δακρύων.

— Κόρη μου ἐνδύσου γρήγορα καὶ ἔσο ἑτοίμη. Ὁ Θεὸς ἂς εἶνε μαζῆ σου.

Ὅταν ἡ Ζυλλεχᾶ ἀπέμεινε μόνη ἀνεστέναξεν ἐν βάθους καρδίας.

Καίτοι προσεπάθει νὰ δείκνυται ἤρεμος ἐν τούτοις ἦτο βαθύτατα συγκεκινημένη.

Αἴφνης ἀνεμνήσθη τοῦ σχοινίου, ὅπερ εἶχε κρύψῃ ἐντὸς τοῦ δωματίου της.

— Πρέπει νὰ τὸ πάρω μαζῆ μου; διηρωτήθη.

Ἀκολούθως ἐσκέφθη·

—Ἐὰν ἔλθουν εἰς τὸ ἀνάκτορον καὶ ἐρευνῶντες εὕρουν τὸ σχοινίον, ἡ θέσις μου θὰ δεινωθῇ.

Ἤνοιξε τὸ ἐρμάριον, ἐν τῷ ὁποίῳ εἶχε τὸ σχοινίον τῆς σωτηρίας. Αἴφνης δὲ ἀφοῦ τὸ παρετήρησε μὲ ὄμμα περίφροντι, τὸ ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ ἐρμαρίου καὶ δι' ἀποτόμου κινήσεως περιέβαλε δι' αὐτοῦ τὸ σῶμά της καὶ τὸ ἐσκέπασεν μὲ τὸ ἔνδυμά της.

SISMANOGLIO

Ἔπειτα ἐπὶ μακρὸν κατωπτρίζετο ἔμπροσθεν τοῦ μεγάλου κατόπτρου.

—Κανεὶς δὲν θὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἔχω ἐπάνω μου τὸ σχοινίον τοῦτο.

Καὶ οὕτω ἐπετάχυνε τὴν ἀμφίεσίν της.

Μετ' ὀλίγον ἦλθον εἰς ἀναζήτησίν της.

Εὐθὺς ὡς ἔφθασεν εἰς Γιλδὶζ τὴν ὡδήγησαν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ χαρέμιον.

Ἐν τῇ ψυχρᾷ ὑποδοχῇ καὶ τῶν ὑπόπτων ὀλεμμάτων, μὲ τὰ ὁποῖα τὴν παρετήρουν αἱ ἐν τῷ χαρεμίῳ γυναῖκες συνεπέρανεν ὅτι προσήρχετο ὑπὸ κακοὺς οἰωνούς. Ἠννόησε δὲ ὅτι θὰ ἐξέσπα ταχέως ἡ μαινομένη καταιγίς.

Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα προσεπάθησε νὰ συγκρατήσῃ ἐπιμελῶς τὴν συγκίνησίν της.

Τὴν ὡδήγησαν τοιουτοτρόπως εἰς ἓν δωμάτιον, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἔκλεισαν καλῶς τὴν ἐγκατέλειψαν χωρὶς ποσῶς νὰ τῇ ἀπευθύνωσι κανένα λόγον, καθ' ὃν χρόνον τὴν μετέφεραν ἐκεῖ.

Ἀμέσως ἡ κόρη ἐπλησίασε πρὸς τὴν θύραν, προσηλώσασα τὰ ὦτά της διὰ νὰ ἀκούσῃ τὸν κρότον τῶν ἀπομακρυνομένων βημάτων.

—Δὲν πρέπει νὰ χάσω οὐδὲ στιγμήν, εἶπε καθ' ἑαυτήν, διότι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν δύνανται νὰ ἐπανέλθουν, ἵνα μὲ παραλάβουν.

Ἤνοιξε τὸ πρὸς τὸν κῆπον παράθυρον.

—Τὸ σχοινίον δὲν θὰ φθάσῃ ἕως τὸ ἔδαφος, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ πηδήσω...

Ἐκτυλίξασα δὲ τὸ σχοινίον καὶ προσδέσασα αὐτὸ ἐπὶ μιᾶς σιδηρᾶς τοῦ παραθύρου ῥάβδου ἀνῆλθεν

ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὠλίσθησε ἠρέμως πρὸς τὸ ἔδαφος. Κατώρθωσε δὲ ὅλα ταῦτα μὲ δεξιότητα καὶ ψυχραιμίαν καταπληκτικήν.

—Μολονότι, εἶπε καθ' ἑαυτήν, παρετήρησα ὅτι οὐδεὶς μὲ εἶδε δραπετεύουσαν ἐκ τοῦ παραθύρου, πρέπει ἐν τούτοις νὰ προσέξω μήπως προβάλῃ τις αἰφνιδίως ἀπὸ τὸν κῆπον.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ σχοινίον, ὅπως ἄλλως τε πρὸ ὀλίγου εἶχεν ὑποθέσει ἦτο κοντόν, ἐδέησε νὰ πηδήσῃ ἀπὸ ὕψους δύο μέτρων χωρὶς εὐτυχῶς νὰ πάθῃ τι, καθόσον τὸ ἔδαφος ἦτο μαλακόν.

Πέριξ αὐτῆς οὐδεὶς ὑπῆρχε. Προυχώρησεν εἰς τὸν κῆπον, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε κάλλιστα μὲ βῆμα ἀθόρυβον. Ἀπομακρυνθεῖσα δὲ κἄπως ἐτάχυνε τὸν δρόμον καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ κονάκιον τοῦ Μπουρχανεδδὶν ἐφέντη. Μειδιῶσα ἐχαιρέτα διὰ τῆς χειρὸς τοὺς ὀλίγους κηπουροὺς, οὓς συνήντα.

Τέλος ἠμικρὰ ἐπλησίασε νὰ εἰς τὸ κονάκιον ἔνθα ὑπῆρχε μία κλίμαξ, τὴν ὁποίαν οἱ κηπουροὶ ἐχρησιμοποίουν διὰ τοὺς ὑψηλοὺς τῶν δένδρων κλάδους.

Παρ' ὅλην δὲ τὴν ἀδυναμίαν τῶν βραχιόνων της τὴν ἀνήγειρε καὶ τὴν ἔφερε πρὸς τὸν τοῖχον, ὅστις περιβάλλει ὅλα τοῦ Γιλδίζ τὰ ἐξαρτήματα.

Τὸ ἀκαλλιέργητον αὐτὸ μέρος τοῦ κήπου, τὸ ὁποῖον ἔβριθε παλαιῶν δένδρων ἦτο τελείως ἔρημον. Οἱ κηπουροὶ δὲν ἤρχοντο ποτὲ ἐκεῖ. Ἐστήριξε τὴν κλίμακα εἰς τὸν τοῖχον καὶ ἀνῆλθεν ὅλας τὰς βαθμίδας. Τὴν στιγμὴν ὅμως, καθ' ἣν ἀποτόμως ἐπῆδα ἐπὶ τοῦ τοίχου ἔπεσεν ἡ κλίμαξ. Κραυγὴ ἀπελπισίας διέφυγε τῶν χειλέων της, διότι ἐσκόπει νὰ

χρησιμοποιήση αὐτὴν καὶ διὰ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ τείχου ὅπως νὰ κατέλθῃ.

Ἐπείσθηδὲ πλήρηςἀπελπισίαςδιὰ τοῦβλέμματός της, ὅτι **δὲν ἠδύνατο νὰ πηδήση** ἀπὸ τόσον ὑψη. Μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἐπικειμένης συλλήψεώς της, ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀκινησίαν, εἰς ἣν εἶχε καταδικασθῇ, ἐταράχθη ὑπερβολικῶς.

Ἡ δυστυχὴς ἤρχισε νὰ κλαίῃ, μολονότι μέχρις ὥρας εἶχεν ἐπιδείξῃ ἔκτακτον ἠθικὴν δύναμιν.

Ἤδη θὰ μὲ ζητοῦν οἱ φύλακες, διότι εἶναι ἀδύνατον, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, νὰ παραμείνῃ ἀπαρατήρητος ἡ δραπέτευσίς μου.

Πράγματι μετ' οὐ πολὺ ἠκούσθησαν φωναί.

— Ἰδού, ὅπου ἔρχονται, ἀνέκραξε περίτρομος.

Ἀμέσως δὲ ἐξηπλώθη κατὰ μῆκος τοῦ τείχου διὰ νὰ δώσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν μικρότερον ὄγκον εἰς τὸ σῶμά της. Πράγματι δὲ ἦσαν πέντε φύλακες.

Τὰ βήματα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπλησίαζον.

Ἡ νεᾶνις ἤκουε τὰς φωνάς των χωρὶς ἐν τούτοις νὰ δύναται νὰ ἴδῃ αὐτούς.

Διήρχετοφρικώδεις στιγμὰς φόβου καὶ ἀγωνίας.

Ἐπὶ στιγμὴν ἠσθάνθη, ὅτι διήρχοντο ἀκριβῶς κάτωθεν αὐτῆς καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς της ψιθυρίζουσα·

— Θεέ μου, Θεέ μου, προστάτευσόν με... Καὶ τὸ δυστυχὲς παιδίον ἔτρεμεν ἐκ τοῦ φόβου.

Τέλος τὰ βήματα ἀπεμακρύνθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ οὐδὲν ἤκουσε πλέον.

Οἱ φύλακες δὲν τὴν εἶχον ἰδῇ.

Εἶχε σωθῇ. Ἀλλ' εἰς οὐδὲν ἐχρησίμευε τοῦτο, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε τρόπος νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς θέσεως, ἐν ᾗ εὑρίσκετο.

Καὶ παρέμεινεν οὕτω ἀκίνητος ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἐπὶ πολύ, ἴσως δύο ὅλας ὥρας.

Οὐδένα θόρυβον ἤκουε περὶ ἑαυτὴν οὔτε ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κήπου οὔτε ἐκτός.

— Μήπως δὲν ἀντελήφθησαν ἀκόμη τὴν δραπέτευσίν μου διηρωτᾶτο καθ' ἑαυτήν.

Ἡ θέσις της ἦτο τόσον δύσκολος, ὥστε ἡ δυστυχὴς νεᾶνις δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ τὴν ὑπομείνῃ.

— Ὁ Θεὸς ἂς κάμῃ νὰ γλυτώσω ἀπὸ τὸ μαρτύριον αὐτό, εἶπεν αὕτη μετὰ πικρίας.

Καὶ ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ κλαίῃ, χωρὶς πλέον νὰ προσπαθῇ νὰ καταπνίγῃ τοὺς λυγμούς της.

Τοὐναντίον θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι τὸ ἔκαμνεν ἐπίτηδες διὰ νὰ ἀκουσθῇ...

Αἴφνης φωνή τις ἔφθασεν εἰς τὰ ὦτά της.

— Ζυλλεχᾶ, Ζυλλεχᾶ.

Ἡ νεᾶνις ἀνεσκίρτησεν, ἔπαυσε νὰ κλαίῃ καὶ ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ μέρος ἐξ οὗ προήρχετο ἡ φωνή.

Εἶδε τὸν φίλον της Χασάν.

— Ζυλλεχᾶ, μὴ κλαίῃς, εἶπεν οὗτος, εἶμαι ἐδῶ καὶ δύναμαι νὰ σὲ βοηθήσω.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ φίλου της ἡ νεᾶνις ἀνέκτησεν ὅλον τὸ θάρρος της.

— Τί ζητεῖς ἐδῶ; πῶς ἔμαθες, ὅτι εἶμαι ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἠρώτησεν αὐτόν.

— Αὐτὰ θὰ σοῦ τὰ ἐξηγήσω ἀργότερα, πρὸς τὸ παρὸν πρέπει νὰ κατέβῃς ἀπ' ἐδῶ, ἀπήντησεν

ὁ Χασάν. Θὰ ζητήσω ἕνα σχοινί, κάμε ὑπομονὴν καὶ πρὸ πάντων μὴ κλαίῃς, καὶ θὰ ἐπιστρέψω.

Καὶ ὁ Χασὰν ἀπεμακρύνθη τρέχων. Ἡ Ζυλεχᾶ ἀνέμενε νῦν ἤρεμος τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Χασάν.

Ἐν τούτοις οὗτος ἐβράδυνε νὰ ἐπανέλθῃ.

Ὁ καλπασμὸς καὶ ὁ βηματισμὸς ἵππων πολλῶν ἐτάραξε καὶ πάλιν τὴν νεάνιδα, ἥτις ἐνστίκτως ἀνέλαβε τὴν προτέραν στάσιν της.

Ἦτο περίπολος ἐφ' ἵππου διερχομένη.

Οἱ ἄνδρες αὐτῆς περιπλανηθέντες καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν οὐδὲν ὕποπτον πρόσωπον εἶχον συναντήσῃ καθ' ὁδόν.

Τὸ ὄνομα καὶ μόνον τοῦ Γιλδὶζ ἐνέπνεε τόσον τρόμον, ὥστε οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν περίβολον αὐτοῦ.

Ἕνεκα τούτου οἱ περίπολοι ἐξετέλουν τὸ ἔργον των μηχανικῶς καὶ ὡς νὰ ἔκαμνον ἀγγαρείαν ἀνωφελῆ οὐδεμίαν δὲ ἔδιδον προσοχήν.

Μόλις οἱ ἔφιπποι ἐξηφανίσθησαν ἀνεφάνη ὁ Χασὰν πνευστιῶν ἐκ κοπώσεως.

Τόσον εἶχε τρέξῃ.

— Ἔχω, ὅ,τι μᾶς χριάζεται, εἶπεν. Ἂς κάμωμεν γρήγορα διὰ νὰ μὴ συμβῇ δυσάρεστόν τι.

— Ναὶ ἀπεκρίθη ἡ νεᾶνις, διότι ἀκούω μάλιστα καὶ φωνὰς ἐκεῖ μακράν, πρὸς τὸ μέρος τοῦ κήπου καὶ φοβοῦμαι μήπως ἔρχονται δι' ἐμένα.

Ὁ Χασὰν ἐκράτει μικρὸν δέμα ὑπὸ μάλης. Ἤνοιξεν αὐτὸ καὶ ἐξεδίπλωσεν ἐπιμήκη σπάγγον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁποίου ἦτο προσδεδεμένον βάρος.

Ἔρριψεν αὐτὸν πρὸς τὴν νεάνιδα.

Εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον προσέδεσε σχοινίον μετὰ κόμβων καὶ εἰς ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐστερέωσε σφυρίον.

— Τώρα, εἶπε, τράβα τὸ σχοινίον. Μὲ τὸ σφυρὶ κάρφωσε τὸ καρφὶ εἰς τὸν τοῖχον καὶ κατέβα. Ἐμπρὸς μὴ φοβεῖσαι.

Ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν αἱ ὁδηγίαι τοῦ νεανίου εἶχον ἐκτελεσθῇ κατὰ γράμμα καὶ ἡ θαρραλέα νεᾶνις ὠλίσθησε κατὰ μῆκος τοῦ σχοινίου.

Ἡ στιγμὴ ἐκείνη ἦτο τρομερὰ διὰ τὸν Χασάν. Ἀφ' ἑνὸς ἐφοβεῖτο μήπως ἡ νεᾶνις ἐξηντλημένη παραιτήσῃ τὸ σχοινίον καὶ πέσῃ κατὰ γῆς, ἀφ' ἑτέρου ἔτρεμε μήπως ἐμφανισθῇ αἰφνιδίως εἷς τῶν φυλάκων καὶ ματαιωθῇ οὕτω ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου τῆς δραπετεύσεως.

Τέλος ἡ νεᾶνις ἐπάτησεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Πᾶμε γρήγορα νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ, εἶπεν ὁ Χασάν. Φοβοῦμαι, ὅτι ἤδη θὰ σὲ ἀναζητοῦν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ Γιλδίζ.

Καὶ ἀμφότεροι ἤρξαντο τρέχοντες, ὅταν ἀπεμακρύνθησαν ἀρκούντως ἐκ τῶν ἀνακτόρων καὶ ἠσθάνθησαν ἑαυτοὺς ἐν ποιᾷ τινι ἀσφαλείᾳ, ἡ νεᾶνις εἶπεν εἰς τὸν νεαρὸν φίλον της·

— Εἰπέ μου τώρα, πῶς ἔμαθες, ὅτι εὑρισκόμην ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ ἦλθες νὰ μὲ βοηθήσῃς;

— Μὰ τὴν πίστιν μου ἀπήντησεν ὁ νέος καὶ ἐγὼ δὲν γνωρίζω καλά, καλά....

— Πῶς δὲν γνωρίζεις; ἠρώτησεν ἡ νεᾶνις παρατηροῦσα διὰ τῶν ὡραίων αὐτῆς ὀφθαλμῶν τὸν σύντροφόν της ἔκπληκτος.

— Ὅταν σήμερον τὴν πρωΐαν ἔμαθον παρὰ τοῦ

Σουλεϋμὰν ἀγᾶ, ὅτι μετεφέρθεις καὶ πάλιν εἰς τὴ Γιλδὶζ καὶ ὅτι σὲ ἀπειλεῖ μέγας κίνδυνος, δὲν ἤξευρα τί ἔκαμνα, εἶπεν ὁ Χασὰν ἐρυθριῶν. Ἔτρεξα ἀμέσως, εἰς τοὺς φίλους μας καὶ τοὺς εἶπα τὰ λυπηρὰ αὐτὰ νέα.. Συνεκινήθησαν καὶ αὐτοὶ ὅπως ἐγὼ, ἐν τούτοις δὲν εὗρον κανένα τρόπον νὰ σὲ βοηθήσουν.

Περίλυπος ἀνεχώρησα ἐκ τοῦ κονακίου τοῦ Δζεμὰλ βέη, εἰς τὸ ὁποῖον συνεδρίαζον.

Ἐνόμιζον ὅτι θὰ σὲ ἄφηναν νὰ ὑποστῇς τὰ βασανιστήρια καὶ ἡ σκέψις αὕτη μὲ κατέθλιβε μεγάλως.

Ἤθελον νὰ ὁρμήσω εἰς βοήθειάν σου, νὰ εὕρω τρόπον διὰ νὰ σὲ ἐξαγάγω ἀπὸ τὴν κόλασιν αὐτὴν ἢ μᾶλλον νὰ συμμεριστῶ τὴν τύχην σου.

Καὶ ἀποτόμως ἤρχισα νὰ τρέχω ὡς ἀλλόφρων πρὸς τὸ μέρος τοῦ λόφου τοῦ Γιλδὶζ χωρὶς νὰ γνωρίζω ἐπακριβῶς τί ἔπραττον.

Ἡ ἀπελπισία μὲ ὤθει εἰς τὰ ἔσχατα μέτρα.

Τοιουτοτρόπως εὑρέθην ὑπὸ τοὺς παχεῖς τοίχους τοῦ περιβόλου τοῦ Γιλδὶζ. Λυσσῶν ἐξ ἀπελπισίας παρετήρουν τοὺς ὑψηλοὺς τοίχους μήπως ἴδω ἢ ἀκούσω τι, ὅταν αἴφνης ἀκούω λυγμούς.... Τὰ λοιπὰ τὰ γνωρίζεις.

Ἤδη εἶνε ἡ σειρά σου νὰ μοῦ διηγηθῇς τὰς δυστυχίας σου ὅλας.

Ἡ νεᾶνις διηγήθη πρὸς αὐτὸν ὅλα τὰ γεγονότα τὰ γνωστὰ ἤδη εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας.

Οἱδύο φίλοι ἐξηκολούθησαν τὸν πρὸς τὸμέροςτοῦ λόφου τὸν δρόμον των.

— Ποῦ πηγαίνομεν τώρα; ἠρώτησεν ἡ νεᾶνις ἔκπληκτος.

— Ἐν πρώτοις εἰς τὸν Δζεμὰλ βέη ἔνθα εὑρίσκονται οἱ φίλοι μας, εἶπεν ὁ Χασάν.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ κονάκιον κείμενον ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Ἀρναοὺτ-Κιοϊ ὁ Σαδὴκ βέης καὶ οἱ δύο φίλοι του συνεσκέπτοντο ἀκόμη.

Ὑπεδέχθησαν μετὰ μεγάλης χαρᾶς τὴν ἄφιξιν τῆς Ζυλλεχᾶ καὶ τὴν παρεκάλεσαν νὰ τοῖς διηγηθῇ τὰς λεπτομερείας τῆς δραπετεύσεως.

Ἐν τούτοις νέα ἀνησυχία ἀπησχόλει τὸ πνεῦμά των.

Ἡ ἐξαφάνισις τῆς νεάνιδος θὰ παρώξυνε καὶ πάλιν τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ θὰ ἐγένετο αἰτία νέων ἐρευνῶν καὶ παντοειδῶν καταδιώξεων καὶ βασανιστηρίων.

— Ἴσως τώρα οἱ μυστικοὶ ἀστυνόμοι καὶ οἱ χαφιέδες ἐτέθησαν εἰς κίνησιν;παρετήρησεν ὁΣαῆ.

— Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ σώσωμεν τὰ δύο παιδία καὶ ἐξασφαλίσωμεν αὐτὰ, εἶπεν ὁ Ἀρήφ.

— Ναὶ, ἀλλὰ πῶς; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης.

Οἱ τρεῖς φίλοι εἰς μάτην κατέτριβον τὸ πνεῦμά των ὅπως ἐξεύρωσι μέσον δυνάμενον νὰ προστατεύσῃ τὴν νεάιδα ἀπὸ τὰς καταδιώξεις τοῦ τυράννου. Ἦτο ἀδύνατον νὰ τὴν κρατήσουν περισσότερον εἰς τὸ κονάκιον τοῦ Δζεμὰλ βέη καὶ ἐξ ἄλλου ἦτο ἐπικίνδυνον νὰ τὴν ἐξαγάγωσι τῆς οἰκίας καὶ τὴν ὁδηγήσωσιν ἀλλαχοῦ.

Ἤδη ἡ Ζυλλεχᾶ εἶχε καταστῇ πρόσωπον γνωστὸν εἰς τὴν ἀστυνομίαν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅ-

τον ἡ μεγάλη αὐτῆς ὡραιότης ἦτο ἀλησμόνητος καὶ διὰ τοὺς ἅπαξ ἰδόντας αὐτήν.

Πολὺ ὀλιγώτερον ἀνησύχουν διὰ τὸν Χασὰν, διότι οὗτος οὐδέποτε εἶχε συλληφθῇ καὶ ἦτο ἄγνωστος εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν διέτρεχεν ἄμεσον κίνδυνον.

— Τὸ μόνον μέσον εἶνε νὰ ἀπομακρύνωμεν τὴν μικρὰν ἐκ τῆς Κων)πόλεως, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης, ἀλλὰ ποῦ νὰ τὴν στείλωμεν μόνην;

— Εἰς Αἴγυπτον, πλησίον τῶν ἐκεῖ φίλων μας. Ὑπάρχουν οἰκογένειαι τουρκικαὶ, αἱ ὁποῖαι θὰ θεωρήσουν εὐτυχίαν των νὰ τὴν φιλοξενήσουν.

Οἱ τρεῖς φίλοι συνεφώνησαν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Μὲ πρώτην εὐκαιρίαν θὰ ἐστέλλετο εἰς Αἴγυπτον ἡ Ζυλλεχᾶ.

Ὁ Χασὰν παρίστατο εἰς τὴν συνδιάλεξιν αὐτὴν καὶ ἤκουσε μετὰ μεγάλης του λύπης τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν διὰ τὴν μικράν του φίλην. Δὲν ἐτόλμησεν ὅμως νὰ κάμῃ οὔτε τὴν ἐλαχίστην παρατήρησιν, ἀφοῦ μάλιστα ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς Ζυλλεχᾶ.

Ἀργὰ τὸ ἑσπέρας ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς, ἐπιμελητὴς τοῦ Μπουρχανεδδὶν ἐφέντη ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ καπάκιον. Εἶχε ἦθος τεταραγμένον καὶ οἱ τρεῖς νεανίαι βλέποντες αὐτὸν ἠννόησαν ἀμέσως, ὅτι τοῦτο θὰ ἐξετυλίχθησαν ἐν τῷ Γιλδὶζ ἀπὸ τῆς πρωΐας.

— Δὲν πρέπει νὰ χάνετε οὔτε λεπτὸν ἔκραξεν ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς. Ἡ ζωή σας διατρέχει μεγάλον κίνδυνον....

— Τί συνέβη λοιπόν; εἴπατέ μας χωρὶς νὰ κρύψετε τίποτε ἀπολύτως.

— Ἔχομεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἀποφασίσῃ νὰ θυσιάσωμεν τὴν ζωήν μας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης.

— Σήμερον τὴν πρωΐαν ἐξηκολούθησεν ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς διὰ τοῦ Χασὰν σᾶς ἐμήνυσα, ὅτι δύο γυναῖκες ἡ Σαφνὰζ χανοὺμ καὶ ἡ Ζυλλεχᾶ μετεφέρθησαν εἰς Γιλδὶζ διὰ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ἀνάκρισιν. Ὁ Σουλτᾶνος ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος νὰ ἀνακρίνῃ τὴν Σαφνὰζ χανούμ. Ἡ κάλφα ὡμολόγησε τὰ πάντα· δηλαδὴ ἀπεκάλυψε τὸ ὄνομα τῆς μικρᾶς τὸ ὄνομα τῶν γονέων της καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἡ μικρὰ προσεποιεῖτο τὴν κωφάλαλον.

Ὁ Σουλτᾶνος μαθὼν τοῦτο ἔσπευσεν εἰς τὸ χαρέμιον, ἤνοιξε τὸν θάλαμον, ἐν ᾧ ἐκρατεῖτο ἡ μικρὰ καὶ ὥρμησεν ἐντός...

— Καὶ παρετήρησεν, ὅτι τὸ πουλάκι εἶχε πετάξῃ, διέκοψεν ὁ Σαῆ βέης γελῶν.

— Πῶς, γνωρίζετε ἤδη τὴν δραπέτευσιν τῆς μικρᾶς Ζυλλεχᾶ;

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Σαῆ βέης, ἀλλ' ἐξακολουθήσατε τὴν διήγησίν σας.

— Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τὴν λύσσαν τοῦ Σουλτάνου, ὅταν παρετήρησε τὴν ἐξαφάνισιν τῆς νεάνιδος. Κατ' ἀρχὰς ἔπαθεν ἓν εἶδος ἀποκαρώσεως, ἀπελπισίας. Ἀλλὰ συνῆλθε ταχέως καὶ ἐγένετο τότε ἔρμαιον παράφρονος ὀργῆς, παρομοίαν τῆς ὁποίας ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἐνθυμοῦνται οἱ ἐν τοῖς ἀνακτόροις.

ISMANOGLIO

Διέταξε νὰ συλληφθῇ ἡ φυγὰς καὶ νὰ προσαχθῇ ἀμέσως πρὸς αὐτόν. Συγχρόνως ἐνέκλεισεν ὅλας τὰς γυναῖκας εἰς τὰ δωμάτιά των. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Σαφνὰζ χανοὺμ κανεὶς δὲν γνωρίζει τί ἐγινε, οὔτε ποῦ εὑρίσκεται...

— Ἀλλ' αἱ ἔρευναι διὰ τὴν σύλληψιν τῆς φυγάδος ἀπέβησαν εἰς μάτην, δὲν ἔχει οὕτω; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης.

— Ὄχι ὅσον νομίζετε, ἀπήντησεν ὁ ἐπιμελητὴς σκυθρωπός.

— Τί ἐννοεῖτε;

— Ἐννοῶ, ὅτι ἡ νεᾶνις δὲν συνελήφθη ἀκόμη, ἀλλὰ εἶνε πιθανόν, ὅτι θὰ εὕρουν τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον κρύπτεται. Αἱ ἔρευναι ἀρχίσασαι ἀμέσως μετὰ τὴν φυγὴν διευκρίνισαν πολλὰ σημεῖα.

Ἐν πρώτοις ἀνεκάλυψαν τὸ σχοινίον, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη ἡ νεᾶνις διὰ νὰ κατέλθῃ ἐκ τοῦ παραθύρου. Εὗρον ὡσαύτως καὶ τὴν κλίμακα τοῦ κηπουροῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ζυλλεχᾶ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ τείχους· κατόπιν τὸ ἄλλο σχοινίον, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησε διὰ νὰ κατέλθῃ ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς, πρὸς τὴν ὁδόν....

— Ναί, ἀλλὰ εὐτυχῶς τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ δὲν δύνανται νὰ ὁμιλήσουν διέκοψεν ὁ Σαδὴκ βέης.

— Ἀκούσατέ με, εἶπεν ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς. Μὲ τὸ σχοινίον μαζῆ εὗρον ἐπὶ τοῦ τείχου καὶ ἓν χονδρὸν καρφίον. Τὰ ἀνεικείμενα ταῦτα ἐδείχθησαν εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τοῦ Βεσικτᾶς καὶ τοῦ Ὀρτάκιοϊ. Τέλος εἷς ἔμπορος τοῦ Ὀρτάκιοϊ ἐδήλωσεν ὡρισμένως, ὅτι εἶχε πωλήσει τὰ

ὀντικείμενα αὐτὰ εἰς ἕνα νεανίαν ὁ ὁποῖος ἦλθε καὶ τὰ ἠγόρασεν ἐν σπουδῇ. Ἀκολούθως δὲ ἔφυγε τρέχων. Ὁ ἔμπορος ἔδωκε λεπτομερῶς, ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ὀνῦ νεανίου καὶ τῶν ἐνδυμάτων, ἅτινα ἔφερεν...

— Καὶ τὰ ὁποῖα συμφωνοῦν τελείως μὲ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἰδικοῦ μας Χασὰν, διέκοψε καὶ πάλιν ὁ Σαῆ βέης γελῶν.

— Τὸ αὐτὸ ἐσκέφθην καὶ ἐγὼ, ὥστε δὲν ἠπατήθην φρονῶν, ὅτι ὁ Χασὰν διημκόλυνε τὴν φυγὴν τῆς Ζυλλεχᾶ... Καὶ θὰ γνωρίζετε βεβαίως τὰ γεγονότα ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον... ἀλλὰ καὶ κἄτι τι ἄλλο....

— Τί ἄλλο; ἐξακολουθήσατε.

— Οἱ ἀποσταλέντες πανταχοῦ κατάσκοποι κατώρθωσαν νὰ μάθωσιν, ὅτι ἡ νεᾶνις μετὰ τοῦ Χασὰν διημυθύνθησαν πρὸς τὸ Ἀρναούτκιοϊ διὰ τῶν λοφίσκων. Φαίνεται, ὅτι τοὺς εἶδον πολλοί.

— Τώρα ὄντως τὰ πράγματα λαμβάνουν σοβαρὰν τροπὴν, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης ταραχθεὶς καὶ αὐτὸς πάρα πολύ.

— Ἀκριβῶς, διὰ τοῦτο σᾶς εἶπον καὶ ἐγὼ, ὅτι ἡ σύλληψις τῆς νεάνιδος εἶνε ζήτημα ὀλίγων μόνον ὡρῶν. Οἱ κλητῆρες καὶ οἱ κατάσκοποι ἀπετέλεσαν ἤδη ἀδιάσπαστον κύκλον περὶ τὰ μέρη ταῦτα. Ὅλοι δὲ οἱ περὶ τὸ Ὀρτάκιοϊ λοφίσκοι ἠρευνήθησαν ἐπιμελῶς. Ἄ, ἐὰν ὁ Χασσὰν μετὰ τῆς Ζυλλεχᾶ κατώρθωνον νὰ φθάσωσιν ἄνευ ἀπευκταίου μέχρι τοῦ ἐν Σισλῇ καταφυγίου μας... Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι δὲν διημυθύνθησαν

πρὸς τὰ ἐκεῖ, διότι κανεὶς δὲν τοὺς εἶδε πρὸς τὸ Νισαντὰς ἢ τὸ Σισλῆ...

— Βεβαίως δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τοὺς ἴδουν ἀφοῦ εὑρίσκονται ἐδῶ εἰς τὸ κονάκιον, διέκοψεν ὁ Σαῆ βέης.

— Πῶς ἐδῶ;... Ποῦ; ἔκραξεν ὁ ἐπιμελητὴς ἔκπληκτος.

— Εἰς τὸ διπλανὸν δωμάτιον.

Ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς ἀνεπήδησεν ἐπὶ τῆς ἕδρας του συγκεκινημένος μεγάλως...

— Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶνε ἱκανοὶ νὰ ἔλθουν νὰ κάμουν ἔρευναν καὶ ἐδῶ, ἐκραύγασε.

— Τί ἠμποροῦμε νὰ κάμωμεν;...

—Εἶνε ἀδύνατον νὰ τοὺς ἐξαγάγωμεν τώρα ἀπ' ἐδῶ, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης τεταραγμένος καὶ αὐτὸς ὅσον καὶ ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς.

Πράγματι, τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἐφαίνετο τόσον ἀκαταλόγιστος, ὥστε οὔτε κἂν λόγος περὶ αὐτῆς ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ.

Ἀλλ' ἐξ ἄλλου καὶ ἡ θέσις των ἦτο σχεδὸν ὑπελπιστική, ἀφοῦ ἡ ἀστυνομία εὑρίσκετο ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν φυγάδων.

Ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς ἡτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ.

— Δὲν ἔχω πλέον τίποτε νὰ σᾶς εἴπω. Τώρα γνωρίζετε, πῶς ἔχουν τὰ πράγματα καὶ κάμετε ὅ,τι θέλετε. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδική μου θέσις εἶνε ἐκ τῶν χειροτέρων, ἐὰν ὁμιλήσῃ ἡ Σαφνάζ χανοὺμ εἶμαι χαμένος. Ἡ μόνη μου ἐλπὶς εἶνε ὁ Μπουρχανεδδὶν ἐφέντης. Ἐὰν οὗτος κατορθώσῃ νὰ σώσῃ τὴν κάλφαν ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ τυράννου

τὰ πάντα ἔχουν καλῶς, ἄλλως σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω εἶμαι χαμένος.

— Προέβη εἰς διαβήματα ὑπὲρ τῆς κάλφας ὁ Μπουρχανεδδίν; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης.

— Ναὶ, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν δὲν ἔφερε κανένα ἀποτέλεσμα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἐφέντης μας ἀγαπᾶται πολὺ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου καὶ ἴσως, ἐὰν ἐπιμείνῃ καὶ πάλιν, ἐπιτύχῃ ὅ,τι ζητεῖ.

Ὁ ἐπιμελητὴς ἐξῆλθε σκυθρωπὸς καὶ ἀπογοητευμένος ἐξ ὅλων τῶν συμβάντων.

Οἱ τρεῖς κομιτατικοὶ ἔσπευσαν ἀκολούθως νὰ προσκαλέσωσι τὴν νεάνιδα καὶ τὸν Χασάν.

Ἀνεκοίνωσαν πρὸς αὐτοὺς τὰς εἰδήσεις, ἃς εἶχε φέρῃ πρὸς αὐτοὺς ὁ Σουλεϋμὰν ἀγᾶς.

— Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ μείνωμεν πλέον ἐδῶ οὔτε λεπτὸν, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης. Πρέπει καὶ σεῖς καὶ ἡμεῖς νὰ ἀπέλθωμεν καὶ τοῦτο πρῶτον διὰ νὰ μὴ ἐνοχοποιήσωμεν τὸν φιλοξενοῦντα ἡμᾶς Δζεμὰλ βέην καὶ δεύτερον διὰ νὰ μὴ πέσωμεν εἰς τοὺς ὄνυχας τοῦ τυράννου.

— Καλὰ, ἀπεφασίσθη λοιπὸν, ἀναχωροῦμεν, εἶπεν ὁ Χασὰν ἀποφαστιστικῶς. Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα...

— Ὦ, ὅσον ἀφορᾷ διὰ χρήματα ἠμποροῦμεν νὰ σᾶς δώσωμεν ὅσα θέλετε, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης... ἀλλὰ πῶς θὰ κάμετε διὰ νὰ μὴ συλλυφθῆτε ὑπὸ τῶν περιπολούντων;

— Θὰ προσπαθήσω καὶ ἐλπίζω νὰ ἐπιτύχω, εἶπεν ὁ Χασὰν μετὰ πεποιθήσεως.

— Εὑρήκατε ἤδη τὸ μέσον;

— Ναὶ ἀπὸ τῆς πρωΐας ἡ Ζυλλεχᾶ καὶ ἐγὼ μόνον αὐτὸ σκεπτόμεθα καὶ μὰ τὴν πίστιν μου εὕρωμεν κατάλληλον σχέδιον.

Οἱ τρεῖς κομιτατικοὶ, παρετήρησαν ἀλλήλους.

— Ἂς ἴδωμεν ὀλίγον τὸ σχέδιόν σας, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης.

— Γνωρίζετε, ὅτι εἰς τὸ σπῆτι ὑπάρχει μία Ἑλληνὶς ὑπηρέτρια;

— Ναὶ ἡ μικρὰ Ἑλένη, διέκοψεν ὁ Σαδήκ.

— Ἀκριβῶς. Ἡ ὑπηρέτρια ἔχει σχεδὸν τὴν ἡλικίαν τῆς Ζυλλεχᾶ καὶ τὸ ἴδιον ἀνάστημα... ἐσκέφθημεν, ὅτι ἡ Ζυλλεχᾶ ἠδύνατο νὰ ἐνδυθῇ τὰ ἐνδύματα τῆς Ἑλένης, νὰ βάλῃ ποδιὰ καὶ μίαν μανδήλαν εἰς τὸ κεφάλι καὶ μετημφιεσμένη οὕτω νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς οἰκίας κρατοῦσα ἕνα πανέρι εἰς τὰς χεῖράς της, ὡς νὰ ἐπήγαινε νὰ ἀγοράσῃ κἄτι ἀπὸ τὸν παντοπώλην. Τοιουτοτρόπως ἐλπίζω, ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ φθάσωμεν εἰς Μπεμπέκι διὰ τῆς παραλίας.

— Καὶ σύ; πῶς θὰ μεταμφιεσθῇς;

— Ἐγώ; ἁπλούστατα θὰ φορέσω ἕνα ἀγγλικὸν ντασκέτον καὶ θὰ φορέσω ἕνα μακρὺ παρδεσοῦ, ποῦ νὰ φθάνῃ ἕως τὰ πόδιά μου.

Ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μᾶς παρακολουθοῦν κανεὶς δὲν μὲ γνωρίζει, ὥστε ὅταν μὲ ἰδῇ νὰ μὲ συλλάβῃ. Ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ δὲ τὰ ὁποῖα ἔδωκεν ὁ μικρέμπορος τοῦ Ὀρτάκιοϊ δὲν θὰ ἠμπορέσουν νὰ μὲ ἀναγνωρίσουν, ἀφοῦ μάλιστα θὰ ἔχω ἐνδυθῇ ὡς σᾶς περιέγραψα.

Ὁ Χασὰν ἐσιώπησεν. Οἱ τρεῖς φίλοι παρετήρησαν ἀλλήλους σκεπτικοί.

Τὸ σχέδιον αὐτὸ τῆς ὀραπετεύσεως δὲν τοῖς ἐφάνη καθόλου ἄσχημον.

Εἰς παρομοίας περιστάσεις δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναί τις ἀπαιτητικὸς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι κατορθώνεις νὰ φύγῃς ἀπὸ τὴν οἰκίαν; ποῦ θὰ μεταβῇς ἀκολούθως;

— Φυσικὰ θὰ εὕρω τὴν Ζυλλεχᾶ, ἡ πρόθεσίς μας ἄλλως τε ἦτο νὰ συναντηθῶμεν εἰς τὸ μεταξὺ Βεβεκίου καὶ Ρούμελη Χησὰρ νεκροταφεῖον.

— Καὶ ἔπειτα;...

— Ἔπειτα,... ὅπου μᾶς φέρῃ ἡ καλὴ ὥρα; ἀπήντησεν ὁ νεανίας σοβαρῶς.

— Πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν ταχέως, διότι ὁ καιρὸς εἶνε πολύτιμος καὶ ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ταχύτητος τῆς ἐνεργείας μας....

— Καλὰ, κάμετε ὅπως σᾶς ἀρέσει ἀπήντησεν ὁ Σαδὴκ βέης, ἰδοὺ καὶ χρήματα...

Ταῦτα δὲ λέγων ἐξήγαγε ἐκ τοῦ θυλακίου δύο πεντάλιρα χαρτονομίσματα τὰ ὁποῖα ἐνεχείρισεν εἰς τὸν νεανίαν ὡς καὶ ἀργυρά τινα νεφμάτια.

Τὸ σχέδιον τοῦ Χασὰν καὶ τῆς παιδίσκης ἐξετελέσθη ἀμέσως, διότι μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἡ Ζυλλεχᾶ ἐξῆλθε ἀπὸ τὸν φιλόξενον οἶκον τοῦ Δζεμὰλ βέη ὑπὸ τὸ ἔνδυμα Ἑλληνίδος ὑπηρετρίας, φέρουσα κάλαθον εἰς τὰς χεῖράς της.

Δέκα λεπτὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της ἀπῆλθε πρὸς συνάντησίν της καὶ ὁ Χασάν.

— Καὶ τώρα ἂς σκεφθῶμεν ὀλίγον καὶ δι' ἡμᾶς αὐτούς, εἶπεν ὁ Σαΐ βέης.

— Σύ, εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης, δύνασαι νὰ ἐξέλθῃς ἥσυχος χωρὶς κανένα κίνδυνον διότι μέχρι τῆς σήμερον δὲν συνελήφθης ποτέ.

— Ἀλλὰ ποῦ νὰ μεταβῶ τοιαύτην ὥραν, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος ἀνήσυχος.

— Πήγαινε ἀπὸ ἐδῶ μὲ τὴν βάρκαν εἰς Βεσικτὰς καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σισλῆ ἐφ' ἁμάξης.

— Καὶ σεῖς;...

— Μὴ σκέπτεσθε δι' ἡμᾶς, ἐξ ἄλλου ἔχω καὶ ἐγὼ ἕνα σχέδιον φυγῆς.

Ὁ Σαΐ βέης δὲν ἐπέμεινε περισσότερον καὶ ἐγκατέλιπε τὸ κονάκιον. Ἂς ἀφήσωμεν αὐτὸν διευθυνόμενον πρὸς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Ἀρναούτκιοϊ καὶ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Ζυλλεχᾶ...

Ἡ παιδίσκη κατῆλθε ταχέως ἀπὸ τὸν λοφίσκον καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν ἀγορὰν χωρὶς ἀπευκταῖόν τι. Πολλοὶ τὴν εἶδον, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπρόσεξε. ἰδίᾳ ἕνεκα τῆς ἐπιτυχοῦς μεταμφιέσεώς της. Κατὰ τὴν συμβουλὴν δὲ τοῦ Χασὰν ἀφοῦ ἠγόρασε ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τυρόν, ὠά, ἐλαίας καὶ ἄρτον, ἠκολούθησε τὴν ἐπὶ τῆς προκυμαίας ὁδὸν χωρὶς νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῶν κλητήρων. Οἱ ἀστυνόμοι ἦσαν συνειθισμένοι νὰ βλέπουν καθ' οἱανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας τὰς ὑπηρετρίας νὰ πηγαινοέρχωνται.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ δρόμος ὁλονὲν καθίστατο ἐρημότερος, ἡ νεᾶνις ἐτάχυνε τὸ βῆμά της. Ἡ νὺξ εἶ-

γε ἁπλώσει τὰ πτερά της ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ἐκ δὲ τοῦ Εὐξείνου ἔπνεε ψυχρὸς ἄνεμος.

— Νομίζω ὅτι ἀπεσοβήθη ὁ κίνδυνος, εἶπεν ἡ Ζυλλεχᾶ. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει κανείς. Φαίνεται ὅτι αἱ ἔρευναι γίνονται πρὸς τὸ μέρος τῶν Μνημάτων. Ἀλλὰ θὰ ἠμπορέσῃ καὶ ἐκεῖνος νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν συνάντησίν μας ἄνευ δυστυχήματος;

Πλησιάζουσα εἰς τὸν κῆπον τοῦ Βεβεκίου εἶδε εἰς τὸ σκότος δύο ἄτομα διευθυνόμενα πρὸς αὐτήν.

Ἡ νεᾶνις ἀμέσως ἐμετρίασεν τὸ βῆμα καὶ προσεπάθησε πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ὑπονοίας νὰ προσλάβῃ ἀδιάφορον ὕφος.

Μετ' ὀλίγον οἱ δύο ἄγνωστοι ἐπλησίασαν.

— Ἄλτ, ἀνέκραξεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν.

— Ἡ Ζυλλεχᾶ εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς ρίγησασα συνεκρατήθη καὶ ἀνεμνήσθη τῶν ὁδηγιῶν τὰς ὁποίας τῆς εἶχεν δώσει ὁ φίλος της.

— Ποῦ πηγαίνεις; ἠρώτησεν ὁ λαλήσας.

— Πηγαίνω σπίτι μου.

— Σὲ τίνος σπίτι;

— Εἰς τοῦ κ. Τόμσων. ἀπήντησεν ἡ παιδίσκη, προσπαθοῦσα νὰ ἀπομιμηθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τὴν ἑλληνικὴν προφοράν.

— Τί ζητεῖς τέτοια ὥρα ἔξω;

— Ἐπειδὴ οἱ κύριοί μου εἶχον ἐπισκέψεις ἐπῆγα διὰ νὰ ἀγοράσω φαγώσιμα.

— Δὲν ὑπάρχει μπακάλης στὸ Μπεμπέκι;

— Ναὶ μάλιστα ἀλλ' ὁ ἰδικός μας μένει στὸ Ἀρναούτκιοϊ ἡ δὲ κυρία μου δὲν ψωνίζει ἀλλοῦ.

— Δεῖξέ μου τὸ καλάθι διέταξεν ὁ ἄγνωστος.

Ἡ κόρη ὑπήκουσε. Οἱ δύο σύντροφοι ἐξήτασαν τὰ ἐντὸς αὐτοῦ περιεχόμενα.

— Ἐπὶ τέλους ἄφησέ την νὰ φύγῃ προσέθηκε ἐκεῖνος ὅστις μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς δὲν εἶχε ἐκστομίσει οὔτε λέξιν.

Σοῦ εἶπα ὅτι εἶνε ἡ ὑπηρέτρια τῶν Ἄγγλων καὶ κατοικοῦν εἰς τὸ Μπεμπέκι.

Ἡ κόρη ἀνέπνευσε.

Μολονότι δὲ ἠννόησεν ὅτι ἐσώθη ἐν τούτοις ἀπὸ φόβου μήπως διεγείρῃ ὑποψίαν τινὰ δὲν ἐκινήθη. Ἐξ ἄλλου ὁ ἐρωτῶν δὲν ἐφαίνετο εἰσέτι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὰς ἐρωτήσεις.

— Πῶς λέγεσαι; τὴν ἠρώτησεν.

— Ἑλένη, ἀπήντησεν αὕτη.

— Πόθεν εἶσαι;

— Ἡ μητέρα μου μένει εἰς τὸ Ἀρναούτκιοϊ....

Ὁ ἄγνωστος ἀφοῦ ἔμεινε ἐπὶ μικρὸν διστακτικὸς ὡς θέλων κάτι ἀκόμη νὰ προσθέτῃ εἶπε·

— Πήγαινε.

Ἡ Ζυλλεχᾶ ἀπεμακρύνθη ἠρέμα. Ἐτάχυνε δὲ τὸ βῆμά της ἅμα ὡς εἶδεν ὅτι ἐξηφανίσθησαν οἱ ἄγνωστοι. Ἔφθασεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Βεβεκίου, διεσκέλισε τὴν προκυμαίαν, χωρὶς δὲ νὰ σταματήσῃ ποσῶς εἰσῆλθε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ νεκροταφεῖον καὶ ἤρχισε νὰ διευθύνηται πρὸς τὸ Ροβέρτειον.

Ὁ καιρὸς ἦτο ψυχρὸς καὶ ἡ νεᾶνις ἔτρεμεν ἐκ τοῦ ψύχους. Διὰ τοῦτο ἠσθάνθη ἑαυτὴν εὐτυχῆ, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς συναντήσεως.

Μόνη της σκέψις νῦν ἦτο ἡ τύχη τοῦ Χασάν.

Περιέφερε διαρκῶς ἀνήσυχα βλέμματα γύρω της, ἐλπίζουσα νὰ τὸν ἴδῃ ἐρχόμενον.

— Ὁ Χασὰν εἶνε πολὺ ἔξυπνος, ἔλεγεν ἡ νεᾶνις καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀναμφιβόλως θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς κληρῆρας.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐνεφανίζοντο σκιαί τινες μακρόθεν, καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Βεβεκίου.

Αἱ σκιαὶ αὗται ἐπηγαινοήρχοντο. Ἡ παιδίσκη παρηκολούθει μετὰ τρόμου τὰς κινήσεις τῶν σκιῶν τούτων, αἱ ὁποῖαι ἀναμφιβόλως θὰ κατεδίωκον τοὺς φυγάδας.

Ἡ Ζυλλεχᾶ εὑρίσκετο ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, ἀπὸ ἡμισείας ὥρας, ὅτε εἶδε μίαν σκιὰν προχωροῦσαν ταχέως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἥτις διατέμνει εἰς δύο τὸ νεκροταφεῖον.

— Νομίζω, πῶς εἶνε ὁ Χασὰν, εἶπεν ἐνῷ ἡ καρδία της ἔπαλλεν.

Ἡ σκιὰ ἤρξατο τρέχουσα πρὸς τὸν λοφίσκον.

— Ναὶ, δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία, αὐτὸς εἶνε, ἐσκέφθη ἡ νεᾶνις καὶ περιχαρὴς διηυθύνθη πρὸς αὐτόν.

Ἦτο πράγματι ὁ Χασὰν, ὅστις ἅμα εἶδε τὴν μικράν του φίλην ἤρξατο τρέχων ταχύτερον.

Μετὰ ἓν λεπτὸν εὑρέθησαν ἀπέναντι ἀλλήλων.

— Δόξα σοι ὁ Θεὸς, εἶπεν ἡ νεᾶνις περιχαρὴς, ἦλθες. ἀλλὰ διατὶ ἤργησες;

— Ἤργησα, διότι ἐχρειάσθη νὰ λάβω πολλὰς προφυλάξεις, ἀπήντησεν ὁ Χασάν. Παντοῦ συνήντων ἀστυνομικούς. Φοβοῦμαι μήπως οἱ

ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔλθουν καὶ ἐδῶ νὰ κάμουν ἔρευναν. Εἶδον ποῦ ἔκαμαν ἔρευναν εἰς τὸν κῆπον τοῦ Βεβεκίου. Ἂς διευθυνθῶμεν πρὸς ἕνα μέρος εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ὑπάρχει φόβος νὰ μᾶς ἴδουν.

Ὁ Χασὰν καὶ ἡ Ζυλλεχᾶ κρατούμενοι ἐκ τῆς χειρὸς, ἤρξαντο ἀνερχόμενοι τὸν λοφίσκον. Καθ' ὁδὸν ἡ νεᾶνις διηγήθη λεπτομερῶς τὴν συνάντησίν της μετὰ τῶν δύο ἀγνώστων καὶ τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου κατώρθωσε νὰ ὑπεκφύγῃ.

— Ἀναμφιβόλως αὐτοὶ ἦσαν κλητῆρες μὲ πολιτικὴν στολήν. Εὐτυχῶς ποῦ κατώρθωσες νὰ τοὺς ἀπατήσῃς, εἶπεν ὁ Χασάν.

— Χάρις εἰς τὰς συστάσεις τὰς ὁποίας μοὶ ἔδωσες, ἀπήντησεν ἡ Ζυλλεχᾶ.

Ὁ Χασὰν ἐστάθη πρὸς στιγμὴν, παρετήρησε περὶ ἑαυτὸν καὶ εἶπεν εἰς τὴν φίλην του·

— Κύτταξε κάτω κοντὰ εἰς τὴν παραλίαν τὸν ὅμιλον τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Τοὺς βλέπεις; ἰδοὺ διευθύνονται πρὸς τὸ νεκροταφεῖον.

Ἡ νεᾶνις παρετήρησε καὶ

— Ναὶ, εἶπε θλίβουσα τὴν χεῖρα τοῦ φίλου της, ναὶ εἶνε εἷς ὅμιλος ἑπτὰ ἀτόμων.... Μήπως καταδιώκουν ἡμᾶς;

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία...

Καὶ διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ βασιμότης τῶν λόγων των ὁ ὅμιλος ἤρξατο τρέχων διὰ μέσου τοῦ νεκροταφείου καὶ ἀκολουθῶν τὴν ὁδὸν, ἣν εἶχε πρὸ ὀλίγου ἀκολουθήσῃ ὁ Χασὰν μετὰ τῆς φίλης του.

— Ὦ, Θεέ μου, ἔρχονται ἀπὸ τὸ μέρος μας. Τί θὰ κάμωμεν τώρα;

— Ἔλα μαζῆ μου, εἶπεν ὁ Χασὰν παρασύρων τὴν φίλην του, μὴ φοβῆσαι, εὗρον ἕνα μέρος ἀσφαλὲς δι' ἡμᾶς, ἀλλὰ ἂς προσπαθήσωμεν νὰ μὴ μᾶς ἴδουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί.

Οἱ δύο φυγάδες διῆλθον ταχέως τὸ ὑπόλοιπον τῆς κλιτύος καὶ εὑρέθησαν μετ' ὀλίγον ἐνώπιον τοῦ Ροβερτείου Κολλεγίου.

— Τί δυστυχία, εἶπεν ὁ νεανίας μετ' ἀπελπισίας, ἡ θύρα τοῦ κήπου εἶνε κλειστή...

Κατόπιν λαμβάνων καὶ πάλιν τὴν χεῖρα τῆς μικρᾶς ἔσυρεν αὐτὴν ἐντὸς τῶν θάμνων τῶν φυομένων κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου τοῦ κήπου.

— Τοὐλάχιστον, οὕτω ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ μὴ μᾶς ἴδουν, ἐσκέφθη καθ' ἑαυτόν.

Ἀφοῦ ἐβάδισαν οὕτω ἐπὶ πολὺ ἔφθασαν εἰς ἓν σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ τοῖχος ἦτο χαμηλὸς ἀρκετὰ ὥστε νὰ δύναται νὰ διασκελισθῇ.

— Ἐσώθημεν τέλος, ἔκραξεν ὁ Χασάν.

Κατόπιν ἀνερχόμενος ἐπὶ μεγάλου λίθου κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κῆπον. Μετ' ὀλίγον εἰσήρχετο καὶ ἡ Ζυλλεχᾶ εἰς αὐτόν.

— Τώρα, εἶπεν ὁ Χασὰν εὑρισκόμεθα ἐπὶ ἀμερικανικοῦ ἐδάφους καὶ ἡ ἀστυνομία ἢ οἱ κατάσκοποι τοῦ Χαμὴτ δὲν δύνανται νὰ μᾶς καταδιώξωσι.

— Μὰ νομίζεις, ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦ κολλεγίου δὲν θὰ μᾶς παράσχῃ πράγματα, ὅταν μᾶς εὕρῃ ἐδῶ;

— Μὴ ἀνησυχῇς περὶ αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Χασάν. Ὅταν τοῖς ἐξηγήσωμεν τὴν θέσιν μας, ὄχι μόνον δὲν θὰ μᾶς ἀποδιώξουν, ἀλλὰ καὶ θὰ μᾶς

προστατεύσουν. Ἄλλως τε δὲν εἶνε κανεὶς ἐν τῷ κήπῳ τοιαύτην ὥραν. Ὅλοι θὰ κοιμῶνται.

Ἐκ τοῦ μέρους εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ὁ Χασὰν ἠδύνατο νὰ περιβάλῃ διὰ τοῦ βλέμματος ὅλην τὴν κλιτύν, τὴν ὁποίαν εἶχε διατρέξῃ πρὸ ὀλίγου μετὰ τῆς φίλης του.

— Κύτταξε, κύτταξε, εἶπεν ἐκτείνων τὸν βραχίονα. Ἰδού, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ διεσκορπίσθησαν πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ ἐρευνοῦν δι' ἡμᾶς.... Ἦλθαν ὅμως πολὺ ἀργά.

— Ἐν πάσῃ περιπτώσει καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπ' ἐδῶ, παρετήρησεν ἡ Ζυλλεχᾶ. Δύνανται νὰ μᾶς παρατηρήσουν.

— Καὶ ἐὰν μᾶς ἴδουν δὲν ἠμποροῦν νὰ μᾶς ἀναγνωρίσουν. Ἄλλως τε ὅπως σοῦ εἶπα ἐδῶ εὑρισκόμεθα ἐν ἀσφαλείᾳ. Ἐν τούτοις ἂς εὕρωμεν ἕνα καταφύγιον διὰ νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τοῦ ψύχους ἕως αὔριον τὸ πρωΐ.

Οἱ δύο φίλοι ἀφοῦ παρεπλανήθησαν ἐπί τι διάστημα ἐν τῷ κήπῳ ζητοῦντες καταφύγιον, εὑρέθησαν ἔναντι οἰκήματος ἀπομεμονωμένου τοῦ λοιποῦ κτιρίου τοῦ κολλεγίου.

Ἦτο ἡ αἴθουσα τῆς γυμναστικῆς.

Παραπλεύρως ταύτης εὑρίσκετο ἕτερον οἴκημα χρησιμοποιούμενον ὡς ἀποθήκη.

— Ἰδοὺ τὸ ξενοδοχεῖόν μας δι' ἀπόψε, εἶπεν ὁ Χασάν. Ἀρκεῖ νὰ μὴν εἶνε κλειστὴ μὲ τὸ κλειδὶ ἡ πόρτα.

Εὐτυχῶς ἡ θύρα ἦτο ἀνοικτή.

Ὁ Χασὰν ἔρριψε βλέμμα εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Δὲν ὑπῆρχε κανείς. Μόνον παλαιά τινα ἐπιπλα, ξύλα διὰ τὴν θέρμανσιν, κιβώτιά τινα κενὰ καὶ βαρέλια, ἦσαν τὰ περιεχόμενα τοῦ δωματίου.

— Πιστεύω πῶς ἀρκετὰ θὰ καλοπεράσωμεν ἀπόψε, εἶπεν ὁ Χασὰν εἰς τὴν φίλην του, εἰσάγων αὐτήν, μολονότι τὸ οἴκημα αὐτὸ δὲν εἶνε κατάλληλον δι' ἕνα, ποῦ συνείθισε τὴν πολυτέλειαν τοῦ Γιλδίζ. Ἀλλ' ἀδιάφορον. Ὅπως εὕρει κανεὶς τὸν καιρὸν πρέπει νὰ τὸν ἀρμενίζῃ.

— Προτιμῶ χιλιάκις τὴν ἀποθήκην αὐτὴν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδίζ, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις γελῶσα. Εἶνε ἀλήθεια, πῶς δὲν ἔχομεν κλίνην μαλακὴν, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ κοιμηθῶμεν ἥσυχοι.

Ὅταν ἐγκατεστάθησαν ὅσον ἠδύναντο καλλίτερον, τότε μόνον ἠσθάνθησαν ὅτι ἐπείνων. Εὐτυχῶς ἡ Ζυλλεχᾶ εἶχεν ἐν τῷ καλάθῳ της, ὅ,τι ἐχρειάζετο διὰ νὰ κατασιγάσωσι τοὺς νυγμοὺς τοῦ στομάχου των.

— Ἂς φάγωμεν πρῶτον καὶ κατόπιν ἀναπαυόμεθα, εἶπεν ὁ Χασὰν ἀνοίγων τὸν κάλαθον καὶ ἐξάγων τὰ τρόφιμα, τὰ ὁποῖα περιεῖχεν.

Ὁ Χασὰν καὶ ἡ φίλη του ἐτίμησαν προθυμώτατα τὸ λιτὸν δεῖπνόν των.

Ὁ Χασὰν ἦτο πανευτυχής, πρῶτον διότι εἶχε σώσῃ τὴν Ζυλλεχᾶ ἐκ τῶν ὀνύχων τοῦ τυράννου καὶ δεύτερον διότι εἶχεν αὐτὴν πλησίον του.

———0———

ΜΕΤΡΟΝ ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Εἰδήσεις καλαὶ

Εἶχον διαρρεύσῃ ἡμέραι τινες ἀπὸ τῶν γεγονότων, ἅτινα διηγήθημεν ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ ἐν ἐκτάσει.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ παρὰ τὰς ὑπεράνθρωπους προσπαθείας τῆς ἀστυνομίας του, δὲν εἶχεν ἀκόμη κατορθώσῃ νὰ συλλάβῃ τοὺς συνωμοτοῦντας κατὰ τοῦ ἱεροῦ προσώπου Του.

Λεπτομερέσταται ἔρευναι εἶχον γίνῃ εἰς ὅλα τὰ χωρία τοῦ Βοσπόρου, ἀλλὰ πᾶσαι ἀπέβησαν εἰς μάτην. Οὔτε τὸ ἐλάχιστον ἴχνος τῶν φυγάδων εἶχεν ἀνακαλυφθῇ.

Τότε ὅλη ἡ ὀργὴ τοῦ τυράννου ἐξέσπασε κατὰ τῆς δυστυχοῦς Σαφνάζ κάλφας καὶ ἠθέλησε νὰ ὑποβάλῃ αὐτὴν εἰς τὰ βασανιστήρια, ἀλλ' ἡ ὄρασ-τηρία ἐπέμβασις τοῦ Μπουρχανεδδὶν ἐφέντη κατώρθωσε νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν δυστυχῆ γυναῖκα ἀπὸ φρικωδες μαρτύριον.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἠγάπα τόσον τὸν υἱόν του, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντιστῇ εἰς τὰς ὑπερ- τῆς Σαφνάζ χανοὺμ παρακλήσεις του, τοσούτῳ μᾶλλον ἀφοῦ αὐτὴ ἀπήντησε κατὰ γράμμα εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις, ἃς τῇ προέβαλον.

Τέλος ὁ Χαμὴτ ἔφθασεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ κάλφα τοῦ υἱοῦ του ἀνέλαβε τὴν προστασίαν τοῦ κορασίου ὄχι διότι ἦτο συγένοχος, ἀλλὰ διότι εἶχε σαγηνευθῇ ἐκ τῆς ὡραιότητός του, ὡς τόσοι ἄλλοι τὸ εἶχον πάθῃ.

Ἐὰν ἦτο ἄλλη εἰς τὴν θέσιν τῆς Σαφνάζ χανοὺμ θὰ ἐπλήρωνε πολὺ ἀκριβὰ τὴν συμπάθειάν της αὐτὴν, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι τοῦ Μπουρχανεδδὶν ἐφέντη, ὡς εἴπομεν ἤδη, ἀπήλλαξαν αὐτὴν, μολονότι οὔτε τὴν λαμπρὰν θέσιν, ἣν ἐκέκτητο διετήρησαν οὔτε τὴν ἐν τῷ σουλτανικῷ χαρεμίῳ ἐπιρροὴν τῆς Σαφνάζ χανούμ.

Μόλις αἱ ἀστυνομικαὶ ἀναζητήσεις ἀπώλεσαν μέρος τῆς ἐντάσεως αὐτῶν, οἱ συνωμόται, οἱ ὁποῖοι σωφρόνως ποιοῦντες εἶχον κρυβῇ ἄχρι τότε ἤρχισαν καὶ πάλιν κυκλοφοροῦντες ἐλευθέρως.

Πρῶτος ὁ Σαῆ βέης ἐξελθὼν μίαν πρωΐαν ἐκ τοῦ ἐν Σισλῇ καταφυγίου του, μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Φατμὲ χανούμ, ἡ ὁποία εἶχε καταφύγῃ εἰς μίαν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν.

Ἡ γραῖα ὑπεδέχθη αὐτὸν θερμῶς.

— Τέλος ἔχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐπαναβλέπωμεν ἀλλήλους, εἶπε.

— Τί γίνεσθε; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης, τί νέα γνωρίζετε; ἀπὸ πέντε ἡμερῶν ὄχι μόνον δὲν ἐξῆλθον ἀλλ' οὔτε καὶ ψυχὴν ζῶσαν εἶδον. Λοιπὸν θὰ τᾶς ἀκούσω πολὺ εὐχαρίστως.

Τὰ μέλη τοῦ κομιτάτου ἐχρησιμοποίουν τὴν γραῖαν διὰ τὴν μετάδοσιν τῶν διαφόρων πληροφοριῶν Ἐξ ἄλλου αἱ περισσότεραι τῶν ἐπιστολῶν τοῦ κομιτάτου ἀπηυθύνοντο πρὸς αὐτήν.

—Καὶ καλὰ καὶ ἄσχημα, ἀπήντησεν ἡ Φατμέ.

—Εἰπέ μου πρὸ παντὸς τὰ ἄσχημα νέα ὑπέλαβεν ὁ Σαῆ βέης, αὐτὰ θὰ εἶναι καὶ τὰ μᾶλ-

λον ἐνδιαφέροντα, διότι τὰ καλὰ δυνάμεθα νὰ μάθωμεν καὶ ἀργότερον.

—Ἀνησυχῶ πολὺ διὰ τὸν Χασὰν καὶ τὴν Ζυλεχᾶ. Ἕως τώρα δὲν ἔχω κανὲν ἀπὸ μέρους των σημεῖον ζωῆς. Ἤμην δὲ βεβαία ὅτι ὁ Χασὰν εἴτε προσωπικῶς εἴτε δι' ἄλλου ἀσφαλοῦς προσώπου θὰ μᾶς ἔστελλε πληροφορίαν τινὰ σχετικὴν ἢ μὲ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἢ μὲ τὴν μικράν. Ἀγνοῶ τί ἀπέγεινε μετὰ τὴν ἐκ τοῦ οἴκου σας ἀναχώρησιν.

—Ὑποθέτεις ὅτι τοὺς συνέλαβον;....

—Αὐτὸ ἀκριβῶς φοβοῦμαι. Περιέμενον νέα ἀπὸ τὸν Σουλεϋμὰν ἀγᾶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν ἐφάνη. Ποῦ νὰ εὑρίσκωνται ὅλοι αὐτοί;

—Ἐνόμιζον ὅτι θὰ τοὺς εὕρισκον ἐδῶ, ἀπήντησε περίλυπος ὁ Σαῆ βέης.

—Ὁ Σαδὴκ βέης μὲ εἰδοποίησεν ὅτι σήμερον τὸ πρωὶ θὰ ἤρχετο ἐδῶ χωρὶς ἄλλο, διότι προκειμένου περὶ τοῦ Ἀρὴφ βέη, γνωρίζω ὅτι εὑρίσκεται εἰς ἀσφαλὲς μέρος.

—Δόξα σοι ὁ Θεός, ἀνέκραξεν ὁ Σαῆ βέης. Τί ἄλλο ἄσχημα νέα ἔχεις;

Ἐξακολουθοῦσα ἡ γραῖα εἶπεν ὅτι κατὰ τῶν νεαρῶν ἀξιωματικῶν ἀπὸ πέντε ἡμερῶν διενηργήθησαν εἴκοσι συλλήψεις ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τοὺς δὲ τούτων ὅλοι οἱ μαθηταὶ τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς αὐστηρότατα ἀνεκρίθησαν, εἰς τὰς οἰκίας δὲ τῶν περισσοτέρων ἐξ αὐτῶν ἐγένετο ἔρευνα.

Ὁ Σελὴμ βέης, ὁ ὁποῖος ἦλθε χθὲς, μοῦ εἶπε πολλὰ ἄλλα δυσάρεστα.

—Καὶ πῶς ἀνέχονται οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι νὰ

συλλαμβάνωνται ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον χωρὶς νὰ κατεξαναστῶσι καὶ χωρὶς κἄτι ἐπὶ τέλους νὰ κάμουν διὰ νὰ μὴ συλληφθοῦν.

—Ἀλλοίμονον, εἶπε μετ' ἀναστεναγμοῦ ἡ Φατμέ, ὁ Σελὴμ λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ στηρίζῃ τις καμμίαν ἐλπίδα εἰς τὸ φρόνημα τοῦ στρατοῦ τῆς πρωτευούσης. Τόσον οἱ ἁπλοῖ στρατιῶται ὅσον καὶ οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ εἶνε προσκεκολλημένοι τυφλῶς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Παδισάχ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικούς, οὗτοι εἶνε ἕτοιμοι νὰ θυσιάσουν τὸ πᾶν χάριν τοῦ χρήματος, τῶν τίτλων καὶ τῶν παρασήμων. Ὅλαι μας αἱ προσπάθειαι διὰ νὰ δημιουργήσωμεν στρατιωτικὸν κίνημα ἐν Κωνσταντινουπόλει παρέμειναν ἀτελεσφόρητοι. Ἰδοὺ ἡ γνώμη τοῦ Σελὴμ βέη μὲ τὴν ὁποίαν καὶ συμφωνῶ.

— Αἴ καὶ τί νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι τόσον ἐβασίσθημεν ἐπὶ τῆς ἐν Κων)πόλει ἐνεργητικότητος, προσέθεσεν ὁ Σαῆ βέης.

— Δυστυχῶς ἡ σύλληψις τοῦ ἀλησμονήτου Χακκῆ βέη ἀνέκοψε τὰς πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ μας ἐνεργείας, τὰ δὲ ἐπακολουθήσαντα ταύτην γεγονότα μᾶς ὠφέλισαν τελείως.

Καὶ ἔπειτα ἀναμνησθεῖτε ὅτι τὰ ἐν Θ)νίκῃ καὶ Σκοπείοις συμβάντα κρατοῦν πάντοτε ἄγρυπνον τὸν Χαμήτ. Τοῦτο εἶνε βέβαιον.

— Μάλιστα, εἶνε ἀλήθεια καὶ μάλιστα τοιαύτη ἀλήθεια, ὥστε ἐὰν δὲν ἐπισπευσθῇ ἡ δρᾶσις τῶν ἐν Ρούμελῃ φίλων μας, τότε «ἀντίο» εἰς τὰ ὡραῖά μας τῆς ἀναμορφώσεως σχέδια.

— Εἶνε ἡ μόνη μας ἐλπίς, εἶπεν ἡ Φατμέ.

Ἐπί τινας στιγμὰς οἱ συνομιληταὶ παρέμειναν ὑπὸ τὸ κράτος λυπηρῶν σκέψεων.

— Πιστεύω νὰ ἐτελείωσες τὰ δυσάρεστά σου, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης.

— Καὶ νῦν ἔλθωμεν εἰς τὰ εὐχάριστα νέα.

— Αὐτὰ μᾶς ἔρχονται ἀπὸ μακρὰν, ἀπήντησεν ἡ Φατμᾶ· φθάνουσιν ἀπὸ τοὺς γενναίους ἐν Σκοπίοις φίλους μας.

— Μήπως ἔλαβες καμμίαν ἐπιστολὴν, ἠρώτησεν ζωηρῶς ὁ Σαῆ βέης.

— Μάλιστα ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν Σαλιχᾶ χανοὺμ, ἰδοὺ αὐτή.

Ταῦτα δὲ λέγουσα ἡ γραῖα ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ στήθους της τεμαχιον χάρτου εἰς τέσσαρα διπλωμένον. Ἀμέσως παρέλαβεν οὗτος αὐτὴν ἐκ τῶν χειρῶν της καὶ τὴν ἀνέγνωσεν μετ' ἐνδιαφέροντος.

«Φίλτατοί μοι, ἔγραφεν ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ, ὅλα βαδίζουν κατ' εὐχὴν, δὲν ὑπάρχει δ' οὐδεὶς δι' ἡμᾶς ἀνησυχίας λόγος.

»Εἰς τὴν πρώτην σᾶς ἔγραφον ἤδη τὰ ἐν Θ)νίκῃ συμβάντα ὅπως καὶ τὴν ἐκ τοῦ σταθμοῦ τῶν Σκοπίων φυγήν μας. Ἔκτοτε ἡ ὁμάς μας ἀριθμοῦσα περίπου τριάκοντα ἄτομα ἔχει σχηματίσει ἕνα εἶδος ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως.

Ὁ ἀριθμὸς ἡμῶν θὰ ἦτο πολὺ ἀνώτερος τοῦ νῦν, ἐὰν εἴχομεν συγκεντρώσῃ περὶ ἡμᾶς ὅλους τοὺς ὀπαδούς μας, ἀλλ' ἐκρίναμεν ἄλλως ἀφίσαντες τοὺς γενναίους ἀξιωματικούς μας εἰς τὰς

θέσεις των νομίζοντες, ὅτι ἐκεῖ θὰ ἦσαν πολὺ περισότεραν χρήσιμοι.

Ὅλοι εἶνε μαζῆ μας καὶ ὁ λαὸς ἰδίως καὶ πανταχόθεν ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς βοήθειαι. Εἰς ὅλα τα χωρία εἰς τὰ ὁποῖα πηγαίνομεν μᾶς δέχονται μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Ἰδίως οἱ συμπατριῶταί μας Ἀλβανοὶ εἶνε ἐνθουσιασμένοι καὶ εἶνε ἕτοιμοι νὰ χύσωσι μέχρι τελευταίας ρανίδος τὸ αἷμά των διὰ τὸν ὁριστικὸν θρίαμβον τῆς Ἐλευθερίας καὶ τὴν πτῶσιν τῆς τυραννίας.

Ἐγκατεστήσαμεν τακτικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ἐν Θ)νίκῃ, Σκοπίων καὶ Μοναστηρίῳ φίλων μας, ἐπίσης καὶ μετὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ.

Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι ἡ κυβέρνησις μᾶς καταδιώκει, ἀλλ' ἡ καταδίωξις δὲν εἶνε ἐπικίνδυνος. Μετά τινας ἀποπείρας, ἃς ἔκαμον πρὸς σύλληψίν μας παρητήθησαν ταύτης, ἀντιληφθέντες, ὅτι τοῦτο θὰ ἀπήτει μεγάλας δυνάμεις καὶ μέσα δυσχερῆ. Ἐὰν δὲ ἡ κυβέρνησις ἐπιμείνῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον θὰ προκληθῇ ἀθρόα καὶ γενικὴ ἐπανάστασις στρατοῦ καὶ λαοῦ.

Αἱ διαταγαὶ ἡμῶν ἐκτελοῦνται μὲ πολὺ μεγαλειτέραν προθυμίαν καὶ εὐπείθειαν ἢ αἱ διαταγαὶ τῆς κυβερνήσεως.

Δύνασθε νὰ εἶσθε ἀπὸ τοῦδε βέβαιοι, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν θὰ κατορθώσωμεν νὰ προκαλέσωμεν εὐρὺ ἐπαναστατικὸν κίνημα. Μόνος φόβος μας εἶνε μήπως ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀπελπισθεὶς ἀποπειραθῇ τὰ ἔσχατα μέτρα διὰ νὰ κατασυντρίψῃ τὰς ἐν τῷ στρατῷ δυνάμεις μας.

Διὰ νὰ προλάβωμεν τὸ κακὸν τοῦτο πρέπει ἐπί τινα χρόνον νὰ ἐπισύρωμεν ἀλλαχοῦ τὴν προσοχήν Του. Πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου ἐσκέφθημεν σᾶς. Ἀπεφασίσαμεν, ὅπως παρασκευάσετε κἄτι ἐν Κων)πόλει μίαν ἀπόπειραν παραδείγματος χάριν ἐναντίον ἑνὸς προσώπου κατέχοντος ὑψηλὴν θέσιν πλησίον τοῦ Σουλτάνου, ἢ καλλίτερον μίαν βόμβαν, ἥτις νὰ ἐκραγῇ παρὰ τὸ Γιλδίζ. Μὲ μίαν λέξιν ἀναμένομεν ἀπὸ σᾶς νὰ δημιουργήσητε ἓν οἱονδήποτε ἐπαναστατικὸν κίνημα, τὸ ὁποῖον νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν Σουλτάνον νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχήν του ἐν τῇ πρωτευούσῃ.

Ἀγαπητοί μας φίλοι, περιμένομεν, ὅπως ὅσον τὸ δυνατὸν γληγωρότερον κατορθώσετε νὰ γίνῃ λό- ... πολὺς περὶ τοῦ ὀνομά σας. Σεῖς δὲ οἱ ἴδιοι κλέξατε καὶ ἀποφασίσετε τὸν πρὸς τοῦτο τρόπον.

Ἡμεῖς μόνον ἀπαιτοῦμεν νὰ εἶνε κἄτι τρομερὸν δυνάμενον νὰ ταράξῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ Σουλτάνου... Ὡσαύτως σᾶς ζητοῦμεν νὰ μᾶς ἀποστείλετε ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον τὴν Φατμέ. Δὲν δύναται πλέον νὰ σᾶς φανῇ χρήσιμος ἐν Κων)πόλει ἀφοῦ ἔχει πλέον ἐνοχοποιηθῇ καὶ ἀναζητεῖται ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας.

Ἐδῶ δύναται νὰ μᾶς φανῇ πολὺ χρήσιμος διὰ νὰ διευκολύνῃ τὰς μεταξὺ τῶν φίλων μας σχέσεις, αἱ ὁποῖαι εὐρυνομένου τοῦ κύκλου τῶν ἐνεργειῶν μας, καθιστῶσι ἐπαισθητὴν τὴν ἀνάγκην τῆς παρουσίας πιστοῦ τινος προσώπου. Καὶ ὁ Χασὰν θὰ μᾶς ἦτο πολύτιμος ἀλλὰ τοῦτο ἐφ' ὅσον

θὰ σᾶς τὸ ἐπιτρέπουν οἱ ὅροι τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει δράσεώς σας.

Θαρρεῖτε καὶ ἐνεργεῖτε ἄνευ φόβου πρὸ παντὸς δὲ μὴ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ὑπερνικήσουν. Ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐπιτύχωμεν τὸ ποθούμενον.»

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς μακρᾶς ταύτης ἐπιστολῆς διέλυσε τὴν θλῖψιν τοῦ Σαὶ βέη, ὅστις ἀνέκραξε·

— Ζήτωσαν οἱ ἀνδρεῖοι σύντροφοί μας.

— Ποίαν ἰδέαν ἔχεις δι' ὅσα γράφει περὶ ἐμοῦ; ἠρώτησεν ἡ Φατμᾶ.

— Εἶμαι σύμφωνος, διότι ἐκεῖ κάτω δύνασαι νὰ ἦσαι χρησιμωτέρα ἐνεργοῦσα ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Σαλιχᾶ χανούμ. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ τρόπου τῆς ἀναχωρήσεώς σου θὰ φύγῃς.

— Ἀλλὰ πῶς μπορῶ νὰ φύγω ἀφήνουσα μόνην τὴν μικρὰν Ζυλλεχᾶ.

— Πιθανὸν μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς σου νὰ μάθωμεν ποῦ εὑρίσκεται.

— Καὶ ἔπειτα....;

— Καὶ ἔπειτα τὴν πέρνεις μαζῦ σου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύνασαι νὰ παραμελήσῃς τὸ καθῆκόν σου χάριν τοῦ παιδίου αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου, προσέθηκεν, πρέπει νὰ θυσιασθῶμεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος καὶ νὰ λησμονήσωμεν τὰ πᾶν χάριν αὐτῆς.

— Εἶνε ἀληθὲς, ἀπήντησεν ἀποφασιστικῶς ἡ Φατμὲ χανούμ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθεν καὶ ὁ Σαδὴκ βέης, ὁ πρώην δημοσιογράφος, ὅστις ἀφοῦ ἔλαβε γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς ἐλησμόνησεν ὅλας τὰς

τὰς ἀνησυχίας, καὶ τὴν ἀπελπισίαν του διεδέχθη ἄκρατος ἐνθουσιασμός.

— Πρέπει ἀμέσως νὰ συμμορφωθῶμεν μὲ τὰ γραφόμενα εἶπε. Εἶνε αἴσχος δι' ἡμᾶς νὰ σταυρώσωμεν τὰς χεῖράς μας καθ' ὃν χρόνον οἱ φίλοι μας ἐκεῖ κάτω ἐνεργοῦσιν ἀφόβως προπαρασκευάζοντες τὸν θρίαμβον τῆς ἐλευθερίας. Μάλιστα ἔχει δίκαιον. Πρέπει κἄτι νὰ κάμωμεν ἐδῶ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ Σουλτάνου Χαμὴτ διὰ νὰ τὸν ἐξαναγκάσωμεν νὰ χαλαρώσῃ τὴν προσοχήν του ἀπὸ τὸν στρατὸν τῆς Ρούμελης. Ὅσον διὰ τὴν Φατμᾶ φρονῶ ἀδιστάκτως ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ φύγῃ ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη καὶ ἀφοῦ εἰς ἡμᾶς δὲν εἶνε χρήσιμος.

— Ἐν τούτοις, παρετήρησεν ὁ Σαὶ βέης, ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις εἶνε ἀρκετὰ δύσκολον νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς πρωτευούσης ἀκινδύνως.

— Τὸ χρῆμα δύναται νὰ διευκολύνῃ τὸ πᾶν ἀπήντησεν ὁ Σαδὴκ βέης, καὶ δόξα τῷ Θεῷ ἔχομεν ἀρκετὰ τοιαῦτα.

— Ποῖον προτείνεις τρόπον διὰ νὰ φύγῃ καὶ μεταβῇ ἀσφαλῶς μέχρι Θ)νίκης; ὑπέλαβεν ὁ ἄλλος.

— Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου πρὸ τῆς ἑσπέρας τῆς σήμερον δὲν δύναμαι νὰ σοῦ ἀπαντήσω, εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς θὰ ἀσχοληθῶ δι' αὐτό. Ἡ ἐπιστολὴ τῆς Σαλιχᾶ χανοὺμ μοὶ ἐνέπνευσε τόσον θάρρος, ὥστε νομίζω ὅτι μπορῶ νὰ ἐκτελέσω τὴν δυσκολωτέραν πρᾶξιν. Περιμείνατέ με ἐδῶ, θὰ ἐπανέλθω μετά τινας ὥρας. Σὺ δὲ Φατμᾶ Χανοὺμ ἑτοιμάσου νὰ ἀναχωρήσῃς εἰς πρώτην περίπτωσιν.

— Πρόσεξε μὴ κάμῃς καμμίαν ἀνοησίαν καὶ συλληφθῇς κατὰ τὸν ἀφελέστερον τρόπον, εἶπε συμβουλευτικῶς ὁ Σαῆ βέης. ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ συγκαλύψῃ τὴν ἀνησυχίαν του, βλέπων τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν ζῆλον τοῦ φίλου του.

Ὁ πρώην δημοσιογράφος ἐξῆλθεν ἐν σπουδῇ ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Φατμᾶ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ φίλου του.

Ὁ νεαρὸς ἐπαναστάτης δὲν ἐκαυχήθη ματαίως ἀναλαμβάνων τὴν φυγάδευσιν τῆς γραίας.

Ἐξελθὼν τῆς οἰκίας ἐκείνης ἐπέβη ἁμάξης καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν Γαλατᾶν.

Εἰσῆλθεν εἰς ἓν ἑλληνικὸν οἰνοπωλεῖον τοῦ Μ[illegible]μχενὲ, ἔνθα ἐσύχναζον Ἕλληνες ναῦται καὶ οἱ πλοίαρχοι ἢ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἑλλην. ἱστιοφόρων.

Ὁ Σαδὴκ βέης διημύνθη πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην καὶ τοῦ εἶπε χαμηλοφώνως·

— Ὁ Νικολῆς εἶνε ἐδῶ;

— Μόλις ἐξῆλθεν, ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθῃ μετ' ὀλίγον, ἀπήντησεν οὗτος. Καθήσατε καὶ ὅταν ἔλθῃ θὰ σᾶς εἰδοποιήσω ἀμέσως.

Ὁ Σαδὴκ βέης διέταξεν ἕνα κύπελλον καφὲ καὶ μεταβὰς ἐκάθησεν εἰς μίαν γωνίαν.

Ὁ Νικολῆς ἦτο παλαιὸς γνώριμός του καὶ εἶχεν ἄλλοτε προσφέρει εἰς αὐτὸν πολλὰς ὑπηρεσίας, ἔναντι χρηματικῆς ἀμοιβῆς, ἐννοεῖται. Ὡς μόνον ἐπάγγελμα, εἶχε νὰ φυγαδεύῃ τοὺς φοβουμένους τὴν ἀστυνομίαν.

Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶχε διοργανώσει ὁλόκληρον ὑπηρεσίαν.

Ἐπὶ τῶν προκυμαιῶν, πλησίον τοῦ μέρους, εἰς ὃ προσήγγιζον τὰ ἀτμόπλοια, ὅλοι οἱ κλητῆρες οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ταξειδιωτῶν ἐδωροδοκοῦντο ὑπ' αὐτοῦ. Ἐγνώριζε τὴν κατάλληλον στιγμὴν διὰ νὰ ἀποθέσῃ ἐντὸς τῆς χειρὸς τῶν ἥκιστα εὐσυνειδήτων τούτων ὑπαλλήλων μίαν λίραν καὶ οὗτοι δὲν παρετήρουν πλέον τὸν ἐπιβάτην, ὅστις ἀνήρχετο τὴν κλίμακα τοῦ ἀτμοπλοίου, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ διαβατήριον. Κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς αὐστηρᾶς ἐπιβλέψεως τὸ ἔργον του ἀπέβαινε δυσχερὲς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπετύγχανεν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Εἶχε συντάξει πρὸς χρῆσιν εἰδικὸν τιμολόγιον συμφώνως, πρὸς τὸ ὁποῖον ἐλάμβανεν ὡρισμένον ποσὸν παρὰ τοῦ προσώπου τοῦ καταφεύγοντος εἰς αὐτὸν, ἀναλογοῦν πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἐγκλήματος ἢ τὴν φύσιν αὐτοῦ. Κλέπτης, ἐμπρηστὴς, χρεωκόπος, παραχαράκτης, ἐπαναστάτης εἶχεν ἕκαστος ἰδιαιτέραν τιμήν.

Ἓν ἐκ τῶν προτερημάτων τοῦ Ἕλληνος αὐτοῦ, ὅστις ἐγνώριζε τόσον καλῶς τὸ ἐπάγγελμά του, ἦτο ὅτι ποτὲ δὲν ἐπρόδιδε τὸν ζητοῦντα τὴν προστασίαν του καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐγνώριζεν, ὅτι θὰ ἐλάμβανε παρὰ τῶν ἀρχῶν ἀμοιβὴν ἑκατονταπλασίαν ἐκείνης, ἣν θὰ ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν φυγαδεύσῃ. Ἀπήτει ὅμως νὰ συμπεριφέρωνται εἰλικρινῶς πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ μὴ τοῦ παρουσιάζουν ἕνα ἐπαναστάτην ὡς κλέπτην δῆθεν ἢ ἁπλοῦν δολοφόνον.

Ἕτεραν προτέρημά του, ἀρκετὰ παράδοξον τοῦτο ἦτο, ὅτι δὲν ἐδέχετο καμμίαν ἀμοιβὴν ἐξ ὠδευε μάλιστα καὶ ἐξ ἰδίων ὅταν ἐπρόκειτο νὰ φυγαδεύσῃ νέον ἢ νεάνιδα περιπεπλεγμένους εἰς ἐρωτικὰς σκυεωρίας.

Μέλις ὁ Σαδὴκ βέης εἶχε κενώσει τὸ κύπελλόν του καὶ εἶχεν ἀνάψῃ ἓν σιγαρέττον ὁ Νικολῆς ἐπλησίασεν αὐτόν.

Μετὰ τὸν τυπικὸν χαιρετισμὸν ὁ Σαδὴκ βέης τὸν προσεκάλεσε πλησίον του καὶ τοῦ εἶπε·

— Ἔχω νὰ σοῦ ζητήσω καὶ πάλιν μίαν ὑπηρεσίαν κὺρ Νικολῆ.

— Λέγετε, ἐὰν εἶνε δυνατή...

— Πρέπει νὰ φυγαδεύσωμεν μίαν γυναῖκα.

— Καμμιὰ ἐρωτοδουλειά...

— Ὄχι εἶνε μία Τούρκισα ἐπαναστάτις.

— Γυνὴ ἐπαναστάτις καὶ Τούρκισσα συγχρόνως εἶνε, μὰ τὴν πίστιν μου, πρᾶγμα πολὺ δύσκολον. Ἔχει τίποτε μὲ τὴν ἀστυνομίαν.

— Ναὶ, ἡ ἀστυνομία τὴν γνωρίζῃ. Πρό τινων ἑβδομάδων μάλιστα συνελήφθη, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ. Ἀπὸ τότε τὴν καταζητεῖ δραστηρίως ἡ ἀστυνομία...

— Ἀλλὰ τότε τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ σοβαρόν. Ποῦ εἶνε τώρα αὐτὴ ἡ γυναῖκα;

— Εἶνε στὸ Σισλῆ σὲ μιὰ ἑλληνικὴν οἰκογένειαν. Νικολῆ, θέλω νὰ τὴν φυγαδεύσῃς σὺ ἀπὸ τὴν Κων)πολιν. Θὰ πάρῃς εἴκοσι λίρας. Δέκα μπροστὰ καὶ δέκα ἀφοῦ φύγῃ.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ τιμολόγιον τοῦ Νικολῆ ἡ φυγάδευσις ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ ἤξιζε δέκα λίρας

καὶ ἐπειδὴ ὁ νέος τοῦ προσέφερεν εἴκοσιν, ὁ Νικολῆς ἤρχισε νὰ σκέπτεται.

— Ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη θὰ συγκατατεθῇ νὰ ἐνδυθῇ εὐρωπαϊστί; ἠρώτησεν οὗτος.

— Ἀναμφιβόλως ἀπεκρίθη ὁ Σαδὴκ βέης, θὰ μεταμορφωθῇ ὅπως θελήσετε.

— Πολὺ καλά, ἀπήντησεν ὁ Νικολῆς, θὰ τὴν βάλωμεν εἰς ἕνα βαπόρι.

— Ἀλλὰ ἡ γυναῖκα αὐτὴ πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

— Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἔκραξεν ὁ Ἕλλην κατάπληκτος. Φεύγει ἀπὸ τὴν Πόλι καὶ πηγαίνει νὰ κρυφθῇ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην;

— Ναί, πρέπει νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, εἶπεν ὁ Σαδήκ.

— Ξεύρετε ὅτι ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ τὴν βάλω μόνον εἰς τὸ βαπόρι, μὲ τὸ ὁποῖον θέλει νὰ φύγῃ μιὰ φορὰ ἀπ' ἐδῶ δὲν πέρνω καμμίαν εὐθύνην δι' ὅσα θὰ συμβοῦν κατόπιν. Ἀφοῦ τὸ θέλετε τὴν στέλλομεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἀλλὰ ἂν «τὴν γραπώσουν» ὅταν ἀποβιβάζεται, κάμετε καλά. Ἐγὼ εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα δὲν ἀνακατεύομαι.

Ὁ νεαρὸς ἐπαναστατικὸς ἀντελήφθη τὴν ὀρθότητα τῆς παρατηρήσεως τοῦ Ἕλληνος ναυτικοῦ, ὁ ὁποῖος μάλιστα ὅλα τὰ ἀτμόπλοια μικρὰ καὶ μεγάλα τὰ προσεγγίζοντα εἰς Θεσσαλονίκην ὑπεβάλλοντο εἰς αὐστηρὰν ἔρευναν.

Ἀφοῦ παρέμεινε σκεπτόμενος ἐπί τινας στιγμὰς κατόπιν ἐπὶ τέλους εἶπε·

—Εἶσαι ἄνθρωπος ἔξυπνος καὶ ἐπιτήδειος· ἡ πεῖρά σου δὲ εἶναι μεγάλη διὰ παρομοίας ὑποθέσεις. Ἄκουσέ με λοιπόν, Νικολῆ, σκέψου καὶ προσπάθησε νὰ εὕρῃς ἕνα μέσον διὰ νὰ ἀποβιβασθῇ ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην χωρὶς νὰ τῇ συμβῇ κανένα δυσάρεστον. Ἐκτὸς τῆς ἀμοιβῆς τῶν εἴκοσι λιρῶν θὰ λάβῃς καὶ ἓν ὡρον πέντε λιρῶν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ μάθωμεν ὅτι ἔφθασε σῶα καὶ ἀβλαβὴς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ὁ Νικολῆς δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως καὶ παρεδόθη εἰς βαθείας σκέψεις.

Αἴφνης ἤγειρεν ἀπατόμως τὴν κεφαλήν, περιέφερεν ὕποπτον βλέμμα περὶ τὴν αἴθουσαν, ἐπὶ τῶν εὑρισκομένων γύρω προσώπων καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν συνομιλητήν του εἶπεν·

—Περιμένετε ἐδῶ μίαν στιγμήν. Θὰ ἐπιστρέψω τώρα ἀμέσως.

Ὁ Σαδὴκ βέης εἶδεν αὐτὸν πλησιάζοντα ἕνα ὑψηλόσωμον ἄνδρα μὲ λευκὸν γένειον, ὅστις ἐκάθητο παρά τινα τράπεζαν εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς αἰθούσης.

Παρατεταμένη συνομιλία ἤρξατο μεταξὺ τοῦ γέροντος καὶ τοῦ Ἕλληνος. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Νικολῆς ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ Σαδὴκ βέη.

—Νομίζω πῶς κάτι ἠμπορεῖ νὰ γείνῃ, εἶπε μὲ ὕφος εὐχαριστημένον.

—Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Σαδὴκ βέης περίεργος.

—Ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὁποῖον ὡμίλησα εἶναι πλοίαρχος ἑνὸς ἱστιοφόρου, τὸ ὁποῖον ἀναχωρεῖ διὰ Θεσσαλονίκην καὶ ἐκεῖθεν εἰς Βόλον. Τὸ ταξείδιον θὰ εἶναι μακρὸν ἀλλ' ἀσφαλές, διότι ἡ ἐπὶ τῶν ἱστιοφόρων ἐπίβλεψις εἶναι ὀλιγώτερον αὐστηρά.

Ἠμπορῶ μάλιστα νὰ εἴπω ὅτι δὲν ὑπάρχει καθόλου τοιαύτη. Ὁ πλοίαρχος μὲ εἐβεβαίωσεν ὅτι ἠμπορεῖ νὰ ἀποβιβάσῃ τὴν γυναῖκα ἀσφαλῶς.

—Ἔχεις ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν; ἠρώτησεν ὁ Σαδὴκ βέης.

—Τὸν Καπετὰν Μάρκον; καλέ, τί λέγετε. Εἶναι ἄνθρωπος ἐξαίρετος καὶ ἔχω περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτὸν παρὰ εἰς τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτόν μου. Ἄλλως τε δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἀναλαμβάνει τέτοια δουλειά. Ἀνήκει καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἑταιρίαν μας.

—Πολὺ καλά· ἰδοὺ λοιπὸν αἱ δέκα λίραι ἀπέναντι τοῦ λογαριασμοῦ, εἶπεν ὁ νεανίας, ἀποθέτων τὰ χρυσᾶ νομίσματα εἰς χεῖρας τοῦ Νικολῆ. Τώρα εἰπέ μου πῶς θὰ τὴν βάλωμεν εἰς τὸ πλοῖον;

—Ἀφῆστε τὴν δουλειὰ ἐπάνω μου. Νὰ ἀκούσετε μόνον ὅσα θὰ σᾶς εἰπω. Καίτοι τὸ ἱστιοφόρον ἀναχωρεῖ μόλις αὔριον τὴν αὐγήν, πρέπει ἡ γυνὴ νὰ ἐπιβιβασθῇ αὐτοῦ ἀπόψε.

—Αὐτὸ εἶναι εὔκολον· εἶναι ἀπὸ τώρα ἑτοίμη.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πηγαίνετε νὰ τὴν εὕρετε καὶ εἰπῆτέ της νὰ ἐνδυθῇ ὡς χιώτισσα. Ἀφοῦ διαμένει πλησίον μιᾶς ἑλληνικῆς οἰκογενείας, θὰ εὕρῃ τρόπον νὰ ἐνδυθῇ καθὼς σᾶς εἶπα.

—Κι' αὐτὸ γίνεται· θὰ ἐνδυθῇ τὴν χιώτικην ἐνδυμασίαν· ἔπειτα;

—Ἔπειτα κατὰ τὸ βράδυ θὰ στείλω ἕναν εἰς τὸ σπῆτι ποῦ διαμένει καὶ θὰ τὴν φέρῃ ἐδῶ. Τὰ λοιπὰ εἶναι δική μου δουλειά.

Ὁ νεανίας, περατώσας οὕτω τὴν ὑπόθεσιν, ἠγέρθη, ἔθλιψε τὴν χεῖρα τοῦ Νικολῆ καὶ ἀπῆλθεν εὐχαριστημένος, διότι ἐτελείωσε τόσον ταχέως καὶ ἐπιτυχῶς τὴν σοβαρὰν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ὅταν ἔφθασε παρὰ τῇ Φατμὲ χανούμ αὕτη μετὰ τοῦ Σαῆ βέη τὸν ἀνέμενον ἀνυπομόνως. Ὁ Σαδὴκ ἐξέθηκε πρὸς αὐτοὺς τὴν συμφωνίαν, ἣν εἶχε κλείσῃ μετὰ τοῦ Ἕλληνος.

—Τώρα νὰ ἐνδυθῇς ὅπως συνιστᾷ αὐτὸς καὶ νὰ εἶσαι ἕτοιμη νὰ ἀναχωρήσῃς.

Ἡ ἀπότομος αὕτη ἀναχώρησις δὲν ἤρεσε καὶ τόσον εἰς τὴν γραῖαν.

Ἐπεθύμει μὲν αὕτη πολὺ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς τῆς Σαλιχᾶ χανούμ, ἀλλ' ἤλπιζεν ὅτι ἡ ἀναχώρησις θὰ ἐγένετο μόλις μετά τινας ἡμέρας, διότι οὕτω θὰ κατώρθου νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τῆς Ζυλλεχᾶ καὶ τοῦ Χασάν.

—Ποῦ εἶναι τώρα τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδί; τί θὰ γείνῃ ὅταν λείψω ἐγώ; διηρωτᾶτο ἡ πτωχὴ γραῖα, ποιοῦσα συγχρόνως καὶ τὰς διὰ τὴν ἀναχώρησιν παρασκευάς.

Ὅλοι ἐν τῇ ἑλληνικῇ οἰκογενείᾳ, ἐν ᾗ διέμενε, τὴν ἐβοήθουν μετ' εὐχαριστήσεως διὰ νὰ μεταμφιεσθῇ εἰς Χώτισσαν.

Μολονότι δὲ ἡ Φατμᾶ ἐκαλοπλήρωσεν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τήν τε φιλοξενίαν καὶ τὸ δωμάτιόν της, ἐν τούτοις οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἀνεκουφίσθησαν ὅταν ἔμαθον ὅτι εἰς τόσον ἐπικίνδυνος ἐνοικιαστής, ἕνεκα τοῦ ὁποίου διαρκῶς ἐφοβοῦντο τὴν ἀστυνομικὴν ἐπέμβασιν, ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ. Τοιουτοτρόπως δὲ ἐβοήθουν καὶ αὐτοὶ τὰς προπαρασκευάς της.

Ἡ μετεμφίεσις ἐγένετο τελειοτάτη καὶ ὅταν ἡ Φατμὰ χανοὺμ ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὴν νέαν αὐτῆς ἐνδυμασίαν ἐνώπιον τῶν δύο φίλων της, οὗτοι ἔμειναν κατάπληκτοι.

Ἐν τούτοις ἡ Φατμὰ ἦτο περίλυπος. Καὶ ἡ λύπη της ηὔξανεν ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως.

— Τί δυστύχημα νὰ μὴν εἶνε ἐδῶ ἡ Ζυλλεχᾶ καὶ νὰ τὴν πάρω μαζῆ μου, ἐπανελάμβανεν ἀδιακόπως. Τί θὰ ἀπογείνῃ τὸ δυστυχισμένον τὸ κορίτσι· ἢ μᾶλλον τί θὰ κάμνῃ τώρα;

Κατόπιν ἐπαρηγορήθη.

— Τὸ σπουδαῖον εἶνε νὰ σωθῇ ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ τυράννου, ἐσκέπτετο. Καὶ αὐτὸ θὰ ἔγινεν ἀφοῦ δὲν ἠκούσθη τίποτε περὶ αὐτῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι θὰ εἶνε εἰς μέρος ἀσφαλὲς, μετὰ τοῦ Χασάν. Ἀλλὰ ἐπὶ πόσον χρόνον δύνανται νὰ παραμένουν κεκρυμμένοι;... Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξηγήσω διατὶ ὁ Χασὰν δὲν ἦλθεν ἀκόμη νὰ μᾶς εὕρῃ.

Εἰς μάτην προσεπάθουν νὰ τὴν καθησυχάσουν οἱ δύο νέοι.

— Τὸ κορίτσι αὐτὸ, εἶνε πολύτιμος παρακαταθήκη, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐνεπιστεύθη ὁ πατήρ του, ἔλεγεν ἡ γραῖα, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς, ποῦ εὑρίσκεται ἐν κινδύνῳ ἢ καὶ ἁπλῶς δὲν εἶνε ἀσφαλὴς, φεύγω καὶ τὴν ἀφήνω μόνην... Μὰ εἶνε δυνατὸν τοῦτο; Ἡ συνείδησίς μου δὲν τὸ ἐπιτρέπει. Περὶ τὸ ἑσπέρας ὁ Ἀρὴφ βέης ἦλθε πρὸς

συνάντησιν τῶν τριῶν ἐπαναστατικῶν. Ἐφαίνετο πολὺ τεταραγμένος.

— Καίτοι δὲν ἐσκόπουν νὰ ἔλθω, ἐν τούτοις κατέλιπον τὸ κρυσφύγετόν μου καὶ παρ' ὅλους τοὺς κινδύνους, ἦλθον, εἶπε.

— Τί συνέβη λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης ὠχριάσας ὀλίγον.

— Πρόκειται περὶ τῶν δύο μικρῶν φίλων μας ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀρὴφ τῆς Ζυλλεχᾶ καὶ τοῦ Χασάν.

— Ὦ, Θεέ μου, συνελήφθησαν; ἐκραξεν ἡ Φατμὰ τρέμουσα.

— Ὄχι, ἀλλ' ἐξηφανίσθησαν. Ἀφήσατέ με νὰ σᾶς διηγηθῶ.

— Λέγε. λέγε, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης ζωηρῶς.

— Σήμερον τὴν μεσημβρίαν ὁ Ὀσμὰν, εἷς ἐκ τῶν φίλων μας ἦλθεν εἰς τὸ σπῆτί μου καὶ μοῦ διηγήθη τὰ ἑξῆς·

Ἡ Ζυλλεχᾶ καὶ ὁ Χασὰν, ἀφοῦ κατέλιπον τὸ μονάκιον τοῦ Δζεμὰλ βέη κατέφυγον εἰς τὸ Ροβέρτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμειναν· ἕως χθὲς τὸ πρωΐ. Ἀλλὰ χθὲς τὸ πρωΐ ὁ διευθυντὴς τῆς σχολῆς τοὺς προσεκάλεσε καὶ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ καταλίπωσιν ἀμέσως τὴν σχολὴν, διότι εἶχε γνωσθῇ τὸ καταφύγιόν των καὶ ἡ ἀστυνομία θὰ διενήργει ἔρευναν παρουσίᾳ τοῦ Ἀμερικανοῦ προξένου.

Τότε ἀμφότεροι ἐξηφανίσθησαν ὄπισθεν τοῦ λοφίσκου. Τὴν μεσημβρίαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Χασὰν μετέβη πρὸς συνάντησιν τοῦ Ὀσμὰν διὰ νὰ

ἀνακοινώσῃ πρὸς αὐτὸν τὰ ἀνωτέρω, παρακαλῶν συγχρόνως αὐτὸν νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ἀμέσως.

Ὁ Χασὰν προσέθεσεν ὅτι ἡ θέσις αὐτοῦ καὶ τῆς Ζυλλεχᾶ ἦτο πολὺ σοβαρὰ καὶ δὲν γνωρίζουν πῶς νὰ ἀποφύγουν τὰς ἀναζητήσεις, εἰς τὰς ὁποίας προβαίνει ἡ ἀστυνομία.

— Ἀλλ' ἀφοῦ κατώρθωσαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ σχολεῖον χωρὶς νὰ συλληφθῶσιν διατὶ δὲν ἤρχοντο ἐδῶ;

— Αὐτὸ ἐσκόπουν νὰ κάμουν, ἀλλὰ φαίνεται πῶς ὅλαι αἱ ὁδοὶ εἶνε ἀποκεκλεισμέναι, ἀπήντησεν ὁ Ἀρήφ.

Κατόπιν τῶν εἰδήσεων αὐτῶν ἡ συγκίνησις τῆς Φατμὰ μετεβλήθη εἰς παροξυσμόν. Ἐδήλωσε δὲ αὐτῇ κατηγορηματικῶς·

— Ὑπὸ τοιούτους ὅρους δὲν φεύγω ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Τότε ὁ Ἀρὴφ βέης ἔμαθε καὶ τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐπήγαινεν ἡ Φατμὰ χανούμ. Ἐπέδειξαν πρὸς αὐτὸν τὴν ἐπιστολὴν τῆς Σαλιχᾶ.

— Πρέπει νὰ ἀναχωρήσῃς, εἶπεν ἀποφασιστικῶς ὁ Ἀρὴφ βέης, ἡ ἐδῶ παρουσία σου οὔτε εἰς τὸν Χασὰν βέην εἶνε ὠφέλιμος οὔτε εἰς τὴν Ζυλλεχᾶ. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ τοὺς βοηθήσωμεν, ὅσον ἠμποροῦμεν καίτοι ἀκόμη δὲν ἐσκέφθημεν πῶς καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ γίνῃ ἡ βοήθεια αὐτή.

Ἡ συνδιάλεξις εὑρίσκετο εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ὅταν ἦλθεν ὁ φίλος τοῦ Νικολῆ διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν Φατμά, καθὼς εἶχε συμφωνηθῇ μεταξὺ τοῦ Σαδὴκ βέη καὶ τοῦ Ἕλληνος ναυτικοῦ.

Ἦτο ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης, ὑψηλόσωμος, ἀδύνατος καὶ ὅλος νεῦρα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ γραῖα ἔφερεν ἠθητὸ ἔνδυμα τῶν νησιωτῶν τοῦ ἀρχιπελάγους.

— Κανεὶς δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι ἐκείνη, ποῦ εἶνε μαζῆ μου εἶνε Τούρκισσα, εἶπεν ὁ Ἕλλην. Πρέπει ὅμως νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως, διότι ὁ Νικολῆς μᾶς περιμένει.

Ἡ Φατμὰ ἀντήλλαξε λέξεις τινας μετὰ τῶν φίλων της καὶ ἀνεχώρησε.

Ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀποσκευῆς ἔλαβε μόνον ἕνα μικρὸν δέμα, τὸ ὁποῖον ἐκράτησεν ὁ Ἕλλην ὑπὸ μάλης.

Μετὰ τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἡ ἅμαξα ἀπέθεσεν αὐτοὺς εἰς Γαλατᾶν ἐνώπιον τοῦ καφενείου, ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκετο ὁ Νικολῆς μετὰ τοῦ πλοιάρχου τοῦ ἱστιοφόρου.

Ἡ εἴσοδος τῆς Φατμὰ ἐν τῷ καφενείῳ οὐδενὸς προσείλκυσε τὴν προσοχήν, ἀφοῦ μάλιστα ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι γυναῖκες μετὰ τῶν τέκνων των, διευθυνόμεναι πρὸς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου.

Ὁ πλοίαρχος ἔρριψεν ἕνα ταχὺ ἐξεταστικὸν βλέμμα πρὸς τὴν γραῖαν ἀκολούθως προσέθεσε·

— Καλά, πάρετε τὴν γυναῖκα αὐτὴ στὸ καΐκι, τοὺς εἶπα ἐγὼ τί πρέπει νὰ κάμουν, θὰ τῆς δώσουν μίαν θέσιν καλήν, ἀλλὰ πρέπει νὰ πάρῃ φαγητὸν μαζῆ της διότι δὲν ἔχομεν κουζίνα μέσα.

— Αὐτὸ εἶνε εὔκολον, ἀπήντησεν ὁ Νικολῆς. Διορθώνεται ἀμέσως.

Κατόπιν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν συνοδεύσαντα τὴν Φατμὰ χανούμ·

— Πάρε μιὰ βάρκα καὶ πήγαινε στὸ καΐκι μὲ τὴν κυρίαν. Θὰ φροντίσω ἐγὼ γιὰ φαὶ καὶ θὰ τὸ φέρω ἀργότερα... δὲν κάνει νὰ μείνετε πολὺ στὸ καφενεῖον ἐδῶ.

Ἡ γραῖα καὶ ὁ συνοδεύων αὐτὴν διηυθύνθησαν πρὸς τὴν προκυμαίαν. Ἡ Φατμὰ ἦτο σκυθρωπή.

Διαρκὴς σκέψις αὐτῆς ἦτο ἡ Ζυλλεχᾶ καὶ ἐθεώρει ἑαυτὴν ὡς ἔνοχον, διότι ἀνεχώρει οὕτω χωρὶς νὰ ἐξασφαλίσῃ προηγουμένως τὴν σωτηρίαν τῆς μικρᾶς. Ἐν τούτοις ἐνεκαρτέρησε καὶ ἠκολούθησεν εὐπειθῶς τὸν ὁδηγόν της.

Τὸ ἱστιοφόρον ἦτο ἠγκυροβολημένον ἀνοικτὰ ;ληοίον τῆς ἀσιατικῆς ἀκτῆς. Ἡ Φατμὰ καὶ ὁ σύντροφός της ἐπέβησαν τῆς λέμβου ἑνὸς Ἕλληνος λεμβούχου χωρὶς νὰ προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν δύο κλητήρων, ἱσταμένων εἰς τὴν ἀποβάθραν.

Μετὰ εἴκοσι λεπτὰ εἶχον φθάσῃ πλησίον τοῦ ἱστιοφόρου. Ὁ φίλος τοῦ Νικολῆ ἐπιβιβάσας τὴν Φατμὰ εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐγκαταστήσας αὐτὴν εἰς τὸ μικρὸν διαμέρισμα, τὸ ὁποῖον εἶχον ἑτοιμάσῃ προηγουμένως διαταγῇ τοῦ πλοιάρχου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προκυμαίαν καὶ μετέβη εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀρχηγοῦ του διὰ νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιτυχῆ διεκπεραίωσιν τῆς ἀποστολῆς του.

Τὸ πλοῖον εἶχεν ἤδη ἐπιβιβάσῃ ὅλον τὸ φορτίον του καὶ ἦτο ἕτοιμον νὰ ἀπέλθῃ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον. Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ὁ πλοίαρχος, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ κάλαθον πλήρη τροφίμων διὰ τὴν Φατμά. Ἡ

δυστυχὴς ὅμως γυνὴ δὲν εἶχε καθόλου ὄρεξιν καὶ οὔτε κἂν ἐδοκίμασε τὰ φαγητά.

Ἀπησχολημένη διαρκῶς μὲ τὰς σκέψεις της διὰ τὴν Ζυλλεχὰ καὶ τὸν Χασὰν, κατέκρινε δακρύουσα ἑαυτὴν, διότι ἀπήρχετο ἐκ τοῦ κινδυνώδους σημείου, ἐν ᾧ αἱ τόσον προσφιλεῖς εἰς αὐτὴν ὑπάρξεις ἦσαν ἐκτεθειμέναι εἰς τόσους κινδύνους. Διῆλθεν ὅλην τὴν νύκτα ἐν ἀγρυπνίᾳ καπνίζουσα ἀδιακόπως.

Τὴν ἐπαύριον λίαν ἑνωρὶς, ἓν ρυμουλκὸν ἐπλησίασε τὸ ἱστιοφόρον καὶ ἐρρυμούλκησεν αὐτὸ μέχρι τῆς Προποντίδος. Ὁ ἄνεμος ἦτο εὐνοϊκὸς καὶ ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ ἡ θάλασσα ἐσχημάτιζε μεγάλα κύματα. Τὸ ρυμουλκὸν ἐκτελέσαν τὸ καθῆκόν του, ἀπῆλθεν. Τὸ ἱστιοφόρον ἤδη ἔπλεε πλησίστιον πρὸς τὰ στενά.

Εἶχεν ἤδη τὸ ἱστιοφόρον ἀντιπαρέλθῃ τὸν φάρον τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ὅτε ὁ πλοίαρχος παρετήρησε μίαν λέμβον ἀγωνιζομένην κατὰ τῶν κυμάτων.

— Τί ἀνοησία, εἶπεν εἰς τὸν οἰακιστὴν, νὰ βγαίνουνε στὰ ἀνοικτὰ μὲ ἕνα μικρὸν βαρκάκι καὶ μὲ τέτοιο καιρό.

— Τώρα οὔτε καιρὸς γιὰ ψάρεμμα οὔτε γιὰ περίπατο, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος.

— Φαίνεται πῶς ἐτρελλάθηκαν.

Ἡ λέμβος ὅμως ἀντὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀκτὴν κατέβαλλεν ἀπέλπιδας προσπαθείας διὰ νὰ πλησιάσῃ τὸ πλοῖον.

Ὁ πλοίαρχος ἔλαβε τὸ ναυτικόν του τηλεσκόπιον καὶ ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς τὴν λέμβον.

— Εἶνε μέσα ἕνας νέος καὶ μία νέα, εἶπε. Ἡ θέσις των ὅμως εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνος. Πρέπει νὰ τοὺς βοηθήσωμεν ἀμέσως.

Καὶ διέταξε τὸν οἰκιαστὴν νὰ στρέψῃ πρῷραν πρὸς τὴν λέμβον.

Οἱ ἐν τῇ λέμβῳ ἀντελήφθησαν τὴν μεταβολὴν ταύτην τῆς διευθύνσεως τοῦ ἱστιοφόρου καὶ ὁ νεανίας ἤρξατο κωπηλατῶν μετὰ ζήλου. Ἡ Φατμὰ χανοὺμ ἐπλησίασεν καὶ αὐτὴ τὸν πλοίαρχον καὶ παρετήρει μετ' ἀγωνίας τὴν μικρὰν λέμβον, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἠωρεῖτο εἰς τὴν κορυφὴν τῶν κυμάτων καὶ ἄλλοτε ἐξηφανίζετο εἰς τὰς μεταξὺ αὐτῶν ἀβύσσους.

— Θὰ προφθάσωμεν ἐγκαίρως διὰ νὰ τοὺς σώσωμεν; ἠρώτησεν ἡ Φατμά.

— Ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς θὰ τοὺς σώσωμεν, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔτρεφε καὶ μεγάλας ἐλπίδας διὰ τὴν σωτηρίαν των.

Ἐν τούτοις ἡ λέμβος καὶ τὸ ἱστιοφόρον προσήγγιζον διαρκῶς ἄλληλα. Ἡ Φατμὰ συγκεκινημένη μεγάλως ἀπὸ τὸ θέαμα ηὔχετο ὁλοψύχως διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν δύο αὐτῶν ὑπάρξεων.

Αἴφνης ἐξέβαλε τρομερὰν κραυγήν·

— Μὰ εἶνε αὐτοί, ἔκραξεν ἀλόφρων, ἡ Ζυλλεχὰ καὶ ὁ Χασάν. Παιδάκιά μου. Ὦ, Θεέ μου, Θεέ μου. Σῶσέ τους.

— Εἶνε ἕνας νέος καὶ μία νέα, πῶς τοὺς γνωρίζεις ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος. Φαίνονται ἀπὸ τὴν φορεσιά των, πῶς εἶνε Εὐρωπαῖοι.

— Τοὺς γνωρίζω... δὲν εἶνε Εὐρωπαῖοι. Εἶνε Τοῦρκοι φυγάδες. Σῶσετέ τους πλοίαρχε. πτωχή μου Ζυλλεχά, ἔκραξεν ἡ γραῖα τείνουσα ἱκετευτικῶς τὰς χεῖράς της.

Τέλος ἡ λέμβος ἐπλησίασε τὸ ἱστιοφόρον. Πάντες οἱ ναῦται φέρονται σωσίβια ἀνέμενον τὰς διαταγὰς τοῦ πλοιάρχου.

— Ρίξετε τὰ σχοινιὰ ἔκραξεν ὁ Χασάν, ἐνῷ ἡ Ζυλλεχὰ καταληφθεῖσα ὑπὸ τρόμου παρέμενε καρφωμένη εἰς τὴν θέσιν της χωρὶς νὰ δεικνύῃ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον ζωῆς.

Ὁ Χασὰν περιέβαλε περὶ τὸ σῶμα τῆς Ζυλλεχὰ τὸ πρῶτον σχοινίον, ὅπερ ἐρρίφθη πρὸς αὐτούς, κατόπιν ἀπέθεσε τὴν νέαν εἰς τὸ ὕδωρ. Κατόπιν περιέβασε καὶ τὸ ἕτερον σχοινίον εἰς τὴν ὀσφύν του καὶ ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν.

Μετά τινα λεπτὰ, ἀμφότεροι εὑρίσκοντο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου.

Ἡ νεᾶνις ἦτο λιπόθυμος, ἀλλ' ὁ Χασὰν εἶχε διατηρήσῃ ὅλον τὸ θάρρος καὶ τὴν ψυχραιμίαν του. Ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὴν Φατμὰ καὶ ἐξέβαλε κραυγὴν χαρᾶς.

Ἡ Φατμὰ νεκλιμμένη ἐπὶ τῆς νεάνιδος κατέβρεχεν αὐτὴν διὰ τῶν δακρύων της καὶ τὴν κατεφίλει.

— Μὲ τὰ κλάμματα καὶ μὲ τὰ φιλιὰ δὲν θὰ τὴν ἐπαναφέρῃς εἰς τὰς αἰσθήσεις της, εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Πήγαινε σὺ καὶ ἄφησέ μας ἡμᾶς νὰ τὴν μεταφέρωμεν κάτω διὰ νὰ τὴν περιποιηθῶμεν.

Ἡ γραῖα εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς ἠγέρθη καὶ τῇ βοηθείᾳ ἑνὸς ναύτου μετέφερε τὴν νεάνιδα ε-

τὸν θαλαμίσκον ὅπου χάρις εἰς τὰς περιποιήσεις τοῦ πληρώματος δὲν ἤργησε νὰ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ὅταν εἶδε τὴν Φατμὰ ἠδυνάτησε νὰ πιστεύσῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Πῶς, σὺ ἐδῶ, ἐψιθύρισεν. Ὁ Θεὸς σὲ στέλει.

Μετὰ μίαν ὥραν οἱ δύο ναυαγοὶ ἐνδεδυμένοι νέα θερμὰ ἐνδύματα παρασχεθέντα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ πληρώματος ἐτίμων γενναιότατα ἐν τῷ θαλαμίσκῳ τῆς γραίας τὰ τρόφιμα τοῦ καλάθου της. Ἡ Φατμὰ, ἥτις ἀφότου ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς οἰκίας ἐν ᾗ ἐκρύπτετο οὐδὲν εἶχε φάγῃ μετεῖχε νῦν τοῦ γεύματος μετὰ προθυμίας.

Ὅταν κατηύνασαν τὴν πεῖνάν των καὶ ἀνεπαύθησαν, ἡ γραῖα ἠρώτησε·

— Εἰπέτε μου τώρα, πῶς εὑρέθητε εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης μὲ τέτοιον καιρὸν καὶ μὲ ἕνα τόσον μικρὸν βαρκάκι;

— Ἂς σᾶς πῇ ὁ Χασὰν, εἶπεν ἡ Ζυλλεχᾶ, ἐγὼ δὲν ἔχω ἀκόμη δυνάμεις διὰ νὰ διηγηθῶ τόσα πολλὰ πράγματα.

— Ναὶ, ναὶ, εἶπεν ὁ Χασὰν, ἀναπαύθητι σὺ, θὰ εἰπω ἐγὼ ὅλα.

— Ἀπὸ χθὲς ἤμην εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν ἐξ αἰτίας σας, εἶπεν ἡ Φατμὰ, ἰδίως ἀφ' ὅτου ἔμαθα, ὅτι ἤρατε καταφύγιον εἰς τὴν Ροβέρτειον Σχολὴν, ἐπί τι διάστημα, σᾶς ἠνάγκασαν κατόπιν νὰ φύγετε ἀπ' ἐκεῖ.

— Ἀφοῦ περιεπλανήθημεν εἰς τὴν τύχην, ἀπήντησεν ὁ Χασὰν, κατωρθώσαμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Στένην χωρὶς κανεὶς νὰ μᾶς προσέξῃ.

Ἐγνώριζον, ὅτι μᾶς ἐζήτουν πανταχοῦ, καὶ ὅλον τὸ μῆκος τῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου, συνεπῶς δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ μείνωμεν ἐπὶ πολὺ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ἐσκεπτόμην, τί ἔπρεπε νὰ κάμω, ὅταν παρετήρησα μίαν μικρὰν λέμβον. Ὀλίγον ἀπωτέρω ἦμῶν, ἦτο εἷς Ἕλλην ναυτικὸς, ὅστις μᾶς παρετήρει. Τὸν ἐπλησίασα. «Τίνος εἶνε ἡ μικρὰ αὐτὴ βάρκα; τὸν ἠρώτησα.» «Εἶνε δική μου, μοῦ ἀπήντησεν ὁ ναυτικός».

Τότε ἐπρότεινα εἰς αὐτὸν νὰ μᾶς τὴν ἐνοικιάσῃ ἐπὶ μίαν ὥραν, διὰ νὰ κάμωμεν δῆθεν ἕνα μικρὸν περίπατον. Ὁ ναυτικὸς μὲ παρετήρησεν ἀπὸ πάνω ἕως κάτω, ἐκπεπληγμένος διὰ τὴν πρότασίν μου.

— Πῶς εἶνε δυνατὸν αὐτό; περίπατος εἰς τέταιαν ἐποχήν; ἠρώτησε.

— Θέλομεν νὰ κάμωμεν μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὸ Μπογιατζήκιοϊ, ἀπήντησα.

Τέλος συγκατετέθη νὰ μᾶς ἐμπιστευθῇ τὴν λέμβον του χάρις εἰς στρογγυλὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐνεχείρησα.

Ἔθεσα τὴν Ζυλλεχᾶ ἐντὸς τῆς λέμβου, ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας τὰς κώπας καὶ ἀνεχωρήσαμεν. Ἡ πρόθεσίς μου ἦτο νὰ ἀπομακρυνθῶ, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ἀπὸ τὰ ἐπικίνδυνα ἐκεῖνα μέρη διὰ νὰ ἀποφύγω τὰ βλέμματα τῶν ὑπόπτων. Ἐτράβηξα λοιπὸν ἀνοικτὰ καὶ ἤρχισα νὰ κωπηλατῶ μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μου πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ Σεραΐ Μπουρνοῦ.

— Ποῦ ἐπήγαινα; οὔτε ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐγνώριζον ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ

ἤθελον πλέον νὰ πλησιάσω πρὸς τὴν ἀκτήν. Οὕτω ἐκωπηλάτουν ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους, μέχρις οὗ ἐπῆλθεν ἡ νύξ.

— Πῶς, ἔκραξεν ἡ γραῖα, εἶσθε λοιπὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ χθές;

— Ναὶ σχεδὸν, ἀπὸ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν, ἀπήντησεν ὁ Χασάν.

— Καὶ χωρὶς νὰ φάγετε τίποτε;

— Ποιὸς ἐσκέπτετο τὸ φαγητόν. Μόνη μας σκέψις ἦτο νὰ διαφύγωμεν ἐκ τῶν ὀνύχων τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ... δὲν ἐσκεπτόμην πλέον τίποτε ἄλλο. Ὅταν ἐνύκτωσεν ἐντελῶς ἡ λέμβος μας εὑρίσκετο ἔναντι τῆς νήσου Πρώτης. Τότε εἶπον εἰς τὴν Ζυλλεχᾶ·

«Πρέπει νὰ περάσωμεν τὴν νύκτα ἐν τῇ θαλάσσῃ. Τὸ πρωὶ ἴσως κατωρθώσωμεν νὰ συναντήσωμεν κανὲν πλοῖον φεῦγον πρὸς τὰ Δαρδανέλλια».

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφάνη φυσικωτάτη εἰς τὴν μικρὰν Ζυλλεχᾶ.

— Ὦ, Θεέ μου ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν θάλασσαν. Τὰ κλαύμενα τὰ παιδιά, εἶπεν ἡ γραῖα στενάζουσα ἐκ βάθους καρδίας.

Ὁ Χασὰν ἐξηκολούθησε·

— Καὶ ἐν τούτοις, ὑπεφέραμεν πολύ. Τὸ ψῦχος ηὔξανε διαρκῶς καὶ ἡ θάλασσα ἐταράσσετο διαρκῶς περισσότερον. Ἀντελήφθην ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐχανόμεθα ἀσφαλῶς καὶ ἤρχισα κωπηλατῶν πρὸς τὴν ἀκτήν. Τέλος ἐφθάσαμεν εἰς Ἅγιον Στέφανον καὶ διήλθομεν τὴν νύκτα εἰς τὴν παραλίαν πάσχοντες φρικωδῶς ἐκ

τοῦ ψύχους, ἀλλὰ τοὐλάχιστον δὲν ἐκινδυνεύομεν νὰ πνιγῶμεν.

Τὴν πρωΐαν ἐπέβημεν καὶ πάλιν τῆς λέμβου ὑποφασισμένοι νὰ ζητήσωμεν βοήθειαν ἀπὸ τὸ πρῶτον πλοῖον, τὸ ὁποῖον θὰ συνηντῶμεν... τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἱστορίας μας σᾶς εἶνε γνωστόν.

Ἦλθε νῦν ἡ σειρὰ τῆς Φατμὰ νὰ διηγηθῇ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρέθη ἐπὶ τοῦ ἱστιοφόρου. Ὅταν ἤκουσεν ὅλα ὁ Χασὰν ἀνέκραξε μετὰ χαρᾶς·

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ σὲ συνοδεύσωμεν παρὰ τῇ Σαλιχᾶ Χανοὺμ καὶ οἱ φίλοι μας δύνανται νὰ εἶνε βέβαιοι, ὅτι δυνάμεθα νὰ τοῖς προσφέρωμεν μεγάλας ὑπηρεσίας. Ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ βουνὰ ἡ Ζυλλεχᾶ θὰ εἶνε ἀσφαλὴς πλέον ἀπὸ κάθε κίνδυνον.

— Μὰ ἡ δυσκολία εἶνε πῶς νὰ φθάσωμεν ἕως ἐκεῖ σῶοι καὶ ἀκέραιοι, παρετήρησεν ἡ γραῖα.

— Ἂς μᾶς φέρῃ πρῶτον τὸ πλοῖόν μας εἰς τὴν Θ)νίκην. Κατόπιν ἠμποροῦμεν νὰ ἐξέλθωμεν ἀσφαλῶς καὶ νὰ φθάσωμεν μέχρι τῆς φίλης μας, ἀπήντησεν ὁ νεανίας μετὰ πεποιθήσεως.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ὁ Σαδὴκ βέης Δρῶν

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Φατμὰ χανοὺμ, οἱ τρεῖς φίλοι συνεκεντρώθησαν καὶ πάλιν ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Σαῆ.

— Τώρα πρέπει ἀπὸ κοινοῦ νὰ ἀποφασίσωμεν διὰ τὴν μέλλουσαν στάσιν μας, εἶπεν ὁ πρώην δημοσιογράφος.

— Ποίαν στάσιν, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης, ἔστις δὲν ἀντελήφθη ἀμέσως.

— Πῶς, ἐλησμόνησες τὰς ὁδηγίας τῆς Σαλιγᾶ χανούμ, ἔκραξεν ὁ νεανίας ἀπορῶν. Οἱ φίλοι μας μᾶς ἐζήτησαν, ὅπως μὲ τὸν ἕνα ἢ μὲ τὸν ἄλλον τρόπον ἀποσπάσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀπὸ αὐτοὺς καὶ νὰ τὴν ἐπισύρωμεν ἐδῶ, ἐναντίον μας. Λύτὸ εἶνε ἀπαραίτητον λοιπὸν νὰ τὸ πράξωμεν, καὶ ἂν ἀκόμη κινδυνεύει ἡ ζωή μας ἢ ἡ ἐλευθερία μας. Ἀπορῶ πῶς δὲν τὸ ἐσκέφθης ἀκόμη αὐτό.

— Σοῦ ζητῶ συγγνώμην, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης, ἔχεις δίκαιον, ἀλλὰ δὲν ἐνόμιζον, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο τόσον ἐπείγον.

— Πῶς; τοὐναντίον πρέπει νὰ σπεύσωμεν. Τὰ πράγματα ἔφθασαν τώρα εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε καὶ ἑνὸς μόνον λεπτοῦ ἀργοπορία δύναται νὰ ἔχῃ σοβαρωτάτας συνεπείας, διὰ τὴν δρᾶσιν τῶν φίλων μας ἐκεῖ κάτω. Πρέπει μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ προκαλέσωμεν ἕνα κίνημα ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μάλιστα, ἂν εἶνε δυνατόν....

—Τί λέγεις ἐρώτησεν ὁ Σαῆ βέης ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἀρὴφ βέην, ὅστις ἕως τότε εἶχε τηρήσει σιγήν.

—Ἐγὼ εἰλικρινῶς νομίζω, ὅτι ἔχει δίκαιον ὁ φίλος μας Σαδὴκ, ἀλλὰ δὲν βλέπω τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπὸν τοῦτον.

—Μόνον ἓν πρᾶγμα δύναται νὰ κατατρομάξῃ τὸν Σουλτάνον. ἡ δυναμῖτις ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης.

—Πῶς; προτείνεις νὰ κάμωμεν ἀπόπειραν κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Σουλτάνου χωρὶς καμμίαν προπαρασκευήν; Ἀλλὰ θὰ εἶναι τρέλλα.

—Ὄχι ὅσον νομίζεις, ἀπήντησεν ὁ Σαδὴκ πειραχθεὶς ὀλίγον ἐκ τοῦ εἰρωνικοῦ τόνου τοῦ φίλου του. Ἄλλως τε δὲν εἶπα, ὅτι πρέπει νὰ κάμωμεν ἀπόπειραν κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ, διὰ δυναμίτιδος....

—Τότε ἐξήγησόν μας τὸ σχέδιόν σου.

—Διὰ νὰ ἐπισύρωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ Σουλτάνου ἐφ' ἡμῶν δέν εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμωμεν ἀπόπειραν κατ' αὐτοῦ τοῦ προσώπου του. Δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν ἓν ἕτερον θῦμα, ἄλλως τε δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ ἐπιτύχωμεν εὐκολώτερον τὸν σκοπόν μας.

—Ποῖον θῦμα;

—Τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας Σεφὴκ πασᾶν π. χ. νομίζω ὅτι εἶναι ἄξιος ἀποπείρας ὅσον καὶ ὁ Σουλτάνος.

—Δέν λέγω ὄχι. Ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ εὕρωμεν βόμβας.

—Αἱ βόμβαι εἶναι ἕτοιμοι ἀπήντησεν ὁ Σαδὴκ βέης μετὰ πεποιθήσεως.

—Ἀλλὰ πρέπει νὰ εὕρωμεν καὶ τὸν κατάλληλον ἄνθρωπον, ὅστις θὰ ρίψῃ τὴν βόμβαν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ.

—Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὑπάρχει ἀπήντησεν ὁ Σαδὴκ βέης μετὰ τῆς αὐτῆς πεποιθήσεως.

Οἱ δύο φίλοι παρετήρησαν ἔκπληκτοι τὸν Σαδὴκ βέην, ἀλλ' οὗτος παρέμεινεν ἀπαθής.

—Νομίζω πῶς δὲν ἀστειεύεσαι.

—Καθόλου· δέν εἶναι ὥρα ἀστεϊσμῶν. Εἶπον τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ κάμωμεν τὴν ἀπόπειραν.

—Δὲν νομίζετε ὅτι ὑπάρχει ἄλλο πρόσωπον καταλληλότερον τοῦ Σεφὴκ πασᾶ, κατὰ τοῦ ὁποίου νὰ γίνῃ ἡ ἀπόπειρα;

—Ὄχι ἡ ἐκλογή σου εἶναι τελεία. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος κανεὶς ἐκτὸς τοῦ Χαμὴτ, ὅστις νὰ ἀξίζῃ τῆς τιμωρίας οὗτος εἶναι πράγματι ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας.

—Βεβαιότατα. Ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ γνωρίζῃ ὅτι τὸ πλῆγμα προέρχηται ἐξ ἡμῶν..

—Ὥστε εἶναι εὔκολον νὰ τὸ κατορθώσωμεν, ἀπῆντησεν ὁ Σαδὴκ βέης.

—Καὶ ἔχεις κανὲν κατάλληλον μέσον;

—Βεβαίως. Διὰ μέσου τῶν ἐν Σόφιᾳ συναδέλφων μας καὶ πρὸ τῆς ἀποπείρας θὰ ἀπευθύνωμεν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὰς ἀπειλητικάς, συγχρόνως δὲ θὰ ἀποστείλωμεν ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους καὶ βαθμούχους τῆς αὐλῆς. Οὕτω θὰ καταστήσωμεν γνωστὸν ὅτι τὸ πλῆγμα προέρχεται ἐκ μέρους μας καὶ θὰ τρομοκρατήσωμεν τὸ Γιλδίζ.

—Ναί, καλὰ λέγεις, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπιτύχωμεν Τώρα εἰπέ μας ποῦ εἶναι αἱ βόμβαι;

— Εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἀπήντησεν ἠρέμως ὁ Σαδὴκ βέης.

— Ἀλλὰ ποῦ τὰς βρῆκες; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης.

— Γνωρίζετε, ὅτι ἔχω στενὰς σχέσεις μετὰ Ἀρμενίων ἐπαναστατῶν. Τοῖς ἐζήτησα λοιπὸν καὶ μοῦ ἔδωσαν.

— Μὰ εἶπες ἐπίσης, ὅτι εἷς ἀφωσιωμένος σύντροφος εἶνε ἕτοιμος νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς βόμβας, ποῖος εἶνε αὐτός;

— Ἐγώ, ἀπήντησεν ὁ νεανίας.

Ὁ Σαῆ βέης δὲν ἀπήντησε καὶ ἔστρεψε τὸ τεταραγμένον πρόσωπόν του πρὸς τὸν Ἀρὴφ βέην.

— Διατὶ ἡ ἀνησυχία αὐτὴ ἐπὶ τοῦ προσώπου σου; εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης εἰς τὸν φίλον του. Μήπως δὲν ἐσήμανε πλέον ἡ στιγμὴ τῶν θυσιῶν;

— Ἀναμφιβόλως ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης, ἀλλὰ ὅσα μᾶς εἶπες μοῦ προξενοῦν τοιαύτην κατάπληξιν, ὥστε δὲν ἠξεύρω τί πρέπει νὰ ἀπαντήσω.

— Συνεφωνήσαμεν ἀπὸ κοινοῦ νὰ ἐνεργήσωμεν ἀπόπειραν, εἶπεν ὁ πρώην δημοσιογράφος. Ποῖος εἶνε τὴν ἐνεργήσῃ εἶνε πρᾶγμα ἀδιάφορον. Ἐγὼ ἢ ἄλλος διατὶ νὰ ἀνησυχῆτε;

— Ἀγαπητὲ φίλε εἶπεν ὁ Σαῆ βέης συγκεκινημένος,εἶνε βεβαίως γενναία καὶ ὡραία ἡ πρᾶξις αὕτη, ἀλλὰ οἱ ἐκεῖ κάτω φίλοι μας συγκατατίθενται νὰ ἐκθέσῃς οὕτω τὴν ζωήν σου;

— Καὶ μήπως αὐτοὶ μᾶς ἠρώτησαν ὅταν ἐξέθεσαν οὕτω τὴν ζωήν του, διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος; Ἄλλως τε σᾶς δηλῶ κατηγορηματικῶς, ὅτι πᾶσα ἀπόπειρα διὰ νὰ μὲ ἐμποδίσητε θὰ εἶνε ἀνωφελής. Εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ ἐνεργήσω,

ὅπως ἐσκέφθην καὶ παρὰ τὴν θέλησίν σας, ἂν παραστῇ ἀνάγκη.

— Καλά, ἀγαπητὲ Σαδήκ. Κάμε ὅπως νομίζεις ὀρθὸν καὶ θὰ εἴμεθα ἐξ ὅλης καρδίας μαζῆ σου, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης θλίβων μετὰ διαχύσεως τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του.

— Ὄχι μόνον μὲ τὴν ψυχήν μας ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ σῶμά μας θὰ εἴμεθα μαζῆ σου, εἶπεν ὁ Ἀρήφ... Τοὐλάχιστον ἐγὼ δὲν θὰ σὲ ἀφήσω νὰ ἐκτεθῇς μόνος, θὰ συμμεριεθῶ τὸν κίνδυνον.

— Δέχομαι εὐχαρίστως τὴν προσφοράν σου, ἤθελον μάλιστα νὰ σοῦ τὰ προτείνω. ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ τὸ πράξω.

— Ὥστε μὲ θεωρεῖς ἄνανδρον; εἶπεν ὁ Ἀρὴφ μετὰ δυσαρεσκείας.

— Ποτὲ ἔκραξεν ὁ Σαῆ βέης, ἀλλὰ ἐδίστασον νὰ ἐκθέσω ὕπαρξιν πολύτιμον ὡς τὴν ἰδικήν σου. Μᾶς ἔδωκες τοσάκις ἄλλως τε δείγματα τοῦ θάρρους σου καὶ τῆς ψυχραίμου γενναιότητός σου, ὥστε κανεὶς δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ σοῦ κάμῃ τοιαύτην τινὰ προσβολήν.

Καὶ μεταβὰς πλησίον τοῦ φίλου του ἔθλιψε τὴν χεῖρά του.

Οἱ δύο φίλοι κατέλιπον μετ' ὀλίγον τὴν αἰκίαν τοῦ Σαῆ διὰ νὰ τεθῶσιν ἐπὶ τὸ ἔργον.

Μετὰ πέντε ἡμέρας ἦτοι τὴν Τρίτην 5 Φεβρουαρίου, ὑπῆρχε μεγάλη κίνησις ἐν Γαλατᾷ, πλησίον τοῦ ἀναχωροῦντος διὰ τὴν Κωνστάντζαν ρουμανικοῦ ἀτμοπλοίου. Σουηδικὴ ἀντιπροσωπεία ὑπὸ τὸν κ. Σέρζινικ, ἐλθοῦσα εἰς Κων)πολιν διὰ

νὰ ἀναγγείλῃ ἐπισήμως εἰς τὸν Σουλτᾶνον τὴν ἀνάρρησιν τοῦ βασιλέως Γουσταύου Ε'. καὶ νὰ ἐπιδώσῃ αὐτόγραφον ἐπιστολὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν Χαμὴτ ἀνεχώρει. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶχεν ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα φιλοξενηθῇ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου μετὰ πολλῶν περιποιήσεων. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ αὐλικοὶ συνώδευσαν αὐτὴν μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου. ἵνα τῇ εὐχηθῶσι κατευόδιον. Ὁ τελετάρχης Γκαλὴπ πασᾶς εἶχεν ἔλθῃ ἐπίτηδες ἵνα διαβιβάσῃ εἰς τοὺς εὐγενεῖς ξένους τοὺς χαιρετισμοὺς τοῦ Σουλτάνου. Πάντες οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ ἀνώτεροι αὐλικοὶ ἐφαίνοντο πολὺ ἀνήσυχοι καὶ ἔρριπτον λαθραῖα βλέμματα περὶ ἑαυτούς.

Ὁ Γκαλὴπ πασᾶς παρετήρησε τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας Σεφὴκ πασᾶν καὶ τὸν εὐνοούμενον γραμματέα τοῦ Σουλτάνου Ἰζὲτ πασᾶν νὰ συνομιλοῦν ἀπομεμονωμένως εἴς τινα γωνίαν τῆς αἰθούσης. Ἡ συνομιλία των ἐφαίνετο σοβαρωτάτη.

Ὁ τελετάρχης ἐπέστησεν ἐπ' αὐτῶν τὴν προσοχήν του καὶ εἶδε μετ' ὀλίγον τὸν Ἰζὲτ πασᾶν νὰ ἐξάγῃ ἐκ τοῦ θυλακίου του χαρτίον. τὸ ὁποῖον ἐπέδωκεν εἰς τὸν συνομιλητήν του. Ὁ ὑπουργὸς ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ἀφοῦ τὸ ἀνέγνωσεν ἐπανειλημμένως ἐξήγαγε καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ θυλακίου του ἕτερον χαρτίον. τὸ ὁποῖον παρέβαλλε μετὰ προσοχῆς πρὸς τὸ πρῶτον.

— Τί σημαίνουν αὐτά; Μήπως καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὅπως ἐγὼ ἀπειλητικὰς ἐπιστολάς; εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Γκαλὴπ πασᾶς.

Μετὰ στιγμιαῖον δισταγμὸν ὁ τελετάρχης ἐπλησίασεν ἀποφασιστικῶς τοὺς δύο συνομιλητάς. Ὁ ὑπουργὸς βλέπων προσερχόμενον τὸν Γκαλὴπ πασᾶν ἔθεσεν ἐν τῷ θυλακίῳ του τὸ χαρτίον.

Ὁ εὐνοούμενος γραμματεὺς προσεπάθει καὶ αὐτὸς νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ταραχήν του.

— Μήπως καὶ σεῖς ἐλάβατε ἀπειλητικὰς ἐπιστολάς; ἠρώτησεν ὁ Γκαλὴπ.

— Τί εἴδους ἀπειλητικὴν ἐπιστολὴν πασᾶ ἐφέντη; ἠρώτησεν ὁ Ἰζέτ.

— Σήμερον τὴν πρωΐαν ἔλαβον ἐκ Σόφιας. καὐὼς φαίνεται ἐκ τοῦ γραμματοσήμου καὶ τοῦ φακέλλου μίαν ἀπειλητικὴν ἐπιστολὴν ἀπήντησεν ὁ Γκαλὴπ πασᾶς. Εἰδοποιοῦμαι δι' αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ μυστικοῦ τουρκικοῦ κομιτάτου, ὅτι θὰ θανατωθῶ, ἐν ἡ περιπτώσει δὲν παραιτηθῶ ἀμέσως τῶν καθηκόντων μου καὶ δὲν ἐγκαταλείψω τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ μὴ ἐπιστρέψω ποτὲ ἐκεῖ.

— Ἀκριβῶς τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ ἡμᾶς. Ἐγὼ καὶ ὁ Σεφὴκ πασᾶς, ἐλάβομεν παρομοίας ἐπιστολὰς ἐκ Σόφιας...

— Ἆρά γε μόνον ἡμεῖς οἱ τρεῖς ἐλάβομεν ἀπειλητικὰς ἐπιστολάς; ἠρώτησεν ὁ τελετάρχης.

— Θεέ μου, δὲν γνωρίζω ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Σήμερον τὸ πρωῒ ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐνόμιζον. ὅτι μόνον ἐγὼ λαμβάνω τοιαύτην, ἀλλὰ πρὸ ὀλίγου ἡ Ἐξοχότης του μὲ ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἔλαβε παρομοίαν ἀπειλητικὴν ἐπιστολήν. Τώρα καὶ σεῖς μοῦ λέγετε, ὅτι ἐλάβετε τοιαύτην.

Ὑποθέτω λοιπὸν, ὅτι καὶ ἄλλοι θὰ ἔχουν λάβῃ παρομοίας ἐπιστολὰς τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου.

— Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔλαβον, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἐκ τοῦ σκυθρωποῦ προσώπου τῶν ὑπουργῶν μας καὶ τῶν βαθμούχων μας...

— Καὶ τώρα τί θὰ γίνῃ; ἠρώτησεν ὁ τελετάρχης βαθύτατα συγκεκινημένος.

— Τίποτε, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας. Χάρις εἰς τὰ δραστήρια μέτρα τὰ ληφθέντα κατόπιν τῶν τελευταίων γεγονότων ἠμπορῶ νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι οὔτε εἷς Τοῦρκος ἐπαναστατικὸς εὑρίσκεται ἐν τῇ πρωτευούσῃ. Ἄλλως τε ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὑπέβαλον ἔκθεσιν πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα. Κατὰ συνέπειαν ὅλα ταῦτα εἶνε κεναὶ ἀπειλαὶ, σκοποῦσαι νὰ ἀποτρέψωσι τὴν προσοχήν μας ἀπὸ σπουδαιοτέρων ὑποθέσεων.

— Νομίζω ὅμως, ὅτι θὰ ἦτο φρόνιμον νὰ ἐνασκηθῇ αὐστηρὰ ἐπίβλεψις περὶ τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἔλαβον τοιαύτας ἐπιστολὰς ἐγνωμάτευσεν ὁ τελετάρχης, ὅστις εἶχε χάσῃ ἐντελῶς τὴν ἡσυχίαν του, ἀπὸ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἔλαβε τὴν ἀπειλητικὴν ἐπιστολήν.

— Τὰ αὐτὰ εἶπα καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ἐξοχότητά του πρὸ ὀλίγου προσέθεσεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

— Δύνασθε νὰ εἶσθε βέβαιος, ὅτι ἡ ἐπίβλεψις αὕτη ἐνασκεῖται ἤδη, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Ἐν τούτοις διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν θὰ λάβω ἀμέσως καὶ ἄλλα μέτρα.

—Δὲν θὰ ἐνεργήσετε ἀνάκρισιν διὰ νὰ μάθετε τὸν δράστην ἢ τοὺς δράστας τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν;

— Ἐτηλεγράφησα ἤδη τὸ γεγονὸς εἰς τὴν ἐν Σόφιᾳ μυστικὴν ἀστυνομίαν μας καὶ ἀναμένω ἀπάντησιν ἐπὶ ὅλων αὐτῶν τῶν γεγονότων.

Δὲν ἦτο ἔργον φρονήσεως νὶ παραταθῇ οὕτω ἡ συνδιάλεξις ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν λοιπῶν αὐλικῶν, διότι ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ παντοειδῆ σχόλια.

Οἱ τρεῖς αὐλικοὶ ἀναλογισθέντες τοῦτο ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων.

— Ἀλλοίμονόν μας, ἂν ἡ ἀσφάλεια τῆς ζωῆς μας εἶνε εἰς τὰς χεῖρας ἑνὸς ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας, ὅπως ὁ Σεφὴκ πασᾶς, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Γκαλὴπ πασᾶς.

Τὸ ἀτμόπλοιον ἐσύριζεν ἤδη. Εἶχεν ἔλθῃ ἡ στιγμὴ τῆς ἀναχωρήσεως.

Πάντες ἔσπευσαν περὶ τὰ μέλη τῆς ἐκάστου ἀποστολῆς. Θλίψεις χειρῶν, ἀποχαιρετισμοὶ καὶ κατόπιν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον οἱ ἀνώτεροι βαθμοῦχοι τοῦ Κράτους ἀπῆλθον.

Ὁ Γκαλὴπ πασᾶς ἐπανελθὼν εἰς Γιλδὶζ ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸν ἄναχτα τὴν ἀπειλητικὴν ἐπιστολήν, ἣν εἶχε λάβῃ τὴν πρωΐαν. Κατὰ τὴν συνήθειάν του εἰς παρομοίας περιστάσεις ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ συνεκινήθη μεγάλως.

— Διατὶ δὲν μοῦ ἔδειξες τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τὸ πρωῒ ἀμέσως ὅταν τὴν ἔλαβες; ἀνέκραξεν.

— Μεγαλειότατε δὲν ἐτόλμησα νὰ ἐνοχλήσω τὴν Ὑμ. Μεγαλειότατε διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. Ἀλλ' ὅταν σήμερον τὸ ἀπόγευμα, ἔ τε Σεφὴκ πασᾶς καὶ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἔλαβον παρομοίας ἐπιστολὰς ἐσκέφθην τότε, ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν ἦτο πλέον προσωπική, ἀλλ' ἦτο ἐκτεταμένη συνωμοσία τοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου.

— Πῶς. Καὶ ἄλλοι ἔλαβον τοιαύτας ἐπιστολάς, ἔκραξεν τεταραγμένος ὁ Σουλτάνος πολύ. Νὰ καλέσουν ἀμέσως τὸν Ἰζὲτ πασᾶν.

Καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ ἀνάκτορον ἤρξαντο αὐστηραὶ ἀνακρίσεις διὰ νὰ γνωσθῇ ποῖα πρόσωπα εἶχον λάβῃ ἀπειλητικὰς ἐπιστολάς. Ἡ ἀνάκρισις ἀπεκάλυψεν, ὅτι 14 ἄτομα, ἐκ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῶν ἀνακτόρων εἶχον λάβῃ τοιαύτας διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐκ Σόφιας ταχυδρομείου.

— Νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀμέσως ὁ Σεφὴκ πασᾶς, διέταξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Εἷς ὑπασπιστὴς ἀνεχώρησεν ἀμέσως διὰ νὰ μεταβιβάσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ Σουλτάνου.

Μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν δὲ ὥραν κατόπιν ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας ἤρχετο εἰς τὸ Γιλδίζ.

Ἐγένετο ἀμέσως δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῇ Α. Μεγαλειότητι τῷ Σουλτάνῳ.

— Τί σημαίνουν αὐταὶ αἱ ἀπειλητικαὶ ἐπιστολαὶ ἠρώτησεν οὗτος μετ' ὀργῆς.

— Εἶνε, Μεγαλειότατε, ὑπόθεσις χωρὶς καμμίαν σημασίαν, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Καθὼς ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ δηλώσω εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα οὔτε εἰς ἐπαναστατικὸς εὑρίσκεται νῦν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τοιαῦται ἀπειλαὶ θὰ ἀπομείνωσι πάντοτε κεναὶ χωρὶς ποτὲ νὰ ἐκτελεσθῶσιν.

— Εἶσαι βέβαιος; ἀνέκραξεν ὁ τύραννος.

— Ἐὰν δὲν ἤμην ἐντελῶς βέβαιος ποτὲ δὲν

ISMANOGLIO ARCHIVE

θὰ ἔκαμνα τοιαύτας δηλώσεις εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα.

— Καὶ ἂν σήμερον ἢ αὔριον συμβῇ κανένα δυστύχημα εἰς κανένα ἐκ τῶν ὑπαλλήλων μου;

— Ἐγγυῶμαι διὰ τὴν ἀσφάλειαν ὅλων ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Ἔλαβον ἄλλως τε τηλεγράφημα παρὰ τῆς ἐν Σόφιᾳ μυστικῆς ἡμῶν ἀστυνομίας ἐξ οὗ ἐμφαίνεται, ὅτι δράστης τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν εἶνε νεαρὸς Τοῦρκος σπουδαστὴς καταφυγὼν εἰς Σόφιαν πρό τινος χρόνου.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι καθησύχασαν ὀλίγον τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον.

Ὁ ὑπουργὸς παρατηρῶν τὴν ἐντύπωσιν, ἣν οἱ λόγοι του εἶχον προξενήσῃ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Σουλτάνου ἐξηκολούθησε λέγων·

— Μεγαλειότατε, ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἐπαναλάβω ἅπαξ ἔτι ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ συμβῇ ἐπαναστατικόν τι κίνημα ἐν τῇ πρωτευούσῃ διότι χάρις εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα, ὅλοι οἱ ἐν Κων)πόλει ἐχθροί μας ἔχουν κατασυντριβῇ....

— Ἀλλὰ δρῶσιν ἀλλαχοῦ, παρετήρησεν ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Σουλτάνος.

— Χάρις εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα καὶ ἐκεῖ κάτω θὰ κατασυντριβοῦν...

— Ἡ νὺξ εἶχεν ἤδη προχωρήσῃ ἀρκετά, ὅταν ὁ Σεφὴκ πασᾶς λαβὼν τὰς τελευταίας συστάσεις τοῦ Χαμὴτ ἐξήρχετο τῶν ἀνακτόρων καὶ διηυθύνετο πρὸς τὸ ὑπουργεῖόν του, ὅπου ἐσκόπευε νὰ ἔλθῃ ὅλην τὴν νύκτα.

Μόλις εἶχε παρέλθῃ ἓν τέταρτον ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτε ἠκούσθη τρομερὰ ἔκρηξις ἐν τοῖς ἀνακτόροις.

Κατάτρομος καὶ πελιδνὸς ὁ Χαμὴτ περιέφερε τὰ βλέμματά του ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἱσταμένων.

—Οὗτοι ὥρμησαν εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ ἴδωσι τί εἶχε συμβῇ.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἔκραξεν·

—Ἡ ἅμαξα τοῦ Σεφὴκ πασᾶ ἐγένετο χιλιάδες θρύμματα, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος....

Δὲν εἶχεν ἀκόμη περατώσει τὴν φράσιν του, ὅτε δύο πυροβολισμοὶ ἠκούσθησαν καὶ συγχρόνως κραυγαὶ ἠχηραί.

Οἱ αὐλικοί, καταληφθέντες ὑπὸ τρόμου, ἐγκατέλιπον τὸ παράθυρον καὶ ἐπανῆλθον πρὸς τὸν Κύριόν των, ὅστις ἦτο πελιδνὸς καὶ ἀκίνητος ἐκ τοῦ τρόμου του.

—Ἀλληλοσκοτώνονται εἰς τὸν κῆπον, εἶπεν ὁ γραμματεὺς διὰ τρεμούσης φωνῆς.

—Ἀλλὰ ποιός; τί συνέβη λοιπόν; ἔκραξεν ὁ Χαμὴτ χωρὶς νὰ μετακινηθῇ ἐκ τῆς θέσεώς του. Πηγαίνετε γρήγορα νὰ μάθετε. Πηγαίνετε νὰ μοῦ φέρετε εἰδήσεις.

Δύο αὐλικοὶ ἐξῆλθον τρέχοντες διὰ νὰ λάβωσι πληροφορίας. Ἀλλὰ δὲν ἠκούετο πλέον τίποτε. Φαίνεται ὅτι τὰ πάντα θὰ εἶχον λήξει.

—Τοὺς ἀθλίους· ἐψιθύρισεν ὁ Χαμὴτ μεταξὺ τῶν ὀδόντων του. Ἤρχισαν κι' ὅλα νὰ ἐκτελοῦν τὰς ἀπειλάς των. Καὶ τὸ κτῆνος αὐτὸ ὁ Σεφὴκ ἰσχυρίζεται πῶς πλήρης ἀσφάλεια καὶ ἡσυχία ἐπικρατεῖ καὶ ὅτι δὲν ἀπέμεινε κανένας ἐπαναστα-

τικὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οἱ δύο πασάδες Γκαλὴπ καὶ Ἰζὲτ παρετήρησαν ἀλλήλους ἐν σιωπῇ, ἐνῷ ὁ τρόμος ἐζωγραφίζετο ἐπὶ τῶν προσώπων των.

Μὲ τὸν θάνατον ἐν τῇ ψυχῇ ἐσκέπτοντο ὅτι καὶ αὐτοὶ ἦσαν καταδεδικασμένοι νὰ ἀποθάνωσι διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου καὶ τίς οἶδεν αὔριον ἢ σήμερον ἴσως ἑτέρα τις βόμβα ἔμελλε νὰ ἐκραγῇ ὑπὸ τοὺς πόδας των - αἰφνιδίως.

Ὁ φόβος, ὃν εἶχον αἰσθανθῇ, ὅταν ἔλαβον τὰς ἀπειλητικὰς ἐπιστολάς, καὶ ὃν χάρις εἰς τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ ὑπουργοῦ εἶχον ἀποβάλει πρὸς στιγμήν, κατελάμβανεν αὐτοὺς πάλιν.

Εἷς τῶν αὐλικῶν, ὅστις εἶχε δράμει διὰ νὰ πληροφορηθῇ, ἐπανῆλθε πνευστιῶν.

—Τί συμβαίνει λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Χαμήτ.

—Χάρις εἰς τὴν Θείαν Πρόνοιαν καὶ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα δὲν συνέβη τίποτε σοβαρόν.

—Ποῦ εἶνε ὁ Σεφὴκ πασᾶς;

—Τὸν μετέφεραν εἰς μίαν αἴθουσαν κάτω καὶ περιποιοῦνται τὰς πληγάς του.

—Ἐτραυματίσθη λοιπόν;

—Ναί, Μεγαλειότατε....

—Σοβαρῶς;

—Δὲν γνωρίζουν ἀκόμη. Τώρα ἐξετάζουν τὰς πληγὰς οἱ ἰατροί.

—Ἀλλὰ τί συνέβη λοιπόν; ἔκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀνυπόμονος, εἰπέ μου τὰ ὅλα λεπτομερῶς.

—Ἰδού, Μεγαλειότατε, πῶς συνέβησαν τὰ πράγματα. Ὁ Σεβφὴκ πασᾶς, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτισε τὴν

Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ἐπέβη ἁμάξης διὰ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ζαπτιέ. Μόλις ἡ ἅμαξα ἐξεκίνησεν ἠκούσθη σφοδρὰ ἔκρηξις. Ἡ ἅμαξα ἐθρυμματίσθη, εἷς τῶν ἵππων ἐφονεύθη, ὁ δὲ ἁμαξηλάτης καὶ ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἐρρίφθησαν εἰς τὴν γῆν πλήρεις τραυμάτων.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ φύλακες παρετήρησαν ἐν τῇ σκοτίᾳ ἓν ἄτομον, φεῦγον ἐν πάσῃ ταχύτητι καὶ ὥρμησαν ἀμέσως εἰς καταδίωξίν του. Τότε ὁ φυγὰς ἐστράφη καὶ διὰ τοῦ πολυκρότου, ὅπερ ἐκράτει εἰς χεῖράς του, ἐπυροβόλησε κατὰ τῶν φυλάκων. Ἐφόνευσε δύο ἐξ αὐτῶν καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ πάλιν, πυροβολῶν συγχρόνως. Ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν οἱ πυροβολισμοί του ἦσαν ἀνεπιτυχεῖς. Τέλος προσέτρεξαν πανταχόθεν ἀστυνομικοὶ καὶ κατώρθωσαν νὰ συλλάβωσι τὸ ἄτομον αὐτό, τὸ ὁποῖον φαίνεται νὰ εἶναι ὁ δράστης.

— Πῶς συνελήφθη; ἔκραξεν ὁ Χαμὴτ χαίρων.

—Μάλιστα, Μεγαλειότατε, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον ἀκόμη καιρὸν νὰ τὸν ἀνακρίνωσιν.

—Ὁπωσδήποτε κρατῶ τέλος πάντων ἕνα ἀπὸ τοὺς παλληκαράδες αὐτούς, εἶπεν ὁ Σουλτάνος μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως.

Κατόπιν ἐζήτησε νέας πληροφορίας διὰ τὴν κατάστασιν τῶν τραυματισθέντων καὶ διέταξε νὰ παράσχωσιν εἰς αὐτοὺς τὰς δεούσας περιποιήσεις.

Αἱ πληροφορίαι αὗται δὲν ἦσαν φύσεως τοιαύτης, ὥστε νὰ ἀνησυχήσωσι περισσότερον τὸν Σουλτάνον. Ὁ ὑπουργὸς εἶχεν ἐλαφρῶς μόνον μωλωπισθῇ κατὰ τὴν πτῶσιν, ἀλλ' εἶχε φοβηθῇ μεγάλως.

Οἱ ἰατροὶ ἐδήλωσαν, ὅτι ὧραί τινες ἀναπαύσεως ἤρκουν διὰ νὰ συνέλθῃ ἐντελῶς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀμαξηλάτην καίτοι αἱ πληγαί του ἦσαν σοβαραὶ δὲν ἔθετον ὅμως εἰς ἄμεσον κίνδυνον τὴν ζωήν του.

Οὕτω ἡ ἀπόπειρα εἶχεν ἀποτύχει. Πρώτη σκέψις τοῦ Σουλτάνου ἦτο νὰ ἀποκρύψῃ τὸ γεγονός.

— Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ μάθῃ, ὅτι τοιαύτη ἀπόπειρα διεπράχθη ἐντὸς τοῦ Γιλδὶζ, εἶπεν εἰς τοὺς περιστοιχοῦντας αὐτόν. Τὸ μυστικὸν δὲν πρέπει νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν ἀνακτόρων.

Ὁ ὑπουργὸς ἂς ὁδηγηθῇ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ παραμείνῃ εἰς αὐτὴν μέχρις ὅτου ἐξαφανισθῶσι καὶ τὰ ἐλάχιστα ἴχνη τῶν πληγῶν του. Νὰ δημοσιευθῇ δὲ ἀνακοινωθὲν εἰς τὰς ἐφημερίδας, δι' οὗ νὰ λέγεται, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας ἕνεκα γαστρικῆς διαταράξεως ἀναγκάζεται νὰ παραμείνῃ κλινήρης καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ μεταβῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐπί τινας ἡμέρας. Ἐν γένει νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ μέτρα διὰ νὰ μὴ μάθῃ τίποτε τὸ κοινόν

Αἱ διαταγαὶ τοῦ Σουλτάνου ἐξετελέσθησαν κατὰ γράμμα καὶ οὕτως τὰ σπουδαῖα ἐκεῖνα γεγονότα ἔμειναν ἄγνωστα ὄχι μόνον εἰς τὸ πολὺ κοινόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἀκόμη τιτλούχους, οἱ ὁποῖοι ἐπεσκέπτοντο συχνὰ τὸ Γιλδίζ.

Ὁ Σουλτάνος συνελθὼν ἐκ τοῦ πρώτου τρόμου του, ἦτο νῦν μᾶλλον εὐχαριστημένος διὰ τὴν γενομένην ἀπόπειραν. Διότι αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ συλληφθῇ εἷς ἐκ τῶν μᾶλλον ἐπικινδύνων ἐ-

παναστατικῶν, ὅστις ἀναμφιβόλως θὰ ἠναγκάζετο νὰ ὁμολογήσῃ εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὅλους τοὺς συνενόχους τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου.

— Ἡ ἀνάκρισις νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Νετζὴπ Μελχαμὲ, διέταξεν ὁ Σουλτάνος.

Ἠθέλησεν αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ παραστῇ εἰς τὴν ἀνάκρισιν, κρυπτόμενος ὄπισθεν παραπετάσματος, ὡς εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ πράττῃ, ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ τόσον σπουδαίας ὑποθέσεως.

Δι' ὅλας αὐτὰς τὰς διατυπώσεις κατηναλώθησαν ὧραί τινες.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἷς αὐλικὸς εἰσελθὼν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν γραφεῖον καὶ πλησιάζων τὸν Κύριόν του, εἶπε μετὰ χαρᾶς·

— Ἐγνώσθη ἡ ταυτότης τοῦ συλληφθέντος ἀτόμου. Πολλοὶ ὑπάλληλοι τὸν ἀνεγνώρισαν.

— Ποῖος εἶνε; ἠρώτησεν ὁ Χαμὴτ περίεργος.

— Εἷς ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου, ὁ πρώην συντάκτης τῆς «Σεφὰκ» Σαδὴκ βέης. Ἐκεῖνος ἀκριβῶς, ὁ ὁποῖος συνελήφθη καὶ ἄλλοτε μετ' ἄλλων προσώπων καὶ κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ ἐν τῇ διώρυγι τοῦ Σουὲζ, ἐνῷ μετεφέρετο εἰς Ὑεμένην. Ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης θὰ ἐνθυμῆται βεβαίως τὸ περιστατικὸν ἐκεῖνο.

— Ναὶ, ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ τύραννος, καὶ πρό τινος καιροῦ πάλιν συνελάβομεν τὸν Σαδὴκ ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ χάρις εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ Μεχμέτ.

— Αὐτὴν τὴν φορὰν ὅμως δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ διαφύγῃ, ἀπήντησεν ὁ αὐλικός. Ὁ Θεὸς νὰ

δώσῃ νὰ συλλάβωμεν ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους, οἱ ὁποῖοι συνωμοτοῦσι κατὰ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

Ἡ εἴδησις τῆς συλλήψεως τοῦ Σαδὴκ εἶχε καταστήσῃ πολὺ εὔθυμον τὸν Σουλτάνον. Ἐπίστευεν ὅτι ὅλαι αἱ ἐναντίον του γενόμεναι συνωμοσίαι ἦσαν ἔργον ἀτόμων τινων μόνον, ὁ δὲ Σαδὴκ βέης ἦτο εἷς ἐξ αὐτῶν. Διὰ τοῦτο ἦτο τόσον εὐχαριστημένος. Βεβαίως θὰ εὐχαριστεῖτο πολὺ περισσότερον, ἂν ἀντὶ τοῦ Σαδὴκ συνελαμβάνετο ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Ἀλλ' ὁ Σουλτάνος ἐγνώριζε νὰ εὐχαριστῆται μὲ ὅ,τι εἶχεν.

Ἦτο σχεδὸν μεσονύκτιον, ὅτε ὁ νεαρὸς Σαδὴκ προσήχθη μὲ δεδεμένας τὰς χεῖρας εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ ἐπρόκειτο νὰ ἀνακριθῇ.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ εἶχεν ἐκ τῶν προτέρων διατάξῃ, ὅπως ἡ ἀνάκρισις διεξαχθῇ ὑπὸ τοῦ Νετζὴπ Μελχαμέ παρουσίᾳ μόνον ἑνὸς γραμματέως. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐσκόπει νὰ τηρηθῶσι μυστικαὶ αἱ ἀποκαλύψεις, εἰς ἃς θὰ προέβαινεν ὁ ἐπαναστάτης.

Ὁ Σουλτάνος δέ, ὡς προείπομεν ἤδη παρέμενε κεκρυμμένος ὀπισθεν παραπετάσματος, τοποθετηθέντος ὄπισθεν τῆς ἕδρας, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ὁ Νετζὴπ Μελχαμέ.

Ὁ Σαδὴκ βέης ἐφαίνετο ἥρεμος καὶ ἐδείκνυε πολὺ μεγάλην ψυχραιμίαν.

— Τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετόν σου καὶ τὸ ἐπάγγελμά σου; ἠρώτησεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ διὰ τόνου αὐστηροῦ.

—Τὸ ὄνομά μου εἶναι Σαδὴκ καὶ ἤμην ἄλλοτε

συντάκτης τῆς «Σεφάκ». Σήμερον ἀσχολοῦμαι μόνον εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς τυραννίας, τὴν σωτηρίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος, ἀπήντησεν ὁ νεανίας ὑπερηφάνως.

—Ποῦ κατοικεῖς;

—Δὲν θὰ τὸ εἴπω ποτε διὰ νὰ μὴ προκαλέσω κακὸν ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες εἶχον τὴν εὐγένειαν νὰ μὲ φιλοξενήσωσι.

—Σὺ ἔρριψες τὴν βόμβαν κατὰ τῆς ἁμάξης τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας;

—Ναί.

—Ἐσὺ ἐφόνευσες τοὺς δύο κλητῆρας, οἵτινες ὥρμησαν πρὸς καταδίωξίν σου;

—Ναί.

—Διατί διέπραξας τὰ ἐγκλήματα ταῦτα;

—Διότι ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐξοντώσωμεν τὸ ἕν μετὰ τὸ ἄλλο ὅλα τὰ πρόσωπα, ἅτινα παρακωλύουσι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ εὐγενοῦς ἔργου μας.

—Καὶ ποῖος εἶσθε σεῖς ποῦ λαμβάνετε τοιαύτας ἀποφάσεις;

—Τὰ μέλη τοῦ ἐν Κ)πόλει τμήματος τῆς ἐπαναστατικῆς ὀργανώσεως.

—Πόσοι εἶσθε;

— Εἴμεθα ἀρκετοὶ διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπὸν ποῦ ἐπιδιώκομεν.

—Ἀφοῦ ἀπαντᾷς εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις μου μὲ τόσην εἰλικρίνειαν, ὡς ἀληθὴς ἐπαναστατικὸς εἰπέ μου σὲ παρακαλῶ τὰ ὀνόματα, ἅτινα εἶναι μέλη τοῦ ἐν Κ)πόλει τμήματος;

—Λυποῦμαι πολὺ μὴ δυνάμενος νὰ ἱκανοποιή-

σω τὴν περιέργειάν σας. Δύναμαι ὅμως νὰ σᾶς δη λώσω ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶναι πολὺ ἀνώτερος ἀφ' ὅσον φαντάζεσθε. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὀνόματα, τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει μεγάλην σημασίαν. Πάρετε ὅ,τι ὀνόματα θέλετε Χασάν, Μεχμέτ, Αλῆ, Ὀσμὰν ὀλίγον ἐνδιαφέρει...

—Καὶ πότε σκοπεύετε νὰ θέσητε εἰς ἐφαρμογὴν τὰ ἐπαναστατικὰ καὶ δολοφονικὰ σχέδιά σας;

—Ἀμέσως ὡς παρουσιασθῇ ἡ εὐκαιρία. Ἴσως ἀπόψε, ἴσως αὔριον.....

—Πῶς κατώρθωσες νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸν περίβολον τοῦ Γιλδὶζ καὶ νὰ διαπράξῃς τὸ ἔγκλημα;

—Τὸ κομιτάτον ἔχει τὰ μέσα νὰ ἀνοίγῃ ὅλας τὰς θύρας ὁσάκις χρειάζεται.

——Ἂς ἴδωμεν. ἐξήγησέ μας τὰ μέσα αὐτά.

—Δὲν δύναμαι.

—Ἦσο μόνος ἢ εἶχες καὶ ἄλλους μαζῆ σου, ὅταν εἰσῆλθες εἰς τὸ Γιλδίζ;

—Εἶχον συντρόφους.

—Πόσοι εἶσθε ἐν ὅλῳ;

—Εἴμεθα ἑπτά.

—Τί ἀπέγειναν οἱ ἄλλοι;

——Ὑποθέτω ὅτι κατώρθωσαν νὰ διαφύγουν.

—Ποῦ ἐπρομηθεύθης τὴν βόμβαν, τὴν ὁποίαν ἔρριψες κατὰ τῆς ἁμάξης τοῦ ὑπουργοῦ;

—Τὴν ἔλαβον ἀπὸ τὴν ἀποθήκην σας. Δυστυχῶς ἦτο πολὺ μικρὰ καὶ δὲν ἐπέφερε τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα. Ἐλπίζω ὅτι εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν οἱ σύντροφοί μου θὰ τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των καὶ θὰ

μεταχειρισθῶσι βόμβας δυναμένας νὰ ἐπιφέρωσι καλλίτερον ἀποτέλεσμα.

—Γνωρίζεις ὅτι σὲ περιμένει ἡ κρεμάλα ὡς μόνη τιμωρία τῶν ἐκλημάτων σου;

—Βεβαίως. Ἀλλὰ γνωρίζετε ὡσαύτως ὅτι εἷς ὑλιθὴς ἐπαναστατικὸς δὲν φοβεῖται τὸν θάνατον.

—Διὰ ποῖον σκοπὸν τὸ κομιτάτον διαπράττει τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ καὶ διαταράττει τὴν δημοσίαν τάξιν ἐν τῷ Κράτει;

—Διὰ νὰ θέσωμεν τέρμα εἰς τὸ τυραννικὸν καθεστὼς. νὰ ἐγκαταστήσωμεν σύνταγμα καὶ νὰ σώσωμεν τὴν χώραν ἐκ τῆς καταστροφῆς.

—Αὐτοὶ εἶναι λόγοι ὡραῖοι, ἀλλὰ κενοὶ ἐννοίας, ὅταν ἐξετασθοῦν ἐπισταμένως, ἀπήντησεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμέ. Ἡ τυραννία ὑπάρχει μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ σου. Ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτοῦ σοφίᾳ ὁ σεπτὸς ἡμῶν Κύριος κυβερνᾷ τὸ κράτος κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε οὔτε αὐτὰ τὰ μᾶλλον πεπολιτισμένα κράτη μὲ τὸ μᾶλλον φιλελεύθερον συνταγματικὸν πολίτευμα ἀπολαύουν τοιαύτης ἐλευθερίας. Τόσον ἐπιτυχῶς καὶ μετὰ τοσαύτης περινοίας ὁ σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ παρακολουθεῖ καὶ διευθύνει ἀκριβοδικαίως καὶ τὰς ἐλαχίστας πράξεις τῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς ὥστε καὶ τὰ πλέον ἐλεύθερα κράτη ζηλεύουν τὴν τύχην μας.

Διὰ τοὺς ἀσχολουμένους μόνον εἰς τὰ ἔργα των δὲν ὑπάρχει τυραννία, οὔτε παραπονοῦνται ποτέ. Ἀλλὰ ὅταν διαπράττονται ἐγκλήματα οἱ ἔνοχοι πρέπει νὰ τιμωρῶνται χάριν αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος τῆς χώρας. Εἰς ὅλα τὰ κράτη ὅπως καὶ εἰς τὸ

ISMAN©IO

ἰδικόν μας οἱ ταραξίαι πρέπει νὰ ὑποστῶσι τὰς ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ κώδικος ἐπιβαλλομένας τιμωρίας.

Πρέπει τὸ ἔγκλημα νὰ καταστέλλεται. Σεῖς εἶσθε οἱ ἀληθεῖς ἐγκληματίαι οἱ φέροντες τὴν χώραν εἰς τὸν ὄλεθρον, διότι διασπείρεται εἰς αὐτὴν ἐλευθερίας ἀρχὰς καὶ παρακωλύεται τὸν λαὸν νὰ ἐργασθῇ εἰρηνικῶς. Ἄλλως τε ὁ Μεγαλόψυχος ἡμῶν Κύριος ἀπὸ πολλοῦ σκέπτεται νὰ παραχωρήσῃ σύνταγμα, ὅταν πεισθῇ ὅτι ἡ χώρα καὶ ὁ λαὸς εἶνε ὥριμος διὰ τὴν αὐτοκυβέρνησιν.

Ὥστε ὅσα μᾶς εἶπες πρὸ ὀλίγου οὐδόλως εἶνε ἱκανὰ νὰ δικαιολογήσουν τὰς ἐγκληματικὰς ἐκείνας πράξεις, ἃς διέπραξες.

— Ἀναλαμβάνω πλήρη τὴν εὐθύνην τῶν πράξεών μου καὶ οὐδόλως προτίθεμαι νὰ τὰς δικαιολογήσω ἢ νὰ μειώσω τὴν σοβαρότητά των, ἀπήντησεν ὁ νεανίας ἡσύχως.

— Μόνον ἓν πρᾶγμα δύναται νὰ προκαλέσῃ τὸ ἔλεος τοῦ Σεπτοῦ μας Κυρίου ἐπὶ σέ, τὸ ἔλεός του εἶνε ἄπειρον, καὶ σὺ ἠσθάνθης πολλάκις τὰς εὐεργεσίας του, ἐξηκολούθησεν ὁ Μελχαμὲ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Σαδὴκ βέη.

Σὲ προσκαλῶ λοιπὸν νὰ καταστῇς ἄξιος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ, ἄλλως τὸ τέλος σου θὰ εἶνε ὀλιβερόν.

Ὁ νεαρὸς ἐπαναστατικὸς παρετήρησε πρὸς στιγμὴν τὸν συνομιλητήν του ἔκπληκτος, ἅτε μὴ δυνάμενος νὰ ἀντιληφθῇ τί ἠννόει οὕτω ὁμιλῶν.

— Τί ἐννοεῖται, προσκαλοῦντές με νὰ κινήσω τὸ ἔλεος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ; ἠρώτησε.

— Θὰ σοῦ ἐξηγήσω ἀμέσως. Εἶπες πρὸ ὀλίγου,

ὅτι οἱ φίλοι σου παρασκευάζουν νέας ἀποπείρας ἐναντίον τῶν ἀνωτέρων αὐλικῶν. Τὰ ἐγκλήματα αὐτὰ ὡς μόνον ἀποτέλεσμα θὰ ἔχουν νὰ προκαλέσουν τὴν καταστροφὴν καὶ ἐκείνων, οἵτινες τὰ διενεργοῦσι καὶ τῶν ἀθώων, καθ' ὧν διευθύνονται. Βλέπεις κάλλιστα καὶ τὸ παρὸν παράδειγμα. Ποῖον ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεώς σου; ἐν πρώτοις ἀπέτυχεν ὁ κύριος αὐτῆς σκοπός, ἀφοῦ ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας δὲν ἔπαθε τίποτε, παρὰ μόνον ἐλαφρούς τινας μώλωπας, τῶν ὁποίων δὲν θὰ μείνῃ οὔτε ἴχνος μετά τινας ἡμέρας. Ἔπειτα δύο ἀθῶοι φύλακες ἐναντίον τῶν ὁποίων δὲν εἶχες λόγους νὰ τρέφῃς μῖσος ἀπέθανον, θύματα τοῦ καθήκοντός των. Σὺ δὲ εὑρίσκεσαι εἰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης. Ὥστε βλέπω, ὅτι τὸ ἔγκλημά σου εἶχε μόνον ἀρνητικὸν ἀποτέλεσμα.

Ἀλλὰ ἂς ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμήν, ὅτι ὅλαι αἱ ἀπόπειραι, ἃς θὰ διαπράξουν κατόπιν οἱ φίλοι σου ἐπιτυγχάνουν, ὅτι ὅλα τὰ μεγάλα πρόσωπα ἐναντίον τῶν ὁποίων γίνονται αἱ ἀπόπειραι φονεύονται, ὅτι οἱ δρᾶσται τῶν ἐγκλημάτων διαφεύγουν τὴν δικαιοσύνην. Φρονεῖς λοιπόν, ὅτι τότε ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ θὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰ σχέδιά σας;

Ποτέ. Τοὐναντίον θὰ γίνῃ ἀφορμὴ ὅπως ἡ Α. Μ. διατάξῃ τὴν λῆψιν αὐστηροτέρων μέτρων κατὰ τοῦ κομιτάτου καὶ ὑπάρχει πάντοτε ἀρκετὸς ἀριθμὸς πιστῶν ὑπαλλήλων διὰ νὰ ἀντικατασταθῶσιν οἱ πίπτοντες ὑπὸ τὰς σφαίρας σας.

Μὴ νομίζεις, ὅτι λέγω ταῦτα ἀπὸ εὐτελοῦς

προσωπικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀγόμενος, διότι καὶ ἐγὼ ἔλαβον ἀπειλητικὴν ἐπιστολήν.

— Τὸ γνωρίζω, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης.

— Ὄχι, σοῦ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι δὲν ὁμιλῶ διὰ τὸ πρόσωπόν μου. Ὀφείλω ὅμως νὰ προσθέσω, ὅτι οὐδόλως φοβοῦμαι τὰς ἀπειλάς σας καὶ ὅσας ἐπιστολὰς καὶ ἂν μοῦ στείλετε θὰ ἐξακολουθήσω μέχρι τῆς τελευταίας μου πνοῆς νὰ ὑπηρετῶ πιστῶς τὸν Σεπτόν μου Κύριον. Μᾶλλον διὰ τὸ ἰδικόν σας συμφέρον ὁμιλῶ.

— Ποῦ θέλετε νὰ καταλήξετε; ἠρώτησεν ὁ νεανίας ἐκπεπληγμένος διὰ τὴν τροπὴν, ἣν ἐλάμβανεν ἡ ἀνάκρισις ἐκείνη.

Τὸ συμπέρασμά μου εἶνε, ὅτι χάριν αὐτοῦ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου συμφέροντός σας ὀφείλετε νὰ ἐμποδίσετε εἰς τὸ μέλλον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἠλιθίων αὐτῶν ἐγκλημάτων, ἅτινα μόνον σᾶς βλάπτουν.

— Ἂς τὰ ἐμποδίσουν οἱ χαφιέδες σας καὶ ἡ ἀστυνομία σας, ἀπήντησεν ὁ Σαδήκ.

— Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ἡ ἀστυνομία μας θὰ πράξῃ ἀναμφιβόλως τὸ καθῆκόν της, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ, πρέπει καὶ σὺ νὰ μᾶς βοηθήσῃς εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας μας.

— Νὰ σᾶς βοηθήσω ἐγώ, ἔκραξεν ὁ νεανίας μετὰ καταπλήξεως.

— Νὰ μᾶς βοηθήσῃς καὶ διὰ τὸ ἰδικόν σου καλὸν καὶ διὰ τὸ καλὸν τῶν συντρόφων σου. Μὴ νομίζεις, ὅτι σοῦ προτείνω νὰ κάμῃς καμμίαν προδοτικὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ σὲ προσκαλῶ νὰ ἐνεργήσῃς μετὰ φρονήσεως. Ἀποκάλυψέ μας τὰ ὀνόματα καὶ τὰς διευθύνσεις τῶν φίλων σου καὶ ἐγγυῶμαι ἐξ ὀνόματος τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ὅτι οὐδεὶς ἀπὸ σᾶς θὰ πάθῃ τι.

— Ἀλλὰ τότε λοιπὸν τί θὰ τοὺς κάμετε; μήπως θὰ τοὺς παρασημοφορήσετε; ἠρώτησεν ὁ Σαδὴκ μὲ εἰρωνικὸν μειδίαμα.

— Ὄχι, θὰ τοὺς στείλωμεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀφοῦ τοὺς ἐφοδιάσωμεν μὲ ἀρκετὰ χρήματα, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ μέλλον των.

Ἐξ ὀνόματος τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος, σοῦ ὑπόσχομαι τοῦτο ἐπισήμως. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης μόνον πόθον ἔχει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ ἔν τε τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις τῆς ἀπεράντου αὐτοκρατορίας του. Δὲν τρέφει ἐκδικητικὰ αἰσθήματα, ἠμπορεῖς νὰ εἶσαι βέβαιος.

— Ὅσον ἀφορᾷ δὲ ἐμὲ τί ἀνταμοιβὴν θὰ μοῦ δώσητε διὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν, ποῦ θὰ σᾶς παράσχω ἐξηκολούθησεν ὁ νέος μὲ τὸ αὐτὸ μειδίαμα.

— Ἐν πρώτοις θὰ σοῦ ἀπονεμηθῇ χάρις δι' ὅλα τὰ ἐγκλήματα παῦ διέπραξες. Ἔπειτα θὰ σὲ ἀποστείλωμεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, ὑφ' οὓς ὅρους καὶ τοὺς φίλους σου.

— Ὡραῖα καὶ καλὰ εἶνε αὐτὰ, ἀπήντησεν ὁ Σαδὴκ βέης, ἀλλὰ ὑπάρχει ὅμως καὶ κάτι ἄλλο.

— Ποῖον; ἠρώτησεν ὁ αὐλικὸς περιχαρὴς, διότ. ἐνόμισεν, ὅτι ὁ νεανίας ἐπείσθη εἰς τὰ λεγόμενα.

— Εἶνε, ὅτι οἱ φίλοι μου δὲν θὰ συγκατατεθῶσι ποτὲ νὰ φύγουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

— Διατί;

— Διότι ἤλθον ἀκριβῶς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ νὰ διαπράξουν τὰ ἐγκλήματά των.

— Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ τοὺς πείσωμεν, ἀπήντησεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ μὴ ἀντιλαμβανόμενος, ὅτι ὁ νεανίας τὸν ἐνέπαιξεν.

— Ἂς ὑποθέσωμεν, ἀφοῦ καὶ σεῖς πρὸ ὀλίγου ὡμιλήσατε ὑποθετικῶς, ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι τοὺς πείθωμεν καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Πάλιν ὅμως ἡ ἐπιθυμία σας ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχῃ ἱκανοποιηθῇ, διότι ἂν ἀπέλθουν εἴκοσι θὰ εὑρεθοῦν ἀμέσως ἄλλοι ἑκατόν, οἱ ὁποῖοι θὰ τοὺς ἀντικαταστήσουν καὶ ἂν καὶ αὐτοὶ ἀπέλθουν θὰ εὑρεθοῦν ἕτεροι χίλιοι καὶ οὕτω καθεξῆς. Τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα ἔχει πολὺ βαθυτέρας ρίζας ἀφ' ὅτι νομίζετε. Δὲν εἶνε ὑπερβολὴ ἂν σᾶς εἴπω, ὅτι ὁλόκληρος ἡ Κων)πολις ἐκτὸς τῶν ὑπαλλήλων τῶν αὐλικῶν καὶ τῶν χαφιέδων, ἔχει προσχωρήσῃ εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα.

Ὁ νεανίας ἐσιώπησε. Εἶχε προφέρῃ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς λόγους μὲ τοιαύτην ἔκφρασιν πεποιθήσεως καὶ μὲ τόσον θάρρος, ὥστε ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ ἐφρικίασεν, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ συγκρατήσῃ τάχιστα ἑαυτὸν καὶ μὲ φωνὴν χαρακτηρίζουσαν τὴν αὐστηρότητά του εἶπε·

— Μάθε, ὅτι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἔχει ἀρκετὰς δυνάμεις διὰ νὰ συντρίψῃ ὅλους.

—Τότε νὰ προσφύγετε εἰς τὰς δυνάμεις αὐτάς.

— Θέλεις ἢ ὄχι νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃς τὰ ὀνόματά τῶν συντρόφων σου;

— Ἀλλὰ ἐπιμένετε λοιπὸν νὰ μὲ προσβάλλετε; ἔκραξεν ὁ νεανίας, οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμπον ἐξ ὀργῆς.

Ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ ἠσθάνθη, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ κενοὶ λόγοι ἦσαν ἐμπαιγμοὶ καὶ ὁ νεαρὸς ἐπαναστατικὸς δὲν θὰ ἔπιπτεν εἰς τὴν παγίδα.

— Λυποῦμαι, εἶπε, διότι δὲν θέλεις νὰ ἀκούσῃς τὰς συμβουλάς μου. Θὰ μᾶς ἀναγκάσῃς νὰ καταφύγωμεν εἰς ἄλλα μέσα.

— Ἐγὼ θὰ ἐπροτίμων νὰ εἴχετε καταφύγῃ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰ μέσα αὐτὰ καὶ νὰ μὴ μὲ εἴχετε προσβάλῃ μὲ τοὺς λόγους σας.

— Ἐὰν δὲν θέλεις νὰ ὁμιλήσῃς μὲ τὸ καλὸ θὰ σὲ ἀναγκάσωμεν νὰ ὁμιλήσῃς διὰ τῆς βίας.

— Ἐὰν εἴχετε καλὴν τὴν μνήμην, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ νεαρὸς ἐπαναστατικός, θὰ ἐνεθυμῆσθε, ὅτι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εἰς μάτην ἐπροσπαθήσατε εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον ἀνάκτορον νὰ μὲ κάμετε νὰ ὁμιλήσω. Ἀπορῶ λοιπὸν πῶς μὲ βιάζετε.

— Τότε ἐδείξαμεν μεγάλην γενναιοφροσύνην καὶ καλωσύνην πρὸς σᾶς, ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ, ἀλλὰ τώρα θὰ ἴδῃς, ὅτι θὰ σὲ κάμωμεν νὰ ὁμιλήσῃς χωρὶς νὰ θέλῃς.

— Καὶ θὰ ἴδητε, ὅτι δὲν θὰ ὁμιλήσω, ἔκραξεν ὁ νεανίας μανιώδης.

Ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ ἠγέρθη καὶ ἐπλησίασε τὸν νεανίαν, ὅστις ἐκάθητο εἰς μίαν ἕδραν ἔχων δεδεμένους ὄπισθεν τοὺς βραχίονας.

— Ἄθλιε, φονιᾶ, τολμᾶς νὰ ἀπειλῇς...

— Ὁ μεγαλείτερος καὶ τρομερώτερος φονιᾶς εἶνε ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος ἐκείνου, ἔκρα-

ξεν ὁ Σαδὴκ βέης, δεικνύων διὰ τῆς κεφαλῆς τὸ ἀποκρύπτον τὸν Σουλτάνον παραπέτασμα.

Ἀκούσας τὰς λέξεις αὐτὰς ὁ πασᾶς ἠγέρθη καὶ κατέφερεν ἰσχυρὸν ράπισμα κατὰ τοῦ νεανίου.

Μανιώδης ἐκ τῆς ὀργῆς ὁ νεανίας ἠνωρθώθη καὶ προσεπάθησε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς βραχίονάς του ἐκ τῶν δεσμῶν, οἵτινες τὸν κατεδίκαζον εἰς τὴν ἀκινησίαν. Ἀλλὰ μὴ κατορθώσας νὰ τὸ ἐπιτύχῃ ἔκραξε μανιώδης·

— Ἄνανδρε, ἄνανδρε, ἄνανδρε.

Ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ ἐσήμανε τρὶς τὸν ἐπ' αὐτοῦ εὑρισκόμενον κωδωνίσκον.

Εἷς ὑπηρέτης ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν.

— Προσκάλεσε τοὺς φύλακας, διέταξεν ὁ αὐλικὸς μετ' ἀπεριγράπτου ὀργῆς.

Κατόπιν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν νεανίαν·

— Παρὰ τὴν σοβαρότητα τῶν ἐγκλημάτων σου ἠθέλησα εἶπε νὰ σὲ περιποιηθῶ καὶ νὰ σοῦ ὑποδείξω μάλιστα τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας. Τώρα σὲ ἐγκαταλείπω εἰς τὴν ἀθλίαν τύχην σου.

— Εἶσαι ἕνας ἄθλιος λῃστής, ἐβρυχήθη ὁ Σαδὴκ βέης, ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰσῆλθον καὶ οἱ φύλακες.

— Νὰ ὁδηγήσετε καὶ πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, διέταξεν ὁ Νετζὴπ δεικνύων πρὸς αὐτοὺς τὸν νεανίαν.

Κανεὶς νὰ μὴ τὸν πλησιάσῃ οὔτε νὰ τῷ ἀπευθύνῃ τὸν λόγον, εἶνε διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου.

Οἱ φύλακες ὑπεκλίθησαν μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἁρπάσαντες τὸν Σαδὴκ ἀπήγαγον αὐτὸν ἔξω.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ κατελήφθη καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν φόβων, οἵτινες τὸν ἐβασάνιζον ἄλλοτε. Οἱ λόγοι τοῦ Σαδὴκ βέη τὸν εἶχον καταρτυμάξῃ.

Ἡ κατάστασις τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους, τὸ ἐπαναστατικὸν ἐν αὐταῖς κίνημα, ἡ στάσις τοῦ στρατοῦ δὲν ἀπησχόλουν πλέον τὸ πνεῦμα τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ ἄμεσος κίνδυνος ὁ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀνακτόροις του ἐμφανισθεὶς τὸν ἔκαμε νὰ συγκεντρώσῃ ὅλην τὴν προσοχήν του ἐν τῇ πρωτευούσῃ.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ τυράννου καὶ ὅλοι οἱ λαβόντες ἀπειλητικὰς ἐπιστολὰς κατείχοντο ὑπὸ τῶν αὐτῶν φόβων. Κανεὶς ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρων αὐλικῶν δὲν ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Χαμὴτ τοῖς εἶχε συστήσει νὰ εἶνε ἐπιφυλακτικοὶ καὶ νὰ μὴ ἐκτίθενται εἰς κίνδυνον. Εἶχε διοργανωθῇ εἰδικὴ ὑπηρεσία αὐστηροτάτη, ὅπως προστατεύσῃ τοὺς ὑπουργοὺς κατὰ πάσας τυχὸν ἐπιθέσεις. Ἀλλὰ παρ' ὅλα ἡ ἀγωνία καὶ ὁ φόβος ὅλων τῶν ἀνωτέρων αὐλικῶν ἦτο ἀπερίγραπτος.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, τοῦ ὁποίου τὸ νευρικὸν σύστημα εἶχε κλονισθῇ ἐντελῶς, διήρχετο τὰς νύκτας του ἄγρυπνος ἐπὶ μιᾶς ἕδρας. Νῦν ὑποπτεύετο καὶ τοὺς πιστοτέρους ἀκόμη ὑπηρέτας του. Ὅλη δὲ ἡ ὀργή του ἐστρέφετο κατὰ τοῦ ἐπὶ τῆς ἀστυνομίας ὑπουργοῦ Σεφὴκ πασᾶ, ὅστις μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀποπείρας, ἧς παρ' ὀλίγον νὰ γείνῃ θῦμα, δὲν ἐδίστασε νὰ ὁρκισθῇ ἐπισήμως ὅτι οὔτε εἷς

νεότουρκος ἐπαναστατικὸς εὑρίσκετο ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀπειλὴ τῶν ἐπιστολῶν.

—Εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ κρατήσω τὸν σαμαρωμένον αὐτὸν γάϊδαρον εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἐπανελάμβανε διαρκῶς.

Ἐν τούτοις δὲν ἐτόλμα πρὸς τὸ παρὸν νὰ θίξῃ τὸν Σεφὴκ πασᾶν, ἀφοῦ μάλιστα αὐτὸς ἦτο τὸ πρῶτον θῦμα τῶν ἀπειλῶν τῶν ἐπαναστατικῶν. Ἐκτὸς τούτου ἐσκέπτετο ὅτι τὸ πάθημά του θὰ τὸν ἔκαμνε νὰ διπλασιάσῃ τὸν ζῆλόν του.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Σαδὴκ βέην εἰς μάτην μετεχειρίσθησαν τὰ εἰς τοιαύτας περιστάσεις χρησιμοποιούμενα μέσα. Ὁ νεαρὸς ἐπαναστάτης εἶχεν ἐπιδείξει ἄκαμπτον θάρρος καὶ θέλησιν σιδηρᾶν.

Οὔτε διὰ τοῦ καλοῦ τρόπου οὔτε διὰ τῶν ἀπειλῶν οὔτε διὰ τῶν βασάνων ἠδυνήθησαν νὰ τὸν ἀναγκάσωσι νὰ ὁμιλήσῃ.

—Τί νὰ κάμῃ κανεὶς μὲ τέτοιους ἀνθρώπους, ἐπανελάμβανε διαρκῶς ὁ Χαμήτ. Οὔτε ἡ γενναιοδωρία καὶ αἱ ὑποσχέσεις τοὺς θαμβώνουν οὔτε αἱ ἀπειλαὶ καὶ τὰ βασανιστήρια τοὺς πτοοῦν.

Ὡς τελευταῖον μέσον ἐκβιασμοῦ μετεχειρίσθησαν τὸ νὰ ρίψωσι τὸν Σαδὴκ εἰς σκοτεινόν, στενὸν καὶ ὑγρὸν ὑπόγειον κελλίον, ὅπου διὰ μικρᾶς ὀπῆς ἐν τῇ θύρᾳ εἷς κωφάλαλος φύλαξ, ὅστις εἶχε διαταχθῇ οὔτε νὰ ἀτενίζῃ κἂν τὸν κατάδικον, τῷ ἔφερεν ἕνα ἄρτον καὶ μίαν λάγηνον ὕδατος. Οὕτως ἤλπιζεν ὁ τύραννος νὰ κατανικήσῃ τὴν ἠθικὴν καὶ φυσικὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

Μετὰ μιᾶς ἑβδομάδος τοιαύτην σκληρὰν δοκιμασίαν ὁ Σαδὴκ βέης ὡδηγήθη καὶ πάλιν νύκτωρ εἰς τὴν ἰδίαν αἴθουσαν, ἐν ᾗ εἶχεν ἀνακριθῇ κατὰ τὴν πρώτην φοράν.

Ὁ Σουλτάνος ἐνεπιστεύθη καὶ πάλιν εἰς τὸν Νετζὴπ Μελχαμὲ τὸ δύσκολον ἔργον τοῦ νὰ κάμῃ τὸν Σαδὴκ βέην νὰ ὁμιλήσῃ.

Μόλις εἶδε τὸ θῦμα τοῦτο τῆς τυραννικῆς ἐκδικήσεως ὁ Νετζὴπ Μελχαμέ, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ ἀκούσιον κίνημα ἐκπλήξεως. Ὀκτὼ ἡμέραι ἤρκεσαν διὰ νὰ μεταμορφωθῇ τελείως νέος ἰσχυρὸς καὶ ρωμαλέος ὡς ὁ Σαδὴκ βέης.

Νῦν εἶχεν ἀπομείνει μόνον ἡ σκιὰ τοῦ ἄλλοτε εὐρώστου νέου. Οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἀμαυροί, τὸ βλέμμα του ἐσβεσμένον καὶ τὸ πρόσωπόν του κάτισχνον ἐκ τῶν στερήσεων καὶ τῆς ταλαιπωρίας.

—Σαδήκ, εἶπεν ὁ Νετζὴπ μὲ ταπεινὴν φωνήν, πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς νέαν ἀνάκρισιν θέλω νὰ ἴδῃς τὸ πρόσωπόν σου εἰς τὸ κάτοπτρον.

Καὶ λέγων ταῦτα ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του δερμάτινον χαρτοφυλάκιον, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ὁποίου εὑρίσκετο μικρὸν κάτοπτρον. Ἐπλησίασε τὸν νεανίαν καὶ ἐπί τινας στιγμὰς ἐκράτει τὸ κάτοπτρον κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δυνηθῇ ὁ Σαδὴκ βέης νὰ παρατηρήσῃ τὸ πρόσωπόν του.

Ἐφρικίασε βλέπων αὐτὸ καὶ ἀπέστρεψεν ἀμέσως τὴν κεφαλήν.

—Τὸ πρόσωπόν σου σὲ φοβίζει; εἶπεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ μὲ ἀπαίσιον μειδίαμα.

Ὁ νεανίας δὲν ἀπεκρίθη. Ὁ Νετζὴπ διηυθύνθη πρὸς τὸ γραφεῖόν του καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ἕδρας.

—Ἐλπίζω, εἶπεν, ὅτι ἔλαβες ἀρκετὸν καιρὸν νὰ σκεφθῇς τὴν τύχην σου κατὰ τὰς ὀκτὼ αὐτὰς ἡμέρας, ποῦ διῆλθες εἰς τὰ σκότη τοῦ κελλίου σου καὶ ἀπεφάσισες νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν πεισμονήνσου, ἡ ὁποία τόσας δυστυχίας σοῦ ἐστοίχισεν.

— Ποίαν πεισμονὴν ἐννοεῖτε; εἶπεν ὁ νεανίας.

— Τὸ νὰ μὴ θέλῃς νὰ ἀπαντᾷς.

—Ὅ,τι ἠμποροῦσα νὰ εἴπω, ὅ;τι ἔπρεπε νὰ εἰκω τὸ εἶπα. Οὐδὲν ἔχω νὰ προσθέσω εἰς τὰς προτέρας δηλώσεις μου καὶ δύνασθε νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι ἡ θέλησίς μου εἶναι ἀκλόνητος. Ἐὰν δὲ μὲ ἐφέρατε ἐδῶ, νομίζοντες ὅτι θὰ μὲ κάμετε νὰ ὁμιλήσω, ἄδικα ἐχάσατε τὸν κόπον σας. Καλλίτερα νὰ μὲ εἴχατε ἀφήσει εἰς τὸ κελλίον μου.

—Πῶς ἔκραξεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμέ, δὲν ἐννοεῖς ἀκόμη νὰ ἀλλάξῃς τὴν στάσιν σου;

— Ὅτι σᾶς φαίνεται στάσις παράφρων, εἶνε δι' ἐμὲ καθῆκον ἱερόν, ἀπήντησεν ὁ νεανίας.

— Αὐτὰ εἶνε λόγια ὡραῖα, ἀλλὰ δὲν ἔχουν καμμίαν σημασίαν διὰ τὴν πραγματικότητα. Ἐὰν ἐπιμείνῃς μίαν ἑβδομάδα ἀκόμη εἰς τὴν στάσιν αὐτὴν, τὸ ὑπόγειον ὅπου ἐνεκλείσθης θὰ γίνῃ ὁ τάφος σου, καὶ τί θὰ κερδίσῃς τότε;.... Δὲν εἶνε χιλιάκις προτιμότερον νὰ σώσῃς τὸ σαρκίον σου, ἂν ὄχι δι' ἐσέ, τοὐλάχιστον διὰ τοὺς συγγενεῖς καὶ διὰ τοὺς φίλους σου, δι' ὅσους ἀγαπᾷς ἐν γένει εἰς τὸν κόσμον αὐτόν....

— Πρὸ πολλοῦ ἀπηρνήθην πάντα ταῦτα ἵνα ἀφοσιωθῶ εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος μου, ἀπήντησεν ὁ νεανίας ξηρῶς.

— Ἀνωφελὴς θυσία... Φαντάζεσαι λοιπὸν, ὅτι διὰ τοῦ θανάτου σου θὰ ἐξυπηρετήσῃς τὴν χώραν ἢ θὰ ἐπιτύχῃς τὸν σκοπόν σου;

— Μάθε ἅπαξ διὰ παντὸς, ὅτι ὅσα καὶ ἂν μοῦ εἰπῇς θὰ πᾶνε στὰ χαμένα.

— Διὰ τελευταίαν φορὰν σὲ προσκαλῶ νὰ ὁμιλήσῃς καὶ νὰ ὑποδείξῃς τὰ ἐν Κων)πόλει μέλη τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου.

— Δὲν τὰ γνωρίζω.

— Ποῖοι εἶνε οἱ σύντροφοί σου;

— Δὲν θέλω νὰ τοὺς εἴπω.

— Γνωρίζεις. ὅτι αἱ ἀπειλαί σου ἀπέμειναν κεναὶ καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς συλλήψεώς σου οὐδεμία ἄλλη ἀπόπειρα ἐγένετο; Τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι ἅμα τῇ εἰδήσει τῆς συλλήψεώς σου οἱ φίλοι σου σὲ ἐγκατέλιπον. Ἰδοὺ χάριν ποίων ἀνθρώπων θυσιάζεις τὴν ζωήν σου καὶ ὑφίστασαι βασανιστήρια.

— Δὲν σοῦ ἐπιτρέπω νὰ ὑβρίζῃς τοὺς συντρόφους μου, εἶπεν ὁ Σαδὴκ βέης μανιώδης.

— Τὰ γεγονότα ὁμιλοῦσιν ἀφ' ἑαυτῶν, ἐξηκολούθησεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμέ. Ποῦ εἶνε λοιπὸν αἱ ἀπόπειραι δι' ὧν μᾶς ἠπείλεις;

— Ἐὰν δὲν ἐγένοντο ἀκόμη θὰ γίνουν κατόπιν.

Ὁ νεανίας ἐξέφερε τοὺς λόγους τούτους μετὰ τοσαύτης πεποιθήσεως, ὥστε ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ κατέβαλε μεγάλην προσπάθειαν διὰ νὰ συγκρατήσῃ κίνημα φόβου.

— Ἐν τῇ ἀνεξαντλήτῳ αὐτοῦ καλωσύνῃ ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος θὰ θελήσῃ νὰ σὲ συγχωρήσῃ, ἂν μᾶς ὑποδείξῃς τὰ ὀνόματα τῶν συντρόφων σου.

Ὁ Σαδὴκ βέης ἐτήρησε σιγήν.

— Θὰ σοῦ δώσῃ μάλιστα καὶ γενναῖον ποσόν, ἐξηκολούθησεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμέ.

Ἡ αὐτὴ σιγὴ ἐκ μέρους τοῦ νεανίου.

— Ἐκτὸς τούτου ἡ Α. Μ. σκοπεύει νὰ σοῦ δώσῃ μεγάλην θέσιν ἐν τῇ αὐλῇ.

Καὶ πάλιν ὁ Σαδὴκ βέης παρέμεινεν ἄφωνος.

— Ἀλλὰ ἐὰν δὲν κάμῃς, ὅτι σοῦ προτείνομεν θὰ σὲ μεταχειρισθῶμεν ὡς κοινὸν ἐγκληματίαν, ἐπανέλαβεν ὁ Νετζὴπ Μελχαμέ.

Εἰς σὲ ἀπόκειται τώρα νὰ ἐκλέξῃς. Ἀφ' ἑνὸς ἐλευθερία πλήρης, πλούτη, δόξα, τιμαί· ἐξ ἄλλου ὁ θάνατος, θάνατος τρομερὸς εἰς τὰ σκότη τῆς ὑπογείου φοβερᾶς εἱρκτῆς σου.

Ὁ νεανίας ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους του ὡς ἐὰν εἶχε παραδοθῇ εἰς σκέψεις.

Παρέμεινεν ἐπί τινας στιγμὰς εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν κατόπιν ἤγειρε τὴν κεφαλήν, παρετήρησεν ἀτενῶς τὸν συνομιλητήν του διὰ τοῦ εἰλικρινοῦς βλέμματός του καὶ κατόπιν τοῦ εἶπε·

— Ἐκλέγω τὸν τρομερὸν θάνατον.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Ὁ ἀρχιεπιμελητὴς Ὀσμὰν βέης

Τὴν νύκτα ἐν τῷ κελλίῳ του ὁ Σαδὴκ βέης ἦτο πλήρης ἐλπίδων. Ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ φίλοι του δὲν

θὰ παραμείνωσιν ἀδρανεῖς καὶ θὰ ἐξηκολούθουν ἀδιάκοπον τὸν κατὰ τῆς τυραννίας ἀγῶνα. Τοῦτο τὸν ἔκαμνε νὰ χαίρεται.

Ἠσθάνετο πρὸ πάντων ἑαυτὸν εὐτυχῆ διότι ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐντολὰς τῆς Σαλιχᾶ Χανοὺμ καὶ νὰ συγκεντρώσῃ ἐπὶ τῆς πρωτευούσης ὅλην τὴν προσοχὴν τοῦ Σουλτάνου. Ἐλυπεῖτο μόνον διὰ τὴν ἀπομόνωσίν του ἥτις τὸν ἠμπόδιζε νὰ λάβῃ εἰδήσεις παρὰ τῶν φίλων του.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ Χαμὴτ ἀπησχολεῖτο μὲ ἓν πολὺ σοβαρὸν ζήτημα. Πῶς εἶχε κατορθώσῃ ὁ Σαδὴκ βέης νὰ εἰσχωρήσῃ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Γιλδὶζ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόπειραν; Παρ' ὅλας τὰς γενομένας ἐρεύνας τὸ σημεῖον τοῦτο δὲν εἶχε διευκρινισθῇ. Οἱ φύλακες εἶχον ὑποβληθῇ εἰς αὐστηρὰν ἀνάκρισιν κατ' ἰδίαν καὶ κατ' ἀντιπαράστασιν, ἀλλ' οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔδωκεν αὕτη. Ὁ Σουλτάνος οὕτω ἐπείσθη, ὅτι εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἦσαν ἀναμεμιγμένοι καὶ αὐλικοί.

Καὶ ἡ πεποίθησις αὕτη, ἣν οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπάσῃ ἐκ τοῦ πνεύματός του τὸν κατέθλιβεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Ποῖοι ἦσαν λοιπὸν οἱ συνωμοτοῦντες ἐναντίον του; Ποῖον νὰ ὑποπτευθῇ; Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀπηρίθμει καθ' ἑαυτὸν ὅλους τοὺς αὐλικούς του. Προσεπάθει νὰ ἀναμνησθῇ τοῦ παρελθόντος των καὶ τῶν ἐλαχίστων πράξεών των.

Ἀνέλυε τοὺς λόγους των, τὰς κινήσεις των, προσπαθῶν νὰ εὕρῃ καὶ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον τῆς προδοσίας ἢ ἀπιστίας των.

Οἱ περὶ αὐτὸν διέβλεπον τὴν ἀγωνίαν του καὶ τὴν

καὶ ἀντελαμβάνοντο τὴν αἰτίαν, ἥτις τὴν προεκάλει. Πάντες δὲ διηρωτῶντο φοβισμένοι πότε θὰ ἐκραγῇ ἡ ἐγκυμονουμένη θύελλα.

Οἱ αὐλικοὶ ἐδίσταζον πλέον καὶ νὰ χαιρετίσωσιν ἢ ὁμιλήσωσι πρὸς ἀλλήλους ἐκ φόβου μήπως προκαλέσωσιν ὑπονοίας.

Μίαν ἡμέραν ὁ ἀρχιεπιμελητὴς Οσμὰν βέης συναντᾶ εἰς ἕνα τῶν πολυαρίθμων διαδρόμων τοῦ Γιλδὶζ τὸν ἐκ τῶν ἀνωτέρων αὐλικῶν «μουσαχίμπ» Δζαφὲρ ἀγᾶν. Περιέφερεν ὕστατον περὶ αὐτὸν βλέμμα καὶ βεβαιωθεὶς ὅτι ἦσαν μόνοι εἶπεν εἰς τὸν μουσαχὶμπ ταπεινοφώνως·

—Τί νέα Δζαφὲρ ἀγᾶ;

—Ὁ Σεπτός μας Κύριος εὑρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν;

——Ἡ ἀγωνία του αὐξάνει διαρκῶς καὶ φοβοῦμαι μήπως μᾶς ἀπειλεῖ ὅλους μέγας κίνδυνος.

——Θὰ ὑποβληθῶμεν ὅλοι εἰς αὐστηρὰν ἀνάκρισιν κατ' ἰδίαν καὶ κατ' ἀντιπαράστασιν καὶ ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς, ἐὰν περιπέσωμεν εἰς ἀντιφάσεις ἢ δείξωμεν καὶ τὴν ἐλαχίστην ἔστω ταραχήν.

—Τί λέγεις, Δζαφὲρ ἀγᾶ, δὲν πιστεύω ὅτι ὁ σεπτός μας Κύριος θὰ καταφύγῃ εἰς τὰ ἔσχατα μέτρα καὶ ὅτι ὑποπτεύεται τοὺς πιστοὺς ὑπηρέτας του περὶ τῆς ἀφωσιώσεως τῶν ὁποίων ἐβεβαιώθη ἐπὶ τόσα ἤδη ἔτη.

— Ἤρχισαν ἤδη αἱ ἀνακρίσεις, Ὀσμὰν βέη. Ὅ,τι σᾶς λέγω εἶνε ἡ καθαρὰ ἀλήθεια.

— Αἱ ἀνακρίσεις ἤρχισαν; ἠρώτησεν ὁ Ὀσμὰν βέης μὲ ὕφος περίτρομον.

— Ναί. Τώρα ἐξετάζεται ὁ Σετζαδετζήμπασης Ἰζὲτ βέης.

Ἡ τελευταία αὕτη λεπτομέρεια ἐπηύξησε τὸν τρόμον τοῦ ἀρχιεπιμελητοῦ, ὅστις ἐψέλλισε·

— Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ.

— Ὁ Μεγαλόψυχος ἡμῶν Κύριος θὰ μᾶς μεταχειρισθῇ καὶ πάλιν μὲ τὴν συνειθισμένην του καλωσύνην καὶ εὐθυδικίαν, ὥστε δὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν τίποτε.

— Βεβαίως, βεβαίως, ἐψιθύρισεν ὁ Ὀσμὰν βέης, τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ ταραχὴ ηὔξανε διαρκῶς.

Οἱ δύο αὐλικοὶ ἀντήλλαξαν σελαμλίκια καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς ἄλλην διεύθυνσιν.

Ὁ γέρων ἐπιμελητὴς μὲ βῆμα βαρὺ καὶ βραδὺ μετέβη νὰ δώσῃ διαταγάς τινας εἰς τοὺς ὑφισταμένους του. Κατόπιν παρατηρῶν τὸ ὡρολόγιόν του·

— Εἶνε ἀργὰ καλλίτερα νὰ ὑπάγω σπῆτι μου...

Προσεκάλεσε τὸν ἰδιαίτερον ὑπηρέτην του καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἐπιστρέφει οἴκαδε, διότι ἀσθενεῖ ἡ σύζυγός του, ἂν τὸν ἐχρειάζετο δὲ κανεὶς ἠδύνατο νὰ τὸν ζητήσῃ εἰς τὸ ἐν Ὀρτάκιοϊ μέγαρόν του.

Ἡ παραλαβοῦσα αὐτὸν ἐκ τῆς θύρας τοῦ Γιλδὶζ ἅμαξα τὸν ἔφερε μετὰ εἴκοσι λεπτὰ ἐνώπιον τῆς οἰκίας του.

— Εἷς ἐφέντης σᾶς περιμένει ἐσὲ τὸ σαλόνι ἀπὸ ἡμισείας ὥρας, τοῦ εἶπεν ὁ ἀγᾶς του.

— Ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ ἐφέντης; ἠρώτησεν ὁ Ὀσμὰν βέης μετὰ δυσαρεσκείας.

— Δὲν εἶπε τὸ ὄνομά του, εἶνε ἕνας νέος, ποῦ τὸν βλέπω πρώτην φορὰν ἀπήντησεν ὁ ἀγᾶς.

Ὁ ἐπιμελητὴς διηυθύνθη πρὸς τὴν αἴθουσαν καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν. Μόλις παρετήρησε τὸν ἐπισκέπτην ἀφῆκε νὰ τῷ ἐκφύγῃ ἐλαφρὰ κραυγὴ κατόπιν ἐστράφη πρὸς τὸν ἀγᾶν του διὰ νὰ τὸν ἀποπέμψῃ.

Ὅταν δὲ ἔμεινε μόνος μετὰ τοῦ ἐπισκέπτου·

— Τί τόλμη, Ἀρὴφ βέη, ἔκραξε παρατηρῶν τὸν νεανίαν,ὅστις ἦτο ὀγνωστὸς ἡμῖν ἐπαναστάτης.

— Σᾶς ζητῶ χιλιάκις συγγνώμην, Ὀσμὰν βέη, ἀλλ' εἶχον ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ σᾶς ἴδω.

— Ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε λοιπὸν τί μεγάλη συμφορὰ μᾶς ἀπειλεῖ τὴν στιγμὴν αὐτήν;

— Τί συμβαίνει; ἠρώτησεν ὁ Ἀρὴφ βέης.

Ὁ ἐπιμελητὴς ἐπλησίασε τὸν νεανίαν καὶ τῷ διηγήθη ὅσα εἶχεν ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Δζεφὲρ ἀγᾶ.

— Εἶνε πολὺ σοβαρὰ ὅσα μοῦ λέγετε, ἀπήντησεν ὁ Ἀρὴφ βέης, ἀλλὰ διατὶ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ προδαίνει εἰς τὰς ἀνακρίσεις αὐτάς; Μήπως ὑποπτεύεταί τινα;

— Δὲν γνωρίζω τίποτε, ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι μεταξὺ τῶν πρώτων θὰ ἀνακριθῶ καὶ ἐγώ. Τώρα εἴπατε διατὶ ἐτολμήσατε νὰ ἔλθετε ἐδῶ.

— Ἐν πρώτοις εἴπατέ μου τί γίνεται ὁ ἀγαπητός μας Σαδὴκ βέης.

— Εἶνε κλεισμένος διαρκῶς εἰς τὸ κελλίον του καὶ ἐστερημένος πάσης συγκοινωνίας μετὰ τῶν ἔξω εὑρισκομένων.

— Ὥστε ζῇ λοιπὸν ἀκόμη.

— Ναὶ ζῇ ἀκόμη, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω πόσον

καιρὸν ἀκόμη θὰ κατορθώσῃ νὰ ὑπομείνῃ τὴν ζωὴν, ἣν ὑπομένει σήμερον.

— Εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ὁμολογήσῃ ὅλα διὰ νὰ τερματισθοῦν ὅλα τὰ βάσανά του.

— Πῶς, θέλετε νὰ μᾶς προδώσῃ;

— Ναὶ, ἀπήντησεν ὁ νεανίας τώρα δύναται νὰ τὰ εἴπῃ ὅλα, διότι ὅλοι εἴμεθα ἐν ἀσφαλείᾳ.

— Τί ἐννοεῖτε; ἠρώτησεν ὁ Ὀσμὰν βέης, τὸν ὁποῖον οἱ λόγοι τοῦ νεανίου ἀνησύχουν.

— Ἐννοῶ, ὅτι ἡ Φατμὲ, ἡ Ζυλλεχὰ καὶ ὁ Χασὰν ἔφθασαν σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς εἰς τὴν Θ)νίκην καὶ ἐκεῖθεν κατώρθωσαν νὰ συνενωθῶσι πρὸς τοὺς λοιποὺς φίλους μας.

— Εἶμαι ἀπείρως εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν εἴδησιν αὐτὴν, εἶπεν ὁ Ὀσμὰν βέης.

— Καὶ ὁ Σαῆ βέης κατέλιπεν ὡσαύτως τὴν Κων)πολιν ἀπὸ χθὲς τὸ ἑσπέρας ὡς καὶ οἱ λοιποὶ φίλοι μας. Ἐγὼ ἀναχωρῶ ἀπόψε. Ὥστε καθὼς βλέπετε αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ Σαδὴκ βέη δὲν δύνανται νὰ βλάψουν. Τοὐναντίον θὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ ἀνυπόφορα βασανιστήρια καὶ νὰ σωθῇ ἴσως διὰ παντός. Ἔγραψα αὐτὰ ἐν ἐκτάσει ἐπὶ φύλλου χάρτου, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ διαβιβάσωμεν εἰς τὸν Σαδὴκ βέην καὶ ἐσκέφθην μόνον σᾶς ὡς κατάλληλον νὰ τὸ κάμῃ.

— Ἐμένα, ἔκραξεν ὁ ὑπασπιστὴς καταληφθεὶς ὑπὸ τρόμου. Ἐμένα, καθ' ἣν στιγμὴν, ὅλοι ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ Γιλδὶζ διατελῶμεν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν χειροτέρων κατηγοριῶν καὶ κατασκοπεύομεν ἀλλήλους; Εἶνε ἀδύνατον.

— Πρέπει νὰ ἐπιχειρηθῇ τὸ ἀδύνατον διὰ νὰ λάβῃ τὸν χάρτην αὐτὸν ὁ Σαδὴκ βέης, εἶπεν ἀποτόμως ὁ νεανίας.

— Ἀλλὰ ἡ πρότασίς σας εἶνε αὐτόχρημα ἡ καταδίκη μου εἰς θάνατον.

— Εἶνε ὑπερτάτη ὑπηρεσία αὐτὸ ποῦ ζητῶ. Ἕως τώρα ἐδείχθης ἀρκετὰ ἐπιδέξιος διὰ νὰ μὴ πιαστῇς καὶ νὰ κερδίσῃς τὴν εὔνοιαν τοῦ Χαρὴτ καὶ φήμην πιστοῦ ὑπηρέτου του. Ἐλπίζω λοιπόν, ὅτι θὰ κατορθώσῃς νὰ ἐπιτύχῃς.

— Σᾶς ἐγνωστοποίησα ἤδη ποία κατάστασις πραγμάτων ἐπικρατεῖ εἰς τὸ Γιλδίζ. Ἴσως μετὰ μίαν ὥραν θὰ ὑποβληθῶ καὶ ἐγὼ εἰς ἀνάκρισιν. Ἴσως ἡ οἰκία μου περικυκλοῦται ἤδη ὑπὸ κατασκόπων Ἴσως νὰ εἶνε ἤδη γνωστὴ εἰς τὸ Γιλδίζ ἡ ἐδῶ παρουσία σας. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας σᾶς ἐρωτῶ μετὰ φρίκης πῶς θέλετε νὰ ἐκτελέσω τὸ ἔργον, ποῦ μοῦ ἀναθέτετε;

— Προσπάθησε. Ἴσως ἐπιτύχεις, ἐπέμεινεν ὁ νεανίας. Ἰδοὺ ὁ χάρτης δύναται κάλλιστα νὰ κρυβῇ ἐντὸς τοῦ ἄρτου τοῦ φυλακισμένου.

Καὶ προφέρων τὰς λέξεις αὐτὰς ὁ Ἀρὴφ βέης ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του φύλλον χάρτου διπλωμένον εἰς τέσσαρα καὶ ἔτεινεν αὐτὸν εἰς τὸν Ὀσμὰν βέην, ὅστις τὸ ἔλαβε μηχανικῶς καὶ τὸ ἔθεσεν ἐν τῷ θυλακίῳ του.

— Ὅσον γρηγορώτερα κατορθώσῃς νὰ δώσῃς τὸ χαρτί τόσον τὸ καλλίτερον, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀρίφ.

Ὁ ἐπιμελητὴς δὲν ἀπεκρίθη. Ὁ ἄλλος εἶπε·

— Ἐγώ, πηγαίνω. Σὲ παρακαλῶ διὰ τελευ-

ταίαν φορὰν νὰ σκεφθῇς καλὰ ὅσα σοῦ εἶπα καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ διαβιβάσῃς εἰς τὸν Σαδὴκ βέην τὸν χάρτην αὐτόν. Ὅλαι αἱ ἐλπίδες μας ἐναπόκεινται εἰς σὲ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ νέου ἐξαρτᾶται ἀπὸ σέ, διότι. ἀσφαλῶς θὰ τὸν φονεύσουν ἂν ἐπιμείνῃ σιωπῶν.

Ὁ Ἀρὴφ βέης ἐπλησίασε βραδέως τὴν θύραν. Ἤνοιξε καὶ ἐξῆλθεν ἐνῷ ὁ Ὀσμὰν βέης παρέμενε κυρφωμένος εἰς τὴν θέσιν του ὡς ἄγαλμα.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ νεαροῦ ἐπαναστατικοῦ, ὁ Ὀσμὰν βέης ἐβυθίσθη εἰς μίαν ἕδραν καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ μίαν ὥραν ὡς ἐὰν ἦτο ἀπερροφημένος ἀπὸ βαθείας σκέψεις. Αἴφνης ἠγέρθη καὶ ἀπέμαξε τὸ μέτωπον.

— Ὁ Θεὸς ἂς μὲ λυπηθῇ, εἶπε στενάζων.

Μεθ' ὃ ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης καὶ καλέσας τὸν ἀγᾶν του εἶπε πρὸς αὐτόν·

— Πὲς εἰς τὸν ἀμαξηλάτην νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ ἀμάξι μου διὰ νὰ μεταβῶ εἰς τὸ Γιλδίζ.

Ὁ Ἀγᾶς ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του. ἐκπεπληγμένος διὰ τὴν αἰφνιδίαν αὐτὴν ἀναχώρησιν, ἡ ὁποία τοῦ ἐφαίνετο παράδοξος.

— Ἀναμφιβόλως, ἐσκέπτετο ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, θὰ ὑπάρχῃ κάποια σχέσις μὲ τὴν πρὸ ὀλίγου ἐπίσκεψιν καὶ τὴν αἰφνιδίαν ἀναχώρησιν.

Μόλις ὁ ὑπασπιστὴς ἔφθασεν εἰς τὸ Γιλδίζ, ἀπευθύνθη εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖόν του καὶ διέταξε τὸν ὑπηρέτην του νὰ καλέσῃ τὸν Ἀμποῦ Σαμάκ. Οὗτος ἦτο Σουδανὸς ἀθλητής, ὅστις ἀπὸ πολ

λῶν ἐτῶν εἶχεν ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Αὐτοῦ Μεγαλειότητι τῷ Σουλτάνῳ.

Κ'νίτοι εἶχε προσκληθῇ εἰς Κων)πολιν ὑπὸ τὴν ἰδ'ότητα του ὡς ἀθλητοῦ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ διετέλ'σεν ἐκτοτε τὸν τίλον του, ἐν τούτοις ὁ τύραννος τοῦ Γιλδὶζ δὲν ηὐχαριστεῖτο εἰς τὰς διασκεδάσεις αὐτὰς καὶ οἱ παλαισταί του ποτὲ δὲν ἐνεργοῦντο ἐπὶ τοῦ στίβου ἀσχολούμενοι εἰς ἰδίας ἕκαστος ὑπηρεσίας. Οὕτω ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ εἶχεν ὀνομασθῇ ἀρχιφύλαξ τῶν ἐν τῷ Γιλδὶζ δεσμωτῶν. Ἦτο ὀνομαστὸς ἐν τῷ Γιλδὶζ διὰ τὴν ἔκτακτον σωματικήν του ρώμην, τὴν ἀγριότητά του, τὰ ὑ.ριώδη ἔνστικτά του καὶ τὴν ἄμετρον πρὸς τὸ ἀργύριον ἀγάπην του.

Ὅταν ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γραφεῖον τοῦ ἐπιμελητοῦ, ὁ τελευταῖος οὗτος καθήμενος ἐπὶ μιᾶς ἕδρας ἐκάπνιζεν.

— Ἡ Ἐξοχότης σας ἐζήτησε νὰ μὲ ἴδῃ; ἠρώτησεν ὁ Σουδανός.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀσμὰν βέης, καθήσατε. Ἔγω νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

Ὁ μαῦρος ἔλαβε μίαν ἕδραν καὶ ἐκάθησε, ἐκπλήττων συνάμα τὴν ἔκπληξίν του διὰ τὴν παράδοξον αὐτὴν πρόσκλησιν, διότι ποτὲ δὲν εἶχε καμμίαν σχέσιν μετὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ.

— Ἀμποῦ Σαμὰκ, εἶπεν ὁ Ὀσμὰν βέης παρατηρῶν τὸν μαῦρον, ἔμαθον, ὅτι ἀγαπᾷς πολὺ τὰ χρήματα, εἶνε ἀλήθεια;

— Καὶ ποιὸς δὲν τὰ ἀγαπᾷ; ἀπήντησεν ὁ Σουδανὸς μὲ μειδίαμα, ὅπερ ἀπεκάλυψε σειρὰν καταλ'ύκων ὀδόντων.

— Θέλεις νὰ κερδίσῃς ἀμέσως πολλὰ χρήματα; ἐξηκολούθησεν ὁ ἐπιμελητής.

— Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Σουδανὸς τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμψαν.

— Ἁπλούστατα χωρὶς νὰ βλάψῃς κανένα οὔτε σὺ νὰ κινδυνεύσῃς καθόλου.

— Καλὰ, εἰπατέ μου τί ὑπηρεσίαν νὰ κάμω.

— Ὅτι σοῦ ζητῶ εἶνε ἁπλούστατα μία φιλανθρωπικὴ πρᾶξις. Μιὰ δυστυχισμένη μητέρα θὰ σὲ εὐλογεῖ εἰς ὅλην της τὴν ζωήν.

— Τόσον τὸ καλλίτερον. Νὰ κάμῃ κανεὶς καλὸν καὶ νὰ κερδίσῃ τὰ χρήματα εἶνε μιὰ εὐκαιρία καλή.

— Ὑπάρχει ἐδῶ ἕνας φυλακισμένος, ὁ ὁποῖος ἀνετέθη εἰς τὰς φροντίδας σου.

— Ὁ Σαδὴκ βέης; ἠρώτησεν ὁ Σουδανός.

— Ναὶ, αὐτὸς ὁ ἴδιος. Αὐτὸν ἐννοῶ. Εἶνε ἐγκληματίας. ἀληθῶς, καὶ ἀξίζει νὰ ὑποστῇ τὴν τιμωρίαν. διὰ τὴν ὁποίαν τὸν προετοιμάζουν, ἀλλὰ ὁπωσδήποτε ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζωμεν μὲ μητέρα νὰ κλαίῃ τὸ παιδί της.

— Βέβαια πρέπει νὰ τὸν κλαίῃ, ἀπήντησεν ὁ Σουδανὸς ἀγνοῶν, ποῦ ἔμελλε νὰ καταλήξῃ ὁ συνομιλητής του.

— Γνωρίζετε ποιὸς φέρει τροφὴν εἰς αὐτόν.

— Ἕνας κωφάλαλος φύλαξ.

— Νομίζω, ὅτι τοῦ δίδουν ψωμὶ καὶ νερὸ μόνον...

— Καὶ τί ἄλλο θέλεσε νὰ δώσουν εἰς ἕναν

πῦ σινωμοτεῖ κατὰ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος; Καὶ οὐτὸ πολὺ εἶνε.

—Ὅτι λέγετε εἶνε ἀληθὲς ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἐπιμελητής. Πότε τοῦ φέρουν τὸ φαγητόν;

—Κάθε πρωῒ ἐνωρὶς. Ὑπάρχει διαταγὴ μόνιν μιὰ σωρὰν τὴν μέραν νὰ τὸν πηγαίνουν.

—Ὥστε αὔριον τὸ πρωῒ πάλιν θὰ τοῦ φέρουν.

—Ναί· αὔριον.

—Ἄκουσέ με, Ἀμποῦ Σαμάκ, ἡ ὑπηρεσία ποῦ σοῦ ζητῶ εἶναι πολὺ μικρά. Μαζῆ μὲ τὸ νερὸ καὶ τὸ ψωμὶ ποῦ θὰ δώσητε εἰς τὸν φυλακισμένον δὲν ἠμπορεῖτε νὰ δώσητε καὶ ἕνα γλύκισμα, ποῦ τοῦ ἔκαμεν ἡ μητέρα του; Βλέπεις πῶς εἶναι ἀσήμαντον πρᾶγμα.

—Μὰ ξεύρετε τί τιμωρία μὲ περιμένει, ἐὰν γνωσθῇ τὸ πρᾶγμα;

—Δι' ἕνα γλύκισμα; καμμία.

—Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Σουδανός, δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀναλάβω τοιαύτην ὑπόθεσιν· εἶναι πολὺ σοβαρά.

—Ἀμποῦ Σαμάκ, εἶπεν ὁ ἐπιμελητής, θὰ λάβῃς μεγάλην ἀμοιβὴν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν καὶ πρὸ πάντων ἂν τηρήσῃς τὸ πρᾶγμα μυστικόν.

—Μὰ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον ὅ,τι μοῦ ζητεῖτε, ἐπέμεινεν ὁ Σουδανὸς κινῶν τὴν κεφαλήν.

—Θὰ πάρῃς ἑκατὸν λίρας ἂν κατορθώσῃς νὰ διαβιβάσῃς τὸ γλύκισμα εἰς τὸν Σαδὴκ βέην.

Ἀκούων τὸ ποσὸν τοῦτο ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ ἀνεπήδησεν οἱ ὀφθαλμοί του ἔλαμπον ἐκ τῆς μεγάλης του χαρᾶς.

—Ἑκατὸν λίρας· ἐψέλλισεν.

Ὁ ἐπιμελητὴς ἐμάντευσε τὸν ἀγῶνα, ὅστις διεξήγετο ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ μαύρου, καὶ εἶπε·

—Μετρῶ ἀμέσως τὰς ἑκατὸν λίρας, ἂν μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι θὰ δώσῃς τὸ γλύκισμα εἰς τὸν Σαδὴκ βέην χωρὶς νὰ εἴπῃς τίποτε εἰς κανένα. Βλέπεις πῶς δὲν σοῦ λέγω νὰ καταιβάσῃς τὰ ἄστρα καὶ σὲ ἀμείβω πολὺ γενναίως. Τὸ γλύκισμα δὲν εἶναι μεγάλον καὶ ἠμπορεῖς νὰ τὸ κρύψῃς εὐκόλως.

Ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ ἤρχισε νὰ σκέπτεται. Ἡ πρότασις τοῦ ἐφαίνετο τοὐλάχιστον ἐνδιαφέρουσα ὅσον καὶ παράδοξος. Ἑκατὸν λίρας δι' ἕνα γλύκισμα, ἔστω καὶ ἂν εἶχε γείνει τοῦτο ὑπὸ τῆς μητρὸς τοῦ φυλακισμένου.

—Εἶναι ἕτοιμα τὸ γλύκισμα; ἠρώτησεν.

—Ὄχι, θὰ σοῦ τὸ δώσω αὔριον τὸ πρωῒ πολὺ ἐνωρίς.

—Καλά. Καὶ σοῦ ὑπόσχομαι νὰ τὸ δώσω αὐτοπροσώπως εἰς τὸν Σαδὴκ βέην.

—Ἐν ἠξεύρω πῶς νὰ σὲ εὐχαριστήσω, Ἀμποῦ Σαμάκ, εἶπεν ὁ ἐπιμελητὴς μετὰ διαχύτεως. Νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν ὑπηρεσίαν ποῦ μοῦ προσφέρεις. Θὰ προσπαθήσω μάλιστα νὰ σὲ ἀνταμείψω ἀκόμη, ὅπως σοῦ ἀξίζει.

—Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ γίνεται λόγος, ἀπήντησε μετριοφρόνως ὁ Σουδανός, ἀφοῦ μάλιστα μὲ ἐπληρώσατε ἤδη πολὺ γενναιοδώρως.

Ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ ἠγέρθη καί, ἀφοῦ ἐχαιρέτισε μετὰ σεβασμοῦ τὸν συνομιλητήν του, ἐξῆλθε.

Ἐτελείωσεν· ἡ ζωή μου εἶνε τώρα εἰς τὰς

γείρας τοῦ μαύρου αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Ὀσμὰν βέης, ὅταν ἀτέμεινε μόνος.

Τὴν ἐπαύριον λίαν ἐνωρὶς ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ ἔσπευσεν εἰς συνάντησιν τοῦ ἐπιμελητοῦ.

—Εἶναι ἕτοιμον; ἠρώτησεν.

—Ναί ἀπήντησεν ὁ Ὀσμὰν βέης, καὶ ἀνοίγων ἕνα ἐρμάριον ἐξήγαγε μικρὸν δέμα, τὸ ὁποῖον ἔπεινε πρὸς τὸν μαῦρον.

Κατόπιν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἓν χρηματοφυλάκιον, ἔλαβε δέσμην χαρτονομισμάτων καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς αὐτὸν λέγων·

—Ἰδοὺ αἱ ἑκατὸν λίραι. Ἠμπορεῖς νὰ τὰς μετρήσῃς ἂν θέλῃς.

—Περιττόν, ἀπήντησεν ὁ Ἀμποῦ Σαμάκ, βυθίζων εἰς τὸ θυλάκιόν του τὰς ἑκατὸν λίρας.

—Ἠμπορῶ νὰ εἶμαι βέβαιος τώρα ὅτι τὸ γλύκισμα θὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὸν φυλακισμένον; ἠρώτησεν ὁ ἐπιμελητὴς μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἐκ τῆς συγκινήσεως.

—Ἐντὸς ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας θὰ τὸ ἔχῃ φάγει, ἀπήντησεν ὁ Σουδανός.

Ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ ἐξῆλθεν, ἐνῷ ὁ Ὀσμὰν βέης ἐψιθύριζεν τρέμων·

— Ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ νὰ μὴ μοῦ στοιχίσῃ ἀκριβὰ ἡ τόλμη μου αὐτή...

Ἐν τούτοις ἦτο ὀλιγώτερον φοβισμένος ἢ τὴν πρωτεραίαν. Ἐφαίνοντο ὅτι τὸν εἶχον λησμονήσει καὶ ἡ ἀνάκρισις, ἣν ἐφοβεῖτο, δὲν εἶχεν ἔτι πραγματοποιηθῇ.

—Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Σεδατζήμπαση Ἰζὲτ βέην, εὖ-

τος ἀνακριθεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του, οὕτως, ὥστε ὄχι μόνον διῃλθε τὴν κρίσιν ἀβλαβής, ἀλλὰ τοὐναντίον ἔλαβε μεγάλα δῶρα καὶ εἰς χρήματα καὶ εἰς λόγους ἐκ μέρους τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, διὰ τὴν πίεσιν καὶ ἀφοσίωσίν του.

Πολλαὶ συνήθεια ἐπέβαλλεν εἰς τὸν Ἀβδοὺλ Χαμὴτ νὰ ἀνταμείβῃ γενναίως ὅσους τῶν πιστῶν ὑπηρετῶν του ὑπωπτεύετο ἀδίκως.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Ὀσμὰν βέης ἐκάλεσεν ὑπαλλήλους τινας κατωτέρους εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκεν ὁδηγίας, διότι ἐσκόπευε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἷς ὑπασπιστὴς ἐλθὼν τὸν εἰδοποίησεν, ὅτι ἐζήτει νὰ ἴδῃ αὐτὸν ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος.

Ἐλαφρὸν ῥῖγος διέδραμε τὸ σῶμα τοῦ αὐλικοῦ.

— Μήπως θὰ ὑποβληθῶ κι' ἐγὼ εἰς ἀνάκρισιν, ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτόν.

Καὶ ἤρχισε νὰ προπαρασκευάζῃ τὰς ἀπαντήσεις του διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του.

Ἐν τούτοις εἰσελθὼν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ καὶ εὑρὼν Αὐτὸν μειδιῶντα καὶ εὐδιάθετον, ἀνέκτησεν ὅλον τὸ θάρρος καὶ τὴν ψυχραιμίαν του.

— Πῶς ἔχει ἡ ὑγεία σου Ὀσμὰν βέη, ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος. Πρὸ πολλοῦ δὲν σὲ εἶδον.

— Χάρις εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα εἶμαι καλά, ἀπήντησεν ὁ ὑπάλληλος ὑποκλινόμενος βαθέως.

— Γνωρίζεις, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν πιστῶν μου αὐλικῶν σὲ ἀγαπῶ περισσότερον καὶ εἰς σὲ ἔχω τὴν μεγαλειτέραν ἐμπιστοσύνην.

— 'Η 'Υμετέρα Μεγαλειότης μὲ τιμᾶ μεγάλως μὲ τοὺς λόγους αὐτούς.

— Πρὸ πολλοῦ δὲν μοῦ ἐζήτησες τίποτε, ἐξηκολούθησεν ὁ Σουλτάνος μειδιῶν πάντοτε.

— Χάρις εἰς τὴν 'Υμετέραν Μεγαλειότητα οὐδενὸς ἔχω ἀνάγκην. 'Η 'Υμ. Μεγαλειότης μοῦ παρέσχε γενναιοφρόνως ὅλας τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀπολαυάς.

— 'Αφοῦ δὲν ἔχεις ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε εἶσαι ὁ εὐτυχέστερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

— 'Αλλ' εἶνε δυνατὸν μὰ τὸν Θεὸν νὰ μὴ εἶνέ τις εὐτυχὴς, ὅταν ἔχῃ τὴν τιμὴν νὰ ὑπηρετῇ τὴν 'Υμετέραν Μεγαλειότητα;

— 'Αλλὰ δὲν σκέπτονται καθὼς σὺ ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι τῆς αὐλῆς μου.

— Πῶς; Μεγαλειότατε, εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ δευτέρα γνώμη;

— 'Εὰν ἐσκέπτοντο ὅλοι καθὼς σὺ, δὲν θὰ ὑπῆρχον μεταξὺ αὐτῶν προδόται, ἐξηκολούθησεν ὁ Σουλτάνος, τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμπον.

— 'Αλλὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὄντα τόσον ποταπὰ καὶ χυδαῖα, ὥστε νὰ σκεφθοῦν νὰ συνωμόσουν κατὰ τῆς 'Υμετέρας Μεγαλειότητος, ἀφοῦ πρῶτον ἔτυχον τοιούτων ἐνδείξεων καλωσύνης ἐκ μέρους τοῦ Σεπτοῦ καὶ Μεγαλοψύχου Κυρίου μας;

— Ὥστε δὲν πιστεύεις εἰς τὴν ὕπαρξιν τοιούτων ὄντων; ἐπέμεινεν ὁ Χαμήτ.

— 'Επιτρέψατέ μου, Μεγαλειότατε, νὰ μὴ τὴν πιστεύω, ἐψιθύρισεν ὁ ἐπιμελητὴς, ὃν ἡ τροπὴ, ἣν

ἐλάμβανεν ἡ συνδιάλεξις ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ.

— Καὶ ἐὰν ὑπῆρχον ἀποδείξεις; ἐπέμεινεν ἡ Λ Μ. ὁ Σουλτάνος.

— Τότε πρέπει νὰ πιστεύσωμεν, εἶπεν ὁ 'Οσμάν

— Καὶ ποία τιμωρία ἀξίζει εἰς αὐτούς;

— Δὲν γνωρίζω, Μεγαλειότατε, τιμωρίαν ἡ ὁποία νὰ εἶνε ἀξία τοῦ ἐγκλήματος αὐτοῦ.

'Ο 'Αβδοὺλ Χαμὴτ ἐσιώπησε πρὸς στιγμὴν, ἔρριψεν ἓν βλέμμα ἐπὶ ἀντικειμένου καλυπτομένου ὑπὸ μέλανος ὑφάσματος ἐπὶ τῆς τραπέζης κατόπιν ὁπευθυνόμενος καὶ πάλιν πρὸς τὸν ἐπιμελητήν·

— Γνωρίζεις, ὅτι παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου ἡ ὑπηρεσία τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων καθυστερεῖ πολὺ ἐν τῇ χώρᾳ μας;

'Ακούων τὰς λέξεις αὐτὰς ὁ 'Οσμὰν βέης παρετήρησε κατάπληκτος τὸν Σουλτάνον, ἀδυνατῶν νὰ ἐννοήσῃ ποία σχέσις ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν λόγων τούτων καὶ τῆς πρὸ ὀλίγου συνομιλίας.

— Αἱ ἐπιστολαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φθάνουν ἀργὰ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ἐνίοτε δὲ δὲν φθάνουν καὶ καθόλου, ἐξηκολούθησεν ὁ Χαμήτ.

— Συμβαίνει δυστυχῶς ἐνίοτε αὐτὸ, ἐψέλλισεν ὁ 'Οσμὰν βέης.

— Θέλω νὰ θέσω τέρμα εἰς τὴν λυπηρὰν αὐτὴν κατάστασιν.

— 'Ο πόθος τῆς Υ. Μ. θὰ ἐκπληρωθῇ καὶ αὐτὸς ὡς ἐγένετο ἤδη καὶ δι' ὅλους τοὺς προηγουμένους, ἀπήντησεν ὁ Οσμὰν βέης.

— Καὶ τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τῆς διαρρυθμίσεως τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων σκοπεύω νὰ ἀναθέσω

εἰς νὲ προσέθεσεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ρίπτων λοξὸν βλέμμα πρὸς τὸν ἐπιμελητήν.

—Τί; ἀνέκραξεν ὁ Οσμὰν βέης.

— Ναί, αὐτὸ ἀκριβῶς. Θὰ καταργήσω τὴν γενικὴν Διεύθυνσιν τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων, θὰ ἱδρύσω ἕνα νέον ὑπουργεῖον καὶ θὰ σὲ θέσω ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὑπουργείου αὐτοῦ.

—Μεγαλειότατε εὐχαριστῶ τὴν Υ. Μ. καὶ εἶμαι ἀπείρως εὐγνώμων διὰ τὴν ἔνδειξιν αὐτὴν τῆς εὐμενείας διὰ τῆς ὁποίας ἡ Υ. Μ. καταδέχεται νὰ τιμήσῃ τὸν ταπεινὸν δοῦλόν Της ἀλλὰ θὰ λάβω τὸ θάρρος νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν Σεπτόν μου Κύριον καὶ μεγαλόψυχον Ἄνακτα ὅτι δὲν κατέχω τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὰ νέα αὐτὰ καθήκοντα. Ἄλλως τε δι' ἐμὲ ἡ μεγαλειτέρα εὐτυχία ἔσεται ἡ εἰς τὰ Ἀνάκτορα πλησίον τῆς Υ. Μ. διαμονή μου. Ἱκετεύω λοιπὸν τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα νὰ ἐκλέξῃ ἕτερον πρόσωπον καταλληλότερον.

— Ἄ, ὅλα αὐτὰ εἶνε ὑπερβολικὴ μετριότης ἐκ μέρους σου. Γνωρίζω τὴν ἀξίαν σου, σὺ εἶσαι ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος διὰ τὴν θέσιν αὐτήν.

Ο ἐπιμελητὴς ἐσιώπα ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην ἐπὶ τοῦ στήθους.

Ὁ Σουλτάνος ἐξηκολούθησε·

— Μόνος σὺ δύναται νὰ φαντασθῇς μέσα ἀλληλογραφίας, πολὺ διαφορετικὰ ἐκείνων, ἅτινα ἐγνωρίζομεν ἄχρι τοῦδε. Τὸ πνεῦμά σου εἶνε πολὺ ἐφευρετικόν.

— Τί λέγετε, Μεγαλειότατε δὲν ἐννοῶ.

— Ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις, ἔκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ἀνυψῶν τὸ μέλαν ὕφασμα, ὅπερ ἐκάλυπτε τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀντικείμενον.

Ὁ ἐπιμελητὴς παρετήρησεν αὐτό· ἦτο τὸ γλύκισμα τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπιδώσῃ εἰς τὸν Ἀμποῦ Σαμὰκ τὴν πρωΐαν ἐκείνην.

Κατέστη πελιδνὸς, προσεπάθησε νὰ ὁμιλήσῃ εἰς μάτην καὶ ἐκυλίσθη κατὰ γῆς, καὶ, ὡς ἐὰν ἐπνίγετο, ἔπληττε τὸν ἀέρα διὰ τῶν βραχιόνων του.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐκωδώνισε καὶ εἶπεν εἰς τὸν πιστόν του φύλακα·

— Γρήγορα ἕνα γιατρόν. Ὅποιος θέλει ἂς εἶνε.

Μετά τινα λεπτὰ, ὁ ἰατρὸς ἔφθασεν, ἀλλὰ μόνον νὰ πιστοποιήσῃ τὸν θάνατον τοῦ ἐπιμελητοῦ ἠδυνήθη ὄχι καὶ νὰ τὸν σώσῃ.

— Κρῖμα, τρεῖς φορὰς κρῖμα, ἔκραξεν ὁ τύραννος καὶ πάλιν ἡ λεία μου διαφεύγει ἐκ τῶν χειρῶν μου.

Ὁ νεκρὸς τοῦ Ὀσμὰν βέη μετεφέρθη ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν του.

Τὴν ἐπαύριον αἱ ἐφημερίδες τῆς πρωτευούσης ἐγνωστοποίησαν ὡς ἑξῆς τὸν θάνατόν του εἰς τὸ νεῦμον κοινόν·

«Τὸ Σάββατον τὸ ἑσπέρας ὁ Ὀσμὰν βέης, ἀρχιεπιμελητὴς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του, ἠσθάνθη αἰφνιδίαν ἀδιαθεσίαν. Οἱ ἰατροὶ Σερὴκ πασᾶς καὶ Σουλεϋμὰν πασᾶς, προσκληθέντες ἐν σπουδῇ παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ἐπεδαψίλευσαν πρὸς αὐτὸν τὰς φροντίδας τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ' εἰς μάτην. Περὶ τὴν τρίτην

πρωινὴν ὁ Ὀσμὰν βέης ἀπέθανεν ἐκ νέας προσβολῆς καρδιακῆς συμφορήσεως».

Αἱ ἐφημερίδες δὲ προσέθετον·

«Ὁ θάνατος τοῦ Ὀσμὰν βέη κατελύπησε τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον, ὅστις εὐηρεστήθη νὰ ἀποστείλῃ τὸν πρῶτον αὐτοῦ Μουσαχίμπ Τζαφὲρ ἀγᾶν, ἀκολούθως δὲ τὸν Σετζαδέμπασην Ἰζὲτ βέην, εἰς τὸ κονάκιον τοῦ Ὀσμὰν βέη, διὰ νὰ διαβιβάσωσι τὰ συλλυπητήριά Του εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ θανόντος. Αὐτοκρατορικὸς ἱραδὲς ἐξεδόθη ὅπως ἡ σωρὸς τοῦ Ὀσμὰν βέη μεταφερθῇ εἰς τὸ μαυσωλεῖον Σαχιᾶ ἐφέντη πρὸς ἐνταφιασμὸν καὶ αἱ δαπάναι τῆς κηδείας καταβληθῶσιν ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ταμείου.»

Διὰ τὸν Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἡ ἀποκάλυψις τῶν σχέσεων τοῦ ἐπιμελητοῦ μετὰ τῶν Νεοτούρκων ὑπῆρξε κεραυνοβόλος.

Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Ὀσμὰν βέης, ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, ὡς εἷς τῶν πιστοτέρων του ὑπηρετῶν. Οὔτε αἱ πράξεις του, οὔτε οἱ λόγοι του εἶχον δώσῃ ποτὲ λαβὴν εἰς ὑποψίαν. Ὁ Σουλτάνος εἶχεν ἀποκτήσῃ τόσην ἐμπιστοσύνην πρὸς αὐτὸν, ὥστε ὄχι μόνον εἶχε παραχωρήσῃ πρὸς αὐτὸν πλήρη ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις ἀκόμη κακόβουλος χαφιὲς διεβίβαζε πρὸς τὸν Σουλτάνον τζουρνάλιαν κατηγοροῦν τὸν ἐπιμελητὴν, ὁ Χαμὴδ οὐδεμίαν ἀπέδιδε προσοχήν. Οἱ χαφιέδες ἀντιληφθέντες τὰς διαθέσεις τοῦ Κυρίου των ἔπαυσαν τέλος νὰ διαβιβάζωσι τζουρνάλια κατὰ τοῦ Ὀσμὰν βέη, ὅστις κατεῖχε

μίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρων θέσεων ἐν τοῖς ἀνακτόροις.

Ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν, ὅταν ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ ἦλθε νὰ καταθέσῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου του τὸ δέμα, τὸ ὁποῖον εἶχε λάβῃ παρὰ τοῦ Ὀσμὰν βέη, ὅταν τοῦ ἀπεκάλυψε τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιδώσαντος καὶ τὸ ὄνομα ἐκείνου δι' ὃν προωρίζετο, ἰδίως δὲ ὅταν ἀνεκάλυψεν ἐντὸς τοῦ γλυκίσματος τὴν ἐπιστολὴν, ἣν γνωρίζουσιν ἤδη αἱ ἀναγνῶσταί μας, ἡ ἐμπιστοσύνη, ἣν ὁ Χαμὴτ εἶχε πρὸς τὸν ἐπιμελητήν του ἐξηφανίσθη ὡς διὰ μαγείας.

Ἐν τούτοις ἠθέλησε νὰ τὸν ὑποβάλῃ εἰς τελευταίαν δοκιμὴν, καλῶν αὐτὸν πλησίον του καὶ θέτων τὸ γλύκισμα ὑπὸ τὰ ὄμματά του.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀντήμειφε τὴν προδοσίαν τοῦ Ἀμποῦ Σαμὰκ διὰ πολλῶν χρημάτων καὶ δώρων. Καὶ διὰ μιᾶς ὁ μαῦρος αὐτὸς ἐγένετο αἴφνης σπουδαῖον πρόσωπον ἐν τοῖς ἀνακτόροις. Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καίτοι ἀπεγοητεύθη μεγάλως διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐπιμελητοῦ του, διότι οὗτος τοῦ ἀφήρει πᾶσαν πιθανότητα νὰ τὸν κάμῃ νὰ ὁμιλήσῃ καὶ νὰ λάβῃ νέας πληροφορίας περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου, ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἐντὸς τοῦ γλυκίσματος χαρτίου τὸν ἐπαρηγόρησε μεγάλως.

Διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς ὁ Ἀρὴφ βέης ἐγνωστοποίει εἰς τὸν ἀτυχῆ σύντροφόν του, ὅτι ὅλοι οἱ κυριώτεροι ἐπαναστατικοὶ οἱ εὑρισκόμενοι ἐν Κων)πόλει, καὶ τῶν ὁποίων παρέθετε τὰ ὀνόματα, εἶχον ἤδη φυγαδευθῇ ἐγκαταλιπόντες τὴν

Κων)πολιν, ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρὴφ βέης θὰ κατέλιπε τὴν Κων)πολιν δι' ὁδοῦ ἀσφαλοῦς, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἐπιστολὴ θὰ ἔφθανεν εἰς χεῖρας τοῦ Σαδὴκ βέη.

Κατὰ συνέπειαν οὗτος ἠδύνατο νῦν νὰ ὁμιλήσῃ, ἵνα σώσῃ τὴν ζωήν του καὶ νὰ προβῇ εἰς πλήρεις ὁμολογίας, ἀφοῦ αὗται δὲν ἠδύναντο νὰ βλάψωσι τοὺς φίλους του, εὑρισκομένους νῦν ἐκτὸς κινδύνου.

— Ὅλοι ἔφυγον ἐκ Κων)πόλεως, ὥστε ἠμποροῦμεν τώρα νὰ κοιμώμεθα ἥσυχοι, ἐσκέπτετο ὁ τύραννος. Ἂς προσπαθήσωμεν τώρα νὰ ἀνακαλύψωμεν τὴν φωλεάν των καὶ νὰ τοὺς συντρίψωμεν ὅλους μηδενὸς ἐξαιρουμένου...

Ὁ Σαδὴκ βέης ἀγνοῶν ὅλα τὰ περὶ αὐτὸν γενόμενα ἐξηκολούθει ὑπομένων ἐν τῷ ὑπογείῳ κελλίῳ του μετὰ στωϊκῆς ἀπαθείας.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα προοδεύει

Περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐθεώρει τὴν Θ)νίκην κέντρον τῶν Νεοτουρκικῶν ἐνεργειῶν. Καὶ ὁ τύραννος δὲν ἡπατᾶτο ποσῶς εἰς τοῦτο. Αἱ μακροσκελεῖς ἐκθέσεις, αἵτινες τοῦ ἀπεστέλλοντο καθημερινῶς, οἱ διάφοροι χαφιέδες του καὶ οἱ ἐκεῖ ὑπάλληλοι, ἐπεβεβαίουν τὸ πρᾶγμα.

Τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα, εὑρὸν ἐν τῷ στρατῷ τῆς Ρούμελης περισσοτέραν ἀναπτυξιν, εἶχε κερδίσῃ ὁλόκληρα συντάγματα. Ὅλοι οἱ νέοι ἀξιωματικοί, καὶ αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι ἐθεωροῦντο ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν Σουλτάνον, ὡμίλουν νῦν ἀπροκαλύπτως κατὰ τοῦ τυράννου, ἀπαιτοῦντες τὴν ἐφαρμογὴν ριζικῶν μεταρρυθμίσεων ἐν τῷ στρατῷ.

Ἡ λέξις Σύνταγμα, τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ προφέρῃ ἄλλοτε, ἐφέρετο νῦν ἐπὶ τῶν χειλέων ὅλων.

Ἐπαναστατικαὶ ἐφημερίδες εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν ἐκτυπούμεναι ἐν Εὐρώπῃ ἐκυκλοφόρουν ἐλευθέρως μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν.

Οἱ παραμένοντες πιστοὶ πρὸς τὸν Σουλτάνον ὑπάλληλοι ἔβλεπον πάντα ταῦτα μετὰ φόβου. Ἐν τούτοις δὲν ἐτόλμων νὰ πλήξωσι τοὺς ἐνόχους, διὰ νὰ ἀναχαιτίσωσι τὴν πρόοδον τοῦ κακοῦ, ἐπὶ πολὺ ὀλίγην πεποίθησιν εἶχον εἰς τὴν ἰσχύν των.

Ἠρκοῦντο νὰ ἀναφέρωσι τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ Γιλδὶζ ζητοῦντες ὁδηγίας.

Ὁ κίνδυνος ἐν τούτοις, ἐν Θ)νίκῃ δὲν ἦτο τόσον μέγας, ὅσον ἦτο ἐν Μοναστηρίῳ καὶ Σκοπείοις. Εἰς τὰς δύο αὐτὰς πόλεις ἡ ἐπαναστατικὴ προπαγάνδα εἶχε καταπληκτικὴν ἐπιτυχίαν παρά τε τῷ στρατῷ, τῷ λαῷ καὶ αὐτοῖς τοῖς ὑπαλλήλοις ἀκόμη.

Ἡ γενικὴ δυσαρέσκεια ἐξεδηλοῦτο καθ' ἑκάστην εὐρυτέρα. Αἱ ἀπαιτήσεις ἀπέβαινον ἀπειλητικαί.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐγνώριζε τὴν κατάστασιν αὐτήν. Οἱ ἀπόστολοί του σχεδὸν κάθε λεπτὸν τοῦ διεβίβαζον περὶ ταύτης πληροφορίας. Ἀλλ' ἡ πεποίθησίς του πρὸς τὴν ἰσχύν του καὶ τὸν τρόμον, ὃν εἶχεν ἐμπνεύσῃ εἰς πάντας, ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε ἤλπιζε νὰ καταπνίξῃ ἐγκαίρως τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα.

Τοσούτῳ μᾶλλον, διότι ἐπίστευεν, ὅτι μόνοι οἱ νεότουρκοι καὶ φιλελεύθεροί τινες ἀξιωματικοὶ ἦσαν ἐναντίον του, τὸ πλεῖστον δὲ μέρος τῶν ἀξιωματικῶν του ὡς καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ στρατιῶται παρέμενον πιστοὶ καὶ ποτὲ δὲν θὰ ἐξεγείροντο κατὰ τῆς κυριαρχίας του.

Ἐν τούτοις περὶ τὰ τέλη Φεβρουαρίου ἡ πραγματικότης ἦτο πολὺ διάφορος τῶν σκέψεων τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Μικρὰ φυλλάδια ἐκτυπούμενα εἰς ἑκατομμύρια ἀντιτύπων καὶ συνεταγμένα εἰς γλῶσσαν ἁπλῆν ὥστε νὰ ἐννοῶνται ὑπὸ πάντων, διεμοιράζοντο εἰς ὅλους τοὺς ὑπαξιωματικοὺς καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς γνωρίζοντας ἀνάγνωσιν.

Εἰς τὰ φυλλάδια αὐτὰ ἐγίνετο λόγος περὶ τῆς ἀνέσεως καὶ εὐχαρίστου ζωῆς, ἣν διέρχονται τὰ ἐν Γιλδὶζ ἐστρατωνισμένα συντάγματα καὶ παρεβάλλετο αὕτη πρὸς τοὺς κόπους, τὰς στερήσεις καὶ τὰς παντοειδεῖς κακουχίας τοῦ λοιποῦ στρατοῦ.

Εἷς χαφιὲς ἐξαρτώμενος ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ Γιλδὶζ κατώρθωσε νὰ προμηθευθῇ ἓν τοιοῦτον φυλλάδιον καὶ τὸ ἀπέστειλεν εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἀναγινώσκων αὐτὸ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ἀντελήφθη τὸ μέγεθος καὶ τὸ προσεχὲς τοῦ κινδύνου, ὅστις τὸν ἠπείλει.

Καὶ ἐν τούτοις παρὰ τὰς ἀδιακόπους προσπαθείας του, δὲν κατώρθωσε νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν πρόοδον τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, τὸ ὁποῖον ἠπείλει νὰ συμπαρασύρῃ τὰ πάντα. Οἱ κατάσκοποί του τοῦ ἐπανελάμβανον διαρκῶς ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐργασθῶσι μὲ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμὸν τῆς ἀστυνομίας. Πράγματι ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ ἀπὸ τοῦ 1904 ἡ ἀστυνομία καὶ ἡ χωροφυλακὴ εὑρίσκοντο ὑπὸ τὴν διοίκησιν ξένων ἀξιωματικῶν. Εἶχε σχηματισθῇ οὕτως εἰπεῖν σῶμα ἐντελῶς ἀνεξάρτητον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπακούσῃ εἰς ὅλας τὰς ἰδιοτρόπους διαταγάς, αἵτινες ἐδίδοντο πρὸς αὐτὸ ἐκ τοῦ Γιλδίζ.

Ὁ τύραννος μετεμελεῖτο νῦν μετὰ πικρίας διὰ τὸ διαπραχθὲν σφάλμα, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ξένων Δυνάμεων, προικίζων τὴν Μακεδονίαν δι' ἀστυνομικοῦ σώματος καὶ οἰκονομικοῦ ἐλέγχου ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν Εὐρωπαίων.

Κατ' ἀρχὰς οἱ Τοῦρκοι ἀξιωματικοὶ ἠσθάνθησαν τὴν φιλοτιμίαν των προσβαλλομένην ἐπὶ τῇ ἀρίξει τῶν Εὐρωπαίων ἀξιωματικῶν ἀλλὰ κατόπιν ηὐχαριστήθησαν, διότι οὕτω θὰ ἠδύναντο ἀνενόχλητοι νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ προπαγανδιστικὸν αὐτῶν ἔργον.

Στενὴ φιλία καὶ συναδελφότης εἶχε συναφθῇ νῦν μεταξὺ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Εὐρωπαίων ἀξιωματικῶν. Καὶ τοῦτο εἶχε γνωστοποιηθῇ ὑπὸ τῶν χαφιέδων πρὸς τὸν Σουλτάνον.

Ἀμέσως ἐξεδόθησαν αὐστηραὶ διαταγαὶ ἐκ τοῦ Γιλδίζ, δι' ὧν ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς Τούρκους ἀξιωματικοὺς πᾶσα μετὰ τῶν ξένων σχέσις.

Ἀλλὰ ποῖος ἤκουε νῦν τὰς διαταγάς αὐτάς;

Μετ' ὀλίγον στενώτεραι σχέσεις συνήφθησαν μεταξὺ τῶν ξένων ἀξιωματικῶν καὶ τῶν διαφόρων τάξεων τοῦ λαοῦ, τοῦ στρατοῦ, τῶν ὑπαλλήλων, τῶν «βέηδων» καὶ ἰδίως τῶν χωρικῶν τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων.

Ἀλλ' ἐν τούτοις οἱ νεότουρκοι ἀντελήφθησαν μετ' ὀλίγον, ὅτι ἂν ἡ ξένη αὕτη ἐπέμβασις ἠυνόει κατὰ τὸ παρὸν τὴν διάδοσιν τῶν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν δὲν θὰ ἦτο ὅμως καὶ ἄμοιρος κινδύνων διὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας, ἐὰν παρετείνετο ἐπὶ πολύ. Διότι πράγματι ἔτεινε κατ' οὐσίαν εἰς τὴν ἀπόσπασιν τῆς Μακεδονίας ἐκ τῆς Αὐτοκρατορίας.

Αἱ ξέναι Δυνάμεις, ἀφοῦ ἔθεσαν τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς Μακεδονίας, ὡμίλουν νῦν ἀνεπιφυλάκτως περὶ τῆς διοργανώσεως τῶν δικαστηρίων, ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτῶν ἐπίβλεψιν.

Ὁ νέος αὐτὸς σφετερισμὸς ξένων δικαιωμάτων θὰ συνεπλήρωνε τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς Μακεδονίας καὶ τὸν μετασχηματισμόν της εἰς αὐτόνομον ἐπαρχίαν.

Ἡ ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις, ἥτις εἶχεν ἐγκαταστήσῃ τὴν ἕδραν της εἰς τὰ ὄρη τῶν Σκοπείων καὶ ἣν ἀπετέλουν ὁ ὑπασπιστὴς Μεχμὲτ πασᾶς, ὁ ταγματάρχης Νουρῆ βέης καὶ ἄλλοι τινες ἐξαπέλυσεν ἐγκύκλιον εἰς τοὺς ἐν Θ)νίκῃ, Μοναστηρίῳ, Ἀδριανουπόλει, Παρισίοις καὶ Γενεύῃ ἐπαναστατικούς.

«Ἐπῆλθεν ἡ στιγμὴ τῆς δράσεως, ἐλέγετο ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ. Ἐὰν βραδύνωμεν ἀκόμη ὀλίγον, ὁ διαμελισμὸς τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος μας θὰ εἶνε γεγονὸς τετελεσμένον. Ἀναμφιβόλως δὲν εἴμεθα ἐναντιοι τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μεταρρυθμίσεων τῆς χωροφυλακῆς καὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἅτινα ἐπέβαλλον αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις.

»Ἀλλὰ μόνον ἐν Μακεδονίᾳ εἶνε ἀναγκαῖαι αἱ μεταρρυθμίσεις; Αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι τῆς Αὐτοκρατορίας δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην τοιούτων; Διατὶ λοιπὸν νὰ μὴ γενικευθῶσιν αὗται;

»Διατὶ νὰ μὴ ἐπωφεληθῶσιν αὐτῶν ὅλοι οἱ Ὀθωμανοί;

»Φρονοῦμεν, ὅτι διὰ νὰ σωθῇ ἡ Αὐτοκρατορία ἐκ τῆς καταστροφῆς, δι' ἧς ἀπειλεῖται, εἶνε ἀπαραίτητον νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἐν τῇ χώρᾳ συνταγματικὸν πολίτευμα, ὅπερ νὰ ἐξασφαλίσῃ δι' ὅλους τοὺς Ὀθωμανοὺς ὑπηκόους δικαιοσύνην, ἰσότητα καὶ ἐλευθερίαν. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου δέον νὰ ἀγωνισθῶμεν, νὰ πολεμήσωμεν, νὰ χύσωμεν τὸ αἷμά μας. Διήρκεσεν ἤδη ἐπὶ πολὺ ἡ ἐποχὴ τῶν λόγων.

»Πρώτη φροντὶς μας δέον νὰ εἶνε νὰ ἀπαλλάξωμεν τὴν χώραν τῶν κατασκόπων, οὓς ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ μᾶς ἀποστέλλει διαρκῶς καὶ οἵτινες εἶνε μία τῶν συμφορῶν τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος μας. Θάνατος εἰς τοὺς χαφιέδες. Τοιοῦτον πρέπει νὰ εἶνε τὸ σύνθημά μας κατὰ τὴν ἐπανάστασιν.

«Ζήτω τὸ 'Οθωμανικὸν Σύνταγμα. Ζήτω ἡ τουρκικὴ ἐπανάστασις. Ζήτω ἡ ἀλληλεγγύη τῶν φυλῶν.»

'Η ἐγκύκλιος αὕτη ἐγένετο δεκτὴ μετὰ παραφόρου ἐνθουσιασμοῦ, ἰδιαιτέρως δὲ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὅπου εὑρίσκετο ἡ ἕδρα τοῦ κομιτάτου.

Καιρὸς εἶναι νὰ κάμωμεν ἐπ' ὀλίγον λόγον καὶ περὶ τοῦ κομιτάτου αὐτοῦ, ὅπερ προώριστο νὰ παίξῃ τόσον μέγα πρόσωπον διὰ τὰς τύχας τῆς Τουρκίας.

'Η ἐπαναστατικὴ αὕτη ὀργάνωσις εἶχε σχηματισθῇ ἐκ τμημάτων, πέντε ἀτόμων ἕκαστον. Ἕκαστον μέλος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ σχηματίσῃ παρόμοια τμήματα καὶ δὲν ἐγνώριζε παρὰ μόνον τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ τμῆμά του. Τοιουτοτρόπως ἐν περιπτώσει προδοσίας τὸ κακὸν θὰ ἦτο μικρόν.

Δὲν ὑπῆρχεν οὔτε πρόεδρος οὔτε μέλος περιβεβλημένον εἰδικὴν ἐξουσίαν, οὔτε μητρῶον. Τὸ ἐνωτικὸν σημεῖον ἦτο τὸ κομιτάτον τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου, τὸ ὁποῖον εἶχε διακλαδώσεις εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικόν.

Πάντα τὰ τμήματα ἐλάμβανον τὸ σύνθημα ἐκ τοῦ κομιτάτου Θεσσαλονίκης, ἥτις ἦτο συγχρόνως καὶ τὸ κέντρον τῆς ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων διοργανωθείσης χωροφυλακῆς.

'Η παρουσία τοῦ Εὐρωπαίου διοργανωτοῦ ἔδιδε θάρρος εἰς τοὺς Νεοτούρκους, διότι οἱ ἄνθρωποι τοῦ 'Αβδοὺλ Χαμὴτ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνεργήσωσιν ἐλευθέρως καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ ἐν χρήσει εἰς Κωνσταντινούπολιν μέσα.

Προσθέτομενότι τὸ κομιτᾶτον συμπεριελάμβανεν

εἰς τοὺς κόλπους του Χριστιανοὺς καὶ Ἰουδαίους ὡς μέλη, ὑπαλλήλους τῶν διαφόρων κατηγοριῶν, ἰδιώτας ἀλλ' οἱ ἀξιωματικοὶ ἐπλεόναζον ὅλων ὁμοῦ τῶν μελῶν.

Εἰς τὸ παρὸν σημεῖον τῆς ἱστορίας μας τὸ νεοτουρκικὸν κομιτᾶτον εἶχε συνάψει φιλίας σχέσεις μετὰ τῶν βουλγαρικῶν, ἑλληνικῶν, ἀρμενικῶν καὶ ἀλβανικῶν κομιτάτων.

Ὅταν ἡ ἐγκύκλιος ἀφίκετο εἰς Θεσσαλονίκην, τὰ μέλη τοῦ κεντρικοῦ κομιτάτου συνῆλθον εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν, εἰς ἣν παρίσταντο καὶ ὁ Σαὴ βέης μετὰ τοῦ 'Αρὴφ βέη, οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ φθάσωσιν εἰς Θεσσαλονίκην μετεμφιεσμένοι χωρὶς νὰ προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν τῆς ἀστυνομίας.

—Ναί, ἔκραξεν ὁ 'Αρὴφ βέης, ὅταν ἀνέγνωσε τὴν προκήρυξιν, πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως, διότι ἡ πατρὶς εὑρίσκεται ἐν κινδύνῳ καὶ καθ' ἡμέραν μᾶς φέρει πρὸς τὴν ἄβυσσον.

Ἕτερος ἐπαναστατικὸς ἐκ Θεσσαλονίκης, ὁ Διεκατζῆ βέης, νεαρὸς καὶ ἔνθους, ἀπολαύων μεγάλης ἐκτιμήσεως παρὰ τοῖς συναδέλφοις του ἕνεκα τῆς εὐφυΐας καὶ πολυμαθείας του, εἶπεν·

—'Ο 'Αβδοὺλ Χαμὴτ πωλεῖ κατὰ τεμάχια τὸ ἱερὸν τῆς πατρίδος μας ἔδαφος. 'Η Αὐστρία πλησιάζει νὰ ἀποσπάσῃ τὸ προνόμιον τῆς κατασκευῆς σιδηροδρόμου τῆς Μητροβίτσης, προετοιμάζεται δηλαδὴ νὰ κατέλθῃ πρὸς τὴν Θεσσαλονίκην. 'Η Γερμανία ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς Βαγδάτης καὶ ἡ Ρωσία ζητεῖ ἀντισταθμίσματα. 'Η πολιτική, ἣν ἀκολουθεῖ ὁ Σουλτάνος οὐδόλως ἀποβλέπει εἰς

τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, ἀλλὰ μόνον εἰς προσωπικὸν συμφέρον. Πᾶσαι αἱ προσπάθειαί του τείνουσι νῦν εἰς τὸ νὰ διασπείρῃ τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, ἵνα ματαιώσῃ τὸ σχέδιον τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μεταρρυθμίσεων. Καὶ τοῦτο μόνον, διότι φρονεῖ ὅτι ἡ μεταξὺ ἡμῶν παρουσία τῶν ξένων ἀξιωματικῶν εὐνοεῖ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα. Φρονῶ λοιπὸν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι σώζομεν τὴν πατρίδα φονεύοντες κατασκόπους τινάς. Πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς ριζικώτερα μέτρα.

—Ἀλλ' οἱ φίλοι μας συνιστῶσι τὴν ἐξόντωσιν τῶν χαφιέδων ὡς τὸ πρῶτον μέσον καὶ ὄχι ὡς τελικὸν σκοπὸν τῆς ἐπαναστατικῆς μας δράσεως, παρετήρησεν ὁ Σαῆ βέης.

—Ἐὰν κατόπιν τοῦ φόνου κατασκόπων τινῶν θεωρήσωμεν τὸ ἔργον μας ὡς περατωθὲν καὶ δὲν δώσωμεν τὸ σύνθημα τῆς στρατιωτικῆς ἐξεγέρσεως, θὰ περιέλθωμεν εἰς ἀδιέξοδον καὶ τοῦτο θὰ μᾶς στοιχίσῃ πολὺ ἀκριβά.

—Αὐτὸ ποῦ λέγεις εἶναι ὀρθότατον, παρετήρησεν ὁ Ἀρὴφ βέης, ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς στρατιώτας μας;

—Ναί, οἱ στρατιῶται εἶναι τώρα μαζῆ μας, ἀπήντησεν ὁ ἀντισυνταγματάρχης. Μέχρι σήμερον ἐδικαιολογοῦντο ἴσως οἱ φόβοι μας, ἀλλὰ ἀπὸ μηνὸς ἤδη τὸ ἐπανασατικὸν κίνημα ἔκαμε μεγάλας προόδους ἐν τῷ στρατῷ καὶ πολὺ φοβοῦμαι μήπως, ἂν παραμείνωμεν εἰσέτι ἀδρανεῖς, ἐξεγερθῶσι μόνοι των οἱ στρατιῶται καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδεμίαν ἐπιβολὴν θὰ ἔχωμεν ἐπ' αὐτῶν, διότι ἀντὶ νὰ τοὺς ὁδηγῶμεν θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ τοὺς ἀκολουθήσωμεν.

—Ἀφοῦ ἔχετε τόσην ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς στρατιώτας σας, δὲν πρέπει νὰ χάνωμεν οὔτε καιρόν, ἔκραξεν ὁ Διβατζῆ βέης.

— Γνωρίζετε, ὅτι μᾶς ἀποστέλλεται ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἷς στρατιωτικὸς ἐπιθεωρητής, ἵνα ἐνεργήσῃ τὴν ἐτησίαν ἐπιθεώρησιν δῆθεν, ἀλλ' ὁ ὁποῖος κύριον σκοπὸν ἔχει νὰ ἀπομακρύνῃ ἐντεῦθεν ὅλους τοὺς ὑπόπτους ἀξιωματικοὺς διὰ τὸν ἕνα ἢ διὰ τὸν ἄλλον λόγον...

— Διὰ νὰ τοὺς μεταθέσουν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ἢ εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀφρικῆς, τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ ἴδιον.

— Ποῖος εἶνε ὁ ἀνώτερος αὐτὸς ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ ὡς ἐπιθεωρητής; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης.

— Δὲν ἐγένετο ἀκόμη ὁριστικῶς ἡ ἐκλογή του, ἀλλὰ ἀναμφιβόλως θὰ εἶνε εἷς ἐκ τῶν ἐμπίστων τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂς προωρίσωμεν ἐξ' αὐτὸν τὴν πρώτην ἐπαναστατικὴν σφαῖραν.

— Ὥστε σύμφωνοι, εἰς πρώτην εὐκαιρίαν θὰ ἐκτελέσωμεν τὴν σύστασιν τῶν φίλων μας εἶπεν ὁ Ἀρὴφ βέης.

— Ναί, ναί, ἔκραξαν ὅλοι ταὐτοχρόνως.

— Θὰ φονεύσωμεν διὰ τῶν σφαιρῶν ὅλους τοὺς κατασκόπους τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον καὶ ἂν ἀκόμη εἶνε πασάδες.

Πάντα τὰ μέλη τοῦ κομιτάτου ἐνεπνέοντο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, οὕτως ὥστε δὲν ἐχρειάσθησαν μακραὶ συζητήσεις διὰ νὰ διαχαραχθῇ ἡ στάσις ἑκάστου εἰς τοιαύτην ἢ τοιαύτην περίπτωσιν.

Ἀπεφασίσθη νὰ σταλῶσι παντοχοῦ ὁδηγίαι, οὕτως ὥστε εἰς τὸ πρῶτον σύνθημα νὰ ἀρχίσῃ ὁ φόνος τῶν κατασκόπων.

Κατόπιν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἀπῆλθον.

Μόνον ὁ Ἀρὴφ βέης καὶ ὁ Σαῆ βέης ἐξῆλθον ὁμοῦ. Ἀμφότεροι ἔφερον πίλους καὶ ἐθεωροῦντο ὡς Εὐρωπαῖοι.

Μετὰ βραχὺν περίπατον εἰσῆλθον εἰς ἕνα καφενεῖον τῆς προκυμαίας.

Μόλις θὰ εἶχε παρέλθῃ τέταρτον τῆς ὥρας, ἀφ' ὅτου ἐκάθησαν καὶ δύο ἄτομα ἦλθον νὰ καθήσωσιν εἰς τὴν παραπλεύρως αὐτῶν τράπεζαν.

Κατὰ τὴν συνήθειάν των ὁ Ἀρὴφ καὶ ὁ Σαῆ βέης ὡμίλουν γαλλιστί, ἵνα οὕτως ἀποφεύγωσι τὰς ὑποψίας τῶν κατασκόπων.

Οἱ δύο νεοελθόντες ἀφοῦ παρετήρησαν μετὰ προσοχῆς τοὺς δύο φίλους, εἶπον ἐλευθέρως μεταξύ των τουρκιστί·

— Ἠμποροῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν ἐλευθέρως. Μόνον οἱ δύο αὐτοὶ ξένοι εἶνε ἐν τῷ καφενείῳ.

— Ναί, ναί. Οἱ Τοῦρκοι δὲν ἔρχονται εἰς τὸ καφενεῖον αὐτὸ ἀπήντησεν ὁ ἕτερος. Ἔπειτα δὲν πρέπει νὰ παραβάλλωμεν τὴν Θ)νίκην πρὸς τὴν Κων)πολιν. Δόξα τῷ Θεῷ εἴμεθα περισσότερον ἐλεύθεροι ἐδῶ καὶ δὲν φοβούμεθα τοὺς κατασκόπους.

— Ζηλεύω τὴν τύχην σας, εἶπεν ὁ ἄλλος δυνατώτερον καὶ στενάζων. Ἡ ζωὴ κατέστη ἀνυπόφορος ἐν Κων)πόλει. Ἠμπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω, ὅτι ἀπὸ χθὲς, ποῦ ἐπάτησα τὸ πόδι ἐδῶ ἀναπνέω περισσότερον ἐλευθέρως.

— Ἀλήθεια πρέπει νὰ θεωρῇς τὸν ἑαυτόν σου εὐτυχῆ, ποῦ κατώρθωσες νὰ διαφύγῃς καὶ νὰ φθάσῃς ἕως ἐδῶ ἀκινδύνως.

— Ἦτο πράγματι σωστὸν θαῦμα καὶ μοῦ φαίνεται ἀκόμη ὡσὰν νὰ μὴν εἶνε ἀλήθεια.... νομίζω ἀκόμη πῶς ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θὰ ἔλθουν νὰ μὲ συλλάβουν. Νὰ τελειώσω τὴς δουλιὲς, ποῦ ἔχω καὶ νὰ ἰδῶ τοὺς ἀνθρώπους ποῦ θέλω, κατόπιν δὲ θὰ φύγω εἰς μέρος ἀσφαλέστερον καὶ ἀπ' ἐδῶ ἀκόμη.

— Ὁ Χαμὴτ θὰ ἔγινε μανιώδης μανθάνων τὴν φυγήν σου ἐκ Κων)πόλεως.

— Ἠμπορεῖς νὰ φαντασθῇς τὴν λύσσαν του... Ἀπὸ μηνὸς ἤδη τρεῖς ἀνώτεροι αὐλικοὶ ἔφυγον, καὶ ποῖοι αὐλικοί. Πρόσωπα εἰς τὰ ὁποῖα ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ εἶχε τυφλὴν ἐμπιστοσύνην.

— Ἀλλὰ διατί ἔλαβες τόσον αἰφνιδίως μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν.

— Αν ἔμενον μίαν ἡμέραν ἀκόμη περισσότερον θὰ ἐλάμβανον τὴν τύχην τοῦ ἐπιμελητοῦ Ὀσμὰν βέη ἢ τοῦ Σαδὴκ βέη.

Ἀπό τινων στιγμῶν ὁ Ἀρὴφ βέης καὶ ὁ Σαῆ βέης ἤκουον τοὺς λόγους τοὺς ἀνταλλασσομένους εἰς τὴν ἑτέραν τράπεζαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ δώσωσιν ὑποψίαν εἰς τοὺς συνδιαλεγομένους καὶ νὰ

δύνανται νὰ παρακολουθήσωσιν, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὴν ἐνδιαφέρουσαν ταύτην συνδιάλεξιν, προσεκάλεσαν τὸν ὑπηρέτην παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζήτησαν εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας καὶ προσεποιήθησαν, ὅτι βυθίζονται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν.

Ἐν τούτοις οἱ δύο ἄγνωστοι οὐδόλως ἐφαίνοντο ὑποπτευόμενοι τοὺς δύο νέους, οἵτινες ἐκάθηντο πλησίον των. Ἐξηκολούθουν νὰ συνδιαλέγωνται, ὡς ἐὰν μὴ ὑπῆρχον οὗτοι.

Ὑψωσαν μάλιστα τὴν φωνὴν, οὕτως ὥστε οἱ δύο ἐπαναστατικοὶ ἤκουον εὐκρινέστατα, πᾶν ὅ,τι ἐλέγετο εἰς τὴν διπλανὴν τράπεζαν.

— Ὁ καϋμένος ὁ Σαδὴκ βέης, εἶπεν ὁ εἷς ἐκ τῶν ἀγνώστων, ἦτο πολὺ καλὸ παιδί.

— Τὸ ἐγνώριζες; ἠρώτησεν ἐκεῖνος, ὅστις ἔλεγεν, ὅτι εἶχεν ἔλθῃ ἐκ τῆς Κων)πόλεως.

— Πῶς λοιπόν. Τὸν ἐγνώριζον, ἀφ' ὅτου ἦτο συντάκτης εἰς τὴν «Σεφόκ». Τότε ὅμως δὲν ἐγνώριζον, ὅτι ἦτο ἐπαναστατικός.

— Πρέπει μὲ κάθε θυσίαν νὰ σώσωμεν τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ παιδὶ καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα, διότι ἀπὸ μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην κινδυνεύει νὰ πέσῃ θῦμα τῆς ἐκδικήσεως τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ἢ νὰ ἀποθάνῃ εἰς τὸ κελλίον του.

— Πῶς ἠμπορεῖ λοιπὸν νὰ σωθῇ;

— Εἶνε εὔκολον τὸ πρᾶγμα, ἀρκεῖ νὰ ἠμπορέσῃ κανεὶς νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννοήσεις μὲ τὸ ἐδῶ εὑρισκόμενον κομιτάτον.

— Ναὶ ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ δύσκολον, διότι δὲν γνωρίζω κανένα ἐπαναστατικὸν καὶ διὰ

νὰ σοῦ ὁμιλήσω εἰλικρινῶς προσπαθῶ νὰ ἀποφύγω πᾶσαν σχέσιν μὲ αὐτούς, διότι δὲν θέλω νὰ ἔχω ἐναγλήσεις κάθε λίγο.

— Γνωρίζεις κανένα, ποῦ νὰ ἔχῃ σχέσεις μὲ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ κομιτάτου;

— Δυστυχῶς ὄχι.

— Κρῖμα. Καὶ ὅμως ἐπεθύμουν πολὺ νὰ σώσω τὸ δυστυχισμένο αὐτὸ παιδὶ ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ τυράννου. Δὲν ἠξεύρεις εἰς ποίαν τρομερὰν θέσιν εὑρίσκεται, κάθε ἄλλος εἰς τὴν θέσιν του θὰ ἀπέθνησκεν ἢ τοὐλάχιστον θὰ ἐτρελλαίνετο.

— Ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ ἀκόμη νὰ ἐννοήσω πῶς θὰ κατορθώσῃς νὰ τὸν σώσῃς.

— Δωροδοκῶν γενναίως τὸν δεσμοφύλακα καὶ τὸν διευθυντὴν τῆς φυλακῆς.

— Φαντάζεσαι, ὅτι θὰ ἐδέχοντο τὴν τοιαύτην πρότασίν σου οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι.

— Ὄχι μόνον φρονῶ, ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος, διότι γνωρίζω ἀμφοτέρους.

— Ναὶ, ἀλλὰ πῶς θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ Γιλδίζ.

— Ἐσκέφθην καὶ αὐτό. Ἐκεῖνο ὅμως, ποῦ χρειάζεται εἶνε χρήματα. πολλὰ χρήματα καὶ ὀλίγα πρόσωπα ἀφωσιωμένα. τοιαῦτα δὲ μόνον μεταξὺ τῶν ἐπαναστατικῶν δύνανται νὰ εὑρεθῶσι.

— Καὶ ἂν εὑρεθῶσι τὰ χρήματα καὶ τὰ πρόσωπα, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖς σκοπεύεις νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν Κων)πολιν;

— Πιθανόν.

— Λοιπόν;

— Δὲν εἶνε ὅμως καὶ ἀπαραίτητον νὰ ἐπιστρέψω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Κων)πολιν.

Γνωρίζω, ποῦ πρέπει νὰ ἀποστείλω τὰ χρήματα διὰ νὰ χρησιμοποιηθῶσιν, ὅπως πρέπει. Πρὶν ἀναχωρήσω ἐκανόνισα τὰ πράγματα, διότι ἤλπιζον, ὅτι θὰ κατώρθωνα νὰ ἔλθω εἰς συνάφειαν μετὰ τῶν φίλων τοῦ Σαδὴκ βέη.

— Λυποῦμαι, διότι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ φανῶ καθόλου χρήσιμος καὶ δὲν γνωρίζω κανένα, ποῦ νὰ ἠμπορεῖ νὰ σὲ βοηθήσῃ.

Τὸ δυστύχημα εἶνε, ὅτι ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ παραμείνω ἐπὶ πολὺ ἐν Θ)νίκῃ, διότι ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην δύνανται νὰ μὲ συλλάβωσιν. Ὑπάρχουν ἐδῶ πολλοὶ κατάσκοποι, οἱ ὁποῖοι μὲ γνωρίζουν πολὺ καλά.

— Ἀλλὰ σὲ γνωρίζουν ὡς πιστὸν ὑπάλληλον τῶν ἀνακτόρων, κατὰ συνέπειαν δὲν πρέπει νὰ φοβῆσαι τίποτε ἐξ αὐτῶν.

— Πῶς; νομίζεις, ὅτι ἡ φυγή μου δὲν ἐτηλεγραφήθη καὶ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς αὐτοκρατορίας;... Μὴ εἶσαι παιδί.

— Ἔχεις δίκαιον, φίλε μου, δὲν τὸ ἐσκέφθην. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ περιφέρεσαι ἔτσι ἐλευθέρως.

— Διὰ τοῦτο, ἐὰν μέχρις αὔριον τὸ ἑσπέρας δὲν ἠμπορέσω νὰ ἔλθω εἰς σχέσεις μὲ τὸ ἐπαναστατικὸν κομιτάτον, προτίθεμαι νὰ ἐγκαταλείψω τὴν Θ)νίκην, καίτοι θὰ μὲ τύπτῃ ἡ συνείδησις, διότι δὲν κατώρθωσα νὰ πράξω τίποτε ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοῦ νέου. Καὶ νὰ συλλογίζεται κανείς, ὅτι ὅλα τὰ εἶχα προετοιμάσει τόσον ὡραῖα. Ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ εἶνε ἕτοιμος νὰ κάμῃ ὅ,τι χρειάζεται, ἂν λάβῃ ἓν γενναῖον ποσόν.

— Ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ Ἀμποῦ Σαμάκ;

— Εἶνε αὐτὸς ὁ δεσμοφύλαξ... Εἰς τὸ χέρι του εἶνε ὅλα.

— Ἀλλὰ πῶς τολμᾷ νὰ ἀναλάβῃ τὴν φυγάδευσιν τόσον σοβαροῦ φυλακισμένου ὅπως ὁ Σαδήκ.

— Ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ κατάγεται ἀπὸ τὸ Σουδάν. Ἔχει κάμει πλέον ἕνα γερὸ κομπόδεμα καὶ ἔχει ἀπόφασιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Λοιπὸν ἕνα τέτοιο περιμένει διὰ νὰ τὸ σκάσῃ καὶ αὐτός. Ἀλλὰ τί χρειάζονται τὰ λόγια ἀφοῦ δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ ἰδω κανένα τοῦ κομιτάτου;

Οἱ δύο συνομιληταὶ ἐσιώπησαν πρὸς στιγμὴν καὶ ἀκολούθως ἐκεῖνος, ὅστις εἶχεν ἔλθῃ ἐκ Κων)πόλεως παρετήρησε τὸ ὡρολόγιόν του καὶ κατόπιν εἶπε·

— Πλησιάζει μεσημέρι, πρέπει νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, δὲν θέλω νὰ μείνω πολὺ ἔξω.

— Εἰς ποῖον ξενοδοχεῖον μένεις;

— Ἐδῶ πλησίον. Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Θ)νίκη. Ἐὰν ἔχεις νὰ μοῦ εἰπῇς τίποτε ἔλα νὰ μὲ εὕρῃς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Δὲν σκοπεύω νὰ ἐξέλθω σήμερον. Ἔχω τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 16 δωμάτιον καὶ ἐνεγράφην ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὀσμὰν ἐφέντης, ἐπιθεωρητὴς τοῦ Μονοπωλείου τῶν Καπνῶν.

— Πολὺ καλά. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε μὴν ἐλπίζῃς καὶ πολὺ εἰς ἐμέ, διότι ὅπως σοῦ εἶπον, οὔτε

ἀπὸ κοντά, οὔτε ἀπὸ μακρὰν ἔχω σχέσιν μὲ τὸ ἐπαναστατικὸν κομιτάτον.

Οἱ δύο φίλοι ἐπλήρωσαν τὸν λογαριασμόν των καὶ ἀπῆλθον. Τότε ὁ Σαῆ καὶ ὁ Ἀρὴφ ἀπέθεσαν τὰς ἐφημερίδας των καὶ παρετήρησαν ἀλλήλους, ὡς διαπορούντες.

— Τί φρονεῖς περὶ αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ τὸν σύντροφόν του.

— Τῇ ἀληθείᾳ πολὺ παράδοξος συνάντησις.

— Φρονεῖς, ὅτι εἶνε ἀληθῆ ὅσα λέγει;

— Δὲν ἔχομεν ἀκόμη λόγους νὰ ὑποπτευώμεθα τὴν ἀλήθειαν τῆς ἱστορίας αὐτῆς, ἀφοῦ ἄλλως τε εἶνε φυσικωτάτη.

— Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, πρέπει νὰ ἔλθωμεν ἀμέσως εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

— Αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἐσκόπευον νὰ σοῦ προτείνω.

— Καὶ ἂν αὐτὸς κατορθώσῃ νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τῆς εἰλικρινείας του, ἂς προσπαθήσωμεν νὰ τοῦ προμηθεύσωμεν τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν διὰ νὰ σώσῃ τὸν δυστυχισμένο τὸν Σαδήκ.

— Ἀλλὰ ἐξ ὅσων εἶπε φαίνεται, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ξύνεται νὰ γίνῃ μὲ χρήματα μόνον. Ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ ἀφωσιωμένων τινων προσώπων.

— Αὐτὸ εἶνε εὔκολον. Ὑπάρχουν ἀκόμη εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀρκετοὶ ἀφωσιωμένοι φίλοι μας. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς πρέπει νὰ συναντήσωμεν τὸ ἄτομον αὐτὸ διὰ νὰ μάθωμεν τὰς λεπτομερείας τῆς ὑποθέσεως ἐν ἐκτάσει.

— Γνωρίζομεν τὸ ψευδώνυμον ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅπου διαμένει.

— Πρέπει νὰ ὑπάγωμεν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Θεσσαλονίκης.

Οἱ δύο φίλοι ἔμειναν ἐπί τι σκεπτικοί.

— Ὄχι, εἶπε τέλος ὁ Σαῆ βέης τοῦτο ἠδύνατο νὰ φανῇ πρὸς αὐτὸν ὕποπτον καὶ νὰ ἐνοχοποιήσῃ καὶ ἡμᾶς συγχρόνως. Καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ τοῦ γράψωμεν ὀλίγας λέξεις καὶ τοῦ δώσωμεν συνέντευξιν εἰς ἕνα τρίτον πρόσωπον... εἰς τὴν οἰκίαν αἴφνης ἑνὸς τῶν φίλων μας.

— Ναί, καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ τοῦ ὑποδείξωμεν τὸ δωμάτιον τοῦ Ἀσλὰν ἐφέντη.

— Αὐτὸ ἐσκόπευον νὰ σοῦ προτείνω καὶ ἐγώ, ἀφοῦ μάλιστα πρόκειται καὶ περὶ χρηματικοῦ ζητήματος.

Ὁ Ἀσλὰν βέης ἦτο ἓν ἐκ τῶν ὁραστηριωτέρων μελῶν τοῦ κομιτάτου Θ)νίκης καὶ συγχρόνως ὁ ταμίας τῆς μυστικῆς ταύτης ὀργανώσεως.

Ἦτο νεανίας πολὺ πεπαιδευμένος ἀνήκων εἰς πλουσιωτάτην οἰκογένειαν καὶ ὁ ὁποῖος μόλις ἀπὸ δύο ἐτῶν εἶχε μετὰ θέρμης ἀσπασθῇ τὸν ἐπαναστατικὸν ἀγῶνα καὶ εἶχε παράσχῃ μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἱερὰν ὑπόθεσιν τῆς ἐλευθερίας.

Οἱ δύο φίλοι συνέταξαν ἀμέσως τὸ ἀκόλουθον ἐπιστόλιον καὶ ἀπέστειλαν τοῦτο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Θεσσαλονίκης.

«Κατὰ τύχην ἐμάθομεν ἀπόψε, ὅτι ἐπιθυμεῖτε νὰ ἔλθητε εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου, διὰ νὰ τοῦ κάμετε μίαν σοβαρὰν πρότασιν.

»Σᾶς προσκαλοῦμεν λοιπὸν ἀπόψε νὰ ἔλθητε πρὸς ἡμᾶς. Εἷς ἄνθρωπος θὰ σᾶς περιμένῃ εἰς

τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου σας διὰ νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ μέρος, ὅπου δύνασθε νὰ μᾶς συναντήσετε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θὰ σᾶς πλησιάσῃ καὶ θὰ προφέρῃ τὸ ὄναμα Σαδήκ βέη διὰ νὰ τὸν ἀναγνωρίσετε. Δύνασθε νὰ ἔχετε πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτόν. Μόλις ἀναγνώσετε τὸ παρὸν ἐπιστόλιον ἐξαφανίσατέ το.»

Τὸ ἐπιστόλιον δὲν ἔφερεν ὑπογραφήν.

Ὁ Ἀρὴφ βέης τὸ ἐπέδωκεν εἰς τὸν θυρωρὸν τοῦ ξενοδοχείου παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τὸ ἐπιδώσῃ ἀμέσως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον. Κατόπιν οἱ δύο φίλοι εὗρον τὸν Ἀσλὰν βέην καὶ ἐγνωστοποίησαν εἰς αὐτὸν πᾶν ὅ,τι εἶχον συμφωνήσει καὶ ἀποφασίσει νὰ πράξωσιν.

— Ἐκάματε πολὺ καλὰ ἐκραξεν ὁ νεανίας ἐνθουσιασμένος. Εἴθε οἱ λόγοι τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ νὰ εἶνε ἀληθεῖς καὶ νὰ κατορθώσωμεν νὰ σώσωμεν τὸν δυστυχισμένον σύντροφόν μας Σαδὴκ βέην. Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦτο εἶμαι ἕτοιμος νὰ προβῶ εἰς οἱανδήποτε χρηματικὴν θυσίαν ἐξ ἰδίων μου ἐὰν οἱ φίλοι μας ἀρνηθῶσι νὰ δαπανήσωσιν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ κομιτάτου.

— Μᾶς καθιστᾶς εὐτυχεῖς, Ἀσλὰν βέη, ἔκραξαν οἱ δύο νέοι θλίβοντες μετὰ διαχύσεως τὰς χεῖρας τοῦ φίλου των.

Ἀλλὰ τὸ ἄτομον ἐκεῖνο θὰ ἤρχετο εἰς συνάντησίν των, ὅταν λάμβανε τὸ ἐπιστόλιον; Τοῦτο διηρωτῶντο νῦν οἱ δύο φίλοι.

— Φοβοῦμαι μήπως θεωρηθῇ τοῦτο παγίδα τῶν χαφιέδων, παρετήρησεν ὁ Ἀρὴφ βέης.

— Ὄχι, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μοῦ φαίνεται πολὺ ἀφελὴς καὶ ποτὲ δὲν θὰ ὑποπτευθῇ τοιοῦτόν τι.

Οἱ τρεῖς ἐπαναστατικοὶ διῆλθον τὴν ἡμέραν των ἐν νευρικῇ ἀνυπομονησίᾳ. Ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῇ ὁ Ἀρὴφ βέης εἰς συνάντησιν τοῦ Ὀσμὰν ἐφέντη παρὰ τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου, ἐνῷ οἱ δύο ἄλλοι θὰ ἀνέμενον αὐτοὺς εἰς εἶκον ἰδιόκτητον τοῦ Ἀσλὰν βέη.

Ἡ οἰκία αὕτη κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως δὲν εἶχεν ἐνοικιασθῇ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ χρησιμεύσῃ ὡς συνεντευκτήριον ἀφοῦ μάλιστα εἶχε καὶ μερικὰ ἐπιπλα.

— Δὲν θέλω νὰ δεχθῶ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν εἰς τὸ σπῆτι τῶν γονέων μου, εἶπεν ὁ νεανίας, διότι ἡ ὑπόθεσις δύναται νὰ ἔχῃ λυπηρὰς συνεπείας καὶ δὲν θέλω νὰ προξενήσω κακὸν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς γονεῖς μου.

Συνεφώνησαν ὡσαύτως νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς τοὺς λοιποὺς συντρόφους των οὔτε λέξιν περὶ τοῦ πράγματος, πρὶν ἢ ἴδωσι πρῶτον τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ πεισθῶσι περὶ τῆς σοβαρότητος καὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων του.

Μόλις ἐνύκτωσεν ὁ Ἀρὴφ βέης εἰσηυδύνθη καὶ ἀνέμενεν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου Θ)νίκης τὴν ἔξοδον τοῦ μυστηριώδους ξένου.

Μόλις εἶχεν ἀναμείνῃ ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, ὅτε ὁ ξένος ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν.

Ὁ Ἀρὴφ βέης ἐπλησίασεν ἀμέσως αὐτὸν καὶ ἀποβάλλων τὸν πῖλόν του ἐψιθύρισεν·

—Σαδήκ.

Ὁ ἕτερος ἐμειδίασε καὶ ἀπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν τοῦ νεανίου.

—Πρὸς ποῖον μέρος θὰ διευθυνθῶμεν, εἶπεν αὐτὸς ἀδιστάκτως.

— Ἀριστερά, ἀπήντησεν ὁ Ἀρήφ.

—Ὅταν ἤκουσα τὸ σύνθημά σας ὁμολογῶ ὅτι ἐξεπλάγην βλέπων ἀμέσως πραγματοποιουμένην τὴν ἐπιθυμίαν μου. Ἐμάθατε ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ συνεννοηθῶ μαζῆ σας. Ἔσπασα τὸ κεφάλι μου προσπαθῶν νὰ μαντεύσω πῶς τὸ κατωρθώσατε, ἀλλ' εἰς μάτην. Τώρα ποῦ σᾶς εἶδον ἠννόησα τὸ πρᾶγμα. Ἀναγνωρίζω εἰς σᾶς ἕνα ἐκ τῶν δύο νέων, οἵτινες ἐκαθήντο πλησίον μας εἰς τὸ καφενεῖον τῆς προκυμαίας. Ἐνομίσαμεν ὅτι εἶσθε εὐρωπαῖος καὶ διὰ τοῦτο ὡμιλήσαμεν τόσον ἐλευθέρως. Οὕτω λοιπὸν ἐμάθατε τὰ πάντα.

—Ἡ ὑπόθεσίς σας εἶναι πολὺ ἀληθής, ἀπήντησεν ὁ Ἀρὴφ βέης. Ἀλλὰ πῶς ἐτολμήσατε νὰ ἐντεθῆτε οὕτω ἐμπιστευόμενος εἰς μίαν ἀνώνυμον ἐπιστολήν; Δὲν ἐφοβήθητε μήπως εἶναι παγίς;

Ὁ ἕτερος ἐμειδίασεν.

—Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατ' ἀρχὰς ὑπωπτεύθην τοιοῦτόν τι, ἀλλὰ καθησύχασα ἀμέσως. Ὑπῆρχε τοιοῦτος τόνος εἰλικρινείας εἰς τὴν ἐπιστολήν σας, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ σκεφθῇ τις ὅτι αὕτη προήρχετο ἀπὸ κακοβούλους ἀνθρώπους... Κάποια ἐσωτερικὴ φωνὴ μοῦ ἔλεγεν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη προήρχετο ἀπὸ μέρος γενναίων πατριωτῶν. Ἔπειτα δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ ὑποπτευθῶ παγίδα. Ἐὰν πράγματι ὑπῆρχε τοιαύτη θὰ προήρχετο ἐκ μέρους τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ. Θὰ ἦτο λοιπὸν πολὺ παιδικὸν νὰ ὑποπτευθῇ κανεὶς ὅτι ὁ Σουλτάνος, ὅστις ἔχει εἰς τὰς χεῖράς του τόσα μέσα θὰ κατέφευγεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν διὰ νὰ μὲ συλλάβῃ καὶ μὲ τιμωρήσῃ.

—Ἔχετε ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τοῦ Σαδὴκ βέη; ἠρώτησεν ὁ νεανίας ἀλλάζων θέμα.

—Γνωρίζω μόνον, ὅτι μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεώς μου ὁ Σαδὴκ βέης δὲν εἶχεν ἀποθάνει, ὅτι ἐκρατεῖτο ἐν τῷ Γιλδίζ, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ὑποβληθῇ εἰς νέας ἀνακρίσεις.

—Ἐγὼ ὑπέθετον ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ ἐζήτει νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἀνάκρισιν διὰ νὰ προβῇ εἰς ἀποκαλύψεις γενικάς.

—Ἐννοῶ τί θέλετε νὰ εἰπῆτε, ἀπήντησεν ὁ ρυγάς, ὑπαινίττεσθε τὸ γλύκισμα....

—Ποῖον γλύκισμα; ἠρώτησεν ὁ Ἀρὴφ μὴ ἐννοῶν τὸ αἴνιγμα αὐτό.

—Τὸ γλύκισμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ἐγγράμματα προωριζόμενον διὰ τὸν Σαδὴκ βέην, ἀπήντησεν ὁ ξένος· δυστυχῶς ὅμως ἡ ἀπόπειρα αὕτη δὲν ἐπέτυχε καὶ ἀνεκαλύφθησαν τὰ πάντα. Ὁ ἀρχιεπιμελητὴς Ὀσμὰν βέης ἦτο ἀναμεμιγμένος εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

—Τί δυστύχημα, ὥστε ὁ Σαδὴκ δὲν ἔλαβεν τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην; ἠρώτησεν ὁ Ἀρήφ.

—Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη ἐλάμβανε τὴν ἐπιστολήν, αὕτη δὲν θὰ ἐπέφερε κανὲν ἀποτέλεσμα. Καὶ ἐὰν ὁ Σαδὴκ βέης ὡμολόγει τὰ πάντα πάλιν δὲν θὰ ἐσώζετο· ὁ μό-

ISMANOGLIO

νος τρόπος διὰ νὰ σωθῇ εἶναι ἡ δραπέτευσις.

—Καὶ σᾶς ποῖαι περιστάσεις σᾶς ἠνάγκασαν νὰ φύγητε ἐκ τοῦ Γιλδίζ;

—Θὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ πάντα παρουσίᾳ τῶν φίλων σας, ἀπήντησεν ὁ ἄγνωστος, διατί λοιπὸν νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνω ἀπὸ τώρα;

Ὁ Ἀσὴφ βέης δὲν ἀπήντησε καὶ ἀμφότεροι ἐξηκολούθησαν ἐπὶ πολὺ τὸν δρόμον των, χωρὶς νὰ ἀνταλλάξωσιν οὔτε λέξιν. Τὸ μέρος τῆς συνοικεξεως ἦτο πολὺ μακρὰν τοῦ κέντρου τῆς πόλεως καὶ μόλις μετὰ ἡμισείαν ὥραν ἐφθασαν ἐκεῖ.

Ὁ Σαὴ καὶ ὁ Ἀσλὰν βέης, οἵτινες μετ' ἀνυπομονησίας περιέμενον τὴν ἐπάνοδον τοῦ συντρόφων των καὶ τὴν ἄφιξιν τοῦ ξένου, ὑπεδέχθησαν εὐγενέστατα αὐτόν.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν συνήθων φιλοφρονήσεων ὁ Σαὴ βέης εἶπεν εἰς τὸν νεοελθόντα.

— Αἱ στιγμαί μας εἶνε πολύτιμοι καὶ νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιληρθῶμεν ἀμέσως τοῦ θέματος τῆς ὑποθέσεως, ἥτις μᾶς συνήγαγεν ἐνταῦθα.

— Συμφωνῶ τελείως μὲ τὴν γνώμην σας. ἐσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ φυγάς.

— Τότε ἔχετε τὸν λόγον σεῖς, ἀγαπητέ μου βέη, εὐαρεστήθητε νὰ μᾶς ἐξηγήσετε τὰς συνέψεις, ἃς ἔχετε εἰς τὸν νοῦν σας.

— Ἐν πρώτοις, ἀπήντησεν ὁ ξένος εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς κάμω λόγον περὶ ἐμοῦ. Πρέπει νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν ἑαυτόν μου καὶ νὰ σᾶς εἰπω διατί ἠναγκάσθην νὰ ἐγκαταλείψω τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σουλτάνου καὶ νὰ φύγω ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

— Μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν θὰ ἀκούσωμεν τὴν ἱστορίαν σας, ἀπήντησεν ὁ Σαὴ βέης.

— Ὀνομάζομαι Νουρῆ καὶ ἤμην γραμματεὺς εἰς τὰ ἀνάκτορα. Προφανῶς δὲν θὰ ἠκούσατε ποτὲ τὸ ὄνομά μου. διότι δὲν εἶχον σχέσεις μετὰ τῶν ἔξω. Ὁπωσδήποτε εἶχον σχετικήν τινα ἐπιρροὴν, ἕνεκα τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς συμπαθείας ἣν ἔτρεφε πρὸς ἐμὲ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Ὀφείλω μάλιστα νὰ σᾶς προσθέσω, ὅτι ὁ Σουλτάνος μὲ ἠγάπα πολύ. Παρὰ τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ συμφέροντα ἅτινα εἶχον ἐν τῷ Γιλδίζ, ἡ ζωή μου ἐπ' ἐσχάτων εἶχε καταστῇ ἀφόρητος. Εἶχον προσχωρήσῃ εἰς τὰς φιλελευθέρας ἀρχὰς καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ὑπομείνω, ὅσα ἔβλεπον τελούμενα γύρω μου.

Τὸ ἔργον μου ἦτο νὰ παρασκευάζω περίληψιν ὅλων τῶν ἐπαναστατικῶν δημοσιεύσεων, τῶν δημοσιευομένων γαλλιστὶ ἢ τουρκιστὶ καὶ νὰ ὑποβάλλω αὐτὴν εἰς τὸν Σουλτάνον. Ἡ καθημερινὴ αὐτὴ πνευματικὴ ἐπικοινωνία μετὰ τῶν ἐπαναστατικῶν μὲ κατέστησε ἀσυναισθήτως καὶ ἐμὲ ἐπαναστάτην. Βεβαίως ὅμως ἕνα ἐπαναστατικὸν μόνον εἰς τὰς ἰδέας καὶ ὄχι ἐνεργὸν μέλος.

Ἐν τούτοις ἀνέμενον πάντοτε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔλθω εἰς συνάφειαν μετὰ τῶν γενναίων αὐτῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τόσων ἐτῶν ἐργάζονται διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀτυχοῦς ἡμῶν πατρίδος.

Καὶ οἱ τρεῖς ἤκουον μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ συμπαθείας ἅμα τοὺς λόγους τοῦ ξένου.

Οὗτος ἐξηκολούθησε·

— Ἐσχάτως ὁ Νετζὴπ Μελχαμὲ προέβη εἰς

τὴν ἀνάκρισιν τοῦ Σαδὴκ βέη, παρέστην εἰς αὐτὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου, ἵνα χρησιμεύσω ὡς γραμματεύς.

Αἱ ἄφοβοι ἀπαντήσεις τοῦ φίλου σας, ἡ περιφρόνησίς του πρὸς τὰς ἀπειλάς, ἡ γενναιότης καὶ ἡ εἰλικρίνειά του μὲ συνεκίνησαν τόσον, ὥστε ὡρκίσθην νὰ εὕρω μέσον νὰ τὸν σώσω. Ἐν ὀλίγοις κατώρθωσα νὰ συνάψω φιλικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Ἀμποῦ Σαμὰκ, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται ὁ ἀτυχής σας σύντροφος. Παρετήρησα, ὅτι ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ παρὰ τὸν θηριώδη χαρακτῆρά του, ὡς ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Γιλδὶζ, συνεπάθει πρὸς τὸν δυστυχῆ φυλακισμένον καὶ ὡμίλει περὶ αὐτοῦ μετὰ συμπαθείας.

Τοῦτο μὲ ἔκαμε νὰ λάβω θάρρος καὶ νὰ τοῦ προτείνω νὰ βοηθήσωμεν τὸν Σαδὴκ βέην νὰ φύγῃ ἐκ τῆς φυλακῆς του. Ὁ Σουδανὸς ἤκουσε μετ' εὐμενείας τὴν πρότασίν μου καὶ μοῦ ἀπήντησεν·

«Εἰλικρινῶς σοῦ ὁμολογῶ, ὅτι ἔχω μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀπαλλάξω τὸν δυστυχῆ αὐτὸν ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς φυλακῆς. Ἀλλὰ ἐὰν ἀναμιχθῶ εἰς τὴν ἀπόδρασιν αὐτὴν, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ ἂν γείνῃ αὕτη σὲ ἀφίνω νὰ σκεφθῇς μόνος σου ποιὰ θὰ εἶνε ἡ τύχη μου. Εἴκοσι χρόνια ζῆς πλησίον τοῦ Σουλτάνου καὶ γνωρίζεις τὸν χαρακτῆρά του καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον».

— Θὰ φύγῃς καὶ σὺ μαζῆ του ἀπήντησα ἐγώ.

«Τότε ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ μοῦ ἐξεμυστηρεύθη, ὅτι εἶχεν ἤδη ὑποβάλῃ ἀναφορὰν εἰς τὸν Σουλτάνον, ἵν' ἧς ἐξήτει τὴν γενέθλιόν του χώραν, ἀλλ' ὁ Σουλτάνος διέταξεν αὐτὸν νὰ κάμῃ ὑπομονὴν μέχρι τοῦ προσεχοῦς ἔτους καὶ τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ τὸν ἀνταμείψῃ γενναίως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐκ τοῦ Γιλδίζ.

»Τώρα ἂν τὸν φυγαδεύσω αὐτὸν καὶ φύγω καὶ ἐγὼ μαζῆ του, ἐν πρώτοις θὰ διατρέξω κίνδυνον, διότι εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὅλα εἶνε δυνατὰ καὶ δεύτερον θὰ στερηθῶ τῆς γενναίας ἀμοιβῆς, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔχει ὑποσχεθῇ ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Σουλτάνος.

»Τότε τὸν ἠρώτησα περὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἤλπιζε νὰ λάβῃ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του. Τοὐλάχιστον χιλίας λίρας μοῦ ἀπήντησε.»

— Ἂν εἶνε δι' αὐτὸ μὴ φοβεῖσαι. Καὶ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τοῦ ὑπεσχέθην τὸ διπλοῦν ποσὸν δῆλα δὴ 2000 λίρας, ἐν ἡ περιπτώσει κατώρθωνε νὰ φυγαδεύσῃ τὸν Σαδὴκ ἐκ τῆς φυλακῆς του. Τοῦ ὑπεσχέθην ὡσαύτως, ὅτι θὰ τοῦ παράσχω τὰ μέσα νὰ φύγῃ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνενόχλητος.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπέδρασαν μεγάλως ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Σουδανοῦ. Τέλος διὰ νὰ μὴ σᾶς πολυλογῶ συγκατετέθη νὰ διευκολύνῃ τὴν φυγὴν τοῦ Σαδὴκ βέη ὑπὸ τοὺς ἀκολούθους ὅρους· Ζητεῖ δύο χιλιάδας λίρας, ὡς ἀμοιβήν. Ἐκ τούτων τὸ ἥμισυ θὰ τοῦ δοθῇ προκαταβολικῶς καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Σαδὴκ βέη. Ἐκτὸς τούτου αὐτὸς καὶ ὁ φρουρῶν τὴν φυλακὴν δέον νὰ λάβωσιν ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ φύγωσιν ἀσφαλῶς ἐκ Κων)πόλεως. Ἐδέχθην

ὅλους αὐτοὺς τοὺς ὅρους. Ἀλλὰ πῶς θὰ δυνηθῶ τώρα νὰ τοὺς ἐκπληρώσω;

— Ἔχετε ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Ἀμποῦ Σαμάκ; ἠρώτησε ὁ Σαῆ βέης διακόπτων.

— Ναί, καίτοι ἀμαθὴς καὶ χυδαῖος εἶνε ὅμως τίμιος καὶ τηρεῖ τὸν δοθέντα λόγον. Ἐξ ἄλλου ἂν δὲν ἦτο εἰλικρινὴς καὶ ἐὰν ἐσκόπευε νὰ μοῦ στήσῃ παγίδα, εἶχεν ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ μὲ προδώσῃ, διότι μετὰ τὴν συμφωνίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμα μαζῆ του παρέμεινον ἀκόμη δέκα ἡμέρας εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν ἴδω ἐπανειλλημένως καὶ πάντοτε μοῦ ἐπανέλαβε τὰς ὑποσχέσεις του καὶ μὲ ὡδήγησε μάλιστα μίαν φορὰν μέχρι τῆς φυλακῆς του ὁ Σαδήκ.

— Πῶς; εἴδατε τὸν φίλον μας ἐν τῇ φυλακῇ του; ἔκραξεν ὁ Ἀρὴφ βέης.

— Ναί, δύο ἡμέρας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἐκ τοῦ Γιλδὶζ, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος, ἀντήλλαξα μάλιστα καὶ λέξεις τινας μαζῆ του καὶ τοῦ εἶπον ὅτι ἐλάμβανον τὰ μέτρα μου διὰ νὰ τὸν σώσω.

— Ἤλλαξε πολύ, ἀφ' ὅτου ἐφυλακίσθη;

— Ὅταν τὸν εἶδον, ἦτο, πῶς νὰ σᾶς εἴπω; ὁληθὴς σκελετός, ἀλλὰ ἡ ἠθική του ἰσχὺς δὲν τὸν εἶχεν ἐγκαταλείψῃ.

Μετὰ μικρὰν σιγὴν ὁ ξένος προσέθεσεν.

— Ἀφοῦ ἔκαμα τὰς συμφωνίας αὐτὰς μετὰ τοῦ Σουδανοῦ, ἐσκέφθην, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔλθω εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου τῆς πρωτευούσης, ἵνα ἐφαρμόσω, τὸ σχέδιον, ὅπερ κατέστρωσα χάριν ἑνὸς ἰδικοῦ των ἀνθρώπου. Ἀλλὰ εἰς μάτην ἔτρεξα ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Δὲν κατώρθωσα νὰ ἐπιτύχω τὸν σκοπόν μου. Φαίνεται, ὅτι δὲν εὑρίσκεται νῦν ἐν Κωνσταντινουπόλει κανὲν σοβαρὸν μέλος τοῦ κομιτάτου. Τότε προσεπάθησα νὰ ἴδω τὸν Σαδὴκ βέην αὐτοπροσώπως καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μοῦ δώσῃ μίαν κατάλληλον διεύθυνσιν. Δυστυχῶς ὁ φίλος σας ἐδυσπίστησε πρὸς ἐμὲ καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ μοῦ εἴπῃ τίποτε. Καὶ εἶχε δίκαιον. Τὸ ἴδιον θὰ ἔκαμνα καὶ ἐγὼ ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν του, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τὴν ἀνάκρισίν του μὲ εἶδεν ὡς γραμματέα τοῦ Μελχαμὲ πασᾶ. Τέλος ἔσχον τὴν εὐτυχίαν νὰ συναντήσω σᾶς.

— Ἐν τούτοις δὲν μᾶς ἐξηγήσατε διατί ἐφύγατε ἐκ τοῦ Γιλδὶζ, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης.

— Ἔχετε δίκαιον. Πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ καὶ αὐτό, εἶπεν ὁ πρώην γραμματεύς. Αἱ ἐνέργειαί μου, αἱ συνεχεῖς ἀπουσίαι μου ἐκ τοῦ Γιλδὶζ, αἱ σχέσεις μου μετ' ἀνθρώπων θεωρουμένων ὑπόπτων, ἐπέσυρον τέλος τὴν προσοχὴν τῶν χαφιέδων. Οὗτοι παρηκολούθησαν μετὰ προσοχῆς τὰς κινήσεις μου καὶ εἷς τούτων ὑπέβαλεν εἰς τὸν Σουλτάνον ἓν τζουρνάλιον. Κατὰ σύμπτωσιν, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζω ὡς θείαν πρόνοιαν, ὁ Σουλτάνος πρὶν ἢ διαβάσῃ τὸ τζουρνάλιον, τὸ ἀπέστειλεν εἰς ἐμὲ μετὰ σωροῦ ἄλλων, διὰ νὰ συντάξω καὶ ὑποβάλλω μίαν περίληψιν. Τοῦτο ἀπετέλει μέρος τῶν καθηκόντων μου. Σᾶς ἀφίνω νὰ φαντασθῆτε ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ταραχή μου ὅταν ἀνέγνωσα τὸ τζουρνάλιον ἐκεῖνο, περὶ ἐμοῦ τοῦ ἰδίου. Ὁ ἄθλιος

τζουρναλτζῆς εἶχε μαντεύσῃ καλῶς. μὲ κατηγόρει ἀπροκαλύπτως, ὅτι εἶμαι ὁ μυστικὸς σύνδεσμος τοῦ κομιτάτου μετά τινων ἀνωτέρων ὑπάπτων αὐλικῶν. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποκρύψω τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἐξακολουθήσω παραμένων ἐν τοῖς ἀνακτόροις.

Ἡ θέσις μου ἦτο σοβαρωτάτη. Ἔπρεπε νὰ λάβω ἄμεσον ἀπόφασιν. Καθὼς σᾶς εἶπον ἤδη ἤμην ἀπογοητευμένος ἐκ τῆς ζωῆς, ἣν ἐδιήγον ἐν τῇ αὐλῇ καὶ ἐκτὸς τούτου ἡ ἰδέα τοῦ νὰ σώσω τὸν Σαδὴκ βέην μοῦ ἔκαιε τὴν κεφαλήν. Ἀπεφάσισα νὰ φύγω νὰ ἔλθω εἰς Θ)νίκην, ὅπου ἤλπιζον, ὅτι εὐκόλως θὰ ἠδυνάμην νὰ ἔλθω εἰς συνάφειαν μαζῆ σας. Καὶ ἐξετέλεσα ἀμέσως τὴν ἀπόφασίν μου. Αὐτὰ εἶνε τὰ γεγονότα ἐν ἀπάσαις αὐτῶν ταῖς λεπτομερείαις.

Ὁ ξένος ἐσιώπησεν. Οἱ τρεῖς ἐπαναστατικοὶ εἶχον συγκινηθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν αὐτὴν, ἀλλὰ δὲν ἤξευρον τί νὰ ἀποφασίσωσι.

— Τί θὰ κάμετε τώρα εἰς τὴν Θ)νίκην; ἠρώτησεν ὁ Σαῆ βέης.

— Δὲν ἠξεύρω ἀκόμη οὔτε ἐγὼ, ἀπήντησεν ὁ φυγάς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θὰ μείνω ἐπὶ πολὺ ἐδῶ, αὔριον ἴσως θὰ ἀπέλθω διὰ νὰ κρυφθῶ ἐπί τινα χρόνον.

— Ἀλλὰ ἀφοῦ πρόκειται νὰ ἀναχωρήσετε, πῶς θὰ συνεργασθῶμεν.

— Καὶ ἐὰν μείνω ἐδῶ, φοβοῦμαι μήπως ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν συλληφθῶ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐκτεθῆτε καὶ σεῖς εἰς κίνδυνον.

— Δυνάμεθα νὰ σᾶς κρύψωμεν ἀσφαλῶς ἐδῶ, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης.

— Μετὰ χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης δέχομαι τὴν πρότασίν σας, ἀπήντησεν ὁ αὐλικὸς, τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμψαν ἐκ χαρᾶς.

— Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς εἶσθε ὑπὸ τὴν προστασίαν μας, ἐξηκολούθησεν ὁ Σαῆ βέης. Θὰ ὑπάγωμεν ἀμέσως εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν σας νὰ παραλάβωμεν τὰς ἀποσκευάς σας καὶ θὰ τὰς μεταφέρωμεν χωρὶς νὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ξενοδοχείου τὴν νέαν διεύθυνσίν σας. Ἡ οἰκία αὕτη εἶνε ἰδιοκτησία τοῦ φίλου μας Ἀσλὰν βέη, ὅστις εἶνε ἐκ τῶν ἀφωσιωμένων συντρόφων μας. Θὰ εὐχαριστηθῇ πολὺ φιλοξενῶν ὑμᾶς ἐν αὐτῇ, ἀφοῦ μάλιστα εἶνε κενὴ πρὸς τὸ παρόν.

— Ναὶ, εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ Ἀσλὰν βέης, καίτοι δὲν εἶνε καταλλήλως ἐπιπλωμένη, ὁπωσδήποτε δύνασθε νὰ ζήσετε ἀνέτως ἐν αὐτῇ.

— Σᾶς εὐγνωμονῶ ἀπείρως, ἔκραξεν ὁ φυγάς. Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ προσφέφετε.

— Καὶ ἡμεῖς ἐξ ἄλλου δὲν θὰ λησμονήσωμεν ποτὲ τὴν μεγάλην ὑπηρεσίαν, ποῦ μᾶς προσφέρετε σώζοντες τὸν ἀτυχῆ φίλον μας ἐκ τῆς καταστροφῆς, ἀπήντησεν ὁ Σαῆ βέης.

Ὁ ξένος ἠγέρθη καὶ ἀπῆλθεν, ὑποσχεθεὶς νὰ ἐπανέλθῃ μετ' ὀλίγον μετὰ τῶν ἀποσκευῶν του.

Ὁ πρώην γραμματεὺς τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐπανῆλθε μετὰ μίαν ὥραν κρατῶν ἀνὰ χεῖρας μίαν μικρὰν βαλίσταν.

— Ἰδού, ὅ,τι κατέχω, εἶπεν οὗτος, καὶ αὐτὸ τὸ ἠγόρασα ἐδῶ ἐν Θ)νίκῃ, διότι ὅταν ἔφευγον ἐκ Κων)πόλεως, δὲν ἠδυνήθην νὰ παραλάβω τίποτε.

Ὁ Ἀσλὰν βέης ὡδήγησε τὸν νέον φίλον του εἰς τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον προώριζε δι' αὐτόν.

Κατόπιν εἶπε·

— Συγγνώμην, μίαν ἐρώτησιν. Δὲν ἤθελον νὰ θίξω τὴν φιλοτιμίαν σας καίτοι...

— Σᾶς παρακαλῶ, ὁμιλήσατε ἐλευθέρως, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος μετὰ σπουδῆς. Ἐδείξατε τοιαύτην καλωσύνην πρὸς ἐμέ, ὥστε νομίζω, ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη ἐπιφυλάξεων.

— Ἐσκόπουν νὰ σᾶς ἐρωτήσω, μήπως ἔχετε, κατὰ σύμπτωσιν ἀνάγκην χρημάτων. Διότι ἐγκαταλειπόντες ἐν σπουδῇ τὴν Κων)πολιν, ἴσως δὲν ἐπρολάβατε νὰ πάρετε χρήματα μαζῆ σας. Σᾶς παρακαλῶ, ἀπαντήσατέ μου εἰλικρινῶς.

— Ἀγαπητέ μου, Ἀσλὰν βέη, ὄχι μόνον δὲν ἔχω ἀνάγκην χρημάτων, ἀλλὰ ἔχω καὶ πολλὰ χρήματα μαζῆ μου, τόσα πολλὰ μάλιστα, ὥστε διὰ νὰ ἀπαλλαγῶ τῆς ἀνησυχίας θὰ σᾶς παρεκάλουν νὰ τὰ πάρετε σεῖς πρὸς φύλαξιν. Φοβοῦμαι τοὺς κλέπτας, δὲν ἠμπορῶ δὲ νὰ τὰ καταθέσω εἰς μίαν τράπεζαν, διότι θὰ χρειασθῇ νὰ φανερώσω τὴν ταυτότητά μου.

— Ἔχετε πληρέστατον δίκαιον, ἀπήντησεν ὁ Ἀσλὰν βέης. Εὐχαρίστως γίνομαι ταμίας σας...

Ὁ πρώην γραμματεὺς ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἀρκετὰ ὀγκώδες χρηματοφυλάκιον μαρακηνὸν καὶ ἔτεινεν εἰς τὸν νεανίαν δέσμην χαρτονομισμάτων.

—Ἰδού· μετρήσατε· εἶναι 700 λίραι.... Ἐκτὸς τούτου ἔχω μαζῆ μου χρυσᾶ νομίσματα διὰ νὰ ζήσω ἐπί τινας μῆνας.

—Νὰ σᾶς δώσω μίαν ἀπόδειξιν.

—Περιττόν. Δὲν τὴν δέχομαι, ἔκραξεν ὁ ἄλλος. Ἔχω πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς σᾶς, καὶ ἂν κάμετε τοιοῦτον πρᾶγμα, θὰ μὲ προσβάλλετε πάρα πολύ....

—Καλά. Καλά. Θὰ κάμω ὅπως θέλετε. Βλέπω ὅτι εἶσθε πολὺ καλὸς ἄνθρωπος. Κρίμα ποῦ δὲν ἐγνωρίσθημεν πρότερον.

—Ἀλλοίμονον. Ναί....Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἔχομεν καιρὸν νὰ κάμωμεν πολλὰ μαζῆ διὰ τὸ τῆς πατρίδος. Σᾶς προσθέτω ὅτι, ἂν τὸ σχέδιόν μου διὰ τὴν φυγάδευσιν τοῦ Σαδὴκ βέη γείνῃ δεκτόν, εἶμαι πρόθυμος νὰ διαθέσω τριακοσίας λίρας ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως. Θὰ ἔδιδον εὐχαρίστως ὅλα μου τὰ χρήματα, ἀλλ' ἕνεκα τῆς σημερινῆς μου καταστάσεως πρέπει νὰ ἔχω διαθέσιμον ἓν μικρὸν ποσόν, διότι δὲν γνωρίζομεν τί δύναται νὰ συμβῇ.

—Ἀλλά, βέη ἐφέντη, αὐτὸ ποῦ κάμνετε εἶναι πάρα πολύ, ἔκραξεν ὁ Ἀσλὰν βέης πλήρης ἐνθουσιασμοῦ. Καὶ ἐξ ὀνόματός μου καὶ ἐξ ὀνόματος τῶν φίλων μου ἀρνοῦμαι νὰ δεχθῶ τὴν χρηματικήν σας προσφοράν. Ἤδη ἡ ἠθική σας συμμετοχὴ ἀρκεῖ μὲ τὸ περιπλέον.

—Ὄχι, ἔκραξεν ὁ ἄλλος. Δὲν ἔχετε δικαίωμα

νὰ ἀρνηθῆτε. Πῶς; μόνον σεῖς ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ προσφέρετε εἰς θυσίας ὑπὲρ τῆς πατρίδος;

Ὁ Ἀσλὰν βέης συγκεκινημένος ἐσιώπησε, μὴ γνωρίζων τί νὰ ἀπαντήσῃ καὶ πλησιάσας τὸν συνομιλητήν του ἠσπάσθη αὐτὸν εἰς τὸ μέτωπον.

Ὀλίγον ἀργότερον ὁ νεαρὸς ἐπαναστατικὸς ἠυχήθη καληνύκτα εἰς τὸν ξένον του καὶ ἐπέστρεψε πλησίον τῶν φίλων του, εἰς τὸν ἕτερον ὄροφον καὶ τοῖς διηγήθη πᾶν ὅ,τι διημείφθη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκ Γιλδὶζ φυγάδος.

—Ὡραία ἀνέκραξεν ὁ Σαῆ βέης, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος, ποῦ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε χρήματα μαζῆ του καὶ σοῦ τὰ ἔδωκε νὰ τὰ φυλάξῃς.

—Διατί;

—Διότι τώρα, ποῦ τὰ λέγομεν μεταξύ μας, ἐφοβούμην μήπως ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία του ἦτο πλαστὴ καὶ μᾶς ἔστηνε παγίδα διὰ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ χρήματα.

—Καὶ ἐγὼ αὐτὸ ὑπωπτεύθην, προσέθεσεν ὁ Ἀρὴφ βέης.

—Τώρα δὲν πρέπει πλέον νὰ ἔχωμεν τοιαύτας ὑποψίας, ἀπήντησεν ὁ Ἀσλὰν βέης. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ εἰλικρίνεια προσωποποιημένη καὶ δὲν ἦλθε νὰ μᾶς ἐκμεταλλευθῇ. Τουναντίον μάλιστα φαίνεται διατεθειμένος νὰ ὑποστῇ καὶ θυσίας ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σχεδίου του.

Οἱ τρεῖς φίλοι ἐξῆλθον τῆς οἰκίας, ἀφέντες μόνον τὸν νεοελθόντα, ὅστις ἐκοιμᾶτο ἤδη βαθέως ἐν τῇ κλίνῃ του.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Τὸ σχέδιον τῆς δραπετεύσεως

Τὴν ἐπαύριον λίαν ἐνωρὶς ὁ Ἀσλὰν βέης μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ φιλοξενουμένου του. Εἶχε σὲρῃ μαζῆ του ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις θὰ ἐξεπλήρου πλησίον τοῦ φυγάδος τοῦ Γιλδὶζ τὰ καθήκοντα μαγείρου καὶ ὑπηρέτου.

— Δύνασαι νὰ μένῃς ἐδῶ ἐντελῶς ἥσυχος. Ὁ Ἀσλὰν Ἀγᾶς, τὸν ὁποῖον σοῦ παρουσιάζω εἶνε παλαιὸς ὑπηρέτης τῆς οἰκογενείας μου, ἄνθρωπος ἀσφαλὴς καὶ πιστότατος καὶ συγχρόνως ἐπιτηδειότατος μάγειρος. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ μείνῃς ἐντελῶς εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτόν.

— Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὰς ἀγαθὰς προθέσεις σας. Ἀλλὰ δὲν ἦλθον ἐδῶ διὰ νὰ ἀπολαύσω τὴν ἐξαίρετον μαγειρικὴν τοῦ Ἀχμὲτ ἀγᾶ. Ἦλθον διὰ νὰ ἐργασθῶ καὶ νὰ συντομεύσω τὴν ἀγωνίαν τοῦ δυστυχοῦς φίλου σας. Πῶς θὰ ἠμπορέσω νὰ φάγω μὲ ἡσυχίαν τὰ φαγητά, ὅταν γνωρίζω, ὅτι ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ σκότη τῆς φυλακῆς του ὁ Σαδὴκ βέης διέρχεται ἀθλιεστάτας ἡμέρας μὲ ἓν ψεμάχιον ἄρτου μόνον;

— Μὴ ἀνησυχῇς θὰ σκεφθῶμεν καὶ περὶ τοῦ πράγματος αὐτοῦ, ἀπήντησεν ὁ Ἀσλὰν βέης, ὁ ὁποῖος ἐφάνη συγκινηθεὶς ἐκ τῶν λόγων τοῦ ξένου του. Οἱ φίλοι μας θὰ ἐπανέλθουν μετ' ὀλίγον καὶ θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτοῦ.

— Οἱ ἴδιοι οἱ χθεσινοί;

— Ναὶ αὐτοὶ καὶ δύο ἄλλοι ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι

εἶνε ἐκ τῶν μᾶλλον δρώντων μελῶν τοῦ κομιτάτου.

— Θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς γνωρίζων αὐτούς.

Πράγματι μετ' ὀλίγον προσῆλθον ὁ Σαῆ καὶ ὁ Ἀρὴφ βέηδες, συνοδευόμενοι ὑπὸ δύο ἀξιωματικῶν ἐν πολιτικῇ ἐνδυμασίᾳ.

Ἡ σύσκεψις διήρκεσε μέχρι τῆς μεσημβρίας καὶ πάντες συνεφώνησαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσωσιν, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, διότι τὰ γεγονότα ἐξειλίσσοντο ταχέως καὶ κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ προείπῃ τί θὰ ἐπαρουσίαζεν ἡ ἐπαύριον.

Τὸ χρηματικὸν ζήτημα ἐλύθη ἀμέσως. Πρόχειρος ὑπολογισμὸς ἀπέδειξεν, ὅτι θὰ ἐχρειάζοντο τρεῖς χιλιάδες τουρκικαὶ λίραι περίπου.

Ὁ φυγὰς διέθεσεν ἤδη τριακοσίας. Ὁ Ἀσλὰν βέης ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ ἑπτακοσίας, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ ὑπόλοιπον, ἤτοι δύο χιλιάδας λίρας, θὰ τὰς ἐλάμβανον ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ κομιτάτου Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀρκετὰ πλούσιον διὰ νὰ ὑποστῇ τὴν θυσίαν αὐτήν.

— Ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας θὰ γράψωμεν εἰς ὅλα τὰ ὑποκομιτάτα καὶ θὰ τοῖς ζητήσωμεν μηνιαίως ποσόν τι περιπλέον ἵνα ἀντικατασταθῇ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Σαδὴκ βέη.

Ἀπέμεινε τὸ ζήτημα τῶν ἀνδρῶν. Ποῖος θὰ ἤρχετο εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ Ἀμποῦ Σαμάκ;

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος πολὺ φιλύποπτος καὶ πολὺ δυσκόλως θὰ ἤρχετο εἰς συνάφειαν μεθ' ἑνὸς ξένου.

Τὸ ζήτημα προὐκάλεσεν ἀτελεύτητον συζήτησιν. Τέλος ὁ φυγὰς Νουρῆ βέης ἐδήλωσεν·

— Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος, πρέπει νὰ ἐπανέλθω εἰς Κων)πολιν καὶ νὰ συνεννοηθῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος μετὰ τοῦ δεσμοφύλακος.

— Τί λέγετε; εἶνε τοῦτο δυνατόν;

— Διατὶ ὄχι; Μήπως καὶ σεῖς δὲν μετέβητε ἐπανειλημμένως εἰς Κων)πολιν;

— Ναί. Ἀλλὰ δὲν εἴμεθα τόσον γνωστοὶ εἰς τὴν Κων)πολιν ὅσον σεῖς.

— Ὤ, καὶ ἐγὼ θὰ μεταμφιεσθῶ τόσον, ὥστε νὰ γίνω ἀγνώριστος... Τὸ ζήτημα εἶνε νὰ μὲ βοηθήσητε καὶ νὰ μοῦ ὑποδείξητε ἐν Κων)πόλει ἕν μέρος ἀσφαλὲς, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ δύναμαι νὰ διαμένω ἀφόβως ἐντελῶς.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ εὔκολον...

— Ἔπειτα δὲν δύναμαι νὰ ἐνεργήσω μόνος μου, διότι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ παραμείνω, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κρυμμένος ἐντὸς τῆς οἰκίας. Πρέπει νὰ μοῦ παράσχετε καὶ βοηθούς.

— Ἔχομεν ἀκόμη πολλοὺς πιστοὺς φίλους ἐν Κων)πόλει, εἰς τοὺς ὁποίους δυνάμεθα ἐν ἀνάγκῃ νὰ σᾶς συστήσωμεν... Ἐὰν μάλιστα εἶνε ἀνάγκη δύνανται νὰ σᾶς συνοδεύσωσι δύο μέλη πιστά.

— Τότε δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ προετοιμάσωμεν τὴν ἀναχώρησίν μας, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

— Πῶς ὁμιλεῖτε σοβαρῶς περὶ ἐπανόδου εἰς Κωνσταντινούπολιν; ἠρώτησεν ὁ Ἀσλὰν βέης μὴ δυνάμενος νὰ ἀποκρύψῃ τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ φυγάδος.

——Νομίζω πῶς εἰς παρομοίαν θέσιν δὲν ἐπιτρέπονται ἀστειότητες ἀπήντησεν ὁ Νουρῆ βέ-

ης. Πρέπει νὰ εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖ κάτω διὰ νὰ ἀναγκάσω τὸν Σουδανὸν νὰ ἐνεργήσῃ. Πρὸς στιγμὴν ὑπέθετον ὅτι ἦτο δυναττὸν καὶ ἄλλος τις νὰ κάμῃ τὸ αὐτό. Ἀλλ' ὄχι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ὁ Ἀμποῦ Σα εἶναι πολὺ φιλύποπτος καὶ ἡ φιλυποψία του δύναται νὰ ἀποβῇ ὀλεθρία πρὸς ἡμᾶς.

—Ἀφοῦ ὁ φίλος μας ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἀφοῦ βεβαιοῖ ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐπιτυχία κατ' ἄλλον τρόπον, τοῦθ' ὅπερ φαίνεται λογικώτατον, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ δεχθῶμεν τὴν προσφορὰν του καὶ νὰ τοῦ ἐκφράσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας, εἶπεν ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο ἀξιωματικῶν, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν εἶχεν ἀνοίξει τὸ στόμα.

—Εὖγε, ἀνέκραξεν ὁ Νουρῆ βέης... οὕτω διευθετεῖται τὸ ζήτημα. Σεῖς ἀποφασίσατε νῦν ποῖος ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ συνοδεύσῃ καὶ πότε ἢ πῶς θὰ μεταβῶμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἡ σύσκεψις παρετάθη μέχρι τῆς μεσημβρίας. Ὁ φυγὰς γραμματεὺς διὰ τῆς ὁλονὲν αὐξανούσης ἐθελοθυσίας του καὶ τῆς τόλμης του κατέκτησεν ἐντελῶς τὴν συμπάθειαν τῶν περιαύτὸν ἐπαναστατικῶν.

Ὁ Ἀσλὰν βέης ἐπέμενε νὰ τὸν κάμῃ μέλος τοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὴν Πρωτεύουσαν καὶ νὰ τοῦ ἐμπιστευθῇ μάλιστα μίαν σπουδαίαν θέσιν.

—Ἐπειδὴ γνωρίζει καλῶς ὅλα τὰ μυστικὰ τοῦ Γιλδὶζ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δύναται νὰ μᾶς παράσχῃ σπουδαίας ὑπηρεσίας, ἔλεγεν εἰς τοὺς φίλους του.

Πράγματι δὲ ὁ Νουρῆ βέης διηγεῖτο ἐν ἐκτάσει εἰς τοὺς νέους φίλους του τὴν ζωήν, ἣν διῆγεν ἐντῷ Γιλδίζ καὶ ἐμάνθανεν εἰς αὐτοὺς λεπτομερείας τῆς ζωῆς τοῦ τυράννου, πολὺ ἐνδιαφερούσας.

Τοὐναντίον δὲ ἐδείκνυε μέγα ἐνδιαφέρον, δι' ὅ,τι ἀφεώρα τοὺς ἐπαναστατικοὺς καὶ ἐζήτει πληροφορίας περὶ τῆς Σαλιχᾶ χανοὺμ καὶ τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ,, διὰ τοὺς ὁποίους ὡμίλει μὲ πολὺν θαυμασμόν.

—Ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θὰ λάβω τὴν εὐτυχίαν νὰ ἴδω εἷνα ἐκ τῶν πόθων μου ἐκπληρούμενον, νὰ φιλήσω δηλαδὴ τὴν χεῖρα τῆς Σαλιχᾶ ἥανοὺμ, θὰ εἶναι ἡ εὐτυχεστέρα τῆς ζωῆς μου, διεκήρυττεν.

Τέλος ἡ ἀναμενομένη ἐκ Κ)πόλεως ἐπιστολὴ ἀφίκετο. Τὰ πάντα ἔβαινον κατ' εὐχήν. Ἡ ἀστυνομία δὲν ἐξήσκει πλέον τὴν αὐτὴν αὐστηρὰν ἐπίβλεψιν ἐπὶ τῶν κινημάτων τῶν ἐπαναστατικῶν, διότι ἡ προσοχή της ἐστρέφετο πρὸς τὸ παρὸν πρὸς ἄλλο σημεῖον. Οἱ χαφιέδες δὲν ἔβλεπον πλέον σημεῖα ζωῆς. Τέλος εἶχεν ἐπέλθει ἡ στιγμὴ τῆς δράσεως. Ὁ Ἀσλὰν βέης εἶχε κατορθώσει νὰ προμηθευθῇ τρία γερμανικὰ διαβατήρια, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐταξείδευον ὁ Νουρῆ βέης καὶ οἱ λοιποὶ δύο οἱ συνοδεύσοντες αὐτόν. Ὁ εἷς τούτων ἦτο ὁ Ἀρὴφ βέης, ὅστις ἐπέμενεν ἀπολύτως νὰσυμμετάσχῃτοῦ ἐπικινδύνουἔργου τόσον ἐπεθύμει τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ φίλου του Σαβήκ. Ὁ ἕτερος ἦτο νεαρὸς Ἀλβανὸς.δραστήριοςκαὶ τολμηρὸς ἐντελῶς ἄγνωστος εἰς τὴν ἀστυνομίαν Κων)πόλεως, δυνάμενος διὰ τοῦτο νὰ φανῇ χρήσιμος.

Ἐν Σάββατον ἑσπέρας ὁ Σαῆ, ὁ Ἀρὴφ καὶ ὁ Ἀσλὰν βέηδες οἱ δύο ἀξιωματικοὶ καὶ ὁ νεαρὸς Ἀλβανὸ» συνῆλθον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ᾗ εὑρίσκετο ὁ Νουρῆ

βέης. Τὴν ἐπαύριον λίαν πρωΐ ὁ Νουρῆ μετὰ τῶν δύο ἄλλων ἐπαναστατικῶν θὰ ἀνεχώρουν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Κ)πολιν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ Ἀσλὰν βέης προσέφερεν εἰς τοὺς φίλους του ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα.

Τὸ γεῦμα ὑπῆρξεν εὔθυμον. Ὅλοι ἔπιον ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ὑπὲρ τῆς ὑγιείας τοῦ Σαδὴκ καὶ ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τῆς ἐλευθερίας. Διήρκεσε δὲ ἐπὶ τρίωρον καὶ ἔληξε ζ' ἐνθουσιώδους λόγου, ὃν ἐξεφώνησεν ὁ Νουρῆ βέης καὶ ὅστις κατέληξεν οὕτω·

— Ἐπιθυμῶ νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ κομιτάτον σας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου. Πιθανὸν νὰ συλληφθῶ καὶ ἡ σύλληψις αὕτη θὰ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην μου. Ἂς ἀποθάνω τοὐλάχιστον ἐπαναστατικός. Παράσχετέ μου τὴν ὑπερτάτην αὐτὴν εὐχαρίστησιν, νὰ δύναμαι δηλαδὴ τοῦ λοιποῦ νὰ σᾶς ἀποκαλῶ ὄχι φίλους, ἀλλὰ «πεφιλημένους συναδέλφους...»

Πάντες ἦσαν συγκεκινημένοι.

— Ὁ πόθος σας εἶνε καὶ ἰδικός μας, εἶπεν ὁ Σαῆ βέης ἐγειρόμενος.

Κατόπιν στρεφόμενος πρὸς τοὺς συναδέλφους του ἠρώτησεν αὐτούς·

— Δὲν εἶσθε τῆς αὐτῆς γνώμης;

— Ναί. Ναί. Ἐκραύγασαν ὅλοι.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔκρουσαν τὴν θύραν.

Πάντες παρετήρησαν ἀλλήλους ἔκπληκτοι. Οὐδένα ἀνέμενον τὴν ὥραν ἐκείνην. Ποῖος ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ τοιαύτην ὥραν;

Ὁ μάγειρος Ἀχμὲτ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ μετά τινας στιγμάς, ἀξιωματικὸς φέρων τὴν στολὴν ταγματάρχου εἰσῆλθεν ἐν τῇ αἰθούσῃ.

— Εἶνε ὁ Σερὶφ βέης, ἔκραξαν πάντες εὔθυμοι. Ἔλα, εἰς κατάλληλον ὥραν μᾶς ἦλθες.

Ὁ Σεφὲρ βέης ἦτο μέλος τοῦ κομιτάτου καὶ ἀπήλαυε μεγίστου κύρους παρὰ τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ διὰ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν γνωμῶν του, διὰ τὴν εὐρύτητα τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τὴν ἀπεριόριστον ἀφοσίωσίν του εἰς τὴν ἐπαναστατικὴν τοῦ κομιτάτου ἰδέαν.

Παρὰ τὴν πρόσκλησιν, ἥτις ἐγένετο πρὸς αὐτὸν παρέμεινεν ἀκίνητος εἰς τὴν θέσιν του, περιφέρων ἐπὶ πάντων τὰ βλέμματά του.

— Κάμετε θέσιν εἰς τὸν Σεφὲρ βέην, ἔκραξεν ὁ Ἀσλὰν βέης. Ἐλᾶτε, καθήσατε κοντά μου, θὰ σᾶς χρειασθῶμεν.

— Τί συμβαίνει λοιπόν; ἠρώτησεν αὐστηρῶς ὁ νεοελθὼν ἀξιωματικός.

— Θὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἐγγραφὴν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν ἑνὸς νέου μέλους τοῦ κομιτάτου, περὶ τοῦ ὁποίου σοῦ ὠμιλήσαμεν ἤδη καὶ τὸ ὁποῖον...

— Ποῖον εἶνε τὸ νέον αὐτὸ μέλος; διέκοψεν ὁ Σεφὲρ βέης χωρὶς νὰ μετακινηθῇ διόλου.

— Ἰδού τον. Ὁ πολύτιμος φίλος μας Νουρῆ βέης, ἔκραξεν ὁ Ἀσλὰν βέης δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸν αὐλικὸν γραμματέα.

— Δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὸς παρ' ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος οὗτος διέκοψεν ὁ Σεφὲρ βέης, ρίπτων κεραυνοβόλον βλέμμα εἰς τὸν Νουρῆ βέην.

Ὁ Νουρῆ βέης ἐξ ἄλλου ἐτήρει σιγὴν ἀπόλυτον, ὡς τρομοκρατημένος ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ ταγματάρχου Σεφὲρ βέη.

— Ναὶ, ἐπανέλαβεν ὁ ταγματάρχης, ναί. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κομιτάτον μας οὔτε ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τρώγῃ εἰς τὴν αὐτὴν μὲ ἡμᾶς τράπεζαν.

— Ἀλλὰ διατί; ἠρώτησε τέλος ὁ Σαῆ βέης, εἰς ἡ φωνὴ ἔπαλλεν ἐκ συγκινήσεως.

— Διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἕνας χυδαῖος κατάσκοπος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀντήχησαν πενθίμως. Ἐνστίκτως τὰ βλέμματα πάντων διηυθύνθησαν πρὸς τὸν Νουρῆ βέην, οὗτινος ὅλα τὰ μέλη ἔτρεμον καὶ αἱ παρειαί του ὠχρίων, ἐκ τοῦ τρόμου.

— Εἶνε ψεῦδος ἀνέκραξεν, ὁ αὐλικὸς γραμματεὺς μὲ φωνὴν πνιγομένην.

— Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ἐξηκολούθησεν ὁ Σεφὲρ βέης χωρὶς νὰ δώσῃ τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Νουρῆ βέη, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς χάρις εἰς τὸ φανταστικὸν σχέδιόν του περὶ δῆθεν δραπετεύσεως τοῦ συναδέλφου μας Σαδὴκ βέη κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην μας καὶ νὰ μᾶς πωλήσῃ ὅλους εἰς τὸν Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

— Ἐπροδόθημεν, ἔκραξεν ὁ Σαῆ ἐγειρόμενος.

— Ναὶ, ἐπροδόθητε σεῖς, οἱ ἐξ ὁλοκλήρου συγκεντρωθέντες εἰς τὴν οἰκίαν αὐτήν.

Καὶ πάλιν τὰ βλέμματα ὅλων ἐστράφησαν πρὸς τὸν Νουρῆ βέην, οὗ ἡ ταραχὴ ηὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Νῦν δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι εἶχεν ἐκμηδενισθῇ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς κατηγορίας, ἣν ἐξετόξευεν κατ' αὐτοῦ ὁ ἀξιωματικός.

— Νουρῆ βέη, ὡμίλει, ἀπήντησον εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ φίλου μας, ἔκραξεν ὁ Ἀρὶφ βέης ἐγειρόμενος καὶ αὐτός.

— Εἶνε ψεῦδος... Εἶνε ψεῦδος... συκοφαντία, ἂς τὰ ἀποδείξῃ, ἐψέλλισεν ὁ ἄλλος.

— Ναὶ, θὰ τὸ ἀποδείξω, ἄθλιε, εἶπεν ὁ Σεσὲρ βέης, καὶ εἶμαι περίεργος νὰ ἴδω ἂν θὰ τολμήσῃς νὰ ἀρνηθῇς καὶ πάλιν.

Ἐν πρώτοις, ἀγαπητοί μου φίλοι, ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι πρό τινων μηνῶν, ὁ ἰδικός μας ὅμιλος εἶχεν ἀποφασίσει, ὅπως ἓν τῶν μελῶν του μεταμφιεσθῇ εἰς κατάσκοπον καὶ ταυτοτρόπως ἐνεργεῖ ἀντικατασκοπείαν. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπέτυχε θαυμασίως. Ἐν ὀλίγῳ χρονικῷ διαστήματι, ὁ σύντροφός μας ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν νέων του φίλων.

Πρό τινων ἑβδομάδων, ὅτε εἴχομεν συνέλθει εἰς συνέλευσιν, ὁ τελευταῖος οὗτος μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι εἷς ἐπιδέξιος κατάσκοπος εἶχεν ἔλθει ἐκ Κων)πόλεως καὶ κατώρθωσεν ἀμέσως νὰ συνάψῃ σχέσεις μεθ' ἑνὸς ὁμίλου τοῦ ἡμετέρου μυστικοῦ κομιτάτου.

Ὁ κατάσκοπος οὗτος κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ τελείως τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὁμίλου τούτου, ὥστε κατώρθωσε νὰ φιλοξενηθῇ εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς φίλου μας, προσποιηθείς, ὅτι εἶνε φυγὰς αὐλικός. Θεωρῶ περιττὸν νὰ εἴπω,

ἔτι ὁ κατάσκοπος περὶ οὗ ὁ λόγος. εἶνε ὁ ἄθλιος αὐτὸς, ὅστις κάθεται εἰς τὴν τράπεζάν σας... Δὲν ἠθελήσαμεν νὰ σᾶς ἀνακοινώσωμεν ἀμέσως τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ προετιμήσαμεν νὰ ἀφήσωμεν τὸν ἄθλιον αὐτὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐρεύνας του διὰ νὰ ἴδωμεν μέχρι ποῦ ἠδύνατο νὰ φθάσῃ ἡ ἀναίδειά του...

— Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ, εἶχεν ὅλον τὸν καιρὸν νὰ μᾶς προδώσῃ, παρετήρησεν ὁ Σαῆ βέης ρίπτων βλέμμα πλῆρες μίσους εἰς τὸν κατάσκοπον.

— Ὄχι, ἐγνωρίζομεν, ὅτι δὲν ἦτο τοιοῦτος ὁ σκοπός του. Ἐν πρώτοις δὲν ἐσκόπει νὰ παραδώσῃ δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ σᾶς.

Ἐσκόπει νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ νὰ εὑρύνῃ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸν κύκλον τῶν γνωριμιῶν του, νὰ συνάψῃ σχέσεις μετὰ μεγάλου ἀριθμοῦ ἐπαναστατικῶν καὶ οὕτω νὰ μᾶς ρίψῃ ὅλους διὰ μιᾶς εἰς τοὺς ὄνυχας τοῦ Σουλτάνου.

Δὲν ἀνεκοίνωσε μάλιστα τὰ ὀνόματά σας εἰς τοὺς ἀπεχθεῖς συναδέλφους του. Ἠρκέσθη μόνον, νὰ τοῖς εἴπῃ, ὅτι εἶχε συνάψει σχέσεις μετὰ μεγάλου ἀριθμοῦ ἐπαναστατικῶν καὶ τοῖς διηγήθη μὲ ποῖον πρωτότυπον τρόπον κατώρθωσε τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐν τούτοις ὁ φίλος μας παρακολουθήσας αὐτὸν κρυφίως, εἶδεν ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτήν.

— Τί ἔχεις νὰ ἀπαντήσῃς εἰς αὐτὰ ἄθλιε; ἔκραξεν ὁ Ἀρὴφ βέης, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Νουρῆ βέην.

Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐφάνη ἀνακτήσας τὴν

ψυχραιμίαν του, διότι ἀπήντησε τολμηρῶς.

— Αὐτὰ εἶνε παραμύθια γιὰ νανούρισμα καὶ ὄχι ἀποδείξεις ἐνοχῆς. Δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορῆτε ἢ νὰ καταδικάζετέ τινα μὲ μόνον ὑποψίας ἀορίστους.

— Θὰ γίνῃ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία σου. Θὰ σοῦ παράσχω ἀποδείξεις ἀδιαφιλονεικήτους, ἔκραξεν ὁ Σεφὲρ βέης.

— Ἐξακολουθήσατε, ἐξακολουθήσατε, ἀγαπητὲ, ἔκραξεν ὁ Σαῆ βέης.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐξηκολούθησε·

— Χθὲς τὸ ἑσπέρας ὁ ἄνθρωπος οὗτος μετέβη καὶ πάλιν εἰς συνάντησιν τοῦ φίλου μας καὶ τοῦ ἀνήγγειλεν, ὅτι αὔριον ἀναχωρεῖ εἰς Κων)πολιν. Κατόπιν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ φίλου μας μετέβη εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καὶ ἔρριψεν μίαν ἐπιστολὴν εἰς αὐτό.

Ὁ Νουρῆ βέης δὲν εἶχε πλέον τὴν πρὸ ὀλίγου σκυθρωπὴν καὶ καταβεβλημένην στάσιν.

Τοὐναντίον ἐκράτει νῦν ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν καὶ ἤκουε τοὺς λόγους τοῦ ἀξιωματικοῦ ἀδιαφόρως ὡς ἐὰν μὴ ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ.

— Ὁ φίλος, ἐξηκολούθησεν ὁ ταγματάρχης, ἀφοῦ συνώδευσεν ἐπ' ὀλίγον ἀκόμη τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν τὸν ἐγκατέλειψε καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκοντο ἀκόμη δύο τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι. Γνωρίζετε πῶς ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ταχυδρομείου καὶ τοῦ τηλεγράφου εἶνε μὲ τὸ μέρος μας.

— Δὲν εἶνε ἐνταῦθα τόπος διὰ παρομοίας ἀποκαλύψεις, διέκοψεν ὁ Σαῆ βέης.

— Διατί;

— Διότι ἔχομεν μεταξύ μας ἕνα κατάσκοπον, διατὶ λοιπὸν νὰ τοῦ μάθωμεν τὰ μυστικά μας;

— Ὁ Νουρῆ βέης ἐμυήθη νῦν εἰς τὸ κομιτάτον μας, ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἀπήντησεν ὁ Σεφὲρ βέης μὲ παράδοξον μειδίαμα, κατὰ συνέπειαν δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν ἀφόβως.

Τέλος διὰ νὰ μὴ τὰ πολυλογῶ ὁ φίλος μας κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὴν ἐπιστολήν. Ἦν ὁ Νουρῆ εἶχε ρίψει πρό τινων στιγμῶν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον....Ἡ ἐπιστολὴ ἀπευθύνετο πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας Σεφκὲτ πασᾶν....

Ὁ Νουρῆ βέης ἔχασεν ὅλον τὸ θράσος του καὶ ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ποῦ εἶνε ἡ ἐπιστολὴ αὐτή; ἠρώτησε ὁ Σαῆ βέης.

— Ἐδῶ εἰς τὸ θυλάκιόν μου, ἀπήντησεν ὁ Σεφὲρ βέης, δεικνύων τὸ στῆθός του.

—Ἀναγνώσατέ την.

—Ἀμέσως.

Ὁ Σεφὲρ βέης ἀνέσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἐπιστολὴν καὶ τείνων αὐτὴν εἰς τὸν φίλον του·

—Παρατηρήσατε πρῶτον τὴν διεύθυνσιν, εἶπεν.

Πάντες πλησιάσαντες ἀνέγνωσαν τὸ ὄνομα τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας.

—Ἂς ἴδωμεν νῦν τὸ περιεχόμενον, ἐξηκολούθησεν ὁ Σεφὲρ βέης. καὶ ἐξάγων τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ φακέλλου της ἀνέγνωσεν ὑψηλοφώνως·

«Ἐξοχώτατε κ. ὑπουργέ,

«Εἶμαι εὐτυχὴς πληροφορῶν τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὅτι ἡ ὑπόθεσίς μας βαίνει αἰσίως. Ἐλπίζω ὅτι χάρις εἰς τὴν Α. Α. Μ.—ὁ Θεὸς ἂς μηκύνῃ τὰς πολυτίμους ἡμέρας Του—θὰ κατορθώσωμεν νὰ τιμωρήσωμεν, ὅπως τοὺς ἀξίζει, τὰς ἀχαρίστους ἐκείνας ὑπάρξεις, αἱ ὁποῖαι συνωμοτοῦσι κατὰ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ Μεγαλοψυχοτάτου ἡμῶν Ἄνακτος καὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ Κράτους. Χάρις εἰς ἓν σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολλοῦ συνέλαβον καὶ ἐμελέτων καὶ τὸ ὁποῖον ἔθεσα πολὺ ἐπιδεξίως εἰς ἐφαρμογήν, κατώρθωσα νὰ ἐπιτύχω τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Ἀρὴφ καὶ τοῦ Σαῆ βέη, δύο ἐκ τῶν μᾶλλον σημαινόντων μελῶν τοῦ κομιτάτου. Τοῖς παρέστησα ὅτι εἶμαι γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου, ἀναγκασθεὶς νὰ φυγαδευθῶ ἕνεκα τῆς τυραννίας τούτου. Τῇ μεσιτείᾳ τῶν δύο τούτων κατώρθωσα νὰ γνωρίσω καὶ τὸν Ἀσλὰν βέην, ὅστις εἶναι ἐκ τῶν προϋχόντων τῆς Θεσσαλονίκης καὶ μέλος τοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου. Καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν φιλοξενοῦμαι εἰς τὴν οἰκίαν του κειμένην ὀλίγον ἀπωτέρω τοῦ Κέντρου τῆς πόλεως ἐν τῇ ἐξοχικῇ ὁδῷ.

»Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τῇ βοηθείᾳ τῆς τύχης κατώρθωσα νὰ συνάψω χέσεις μετὰ δύο ἀξιωματικῶν, Χουσεὶν βέη καὶ Ἀσὴμ βέη καὶ μετά τινος νεαροῦ Ἀλβανοῦ.

»Πάντες οὗτοι ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου.

»Ἕκαστος ἐξ αὐτῶν παίζει σπουδαῖον πρόσωπον

ἐν τῷ κομιτάτῳ. Θὰ προσπαθήσω τώρα νὰ ἐγγραφῶ μέλος τοῦ κομιτάτου, ἵνα εὑρύνω τὸν κύκλον τῶν γνωριμιῶν μου.

»Θὰ μοῦ ἦτο εὔκολον νὰ διατάξω τὴν σύλληψιν ὅλων αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ τοὺς ἀποστείλω ὑπὸ ἰσχυρὰν συνοδείαν εἰς Κων)πολιν. Ἀλλ' ἔκρινα σκοπιμώτερον νὰ περιμείνω καὶ νὰ ρίψω εἰς τὰ δίκτυα, ἅτινα τόσον ἐπιδεξίως ἔστησα, ὅλα τὰ μέλη τοῦ κομιτάτου, ἂν ἦτο τοῦτο δυνατόν.

»Αἱ καταστροφαί, αἱ γενόμεναι εἰς τὰ μέρη ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἐπαράτου τούτου κομιτάτου, εἶναι πολὺ σοβαρώτεραι ἢ ὅσον νομίζει ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης. Κατὰ τὴν εἰς Κων)πολιν ἐπιστροφήν μου θὰ ἐνθέσω προφορικῶς εἰς τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα ὅλας τὰς λεπτομερείας. Πρὸς τὸ παρὸν ἀρκοῦμαι νὰ ἐπιστήσω εἰς τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα προσοχὴν ἐπὶ τῶν κάτωθι σημείων.'

»Τὴν Κυριακήν, δηλαδὴ μετὰ 48 ὥρας θὰ ἐκκινήσωμεν διευθυνόμενοι εἰς Κων)πολιν.

»Ἐγὼ καὶ δύο μέλη τοῦ κομιτάτου, ὁ Ἀρὴφ καὶ ὁ νεαρὸς Ἀλβανός.

»Κατώρθωσα νὰ τοὺς πείσω ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ φυγάδευσις τοῦ Σαδὴκ βέη ἐκ τῆς ἐν Γιλδὶζ φυλακῆς του διὰ τῆς δωροδοκίας τοῦ Ἀμποῦ Σαμὰκ καὶ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ μόνον τῇ συνεργασίᾳ μου.

»Καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ἐρχόμεθα εἰς Κωνσταντινούπολιν.

»Ἔχομεν καὶ οἱ τρεῖς γερμανικὰ διαβατήρια ὑπὸ τὰ ὀνόματα Σὰρτς, Χόφμαν καὶ Μάγιερ. Εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Σιρκετζῆ ἐν ᾗ δύο ἄτομα, προφανῶς μέλη τοῦ κομιτάτου θὰ ἔλθωσι πρὸς προϋπάντησίν μας.

»Θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ γνωστοποιήσω ὅλας αὐτὰς τὰς λεπτομερίας εἰς τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι συμφέρον μας ἀπόλυτον εἶναι νὰ μὴ συλληφθῶμεν ἀμέσως, διὰ νὰ κατορθωθῇ καὶ ἡ σύλληψις ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἤρχοντο εἰς συνάντησίν μας.

»Θὰ παρακαλέσω ἐκτὸς τούτου τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα νὰ δώσῃ τὰς δεούσας διαταγάς, ὅπως ἐγὼ συλληφθῶ πρῶτος ὡς αὐτοκρατορικὸς γραμματεὺς ἁρπεπούτας.

Οἱ λοιποὶ ἂς συλληφθῶσιν, ὡς ὕποπτοι, ἁπλῶς καὶ μόνον διότι μὲ συντροφεύουν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν στεροῦνται ποιᾶς τινας ἀφελείας καὶ δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἐκ τῆς συντροφίας των. Γνωστοποιῶ ὡσαύτως εἰς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅτι θὰ φέρωμεν μεθ' ἡμῶν καὶ τὸ ποσὸν τῶν τριῶν χιλιάδων λιρῶν, ἵνα δι' αὐτοῦ δωροδοκήσωμεν τὸν Ἀμποῦ Σαμάκ. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου αἱ τριακόσιαι λίραι εἶνε ἰδικαί μου, τὰς ὁποίας δὲ διὰ νὰ ἐμπνεύσω περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην. Παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα νὰ λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψιν τὸ σημεῖον τοῦτο, ἵνα μὴ ὑποστῶ τυχὸν τοσαύτην χρηματικὴν ζημίαν».

Ἡ ἐπιστολὴ δὲ ἐπερατοῦτο διὰ τῶν συνήθων ἐκφράσεων ταπεινοφροσύνης καὶ σεβασμοῦ.

Ὁ Σερὲρ βέης ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς. Ἀλλ' ὅταν ἐστιώπησε,

τὰ βλέμματα πάντων ἐστράφησαν πλήρη μίσους κατὰ τοῦ Νουρῆ βέη.

— Τί ἔχεις νὰ ἀποκριθῇς; ἔκραξεν ὁ Ἀρὴφ βέης, ἀποτεινόμενος πρὸς αὐτόν.

— Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δὲν εἶνε ἰδική μου, ἔκραξεν ὁ κατάσκοπος. Εἶνε συνωμοσία ἐναντίον μου, εἶνε τὸ ἔργον ἐχθροῦ.

— Ποῖος ἠμπορεῖ νὰ εἶνε ἐχθρός σου ἐν Θ)νίκῃ, ἀφοῦ δὲν γνωρίζεις κανένα ἄλλον ἐκτὸς ἡμῶν;

— Ἀγνοῶ, ποῖος ἠδυνήθη νὰ φαντασθῇ τὴν μυσαρὰν αὐτὴν συνωμοσίαν, ἀλλὰ ὅ,τι γνωρίζω εἶνε, ὅτι ἐγὼ δὲν ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν ταύτην...

— Ἀλλ' ὅμως ἔρριψες εἰς τὸ ταχυδρομεῖον μίαν ἐπιστολὴν τὴν Παρασκευὴν τὸ ἑσπέρας.

— Ναὶ, εἶνε ἀληθὲς, ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη ἀπευθύνετο πρὸς τὴν μητέρα μου...

— Ἐν τούτοις ἡμεῖς καὶ σὺ γνωρίζομεν τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα μνημνεύει ἡ ἐπιστολή. Πῶς ἦτο δυνατὸν εἰς ξένος ἐχθρὸς ἢ ὄχι, νὰ φαντασθῇ μετὰ τόσης ἀκριβείας τὰ πράγματα;

Ὁ Νουρῆ βέης ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν κατόπιν δὲ κυνικώτατα εἶπεν·

— Ἴσως πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ καὶ μεταξύ σας ὁ δράστης τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς.

Οἱ λόγοι οὗτοι προύκάλεσαν γενικὴν ἀγανάκτησιν. Πάντες ἤγειρον τὴν πυγμὴν ἕτοιμοι νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τοῦ κατασκόπου. Ὁ Σεφὲρ βέης ἀπέμεινε μόνος εἰς τὴν θέσιν του καὶ διὰ φωνῆς ἠρέμου εἶπεν·

— Φίλοι, ἡσυχάσατε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀξίζει ἄλλης τιμωρίας καὶ ὄχι ξυλοκοπήματος.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔκαμαν τοὺς λοιποὺς νὰ ὑποχωρήσωσι.

—Ὥστε λοιπὸν ἐπιμένεις ἀρνούμενος ὅτι εἶσαι κατάσκοπος καὶ προδότης; ἠρώτησεν ὁ Σεφὲρ βέης στρεφόμενος πρὸς τὸν Νουρῆ βέην.

—Ναί, ἀπήντησεν οὗτός, εἶμαι ἀθῷος, εἶναι συκοφαντία ὅλα αὐτά.

—Μάθε ὅτι παρὰ τὴν ἄρνησίν σου νὰ ὁμολογήσῃς δὲν θὰ ἐξέλθῃς ζωντανὸς ἀπ' ἐδῶ, διότι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν πιστεύει τοὺς λόγους σου.

Ὁ Νουρῆ βέης δὲν ἀπεκρίθη.

—Φίλοι, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἀπαντήσετε ἠρέμως καὶ εὐσυνειδήτως. Ἐὰν ἔχετε τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸ εἰπῆτε.

—Εἶμαι ἐντελῶς πεπεισμένος ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἔνοχος, εἶπεν ὁ Ἀρὴφ βέης.

—Ναί, εἶναι ἔνοχος, προσέθεσαν καὶ οἱ λοιποί.

—Ποίας τιμωρίας εἶναι λοιπὸν ἄξιος ὁ ἄνθρωπος αὐτός;

—Θανάτου, ἀπήντησαν πάντες, οὓς ὁ Σεφὲρ βέης ἠρώτησεν ἰδιαιτέρως ἕνα ἕκαστον.

Τότε ὁ ἀξιωματικὸς στρεφόμενος πρὸς τὸν ἔνοχον τοῦ εἶπεν ἐπισήμως.

—Ἤκουσες τὴν ἀπόφασιν Νουρῆ: Ἑτοιμάσου λοιπὸν νὰ ἀποθάνῃς.

Ὁ κατάσκοπος, ὅστις εἶχε χάσει τὸ θάρρος

του ἠγέρθη μετὰ κόπου καὶ συρόμενος μέχρι τοῦ Σεφὲρ βέη, ἐρρίφθη γονυπετής.

—Ἔλεος, συγγνώμην, συγγνώμην, ἐψέλλισε.

Ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς σοβαρῶς·

—Τὸ ἔγκλημά σου εἶναι τόσον μέγα, ὥστε οἱ ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ σὲ συγχωρήσωσιν· ἂς σὲ συγχωρήσῃ λοιπὸν ὁ Θεός.

—Ἀφήσατέ με νὰ ἐξαγνίσω τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖ ον ἔπραξα, ἐψέλλισεν ὁ κατάσκοπος κλαίων.

—Θὰ τὸ ἐξαγνίσῃς διὰ τοῦ θανάτου.

Καὶ ἡρεμώτατος ὁ Σεφὲρ βέης ἐξήγαγε τὸ πο ῶ ύκροτόν του καὶ ἐπυροβόλησε τρὶς κατὰ τοῦ κατασκόπου, ὅστις ἐξηπλώθη νεκρός.

—Θάνατος εἰς τοὺς κατασκόπους· ζήτω ἡ ἐλευθερία ἐκραξε. πάντες δὲ ἐπανέλαβον τοὺς λόγους του.

—Φίλοι, εἶπεν ὁ Σεφὲρ βέης, ὅ,τι ἠρχίσαμεν σήμερον, ἂς τὸ ἐξακολουθήσωμεν καὶ αὔριον καὶ μεθαύριον μέχρις οὗ ἡ χώρα μας καθαρισθῇ ἀπὸ τὸ χυδαῖον αὐτὸ γένος τῶν κατασκόπων.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ἡ ἀγωνία

Παραλλήλως πρὸς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα, τὸ ἐκδηλούμενον ἐνόπλως ἐν τῇ εὐρ. Τουρκίᾳ καὶ οἱ ἐν Εὐρώπῃ διαμένοντες Τοῦρκοι ἐνήργουν δραστηριώτατα. Οἱ Παρίσιοι ἰδίως εἶχον ἀποβῆ τὸ κέντρον τῆς δραστηριότητος ταύτης. Εἰς μάτην ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀπέστελλε τηλεγραφικὰς ὁδηγίας καθημερινῶς εἰς τὸν ἐν Παρισίοις πρεσβευτὴν τοῦ Μουνὴρ πασᾶν ἵνα κατορθώσῃ οὗτος τὴν ἐκ τῆς Γαλλίας ἔξωσιν τῶν ἐπαναστατῶν Νεοτούρκων, ἢ μᾶλλον νὰ πείσῃ τοὺς τελευταίους τούτους νὰ ἐπανέλθωσιν οἰκειοθελῶς εἰς Τουρκίαν. Πᾶσαι αἱ πονηραὶ ἐνέργειαι τοῦ πρεσβευτοῦ τούτου ἀπέβαινον εἰς μάτην.

Ἓν τηλεγράφημα αὐστηρότερον τοῦ συνήθους διέτασσε τὸν πρεσβευτὴν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐκ τῆς Γαλλίας ἔξωσιν τοῦ Μεχμὲτ Ζιᾶ ἢ μᾶλλον νὰ πείσῃ τοῦτον νὰ ἐπανέλθῃ οἰκειοθελῶς εἰς τὴν Τουρκίαν ὑποσχόμενος εἰς τὸν μεγάλον πατριώτην τιμὰς καὶ χρήματα.

Ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ πασᾶς ἦτο ἐκ τῶν πρώτων ἐξορίστων διαμένων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Παρισίοις. Ἠγωνίζετο δὲ ἀνενδότως κατὰ τῆς τυραννίας τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Ἐπὶ πολὺ αἱ προσπάθειαί του παρέμενον ἄκαρποι. Ἀλλὰ τέλος ἡ ἐπιμονή του κατώρθωσε νὰ συγκινήσῃ καὶ τοὺς μᾶλλον ἀδιαφόρους.

Εἶχε κατορθώσει νὰ συγκεντρώσῃ περὶ ἑαυτὸν ἀρκετοὺς ὀπαδούς. Σὺν τῷ χρόνῳ οὗτοι ἐπληθύνθησαν καὶ ἀπέβησαν κομιτάτον κάλλιστα ὠργανωμένον. Ὁ Σουλτάνος ἐπανειλημμένως προσεπάθησε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σιωπὴν τοῦ Μεχμὲτ Ζιᾶ, ἀλλ' οὗτος παρέμεινε πάντοτε ἀκλόνητος, μολονότι αἱ προτάσεις τοῦ Χαμὴτ ἦσαν ἑλκυστικώταται. Οὕτω ὁ Χαμὴτ ἔπαυσε νὰ ἐνασχολῆται περὶ αὐτοῦ, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ ἐκήρυττε πάντοτε ὅτι ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὰ εἴαια μέτρα.

Μόνη του ἐπιθυμία ἦτο νὰ ἴδῃ ἐφαρμοζόμενον ἐν Τουρκίᾳ τὸ σύνταγμα διὰ μέσων εἰρηνικῶν τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου».

Ἀπό τινος χρόνου ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ πασᾶς ἤρξατο ἀντιλαμβανόμενος ὅτι δὲν θὰ καταστῇ ποτὲ δυνατὴ ἡ ἐν τῇ χώρᾳ του ἐφαρμογὴ τοῦ συντάγματος διὰ τῶν προσφιλῶν εἰς αὐτὸν μέσων καὶ ὅτι ἡ ἐξακολούθησις τοῦ τυραννικοῦ καθεστῶτος θὰ ἀπέβαινεν εἰς καταστροφὴν τῆς πατρίδος.

Ἐγκαταλιπὼν ὅθεν τὸ παλαιὸν σύστημά του προσεταιρίσθη τὰς τουρκικὰς, ἀρμενικὰς καὶ ἀλβανικὰς ἐπαναστατικὰς ὀργανώσεις καὶ συνήνωσεν αὐτὰς μετὰ τοῦ ἰδικοῦ του κομιτάτου.

Τότε ὁ Σουλτάνος ἠννόησε τὸν κίνδυνον καὶ ἤρξατο θεωρῶν τὸν Μεχμὲτ Ζιᾶ πασᾶν ὡς τὸν μέγιστον ἐχθρόν του. Μὴ δυνάμενος νὰ τὸν πλήξῃ, διότι ἡ ἐξουσία του δὲν ἔφθανε μέχρι Παρισίων κατέφυγεν εἰς τὴν τελευταίαν προσπάθειαν διὰ νὰ τὸν προσεταιρισθῇ.

—Ὁ Μουνὴρ πασᾶς εἶναι πολὺ πονηρός. Θὰ εὕρῃ αὐτὸς κανένα τρόπον, ἐσκέπτετο ὁ Σουλτάνος.

Λαβὼν τὸ τηλεγράφημα τοῦ Σουλτάνου ὁ Μουνὴρ προσεκάλεσε τὸν μυστικοσύμβουλόν του Γκεπασώφ. Οὗτος ἦτο Ἀρμένιος, πρώην δικηγόρος σχετιζόμενος πρὸς τὸν Μουνὴρ πασᾶν ἐκ Κων)πόλεως ἔτι.

Ὅταν ὁ Μουνὴρ διωρίσθη πρεσβευτὴς ὁ Γκεπασὼφ τὸν συνώδευσεν εἰς Παρισίους καὶ ἔζη ἐν τῇ πρεσβείᾳ χωρὶς νὰ ἔχῃ ὡρισμένα καὶ ἐπίσημα καθήκοντα. Ὁ πρεσβευτὴς ἐχρησιμοποίει αὐτὸν εἰς τὰς μυστικάς του ὑποθέσεις, δι' ἃς κατηνάλισκεν περισσότερον καιρὸν ἢ διὰ τὰς διπλωματικάς. Νοήμων, γνωρίζων κατὰ βάθος τὴν γαλλικὴν ὁ Γκεπασὼφ, παρεῖχε πολλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν Μουνὴρ πασᾶν, ὅστις πάλιν ἔτρεφεν πρὸς αὐτὸν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην.

Μόλις ὁ δικηγόρος προσῆλθε πρὸς αὐτὸν τοῦ ἐπέδειξε τὸ τηλεγράφημα τοῦ Γιλδίζ.

—Τί πρέπει νὰ κάμωμεν, ἠρώτησεν ὁ Γκεπασὼφ μόλις τὸ ἀνέγνωσε.

—Πρέπει νὰ ἐκτελέσωμεν τὴν διαταγὴν τῆς Α. Μ. ἀπήντησεν ὁ Μουνὴρ πασᾶς.

—Νομίζεις ὅτι θὰ κατορθώσωμεν νὰ πείσωμεν τὸν Μεχμὲτ Ζιᾶ;

—Ἴσως.....

—Ἀλλὰ ἐπεχειρήσαμεν τοσάκις εἰς μάτην....

— Καὶ δι' ἄλλους ἐπεχειρήσαμεν πολλάκις εἰς μάτην, ἀλλ' ἐν τέλει ἐπείσθησαν καὶ ἐπέστρεψαν.

—Δυστυχῶς ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ πασᾶς δὲν εἶναι ὡς ἐκείνους, ἀπήντησεν ὁ Γκεπασώφ.

—Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν προτάσεων ποῦ θὰ τοῦ κάμωμεν. Ἔχομεν ἀπεριόριστον πληρεξουσιότητα πρὸς τοῦτο.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἴσως δὲν εἶναι δύσκολον τὸ πρᾶγμα.

—Δύνασαι νὰ τὸν καταφέρῃς νὰ λάβω μίαν συνέντευξιν μαζῆ του εἴτε ἐν τῇ πρεσβείᾳ εἴτε ἀλλοῦ;

—Θὰ τὸν ἴδω ἀμέσως .

—Ἐὰν κατορθώσωμεν θὰ λάβῃς 10 ο)ο ἐκ τοῦ ποσοῦ, δι' οὗ θὰ μὲ φιλοδωρήσῃ ὁ Σουλτάνος.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι «ἐγύρισαν ἐντελῶς τὸ

κεφάλιο τοῦ δικηγόρου μας, ὅστις ἐξελθὼν ἀμέσως τῆς πρεσβείας διηυθύνθη πρὸς τὴν ὁδὸν Μουνζ, ἐν ᾗ κατώκει τότε ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ ἐντὸς μικροῦ θαλάμου πτωχοῦ ξενοδοχείου.

—Ἀρκεῖ νὰ μὴ μὲ πετάξῃ ἀπὸ τὴν πόρτα, ἐσκέπτετο ὁ Γκεπασὼφ κρούων.

—Ἔμπρός· εἶπε μία φωνὴ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Ὁ δικηγόρος ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ δωματίῳ. Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς ἔγραφε τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἔστρεψε μηχανικῶς τὴν κεφαλὴν καὶ παρατηρῶν τὸν ἔμπισον τοῦ Μουνὴρ, συνέσπασε τὰς ὀφρῦς, μετὰ δυσαρεσκείας.

—Συγχωρήσατέ με διὰ τὴν ἐνόχλησιν, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Γκεπασὼφ, σᾶς παρακαλῶ ὅμως νὰ μοῦ χαρίσητε μόνον μίαν στιγμήν.

—Λέγετε σᾶς ἀκούω.

—Ἡ Α. Ε. ὁ Μουνὴρ πασᾶς ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ συνέντευξιν μαζῆ σας διὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν.

— Ἐὰν ἡ σπουδαία αὕτη ὑπόθεσις συνίσταται εἰς νέας προτάσεις τοῦ Σουλτάνου εἶνε περιττή.

Ο δικηγόρος ἀντελήφθη ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν.

—Ὄχι, ἀπήντησεν διὰ φωνῆς ἠρέμου. Ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς μοῦ συνέστησε νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι δὲν πρόκειται περὶ διαβήματος ἐκ μέρους τοῦ Σουλτάνου, πρόκειται περὶ προσωπικῆς ὑποθέσεως.

—Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω ποία προσωπικὴ ὑπόθεσις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου.

— Ὁ Μουνὴρ πασᾶς, περὶ τοῦ ὁποίου, ἐπιτρέψατέ μου τὴν παρατήρησιν, ἔχετε πολὺ ἐσφαλμένην γνώμην ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ μυστικὴν συνέντευξιν μαζῆ σας διὰ τὴν ἐν Τουρκίᾳ πολιτικὴν κατάστασιν καὶ νὰ σᾶς ἀνακοινώσῃ πληροφορίας τινας, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ σᾶς φανῶσι ὠφέλιμοι.

— Ἀπὸ πότε ὁ κύριος αὐτὸς ἤρχισε νὰ ἐνδιαφέρηται διὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Τουρκίας; ἀπήντησεν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ.

— Πιστεύσατέ με, ὅτι σᾶς ὁμιλῶ εἰλικρινῶς, ἐξηκολούθησεν ὁ Γκεπασώφ. Ὁ Μουνὴρ πασᾶς εἶνε εἰλικρινέστατος πατριώτης. Δὲν πρέπει νὰ τὸν κρίνετε μόνον ἐξωτερικῶς. Τώρα, ὅτε ἐπείσθη, ὅτι τὸ τυραννικὸν καθεστὼς τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ φέρει τὴν χώραν πρὸς τὸν ὄλεθρον ἀπεφάσισε νὰ ἀφοσιώσῃ τὴν ὕπαρξίν του ὅλην διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος πρὸς τοῦτο μάλιστα εἶνε διατεθειμένος νὰ συνεργασθῇ καὶ μαζῆ σας. Εὐαρεστηθῆτε νὰ τὸν ἴδητε καὶ θὰ βεβαιωθῆτε, ὅτι ἔχω πληρέστατον δίκαιον.

— Καὶ ἐν τούτοις πολλάκις ἔλαβον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν ἴδω.

— Ναὶ, ἀλλ' ἐκτοτε ἤλλαξαν αἱ περιστάσεις. Αἱ συνεντεύξεις, περὶ ὧν ὁμιλεῖτε ἐγένοντο τῇ ὑποδείξει τοῦ Σουλτάνου. Ἐνῷ τώρα, καθὼς σᾶς εἶπον, ἡ Α. Ε. θέλει νὰ ὁμιλήσῃ μαζῆ σας.

Ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ ἐσκέφθη πρὸς στιγμήν. Καίτοι δὲν εἶχε καμμίαν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὸν πατριωτισμὸν τοῦ Μουνὴρ πασᾶ, ἐσυλλογίσθη, ὅτι δὲν θὰ ἔχανε τίποτε συναντῶν μίαν ἀκόμη φορὰν τὸν ὑπηρέτην αὐτὸν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Ἐστράφη λοιπὸν πρὸς τὸν ἔμπιστον τοῦ Μουνὴρ καὶ τοῦ εἶπε·

— Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θέλω νὰ γίνῃ ἐν τῇ πρεσβείᾳ ἡ συνέντευξις.

— Ὁρίσατε σεῖς τὸ μέρος.

— Πρέπει νὰ γίνῃ σήμερον ἡ συνέντευξίς μας;

— Ναὶ, ἐὰν ἦτο δυνατὸν, διότι ἡ Α. Ἐξοχότης ἐπείγεται...

— Πολὺ καλὰ, σήμερον τὴν 3ην μ. μ. ἂς συναντηθῶμεν εἰς τὴν Μοντμάρτην, καφενεῖον Μπρεβοῦ. Τὴν ὥραν ἐκείνην τὸ καφενεῖον εἶνε σχεδὸν ἔρημον καὶ δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν ἀνέτως ἐν αὐτῷ.

Ὁ διερμηνεύς, εὐτυχὴς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του, ἀπεχαιρέτησε καὶ ἔσπευσε πρὸς τὴν πρεσβείαν, ἔνθα ὁ Μουνὴρ πασᾶς τὸν ἀνέμενεν ἀνυπομόνως.

Ὅταν ἔμαθε τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Γκεπασὼφ ἐχάρη μεγάλως καὶ εἶπε·

— Τώρα εἶνε ἡ σειρά μου νὰ δείξω τί ἀξίζω.

Ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ καφενεῖον Μπρεβοῦ τὴν 3ην μ. μ. ἀκριβῶς. Ὁ πρεσβευτὴς ἦτο ἐκεῖ καὶ τὸν ἀνέμενε. Μετὰ τοὺς τυπικοὺς χαιρετισμοὺς ὁ ἀρχηγὸς τῶν Νεοτούρκων εἶπε·

— Δύνασθε νὰ μοῦ εἰπῆτε, ὅτι θέλετε σᾶς ἀκούω προθύμως.

— Ἐν πρώτοις θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ σᾶς δηλώσω, ἤρξατο ἐπισήμως ὁ Μουνὴρ πασᾶς, ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην, ἣν ἔχετε σεῖς καὶ οἱ φίλοι σας εἶμαι καὶ ἐγὼ νεότουρκος, ὅσον καὶ σεῖς. Ἴσως τώρα δὲν μὲ πιστεύετε, ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα νὰ πεισθῆτε καὶ νὰ μετανοήσετε διὰ τὴν τωρινήν σας γνώμην.

— Ὅταν πεισθῶ περὶ τούτου θὰ σᾶς ζητήσω πολὺ εὐχαρίστως συγγνώμην, ἀπήντησεν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ μετὰ προθυμίας.

— Εἶνε ἀληθὲς, ἐξηκολούθησεν ὁ Μουνὴρ, ὅτι ἐκτὸς τῶν καθηκόντων μου ὡς πρεσβευτοῦ ἔχω παρὰ τοῦ Σουλτάνου καὶ τὴν ἐντολὴν νὰ παρακολουθῶ τὰς κινήσεις τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐπαναστατικῶν. Ἐὰν ἐδέχθην τὴν ἐντολὴν ταύτην τὸ ἔπραξα μὲ τὸν πόθον νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τοὺς συμπατριώτας μου ἐπαναστατικούς.

— Πῶς νὰ φανῆτε χρήσιμος; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ὁ ἄλλος.

— Θὰ σᾶς ἐξηγηθῶ ἀμέσως. Φαίνομαι χρήσιμος εἰς τοὺς ἐπαναστατικοὺς μὴ καθιστῶν ἐνήμερον ἀκριβῶς τὸν Σουλτάνον περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Νεοτούρκων.

Οὕτω ἀπέκρυψα πάντοτε ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν. Ἀντὶ νὰ ἀναφέρω πρὸς αὐτὸν τὰς ἐνεργείας σας τοῦ ἀνέφερον συνωμοσίας φαντασικάς. Οὕτω ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δὲν ἔχει ἰδέαν περὶ τῶν νεοτουρκικῶν ἐνεργειῶν. Σᾶς ἀρέσει τοῦτο;

— Πράγματι, εἶνε ἐπιτηδειότατον, ἐψέλλισε μειδιῶν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Νεοτούρκων.

— Ἡ ὁμολογία σας εἶνε τιμητικωτάτη δι' ἐμέ.

— Παρακαλῶ.

— Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι τοῦτο ἦτο κατάχρησις ἐμπιστοσύνης, ἀλλ' ἐν ᾗ θέσει εὑρίσκομαι δὲν εὗρον ἄλλο μέσον διὰ νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τοὺς ἐπανα-

στατικούς. Μέχρις ἐσχάτων ἤλπιζον, ὅτι αἱ ἐνέργειαί των θὰ στερεωθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Σουλτάνος ἐφαίνετο πολὺ ἀπογοητευμένος ἐκ τῆς φορᾶς τῶν γεγονότων. Ἐσκέφθη μάλιστα κάποτε σοβαρῶς καὶ νὰ παραιτηθῇ. Θὰ τὸ γνωρίζετε καὶ σεῖς, ἐπειδὴ τὸ ἀνέγραψαν καὶ μερικαὶ ἐφημερίδες.

— Δὲν ἐννοῶ, ποῦ θέλετε νὰ καταλήξητε δι' ὅλων αὐτῶν, εἶπεν ὀλίγον ἀνυπόμονος ὁ Ζιᾶ.

— Εἶχον μεγάλην πεποίθησιν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν σας, ὅτε ἐσχάτως ἡ πολιτικὴ ὑπέστη ἀπότομον μεταβολήν.

— Τί ἐννοεῖτε;

— Ἐννοῶ, ὅτι ὁ Σουλτάνος ἐγκατέλιπε κατὰ πρῶτον πᾶσαν ἰδέαν παραιτήσεως καὶ προσεκολλήθη περισσότερον ἢ ἄλλοτε εἰς τὸν θρόνον του καίτοι εἶνε πεπεισμένος, ὅτι τὸ νῦν καθεστὼς δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ. Σᾶς ἀνακοινῶ μάλιστα ἐμπιστευτικῶς, ὅτι ἡ Γερμανία, ἥτις θέλει νὰ λάβῃ τὸν Σουλτάνον ὑπὸ τὴν προστασίαν της, ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ προικίσῃ τὴν χώραν μὲ σύνταγμα ὅμοιον τῷ τοῦ 1876. Τοῦτο εἶνε διπλωματικὸν μυστικόν, τὸ ὁποῖον ἡ πρὸς τὴν ἐχεμύθειάν σας ἐμπιστοσύνη μου, μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σᾶς ἀνακοινώσω.

— Σᾶς εἶμαι ὑπόχρεως διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτήν, ἀλλὰ δὲν ἠννόησα ἀκόμη διατὶ προβαίνετε εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς ἐκμυστηρεύσεις.

— Πρὸ δύο ἡμερῶν ἔλαβον νέας ὁδηγίας ἐκ τοῦ Γιλδίζ, ἐξηκολούθησεν ὁ πρεσβευτής, χωρὶς νὰ

ἀπαντήσῃ ἀμέσως εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ συνομιλητοῦ του, αἱ δὲ ὁδηγίαι αὗται ἔρχονται εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ὅσων σᾶς εἶπον. Ἀφ' ἑνὸς ὁ Σουλτάνος δι' ὅλων τῶν μέσων ἀπεφάσισε νὰ συντρίψῃ τοὺς ἐπαναστατικοὺς καὶ πρὸς τοῦτο ἐξησφάλισε τὴν συνδρομήν, ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ φιλελευθέραν ἐσωτερικὴν πολιτικήν, διότι μόνον οὕτω θὰ τύχῃ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων καὶ ἰδίως τῆς Γερμανίας.

— Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ Σουλτάνος σκέπτεται νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸ σύνταγμα, ἀπήντησεν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ, διατί τότε καταδιώκει τοὺς Νεοτούρκους;

— Διότι δὲν θέλει νὰ φανῇ, ὅτι ἐνήργησεν ὑποχωρήσας εἰς αὐτούς. Αἱ τελευταῖαι ἐπαναστάσεις καὶ ἡ ἐξέγερσις μέρους τοῦ στρατοῦ τὸν ἐτάραξαν μεγάλως καὶ ἀπεφάσισε νὰ καταστείλῃ αὐτὴν διὰ τῶν σκληροτέρων μέσων. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμένοντας ἐπαναστατικούς, ὅσοι ἐκ τούτων ἐπιθυμήσουν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Τουρκίαν θὰ γίνωσι δεκτοὶ μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Ἀρκεῖ νὰ ὑποσχεθῶσιν, ὅτι δὲν θὰ προκαλέσωσι ταραχὰς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ θὰ ἀπέχωσι πάσης ἐπαναστατικῆς ὀργανώσεως. Διὰ τοὺς ἐπιμένοντας ὅμως εἰς τὸν ἀγῶνα θὰ ληφθῶσιν αὐστηρὰ μέτρα ἐναντίον των καὶ θὰ γίνωσι καὶ διαβήματα παρὰ ταῖς ξέναις κυβερνήσεσιν, ἵνα ἀπελάσωσι τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ των εὑρισκομένους.

— Ἐπανειλημμένως ἐγένοντο παρόμοια διαβήματα, ἀλλὰ πάντοτε ἄνευ ἀποτελέσματος.

—Εἶναι ἀληθὲς τοῦτο. Φρονῶ ὅμως ὅτι πολλαί, ἂν μὴ ὅλαι αἱ Δυνάμεις θὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὴν ἀξίωσιν τοῦ Σουλτάνου ἔναντι ἀδρῶν ἀνταλλαγμάτων ἐννοεῖται.

—Τότε μὲ συμβουλεύετε νὰ ἐπιστρέψω εἰς Κωνσταντινούπολιν; ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ.

—Δὲν σᾶς συμβουλεύω τίποτε. Σᾶς γνωστοποιῶ μόνον τὴν πραγματικὴν κατάστασιν. Σᾶς ὁμιλῶ ὡς πατριώτης εἰλικρινής ὅτι εἶναι καθῆκόν μας νὰ περιστοιχίσωμεν τὴν **A. M.** καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσωμεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀγαθοῦ.

—Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δὲν θὰ γνωρίσῃ ποτὲ τὴν ὁδὸν τοῦ ἀγαθοῦ.

—Ἀλλ' ἂς προσπαθήσωμεν ἀκόμη μίαν φοράν. Ἂν ἀποφασίσητε νὰ ἐπιστρέψητε εἰς Κωνσταντινούπολιν, σᾶς ὑπόσχομαι ἐξ ὀνόματος τοῦ Σουλτάνου πλήρη ἀσφάλειαν διὰ τὸ ἄτομόν σας. Καὶ δὲν τὸ λέγω, διὰ νὰ σᾶς προσελκύσω, πιστεύσατέ με, ὅλα τὰ στάδια εἶναι ἀνοικτὰ διὰ σᾶς ἐν Κωνσταντινουπόλει. Δύνασθε νὰ ἔχητε λαμπρὸν μέλλον.

Καὶ τί ὄφελος διὰ τὴν πατρίδα θὰ εἶναι, ὅταν ἄνθρωπος μορφωμένος καὶ φιλελεύθερος, ὅπως σεῖς, γείνῃ π. χ. ὑπουργὸς τῆς παιδείας ἢ τῶν ἐσωτερικῶν ἢ κάτι παρόμοιον...

—Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι δυνατὸν μόνον μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ συντάγματος.

—Ἀλλὰ πῶς θέλετε νὰ γείνῃ ἡ Τουρκία συνταγματικὸν κράτος ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας; Ἀρκεῖ νὰ ἐμπνέηται ὁ Σουλτάνος ὑπὸ φιλελευθέρων ἀρχῶν καὶ νὰ κυβερνᾷ τὴν χώραν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο.

Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θὰ καταστῇ οὕτως ἡ Τουρκία συνταγματικὴ ὑπ' αὐτῆς τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων φερομένη πρὸς τοῦτο.

—Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶνε ζωντανὸν τὸ σύνταγμα, δέον νὰ ἀνακηρυχθῇ διὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως.

—Ἀλλὰ νομίζετε ὅτι παρ' ἡμῖν ὑπάρχει λαὸς δυνάμενος νὰ θέλῃ;

—Λέγων λαόν ἐννοῶ κυρίως τὸν στρατόν....

—Δηλαδὴ ἑκατοντάδας τινὰς ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι συνεργάζονται μετὰ τῶν Νεοτούρκων.

—Αἱ ἑκατοντάδες τινὲς αὗται σήμερον δύνανται νὰ γείνωσι χιλιάδες αὔριον.

—Θὰ ἠὐχόμην νὰ εἶχεν οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ἀλλ' ἀγαπητέ μου Ζιᾶ, τὸ πρᾶγμα εἶναι μόνον ὡραῖον ὄνειρον ἀπραγματοποίητον.

—Τουναντίον ποτὲ δὲν ὑπῆρξα φαντασιόπληκτος. Ἐὰν ὡμίλησα περὶ στρατοῦ, τὸ ἔπραξα, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον.

—Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς διαφωτίσω ὀλίγον;

—Δὲν ζητῶ τι καλλίτερον.

—Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐπανάστασις, ἧς ἔδωκε σημεῖα ἐσχάτως ὁ στρατὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ἀνησύχησε πολὺ τὸν Σουλτάνον, ὅτι καὶ ἐξ ἄλλου ἡ ἐπανάστασις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἐνθουσιασμοῦ εἰς τοὺς νεοτουρκικοὺς κύκλους. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἔναρξις αὕτη δὲν εἶχε τὴν σπουδαιότητα, ἥτις ἀπεδόθη εἰς αὐτὴν ἐξ ἀρχῆς. Εὐάριθμοί τινες ἀξιωματικοὶ παρεσύρθησαν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ μένει ξένον.

Ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ δὲν ἀπήντησεν.

Ὁ πρέσβυς ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἓν χαρτοφυλάκιον. Ἀφοῦ τὸ παρετήρησεν, ὡς ἐὰν ἐζήτει κάτι, ἀπέσυρεν ἐξ αὐτοῦ ἓν φύλλον χάρτου.

—Ἰδού, εἶπεν, ἓν κρυπτογραφικὸν τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον ἔλαβον προχθές. Θὰ σᾶς ἀνακοινώσω τὸ περιεχόμενον μὲ τὴν παράκλησιν ὅμως νὰ τὸ κρατήσητε μυστικόν. Τὸ πράττω διὰ νὰ σᾶς δώσω ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς καταστάσεως.

—Ἀναγνώσατέ το, εἶπεν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ.

—Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἔρχεται κατ' εὐθεῖαν ἐν τοῦ Γιλδὶζ ἐκ μέρους τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ, τοῦ εὐνοουμένου γραμματέως τοῦ Σουλτάνου. Ἀκούσατέ το.

«Ἐφημερίδες τινὲς τῶν Παρισίων, ἐδημοσίευσαν ἐσχάτως ἐξωγκωμένα πράγματα περὶ τῶν ἀντιπειθαρχικῶν κινημάτων τοῦ στρατοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Αἱ δημοσιεύσεις αὗται εἶναι κακόβουλοι καὶ διαψεύσατέ τας ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ ἑξῆς· Ἀξιωματικοί τινες δυσηρεστημένοι, ἐνεργοῦντες προφανῶς κατόπιν ἐξωτερικῶν ὑποκινήσεων, προσεπάθησαν νὰ παραπλανήσωσι τοὺς στρατιώτας, ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔμειναν ἀκλόνητοι ἐν τῇ ἀφοσιώσει αὐτῶν πρὸς τὸν Σουλτάνον καὶ τὸ καθῆκον.

Οἱ ἀνοήτως παρασυρθέντες ἀξιωματικοὶ οὗτοι θὰ συλληφθῶσι κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου καὶ θὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὸ Στρατοδικεῖον. Ὡς βλέπει λοιπὸν ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης τὰ πράγματα ἐξωγκώθησαν ἀπὸ σκοποῦ. Ἡ Α. Μ. ἀπεφάσισε νὰ καθαρίσῃ τὸν στρατὸν ἀπὸ τὰ κακὰ αὐτὰ σπέρματα. Σημειώσατε, ὅτι οἱ συλληφθέντες ἀνέρχονται μόνον εἰς ἑκατόν, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει τὸ ἀσήμαντον τοῦ κινήματος».

—Καθὼς βλέπετε, ἐξηκολούθησεν ὁ Μουνὴρ πασᾶς, ὁ Σουλτάνος εἶνε ἀποφασισμένος νὰ συντρίψῃ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ στρατοῦ. Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ ἴδητε ἐπαναστατοῦντα τὸν στρατὸν, ὅταν οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται εἶνε ἀμέτοχοι τοῦ κινήματος;

—Ὥστε φρονεῖτε, ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν τίποτε καὶ πρέπει νὰ κύψωμεν εὐπειθῶς τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τοῦ τυράννου;

—Ποτέ. Ποτὲ δὲν θὰ σᾶς συμβουλεύσω τοιοῦτόν τι. Τὸ σχέδιόν μου συνίσταται «νὰ καταλάβωμεν τὸ φρούριον ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ οὕτως εἰπεῖν».

Ἐπωφεληθῆτε τῶν εὐμενῶν διαθέσεων τοῦ Σουλτάνου, πλησιάσατέ τον καὶ προσπαθήσατε νὰ ἀπομακρύνητε τοὺς κακοὺς συμβούλους, οἵτινες τὸν περιβάλλουν καὶ οἵτινες εἶνε ἡ πηγὴ ὅλων τῶν κακῶν.

Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ Α. Μ. ἔχει ἀρίστας διαθέσεις αὐτὴν τὴν στιγμήν. Θὰ τοῦ δώσετε δὲ δείγματα τοῦ θερμοῦ πατριωτισμοῦ σας, ἐπανερχόμενοι ἀμέσως εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀναλαμβάνοντες ἓν ὑπούργημα παρὰ τῇ Κυβερνήσει. Ἐὰν προσχωρήσητε εἰς τὸ σχέδιόν μου, θὰ τηλεγραφήσω ἀμέσως εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι μέχρις ἑσπέρας θὰ ἔλθῃ ἡ αὐτοκρατορικὴ ἄδεια διὰ τὴν ἐπάνοδόν σας. Ποῖον ὑπουργεῖον προτιμᾶτε νὰ ἀναλάβητε;

Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς παρετήρησε τὸν συνομιλητήν του μειδιῶν καὶ δὲν ἀπήντησεν.

— Μὴ ἐνοχλῆσθε καθόλου διὰ τὸ χρηματικὸν ζήτημα, ἐξηκολούθησεν ὁ πρεσβευτής. Γνωρίζω, ὅτι ἐνταῦθα δὲν διαθέτετε πολλὰ χρήματα καὶ ἴσως μάλιστα ἔχετε καὶ μερικὰ χρέη. Αὐτὰ ὅλα δύνανται νὰ κανονισθοῦν ἀμέσως. Εἰπατέ μου τί ποσὸν σᾶς χρειάζεται.

Ὁ Μουνὴρ πασᾶς ἐσιώπησε καὶ ἀνέμεινε τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Νεοτούρκων. Οὗτος παρετήρησε τὸ ὡρολόγιόν του καὶ εἶπεν ἡσύχως·

— Τέσσαρες. Εἰς τὰς τέσσαρας καὶ μισὴ ἔχω ἄλλην συνέντευξιν, ἐπιτρέψατέ μου λοιπὸν νὰ ἀπέλθω ἀμέσως τώρα.

— Ἀλλὰ δὲν μοῦ εἴπατε τὴν ἀπόφασίν σας.

— Ποίαν ἀπόφασιν;

— Ἂν θὰ ἐπιστρέψητε εἰς Κων)πολιν καὶ ἀναλάβητε ἐν χαρτοφυλάκιον ἐν τῷ ὑπουργείῳ.

— Βεβαίως θὰ ἐπιστρέψω εἰς Κων)πολιν καὶ θὰ παίξω σπουδαῖον πρόσωπον, ἀλλ' ὄχι τώρα, ὅταν ἐπιστῇ ὁ καιρός.

— Ἀλλὰ σᾶς ἐξήγησα, ὅτι τώρα εἶνε ὁ καιρός.

— Ὄχι, πρὸ ἐμοῦ πρέπει κάποιος ἄλλος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

— Ποῖος;

— Τὸ σύνταγμα.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ περιμένητε ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἀκόμη.

— Περιμένω ἤδη εἴκοσιν ἔτη, ὥστε ἠμπορῶ ἀκόμη νὰ περιμένω ὀλίγους μῆνας.

— Ὀλίγους μῆνας;

— Ναί, ὀλίγους μῆνας, ἀπήντησεν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ σταθερῶς.

Κατόπιν ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Νεοτούρκων δὲν εἶχε ψευσθῆ λέγων, ὅτι εἶχεν ἑτέραν συνέντευξιν. Πράγματι κατῆλθε ταχέως τὴν ὁδὸν Μοντμάρτης διῆλθε τὴν γεφυραν Ἁγ. Μιχαὴλ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁμώνυμον λεωφόρον, μέχρι τοῦ καφενείου Λουφὲ, ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς ὁδοῦ τῶν Σχολῶν.

Εἰσελθὼν εἰς τὸ καφενεῖον διηυθύνθη πρὸς μίαν γωνίαν, ἔνθα ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης μὲ ἡράκλειον ἀνάστημα, καὶ μύστικα ξανθὸν ἐκάθητο καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐφημερίδα.

— Χαίρε, Ἀζὴζ βέη, εἶπε. Συγγνώμην, ἐὰν ἤργησα ὀλίγον.

Ὁ ἕτερος ἔρριψε τὴν ἐφημερίδα του καὶ εἶπε·

—Μόλις ἤλθον καὶ ἐγὼ, κυττάξατε δὲν ἐπῆρα ἀκόμη τίποτε.

—Ἔγω πολλὰ σπουδαῖα νὰ σᾶς ἀνακοινώσω εἶπεν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ καθήμενος πλησίον του.

—Καὶ ἐγὼ ἔχω πολλὰς καλὰς εἰδήσεις.

—Ἐγὼ διασκεδαστικάς, ἀπήντησεν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ γελῶν.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἀρχίσῃς σὺ, διότι ὅσα θὰ σοῦ εἴπω ἐγὼ καίτοι εἶνε εὐχάριστα ἀπαιτοῦσιν ὅμως βαθεῖαν σκέψιν.

—Ἐν πρώτοις λοιπὸν σοῦ λέγω, ὅτι μόλις ἐγκατέλιπον τὸν Ἐξοχώτατον πρεσβευτήν μας.

Καὶ ὁ Μεχμὲτ πασᾶς διηγήθη διὰ μακρῶν

τὴν μετὰ τοῦ Μουνὴρ πασᾶ συνέντευξίν του.

—Τὸ διάβημα τοῦτο τοῦ πρεσβευτοῦ, ἀποδεικνύει τὴν ἀκρίβειαν τῶν πληροφοριῶν μου, ἀπήντησεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

—Πῶς τοῦτο;

—Ναί· ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διέρχεται κρίσιν, τὴν ὁποίαν τὸ Γιλδὶζ δὲν ἐνθυμεῖται ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν. Τὰ ἔχουν κυριολεκτικῶς χαμένα.

—Τί πληροφορίας ἔχεις περὶ αὐτοῦ;

—Ἔλαβον σήμερον τὴν πρωΐαν μίαν ἐπιστολὴν ἀπὸ τοὺς ἐπαναστατήσαντας ἐν Σκοπίοις φίλους μας. Ἔπρεπε νὰ ἀποστείλω τὴν ἐπιστολὴν εἰς Γενεύην καὶ δὲν τὴν ἔχω πλέον μαζῆ μου. Ἀλλὰ ἐνθυμοῦμαι τὸ περιεχόμενον. Ἐν πρώτοις ὅ,τι σοῦ εἶπεν ὁ Μουνὴρ εἶναι ἀληθέστατον.

—Δηλαδή;

—Ὅτι ὁ Σουλτάνος διέταξε νὰ συλληφθῶσιν ἑκατὸν πεντήκοντα ἀξιωματικοὶ καὶ νὰ μεταφερθῶσιν εἰς Κ)πολιν.

—Ἄλλ, εἶναι φρικῶδες αὐτό...Καὶ ἔλεγες ὅτι ἔχεις καλὰς εἰδήσεις.

—Ναί· ἡ διαταγὴ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διεβιβάσθη εἰς Θ)νίκην, ἀλλὰ δὲν ἐξετελέσθη.

—Ἐδραπέτευσαν οἱ ἀξιωματικοί;

—Τοὐναντίον ἔμειναν πάντες εἰς τὰς θέσεις των, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Χουσεὶν Χιλμῆ πασᾶς ἠναγάσθη νὰ ὑποβάλῃ τὴν παραίτησίν του,

προφασιζόμενος ὅτι ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ εὐθύνην τῆς διοικήσεως τῶν μακεδονικῶν βιλαετίων.

—Δὲν πρέπει ὁ Χουσεὶν Χιλμῆ νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν Θ)νίκην, διότι ἐξυπηρέτησε τόσον τοὺς σκοπούς μας.

—Καὶ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δὲν ἐδέχθη τὴν παραίτησίν του καὶ τὸν διέταξε νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν θέσιν του. Ταῦτα ὅμως ἐνέσπειραν τὸν τρόμον εἰς τὴν Αὐλὴν καὶ δὲν τολμῶσι πλέον νὰ καταφύγωσιν εἰς βίαια μέτρα. Ἐξ ἄλλου τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα ἔκαμε μεγάλας προόδους ἐν τῷ στρατῷ καὶ παρὰ τῷ λαῷ. Ὅλοι ζητοῦν τὸ Σύνταγμα. Ὁ φίλος μας Μεχμὲτ πασᾶς, ὅστις ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν μᾶς συνιστᾷ νὰ μὴ χάνωμεν οὔτε στιγμὴν καὶ νὰ ἐπωφεληθῶμεν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις δύναται ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην νὰ ψυχρανθῇ.

—Ἔχει πληρέστατα δίκαιον. Ποτὲ δὲν παρουσιάσθη καλλιτέρα εὐκαιρία πρὸς δρᾶσιν.

—Μὲ προσεκάλεσε νὰ μεταβῶ πρὸς συνάντησίν του· σκοπεύω νὰ ἀναχωρήσω αὔριον.

—Διὰ τίνος μέσου;... Γνωρίζεις ὅτι πρέπει νὰ λάβῃς προφυλάξεις .

—Θὰ μεταβῶ κατ' εὐθεῖαν εἰς Ἰταλίαν καὶ κατόπιν εἰς Μαυροβούνιον. Ἐκεῖθεν θὰ εἶναι εὔκολον νὰ συναντήσω τοὺς συντρόφους μας.

—Εἴθε νὰ ἐπιτύχωμεν χωρὶς νὰ χυθῇ πολὺ αἷμα ἀδελφικόν.

—Ἐὰν ἐνεργήσωμεν ταχέως καὶ ἐπιδεξίως θὰ

ἐπιτύχωμεν ἄνευ πολλῶν θυσιῶν. Ἀλλ' ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ περιμείνωμεν καὶ ἐκόντες ἄκοντες θὰ χύσωμεν αἷμα. Ὅλα τὰ ἔθνη, τὰ ἀπολαύοντα σήμερον ἐλευθερίας ὑπέστησαν παρομοίαν κρίσιν.

Οἱ δύο φίλοι ἐξηκολούθησαν οὕτω ἀνταλάσσοντες τὰς σκέψεις των καὶ εἶχεν ἤδη ἐπέλθει ἡ νὺξ ὅταν ἀπεχωρίσθησαν.

Ὁ Ἀζὴζ βέης, ὅστις ἡτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ κέντρον τῆς ἐπαναστάσεως ἦτο συνταγματάρχης ἀναγκασθεὶς πρὸ δύο ἐτῶν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Τουρκίαν. Χρηματίσας μαθητὴς τοῦ Σαὶν Σὺρ εἶχε συμπληρώσει τὰς σπουδάς του εἰς τὴν ἐν Παρισίοις στρατιωτικὴν ἀκαδημίαν.

Ἦτο εἷς ἐκ τῶν λαμπροτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ καὶ ἀπήλαυε μεγίστης ὑπολήψεως μεταξὺ τῶν συναδέλφων του. Ἡ φυγή του εἶχε προκαλέσει μεγάλην συγκίνησιν ἐν τῷ Γιλδίζ. Ὁ Σουλτάνος προσεπάθησε δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ πείσῃ αὐτὸν ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Τουρκίαν. Τοῦ ἔκαμε μάλιστα καὶ προτάσεις δελεαστικωτάτας, δηλ. τὸν βαθμὸν τοῦ στρατηγοῦ καὶ γάμον μετὰ μιᾶς τῶν θυγατέρων του. Ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς ἐπέμενεν ἀρνούμενος, δηλώσας εἰς τὸν Σουλτάνον, ὅτι θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὴν γενέθλιον μόνον τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ ἐβασίλευεν ἐν αὐτῇ ἡ ἐλευθερία.

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δὲ διαμένων ἀντὶ νὰ παραμένῃ ἄεργος, προσεπάθησεν ἐξαντλῶν ὅλην τὴν ἐνεργητικότητά του διὰ τὴν συνένωσιν τῶν διαφόρων

ἐπαναστατικῶν σωματείων, τὰ ὁποῖα εἰργάζοντο δι' ἴδιον ἕκαστον λογαριασμόν.

Ὁ Σουλτάνος ἐγνώριζε τὰς ἐνεργείας ταύτας τοῦ συνταγματάρχου. Ἐκ τῶν ἐν τῷ Γιλδὶζ ἀνακτόρων παρηκολούθει τὰς κινήσεις του. Ὁ Ἀζὴζ βέης ἐγνώριζε τοῦτο ἀλλὰ ἠδιαφόρει, καίτοι εἷς ἢ τρὶς ἐρράπισε δημοσίως τινας τῶν κατασκόπων, οἱ ὁποῖοι τὸν παρηκολούθουν.

Ἐξερχόμενος τοῦ καφενείου Λουφὲ ὁ Ἀζὴζ βέης εἰσῆλθεν εἰς ἓν ἐστιατόριον τῆς λεωφόρου Ἁγίου Μιχαὴλ καὶ ἀφοῦ ἐδείπνησεν εἰς αὐτό, διηυθύνθη κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ταξείμ, ὅπου κατώκει.

Μίαν ἐπαύριον λίαν ἐνωρὶς προσεκάλεσεν ἅμαξαν καὶ λαμβάνων μεθ' ἑαυτοῦ τὰς δύο βαλίτσας του διηυθύνθη πρὸς τὸν σταθμὸν τῆς Λυῶνος.

Εἶχε συμφωνήσει μετὰ τῶν φίλων του, ὅπως οὐδεὶς τὸν συνοδεύσῃ μέχρι τοῦ σταθμοῦ, ἵνα ἡ ἀναχώρησίς του γίνῃ ἀπαρατήρητος. Ἡ ὁλκὰς ἦτο ἤδη ἑτοίμη καὶ ὁ Ἀζὴζ βέης ἐγκατεστάθη εἰς μίαν τραχιάμαξαν πρώτης θέσεως.

Συγχρόνως μὲ αὐτὸν εἰσῆλθεν εἰς τὴν τραχιάμαξαν καὶ μία κυρία καλοενδεδυμένη καὶ μὲ τρόπους πολὺ ἀριστοκρατικούς.

— Ἰδοὺ μία εὐχάριστος συνταξειδιώτισσα, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἀζὴζ βέης. Ἀρκεῖ νὰ μὴ εἶνε ἀγρία. Τοὐναντίον ἡ νεαρὰ ταξειδιῶτις ἐφαίνετο πολὺ καταδεκτική. Μὲ τὴν πρώτην ἀφορμὴν συνῆψε συνομιλίαν μετὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ.

Πεπαιδευμένη καὶ πνευματώδης, ἡ νεαρὰ γυνὴ

κατέθελξε τὸν Τοῦρκον ἐπαναστατικὸν, ὅστις λησμονῶν πρὸς στιγμὴν τὰς σοβαρὰς ἀσχολίας του παρεδόθη εἰς τὰ θέλγητρα τῆς συνομιλίας.

Ὅταν ἡ ὁλκὴ εἰσῆλθεν εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Λυῶνος, ἔνθα ἐστάθμευεν ἐπὶ τεσσαράκοντα λεπτὰ, ὁ Ἀζὴζ βέης προσεκάλεσε μετὰ προθυμίας τὴν σύντροφόν του νὰ γευματίσωσι.

Ἡ κυρία ἀνένευσε διὰ κινήσεως τῆς κεφαλῆς, ὡς ἐὰν ἔλεγεν ὄχι. Ὁ Ἀζὴζ βέης ἐπέμεινε καὶ ἡ κυρία ὑπεχώρησε τέλος.

Τὸ γεῦμα, δροσιζόμενον καὶ διὰ ποτηρίων σαμπάνιας διεξήχθη εὐθυμότατον, ὅταν δὲ ὁ Ἀζὴζ βέης μετὰ τῆς κυρίας ἐπέστρεψαν εἰς τὸ διαμέρισμά του εἶχον γίνῃ πλέον καλοὶ φίλοι.

Ὁ Ἀζὴζ βέης ἐγνώριζε νῦν, ὅτι ἡ νεαρὰ ταξειδιῶτις ἦτο Γαλλὶς βαρώνη. Ὁ σύζυγός της εἶχεν ἀποθάνει πρό τινων ἐτῶν καὶ δὲν εἶχε καταλίπει τέκνα. Μετέβαινεν εἰς Νίκαιαν ἵνα διέλθῃ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν ἀπόκρεω.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ συστηθῇ καὶ αὐτός. Ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο φυγὰς πολιτικὸς καὶ συνταγματάρχης ἐν Τουρκίᾳ.

Ἡ βαρώνη ἡ ὁποία ἐφαίνετο ἐγκυκλοπαιδικώτατα μορφωμένη ἤρχισεν ὁμιλοῦσα περὶ πολιτικῆς, ἔκραξε δὲ ὠργισμένη ὅταν ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ·

— Ἐπιτρέψατέ μου, συνταγματάρχα, νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ὁ ἄρχων σας εἶνε ἕνα τέρας...

— Δὲν ἀντιλέγω, βαρώνη, ἀπήντησε γελῶν ὁ ὀξιωματικός.

— Ἔχω ἕνα ἐξάδελφον, ὁ ὁποῖος διεέμεινεν ἐπί τινα ἔτη ἐν Κων)πόλει ὡς γραμματεὺς τῆς πρεσβείας, διηγεῖται δὲ φρικώδη πράγματα περὶ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

— Καὶ ὅμως ὅσα σᾶς εἶπεν ὁ ἐξάδελφός σας εἶνε πολὺ κατώτερα τῆς ἀληθείας, ἀπήντησεν ὁ Ἀζὴζ βέης, ὅστις εὐχαριστεῖτο, διότι ἡ συνδιάλεξις ἐγίνετο ἐπὶ ἀντικειμένου οἰκείου πρὸς αὐτόν.

— Καὶ ὑπομένετε ἐπὶ τριάκοντα ἔτη νὰ σᾶς κυβερνᾷ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἔκραξεν ἡ βαρώνη, ἧς οἱ ὀφθαλμοὶ ἐλαμψαν.

— Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ κάμωμεν, Κυρία.

— Ὁμολογήσατε ἁπλούστατα, ὅτι στερεῖσθε νεύρων. Ἡμεῖς ἐν Γαλλίᾳ δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὑπομείνωμεν, ἐστείλαμεν εἰς τὴν γιλλοτίναν Λουδοβίκον τὸν ΙΣΤ΄ ὁ ὁποῖος ἦτο ἀληθὴς ἄγγελος παραβαλλόμενος πρὸς τὸν Χαμήτην σας.

Καὶ ὁμολογῶ, ὅτι πολὺ ἀδίκως μάλιστα. Ἐνῶ σεῖς; ὑποκύπτετε πρὸ τοῦ τέρατος.

— Καὶ ἐν τούτοις. Καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως ἠρχίσαμεν νὰ ἐξεγειρόμεθα.

— Ναί. Κάτι ἤκουσα. Γνωρίζω τὴν ἐπανάστασίν σας, εἶπεν ἡ βαρώνη μειδιῶσα εἰρωνικῶς. Ὁ ἐξάδελφός μου μοῦ ἀνέφερε περὶ τῆς δραστηριότητος τῶν Νεοτούρκων. Δεκάδες τινες ἀτόμων ἐξαπέτευσαν περίτρομοι ἐκ τῆς Κων)πόλεως καὶ καταφυγόντες εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Εὐρώπης περνοῦν ὡς ἐπαναστατικοί... ἐπαναστατικοὶ τῶν καφὲ-κονσέρ... Καὶ νομίζετε πῶς μ'

αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ καταλύσετε τὴν τυραννίαν ἐν τῇ χώρᾳ σας;

— Ἀλλὰ, κυρία, ἀπήντησεν ὁ Ἀζὴζ βέης, ὀλίγον πειραγμένος, βλέπω, ὅτι ἔχετε γνώμην μὴ ἀνταποκρινομένην καθόλου πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἐπανάστασίς μας εἶνε σοβαρωτέρα ἢ ὅσον ὑποθέτετε, πολὺ σοβαρωτέρα μάλιστα.

— Κρίνω ἐξ ὅσων ἤκουσα καὶ ἀνέγνωσα. Ἐὰν ἐπιτελέσατε μεγάλα κατορθώματα ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ σύμπαντος, τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι δὲν γίνεται κρυφὰ μία ἐπανάστασις ἐναντίον τοιούτου τυράννου.

— Ἀλλὰ καὶ ποῖος σᾶς εἶπεν, Κυρία, ὅτι ἐνεργοῦμεν κρυφά; Ἀγνοεῖτε λοιπὸν τὰ γεγονότα τῆς Μακεδονίας, τὰ ὁποῖα πληροῦσι τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων;

— Ναὶ τὴν ἐπανάστασιν ἀξιωματικῶν τινων;

— Ὄχι... τὴν ἐπανάστασιν ὁλοκλήρων συνταγμάτων, ἔκραξεν ὁ Ἀζὴζ βέης ἐξαντλήσας τὴν ὑπομονήν του.

— Καὶ τί ζητοῦν τὰ συντάγματα αὐτά;

— Πρὸς τὸ παρὸν τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ συντάγματος ἐν τῇ χώρᾳ μας. Τὰ λοιπὰ θὰ ἔλθουν κατόπιν.

— Ὥστε λοιπὸν εἶνε σοβαρὸν τὸ στρατιωτικὸν κίνημα;

— Φυσικά. Καὶ τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα διαδίδεται μετὰ τόσης ταχύτητος, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου ἴσως θὰ ἴδωμεν τὴν ταυτόχρονον ἐξέγερσιν ὁλοκλήρων σωμάτων στρατοῦ.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ζήτω ὁ ὀθωμανικὸς στρατός, ἔκραξεν ἡ βαρώνη. Τώρα πιστεύω εἰς τὴν ἐπιτυχίαν σας. Σᾶς ζητῶ συγγνώμην διὰ τοὺς προτέρους προσβλητικοὺς λόγους μου. Πιστεύσατε ὅμως, ὅτι προήρχοντο ἀπὸ τὴν εἰλικρινῆ συμπάθειαν, ἣν τρέφω πρὸς τὸ ἔργον σας.

— Εἶμαι βέβαιος περὶ αὐτοῦ, ἀπήντησεν ὁ στρατιωτικός.

Μετά τινα σιγὴν ἡ βαρώνη εἶπεν αἴφνης·

— Ἀλλ' ἀφοῦ οἱ συνάδελφοί σας ἀγωνίζονται εἰς τὰ Μακεδονικὰ πεδία, τί ζητεῖτε σεῖς ἐδῶ, ἀφοῦ φαίνεσθε τόσον θερμὸς λάτρης τῆς ἐλευθερίας; Ἐὰν ἐγὼ ἤμην σὰν κι' ἐσᾶς δὲν θὰ ἔχανον οὔτε στιγμὴν καὶ θὰ ἔτρεχον εἰς βοήθειαν τῶν συναδέλφων μου.

— Καὶ ποῖος σᾶς ἐβεβαίωσε, κυρία, ὅτι δὲν πηγαίνω ἐκεῖ;

— Ἀλλὰ ἡ ὁλκὴ αὐτὴ δὲν πηγαίνει πιστεύω εἰς τὴν Μακεδονίαν.

— Ὄχι, ἀλλὰ πηγαίνει εἰς Ἰταλίαν.

— Ἡ Μακεδονία δὲν εἶνε εἰς Ἰταλίαν.

— Ποιὸς ξέρει, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Βλέπω, κύριε, ὅτι θέλετε νὰ ἀστειευθῆτε μαζῆ μου, ἀπήντησεν ἡ νεαρὰ γυνὴ μειδιῶσα, καὶ μοῦ παρουσιάζεσθε ὡς ἥρως.

— Δὲν ἔχω τοιαύτην ἀξίωσιν. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε κανεὶς ἥρως διὰ νὰ φανῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα του.

— Ὥστε ὁμιλεῖτε σοβαρῶς; μεταβαίνετε εἰς τὴν Μακεδονίαν;

— Ναὶ, πηγαίνω νὰ συνεργασθῶ καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Τουρκίας.

— Διὰ τῆς Ἰταλίας... Εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν εἶμαι πολὺ δυνατὴ εἰς τὴν γεωγραφίαν, ὥστε δὲν ἐννοῶ καλῶς πόθεν θὰ φθάσετε ἐκεῖ.

— Καὶ ἐν τούτοις εἶνε ἁπλούστατον. Ἐκ τῆς Ἰταλίας θὰ διαπεραιωθῶ εἰς Μαυροβούνιον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀλβανίαν.

— Ἄ, ναὶ, ἔχετε δίκαιον. Πόσον εἶμαι ἀνόητη ποῦ δὲν ἐσκέφθην ἀμέσως πρᾶγμα τόσον ἁπλοῦν. Εἶμαι εὐτυχὴς λοιπὸν, διότι ἔκαμα τὴν γνωριμίαν ἑνὸς γενναίου καὶ εἰλικρινοῦς πατριώτου, εἶπεν ἡ νεαρὰ γυνή.

— Κ' ἐγὼ εἶμαι εὐτυχὴς, ποῦ ἐγνώρισα μίαν ὡραίαν Γαλλίδα συμπαθοῦσαν πρὸς τὸ ἔργον τῆς τουρκικῆς ἀναγεννήσεως.

— Συμπαθῶ πρὸς ὅλα τὰ ὡραῖα ἔργα, ἀπήντησεν ἡ βαρώνη προσηλοῦσα τοὺς ὡραίους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ συνταγματάρχου, σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ πιστεύσετε, ὅτι ἡ μεγαλειτέρα μου ἐπιθυμία αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶνε νὰ σᾶς συνοδεύσω νὰ μεταβῶ μαζῆ σας εἰς τὰ ὄρη καὶ νὰ πολεμήσω παρὰ τὸ πλευρόν σας διὰ τὴν ἐλευθερίαν.

— Ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται νὰ πραγματοποιήσητε τὸ ὄνειρόν σας, ἀπήντησεν ὁ Ἀζὴζ βέης γελῶν. Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ σᾶς ὁδηγήσω ἀσφαλῶς μέχρι τοῦ μέρους εἰς τὸ ὁποῖον εἶνε ἐστρατοπεδευμένον τὸ μαχόμενον σύνταγμά μας.

— Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ζήσῃ ἐκεῖ μόνη της μία γυνή;

— Ἐν πρώτοις δὲν θὰ εἶσθε μόνη, ὑπάρχουν καὶ γυναῖκες μεταξὺ ἡμῶν ἀληθεῖς ἡρωΐδες καὶ χρεωστοῦμεν μάλιστα πολλὰ εἰς αὐτάς.

Αἰτήσει τῆς βαρώνης ὁ Ἀζὴζ βέης διηγήθη λεπτομερῶς πᾶν ὅ,τι ἐγνώριζε περὶ τῆς Σαλιχᾶς Χανοὺμ καὶ τῶν φίλων αὐτῆς. Ἡ ἱστορία του ἐνεθουσίασε μεγάλως τὴν βαρώνην καὶ ἡ συνδιάλεξις ἐξηκολούθησεν οὕτω ἐπὶ πολλὰς ὥρας.

Ἐνόμιζε κανεὶς, ὅτι ἡ ὡραία κυρία εἶχε πράγματι ἀκατανίκητον ζῆλον νὰ συνοδεύσῃ τὸν συνταγματάρχην εἰς τὰς μελλούσας ἐν Μακεδονίᾳ περιπετείας του. Μόνον ὁ φόβος μήπως συλληφθῇ ἀνέστελλε τὸν ζῆλόν της.

— Καὶ ἐὰν πέσωμεν εἰς χεῖρας τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ; ἠρώτησεν αὕτη ἀνήσυχος.

— Δύνασθε νὰ μείνετε ἥσυχος εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Θὰ μεταχειρισθῶμεν ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα διὰ νὰ σᾶς ἐξασφαλίσωμεν.

— Εἶνε ἀληθές. Ἂς ἴδωμεν. Ποῖα εἶνε αὐτά.

— Ἐν πρώτοις δύο φίλοι μου θὰ μὲ περιμένωσιν εἰς Κεττίγνην, πρωτεύουσαν τοῦ Μαυροβουνίου. Οἱ φίλοι μας θὰ συνοδεύωνται ἀπὸ δέκα ἄνδρας ὡπλισμένους μέχρις ὀδόντων. Οὕτω θὰ μεταβῶμεν μέχρι τῶν τουρκικῶν συνόρων, ὅπου ἄλλος ὅμιλος ἐνόπλων θὰ ἔλθῃ εἰς συνάντησίν μας.

—Δὲν ὑπάρχουν Τοῦρκοι φρουροὶ εἰς τὰ σύνορα;

— Βεβαίως. Ἀλλὰ ἐξησφαλίσθημεν ἀπὸ αὐτῶν.

— Πῶς;

— Ὁ διοικῶν αὐτοὺς ἀξιωματικὸς ἀνήκει εἰς τὸ κομιτᾶτόν μας.

— Τότε ὅλα εἶνε ἐν τάξει, ἀνέκραξεν ἡ νεαρὰ βαρώνη. Εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος.

— Ὥστε λοιπὸν θὰ ἔλθετε μαζῆ μας; ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης γελῶν.

— Ἐὰν ὄχι αὐτοπροσώπως πάντως ὅμως διὰ τῆς σκέψεως θὰ σᾶς παρακολουθῶ καὶ θὰ εὔχομαι ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ὅπλων σας. Ὅταν δὲ ἐπιτύχητε καὶ ἐγκαθιδρύτητε τὸ σύνταγμα ἐν τῇ χώρᾳ σας θὰ ἔλθω μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ σᾶς συγχαίρω τὴν χεῖρα.

Περὶ τὴν 10ην ἑσπερινὴν ἡ ὁλκὰς ἔφθασεν εἰς Μασσαλίαν. Ἐκεῖθεν ἔπρεπε νὰ ἐπιβῶσι τῆς διὰ Νίκαιαν ὁλκῆς. Εἶχον καιρὸν δύο ὡρῶν. Ὁ ἀξιωματικὸς προσεκάλεσε καὶ πάλιν τὴν βαρώνην νὰ δειπνήσωσιν ἐν τῷ κυλικείῳ τοῦ σταθμοῦ.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἡ βαρώνη ἀπεσύρθη διὰ νὰ γράψῃ μίαν ἐπιστολὴν εἰς τὴν μητέρα της, ἐνῷ ὁ ἀξιωματικὸς μετέβη νὰ κάμῃ ἕνα γῦρον εἰς τὴν προκυμαίαν καὶ νὰ καπνίσῃ ἕνα σιγαρέτον.

Ὅταν ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως ἔφθασεν οἱ δύο φίλοι συνηντήθησαν καὶ πάλιν ἐν τῇ τροχιαμάξῃ.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Μουνὴρ βέης ἀπέστελλεν εἰς τὸν Ἀβδοὺλ Χαμὴτ συνθηματικὸν τηλεγράφημα, δι' οὗ τῷ ἀνήγγειλε τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀζῆζ βέη καὶ τὴν πρόθεσίν του ὅπως μεταβῇ νὰ πολεμήσῃ κατ' αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Συγχρόνως δὲ διέγραφε καὶ τὸ δρομολόγιον, ὅπερ θὰ ἠκολούθει ὁ ἀξιωματικὸς διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἀλβανίαν, ἐν τέλει δὲ ἀνήγγελλεν ὅτι ὁ ἀξιωματικός, ὁ ἐπιφορτισμένος τὴν ἐπίβλεψιν τῶν συνόρων, ἦτο μέλος τοῦ νεοτουρκικοῦ κομιτάτου.

Ἡ βαρώνη ἦτο ἁπλούστατα κατάσκοπος τοῦ Μουνὴρ πασᾶ, ὑπὸ τὴν πρόφασιν δὲ ὅτι θὰ γράψῃ εἰς τὴν μητέρα της ἔγραψεν εἰς τὸν πρεσβευτὴν καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτὸν τὰ τῆς συνεντεύξεώς του μετὰ τοῦ Ἀζῆ βέη.

—0—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ὁ Χαμὴτ συνωμοτῶν

Ὅταν τὸ συνθηματικὸν τηλεγράφημα τοῦ Μουνὴρ πασᾶ ἔφθασεν εἰς τὸ Γιλδίζ, εὗρε τὰ ἀνάκτορα ἐν ἀναστατώσει.

Ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἔζη ἐν διαρκεῖ ὑπερδιεγέρσει καὶ οὗτοι δὲ οἱ μᾶλλον προσκείμενοι πρὸς αὐτὸν αὐλικοὶ τὸν ἐπλησίαζον μὲ φόβον. Ὁ τύραννος ἐμαίνετο βλέπων καταρρέουσαν τὴν ἰσχύν του. Ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν εἶχε συνειθίσει εἰς ἀπόλυτον ἄνευ ἐλέγχου ἐξουσίαν, πρώτην φορὰν δὲ νῦν ἔβλεπε τὰς διαταγάς του μὴ ἐκτελουμένας ἐντελῶς.

Τὰ ἐγκλήματα, ἅτινα ἐσχεδίαζε κατὰ τῶν ἐν τῇ Εὐρωπ. Τουρκίᾳ ἀξιωματικῶν του, δὲν κατωρθώθη νὰ ἐκτελεσθῶσιν. Οὔτε εἷς ἀξιωματικὸς συνελήφθη. Ἐς ὅλα τὰ ἐπείγοντα τηλεγραφήματα τοῦ Χαμὴτ ὁ Χουσεὶν Χιλμῆ ἀπήντα.

«Μετὰ μεγάλης λύπης μου ἀναγγέλλω εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα ὅτι στεροῦμαι τῆς ἀναγκαίας δυνάμεως πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν Της καὶ

δὲν μοὶ ἀπομένει παρὰ νὰ καταθέσω ταπεινῶς εἰς τοὺς πόδας τοῦ Θρόνου τὴν παραίτησίν μου».

Ἀλλ' ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐξηκολούθει ἀρνούμενος τὴν παραίτησιν τοῦ Χιλμῆ πασᾶ, καίτοι ἐξηκολούθει νὰ τὸν ὑβρίζῃ κατὰ τὸν χυδαιότερον τρόπον.

Καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς οἱ ἀξιωματικοὶ ἀφίνοντο ἐλεύθεροι, ἐξ ἄλλου τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα ἐξηπλοῦτο κατὰ τρόπον λίαν ἀνησυχητικόν. Παντοῦ ἐγενικεύετο ἡ ἀπαίτησις· «Θέλομεν Σύνταγμα.

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ἕως τώρα εἶχον μείνει πστοὶ εἰς τὸν Χαμήτ, ἤρξαντο ἐπαναστοῦντες.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ὠργισμένος ὢν κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν, εἶχε καταδικάσει εἰς ἀσιτείαν οὕτως εἰπεῖν τὰ ἐν τῇ Εὐρωπ. Τουρκίᾳ συντάγματα. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπέφερεν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Οἱ στρατιῶται συνηνώθησαν μὲ τοὺς ἀξιωματικούς των καὶ ἤρξαντο ἐπαναστατοῦντες καὶ αὐτοὶ κατὰ τοῦ Σουλτάνου, εἰς ὃν ἀπέδιδον τὰ δεινά των.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀνεγίνωσκε τὰς περὶ τούτου ἀνησυχητικὰς ἐκθέσεις τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Μοναστηρίῳ κατασκόπων του, ὅτε εἰσῆλθε παρ' αὐτῷ ὁ εὐνοούμενος γραμματεύς του καὶ τοῦ ἐνεχείρισε τὸ τηλεγράφημα τοῦ Μουνήρ.

—Σοβαρωτάτη εἴδησις, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ αὐλικός, ὑποκλινόμενος μετὰ σεβασμοῦ.

—Καλὴ ἢ κακή; ἠρώτησεν ὁ σύρσυρος ὑψῶν τὴν κεφαλήν.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐδίστασεν ἐπὶ στιγμήν· ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Χαμὴτ εἶπεν αὐστηρῶς·

—Διάβασέ το λοιπόν.

Ὁ γραμματεὺς ἀνέγνωσε τὸ τηλεγράφημα, ὅπερ γνωρίζουσιν ἤδη οἱ ἀναγνῶσταί μας.

—Καὶ τί: εἶναι καλὴ εἴδησις αὐτή; ἔκραξεν ὁ Σουλτάνος ἐκτὸς ἑαυτοῦ.

—Μεγαλειότατε, ἐγὼ τὴν θεωρῶ καλήν, διότι γνωρίζοντες ἐπακριβῶς ὅλας τὰς λεπτομερείας, θὰ συλλάβωμεν εὐχερέστατα τὸν Ἀζὴζ βέην.

—Πῶς;

—Ἀλλάσσοντες ἀμέσως τοὺς ἀξωματικοὺς τῶν συνόρων καὶ διορίζοντες ἄλλους, πιστοὺς εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα.

—Καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη πιστοί;ἔκραξεν ὁΧαμήτ, τρέμων ἐξ ὀργῆς.

—Μεγαλειότατε, ἔχετε ἀκόμη πολλοὺς ἀξιωματικοὺς πιστούς....

—Ναί· ἴσως ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅσους συνδέει πρὸς ἐμὲ τὸ συμφέρον....καὶ ἴσως στραφῶσιν ὅλοι κατ' ἐμοῦ, ὅταν παύσῃ τὸ συμφέρον καὶ τὰ χρήματα.

—Πολὺ καλά, Μεγαλειότατε. Στέλλομεν λοιπὸν ἐκεῖ κάτω ἀξιωματικοὺς ἐκ τῆς πρωτευούσης.

—Ἀλλὰ διατί νὰ κάμωμεν τόσους κόπους διὰ τὸν Ἀζὴζ αὐτόν; ἕνας περισσότερον ἢ ἕνας ὀλιγώτερον δὲν σημαίνει τίποτε. Πρέπει τὸ κακὸν νὰ ἐξοντωθῇ ἀπὸ τὴν ρίζαν του, πρέπει νὰ εὑρεθῇ τρόπος, δι' οὗ νὰ ἐκμηδενισθῶσιν οἱ ἐπαναστάται ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται.

—Ἐσκέφθην νυχθημερόν, Μεγαλειότατε, ἀλ-

λὰ δυστυχῶς δὲν κατώρθωσα νὰ εὕρω κανένα τρόπον, εἶπεν ὁ Ἰζζὲτ τεταραγμένος.

—Ὥστε λοιπὸν ἔτσι; εἶπεν εἰρωνικῶς ὁ Χαμήτ, ὑπεβλήθης εἰς τόσους κόπους καὶ δὲν κατώρθωσες νὰ εὕρῃς τίποτε; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐγὼ εἶμαι τυχηρότερος ἀπὸ ἐσένα, διότι ἐγὼ εὗρον τρόπον.

—Τοῦτο δὲν μὲ ἐκπλήττει, Μεγαλειότατε, διότι ὅσα γνωρίζω ἐγὼ εἶναι μηδὲν ἀπέναντι τῆς Ὑμετέρας ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀπείρου νοημοσύνης τῆς Υ. Μεγαλειότητος.

—Ναί, ἕνα τρόπον, τὸν ὁποῖον νομίζω μοναδικόν, διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ λογικά των τοὺς ἐπαναστάτας καὶ νὰ σωφρονίσῃ παραδειγματικῶς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τοὺς μιμηθῶσι.

—Θὰ καταδεχθῇ ἡ Υ. Μ. νὰ μοῦ καταστήσῃ γνωστὸν τὸν τρόπον τοῦτον;

—Ἀφοῦ οἱ στρατιῶταί μου τῆς Ρούμελης δὲν θέλουν νὰ βαδίσουν κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν θὰ ἀποστείλω κατ' αὐτῶν τὰ ἀσιατικά συντάγματά μου καὶ τοιουτοτρόπως θὰ τοὺς τιμωρήσω. Τί φρονεῖς περὶ αὐτοῦ;

—Ἀναμφιβόλως εἶναι ἀπόφασις λογικωτάτη. Ἀλλὰ φρονεῖ ἡ Υ. Μ. ὅτι ἐπέστη ἡ κατάλληλος στιγμὴ πρὸς προσφυγὴν εἰς παρόμοια μέσα;

—Πῶς μὲ συμβουλεύεις λοιπὸν νὰ ἀφήσω τὰ πράγματα ὡς ἔχουν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ διάδοσις τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος καὶ νὰ μείνῃ κατόπιν δυνατὴ ἡ καταστολή του;

—Η Υ. Μ. ἔχει πληρέστατα δίκαιον πρέπει

ἀμέσως νὰ παραδειγματισθῶσιν οἱ ἐπαναστάται, ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ ὁ Ἰζζὲτ πασᾶς, βλέπων ὅτι ἡ παρατήρησίς του δὲν ἤρεσεν.

—Ἀλλὰ πρὶν ἢ καταφύγωμεν εἰς τὸ ἔσχατον τοῦτο μέσον, ὑπάρχει ἕτερος τρόπος, ὅστις θὰ καταστήσῃ περιττὸν τὸν πρῶτον.

Ὁ αὐλικὸς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ λεπτομερείας καὶ ἀφῆκε τὸν Χαμὴτ νὰ ὁμιλήσῃ.

—Πρέπει νὰ συντρίψωμεν τοὺς ἀθλίους αὐτοὺς μὲ τὰ ἴδια μέσα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται αὐτοὶ ἐναντίον μας.

—Πολὺ ὀρθόν, ἀπήντησεν ὁ εὐνοούμενος γραμματεύς, μὴ γνωρίζων ποῦ θὰ κατέληγεν ὁ Σουλτάνος κατόπιν τοῦ προλόγου αὐτοῦ.

—Ἀφοῦ αὐτοὶ συνωμοτοῦσιν ἐναντίον μας ὑπούλως, συνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ κάμωμεν τὸ ἴδιον ἐναντίον αὐτῶν.

—Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ Ἰζζὲτ πασᾶς, ὅστις ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐννοῇ.

—Τὸ ἐγχειρίδιον καὶ τὸ δηλητήριον χρησιμοποιούμενα ἐπιδεξίως θὰ κατισχύσουν τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τῶν κακοβούλων.

—Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐξ ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Υ. Μ. πολλοὶ θὰ ἀναλάβουν εὐχαρίστως τὴν ἀποστολὴν ταύτην.

—Βεβαίως, ἀφοῦ μάλιστα καὶ μεγάλαι ἀμοιβαὶ θὰ ἀποζημιώσουν αὐτοὺς διὰ τοὺς κόπους των.

—Εἴθε ἡ Υ. Μ. νὰ εἶχε καταφύγει ἐνωρίτερον εἰς τὸ θαυμάσιον τοῦτο μέσον. Ἴσως τοῦτο θὰ ἦτο λίαν τελεσφόρον

—Μέχρι τοῦδε δὲν ἐγνωρίζομεν μετὰ θετικότητος τοὺς ἐχθρούς μας. Ἀλλὰ τώρα ὅτε ἀπέβαλον τὸ προσωπεῖον καὶ ἐνεργοῦσιν ἀπροκαλύπτως γνωρίζομεν μὲ ποίους ἔχομεν νὰ κάμωμεν καὶ κατὰ συνέπειαν δυνάμεθα νὰ διευθύνωμεν ἀσφαλῶς τὰ πράγματα ἡμῶν.

—Ἐλπίζω ὅτι διὰ τοῦ τρόπου, ὃν προτείνει ἡ Υ. Μ. ὅταν ἐξοντωθῶσιν δέκα ἐκ τῶν κυριωτέρων ἐπαναστατῶν, τὸ κίνημά των θὰ καταπνιγῇ.

—Αὐτὸ φρονῶ καὶ ἐγώ. Διὰ νὰ ἀρχίσωμεν προετοίμασα ἤδη καὶ ἕνα κατάλογον. Πρῶτα, πρῶτα πρέπει νὰ ἐξοντωθῶσιν ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ καὶ ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι οὗτοι εἶναι οἱ κυριώτεροι ὑποκινηταί. Κατόπιν τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον θὰ ἐξοντώσωμεν τὸν Σαῆ, Ἀρὴφ, Νουρῆ καὶ λοιπούς.

— Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν Ἀζιὲζ βέην, ὅστις πηγαίνει νὰ τοὺς συναντήσῃ, τί θὰ γίνῃ περὶ αὐτοῦ;

— Θὰ λάβωμεν καὶ δι' αὐτὸν τὰ μέτρα μας.

— Ἀλλὰ πῶς θὰ κατωρθωθῇ, Μεγαλειότατε, ὅπως οἱ πιστοὶ πρὸς ἡμᾶς ἀξιωματικοὶ πλησιάσουν ἀκινδύνως τὸν Μεχμὲτ Ζιᾶ καὶ τὴν Σαλιχᾶ χανοὺμ, ἀφοῦ οἱ τελευταῖοι οὗτοι εὑρίσκονται εἰς τὰ ἔρη περιστοιχούμενοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους των.

— Ἁπλούστατα. ἀξιωματικοί τινες ἐκ τῶν ἰδικῶν μας θὰ παρουσιασθῶσιν ὡς ἐπαναστατικοὶ καὶ θὰ συνενωθῶσι πρὸς αὐτούς. Θὰ κερδήσουν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἐν στιγμῇ καταλλήλῳ θὰ κάμουν τὴν δουλειάν των.

— Διὰ τῶν ὅπλων;

— Ὄχι... τὸ ὅπλον κάμνει πολὺ θόρυβον. Τὸ δηλητήριον εἶνε ἀσφαλέστερον.

— Αὐτὸ θὰ συνεβούλευον καὶ ἐγώ...

— Ἔχω εἰς τὴν διάθεσίν μου δηλητήρια τὰ ὁποῖα ἐπενεργοῦσι ταχέως.

Ὁ Σουλτάνος δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ κάμῃ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτήν. Ὁ γραμματεύς του ἐγνώριζεν ἀπὸ πολλοῦ τὰ μέσα, ἅτινα ἐκέκτητο ὁ κύριός του διὰ νὰ ἐξαφανίζῃ ἀθορύβως, τοὺς ἔχοντας τὴν δυστυχίαν νὰ περιπίπτωσιν εἰς τὴν δυσμένειάν του.

Ἡ συνδιάλεξις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ πολὺ οὕτω καὶ ὁ Σουλτάνος ἐξήγησε λεπτομερῶς πρὸς τὸν αὐλικόν του τὸ σχέδιόν του.

Τὴν ἐπαύριον λίαν ἐνωρὶς, δύο ἀξιωματικοὶ, εἷς λοχαγὸς καὶ εἷς συνταγματάρχης τῆς φρουρᾶς τοῦ Γιλδὶζ, θὰ προσεποιοῦντο, ὅτι φυγαδεύονται. Ὁ Σουλτάνος θὰ ἔστελλε πανταχοῦ διαταγὰς διὰ τὴν σύλληψίν των, ἰδίᾳ ἐν Θ)νίκῃ, ἀλλ' αὕτη δὲν θὰ καθίστατο κατορθωτή.

Οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι θὰ μετέβαινον πλησίον τῶν ἐπαναστατικῶν καὶ θὰ ἐζήτουν τὴν συνδρομήν των κατὰ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Ἐκτὸς τούτου δύο Κιρκάσιοι καὶ δύο Ἀλβανοὶ, ἐκλεγόμενοι μεταξὺ τῶν πιστοτέρων ὑπηρετῶν τοῦ Χαμὴτ, θὰ μετέβαινον εἰς Θ)νίκην, ἵνα ἐξοντώσωσι διὰ τοῦ ἐγχειριδίου ἢ διὰ τοῦ πολυκρότου τινὰς ἐκ τῶν κυριωτέρων ἐπαναστατικῶν.

— Ὅταν ἐξοντώσωμεν τινας ἐκ τῶν ἀρχηγῶν ἡ ἐπαναστατικὴ ὁρμὴ θὰ ἐλαττωθῇ, ἐβεβαίωσεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Ἐὰν δὲ καὶ ὁ τελευταῖος αὐτὸς

τρόπος δὲν ἐπιτύχῃ, τότε θὰ καταφύγωμεν εἰς τὸ ἔσχατον καὶ μεγάλον μέσον. Θὰ προσκαλέσωμεν δηλαδὴ τὰ πιστὰ ἀσιατικὰ τάγματα.

Μὲ τὸν ἕνα τρόπον ἢ μὲ τὸν ἄλλον πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν μέσην τὸ κίνημα αὐτό.

— Τώρα, Μεγαλειότατε, ὅτε ἐκανονίσθη τὸ σωματεῖον τοῦτο, ποῖαι εἶνε αἱ διαταγαί σας διὰ τὸν Ἀζὴζ βέην; ἠρώτησεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, βλέπων, ὅτι ὁ Σουλτάνος εἶχε λησμονήσει τὸν τελευταῖον τοῦτον;

— Νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀμέσως ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, διέταξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ Σουλτάνου.

Ὅταν οὗτος ἀπέμεινε μόνος ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου ἓν μικρὸν ὑπόμνημα ἐσημείωσε γραμμάς τινας ἐν αὐτῷ, κατόπιν ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς ἕδρας του καὶ παρεδόθη εἰς σκέψεις.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ ὑπουργὸς ἔφθασεν εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ παρουσιάσθη ἀμέσως εἰς τὸν Χαμήτ.

— Τί νέα μᾶς φέρεις ἀπὸ τὸν πιστόν μας στρατὸν τῆς Θ)νίκης; ἠρώτησεν ὁ τύραννος αὐστηρῶς καὶ δηκτικῶς συνάμα.

— Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, δὲν ἔγω νεωτέρας εἰδήσεις, ἀλλὰ φρονῶ, ὅτι ἡ κατάστασις ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε σοβαρά.

— Μήπως καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται προσεχώρησαν εἰς τοὺς ἐπαναστατικούς;

— Ὄχι, ἢ μᾶλλον δὲν γνωρίζω. Ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα εἶνε πολὺ ἀνησυχητικόν. Θὰ ἔπρεπε νὰ μεταθέσωμεν ὁλόκληρα συντάγματα, ἀλλὰ τοῦτο δυστιχῶς δὲν εἶνε δυνατὸν, εἶπεν ὁ ὑπουργός.

— Διατὶ δὲν εἶνε δυνατόν;

— Ἐν πρώτοις ὑπάρχουν πολλαὶ δυσχέρειαι προερχόμεναι ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἔπειτα φοβοῦμαι μήπως, ἂν προστρέξωμεν εἰς τὸ μέσον τοῦτο τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα λάβῃ μεγαλειτέρας διαστάσεις.

— Εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκονται τὰ στρατεύματα τῶν μαυροβουνιωτικῶν συνόρων; ἠρώτησεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ παρατηρῶν τὸν ὑπουργόν του κατὰ πρόσωπον.

Ὁ ὑπουργὸς ἀντελήφθη, ὅτι ὁ Κύριός του ὑπαινίσσετο κάτι, ἀλλὰ τὸ κάτι αὐτὸ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ.

— Δὲν ἔχομεν παράπονα, ἀπὸ ἐκεῖ, ἀπήντησε διστάζων ὁ ὑπουργός.

— Εἶσαι βέβαιος διὰ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν ἀξιωματικῶν; εἶπεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

— Ἄχρι τοῦδε δὲν ἔδωσαν ὑπονοίας.

— Ποῖος εἶνε ἐπὶ κεφαλῆς των;

— Ὁ συνταγματάρχης Χασὰν βέης. Κιρκάσιος ἀπόφοιτος τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς. Καίτοι εἶνε πολὺ νέος ἀκόμη ἐπροβιβάσθη πολὺ ταχέως χάρις εἰς τὴν εὔνοιαν τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος, εἶπεν ὁ ὑπουργός.

— Πῶς; ἀνέκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἔκπληκτος. Πῶς δὲν γνωρίζω τίποτε περὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ αὐτοῦ ἐγώ;

— Ναί. Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Φαίνεται, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἐ-

λησμόνησεν. Ἡ ἀδελφή του εἶνε εἰς τὸ χορέμιον, ἐσχάτως δὲ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης διέταξε νὰ τὸν προβιβάσωμεν εἰς συνταγματάρχην.

— Ναί. Ναί. Τώρα ἐνθυμοῦμαι, ἀπήντησεν ὁ τύραννος, γνωρίζω τώρα ποῖος εἶνε.

Πράγματι δὲ ὁ Κιρκάσιος Χασὰν βέης ἀποφοιτήσας τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς μὲ τὸν βαθμὸν ὑπολοχαγοῦ, προύβιβάζετο πολὺ ταχέως χάρις εἰς τὴν ἐπιρροὴν, ἣν ἐξήσκει ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου ἡ θαυμασίας ὡραιότητος ἀδελφή του.

Ὅταν ὁ Σουλτάνος ἔμαθεν, ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ἀζὶζ βέης ὑπελόγιζεν, ἵνα εἰσέλθῃ ἀκινδύνως εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἦτο ὁ Χασὰν βέης ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του σφιγγομένην. Ἐγνώριζεν ὅτι ἡ περικαλλὴς Κιρκασία ἐλάτρευε τὸν ἀδελφόν της, ὅστις ἦτο τὸ μόνον μέλος τῆς οἰκογενείας της, διότι ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ της, εἶχον ἀποθάνῃ πρὸ πολλοῦ.

Ὁ Σουλτάνος παρέμεινεν ἐπὶ στιγμὴν σιωπηλὸς καὶ σκεπτικὸς, ἐνῷ ὁ ὑπουργὸς προσεπάθει νὰ μαντεύσῃ τὰς σκέψεις, αἵτινες ἀπησχόλουν τὸν κύριόν του.

— Ἄκουσε, εἶπεν αἴφνης ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ, τηλεγράφησε ἀμέσως εἰς τὸν Χασὰν βέην, νὰ ἐκκινήσῃ αὐτοστιγμεὶ ὅπως ἔλθῃ ἐδῶ. Εἰπέ του μάλιστα, ὅτι ἡ ἀδελφή του ἀσθενεῖ σοβαρῶς καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἴδῃ.

— Αἱ διαταγαὶ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος θὰ ἐκτελεσθῶσιν αὐτοστιγμεὶ, ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν.

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ διορίσωμεν ἕνα ἄλλον εἰς τὴν θέσιν τοῦ Χασὰν βέη, παρετήρησεν ὁ ὑπουργός.

— Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε δύσκολον ἔχομεν καιρὸν νὰ φροντίσωμεν περὶ αὐτοῦ.

— Τοὐναντίον, ἀπήντησεν ὁ Χαμὴτ, δὲν πρέπει νὰ χάσωμεν οὔτε στιγμήν. Πρέπει νὰ στείλωμεν ἕνα ἀξιωματικὸν ἀνωτέρου βαθμοῦ, ἕνα ἀντιστράτηγον ἢ τοὐλάχιστον ἕνα ὑποστράτηγον, ἐννοεῖς; ἕνα ἄνδρα πεπειραμένον, ἕνα ἀξιωματικὸν δεδοκιμασμένης ἀφοσιώσεως, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δώσωμεν πληρεξουσιότητα νὰ μεταθέσῃ ὅλους τοὺς ὑπόπτους ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἀξιωματικοὺς καὶ νὰ διορίσῃ ἄλλους πιστούς. Ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ γίνουν ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν... διότι μᾶς ἀπειλεῖ μέγας κίνδυνος ἀπὸ τὰ μαυροβουνιωτικὰ σύνορα, εἶπεν ὁ Χαμήτ.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι ἀνεστάτωσαν τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν.

— Μᾶς ἀπειλεῖ κίνδυνος; ἔκραξε. Πῶς θὰ ἔχωμεν πόλεμον μετὰ τοῦ Μαυροβουνίου;

— Ἂν ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ ἦτο τόσον σπουδαῖον.

Πρόκειται διὰ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα.

— Μεγαλειότατε, σᾶς ἱκετεύω, εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ διαφωτίσητε, διότι διαβεβαιῶ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ὅτι ἀγνοῶ ἐντελῶς περὶ τίνος πρόκειται, εἶπεν ὁ ὑπουργός.

— Ναὶ, τὸ γνωρίζω ἐγώ. Δυστυχῶς κανένας ἀπὸ σᾶς δὲν ξεύρει τίποτε, ἔκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ

Χαμήτ. Ἐγὼ πρέπει νὰ σᾶς τὰ μαθαίνω ὅλα ἐνῷ σεῖς κοιμᾶσθε.

— Μεγαλειότατε, ἀγρυπνοῦμεν νυκτὸς καὶ ἡμέρας διὰ τὴν πολύτιμον ὕπαρξίν σας.

— Ἂς μὴ χάνωμεν τὸν καιρὸν εἰς ἀνωφελεῖς λόγους. Ἰδοὺ τὰ γεγονότα.

Καὶ ἔτεινε πρὸς τὸν ὑπουργόν του, τὸ συνθηματικὸν τηλεγράφημα, ὅπερ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς εἶχεν ἀφίσῃ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ὁ ὑπουργὸς διέτρεξεν ἐπανειλλημμένως τὸ τηλεγράφημα μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ κατόπιν τὸ ἀπέθεσεν εἰς τὴν θέσιν του.

— Θὰ παρακαλέσω τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα, εἶπε, νὰ μοῦ παραχωρήσῃ ὀλίγα λεπτὰ καιρὸν διὰ νὰ προετοιμάσω κατάλογον τῶν ἀξιωματικῶν τῶν δυναμένων νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ἀποστολήν, δι' ἧς ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης εὐαρεστεῖται νὰ τοὺς ἐπιφορτίσῃ. Τὸν κατάλογον αὐτὸν θὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἕνα ὄνομα.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ παρεχώρησεν εἰς τὸν ὑπουργόν του τὴν ζητηθεῖσαν προθεσμίαν. Ὁ ὑπουργὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Γιλδὶζ ἐν μεγάλῃ ἀνησυχίᾳ. Τὸ ἐπαναστατικὸν πνεῦμα, ὅπερ ἀπό τινος ἐπεκράτει ἐν τῷ στρατῷ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας τὸν ἀνησύχει μεγάλως. Προησθάνετο τὴν μοιραίαν ἔκρηξιν τῆς θυέλλης.

Ἐγνώριζεν ὡσαύτως μέχρι ποίου σημείου ἦτο μισητὸς μεταξὺ τῶν ἐπαναστατικῶν καὶ ἐπομένως ποία τιμωρία τὸν ἀνέμενε.

Ἐξ ἄλλου ὁ Σουλτάνος, ὅταν ἐπέμεινε μόνος κατελήφθη ὑπὸ μεγάλης ἀγωνίας.

Ἀπό τινος χρόνου ἀκατανίκητον πάθος τὸν ἔριπτεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Κιρκασίας, ἧς τὰ βέλγητρα τὸν εἶχον τόσον σαγηνεύσῃ, ὥστε αἱ λοιπαὶ γυναῖκες τοῦ χαρεμίου του ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχον δι' αὐτόν.

Καὶ τώρα ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τοῦ ἀντικειμένου τῆς λατρείας της καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸ μόνον ὄν, τὸ ὁποῖον ἡ νεαρὰ ἐκείνη ὕπαρξις ἐλάτρευεν ἔτι.

— Καὶ ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀφήσω τὸν ἄθλιον αὐτὸν Χασὰν χωρὶς νὰ τὸν τιμωρήσω παραδειγματικῶς. Ἄλλως τοῦτο θὰ εἶνε δι' αὐτὸν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ἐνθάρρυνσις ὅπως ἐξακολουθήσουν συνωμοτοῦντες ἐναντίον μου. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν τιμωρήσω τὸν ἄθλιον αὐτὸν, θὰ αἱματωθῇ ἡ καρδία τῆς Μπελκίς. Καὶ ἴσως ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν λύπην της, ἴσως μάλιστα καὶ σκοτωθῇ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ μὲ μισήσῃ· ἡ μόνη ὕπαρξις ἐν τῷ κόσμῳ ἡ ὁποία μὲ ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς ἀκόμη, θὰ μὲ ἀπεχθάνεται τότε.

Ἐξηκολούθει ἀκόμη τὰς λυπηρὰς αὐτὰς σκέψεις, ὅτε ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὸν Σουλτάνον κατάλογον τῶν στρατηγῶν, οἵτινες διώκουν τὰ σώματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ οἵτινες κατὰ συνέπειαν θὰ ἠδύναντο ἐντὸς ὀλιγίστου χρονικοῦ διαστήματος νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ μαυροβουνιωτικὰ σύνορα.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἔρριψε ταχὺ βλέμμα ἐπὶ τοῦ καταλόγου αὐτοῦ. Πάντες ἦσαν ἀξιωματικοὶ δεδοκιμασμένης πίστεως.

Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχε μάλιστα καὶ κάποιος Καδρῆ βέης ὁ ὁποῖος συχνὰ ἀπέστελλεν εἰς τὸ Γιλδὶζ πολὺ ἐνδιαφέροντα τζουρνάλια. Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐξέλεξεν ἀμέσως αὐτόν.

— Καλλίτερος ὅλων εἶνε ὁ Καδρῆ βέης, εἶπεν ὑπονοῶν τὸν κατάσκοπον ἀξιωματικόν.

— Καὶ ἐγὼ αὐτὸ φρονῶ, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός.

— Τηλεγράφησέ του ἀμέσως νὰ μεταβῇ εἰς τὰ μαυροβουνιωτικὰ σύνορα καὶ ὁδήγησέ τον λεπτομερῶς τί ὀφείλει νὰ κάμῃ ἐκεῖ. Εἶδες τὸ ἐκ Παρισίων τηλεγράφημα, γνωρίζεις, λοιπὸν τί περιμένομεν ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του.

Ἐν πρώτοις νὰ ἀπομακρύνῃ ὅλους τοὺς ὑπόπτους ἀξιωματικοὺς τῶν ἐκεῖ συνταγμάτων καὶ νὰ συλλάβῃ τὸν Ἀζὶζ βέην, καὶ τοὺς ἄνδρας, ποῦ θὰ μεταβῶσι νὰ τὸν συναντήσωσι. Ἐὰν κατορθώσῃ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν λεπτὴν αὐτὴν ἀποστολὴν θὰ προβιβασθῇ ἀμέσως εἰς στρατηγόν.

— Θὰ διαβιβάσω ἀμέσως τὰς διαταγὰς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, εἶπεν ὁ ὑπουργός.

Τὴν ἐπαύριον νέον καὶ μᾶλλον ἐκτεταμμένον τηλεγράφημα ἀφίκετο ἐκ Παρισίων, ἀναφερόμενον εἰς τὸν Ἀζὶζ βέην. Αὐτὸς ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ κατ' εὐθεῖαν τὸ ταξείδιόν του θὰ διήρχετο διὰ Γενεύης, κατόπιν ὁδηγιῶν ληφθεισῶν ἐκεῖθεν.

Ἔμελλε νὰ παραστῇ εἰς τὸ ἔκτακτον συνέδριον, τὸ συγκαλούμενον ἐκεῖ. Ὁ πρεσβευτὴς ἀνέφερε καὶ

τὰ ὀνόματα τῶν Νεοτούρκων καὶ τῶν Ἀρμενίων ἐπαναστατικῶν, περὶ ὧν ὁ Ἀζὶζ βέης ἔκαμε λόγον εἰς τὴν γνωστήν μας ἤδη βαρώνην.

—Θὰ ἐπεθύμουν νὰ μάθω πῶς κατορθώνει ὁ Μουνὴρ νὰ μανθάνῃ ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος τὸν Ἰζὲτ πασᾶν.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ὅστις δὲν ἠγάπα τὸν ἐν Παρισίοις πρεσβευτήν, διότι ἐθεώρει αὐτὸν ὡς ἀντίπαλον, ἔκαμεν ἀβέβαιον κίνημα καὶ ἀπήντησεν·

—Μὰ τὴν πίστιν μου δὲν ξεύρω τίποτε. Ἀλλ' ὁρκίζομαι πῶς ἐνώπιον ὅλων αὐτῶν τῶν λεπτομερειῶν θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι τὸ τηλεγράφημα συνετάχθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀζὶζ βέη προσωπικῶς, διότι ἀποκαλύπτει καὶ τὰς ἐλαχίστας σκέψεις του.

—Τί ἐννοεῖς; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος.

—Θέλω νὰ εἴπω ὅτι ὁ Μουνὴρ πασᾶς θὰ εἶνε πολὺ ἐπιδέξιος ἄνθρωπος διὰ νὰ κατορθώνῃ νὰ μανθάνῃ καὶ τὰς μικροτέρας σκέψεις τῶν ἀνθρώπων, εἶπεν εἰρωνικώτατα ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

—Ἢ μᾶλλον τὰς ἐφευρίσκει.... ὁμολόγησον πῶς ἠννόεις αὐτό.

—Μεγαλειότατε, τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι αἱ ἀποκαλύψεις αὗται εἶναι τόσον παράδοξοι ὥστε....

—Καὶ ἐγὼ τὸ ὑποπτεύομαι, εἶπεν ὁ Χαμήτ.

—Βεβαίως ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σκέπτωμαι ὡς Ἐκείνη.

—Πρέπει τὸ σημεῖον αὐτὸ νὰ διευκρινισθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Δὲν θέλω νὰ μᾶς γελοῦν.

—Ἐλησμόνησα νὰ καταστήσω γνωστὸν εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα ὅτι δι' ἑτέρου τηλεγραφήμα-

SISMANOGLIO

τος, ἰδού το μάλιστα, ὁ πρεσβευτὴς ζητεῖ τηλεγραφικῶς πίστωσιν εἴκοσι χιλιάδων φράγκων, διὰ νὰ δυνηθῇ, ὡς λέγει, νὰ παρακολουθήσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὸν Ἀζὴζ βέην.

—Ἄ· ἔτσι; Τότε αἱ ὑποψίαι μας δικαιολογοῦνται. Διατί δὲν μοῦ ἔκαμες ἐνωρίτερον λόγον;

—Προὐτίμησα νὰ περιμένω. Ἐν πρώτοις τί φρονεῖ ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης διὰ τὸ τηλεγράφημα αὐτό; Πρέπει νὰ ἀποσταλῇ τὸ ζητούμενον ποσόν;

—Ὄχι· μὴ ἀποστείλῃς τίποτε πρὸς τὸ παρόν. Ἂς διευκρινίσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ σημεῖον τοῦτο. τὸ ὁποῖον φαίνεται πολὺ ὕποπτον.

—Θὰ γείνῃ ὅπως ἐπιθυμεῖ ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης, ἀπήντησεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ὁ ὁποῖος δυσκόλως ἀπέκρυπτε τὴν εὐχαρίστησίν του.

—Νὰ τηλεγραφήσῃς ἀμέσως εἰς τὸν Μουνὴρ πασᾶν καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃς πόθεν ἔλαβε τὰς πληροφορίας, ἂς διεβίβασε περὶ τοῦ Ἀζὴζ βέη. Πρέπει νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ὅλα λεπτομερῶς.

—Φυσικά, Μεγαλειότατε. Τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαιότατον. Εἶναι ζωτικὸν οὕτως εἰπεῖν. Χάρις εἰς τὰς πληροφορίας αὐτὰς θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ λάβωμεν σοβαρὰ μέτρα. Ἐὰν λοιπόν, ἀφοῦ λάβωμεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, αἱ πληροφορίαι ἀποδειχθῶσιν ἀνακριβεῖς, θὰ ἔχωμεν δαπανήσει ἀνωφελῶς καὶ τὸν χρόνον καὶ τὰ χρήματα.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῆς στάσεως τοῦ κυρίου του, ἀπεσύρθη εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ συνέταξε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα πρὸς τὸν Μουνὴρ πασᾶν·

Ἐξοχώτατε,

«Καίτοι ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Κύριος ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος ἔλαβε γνῶσιν τοῦ τηλεγραφήματος τῆς Ὑμ. Ἐξοχότητος σχετικῶς πρὸς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἀζὴζ βέη, ἐν τούτοις ἠρνήθη νὰ λάβῃ αὐτὸ ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν, διότι αἱ πληροφορίαι τῆς Ὑμ. Ἐξοχότητος δὲν παρουσιάζουν τὰς ἀπαιτουμένας ἐγγυήσεις σοβαρότητος. Ἴσως ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης ἐγένετο θῦμα ἐπιδεξίου τινὸς ἀπατεῶνος. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ἡ Α. Μ. νομίζει ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ διαθέσῃ νέα ποσὰ διὰ τὴν λῆψιν πληροφοριῶν περὶ τοῦ Ἀζὴζ βέη.

»Ἀναμένομεν, Ἐξοχώτατε, τὴν ἀπάντησίν σας».

Ὁ πρεσβευτὴς, ὅστις ἀνέμενε συγχαρητήρια ἐκ μέρους τοῦ κυρίου του διὰ τὴν ἐπιδεξιότητα, μεθ' ἧς ἐνήργησεν εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν ὠργίσθη μεγάλως, ὅταν ἀνέγνωσε τὸ ἄνωθι τηλεγράφημα. Ἐμάντευσεν ἀμέσως πόθεν προήρχετο τὸ πλῆγμα, τοῦθ' ὅπερ τὸν ἐξώργισεν ἔτι περισσότερον. Ὅταν συνῆλθεν ἐκ τῆς πρώτης ὀργῆς του συνέταξε καὶ ἀπέστειλεν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Σουλτάνον τὸ κάτωθι τηλεγράφημα·

«Ἐγγυῶμαι, περὶ τῆς ἀπολύτου ἀκριβείας τῶν πληροφοριῶν μου περὶ τοῦ Ἀζὴζ βέη. Ἔχω ταύτας παρὰ τῆς Κας βαρώνης δὲ Σωμὲν. ἥτις διατελεῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πρεσβείας μας καὶ ἡ ὁποία καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις μᾶς παρέσχε πολυτίμους ὑπηρεσίας. Ἡ βαρώνη, ἥτις συνώδευσε τὸν Ἀζὴζ βέην κατὰ τὸ ταξείδιόν του ἀπὸ Παρισίων εἰς Μασσαλίαν καὶ ἡ ὁποία προσποιη-

θεῖσα, ὅτι συμπαθεῖ πρὸς τὸ ἔργον τῶν Νεοτούρκων, ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Ἀζήζ βέη, οὕτω δὲ κατώρθωσε νὰ ὑπεισέλθῃ καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας τῶν σκέψεών του, ἡ βαρώνη, λέγω, μοῦ ἀναφέρει καθημερινῶς ὅλας τὰς πληροφορίας, ἃς διαβιβάζω περὶ τοῦ ἄνω προσώπου. Τὸ ποσὸν, ὅπερ ἐζήτησα προωρίζετο διὰ τὴν βαρώνην, ἧς πρόθεσις ἦτο νὰ συνοδεύσῃ τὸν συνταγματάρχην μέχρι τῶν μαυροβουνιωτικῶν συνόρων.

»Αἱ εἰλικρινεῖς ὑπηρεσίαι, ἃς ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν δὲν ἔπαυσα παρέχων πρὸς τὸν Σεπτὸν καὶ Μεγαλόψυχον Κύριόν μου, ὤφειλον νὰ ἀπομακρύνωσι διὰ παντὸς ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος πᾶσαν ὑποψίαν ἢ καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τῶν πληροφοριῶν μου. Θεωρῶ τὸν ἑαυτόν μου πολὺ δυστυχῆ, διότι δὲν κατώρθωσα ἀκόμη νὰ ἐμπνεύσω εἰς τὸν Σεπτόν μου Κύριον τὴν δέουσαν ἐμπιστοσύνην καὶ ἡ σκέψις αὕτη μὲ καθιστᾶ ἀνίκανον νὰ ἐξακολουθήσω ὑπηρετῶν τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα ὡς πρεσβευτής. Θὰ εἶμαι λοιπὸν εὐγνώμων εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα, ἐὰν εὐαρεστηθῇ καὶ μὲ ἀπαλλάξῃ τῶν καθηκόντων μου ἐκλέγουσα ἄλλον ἐμοῦ ἱκανώτερον».

Μόλις ἀνέγνωσε τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ὁ Χαμὴτ εἰσῆλθε καὶ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

Ὁ Χαμὴτ ἔρριψε πρὸς αὐτὸν ψυχρὸν βλέμμα καὶ ἠρώτησε ξηρῶς αὐτόν·

— Τί μὲ θέλεις.

— Μεγαλειότατε, ἰδοὺ ἓν τηλεγράφημα ἐκ Γενεύης ἀφορῶν τὸν Ἀζήζ βέην, καὶ τὸ ὁποῖον προϋ-

τιθέμην νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα.

— Καὶ τί λέγει τὸ τηλεγράφημα αὐτό; Ἀναμφιβόλως θὰ διαψεύδει τὰς πληροφορίας τοῦ Μουνὴρ πασᾶ, εἶπεν ὁ Χαμήτ.

— Τοὐναντίον, Μεγαλειότατε, τὰς ἐπιβεβαιοῖ, ἐψέλλισεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

— Τί λέγει; ἀνάγνωσέ το.

— Ἰδοὺ Μεγαλειότατε· «Ὁ συνταγματάρχης Ἀζήζ βέης, θεωρούμενος ὡς εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐπαναστατικῶν, ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν μας καὶ ἔσχεν ἐπανειλημμένας συνεντεύξεις μετὰ τῶν Τούρκων ἐπαναστατικῶν τοῦ κεντρικοῦ κομιτάτου. Συνοδεύεται ὑπὸ νεαρᾶς Γαλλίδος. Ἀγνοοῦμεν τὸ ποιὸν τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀλλ' ὑποθέτομεν, ὅτι εἶνε μέλος τοῦ μυστικοῦ κομιτάτου».

— Αὐτὸ εἶνε ὅλον; δὲν λέγει ἄλλας πληροφορίας περὶ τῆς γυναικὸς αὐτῆς;

— Ὄχι, Μεγαλειότατε...

— Καὶ ποία νομίζεις σὺ ὅτι εἶνε αὐτὴ ἡ γυναῖκα; εἶπεν ὁ Χαμήτ.

— Δὲν δύναμαι νὰ μαντεύσω, Κύριε...

— Εἶνε τὸ πρόσωπον ἀκριβῶς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διαβιβάζει εἰς τὸν Μουνὴρ τὰς περὶ τοῦ Ἀζήζ βέη πληροφορίας. Νά, πάρε καὶ διάβασε τὸ τηλεγράφημα αὐτό, εἶπεν ὁ Χαμήτ.

Καὶ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἔτεινεν εἰς τὸν γραμματέα του τὸ τηλεγράφημα τοῦ πρεσβευτοῦ

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἀνέγνωσε τὸ τηλεγράφημα λυστῶν, ἐνῷ ὁ Σουλτάνος παρηκολούθει αὐτὸν, ζητῶν

νὰ ἀναγνώσῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου τὰς ἐντυπώσεις τοῦ γραμματέως του.

— Πολὺ ἀδίκως τὸν ὑπωπτεύθης, εἶπεν, ὅταν ὁ γραμματεὺς ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν.

— Ἐν τούτοις, Μεγαλειότατε, ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης πρώτη, ἐξέφρασεν ἀμφιβολίας...

—Ὄχι, ἔκραξεν ὁ Σουλτάνος. Σὺ μὲ ἐπηρέασες. Τὸ ἐλησμόνησες;

Ὁ Ιζζὲτ πασᾶς ἐταπείνωσε τὴν κεφαλήν.

—Πρέπει μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ ἱκανοποιηθῇ ὁ Μουνὴρ. Δὲν θέλω εἰς τόσον πιστὸς θεράπων νὰ εἶναι δυσηρεστημένος ἐναντίον μου.

—Εἴμεθα ἐδῶ διὰ νὰ ἐκτελῶμεν τὰς διαταγὰς τῆς Υ. Μ. εἶπε ταπεινῶς ὁ γραμματεύς.

—Εν πρώτοις τηλεγράφησέ τον ὅτι δὲν δέχομαι τὴν παραίτησίν του ὅτι ἀπολαύει τῆς ἐμπιστοσύνης μου καὶ ὅτι εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτόν. Μὲ ἠννόησες;

—Μάλιστα, Μεγαλειότατε, θὰ ἐκτελέσω ἀμέσως τὰς διαταγὰς τῆς Υ. Μ.

— Καὶ ἔπειτα ἀντὶ 20 χιλ. φρ. νὰ τοῦ ἀποστείλῃς 50 χιλ. καὶ νὰ εἰπῇς νὰ κάμῃ ἐκ μέρους μου ἕνα ὑπέροχον δῶρον πρὸς τὴν Βαρώνην νὰ τῆς διαβιβάσει δὲ ταὐτοχρόνως καὶ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χαιρετισμούς μου.

—Μάλιστα Μεγαλειότατε.

—Τέλος θέλω νὰ μοῦ δώσῃ λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς γυναικὸς αὐτῆς. Ἴσως τὴν χρειασθῶμεν καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν. Τρέξε νὰ τηλεγραφήσῃς αὐτὰ καὶ προσπάθησον νὰ διορθώσῃς τὸ σφάλμα σου δίδων πλήρη καὶ τελείαν ἱκανοποίησιν πρὸς τὸν Μουνὴρ πασᾶν. Ὁ γραμματεὺς ὑποκλιθεὶς εὐλαβῶς πρὸ τοῦ κυρίου του ἐξῆλθε διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 18ον.

Ἡ Βαρώνη Σωμὺν

Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Μουνὴρ πασᾶς λαβὼν τὸ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ὑπαγορευθὲν τηλεγράφημα δὲν ἐσκέφθη πλέον τὴν παραίτησιν καὶ ἔσπευσε νὰ ἀποστείλῃ τηλεγραφικῶς λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς γυναικὸς, ἥτις συνώδευε τὸν Αζὴζ βέην.

Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ πρεσβευτοῦ ἡ γυνὴ αὕτη οὔτε γαλλὶς ἦτο οὔτε εὐγενής. Ἦτο χήρα βέλγου ὑπαλλήλου καὶ ἐπειδὴ ἡ μικρὰ σύνταξίς της δὲν ἐπήρκει διὰ τὴν ζωήν της ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κατασκόπου διὰ νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀνάγκας της. Αἱ κοινωνικαί της σχέσεις ἡ ἀνατροφή της καὶ πρὸ πάντων ἡ ὡραιότης της τὴν ὑπεβοήθουν πολὺ διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός της.

Πολλάκις κατώρθωσε νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν Μουνὴρ πασᾶν τὰ μυστικὰ ἄλλων πρεσβειῶν. Ὁ πρεσβευτὴς προσέθετεν εἰς τὸ τηλεγράφημά του ὅτι ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἐσχετίζετο μετὰ τῆς Βαρώνης, ὅτι πολλάκις τὴν εἶχε χρησιμοποιήσῃ εἰς διαφόρους περιστάσεις καὶ πάντοτε διεξῆγε

τὸ ἔργον της μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας. «Ἔχω μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἱκανότητά της καὶ δὲν ἔχω κανένα λόγον νὰ ἀμφιβάλλω διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν πληροφοριῶν της» ἐπέραινεν ὁ πρσβευτής.

—Αὐτὴ ἡ γυνὴ δύναται νὰ μοῦ φανῇ πολὺ χρήσιμος εἶπεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ὅταν ἀνέγνωσε τὸ τηλεγράφημα.

Πράγματι ὁ Χαμὴτ εἶχε καταστρώσει μυστικὸν σχέδιον περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἔκαμε λόγον οὔτε εἰς τοὺς περισσότερον προσκειμένους πρὸς αὐτὸν. διὰ τὴν ἐπιτυχίαν δὲ τούτου ἐσκόπει νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῆς ψευδοβαρώνης.

Ἀφοῦ διέμειναν ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐν Γενεύῃ, ὁ Ἀζὴζ βέης καὶ ἡ βαρώνη ἀνεχώρησαν εἰς Ρώμην. Ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῇ πόλει ἀπεχωρίσθησαν. Ὁ συνταγματάρχης ἐξηκολούθησε τὸ ταξεἰδιόν του πρὸς τὸ Μαυροβούνιον, ὑποσχεθεὶς εἰς τὴν βαρώνην, ὅτι θὰ τῆς ἔγραφε συχνὰ διὰ τὰς περιπετείας τοῦ ταξειδίου του, ἐνῷ ἡ συνταξειδιῶτίς του ἐπέστρεψεν εἰς Νίκαιαν, ὁπόθεν ὁ Μουνὴρ πασᾶς τὴν προσεκάλεσεν εἰς Παρισίους.

Ἡ πρότασις, ἣν ἔκαμεν αὐτῇ ὁ Μουνὴρ πασᾶς ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ οὐδόλως τῇ ἀπήρεσεν. Ἐν τούτοις διὰ νὰ προβάλῃ μεγαλειτέρας ἀπαιτήσεις προσεποιήθη ὅτι ἐδυσκολεύετο πολὺ νὰ μεταβῇ εἰς Κ)πολιν.

Ὁ πρεσβευτὴς ἀντελήφθη μετ' ὀλίγον ὅτι ὅλαι αἱ δυσκολίαι ἦσαν ζήτημα χρημάτων καὶ ὅ τι. αὐξανομένου τοῦ ποσοῦ, αὗται θὰ ἐξέλιπον.

—Καὶ ἐν πρώτοις τί εἴδους ὑπηρεσίαν περιμένει ἀπὸ μένα; εἶπεν ἀνήσυχος ἡ βαρώνη.

Ὁ πρεσβευτὴς οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος οὐδὲν ἐγνώριζεν.

— Ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου νὰ μάθω τί μὲ θέλουν ἐκεῖ.

— Ἐν τούτοις ὁ σεπτός μου Κύριος οὐδὲν ἀνέφερε περὶ αὐτοῦ. Ἁπλῶς μόνον σᾶς προσκαλεῖ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑποσχόμενος νὰ σᾶς ἀνταμείψῃ γενναίως.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε ἀρκετόν.

Ὁ πρεσβευτὴς ἠναγκάσθη νὰ διαβιβάσῃ εἰς Γιλδὶζ τὴν ἀπάντησιν τῆς βαρώνης καὶ ἐζήτησεν τὰς ἀναγκαιούσας ὁδηγίας.

«Ἀναμένομεν παρ' αὐτῆς τὰς ἰδίας ὑπηρεσίας, ἃς παρέσχεν ἄχρι τοῦδε. Ἔχει πεῖραν καὶ ἱκανότητα»τοιαύτη ἦτο ἡ μόνη ἀπάντησις τοῦΣουλτάνου.

Αἱ λέξεις αὗται καίτοι ἀόριστοι ἐπέτρεπον ἐν τούτοις νὰμαντεύσῃ τις τὴν πρόθεσιν τοῦΣουλτάνου.

— Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης σκοπεύει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς σχέσεις σας μετὰ τοῦ διπλωματικοῦ κόσμου τῆς Κων)πόλεως, ὅπου θὰ κατορθώσητε εὐκόλως νὰ εἰσαχθῆτε.

— Ἐὰν περιμένουν αὐτὸ μόνον ἀπὸ ἐμένα νομίζω, ὅτι ἠμπορῶ νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, εἶπεν ἡ ὡραία κατάσκοπος.

Κατόπιν ἀφοῦ προέβαλλε τυπικάς τινας δυσκολίας συγκατετέθη νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Κων)πολιν, ἀντὶ μηνιαίου ἐπιδόματος 50,000 φράγκων.

Τὸ ὑπέρογκον τοῦτο ποσὸν ἐφάνη μετριώτατον εἰς τὸν Σουλτάνον. Ταὐτοχρόνως ἀπέστειλε 50,000 φράγκα εἰς τὴν βαρώνην δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα.

Ἐν τῇ ὑπόπτῳ αὐτῆς ζωῇ καὶ ἐν τῷ ἡμικόσμῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ εἶχεν ζήσῃ ἡ βαρώνη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της ποτὲ δὲν τῆς εἶχε προσμειδιάσῃ παρομοία τύχη. Οὕτω προητοίμασεν ἐν σπουδῇ τὰς ἀποσκευάς της καὶ ἀπῆλθε διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐν τῷ σταθμῷ τοῦ Σιρκετζῆ μετέβη πρὸς προϋπάντησίν της ὁ εὐνοούμενος γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου. Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς καίτοι τότε δὲν εἶχεν ἰδῇ τὴν βαρώνην δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτήν.

Μόλις ἐσταμάτησε τὸ τραῖνον ἐπλησίασεν οὗτος ἓν διαμέρισμα πρώτης θέσεως καὶ μὲ μεγάλην εὐγένειαν εἶπεν·

— Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ πρὸς τὴν βαρώνην δὲ Σωμόν.

— Μάλιστα, Κύριε, ἐγὼ εἶμαι. Δύναμαι νὰ μάθω πρὸς ποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ;

— Πρὸς τὸν ἰδιαίτερον γραμματέα τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου, Ἰζὲτ πασᾶν.

— Εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς κάμνουσα τὴν γνωριμίαν σας, διότι ἤκουσα νὰ λέγουν πολλὰ περὶ τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν φιλοφρόνησιν, Κα βαρώνη, εἶπεν ὁ αὐλικὸς, ὃν ἡ χάρις τῆς ξένης κατέθελξεν ἀμέσως.

Ἡ ταξειδιῶτις ἐπήδησε τῆς τροχιαμάξης ἐλαφρῶς καὶ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ γραμματέως ἐπέβη ἁμάξης στραθμευούσης εἰς τὴν πλατεῖαν.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ὡδήγησε τὴν ξένην τοῦ Σουλτάνου εἰς τὸ Πέραν, ἔνθα εἶχεν ἐνοικιάσῃ μεγαλοπρεπὲς ἀπαρτμὰν χάριν αὐτῆς, ἐπιπλωθὲν θαυμασίως ἐντὸς ὀλιγίστων ἡμερῶν.

Εἷς μάγειρος, εἷς ὑπηρέτης καὶ μία ὑπηρέτρια ἀνέμενον τὴν νέαν κυρίαν.

— Ὁ Σεπτός μου Κύριος, διέταξεν ἐπίτηδες νὰ ἑτοιμασθῇ χάριν ὑμῶν τὸ ἀπαρτμὰν τοῦτο, εἶπεν ὁ αὐλικὸς, ὅταν ἀπέμεινον μόνοι.

— Εἶμαι πολὺ εὐγνώμων πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον.

— Ὄχι, ἐσκέφθημεν, ὅτι καὶ εἰς τὰ καλλίτερα ξενοδοχεῖα τῆς πρωτευούσης, δὲν θὰ εὑρίσκεσθε ἐν τόσῃ ἀνέσει ὅσῃ σᾶς χρειάζεται. Ἔπειτα οἱ τοποθετηθέντες ἐνταῦθα ὑπηρέται εἶνε δεδοκιμασμένης ἀφοσιώσεως... Ἐκτὸς τούτου καὶ δι' ἄλλους λόγους, εἶνε προτιμώτερον νὰ διαμένητε ἐδῶ καὶ νὰ ἀποφεύγητε τὰς ἐνοχλήσεις τῶν ξενοδοχείων τῆς πόλεως.

— Ἐξοχώτατε, ἐπράξατε ἄριστα ἐνεργοῦντες οὕτω. Σᾶς ἐκφράζω καὶ πάλιν τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν τιμήν, ποῦ μοῦ κάμετε. Σᾶς παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὴν βαθυτάτην καὶ ταπεινήν μου εὐγνωμοσύνην.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν φιλοφρονήσεων αὐτῶν, ἡ βαρώνη ἀπεσύρθη εἰς τὰ ἰδιαίτερα αὐτῆς δωμάτια, ἵνα ἀποβάλῃ τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ ταξει-

δίου, ἐνῷ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς διεσκέλιζε νευρικὸς τὴν αἴθουσαν ἐν ᾗ ἀπέμεινεν.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἡ βαρώνη ἐπανῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, φέρουσα κομψοτάτην ἐνδυμασίαν.

— Λάβετε τὸν κόπον νὰ καθήσετε, εἶπεν αὕτη γελῶσα πρὸς τὸν Ἰζὲτ πασᾶν καὶ δεικνύουσα μίαν ἕδραν. Τώρα εἶμαι ἐγὼ ἡ οἰκοκυρὰ καὶ σεῖς ὁ φιλοξενούμενος.

Μετά τινας ἀσημάντους φιλοφρονήσεις ἡ βαρώνη ἔλαβεν σοβαρὸν ὕφος.

— Τώρα, Ἐξοχώτατε, δύνασθε νὰ μοῦ εἰπῆτε, τί περιμένετε ἐξ ἐμοῦ. Πῶς θὰ καταστῶ ἀξία ὅλων αὐτῶν τῶν ἐξαιρετικῶν τιμῶν;

— Καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν κατέλιπον τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ μεταβῶ εἰς προϋπάντησίν σας ἐν τῷ στθμῷ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης μοῦ εἶπεν·

«Εἰπῆτε εἰς τὴν βαρώνην, ὅτι εὔχομαι πρὸς αὐτὴν τὸ καλῶς ἦλθε καὶ εἰπῆτέ της, ὅτι νὰ ἑτοιμασθῇ ἀμέσως διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἐργαζομένη».

— Εἶμαι ἑτοίμη ἀπὸ τώρα, ἀπήντησεν ἡ ὡραία μειδιῶσακ ἀλλὰ πρέπει τοὐλάχιστον νὰ γνωρίζω τί πρέπει νὰ κάμω.

— Λυποῦμαι, ποῦ ἀγνοῶ ἐντελῶς ὅπως καὶ σεῖς τὰς προθέσεις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ἀπήντησεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς γελῶν καὶ αὐτός.

— Τοῦτο εἶνε παράδοξον.

— Ἴσως ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἀνέμενε πρῶτον τὴν ἔλευσίν σας διὰ νὰ σᾶς ἀνακοινώσῃ τὰς προθέσεις, ἃς ἔχει κατὰ νοῦν.

— Ἐν τούτοις, Ἐξοχώτατε, σεῖς ποῦ ἔχετε

τὴν τιμὴν νὰ εἶσθε εἷς τῶν συμβούλων του, πῶς δὲν γνωρίζετε διὰ ποῖον σκοπὸν μὲ προσορίζει.

— Ἡ Α. Μ. ὅταν πρόκηται νὰ λάβῃ σοβαρὰς ἀποφάσεις, μόνον τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀποκαλύπτει αὐτάς.

— Τὸ μυστήριον αὐτὸ σᾶς βεβαιῶ ὅτι μὲ ἀνησυχεῖ. Ὥστε λοιπὸν θὰ μὲ θέλῃ διὰ πολὺ σοβαρὰ πράγματα.

— Τὸ ὑποθέτω, ἀγαπητὴ Κυρία.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει φοβοῦμαι μήπως ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης μὲ ἐξετίμησεν ὑπὲρ τὸ δέον.

— Ἐγὼ τοὐναντίον φρονῶ, ὅτι ἡ ἱκανότης σας θὰ θριαμβεύσῃ ὅλων τῶν δυσχερειῶν.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἀπῆλθε καταλιπὼν τὴν ὡραίαν τυχοδιώκτιδα ἐν ἀμφιβολίᾳ. Ἦτο ἐν τούτοις ἀληθὲς, ὅτι ὁ Ἰζὲτ πασᾶς δὲν ἐγνώριζεν ἀκόμη τὸ μυστικὸν τοῦ κυρίου του.

Κατὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς τὸ Γιλδὶζ ἔσπευσε νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τοῦ Σουλτάνου διὰ νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν του. Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ὑπερευχαριστήθη διὰ τὴν ἄφιξιν τῆς βαρώνης καὶ ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν γραμματέα του ὅλας τὰς ἐλπίδας, ἃς ἐστήριζεν ἐπὶ τῆς δραστηριότητός της.

— Πάντα ταῦτα συνεπέρανεν ὁ τύραννος πρέπει νὰ μείνουν μεταξύ μας πρὸς τὸ παρόν. Ἐπίστρεψον ἀμέσως παρὰ τῇ βαρώνῃ καὶ ἐξήγησέ της τὰς ὑπηρεσίας, ἃς ἀναμένω παρ' αὐτῆς.

— Καὶ ἐὰν αὕτη ἀρνηθῇ τὴν πρότασίν μας; φρονεῖτε Μεγαλειότατε, ὅτι εἶνε φρόνιμον νὰ τῆς ἀποκαλύψωμεν τὰ σχέδιά μας;

— Εἰπέ της μὲ ὀλίγα μόνον λόγια τί περιμένομεν παρ' αὐτῆς. Ἐὰν τὴν βλέπῃς διατεθειμένην νὰ ἐνεργήσῃ, τότε, μόνον δύνασαι νὰ τῆς ἀποκαλύψῃς τὰς λεπτομερείας.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἐπέστρεψε παρὰ τῇ βαρώνῃ μέρων τὰς ὁδηγίας τοῦ Κυρίου του. Εἶχεν ἤδη ἀρχίσῃ νὰ νυκτώνῃ.

— Ἔρχομαι διὰ νὰ ἱκανοποιήσω τὴν περιέργειάν σας. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τέλος εὑρεστήθη νὰ μοῦ γνωστοποιήσῃ τὸ εἶδος τῶν ὑπηρεσιῶν, ποῦ ἀναμένει ἀπὸ σᾶς.

— Ὡραῖα, εἶμαι εὐτυχὴς, ἔκραξεν ἡ ὡραία βαρώνη. Σᾶς ὁμολογῶ, ὅτι ὁ πρὸ ὀλίγου μυστηριώδης τρόπος σας μὲ ἀνησύχησε πολύ. Ἐφοβούμην μήπως μοῦ ζητηθῇ τίποτε ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου, τοῦθ' ὅπερ θὰ μὲ ἠνάγκαζε νὰ ἀρνηθῶ τὴν προσφοράν σας...

— Ὄχι, Κυρία, διέκοψεν ὁ αὐλικός. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἀναμένει παρ' ὑμῶν ἁπλούστατα πράγματα. Ἀρκεῖ μόνον ὀλίγη καλὴ θέλησις ἐκ μέρους σας Κυρία.

—Καλὴ θέλησις, δὲν μοῦ λείπει.

— Ἐν πρώτοις μοῦ ἐπιτρέπετε, Κυρία, νὰ σᾶς κάμω μερικὰς ἐρωτήσεις.

— Ὅσας θέλετε. Εἶμαι ἑτοίμη νὰ σᾶς ἀπαντήσω εἰς ὅ,τι μὲ ἐρωτήσετε.

— Διήλθατε καιρόν τινα ἐν συντροφίᾳ τοῦ Ἀζιζὴζ βέη; τὴν ἠρώτησεν ὁ αὐλικός.

— Μάλιστα. Μίαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα ἤμην σχεδὸν διαρκῶς μαζῆ του.

—Καὶ καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα κύριον θέμα τῶν συνομιλιῶν σας ἦτο τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τῶν Νεοτούρκων ἐν Μακεδονίᾳ;

—Ὄχι μόνον ἦτο τὸ κύριον θέμα, ἀλλ' εἰμπορῶ νὰ βεβαιώσω ὅτι ἦτο τὸ μοναδικὸν θέμα τῶν συνδιαλέξεών μας....Ἐκτὸς τῶν ἐρωτικῶν προτάσεων, ἃς μοῦ ἔκαμεν ὁ Ἀζιζὴζ βέης καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐθεώρουν καθῆκόν μου νὰ ἀπαντῶ κατὰ τρόπον ἥκιστα ἐνθαρρυντικόν.

—Δικαιολογῶ πληρέστατα τὸν Ἀζιζὴζ βέην, κυρία μου, διότι ὁμολογῶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ διέλθῃ τις 24 ὥρας μαζῆ σας χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκμυστηρευθῇ ἔρωτα.

—Καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι τὸ πράττετε τοῦτο τώρα, ἀπεκρίθη ἡ ὡραία γελῶσα. Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν δι' ἄλλοτε τὰς τρυφερὰς ὁμιλίας καὶ ἂς ἐξετάσωμεν τὰς σοβαρὰς ὑποθέσεις, αἱ ὁποῖαι ὡδήγησαν τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα ἐδῶ εἰς τοιαύτην ὥραν. Λοιπὸν εἴπομεν ὅτι συνωμίλουν διαρκῶς μὲ τὸν Ἀζιζὴζ βέην διὰ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα.

—Ἐνθυμεῖσθε, ἐὰν σᾶς ἔκαμέ ποτε λόγον δι' ἕνα τῶν συντρόφων του, ὅστις εἶναι φυλακισμένος ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Γιλδίζ;

Ἡ βαρώνη παρέμεινεν ἐπὶ στιγμὴν σκεπτικὴ, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἀναμνησθῇ, κατόπιν ἀνέκραξεν·

—Ναί· ναί· εἷς νεαρὸς ἐπαναστατικὸς ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων, περιμείνατε, εἰμπορῶ νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ ὄνομά του. Ὁ Σαδὴκ βέης, εἷς πρώην δημοσιογράφος, νομίζω.

—Μάλιστα, αὐτὸς εἶναι ἔκραξεν ὁ αὐλικὸς πε-

—Μάλιστα, αὐτὸς εἶναι ἔκραξεν ὁ αὐλικός

—Εἷς τολμηρὸς νεανίας, ὁ ὁποῖος συνελήφθη ῥίπτων βόμβας ἐν αὐτῷ τῷ περιβόλῳ τοῦ Γιλδίζ. Φυλακισθεὶς ἔκτοτε ἀρνεῖται νὰ προδῇ εἰς οἱανδήποτε ὁμολογίαν παρὰ τὴν ἀσκουμένην ἐπ[illegible] πίεσιν, δηλαδὴ τὰ βασανιστήρια.

—Βλέπω ὅτι εἶσθε θαυμασίως πληροφορημένη. Σᾶς ἔκαμεν ὡσαύτως λόγον περὶ μιᾶς ἀπαπείρας δραπετεύσεως;

—Μοῦ εἶπεν ἅπαξ μόνον ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ φίλοι του εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ προδῶσιν εἰς οἱανδήποτε θυσίαν διὰ νὰ σώσουν τὸν δυστυχῆ των σύντροφον, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν δὲν ἔχουν καμμίαν ἐλπίδα ἢ μᾶλλον ἡ μόνη των ἐλπὶς ἔγκειται εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. «Ἐὰν κατωρθώσωμεν νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὸ σύνταγμα, μοῦ εἶπε, θὰ σώσωμεν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Σαδὴκ βέη καὶ πολλὰ ἄλλα θύματα τῆς τυραννίας.

—Τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ Σαδὴκ βέη ἔχει μεγάλην σημασίαν δι' αὐτούς....

—Φυσικά, ἀνέκραξεν ἡ βαρώνη, ἡ ὁποία δὲν ἠδύνατο ἀκόμη νὰ ἐννοήσῃ ποῦ ἤθελε νὰ καταλήξῃ ὁ συνομιλητής της.

—Καὶ ἐὰν κανεὶς κατώρθωνε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν φυγάδευσιν τοῦ Σαδὴκ βέη καὶ ἔφθανε σῶος καὶ ὑγιὴς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐπαναστατῶν, ποίαν ὑποδοχὴν θὰ ἔκαμνον πρὸς αὐτὸν οἱ ἐπαναστάται;

—Θὰ τὸν ὑπεδέχοντο ὡς Θεόν.

—Δηλαδὴ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον θὰ ἐπετύγχανε τὴν φυγάδευσιν τοῦ Σαδὴκ βέη, θὰ θεωρηθῇ παρ' αὐτῶν ὡς ἀφωσιωμένος σύντροφος τοῦ λοιποῦ.

—Ἐν τούτοις νομίζω ὅτι δὲν θὰ εὑρεθῇ κανείς, ὁ ὁποῖος νὰ ἀναλάβῃ τὴν τόσῳ σοβαρὰν καὶ ἐπικίνδυνον αὐτὴν ἐπιχείρησιν. Ὁ συνταγματάρχης μοῦ εἶπεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ σωθῇ ὁ Σαδὴκ βέης καὶ οἱ σύντροφοί του ἔπαυσαν πλέον σκεπτόμενοι σχέδιον τόσον ἀπραγματοποίητον.

—Ἀγαπητὴ κυρία. Ὅτι ὁ Ἀζὴζ βέης καὶ οἱ φίλοι του θεωροῦσιν ὡς ἀπραγματοποίητον δυνατὸν ὄλλοι νὰ τὸ πραγματοποιήσωσιν.

—Σᾶς ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι δὲν σᾶς ἐννοῶ καλῶς, εἶπεν ἡ βαρώνη εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαίνετο πολὺ παράδοξος ἡ τροπή, ἣν ἐλάμβανεν ἡ συνδιάλεξις μετὰ τοῦ αὐλικοῦ.

—Θὰ σᾶς ὁμιλήσω τώρα εὐκρινέστερον, ἀπήντησεν ὁ αὐλικός. Γνωρίζετε ποῖον εἶναι τὸ πρῶτον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔχετε νὰ κάμετε;

—Ὄχι· ἀφοῦ ἐπὶ μίαν ἤδη ὥραν ἀναμένω πληροφορίας περὶ τούτου παρ' ὑμῶν.

—Λοιπόν. Ἡ πρώτη σας πρᾶξις θὰ εἶναι ἡ φυγάδευσις τοῦ Σαδὴκ βέη ἐκ τῆς φυλακῆς.

—Τοῦ Σαδὴκ βέη; ἀστειεύεσθε, Ἐξοχώτατε;

—Ὄχι, κυρία. Διόλου. Ἐν πρώτοις θὰ τὸν φυγαδεύσητε καὶ κατόπιν θὰ τὸν ὁδηγήσητε πλησίον τῶν φίλων του....

—Συγχωρήσατέ με, Ἐξοχώτατε, οἱ λόγοι σας μοῦ φαίνονται τόσον παράδοξοι, ὥστε ἀρχίζω νὰ σκέπτωμαι ὅτι....

—Ὅτι ἢ δὲν ἠξεύρω τί μοῦ γίνεται ἢ ὅτι μὲ θεωρεῖτε τρελλόν. Ἐὰν ἔχετε τὴν ὑπομονὴν νὰ μὲ

ἀκούσητε μέχρι τέλους, θὰ πεισθῆτε ὅτι δὲν εἶμαι καθόλου τρελλός.

—Τότε ἐξακολουθήσατε.

—Ὁ σεπτός μου Κύριος θέλει νὰ ἔχῃ ἕνα πιστὸν πρόσωπον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐπαναστατῶν ἵνα λαμβάνῃ ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῶν διατρεχόντων ἐκεῖ. Ἐν τούτοις διὰ νὰ κατορθώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦτο νὰ ἐκπληροῖ τὸ ἔργον του ἐπιτυχῶς, πρέπει ταὐτοχρόνως νὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς πλήρους ἐμπιστοσύνης τῶν ἐπαναστατικῶν· ἠννοήσατε τώρα, ὑποθέτω, ποῖον εἶναι τὸ σχέδιον τοῦ σεπτοῦ μας Κυρίου;

—Θαυμάσιον ἔκραξεν ἡ βαρώνη ἐνθουσιασθεῖσα. Μεγαλοφυὲς διαβολικὸν σχέδιον. Ὁ ἴδιος ὁ Σουλτάνος τὸ κατέστρωσε;

—Ποῖος ἄλλος εἶναι ἱκανὸς νὰ συλλάβῃ τοιοῦτον σχέδιον;

—Ἀλλὰ τότε ἔχετε τὸ εὐτύχημα νὰ ἔχετε ἡγεμόνα εὐφυέστατον.

—Ἀλλὰ πῶς; δὲν ἔφθασε μέχρις ὑμῶν ἡ φήμη τοῦ Σουλτάνου; ὁ Σεπτός μας Κύριος εἶναι εὐφυέστατος ἰδίως ὅταν πρόκηται νὰ συλλαμβάνῃ παρόμοια σχέδια. Ὥστε λοιπὸν κυρία βαρώνη δέχεσθε νὰ ἀναλάβητε τὸν ἡρωικὸν ὄντως ρόλον ὃν σᾶς ἀνατίθετει ἡ Α. Μ.,

—Πολὺ εὐχαρίστως· ἀλλὰ πῶς θὰ κατορθώσωμεν νὰ σώσωμεν τὰ προσχήματα διὰ νὰ μὴ ἀνακαλυφθῇ τὸ τέχνασμα;

—Μὴ ἀνησυχῆτε. Ἡ Α. Μ. ἔχει τὸ σχέδιόν της καὶ αὐτὸ θὰ σᾶς τὸ ἀνακοινώσῃ.

—Καὶ ὁ ρόλος μου πλησίον τῶν ἐπαναστατῶν θὰ εἶναι νὰ διαβιβάζω πληροφορίας.

—Ἐν πρώτοις θὰ προσπαθήσητε νὰ μάθητε ὅ τι σεῖς νομίζετε ἀναγκαῖον ἔπειτα θὰ ἀπαντᾶτε εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἃς πιθανῶς θὰ σᾶς προβάλλωμεν. Πρὸς τὸ παρὸν αὐτὸ μόνον.

—Πρὸς τὸ παρὸν αὐτὰ μόνον; Τί ἐννοεῖτε;

—Δηλαδὴ πιθανὸν νὰ λάβωμεν ἀνάγκην ὅπως εἰς τὸ μέλλον προβῆτε καὶ εἰς ἑτέρας ἐνεργείας. Περιττὸν ὅμως ἀπὸ τώρα νὰ κάμνωμεν λόγον.

—Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Σαδὴκ βέην δὲν θὰ μεταβῶ βεβαίως ἐγὼ νὰ σπάσω τὴν θύραν τῆς φυλακῆς του καὶ νὰ λύσω τὰ δεσμά του. Σεῖς θὰ τὸν ἐξαγάγητε καὶ κατόπιν θὰ διαδώσητε ὅτι ἠλευθερώθη χάρις εἰς ἐμέ

—Πῶς λοιπὸν κυρία; Ἀλλὰ τότε πάει τὸ ὡραῖον σχέδιόν μας. Τὸ οὐσιῶδες εἶναι νὰ πιστεύσῃ ὅτι σεῖς τὸν ἠλευθερώσατε. Χωρὶς αὐτὸ τίποτε δὲν δύναται νὰ γίνῃ. Κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ σᾶς φέρω ἐγὼ ἐδῶ τὸν Σαδὴκ βέην. Σεῖς θὰ μεταβῆτε εἰς τὸ Γιλδίζ καὶ θὰ σώσετε τὸν Σαδὴκ.

—Ὦ· δὲν ἐσκέφθη τὸ ζήτημα αὐτό. Ἀνεπτύξατε ἕνα σχέδιον τόσον παράδοξον καὶ τόσον ἀφάνταστον ὥστε τὰ ἔχασα· ναὶ ἔχετε πληρέστατα δίκαιον. Πρέπει νὰ κερδίσωμεν τὴν εὔνοιαν τοῦ Σαδὴκ βέη καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην του.

—Διὰ νὰ συνεννοηθῆτε περὶ τούτου πρέπει αὔριον νὰ ἔλθητε εἰς τὸ Γιλδίζ καὶ ἀφοῦ παρουσιασθῆτε εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα...

—Θὰ παρουσιασθῶ εἰς τὴν Α. Μ. ἔκραξενή ὡραία βαρώνη.

—Ναί· ὁ σεπτός μας Κύριος θέλει νὰ σᾶς γνωρίσῃ προσωπικῶς διὰ νὰ σᾶς ἐκθέσῃ προσωπικῶς τὸ σχέδιόν του. Πρέπει ὅλη αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις νὰ τελειώσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

—Αλλὰ ὑπὸ ποῖον τίτλον θὰ μὲ δεχθῇ ἡ Α. Μ;

—Ὑπὸ τὸν τίτλον εὐγενοῦς ξένης ἐπισκεπτομένης τὴν Κ)πολιν. Αλλὰ ποτὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς βαρώνης Σωμὸν διότι τοῦτο εἶναι ἤδη γνωστόν.

— Τὸ αὐτὸ θὰ παρετήρουν καὶ ἐγώ.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς παρέτεινεν ἐπὶ μίαν ἔτι ὥραν τὴν ἐπίσκεψίν του. Ἐξήγησεν εἰς τὴν συνένοχόν του λεπτομερῶς τὴν στάσιν, ἣν ὤφειλε νὰ τηρήσῃ ἔναντι τοῦ Σουλτάνου. Παρέσχε μάλιστα καὶ βιογραφικάς τινας σημειώσεις διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἐρχόμενα εἰς ἄμεσον συνάφειαν μὲ αὐτόν.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς δὲν ἤργησε νὰ ἀντιληφθῇ, ὅτι ἡ ὡραία αὕτη γυνὴ ἐκέκτητο καὶ εὐφυΐαν καὶ ἐπιτηδειότητα σπανίαν. Θὰ ἐκέρδιζεν εὐκόλως τὴν εὔνοιαν τοῦ Κυρίου του. Διὰ τὸν μοναδικὸν τοῦτον λόγον ἤθελε νὰ ἔχῃ τὴν εὔνοιάν της.

Διὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς προσεπάθησε νὰ καλλιεργήσῃ τὴν φιλίαν της. Ἐξ ἄλλου ἐφοβεῖτο μήπως αἱ μέλλουσαι ἐπιτυχίαι τῆς γυναικὸς αὐτῆς ἐπαυξήσωσι τὸ γόητρον τοῦ ἐν Παρισίοις πρεσβευτοῦ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημεῖον τοῦ ἐπροξένει ζωηρὰς ἀνησυχίας.

Τὴν ἐπαύριον ὄντως ἡ βαρώνη μετέβη εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Γιλδίζ.

Ἐγένετο δεκτὴ φιλικώτατα παρὰ τοῦ Σουλτάνου.

Μετὰ μίαν ἑβδομάδα παράδοξος φήμη ἐκυκλοφόρησεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις. Ἡ ὡραία βαρώνη ἡ φιλοξενουμένη ἐν τῷ Γιλδίζ εἶχεν ἐξαφανισθῇ.

Μετ' αὐτῆς ταὐτοχρόνως εἶχεν ἐξαφανισθῇ καὶ ὁ παλαιστὴς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ὁ Σρυδανὸς Ἀμποῦ Σαμὰκ καὶ ὁ δεσμοφύλαξ Ἀλῆς, ὡς καὶ ὁ ἐπαναστατικὸς Σαδὴκ βέης, οὗ ἡ φύλαξις εἶχεν ἀνατεθῇ εἰς αὐτούς.

Διεβίβετο ὡσαύτως, ὅτι ὁ Ἰζὲτ πασᾶς περιέπεσεν εἰς δυσμένειαν, ὡς παρουσιάσας τὴν ξένην ταύτην εἰς τὸν Σουλτάνον ὡς εὐγενῆ.

Ἐψιθυρίζετο ὡσαύτως, ὅτι ὁ Σουλτάνος ἐν τῇ μανίᾳ του εἶχε ραπίσῃ τὸν εὐνοούμενον γραμματέα του., ὁπωσδήποτε ὅμως ἡ ἐπιρροὴ τοῦ τελευταίου τοῦ εἶχεν ἐκλείψῃ παντελῶς.

Ἡ φυγὴ τοῦ ἐπαναστατικοῦ καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν δύο φυλάκων ἐγένετο ὑπὸ παραδόξους περιστάσεις κανεὶς δὲ δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τὰς λεπτομερείας τῆς δραπετεύσεως.

Ἕκαστος διηγεῖτο αὐτὴν κατ' ἴδιον τρόπον. Ἐπὶ ἑνὸς μόνου σημείου συνεφώνουν ὅλαι αἱ γνῶμαι, ὅτι ἡ ξένη ἀπὸ μακροῦ παρεσκεύαζε τὴν δραπέτευσιν ταύτην.

Αἱ παραδοξότεραι φῆμαι ἐκυκλοφόρουν εἰς βάρος τῆς γυναικὸς αὐτῆς. Μερικοὶ μάλιστα ἔλεγον ὅτι ἦτο αὐτὴ ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ, κατωρθώσασα νὰ ἀπατήσῃ ὅλους, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Κων)πολιν, νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν Σουλτάνον ὡς εὐγενὴς ξέ-

νη κυρία, νὰ κερδήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του καὶ νὰ διαπράξῃ τὸ τόλμημα.

Οἱ αὐλικοὶ μετὰ τρόμου ἀνέμενον τὰς συνεπείας τῆς φυγῆς ταύτης. Ἐλέγετο, ὅτι πολλὰ ἀνώτερα πρόσωπα συμμετεῖχον τῆς συνωμοσίας καὶ ὁ Σουλτάνος ἐσκόπευε νὰ ὑποβάλλῃ εἰς αὐστηρὰν ἀνάκρισιν ὅλους τοὺς αὐλικούς.

Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀνεμένετο ἡ πτῶσις καὶ ἡ ἐξορία τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ.

Ἀπὸ τῆς φυγῆς ταύτης ὁ πρώην εὐνοούμενος γραμματεὺς εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς τὸ ἐν Σισλῆ κονάκιόν του καὶ δὲν ἐξαναπάτησεν εἰς τὸ Γιλδίζ.

Ἐλέγετο, ὅτι τὸ κονάκιόν του ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν. Ἔκτακτα μέτρα εἶχον ληφθῆ διὰ τὴν σύλληψιν τῶν φυγάδων. Ἀλλ' εἰς μάτην. Οἱ φυγάδες ἔμενον ἀσύλληπτοι.

Τέλος τὰ γεγονὸς τοῦτο εἶχεν ἐνασκήσῃ τοιαύτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου, ὅστις ἠσθένησεν ἐκ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς συγκινήσεως.

Ταῦτα ἐψιθυρίζοντο ἐν τῷ Γιλδίζ.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἔπαιζε τὸν ρόλον του, ὥστε ἐκτὸς ὀλιγίστων προσώπων τῆς ἀμέσου ἀκολουθίας του, οὐδεὶς ἐν τῷ Γιλδὶζ ἐγνώριζε τὴν ἀλήθειαν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲ ἀντὶ νὰ ἀποκαλύπτωσι τὰ γεγονότα τοὐναντίον ἀπεπλάνουν περισσότερον τὰ πνεύματα διαδίδοντες ψευδεῖς εἰδήσεις.

Ἐνῷ ἡ ἀστυνομία προσεποιεῖτο κατὰ τὸν ἀφελέστερον τρόπον, ὅτι ἀναζητεῖ τοὺς φυγάδας, ἵνα κερδίσῃ τὰ ὑπεσχημένα ποσὰ ὁ Ἀμποῦ Σαμὰκ καὶ ὁ σύντροφός του Ἀλῆς ἀπεβιβάζοντο ἐν Αἰγύπτῳ

καὶ ἡτοιμάζοντο νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν γενέθλιον χώραν των, ἔνθα ἤλπιζον νὰ ζήσωσιν ὡς πρίγκηπες χάρις εἰς τὰ μεγάλα φιλοδωρήματα, ἅτινα ἔλαβον παρὰ τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ Σαδὴκ βέης μετὰ τῆς βαρώνης ἔφθασαν αἰσίως εἰς Σόφιαν, ἔνθα ἤλπιζον νὰ εὕρωσι τὸν τρόπον τῆς μεταβάσεως παρὰ τοῖς ἐπαναστατικοῖς.

Ὁ πρώην συντάκτης τῆς «Σεφὰκ» ἀνέκτησε τάχιστα τὴν ὑγιείαν του καὶ ἐλησμόνησε τὰ παθήματά του.

Ἡ ἀπόδρασίς του ἐγένετο ὑπὸ τόσον παραδόξους περιστάσεις, ὥστε ἐθεώρει αὐτὴν ὡς θαῦμα καὶ διηρωτᾶτο ἐνίοτε ἐὰν ἦτο πράγματι ἐλεύθερος ἢ μήπως ὠνειρεύετο διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ αἰφνιδίως ἐντὸς τοῦ κελλίου του εἰς τὸ Γιλδίζ.

Μέχρις τῆς ἀφίξεώς του εἰς Σόφιαν, δὲν εὗρε τὸν καιρὸν νὰ ἐρωτήσῃ τὴν βαρώνην ἢ μᾶλλον δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ κάμῃ. Διότι ὅλαι του αἱ φροντίδες ἐστρέφοντο εἰς τὸ πῶς νὰ κατορθώσῃ νὰ διέλθῃ τὰ σύνορα σῶος καὶ ἀβλαβής.

Ὅταν ὅμως ἔφθασαν εἰς τὴν βουλγαρικὴν πρωτεύουσαν, ἔνθα οὐδεὶς φόβος πλέον ὑπῆρχε δι' αὐτὸν ὁ νεαρὸς ἐπαναστατικὸς ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γνωρίσῃ τὰς λεπτομερείας τῆς δραπετεύσεως. Ἡ βαρώνη οὐδόλως ἐδυσκολεύθη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν νόμιμον ἐπιθυμίαν τοῦ νέου φίλου της.

— Ἡ ἐλευθέρωσίς σας, εἶπεν εἰς τὸν Σαδὴκ, ὀφείλεται περισσότερον εἰς ἕνα καλόν σας φίλον μᾶλλον ἢ εἰς ἐμέ.

— Ποῖος εἶνε ὁ καλὸς αὐτὸς ὁ ἀφωσιωμένος

φίλος; Εἴπατέ μου τον διὰ νὰ τοῦ ἐκδηλώσω τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου.

— Εἶνε ὁ συνταγματάρχης Ἀζὴζ βέης, ὁ γενναῖος οὗτος καὶ ἀφωσιωμένος ἐπαναστατικὸς, ὅστις ἐπροτίμησε τὴν ζωὴν τῶν ὀρέων καὶ τῶν αἱμάτων ἀντὶ τῶν ἐν Παρισίοις ἡδονῶν.

Καὶ ἡ ὡραία ξένη διηγήθη λεπτομερῶς πῶς ἔκαμε τὴν γνωριμίαν τοῦ Ἀζὴζ βέη ὅλως τυχαίως. Πῶς διῆλθε μίαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα μετ' αὐτοῦ καὶ πῶς ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὴν σπουδαῖα μυστικὰ περὶ τῆς διοργανώσεώς των, οὕτως ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ ἀποφασίσῃ ἡ βαρώνη νὰ συνοδεύσῃ τὸν συνταγματάρχην εἰς τὰ Μακεδονικὰ ὄρη.

Ὁ Σαδὴκ βέης συνηρπάζετο μετ' ἐκστάσεως ἐκτῶν λόγων τῆς ὡραίας ξένης καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ τὴν ἀποθαυμάζῃ.

— Κατὰ τὰς συνομιλίας μας ἐξηκολούθησεν ἡ βαρώνη, ὡμιλήσαμεν πολλάκις διὰ σᾶς καὶ εἴδον πόσον ὑπέφερεν ὁ εὐγενὴς φίλος μας ὅταν ἐσκέπτετο τὴν φρικώδη ζωὴν, τὴν ὁποίαν διήρχεσθε ἐντὸς τοῦ κελλίου σας. Ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ, ἔλεγε, νὰ σωθῇ ὁ Σαδὴκ βέης ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ τυράννου.

— Πιστεύσατέ με. Μετὰ μίαν ἑβδομάδα εἶχον τελείως ἐνθουσιασθῇ μὲ τὸ ἔργον σας, μαθοῦσα τὰς ἀπείρους θυσίας, ἃς ὑφίστασθε ἑκουσίως, διὰ νὰ σώσητε τὴν χώραν σας ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Ὅταν ἐν Ρώμῃ ἀπεχωρίσθην τοῦ Ἀζὴζ βέη εἶχον καταληφθῇ ὑπὸ μιᾶς ἐπιμόνου ἰδέας, νὰ ἐπιτύχω παντὶ σθένει τὴν ἀπελευθέρωσίν σας. Αἴφνης συνέλαβον μίαν τολμηρὰν ἐντελῶς ρωμαντικὴν

ἀπόφασιν. Νὰ μεταβῶ εἰς Κων)πολιν καὶ νὰ σᾶς σώσω. Χάρις εἰς τὰς σχέσεις, ἃς εἶχον μὲ τὴν ὑψηλὴν ἀριστοκρατίαν τῆς Ρώμης, κατώρθωσα νὰ λάβω μεγάλα συστατικὰ διὰ τὴν Κων)πολιν, δυνάμει τῶν ὁποίων ἤλπιζον νὰ ἐπιτύχω ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς τὸ Γιλδίζ. Καίτοι δὲν εἶχον καταστρώσῃ ἀκόμη τὸ σχέδιον τῆς ἀπελευθερώσεώς σας, ἤλπιζον ὅμως πολλὰ εἰς τὴν θείαν βοήθειαν.

Ὁ νεανίας ἤκουε μετὰ θαυμασμοῦ τὴν ἱστορίαν αὐτὴν χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ τὴν διακόψῃ οὔτε διὰ μιᾶς μόνης λέξεως.

Ἡ ὡραία τοῦ διηγήθη ὡσαύτως πῶς ἀποβιβαζομένη εἰς Κων)πολιν κατώρθωσε νὰ κάμῃ τὴν γνωριμίαν τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ.

Κατόπιν εἶπεν ὅτι παρουσιασθεῖσα εἰς τὸν Σουλτάνον ἐφιλοξενήθη ἐν τῷ χαρεμίῳ τοῦ Γιλδὶζ καὶ πῶς τέλος τῇ συνενοχῇ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῶν ἀνακτόρων, τοῦ ὁποίου ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ ὄνομα, κατώρθωσε νὰ παραπείσῃ τὸν Ἀμποῦ Σαμὰκ καὶ τὸν πρῶτον βοηθόν του καὶ νὰ ἐπιτύχῃ οὕτω τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Σαδὴκ βέη. Καὶ πάντα ταῦτα ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος.

—Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἀπίστευτον συνεπέρανεν ἡ βαρώνη, καὶ ἐγὼ δὲ ἡ ἰδία, ὅταν τὸ σκέπτωμαι, δὲν εἰμπορῶ νὰ κρατήσω τὸν θαυμασμόν μου διὰ τὴν ἐπιτυχῆ συρροὴν τῶν περιστάσεων....Ἀναμφιβόλως ἐνυπάρχει εἰς τοῦτο ἡ βοήθεια τῆς Θείας Προνοίας καὶ ἀκθῆκόν μας εἶναι νὰ τὴν εὐχαριστήσωμεν ἐκ καρδίας.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Σαδὴκ βέης εὗρισκε πάντα ταῦ-

τα πολὺ παράδοξα. Ἐν τούτοις ἠσθάνετο ὅτι ἦτο ἀναμφισβήτητον γεγονὸς ἡ ἐλευθερία του. Τοῦτο τὸν ἔφθανεν.

—Κυρία, εἶπε συγκεκινημένος, ἐδείξατε τοιαύτην αὐταπάρνησιν χάριν ἐμοῦ, ὥστε ὅσον μεγάλη καὶ ἂν εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη μου ποτὲ δὲν θὰ ἰσοφαρίσῃ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας σας.

—Δὲν ἐξεπλήρωσα ἀκόμη ὅλον τὸ καθῆκόν μου, ἀπήντησε μετριοφρόνως ἡ βαρώνη, ἑπομένως δὲν εἶναι ἀκόμη καιρὸς νὰ κάμνετε λόγον περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης σας.

—Ἀλλὰ τί θέλετε λοιπὸν νὰ κάμετε ἀκόμη; ἐκραξεν ἔκπληκτος ὁ νεανίας.

—Ὡρκίσθην ἐν ἐμαυτῇ νὰ σᾶς παραδώσω ἰδιοχείρως εἰς τοὺς φίλους σας.

—Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι πολύ. Δὲν πρέπει νὰ ἐκτίθεσθε πρὸς χάριν μου.

—Ἐὰν ἀντισταθῆτε εἰς τὸ σχέδιόν μου, πιστεύσατε ὅτι θὰ μὲ λυπήσετε πολύ, τοῦθ' ὅπερ εἶναι κάκιστος τρόπος διὰ νὰ ἐκφράσητε τὴν εὐγνωμοσύνην σας.

Ὁ νεανίας ἐσιώπησε, φοβούμενος μήπως δυσαρεστήσῃ τὴν ἐλευθερώσασαν αὐτόν.

—Ναί, ἐξηκολούθησεν ἡ βαρώνη, ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ πρὸς εὕρεσιν τοῦ Ἀζὴζ βέη διὰ νὰ τοῦ ἀποδείξω ὅτι μία γυναῖκα ἐπιτυγχάνει πολλάκις ἐκεῖ, ὅπου ὁλόκληρος στρατὸς ἡρώων δὲν δύναται νὰ κάμῃ τίποτε....

Ὁ Σαδὴκ βέης προσεπάθησε καὶ πάλιν νὰ μεταπείσῃ τὴν ὡραίαν κυρίαν, ἀποδεικνύων εἰς αὐτὴν τὸ ἐπικίνδυνον τοῦ ἐγχειρήματός της, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον.

Ἡ βαρώνη ἐπανελάμβανε πάντοτε τὴν αὐτὴν φράσιν πρὸς αὐτόν.

—Τὸ ἀπεφάσισα καὶ τίποτε δὲν θὰ μὲ ἐμποδίσῃ νὰ τὸ κάμω. Ὁ νεανίας ἠναγκάσθη ἐν τέλει νὰ ὑποκύψῃ. Ἀπέμενε νῦν νὰ ἐξεύρωσι τὸν τρόπον, δι' οὗ θὰ ἠδύναντο νὰ μεταβῶσιν εἰς Σκόπεια, ἵνα ἐκεῖθεν διευθυνθῶσι πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι εὑρισκομένους φίλους των.

Μόνον εἷς τρόπος ὑπῆρχε πρὸς τοῦτο. Νὰ ζητηθῇ ἡ συνδρομὴ τοῦ Μακεδονικοῦ κομιτάτου. Τὸ κομιτάτον τοῦτο, οὗ ἡ ἕδρα ἦτο ἐν Σόφιᾳ, εἶχε διακλαδώσεις εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς Μακεδονίας χάριν εἰς τὰς συμμορίας, ἃς ἐξαπέστελλε παντοχοῦ ἐν αὐτῇ.

Ὁ Σαδὴκ βέης ἐξέθηκε τὸ σχέδιόν του ἀμέσως εἰς τὴν βαρώνην.

—Πολὺ ὀρθῶς σκέπτεσαι, ἀπήντησεν αὕτη· τῆς ἰδίας γνώμης εἶμαι καὶ καὶ ἐγώ. Ἂς ἀπευθυνθῶμεν εἰς τὸ κομιτάτον.

Ὁ νεανίας μετέβη εἰς τὴν ἕδραν τοῦ κομιτάτου καὶ ἐδήλωσε τὴν ταὐτότητά του. Τὸ ὄνομά του ἦτο γνωστὸν εἰς τοὺς ἐπαναστατικοὺς κύκλους. Τὸν ὑπεδέχθησαν εὐμενέστατα. Ὅταν δὲ διηγήθη τὴν ρωμαντικὴν ἀπελευθέρωσίν του, οἱ Βούλγαροι ἐπαναστατικοὶ ἐνεθουσιάσθησαν καὶ ἐζήτησαν νὰ γνωρίσωσι τὴν ἡρωΐδα τῆς παραδόξου ἱστορίας.

Ὁ Σαδὴκ βέης, συνοδευόμενος ὑπὸ τριῶν μελῶν τοῦ κομιτάτου, μετέβη παρὰ τῇ βαρώνῃ. Τό-

τε ἐξέθηκεν εἰς αὐτοὺς τὰς λεπτομερείας τῆς δραπετεύσεως καὶ τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἔπαιζε κατ' αὐτὴν ἡ ὡραία ξένη.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Μία ἔκπληξις

Ὁ συνταγματάρχης Ἀζὴζ βέης, τὸν ὁποῖον ἀφήσαμεν εἰς Ρώμην, ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του καὶ ἔφθασεν εἰς Κεττίγνην. Κατὰ τὰ συμφωνηθέντα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπαναστατικῶν, ἔπρεπεν οἱ τελευταῖοι οὗτοι νὰ τὸν συναντήσωσιν ἐκεῖ διὰ νὰ τοῦ ὑποδείξωσι τὴν ὁδόν, δι' ἧς θὰ εἰσήρχετο εἰς τὰ ὅρια τοῦ Κράτους.

Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἀνέμενεν εἰς μάτην τοὺς ὁδηγοὺς τούτους, ὅτε μίαν πρωΐαν, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, ἤκουσε νὰ κρούωσι τὴν θύραν του.

Ὁ συνταγματάρχης ἀφυπνίσθη ἀποτόμως, ἐπήδησε τῆς κλίνης καὶ ἔσπευσε πρὸς τὴν θύραν.

Ἀνοίξας αὐτήν, ἀφῆκεν ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ, διότι ἔβλεπεν ἄνθρωπον, ὃν δὲν ἀνέμενεν.

—Χασὰν βέη, ἔκραξεν ὁ συνταγματάρχης, τί ζητεῖτε ἐδῶ;

—Ἀφήσατέ με πρῶτον νὰ εἰσέλθω, κατόπιν ἔχομεν καιρὸν νὰ τὰ εἰποῦμεν.

Ὁ συνταγματάρχης ὑπεχώρησε καὶ ὁ νεοελθὼν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον.

—Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν, εἶπεν ὁ Ἀζὴζ βέης, ἀνέμενον ἕνα τῶν φίλων μας, ἀλλὰ ὄχι βεβαίως σᾶς...

—Ἔτσι τὤφερε ἡ κατάρα· νὰ ἔλθω ἐγώ.

—Ἀλλὰ πῶς ἀφήσατε εἰς ἄλλους τὴν εὐθύνην τῶν σπουδαιοτάτων καθηκόντων σας εἰς τὰ σύνορα; τοῦτο ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ὑποψίας.

—Δὲν ἔχω πλέον καθήκοντα....

—Πῶς; σᾶς ἐπρόδωσαν ὡσαύτως;

—Τὸ ὑποπτεύομαι.... Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἔλαβον ἓν τηλεγράφημα παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, διὰ τοῦ ὁποίου διατάσσομαι νὰ ἐπιστρέψω ἀμέσως εἰς Κωνσταντινούπολιν, διότι, λέγει τὸ τηλεγράφημα, ἡ ἀδελφή μου ἀσθενεῖ σοβαρώτατα ἀπό τινων ἡμερῶν.

—Ἀλλ' ἴσως εἶναι ἀληθές.

—Ὄχι· διότι εἰκοσιτέσσαρας ὥρας μετὰ τὸ τηλεγράφημα τοῦ ὑπουργοῦ ἔλαβον ἐπιστολὴν τῆς ἀδελφῆς μου, διὰ τῆς ὁποίας αὕτη μὲ ἐπληροφόρει ὅτι ἡ ὑγεία της εἶχεν ἄριστα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αὐτό.... ξεύρετε ποῖος εἶναι ὁ διάδοχός μου; Εἶναι ὁ Καδρῆ βέης, ἀνεγνωρισμένος χαριὲς τοῦ Σουλτάνου. Οὗτος εὑρίσκεται νῦν εἰς τὰ Σκόπια ὡς ἐπιθεωρητής, ἀλλὰ ἡ κυρία ἀσχολία του εἶναι νὰ συντάσσῃ καταλόγους τῶν ὑπόπτων ἀξιωματικῶν τῆς Αὐτοκρατορίας.

—Ἀλλὰ πῶς ἠδυνήθησαν νὰ σᾶς ὑποπτευθῶσιν, ἀφοῦ μάλιστα θεωρεῖσθε ὡς εὐνοούμενος τοῦ Σουλτάνου μὲ ἰσχυροὺς προστάτας ἐν τῷ Γιλδίζ;

—Φαίνεται ὅτι κάποιος συνεργάτης μας μᾶς ἐπρόδωσεν. Ἐκτὸς ἐμοῦ ὀκτὼ ἕτεροι ἀξιωματικοὶ ἐκ τῶν ἰδικῶν μας διετάχθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Σκόπια. Ὅλα τὰ διαδιδόμενα δὲ μὲ πάμνουν νὰ

πιστεύσω ὅτι ἡ ἀναστάτωσις αὕτη προέρχεται ἀπὸ σᾶς αὐτόν.

—Ἀπὸ μένα;

—Ναί. Παρὰ τὸ τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκαλούμην νὰ ἀναχωρήσω ἀμέσως εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐγὼ παρέμεινα εἰς τὴν θέσιν μου μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ διαδόχου μου. Οὗτος, μόλις ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του, ἐδιπλασίασε τὰς φρουρὰς τῶν συνόρων. Τέλος ἐπληροφορήθην ὅτι πάντα ταῦτα ἐγίνοντο, διότι ἐπικίνδυνοι ἐπαναστατικοὶ ἐσκόπουν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν διὰ τῶν μαυροβουνιωτικῶν συνόρων. Μόνον σεῖς ὅμως εἶσθε ὁ ἀναμενόμενος ἐντεῦθεν. Τότε ἀντελήφθην ὁποία συμφορὰ μὲ ἀνέμενεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἂν μετέβαινόν ποτε ἐκεῖ. Ἐπροτίμησα λοιπὸν νὰ φύγω καὶ νὰ ἔλθω ἐδῶ νὰ σοῦ γνωστοποιήσω τὴν σκευωρίαν αὐτήν.

Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ συνεζήτησαν ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τῆς καταστάσεως.

Ἐπείσθησαν ὅτι εἶχε μεσολαβήσει κατάπτυστος προδοσία. ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φαντασθῶσι πόθεν προήρχετο.

Τέλος ὁ Ἀζὴζ βέης ἐδήλωσεν·

—Ὅπωσδήποτε, δὲν εἰμπορῶ νὰ ἐπιστρέψω. Πρέπει νὰ διέλθω τὰ σύνορα.

—Ναί· ἔχετε δίκαιον, ἐπεβεβαίωσεν ὁ Χασὰν βέης ἐνθουσιασμένος.

Περιέμενον νὰ ὁμιλήσητε τοιουτοτρόπως. Θὰ δοκιμάσωμεν νὰ διέλθωμεν τὰ σύνορα καὶ νὰ συναντήσωμεν τοὺς φίλους μας, παρὰ τὰ δραστήρια μέ-

τρα, τὰ ληφθέντα ὑπὸ τοῦ κατασκόπου Καδρῆ βέη.

—Τί; Θέλετε λοιπὸν νὰ ἔλθητε μαζῆ μου;

—Φυσικά. Δὲν σκέπτεσθε ὅτι ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ἀφαιρέσωμεν τὸ προσωπεῖον καὶ νὰ παλαίσωμεν φανερὰ κατὰ τῆς τυραννίας;

Καὶ ἔπειτα πῶς δύνασθε καὶ πρὸς στιγμὴν νὰ πιστεύσητε ὅτι θὰ διαπράξω τὴν ἀνανδρίαν νὰ σᾶς ἀφήσω νὰ φύγετε ὁλομόναχος;

—Ναί. ἔχετε δίκαιον, ἀγαπητέ μου Χασὰν βέη, θὰ ὑπάγωμεν μαζῆ· ἡ πατρὶς ἔχει ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς ὅλων τῶν τέκνων της....

Ὁ Ἀζὴζ βέης ἐνεδύθη ἐν σπουδῇ καὶ ἐξῆλθε μὲ τὸν σύντροφόν του διὰ νὰ κάμῃ ἕνα γῦρον εἰς τὴν πόλιν.

Ὁ Χασὰν βέης, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ ἦτο διοικητὴς τοῦ συντάγματος τῶν συνόρων, ἐγνώριζε καλῶς τὰ μέρη, διὰ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ διαβῶσιν ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς Τουρκίαν.

Ἡ συντροφία του λοιπὸν ἦτο μία μεγάλη βοήθει διὰ τὸν Ἀζὴζ βέην, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ καλλίτερον ὁδηγὸν ἀπὸ αὐτόν. Ἀλλὰ μόνον εἷς ὁδηγὸς δὲν ἤρκει καὶ τοῦτο ἐνέβαλε τὸν συνταγματάρχην εἰς σκέψεις. Ἐγνωστοποίησε τὰς ἀνησυχίας του εἰς τὸν σύντροφόν του.

—Πῶς θὰ ἐπιτύχωμεν οἱ δύο μόνοι; ἠρώτησεν.

—Δύναμαι νὰ διαθέσω ἄλλους δύο ἐκτὸς ἡμῶν, ἀπήντησεν ὁ Χασὰν βέης.

—Ποῖοι εἶνε οὗτοι;

—Δύο Κιρκάσιοι στρατιῶται, συμπατριῶταί μου, τοὺς ὁποίους δὲν ἀφῆκα ἐν ἀγνοίᾳ τῶν σχεδίων

μου, διότι πρὸ πολλοῦ ἐγνώρισα τὴν πρὸς ἐμὲ ἀφοσίωσίν των. Οἱ δύο οὗτοι γενναῖοι δὲν ἠθέλησαν νὰ μὲ ἀποχωρισθῶσι καὶ ἐλιποτάκτησαν, συναποκομίσαντες καὶ τὰ ὅπλα των.

—Καὶ ποῦ εἶναι τώρα;

—Εἶναι ἕτοιμοι διὰ νὰ ἐκτελέσωσι τὰς διαταγάς μας καὶ νὰ θυσιάσωσιν ἐν ἀνάγκῃ τὴν ζωήν των χάριν ἡμῶν.

—Τότε δὲν μοῦ ἐλέγετε ἀμέσως ὅτι ἡ συνοδεία μας εἶναι ἑτοίμη; ἔκραξεν ὁ Ἀζιζ βέης. Ἂς ἐκκινήσωμεν ἀμέσως ἐφ' ὅσον εἶναι ἀκόμη καιρὸς καὶ ὁ Καδρῆ βέης δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὰ μέτρα του.

—Μεῖνε ἥσυχος· δὲν εἴμεθα ἀπὸ τὰ ζῷα ἐκεῖνα, ποῦ πέφτουν εὔκολα εἰς τὰ δίκτυα.

—Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἂς ὁρκισθῶμεν ὅτι δὲν θὰ πέσωμεν ζῶντες εἰς τοὺς ὄνυχας τοῦ Χαμήτ.

Οἱ δύο φίλοι διῆλθον ὅλην τὴν ἡμέραν συμπληροῦντες τὰς προετοιμασίας των. Τὴν ἑπαύριον ἅμα τῇ αὐγῇ μικρὸς ὅμιλος τεσσάρων ἐφίππων ἐξήρχετο τῆς πόλεως καὶ ἐλάμβανε τὴν πρὸς τὰ ὄρη τοῦ Μαυροβουνίου ἄγουσαν.

Ὅταν ἐπλησίασαν τὰ σύνορα, ὁ Χασὰν βέης ἐδήλωσεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιθεωρήσωσι πρῶτον καλῶς τὰ μέρη καὶ εἶτα νὰ ἐκλέξωσι τὸ σημεῖον τῆς διαβάσεώς των.

Τὸ ἀνιχνευτικὸν τοῦτο ἔργον ἐξετέλεσε μόνος του, ἀκολούθως δὲ ἀνέφερεν εἰς τὸν Ἀζιζ βέην τὰς παρατηρήσεις του.

Ἡ νὺξ εἶχεν ἤδη πρὸ πολλοῦ καλύψει διὰ τοῦ μέλανος μανδύου της τὰς κλιτῦς τῶν Μαυροβουνιωτικῶν ὀρέων καὶ ὁ Ἀζιζ βέης μετὰ τῶν δύο στρατιωτῶν ἀνέμενον τὴν ἐπάνοδον τοῦ Χασὰν βέη.

Τέλος οὗτος εἰσῆλθεν ὁρμητικῶς.

—Ἐμπρός· εἶπεν. Ἂς ἐπωφεληθῶμεν τοῦ σκότους, διότι καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν συνόρων διενεργεῖται αὐστηρὰ ἐπίβλεψις.

Οἱ ἵπποι ἦσαν ἤδη ἕτοιμοι καὶ ὁ μικρὸς ὅμιλος ἐξεκίνησεν.

Ἐπὶ δύο ὥρας ἐπροχώρησαν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Χασὰν βέη. Οὗτος χωρὶς νὰ προφέρῃ οὔτε λέξιν ἐξώθει τὸν ἵππον του εἰς τὰς σκολιὰς καὶ ἐπικινδύνους ἀτραποὺς τῶν ὀρέων.

Αἰφνης ἐπετάχυνε τὴν πορείαν. Οἱ σύντροφοί του τὸν ἐμιμήθησαν χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τὸ αἴτιον.

Πυκνὰ σύννεφα εἶχον καλύψῃ τὸν οὐρανὸν καὶ πλῆρες σκότος ἐπεκράτει παντοῦ. Οἱ ἄλλοι τὸν ἠκολούθουν μετὰ δυσκολίας καίτοι πάντες ἦσαν ἐπιδεξιώτατοι ἱππεῖς.

Τέλος οἱ ἵπποι πνευστιῶντες ἐστάθησαν.

— Ποῦ εἴμεθα; ἠρώτησεν ὁ Ἀζιζ βέης τὸν φίλον του.

— Πρὸ ἡμισείας ὥρας διήλθομεν ἤδη τὰ σύνορα, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης ἐξακολουθῶν νὰ ἐξωθῇ τὸν ἵππον του πρὸς τὰ ἐμπρός.

— Ὥστε δὲν ὑπάρχει πλέον κίνδυνος;

— Ξεύρω κ' ἐγώ; Ἀλλ' ὑποθέτω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ, διότι εἰς τὰ μέρη αὐτὰ δὲν ἐνασκεῖται αὐστηρὰ ἐπίβλεψις. Αἱ ὁδοὶ αὗται δὲν εὐχνάζονται. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πιθανὸν ὁ Καδρῆ βέης νὰ ἔστρεψε τὴν προσοχήν του καὶ πρὸς

τὰ ἐδῶ... Μετὰ μίαν ὥραν θὰ μάθωμεν ἂν τρέχῃ τίποτε.

— Πῶς αὐτό; ἠρώτησεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

— Ὅταν φθάσωμεν τὸ ἀλβανικὸν χωρίον εἰς τὸ ὁποῖον διευθυνόμεθα.

— Ἔχετε φίλους ἐν αὐτῷ;

— Βεβαίως. Ἀρκεῖ μόνον νὰ τὸ φθάσωμεν.

Αἴφνης ὡς διὰ νὰ δικαιολογήσωσι τὰς ὑποψίας πυροβολισμοὶ ἀντήχησαν καὶ σφαῖραι ἠκούσθησαν συρίζουσαι εἰς τὰ ὦτα τῶν φυγάδων.

— Μᾶς καταδιώκουν, ἔκραξεν ὁ Χασὰν βέης.

Οἱ ἓξ στρατιῶται ἐσκόπευσαν ἀμέσως πρὸς τὸ μέρος ἐξ οὗ προήρχοντο οἱ πυροβολισμοί.

— Μὴ πυροβολῆτε ἔκραξεν ὁ Χασὰν βέης. Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ φύγωμεν διὰ νὰ χάσουν τὰ ἴχνη μας.

Καὶ ἐμάστιζε τὸν ἵππον του.

Ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἠκούσθησαν καὶ πυροβολισμοὶ ἐκ τοῦ μέρους πρὸς ὃ διηυθύνοντο.

— Εἴμεθα περικυκλομένοι παντοχόθεν ἔκραξεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

Ὁ Κιρκάσιος περιέφερεν ἄπελπι βλέμμα γύρω του. Κατόπιν εἶπε·

— Κατέλθετε τῶν ἵππων σας καὶ προσπαθήσατε νὰ κρυφθῆτε.

— Πῶς νὰ κρυφθῶμεν; ἠρώτησεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

Ὁ τυφεκιοβολισμὸς ἐξηκολούθησεν ἀμφοτέρωθεν. Οἱ τέσσαρες ἄνδρες ἐγκατέλιπον τοὺς ἵππους των.

Εὑρίσκοντο ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ μὴ γνωρίζοντες τί νὰ πράξωσι.

— Ἀκολουθήσατέ με, διέταξεν ὁ Χασὰν βέης. Καὶ μὲ μεγάλα βήματα διηυθύνθη πρὸς ἕνα μικρὸν λοφίσκον βραχώδη καὶ κατάφυτον ἐκ θάμνων. Οἱ τέσσαρες ἐπαναστατικοὶ ἀνερριχήθησαν εἰς αὐτὸν μετὰ πολλῶν δυσχερειῶν.

Αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις ἠκούοντο ὁλονὲν πλησιέστερον. Ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο, ὅτι οἱ καταδιώκοντες αὐτοὺς ἦσαν πάμπολλοι.

Ἐν τούτοις πρὸς τὸ παρὸν οἱ δύο συνταγματάρχαι καὶ οἱ δύο στρατιῶται εὑρίσκοντο ἐν σχετικῇ ἀσφαλείᾳ καὶ δὲν ἐφοβοῦντο νὰ προσβληθῶσιν ὑπὸ τῶν σφαιρῶν τῶν καταδιωκόντων αὐτούς.

Καλυπτόμενοι ὑπὸ τῶν ἀνωμαλιῶν τῶν βράχων, καὶ κρατοῦντες ἀνὰ χεῖρας τὰ ὅπλα των ἀνέμενον σιωπηλοί, ἐνῷ οἱ τυφεκιοβολισμοὶ ἐξηκολούθουν.

Ἦτο ἡ τετάρτη πρωϊνή. Μετὰ δύο ὥρας θὰ ἐξημέρωνε. Ἐφαίνετο ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἀνέμενε τὴν ἡμέραν διὰ νὰ προβῇ εἰς ὁριστικὴν ἔφοδον. Ὁ Χασὰν βέης ἐξῆλθε πρὸς στιγμὴν ἐκ τῆς κρύπτης του. Ἠρεύνησε τὸν ὁρίζοντα διὰ τῶν διαπεραστικῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς λοιπούς.

— Εἴμεθα περικυκλομένοι παντοχόθεν ἐδήλωσεν. Οὐδεμία διέξοδος ὑπάρχει, εἶπε.

— Εἶνε πολὺ οἱ πολιορκηταί μας.

— Ὑπολογίζω, ὅτι θὰ εἶνε περὶ τοὺς τετρακοσίους. Ἴσως καὶ περισσότεροι.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ πολεμήσωμεν εἰς ἐναντίον ἑκατόν. Ἡ θέσις μας εἶνε ὄντως δυσχερεστάτη, συνεπέρανεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

— Ὄχι μόνον δυστυχερεστάτη ἀλλὰ καὶ ἀπελπιστικὴ ἐδήλωσεν ὁ Κυρκάσιος.

Ὅταν ἐπῆλθεν ἡ ἡμέρα, οἱ πολιορκοῦντες ἤρξαντο προελαύνοντες βραδέως, ἀλλὰ κανονικῶς, καὶ στενοῦντες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸν κύκλον, ὅστις ἐχώριζεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἀνδρείων μας.

—Καίτοι ἡ θέσις μας εἶναι ἀπόρθητος, εἶναι ἐν τούτοις κρῖμα ὅτι εἴμεθα μόνον τέσσαρες. Ἂν εἴμεθα περισσότεροι, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ διενεργήσωμεν ἔξοδον καὶ νὰ δώσωμεν ἓν καλὸν μάθημα εἰς τοὺς ἀνάνδρους αὐτούς, εἶπεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

Κατά τινα στιγμὴν ὁ Χασὰν βέης ἐξήγαγε τὴν κεφαλήν του ὑπεράνω τῶν βράχων. Ὀκτὼ δέκα πυροβολισμοὶ ἠκούσθησαν καὶ ἰσάριθμοι σφαῖραι ἐπλατύνθησαν ἐπὶ τῶν βράχων, ὄπισθεν τῶν ὁποίων ἐκρύπτετο ὁ μικρὸς ὅμιλος.

—Μόλις τριακόσια ἕως τετρακόσια μέτρα μᾶς χωρίζουσιν ἀπὸ τοὺς ἀθλίους αὐτούς, εἶπεν ὁ Χασὰν βέης. Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι μᾶς εἶδον. Διευθύνονται ἀκριβῶς ἐδῶ.

—Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ τοὺς περιμένωμεν μὲ ἐσταυρωμένους τοὺς βραχίονας, ἔκραξεν ὁ Ἀζὴζ βέης. Ἐμπρός, ἂς ἀμυνθῶμεν.

—Δὲν ἔχομεν τίποτε καλλίτερον νὰ κάμωμεν. Ἂς πολεμήσωμεν μέχρι θανάτου.

Καὶ οἱ τέσσαρες ἐσκόπευσαν.

—Οἱ πολιορκηταὶ εἶναι πολὺ πλησίον μας. Πρέπει νὰ σκοπεύωμεν καλῶς διὰ νὰ μὴ πηγαίνουν χαμένες ἡ σφαῖρές μας.

—Πῦρ· ἔκραξεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

Τέσσαρες πυροβολισμοὶ ἠκούσθησαν ταὐτοχρόνως καὶ τέσσαρες ἐκ τῶν πολιορκητῶν ἐκυλίσθησαν κατὰ γῆς. Τοῦτο προύκάλεσε πανικὸν μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνέστειλαν ἀποτόμως τὴν προέλασίν των.

Οἱ δύο συνταγματάρχαι καὶ οἱ δύο Κιρκάσιοι ἐξηκολούθουν πυροβολοῦντες μὲ τὴν λύσσαν, ἣν προσδίδει ἡ ἀπελπισία.

Καὶ ἄλλοι τινὲς στρατιῶται ἐφονεύθησαν ὡσαύτως. Αἴφνης, διαταγῇ τῶν ἀξιωματικῶν των, οἱ στρατιῶται ἔπεσαν πρηνεῖς καὶ ἤρξαντο λυσσαλέου καὶ ἀδιακόπου τυφεκιοβολισμοῦ.

Ἀλλ' ὁ γενναῖος μικρὸς ὅμιλος ἦτο τόσον καλῶς κεκρυμμένος καὶ ἐπροστατεύετο τόσον καλῶς ὑπὸ τῶν βράχων, ὥστε οὐδεμίαν ἀπώλειαν ὑπέστη. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπεκρίνετο εἰς τὸ πῦρ τοῦ ἀντιπάλου του καὶ ἡ μάχη ἐξηκολούθει οὕτω ἀπὸ δύο ὡρῶν. Ἦτο ἐν τούτοις προφανὲς ὅτι ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ὅμιλος θὰ ἠναγκάζετο ἐν τέλει νὰ ὑποκύψῃ.

—Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ ἐπ' ἄπειρον, εἶπεν ὁ Ἀζὴζ βέης εἰς τὸν συνάδελφον του. Δὲν βλέπω καμμίαν διέξοδον. Ἢ μᾶλλον βλέπω μόνον δύο· ἢ πρέπει νὰ ἀποθάνωμεν ἢ πρέπει νὰ παραδοθῶμεν.

—Πῶς; νὰ παραδοθῶμεν; ἔκραξεν ὁ Κιρκάσιος συνταγματάρχης, κατάπληκτος διὰ τὴν πρότασιν τοῦ φίλου του.

—Δὲν τὸ λέγω γιὰ μένα. Διότι γνωρίζω ὅτι καὶ ἂν παραδοθῶ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δὲν θὰ μὲ ἀ-

φήσῃ νὰ ζήσω οὔτε λεπτόν. Σὺ ὅμως δὲν εὑρίσκεσαι εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

—Θέλεις λοιπὸν νὰ παραδοθῶ μόνος μου; ἔκραξεν ὁ Χασὰν βέης διὰ τρεμούσης φωνῆς.

—Ὄχι μόνος σου, ἀλλὰ μετὰ τῶν δύο συμπατριωτῶν σου, οἱ ὁποῖοι θυσιάζουν οὕτω ἀνωφελῶς τὴν ζωήν των. Σὺ εἶμαι βέβαιος ὅτι δύνασαι νὰ σωθῇς χάρις εἰς τὴν ἰσχυρὰν προστασίαν, ἧς ἀπολαύεις ἐν τῷ Γιλδίζ.

Ὁ νεαρὸς συνταγματάρχης, δυσαρεστηθεὶς δι' ὅσα ἤκουσεν, ἀπήντησεν·

—Τὰ λόγια σου μὲ προσβάλλουν. Εὑρέθημεν μαζῆ ἐν τῷ κινδύνῳ, θὰ ἀποθάνωμεν μαζῆ. Ἡ τιμή μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σὲ ἐγκαταλείψω, διότι ἐγὼ εἶμαι αἰτία ποῦ ἐπέσαμεν εἰς τὴν παγίδα αὐτήν.

—Πολὺ καλά. Ἀλλ' αὐτοὶ οἱ δύο δυστυχεῖς Κιρκάσιοι τί ἔγκλημα διέπραξαν; Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ σώσωμεν αὐτοὺς τοὐλάχιστον.

—Ἔχεις δίκαιον. Ἂς παραδοθῶσιν αὐτοί.

Ὁ νεαρὸς συνταγματάρχης ἐστράφη πρὸς τοὺς δύο ἀκολούθους του, κρυπτομένους ὀλίγον ἀπωτέρω, καὶ ἔκαμε σῆμα πρὸς αὐτοὺς νὰ πλησιάσωσιν.

— Σύντροφοι εἶπεν ὁ Χασὰν διὰ φωνῆς διακοπτομένης ὑπὸ τῆς συγκινήσεως. Δὲν κατωρθώσαμεν νὰ φθάσωμεν τὸν σκοπόν μας. Οὐδεὶς τρόπος σωτηρίας ὑπάρχει πλέον. Πολιορκούμεθα πανταχόθεν. Κατὰ συνέπειαν πᾶσα ἀντίστασις εἶνε ἀνωφελής. Σεῖς διὰ νὰ σώσητε τὴν ζωήν σας πρέπει νὰ παραδοθῆτε.... Δὲν θὰ σᾶς κάμουν

τίποτε, ὅταν τοὺς βεβαιώσητε, ὅτι παρὰ τὴν θέλησίν σας καὶ διὰ νὰ ὑπακούσητε εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ σας ἐλειποτακτήσατε... Βάλετε λοιπὸν ἕνα ἄσπρο μανδῆλι εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τυφεκίου σας καὶ ἀναχωρήσατε.

— Καὶ σεῖς; ἠρώτησεν ὁ εἷς τῶν στρατιωτῶν.

— Θὰ μείνωμεν ἐδῶ καὶ θὰ πολεμήσωμεν μέχρι θανάτου.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ μείνω μαζῆ σας, ἀπήντησεν ὁ στρατιώτης ψυχραίμως.

Κατόπιν δεικνύων τὸν σύντροφόν του·

— Ὁ Ὀσμὰν, ἂν θέλῃ ἂς πηγαίνῃ.

— Ὅλοι θὰ ἀποθάνωμεν ἐδῶ, ἀπήντησεν καὶ ὁ Ὀσμὰν μετὰ θάρρους.

Ὁ συνταγματάρχης, ὅστις ἐγνώριζε κατὰ βάθος τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνδρῶν του, ἔκρινε περιττὸν νὰ ἐπιμείνῃ περισσότερον.

— Τὸ ἤξευρα, ὅτι θὰ γίνῃ ἔτσι. ἠρκέσθη μόνον νὰ εἴπῃ.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ πολιορκοῦντες εἶχον προχωρήσῃ ἀρκετὰ, διὰ τοῦτο ὁ μικρὸς ὅμιλος δὲν ἔπρεπε νὰ χάσῃ καιρόν.

Διαταγῇ τοῦ Ἀζὴζ βέη, ἤρξατο λοιπὸν σφοδρὸς τυφεκιοβολισμός. Τρεῖς ἐκ τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες εἶχον προχωρήσει πολὺ ἔπεσαν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον. Οἱ λοιποὶ ἔκριναν φρονιμώτερον νὰ ὑποχωρήσωσιν. ἐξακολουθοῦντες νὰ πυροβολῶσι.

Οἱ τέσσαρες γενναῖοί μας ἐνθαρρυνθέντες ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ἔλαβον θέσιν ἐπὶ τοῦ λοφίσκου καὶ ἀπέστειλαν θεριστικώτατον πῦρ κατὰ

τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, οἱ ὁποῖοι ἐξηκολούθουν ἀπαντῶντες.

Οἱ μαχόμενοι εἶχον φθάσει εἰς τόσην λύσσαν ὥστε ὁ μικρὸς γενναῖος ὅμιλος ληστμονῶν κάθε προφύλαξιν ἐξετίθετο διαρκῶς εἰς τὰς σφαίρας τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ εἷς ἐκ τῶν Κιρκασίων στρατιωτῶν. βληθεὶς εἰς τὸ μέτωπον ἔπεσεν ἄπνους.

— Τὸ πρῶτον θῦμά μας, εἶπεν Χασάν.

— Θὰ ἔλθῃ μετ' ὀλίγον καὶ ἡ σειρά μας, ἀπήντησεν ὁ Ἀζὴζ βέης σκοπεύων συνάμα.

Ἐν τούτοις τὸ θάρρος τῶν ἀμυνομένων εἶχεν ἀναγκάσῃ τοὺς πολιορκητὰς νὰ χαλαρώσωσι τὸν πύρινον περὶ αὐτοὺς κύκλον, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον εἷς ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἔπιπτε σοβαρῶς τετραυματισμένος.

Ἡ μάχη ἐξηκολούθησεν οὕτω μέχρι τῆς μεσημβρίας. Τότε ὁ ἐχθρὸς ἐπεχείρησεν ἀποφασιστικὴν ἐπίθεσιν. Πάντες ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ὥρμησαν, ὡς εἷς ἄνθρωπος εἰς ἔφοδον κατὰ τοῦ λοφίσκου. Οἱ δύο συνταγματάρχαι καὶ ὁ ἀπομείνας ἔτι ὀρθὸς στρατιώτης ἀνθίσαντο γενναίως. Αἴφνης ὁ Κιρκάσιος ἐξέβαλε κραυγὴν ἄλγους καὶ κατέπεσεν ἀφήσας νὰ τοῦ διαφύγῃ τὸ ὅπλον του. Μετ' ὀλίγον μία σφαῖρα ἐπλήγωνε τὸν Χασὰν βέην εἰς τὸν ὦμον, καταδικάσασα αὐτὸν εἰς ἐξοράνειαν. Μόνος ὁ Ἀζὴζ βέης ἐξηκολούθει ἀνθιστάμενος καὶ ἀναμένων τὴν σφαῖραν, ἥτις θὰ τὸν ἐξήπλωνεν αἱμόφυρτον. Αἴφνης μεγάλη ἀταξία ἐπῆλθεν εἰς τὰς τάξεις τῶν πολιορκητῶν.

Ἡ προέλασίς των ἐσταμάτησεν ἀποτόμως ὡς

καὶ ὁ τυφεκιοβολισμός. Ὁ Ἀζὴζ βέης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ τὸ συμβὰν, ἀλλὰ ἔπαυσε καὶ αὐτὸς πυροβολῶν καὶ ἔκλινε πρὸς τὸν τετραυματισμένον φίλον του, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν πληγήν του.

— Διατὶ ἔπαυσαν οἱ τυφεκιοβολισμοί; ἠρώτησεν ὁ τραυματίας.

— Δὲν γνωρίζω καὶ ἀνυπομονῶ νὰ τὸ μάθω, ἀπήντησεν ὁ Ἀζὴζ βέης, ἀλλ' ἄφησέ με πρῶτον νὰ ἴδω τὴν πληγήν σου. Ἔσχισε τὸ ἀμπέχονον τοῦ φίλου του καὶ ἐξήτασε τὴν πληγήν.

—Εὐτυχῶς αἱ πληγαί σου εἶναι ἐλαφρόταται... ἐβεβαίωσεν οὗτος.

—Ναί· τὸ γνωρίζω· δὲν πονῶ σχεδὸν διόλου, ἀλλὰ τί ὠφελεῖ;

Ὁ Ἀζὴζ βέης δὲν ἀπεκρίθη. Περιεποιήθη αὐτὸν ὅσον ἠδύνατο καλλίτερον ἐπιδέσας τὴν πληγήν του διὰ ἑνὸς μανδηλίου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ τυφεκιοβολισμὸς εἶχεν ἐπαναργίσῃ. Ὁ συνταγματάρχης ἀνέλαβε τὸ ὅπλον του καὶ ἐσύρθη μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὰ συμβαίνοντα.

Μετά τινα λεπτὰ ἐπανῆλθέν.

—Κάτι ἔκτακτον συμβαίνει, εἶπεν. Οἱ τυφεκιοβολισμοὶ δὲν διευθύνονται πλέον ἐναντίον μας, ἀλλὰ κατὰ τοῦ ἀπέναντι λοφίσκου.

—Τί σημαίνουν αὐτά; ἠρώτησεν ὁ τραυματίας κατάπληκτος δι' ὅ,τι ἤκουε.

—Σημαίνουν ὅτι νέος ἐχθρὸς ἐνεφανίσθη καὶ οἱ πολιορκηταί μας ἠναγκάσθησαν νὰ στραφῶσι ἐναντίον αὐτοῦ.

—Αλλὰ ποῖος νὰ εἶναι ὁ νέος αὐτὸς ἐχθρός, ὁ ὁποῖος τόσον ἐπικαίρως ἐμφανίζεται.

—Ἴσως συμμορία κομιτατζήδων· πιθανώτατα οἱ φίλοι μας, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀναμένουν.

Ὁ τραυματίας ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀντιληφθῇ ἰδίοις ὄμμασιν τὰ συμβαίνοντα. Τῇ βοηθείᾳ τοῦ φίλου του καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχίονός του ἠγέρθη καὶ ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑνὸς βράχου, ἐξ οὗ ἠδύνατο νὰ βλέπῃ.

Ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθει λυσσώδης. Ἦτο ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις ποῖοι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἵτινες εἰς τόσον κατάλληλον στιγμὴν ἐνεφανίζοντο τόσον ἀπροόπτως εἰς βοήθειάν των. Τὸ μόνον, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἀντιληφθῇ ἦτο ὅτι ἦσαν πολλοί.

Διότι ἠνάγκασαν τοὺς πολιορκητὰς νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς θέσεις των καὶ νὰ συγκεντρώσωσιν ὅλας τὰς δυνάμεις των ἐναντίον των.

Οἱ δύο ἀξιωματικοί, οὓς οὐδεὶς παρηνόχλει πλέον, ἐκάθησαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑνὸς βράχου καὶ παρηκολούθουν τὸν ἀγῶνα, ὅστις ἐξελίσσετο ἐνώπιόν των. Ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθησε μέχρι νυκτός. Ὁ τυφεκιοβολισμὸς ἔπαυσεν ἅμα ὡς ἐνύκτωσεν. Τότε οἱ δύο ἀξιωματικοὶ εἶδον τοὺς πολιορκοῦντας αὐτοὺς νὰ συλλέγωσι τοὺς τραυματίας των καὶ ἐγκαταλείποντες τοὺς νεκρούς των ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἐξηφανίσθησαν ἐν σπουδῇ εἰς τὰ σκότη τῆς κοιλάδος. Εἶχον σωθῇ.

Ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πολιορκητῶν ἐνεφανίσθη μικρὸς ὅμιλος 8 ἱππέων, διευθυνόμενος ἐν καλπασμῷ πρὸς τὸν λόφον.

Οἱ δύο φίλοι ἦσαν ἀνυπόμονοι νὰ γνωρίσωσιν ἐκείνους, οἵτινες τόσον αἰφνιδίως ἐγένοντο σωτῆρές των. Ἀνέμενον μετ' ἀνυπομονησίας.

Ἡ συγκίνησις ἔσφιγγε τὴν καρδίαν των. Τέλος ὁ Αζὴζ βέης ἠδυνήθη νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἱππέων ἄνδρα.

—Εἶναι ὁ Νουρῆ βέης ἀνέκραξε μετὰ χαρᾶς.

—Ποῖος Νουρῆ; ἠρώτησεν ὁ τραυματίας;

—Ἐκεῖνος τοῦ Συντάγματος τῶν Σκοπίων, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ὁ πρῶτος, ὅστις ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας.

Μετά τινας στιγμὰς οἱ ἱππεῖς εἶχον φθάσει τοὺς δύο ἀξιωματικούς, κραυγάζοντες «Ζήτω ἡ ἐλευθερία, Ζήτω τὸ Σύνταγμα».

Μετὰ τὰς πρώτας στιγμὰς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς χαρᾶς, ὁ Νουρῆ βέης ἐδήλωσε·

—Φίλτατε, δὲν πρέπει νὰ χάνωμεν οὔτε λεπτόν. Πρέπει νὰ ἐγκαταλείψωμεν ἀμέσως τὸ μέρος τοῦτο, διότι οἱ πολιορκηταὶ θὰ ἐπανέλθωσι πολυαριθμότεροι καὶ θὰ ἐπιτεθῶσι ἐναντίον σας καὶ ἐναντίον μας. Δυστυχῶς ἄφησα ὀπίσω τοὺς συντρόφους μας· ἀλλὰ θὰ εἴμεθα πολλοί. Δὲν εἶνε ὅμως τώρα ὥρα ἐξηγήσεων. Ἂς ἱππεύσωμεν.

Δύο ἐκ τῶν ἱππέων παρεχώρησαν ἀμέσως τοὺς ἵππους των εἰς τοὺς δύο ἀξιωματικούς.

—Ἔχομεν ἐνταῦθα δύο ἐκ τῶν συντρόφων μας νεκροὺς φονευθέντας ἀπὸ τὰς ἐχθρικὰς σφαίρας, παρετήρησεν ὁ Χατὰν βέης. Τί θὰ κάμωμεν τὰ πτώματά των;

Δὲν ὑπάρχουν καλλίτεροι τάφοι διὰ τοὺς γενναίους αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς βράχους τούτους, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἀναπαύονται ἀπήντησεν ὁ Νουρῆ βέης.. ἂς καλύψουν μὲ λίθους τὰ πτώματά των.

Ἡ διαταγὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐξετελέσθη ἀμέσως. Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ μικρὸς ὅμιλος ἀπεμακρύνετο ἐν τάχει.

Μετὰ δύο ὥρας ἔφθανον εἰς ἓν ἀλβανικὸν χωρίον κρυπτόμενον ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ θὰ διήρχοντο τὴν νύκτα.

Οἱ δύο συνταγματάρχαι πρὸ πάντων ὁ Χασσὰν βέης ἕνεκα τῆς πληγῆς του ἦσαν ἐξηντλημένοι ἐκ τοῦ κόπου καὶ εἶχον ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Ἐν τούτοις ὁ Ἀζὴζ βέης δὲν ἠθέλησε νὰ κοιμηθῇ ἀμέσως. Ὡδήγησε τὸν Νουρῆ βέην εἰς μίαν γωνίαν καὶ τὸν ἠρώτησε διὰ μακρῶν περὶ τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. ζητῶν ἰδίως νὰ μάθῃ ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἔσπευσαν εἰς τόσον ἀνέλπιστον βοήθειαν, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ὁ θάνατός των ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἀναπόφευκτος.

— Ἐγνωρίζομεν, ὅτι θὰ ἔλθετε καὶ σᾶς περιεμένομεν. Ἀπεφασίσαμεν λοιπόν, ὅπως ὅμιλος ἐξ 25 ἀνδρῶν μεταβῇ εἰς προϋπάντησίν σας μέχρι τῶν συνόρων καὶ σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἕδραν μας. Τὸ μικρὸν τοῦτο στράτευμα ἐξεκίνησεν ὑπὸ τὰς διαταγάς μου. Ἐν τούτοις ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς ἓν χωρίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχομεν φίλους ἀφωσιωμένους καὶ τινας πράκτορας ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ἡ κατάστασις δὲν ἦτο οἵα ἀνεμένομεν αὐτήν. Ὁ συνταγματάρχης Χασὰν βέης καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοί,

ἐφ' ὧν ἐστηρίζομεν πολλὰς ἐλπίδας, εἶχον ἀνακληθῇ ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰτίας ἐκ τῶν καθηκόντων των ὑπὸ τοῦ Καδρῆ βέη, πιστοῦ κατασκόπου τοῦ Χαμήτ. Οὗτος εἶχεν ὅλως αἰφνιδίως διορισθῇ διοικητὴς τῶν συνοριακῶν φρουρῶν καὶ εἶχε φέρει μαζῇ του ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς ἐναντίους τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος καὶ εἶχεν ἐγκαταστήσῃ ἰσχυρὰν ἐπαγρύπνησιν καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν συνόρων. Ἐκ τούτων ἐφαίνετο, ὅτι εἶχε πληροφορηθεῖ περὶ τῆς ἀφίξεώς σας.

— Αὐτὸ ἀκόμη δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω. Πῶς διάβολο ὁ Χαμὴτ κατώρθωσε νὰ πληροφορηθῇ τὴν ἄφιξίν μου, ἀπήντησεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

— Εὑρισκόμην ἐν ἀπελπισίᾳ μὴ γνωρίζων τί νὰ πράξω ἐξηκολούθησεν ὁ Νουρῆ βέης. Ὅτε σήμερον τὴν πρωΐαν ὁ μικρὸς φίλος μας Χασὰν μὲ εἰδοποίησεν, ὅτι εἰς ἀπόστασιν δύο ὡρῶν ἀπὸ τοῦ χωρίου, ὀλίγοι ἄνδρες καταφυγόντες εἰς ἕνα λοφίσκον ἐμάχετο λυσσωδῶς ἐναντίον ἑκατοντάδος στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπολιόρκουν.

Ἐμάντευσα ἀμέσως ὅτι θὰ εἶσθε σεῖς. Ἔσπευσα πρὸς τὸν ἀγᾶν τοῦ χωρίου, ὁ ὁποῖος εἶνε ἐκ τῶν ἰδικῶν μας καὶ τοῦ ἐξέθηκα τὴν κατάστασιν. Τοῦ εἶπον, ὅτι πρέπει πάσῃ θυσίᾳ νὰ σπεύσωμεν εἰς βοήθειάν σας... Μετὰ δύο ὥρας εἶχον διακοσίους ἄνδρας ὑπὸ τὰς διαταγάς μου. Δι' αὐτῶν ἐτρέψαμεν εἰς φυγὴν τοὺς στρατιώτας τοῦ Χαμήτ.

— Τώρα εἰπέ μου, πῶς πηγαίνει τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα;

— Ἀλλοίμονον, τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα εἶνε

πολὺ περιωρισμένον ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ Νουρῆ βέης. Τὸ παράδειγμά μας δὲν εὗρε πολλοὺς μιμητάς, ὡς ἠλπίσαμεν ἐν ἀρχῇ.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Ἀζὴζ βέης ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τοῦ χωρίου τούτου, ἀλλὰ τοῦτο ἐστάθη ἀδύνατον. Ὁ Χασὰν βέης, τοῦ ὁποίου αἱ πληγαὶ δὲν εἶχον λάβει τὴν δέουσαν περιποίησιν εἶχε δυνατὸν πυρετόν. Ἐγένετο ἀνάγκη συστηματικῆς θεραπείας, διὰ τοῦτο μόλις μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἠδυνήθησαν νὰ καταλείπωσι τὸ χωρίον. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τοὺς ἐπαναστατημένους φίλους των ἐγένοντο δεκτοὶ μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς.

Ὁ συνταγματάρχης, ὅστις εἶχεν ἀπογοητευθῇ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Νουρῆ βέη συνδιαλέξεώς του, ἠσθάνθη ἀναγεννωμένην τὴν χαράν του, ὅταν εἶδε τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν ὁρμήν, αἵτινες ἐπεκράτουν ἐν μέσῳ τῶν ἐπαναστατῶν.

Ἡ μικρὰ ἀλβανικὴ πόλις, ἣν εἶχον ἐκλέξει ὡς ἕδραν των οἱ ἐπαναστάται εἶχε λάβει μορφὴν ἀληθοῦς φρουριακῆς πόλεως. Καὶ αὐτὰ τὰ παιδία καὶ αἱ γυναῖκες ἦσαν πάνοπλοι. Οὔτε ἴχνος κυβερνητικῶν ἀρχῶν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ. Οὔτε μουδίρης, οὔτε χωροφύλαξ οὔτε ἄλλος τις ὑπάλληλος.

Ἡ μόνη ἀρχή, εἰς ἣν ὑπήκουον πάντες ἦτο τὸ κομιτάτον, τὸ ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ τῆς Σαλιχᾶ χανούμ, τοῦ πρώην ὑπασπιστοῦ Μεχμὲτ πασᾶ καὶ τοῦ Νουρῆ βέη.

Νῦν ὁ Χασὰν καὶ ὁ Ἀζὴζ βέηδες ἐπηύξησαν τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς ἔδωσαν νέαν ζωὴν εἰς τὴν ὀργάνωσιν.

Τὴν ἑσπέραν πάντες συνεκεντρώθησαν πέριξ μιᾶς ἑστίας, ἐν ᾗ ἔλαμπεν ζωηρὸν πῦρ. Ἡ Σαλιχᾶ καθημένη ἐνώπιον μιᾶς τραπέζης διεξήρχετο τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς ἡμέρας. Αἴφνης ἐξέβαλε φωνὴν ἐκπλήξεως εὐχαρίστου. Πάντες ἔστρεψαν τὰ βλέμματά των πρὸς αὐτήν. Βεβαίως θὰ ἐπρόκειτο περὶ πολὺ σπουδαίου γεγονότος.

—Δυνάμεθα νὰ μάθωμεν ποῖον εἶναι τὸ αἴτιον τῆς χαρᾶς σας; ἠρώτησεν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς.

—Κάτι ἐντελῶς ἀπίστευτον, ἀπήντησεν ἡ Σαλιχᾶ.... Δύνασθε νὰ μαντεύσητε τίνος εἶναι ἡ ἐπιστολὴ ποῦ ἀναγινώσκω.;

— Προφανῶς ἀπὸ κάποιον φίλον μας...

—Ναί. Καὶ ἀπὸ τὸν ἀγαπητότερον ὅλων. Ἀπὸ τὸν Σαδὴκ βέην....

—Τὸν Σαδήκ; ἀνέκραξαν πάντες ταὐτοχρόνως. Πῶς ἠδυνήθη νὰ στείλῃ τὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς φυλακῆς του;

—Ἡ ἐπιστολὴ δὲν ἔρχεται ἀπὸ τὸ Γιλδίζ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Σόφιαν, ἀπήντησεν ἡ Σαλιχᾶ.

— Δηλαδὴ διὰ τῆς Σόφιας, εἶπεν ὁ Νουρῆ.

—Ὄχι· ὁ ἴδιος τὴν ἀποστέλλει ἐκ Σόφιας.

—Ὥστε εἶναι ἐλεύθερος;

—Φυσικά· ἀφοῦ τὴν στιγμὴν αὐτὴν εὑρίσκεται εἰς Σόφιαν καὶ προετοιμάζεται νὰ ἔλθῃ εἰς συνάντησίν μας, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

—Ὥστε τοῦ παρέσχε χάριν ὁ Σουλτάνος;

—Ὄχι, ἀγαπητοί μου φίλοι· μία Γαλλὶς κατώρθωσε νὰ ἀπαγάγῃ ἐκ τοῦ Γιλδίζ τὸν Σαδὴκ βέην.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι ἐξέπληξαν πάντας.

Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἐξηκολούθησε.

—Ποτὲ δὲν θὰ ἐπίστευον ὅ,τι ἀναγινώσκω ἂν δὲν ἐγνώριζον ἀδιστάκτως τὸ γράψιμον τοῦ Σαδὴκ. Ὁρίστε παρατηρήσατέ το καὶ σεῖς.

Ὁ Αζὴζ βέης ἀκούων ὅτι καὶ μία εὐρωπαία κυρία ἦτο ἀναμεμιγμένη εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ἀνεμνήσθη τῆς συνταξειδιώτιδός του. Ἔσπευσε λοιπὸν νὰ ἁρπάσῃ τὴν ἐπιστολὴν καὶ νὰ ἀναγνώσῃ αὐτὴν μεγαλοφώνως. Ὁ Σαδὴκ βέης διηγεῖτο ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ὅ,τι γνωρίζουσιν ἤδη οἱ ἀναγνῶσταί μας. Ἐξέφραζε τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ ἐλάμβανε τὴν εὐτυχίαν νὰ σφίγξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του τοὺς ἀγαπητούς συντρόφους του. Ἡ ἐπιστολὴ ἀνέφερεν ἐν ἐκτάσει περὶ τῆς βαρώνης καὶ τοῦ ταξειδίου αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἀζὴζ βέη.

—Τώρα τὸ πιστεύω, ἔκραξεν οὗτος. Ὅ,τι γράφει εἶναι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ γυνὴ αὕτη, ἥτις ἤθελε νὰ μὲ συνοδεύσῃ ἕως ἐδῶ εἶναι βεβαίως ἱκανὴ νὰ προδῇ εἰς ὅ,τι προέβη.

Καὶ ὁ Αζὴζ βέης διηγήθη εἰς τοὺς φίλους του τὴν μετὰ τῆς βαρώνης συνάντησίν του κατὰ τὴν ἐκ Παρισίων ἀναχώρησιν, τὸ ταξείδιόν του μαζῆ μέχρι τῆς Ρώμης καὶ τὴν συμπάθειαν, ἣν ἡ νεαρὰ Γαλλὶς ἐπέδειξε πρὸς τὸ ἐπαναστατικὸν ἔργον τῶν Νεοτούρκων.

——Πρέπει νὰ κάμωμεν μεγαλοπρεπῆ ὑποδοχὴν εἰς τὴν γυναῖκα αὐτὴν ὅταν θὰ ἔλθῃ ἐδῶ μετὰ τοῦ Σαδὴκ βέη, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης.

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ἡ Σαλιχᾶ Χανούμ. Ἡ γυνὴ αὕτη εἶνε ἀξία τῆς εὐγνωμοσύνης μας, ἀφοῦ ἔσωσε τὸν φίλον μας ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ τυράννου.

—Καὶ ἐν τούτοις μοῦ φαίνεται πολὺ παράδοξος ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία, παρετήρησεν ὁ Νουρῆ βέης, ὅστις εἶχε λάβει τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ φίλου του καὶ τὴν ἀνέγνωσε μετὰ προσοχῆς.

Ἡ παρατήρησις αὕτη ἔμεινεν ἄνευ ἀπαντήσεως. Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ εἶχεν ἀποσφραγίσει ἑτέραν ἐπιστολήν, ἡ ὁποία ἐφαίνετο προσελκύουσα ὅλην τὴν προσοχήν της.

—Ἰδοὺ ἕτερον σπουδαῖον νέον, εἶπε, μόλις ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς.

—Εἶναι καὶ αὐτὸ τόσον εὐχάριστον ὅπως τὸ ἄλλο; ἠρώτησεν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς.

—Εἷς ἐκ τῶν φίλων σας ἔρχεται ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ πληρεξουσιότητα ἐκτεταμένην, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ μειδιῶσα.

—Ποῖος εἶναι ὁ φίλος αὐτός;

—Ὁ Σεμσῆ πασᾶς αὐτοπροσώπως.

—Ὁ ἀφωσιωμένος αὐτὸς κατάσκοπος τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ; ἔκραξεν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς. Αὐτὸς ποῦ ἐπροκάλεσε τὸν θάνατον τόσων νεαρῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

—Ναί· αὐτὸς ὁ ἄθλιος ἀκριβῶς. Ὁπωσδήποτε πρέπει νὰ ἔχῃ πολὺ μεγάλο θάρρος διὰ νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς ἀντιμετωπίσῃ ἐδῶ εἰς τὰ βουνά μας.

—Γνωρίζετε ὅτι δὲν τοῦ λείπει τὸ θράσος, παρετήρησεν ὁ Ἀζὴζ βέης.

—Ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀ-

φήσωμεν ἀτιμώρητον. ἔκραξεν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς μὲ φωνὴν πάλλουσαν ἐξ ὀργῆς.

—Οἱ ἐν Μοναστηρίῳ φίλοι μας, οἱ ὁποῖοι μᾶς διαβιβάζουν τὴν εἴδησιν αὐτήν, μᾶς ἐρωτοῦν τί ὑποδοχὴν πρέπει νὰ κάμουν εἰς τὸν ἄθλιον αὐτόν.

—Θὰ ὑπάγω ἐγὼ νὰ τὸν ὑποδεχθῶ αὐτοπροσώπως μὲ τὸ περίστροφον εἰς τὸ χέρι. Αὐτὴ εἶναι ἡ καλλιτέρα ὑποδοχή...

—Ἡσυχάσατε, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη σεῖς νὰ κάμετε τόσον κόπον. Οἱ φίλοι μας, οἱ ὁποῖοι ἔγραψαν τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν, μόνον μίαν λέξιν περιμένουν ἀπὸ μᾶς διὰ νὰ ἐκτελέσουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ὅ,τι πρέπει.

—Μπράβο. Τοὺς δίδομεν τὴν ἄδειαν ἀμέσως.

—Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα εἶναι πολὺ σοβαρὸν καὶ πρέπει νὰ τὸ σκεφθῶμεν προηγουμένως.

—Ἀλλὰ ἀπεφασίσαμεν ἤδη νὰ φονεύσωμεν τοὺς κατασκόπους, ὁποιοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι οὗτοι.

—Ναί· εἶναι ἀληθές. Ἀλλ' ὁ Σεμσῆ πασᾶς δὲν εἶναι κοινὸς κατάσκοπος. Εἶναι ἀνώτερος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἐδῶ περιβεβλημένος σπουδαῖα καθήκοντα, παρετήρησεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Ἡ δολοφονία του ἠδύνατο νὰ ἐξερεθίσῃ ἐν μέρει καὶ τὸν στρατόν.

—Τότε λοιπὸν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμεν νὰ ἐνασκῇ ἐλευθέρως τὸ ἀπαίσιον ἔργον του; ἔκραξεν ὁ Ἀζὴζ βέης, ὁ ὁποῖος ἦτο ὀπαδὸς τῶν βιαίων καὶ ἀποφασιστικῶν μέτρων.

—Φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίζωμεν τὴν εἰς θάνατον καταδίκην οὐδενός, ἂν δὲν ἔχωμεν ἀ-

πτὰς ἀποδείξεις περὶ τῆς ἐνοχῆς του, ἀπήντησεν ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ μετὰ πολλῆς ἠρεμίας. Ὁ Σιμσῆ πασᾶς εἶναι εἷς ἐκ τῶν πιστῶν ὀπαδῶν τοῦ Σουλτάνου καὶ ἔρχεται ἐδῶ μὲ πλήρη ἐξουσίαν, ἵνα καταστείλῃ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα. Ἀλλὰ ποῖος μᾶς βεβαιοῖ ὅτι ἐρχόμενος ἐδῶ δὲν θὰ μεταβάλῃ γνώμην καὶ δὲν θὰ συνενωθῇ πρὸς ἡμᾶς;

—Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ὁ Σεμσῆ πασᾶς, ὁ ὁποῖος ἐδοκιμάσθη ἐπανειλημμένως. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία περὶ αὐτοῦ.

—Ἀλλὰ μήπως δὲν ὑπάρχει καὶ ἄλλο παράδειγμα ἀξιωματικοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διὰ νὰ μᾶς καταπολεμήσῃ καὶ ὅμως συνηνώθη πρὸς ἡμᾶς; Εἶναι δὲ τώρα εἷς ἐκ τῶν χρησιμωτέρων φίλων μας, διότι ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπολαύῃ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κυρίου του.

Καίτοι ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ δὲν ἀνέφερε τὸ ὄνομα τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου, πάντες ὅμως ἀντελήφθησαν ποῖον ὑπενόει.

—Νομίζω ὅτι ἡ ἀγαπητή μας φίλη ἔχει δίκαιον, παρετήρησεν ὁ Νουρῆ βέης. Θὰ κάμωμεν καλὰ νὰ ἐνεργήσωμεν μετὰ προφυλάξεως.

— Φρονῶ ἐξηκολούθησεν ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ, ὅτι πρέπει νὰ ἀφήσωμεν τὸν νέον αὐτὸν ἐπιθεωρητὴν νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του. Καὶ πρέπει μάλιστα νὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὸν προσελκύσωμεν πρὸς τὸ μέρος μας. Ἐὰν αἱ προσπάθειαί μας ἀποβῶσιν ἄκαρποι, τότε ὑπάρχει πάντοτε καιρὸς νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς μας.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἦσαν ἀρκετὰ σώφρονες, ὥστε

πόντες κατεπείσθησαν. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς Μοναστήριον ἀνάλογοι ὁδηγίαι.

Μόνον ὁ πρώην ὑπασπιστὴς παρέμενεν ἀκλόνητος εἰς τὴν ἀπόφασίν του καὶ ἀπήτησεν ὅπως ὁ Σεμσῆ πασᾶς φονευθῇ ἅμα τῇ εἰς Θ)νίκην ἀφίξει του.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

Νέον σχέδιον τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ

Ἐνῷ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ κομιτάτου διεξήγοντο αἱ συζητήσεις αὗται, ὁ τύραννος δὲν ἔμενεν ἐξ ἄλλου ἀδρανής. Ἐσκέπτετο ποῖα μέτρα ὤφειλε νὰ λάγῃ διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του κρεμαμένην θύελλαν.

Αἱ διαβιβαζόμεναι πρὸς αὐτὸν εἰδήσεις ἦσαν ἀνησυχητικώτατα. Αἱ πληροφορίαι, ἃς διεβίβαζε πρὸς αὐτὸν ὁ Χουσεὶν Χιλμῆ πασᾶς, ἀνώτατος διοικητὴς τῆς Μακεδονίας, τὸν ἀνησύχουν μεγάλως. Ὁ στρατὸς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπεσπᾶτο τοῦ Σουλτάνου. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἁπλοῖ στρατιῶται ἤρξαντο νὰ γίνωνται ἀνυπότακτοι.

Ὁ Χουσεὶν Χιλμῆ πασᾶς εἶχε μάλιστα συμβουλεύσει πολιτικὴν ὅλως διάφορον. Νὰ ἱκανοποιήσῃ δηλαδὴ τὰς νομίμους ἀξιώσεις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ νὰ ὑποσχεθῇ μάλιστα, ὅτι θὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸ σύνταγμα.

Αἱ φρόνιμοι αὗται συμβουλαὶ μόνον ἀποτέλεσμα εἶχον νὰ ἐπαυξήσουν τὴν ὀργὴν τοῦ Σουλτάνου, ὅστις δὲν ἤθελε οὔτε λέξιν περὶ συντάγματος νὰ ἀκούσῃ.

Τόσον μεγάλη ἦτο μάλιστα ἡ ὀργή του, ὥστε ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν νὰ παύσῃ τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητήν του. Κατόπιν ὅμως νέων σκέψεων δὲν ἐνήργησε τὴν παῦσιν αὐτήν. Διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ εἶχε μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ προτερήματα τοῦ Χιλμῆ πασᾶ καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ εὐκόλως ἕτερον ἀντικαταστάτην διὰ θέσιν τόσον σπουδαίαν.

— Ὁ Χιλμῆ πασᾶς ἔδωκε τὰς συμβουλὰς αὐτὰς εἰλικρινῶς, ἐσκέπτετο. Θὰ εἶνε ἴσως πεπεισμένος, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἑτέρα θεραπεία διὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν. Ἀλλ' εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποχωρήσω ἐνώπιον τῆς δρακὸς τῶν ἀνταρτῶν αὐτῶν. Ἐὰν κάμω νῦν, ὅτι ὑποχωρῶ καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀξιώσίν των θὰ προβάλλωσιν αὖριον νέας ἀπαιτήσεις μέχρις ὅτου μοῦ πάρουν κάθε ἐξουσίαν ἀπὸ τὰ χέριά μου. Τότε δὲν μένει παρὰ νὰ ἐκθρονισθῶ καὶ νὰ μεταβῶ νὰ συναντήσω τὸν δυστυχισμένον τὸν θεῖόν μου Ἀζήζ.

Καὶ ἡ σκέψις αὕτη ἐβασάνιζε περισσότερον πάσης ἄλλης τὸν Σουλτάνον. Ἐφοβεῖτο βίαιον θάνατον. Ἡ σκιὰ τοῦ θείου του ἐνεφανίζετο διαρκῶς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ τοῦ ἐνέπνεε τὴν πεποίθησιν, ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ὑφίστατο τὴν ἰδίαν τύχην.... Μόνον διὰ τὴν προσωπικήν του ἀσφάλειαν ἦτο προσκεκολλημένος εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ τόσην ἐπιμονήν.

Ἐφαντάζετο, ὅτι σπείρων τὸν ὄλεθρον καὶ τὸν τρόμον γύρω του θὰ ἠδύνατο αὐτὸς νὰ παραμείνῃ ἀσφαλὴς ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ἐφοβεῖτο, ὅτι καθ'

ἣν ἡμέραν ἐμετρίαζε τὴν τυραννίαν του, θὰ ὑπέκυπτεν εἰς τὸ ἀδυσώπητον πεπρωμένον του.

Ἐὰν ἠδύνατό τις νὰ διαβεβαιώσῃ, ὅτι θὰ διετήρει τὸν θρόνον του καὶ τὴν ζωήν του, ἴσως θὰ εἰσήκουε τὰς συμβουλὰς τῶν ἀληθῶν φίλων του. Ἀλλ' ἐστερεῖτο τῆς πεποιθήσεως αὐτῆς. Διότι ἐγνώριζεν ὁπόσα μέσα εἶχε συσσωρεύσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του κατὰ τὴν τριακονταετῆ τυραννίαν του. Ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν ἐσκέπτετο πῶς θὰ ἀπέτρεπε τὴν ἐπαναστατικὴν συμφοράν, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκσπάσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς του.

Εὑρίσκετο εἰς τοιαύτην ψυχικὴν κατάστασιν, ὅτε αἴφνης παράδοξος σκέψις ἐκυοφορήθη ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του. Ἡ σκέψις αὕτη κατέστη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔμμονος δι' αὐτὸν ἰδέα.

— Ναὶ ἐσκέπτετο, δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος.... Μόνον ἔτσι ἠμπορεῖ νὰ φρονιμεύσῃ ὁ στρατός.

Κατεθέλχθη τόσον ἀπὸ τὴν μυσαρὰν σκέψιν του, ὥστε ἐλησμόνησεν ὅλας τὰς λοιπὰς ἀσχολίας του, καὶ παρεδόθη μετ' εὐφροσύνης εἰς αὐτήν.

Οἱ αὐλικοί, οἱ ὁποῖοι μετὰ τρόμου εἶχον παρακολουθήσῃ τὴν ἠθικὴν κρίσιν, ὑφ' ἣς κατείχετο ὁ Κύριός των, κατεπλάγησαν παρατηροῦντες τὴν ἀπότομον μεταβολήν.

— Τί εὐχάριστον λοιπὸν νέον ὑπάρχει διὰ νὰ εἶνε τόσον εὐδιάθετος ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης; διηρωτῶντο πάντες χωρὶς νὰ δύνανται νὰ εὕρωσιν ἐξήγησίν τινα.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἦτο τόσον εὐδιάθετος, ὥστε ἤρχισε νὰ ἀστεΐζηται μετὰ τῶν ἀμέσως πρὸς Αὐτὸν προσκειμένων, πρᾶγμα πρωτοφανὲς δι' αὐτόν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς βασιλείας του.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς εἰς μάτην κατέτριβε τὸ πνεῦμά του διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ μυστικόν, ὅπερ εἶχε προκαλέσῃ τὴν ἀπότομον αὐτὴν μεταβολὴν ἐν τῇ στάσει τοῦ Κυρίου του.

— Ἀναμφιβόλως κἄποιο νέον σχέδιον συνέλαβε καὶ εἶνε τόσον εὔθυμος. Ἀλλὰ ποῖον εἶνε τὸ σχέδιον αὐτό;

Ὁ πανοῦργος Σύριος ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐν τέλει θὰ τοῦ ἀνεκοίνωνε τὸ σχέδιόν του, δι' ὃ καὶ ἀνέμενεν ἀνυπομόνως τὴν στιγμὴν τῆς ἐκμυστηρεύσεως.

Μίαν ἑσπέραν ὁ Ἰζὲτ παρουσιάσθη εἰς τὸν Κύριόν του διὰ νὰ ἀνακοινώσῃ ἓν τηλεγράφημα.

Ὁ Σουλτάνος ἦτο πάλιν εὔθυμος.

— Ἂς ἴδωμεν, τί νέα μοῦ φέρεις εἶπεν ὁ Σουλτάνος μετὰ προσηνείας.

— Μεγαλειότατε, τὰ νέα δὲν εἶνε καὶ τόσον εὐχάριστα, ἀπήντησεν ὁ εὐνοούμενος γραμματεύς.

—Τὸ γνωρίζω. Ἀπό τινος χρόνου ἔγεινες ἄγγελος κακῶν, ἀπήντησεν ὁ Σουλτάνος.

— Τὸ σφάλμα δὲν εἶνε ἰδικόν μου, Μεγαλειότατε αἱ περιστάσεις....

— Δὲν πειράζει. Λέγε μου νέα καὶ ἂς εἶνε καὶ δυσάρεστα.

— Εἶνε ἓν τηλεγράφημα ἐκ Παρισίων. Ἂν τὸ ἐπιτρέπετε θὰ τὸ ἀναγνώσω.

—Ἀνάγνωσέ το, εἶπεν ὁ Σουλτάνος.

Ὁ γραμματεὺς ἐξεδίπλωσε τὸν χάρτην, ὃν ἐκράτει εἰς χεῖράς του καὶ ἀνέγνωσε·

«Τὸ κομιτάτον τῶν Νεοτούρκων ἐπιδεικνύει κατ' αὐτὰς μεγάλην δραστηριότητα. Συνεννοήθησαν μετὰ τῶν Βουλγάρων, τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Ἀλβανῶν, τὸ δὲ λυπηρότερον εἶνε ὅτι ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος καὶ ἡ κοινὴ γνώμη εἶνε ὑπὲρ αὐτῶν. Τοῦτο γεννᾷ φόβους, μήπως ἐὰν δημιουργηθῇ ἐπαναστατικὸν κίνημα ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Κ)πόλει, ἕγωσι μετ' αὐτῶν τὰς συμπαθείας τῆς Εὐρώπης. Ὁ Μεχμὲτ Ζιᾶ ἀνεχώρησεν εἰς Γενεύην, ἔνθα συνέρχονται νῦν ἀντιπροσωπεῖαι ὅλων τῶν ἐπαναστατικῶν κομιτάτων.

Καθ' ἃς ἔχω ἀκριβεῖς πληροφορίας πρόκειται νὰ γείνῃ κατ' αὐτὰς σοβαρὸν ἐπαναστατικὸν κίνημα ἐν Θ)νίκῃ, Μοναστηρίῳ καὶ Σκοπείοις. Οἱ Νεότουρκοι ἔχουν πλήρη πεποίθησιν εἰς τοὺς ἀφωσιωμένους πρὸς αὐτοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ δηλοῦσιν ἀπροκαλύπτως, ὅτι θὰ ἐπιτύχωσι διὰ τῶν ὅπλων τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος.

Φέρων εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος τὰ γεγονότα ταῦτα, τολμῶ νὰ συστήσω, ὅπως ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης σκεφθῇ ἐπισταμένως ἐπὶ τῆς καταστάσεως, διότι ὁ ἀπειλῶν τὸν Σεπτὸν ἡμῶν Κύριον κίνδυνος δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐγγύς.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς, ἀνέμενε νὰ ἴδῃ τὸν Σουλτάνον τρομοκρατούμενον ἐκ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς.

Ὁποία τις ὅμως ὑπῆρξεν ἡ κατάπληξίς του, ὅταν παρετήρησεν, ὅτι ὁ Σουλτάνος ἐμειδία μετὰ περιφρονήσεως.

— Αὐτὸ εἶνε ὅλο; ἠρκέσθη νὰ ἐρωτήσῃ τὸν εὐσεβούμενον γραμματέα του.

—Μάλιστα, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ Ἰζζὲτ συγχυμένως. Αἱ πληροφορίαι αὗται εἶναι ἀρκετὰ σοβαραὶ νομίζω.

—Καθόλου. Ὅλα αὐτὰ εἶναι πράγματα, ποῦ τὰ ξεύρουν καὶ τὰ μικρὰ παιδιά.

—Μάλιστα. Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξοντώσωμεν τὸ κακὸν ἐκ τῆς ρίζης του.

—Περιμένω νὰ μοῦ ὑποδείξῃς ἕνα τρόπον πρὸς τοῦτο, εἶπεν εἰρωνικῶς ὁ Χαμήτ.

—Σκέπτομαι νυχθημερόν, Μεγαλειότατε, ἐν τούτοις δὲν κατώρθωσα νὰ εὕρω τίποτε.

—Δυστυχισμένοι ἄνθρωποι, εἶπεν ὁ Σουλτάνος μετὰ ποιᾶς τινος περιφρονήσεως καὶ οἴκτου συνάμα. Αἱ καλαὶ προθέσεις δὲν σᾶς λείπουν. Μά, ἀλλοίμονον, σᾶς λείπει ἐντελῶς ἡ ἱκανότης.

—Εἶναι ἀληθές, Μεγαλειότατε, ὅτι, ὅταν ἔλαβον καὶ μετέφραζον τὸ συνθηματικὸν τηλεγράφημα, ἐσκέφθην διάφορα μέσα, ἀλλὰ δὲν τολμῶ νὰ τὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, διότι φοβοῦμαι μήπως ἔχουν τὴν ἀτυχίαν νὰ ἀπαρέσουν.

—Λέγε, διέταξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

—Ὁ γραμματεύς, βλέπων ὅτι ὁ Κύριός του ἦτο εὐδιάθετος, ἐξηκολούθησεν·

—Ἐγὼ ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν ὅτι, διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῶσι πρὸς τὸ παρὸν ὅλοι οἱ δυσηρεστημένοι.

—Ἡ ἰδέα σου εἶναι ἐξαίρετος, εἶπεν ὁ Σουλ-

τάνος μετ' εὐμενείας. Πές μου ὅμως πῶς νὰ ἱκανοποιηθῶσιν οἱ δυσηρεστημένοι αὐτοί.

—Ἐὰν παραχωρηθῇ γενικὴ ἀμνηστεία εἰς ὅλους τοὺς πολιτικοὺς καταδίκους, τοὺς εὑρισκομένους ἐν ταῖς φυλακαῖς.

—Πρίμο... Ὕστερα;

—Νὰ καλέσωμεν ὅλους τοὺς πολιτικοὺς φυγάδας καὶ νὰ τοὺς διορίσωμεν εἰς μεγάλας θέσεις.

—Ἔπειτα;

—Ἔπειτα νὰ ἀρχίσῃ ἐφαρμοζόμενον τὸ σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε δὲν ἔχει καταργηθῇ ἐπισήμως ἀκόμη.

Ἦτο ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ὁ Ἰζζέτ πασᾶς ἐτόλμα νὰ προφέρῃ τὴν λέξιν «σύνταγμα» ἐνώπιον τοῦ κυρίου του.

Ἐξεπλάγη μάλιστα καὶ ὁ ἴδιος πῶς τοῦ διέφυγεν ἡ λέξις.

Παρετήρησεν ἀτενῶς τὸν Κύριόν του, προσπαθῶν νὰ ἀναγνώσῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου του τὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἔκαμε πρὸς αὐτὸν ἡ λέξις αὕτη.

—Καὶ ὕστερα; ἠρώτησεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διὰ φωνῆς ἠρέμου, ἥτις ἐπηύξησεν ἔτι μᾶλλον τὴν κατάπληξιν τοῦ Γενικοῦ γραμματέως.

—Φρονῶ ὅτι πρὸς τὸ παρὸν ἀρκοῦν αὐτὰ διὰ νὰ εὐχαριστηθοῦν ὅλοι.

—Ἀπατᾶσαι, ἀπήντησεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ πάλιν ἤρεμος. Ὅσα εἶπες εἶναι πολὺ σωστά, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀρκετά. Πρέπει, ἀφοῦ κάμω αὐτό, νὰ ἐξορίσω ὅλους τοὺς Ἰζζέτ, τοὺς Ταχσίν, τοὺς Ριζᾶ, τοὺς Σεφὴκ κτλ., νὰ τὰς ἀποστείλω ὅλους ἀνεξαι-

ρέτως εἰς τὸ Φεζὰν ἢ τὴν Ὑεμένην. Τοῦτο εἶναι πρὸ παντὸς ἀπαραίτητον.

—Ἀλλά, Μεγαλειότατε, ἐτόλμησε νὰ ψιθυρίσῃ ὁ Ἰζζὲτ κατάτρομος.

—Περίμενε, εἶπεν ὁ Σουλτάνος. Δὲν ἀρκοῦν ἀκόμη ὅλα αὐτά. Πρέπει νὰ ἀπολύσω τὴν προσωπικὴν φρουράν μου, νὰ τοὺς παραχωρήσω τοὺς θησαυρούς μου, νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τοῦ θρόνου... Μόνον αὐτὰ εἰμποροῦν νὰ ἱκανοποιήσωσι τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς. Τὰ μέτρα, ποῦ συνιστᾷς σύ, εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ περιττὰ μᾶλλον θὰ κεντήσουν περισσότερον τὴν ὀρεξίν των καὶ θὰ τοὺς κάμουν ἀπαιτητικωτέρους κατὰ πολύ.

—Τότε, Μεγαλειότατε, ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν εἶπον τίποτε.

—Ὄχι, ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι εἶπες ἕνα σωρὸν περιττὲς ἀνοησίες.

—Τὸ πιστεύω, ἀφοῦ μοῦ τὸ λέγει ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

—Τώρα ἄκουσέ με.

—Εἶμαι ὅλος ὦτα, Μεγαλειότατε.

—Μόνον ἕνας τρόπος ὑπάρχει διὰ νὰ ἀναχαιτίσω τὸ κακόν. Νὰ τοὺς συντρίψω, ἀλλὰ νὰ τοὺς συντρίψω κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ κανεὶς ἐξ ἐκείνων ποῦ προφέρουν τὴν λέξιν «σύνταγμα».

—Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ ἐκπληρωθῶσιν αἱ ἐπιθυμίαι τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

—Γνωρίζεις ὅτι εἶχον ἕνα σχέδιον διὰ νὰ σωφρονίσω τὸν στρατὸν τῆς Ρούμελης, ἀποστέλλων κατ' αὐτοῦ συντάγματα τῆς Ἀνατολῆς.

—Μάλιστα, Μεγαλειότατε, καίτοι πρακτικώτατον τὸ σχέδιον τοῦτο, δύναται ἐν τούτοις νὰ ἔχῃ ὀλεθρίας συνεπείας.

—Ἢ μᾶλλον θὰ ἐξεγείρῃ τοὺς Μουσουλμάνους ἐναντίον μου.

—Αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν ἐτόλμων νὰ παρατηρήσω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα.

—Ναί· αὐτὸ σκέπτομαι καὶ ἐγὼ καὶ ἀναβάλλω πρὸς στιγμὴν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου μου. Ἄλλως τε μέχρι ποίου σημείου δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ συντάγματα τῆς Ἀνατολῆς; Ποῖος μᾶς διαβεβαιοῖ ὅτι, ὅταν φθάσουν ἅπαξ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν θὰ συνενωθοῦν μετὰ τῶν ἄλλων;

—Αἱ παρατηρήσεις τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος εἶναι ὀρθόταται. Ὁ ταπεινὸς ἐγὼ ὑπηρέτης τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος ἐσκέφθην ὡσαύτως τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

—Τὰ μόνα συντάγματα, εἰς τὰ ὁποῖα δύναμαι νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνην, εἶναι τὰ τοῦ Γιλδὶζ, ἀλλὰ αὐτὰ δὲν εἰμπορῶ νὰ τὰ μετακινήσω.

—Ἰδίως ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις.

—Ἐσκέφθην ὅλα αὐτά, ἀπήντησεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ μελαγχολικός. Τέλος κατώρθωσα νὰ εὕρω ἄλλον τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς. Ὁ τρόπος αὐτὸς εἶναι πρὸς τὸ παρὸν ὁ καταλληλότερος.

—Νομίζω ὅτι αἱ μεγάλαι πνευματικαὶ ἀρεταὶ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος θὰ ἐξεύρωσι τρόπον ἐπιλύσεως ὅλων τῶν δυσχερειῶν.

—Διὰ τοῦ μέσου, τὸ ὁποῖον ἐσκέφθην, ἐξηκολούθησεν ὁ Σουλτάνος, οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμπον παραξέξως, θὰ κατορθώσω νὰ ἐξοντώσω ὅλον τὸν στρατὸν τῆς Ρούμελης, χωρὶς κανεὶς νὰ εὕρῃ ἀφορμὴν νὰ μὲ ψέξῃ. Τοὐναντίαν ὁ τρόπος οὗτος, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλῶ, θὰ γείνῃ δεκτὸς μετὰ χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ ὅλου τοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου· ἀρκεῖ μόνον νὰ κατορθώσωμεν νὰ τὸν ἐφαρμόσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐπιτυχῶς.

Ὁ Ἰζζὲτ πασᾶς παρετήρησε κατάπληκτος τὸν Κύριόν του, ὅστις ἐξηκολούθει διατηρῶν τὴν γαλήνην του. Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Σουλτάνου τοῦ ἐφάνησαν παράδοξοι, ἀφοῦ μάλιστα ἠγνόει ἀκόμη τὰ σχέδια τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

—Γνωρίζετε, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ Ἰζζὲτ πασᾶς, μέχρι ποίου σημείου εἶμαι πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα. Συνεπῶς ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης δύναται νὰ μοῦ ἀποκαλύψῃ τὸ σχέδιόν της. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ ἐφαρμώσω μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου. Ἀρκεῖ μόνον νὰ μάθω περὶ τίνος πρόκειται.

—Ναί. Ἔχω πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς σέ. Διὰ τοῦτο πρῶτον καὶ μόνον εἰς σὲ ἐμπιστεύομαι τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀπαιτῶ νὰ τηρήσῃς μυστικόν.

—Μεγαλειότατε, σᾶς ἀκούω μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς προσοχῆς.

—Τί θὰ συνέβαινεν αὔριον, ἂν ἐκρύττετο πόλεμος μεταξὺ Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας; ἠρώτησεν ἀποτόμως ὁ Σουλτάνος, παρατηρῶν κατὰ πρόσωπον τὸν γραμματέα του.

Ἡ ἐρώτησις ἦτο τόσον ἀπρόοπτος, ὥστε ὁ Ἰζζὲτ πασᾶς δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἀμέσως ἀπάντησιν.

Παρέμεινε τεταραγμένος ἐπί τινας στιγμάς· κατόπιν ἐψέλλισε·

—Πρὸς τὸ παρὸν δὲν βλέπω τὸ πρᾶγμα τόσον πιθανόν. Αἱ σχέσεις μας εἶναι φιλικώταται, ἀπήντησεν ὁ εὐνοούμενος γραμματεύς.

—Τοὐναντίον, ἀπήντησεν ὁ Σουλτάνος. Αἱ μετὰ τῆς Βουλγαρίας σχέσεις μας ἦσαν πάντοτε τεταμέναι. Ἡ βελτίωσις, ἣν βλέπεις σὺ κατὰ τὸ παρόν, εἶναι προσωρινή.

Κατόπιν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἐξηκολούθησεν, ἀφοῦ ἐσίγησεν ἐπί τινας στιγμάς.

— Εἶνε εὐκολώτατον νὰ δημιουργήσωμεν ἀφορμὴν πολέμου κατὰ τοῦ γείτονος αὐτοῦ.

Ὁ γραμματεὺς δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἀκούσῃ περισσότερα. Ἀντελήφθη ἤδη ποῦ ἐσκόπει νὰ καταλήξῃ ὁ κύριός του.

— Ἀλλὰ, Μεγαλειότατε, παρετήρησε, δὲν βλέπω ποίαν ὠφέλειαν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προσκομίσωμεν ἐξ ἑνὸς πολέμου μὲ τὸν πρὸς βορρᾶν γείτονά μας, ἀφοῦ μάλιστα δὲν εἴμεθα καὶ ἐντελῶς βέβαιοι κατὰ τὸ παρὸν περὶ τῆς νίκης.

— Βλέπω πῶς εἶσαι βλάκας, ἔκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ δυσαρεστημένος. Ποῖος σοῦ ὡμίλησε περὶ νίκης;

— Ὑπέθεσα, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ὡμιλοῦσα περὶ πολέμου κατὰ τῆς Βουλγαρίας, προὔτίθετο νὰ ἐνισχύσῃ πρῶτον τὸν ἐν Ρούμελῃ στρατὸν καὶ κατόπιν νὰ ἐπαυξήσῃ τὸ γόητρον τοῦ

Κράτους ὡς ἐγένετο καὶ κατὰ τὸν πόλεμον μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

— Τοὐναντίον Ἰζέτ. Ἄκουσέ με. Τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ στρατὸς τῆς Ρούμελης θὰ ἐπιστρέψῃ νικηφόρος ἀπὸ ἕνα πόλεμον κατὰ τῆς Βουλγαρίας τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀντίο μας... Ποῖος θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτόν; Πρέπει κατὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν νὰ ἐξοντωθῶσιν ἀνεπιστρεπτεὶ ὅλα τὰ δυσηρεστημένα στοιχεῖα.

— Τότε νὰ νικηθῶμεν;

— Καὶ τί τὸ κακὸν βλέπεις εἰς αὐτό; Ἀφοῦ ὁ στρατός μας εἶνε ὄχι μόνον περιττὸς ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνος; ἔκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ.

— Ἀλλά, Μεγαλειότατε, τότε θὰ χάσωμεν ὅλην τὴν Μακεδονίαν.

— Ναὶ, ἀλλὰ θὰ ἐξασφαλίσωμεν τὸν θρόνον καὶ τὴν ζωήν μου, ἀπήντησεν αὐστηρῶς ὁ Χαμήτ.

Ὁ Ἰζὲτ πασᾶς δὲν ἀνταπήντησε.

— Καὶ ἔπειτα ἐξηκολούθησεν ὁ Σουλτάνος, ποῖος σὲ βεβαιοῖ, ὅτι θὰ χάσωμεν τὴν Μακεδονίαν; Ἀναμφιβόλως θὰ μᾶς ἐπεβάλλετο κάποια διαρρύθμισις τῶν συνόρων. Φαντάζεσαι ὅμως ὅτι ἡ Εὐρώπη θὰ ἄφινε τὴν Βουλγαρίαν νὰ ρουφήξῃ ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν;

Ἐν τούτοις ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἦτο φιλόπατρις καὶ μετὰ πολλῆς ἀνησυχίας ἤκουσε τὸν Σουλτάνον ἀνατύσσοντα τὸ σχέδιόν του, χάριν τοῦ ὁποίου ἦτο διατεθειμένος νὰ θυσιάσῃ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, νὰ προδώσῃ τὸ Κράτος του χάριν τῆς προσωπικῆς του ἀσφαλείας.

— Λέγε, εἰπὲ ἐλευθέρως τὴν γνώμην σου περὶ τοῦ σχεδίου μου διέταξεν ὁ Σουλτάνος τὸν γραμματέα του.

— Μεγαλειότατε, ἐὰν ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης τὸ ἐπιτρέπει θὰ παρατηρήσω, ὅτι τὸ μέσον αὐτὸ τὸ θεωρῶ πολὺ ἐπικίνδυνον.

— Διατί;

— Πιθανὸν ὁ στρατὸς τῆς Ρούμελης, ὅστις ἀποτελεῖται ἀπὸ γενναίους ἄνδρας νὰ νικήσῃ ἀντὶ νὰ νικηθῇ... Ἡ Ὑμετέρα δὲ Μεγαλειότης πολὺ ὀρθῶς παρετήρησε πρὸ ὀλίγου, ὅτι ἡ τοιαύτη ἔκβασις τοῦ πολέμου θὰ μᾶς ἦτο ὀλεθρία.

— Ἰδοὺ τὸ δυσχερὲς σημεῖον παρετήρησεν ὁ Σουλτάνος. Ἡ ἐπιδεξιότης μας θὰ προσπαθήσῃ ἀκριβῶς νὰ ἐκμηδενίσῃ τὴν πιθανότητα αὐτήν.

— Δύναμαι νὰ ἐρωτήσω τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, πῶς ἐλπίζει νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦτο;

— Ἐν πρώτοις τὸ τέταρτον τὸ πέμπτον καὶ τὸ ἕκτον σῶμα δὲν θὰ μετακινηθῶσιν ἐκ τῶν θέσεών των, ὑπὸ διαφόρους προφάσεις, τὰς ὁποίας δυνάμεθα νὰ ἐφεύρωμεν εὐκόλως.

Κατόπιν θὰ προβάλλωμεν παντοειδεῖς χρηματικὰς δυσχερείας.

Πιστεύω, ὅτι αὐτὰ εἶνε ἀρκετὰ διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας.

— Ὥστε ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἔχει στερρὰν ἀπόφασιν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν της; ἠρώτησεν ὁ Ἰζὲτ τεταραγμένος.

— Θὰ ἀρχίσωμεν τὴν ἐφαρμογήν του ἀπὸ σήμερον ἀπήντησεν ὁ Χαμήτ.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐπηύξησεν ἔτι μᾶλλον τὴν ταραχὴν τοῦ Ἰζὲτ πασᾶ.

—Μεγαλειότατε, εἶπεν οὗτος ψελλίζων ἑκάστην λέξιν. Πῶς νὰ γίνῃ διὰ νὰ δημιουργηθῇ ἓν ἐπεισόδιον μὲ τὸν πρὸς βορρᾶν γείτονά μας; Πρέπει πάντως νὰ διατηρήσωμεν τὰ προσχήματα.

—Ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, ἀπήντησεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ. Προσπάθησε λοιπὸν νὰ ἐκτελέσῃς κατὰ γράμμα τὰς διαταγάς μου.

—Ἡ Υ. Μ. γνωρίζει ὅτι ποτὲ δὲν ἐφάνην ἐλλειπὴς εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς.

—Νὰ ἀποστείλῃς ἀμέσως τηλεγραφικὴν ἐγκύκλιον εἰς ὅλους τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀντιπροσώπους μας, ὅτι πρέπει νὰ ἀνακοινώσωσιν εἰς τὰς κυβερνήσεις πλησίον τῶν ὁποίων εὑρίσκονται ὅτι ἡ ὀθ. Κυβέρνησις ἀπαντῶσα εἰς τὰς προκλήσεις τῆς Βουλγαρίας, ἥτις συναθροίζει διαρκῶς στρατεύματα εἰς τὰ σύνορά μας, ἀναγκάζεται νὰ λάβῃ ἀνάλογα μέτρα καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὰ παραμεθόρια συντάγματά της.

— Πολὺ καλά, Μεγαλειότατε. Ἀλλὰ ἀρκεῖ ἡ τηλεγραφικὴ αὕτη ἐγκύκλιος διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπός μας;

— Βεβαίως ὄχι. Ἀλλὰ εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ σκοποῦ μας. Στεῖλε κατὰ πρῶτον τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ εἰς τοὺς πρεσβευτάς, διὰ τὰ ἄλλα θὰ σκεφθῶμεν ἀργότερον. Δυνάμεθα νὰ προκαλέσωμεν αἱματηρὰν σύγκρουσιν μεταξὺ τῶν παραμεθορίων φρουρῶν καὶ νὰ καταδιώξωμεν

αὐστηρότατα τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ κομιτατζῆδες. Τοῦτο θὰ προκαλέσῃ ἐξέγερσιν τῶν πνευμάτων ἐναντίον μας ἐν Βουλγαρίᾳ. Σοῦ ἐπαναλαμβάνω ὅμως ἅπαξ ἔτι ὅτι τὸ σχέδιον αὐτὸ πρέπει νὰ μείνῃ ἐντελῶς μυστικὸν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ. Ἐννοεῖς;

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ πρὶν ἀποπέμψῃ τὸν γραμματέα του, τοῦ συνέστησεν ἅπαξ ἔτι ἐχεμύθειαν καὶ τὸν διέταξε νὰ τῷ ὑποβάλλῃ πρὸς ἐπιθεώρησιν τὴν τηλεγραφικὴν ἐγκύκλιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Νέα συμφορά

Ἐνῷ ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ διὰ μέσων ἐκθετόντων εἰς κίνδυνον αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους προσεπάθει νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἐπαπειλοῦσαν τὸν θρόνον του θύελλαν, νέον γεγονὸς συνεκίνησεν ὑπερμέτρως τοὺς χαφιέδες τῆς πρωτευούσης.

Καθ' ἣν ἀκριβῶς ἡμέραν ὁ Σουλτάνος ἐξέθετεν εἰς τὸν γραμματέα του τὸ σχέδιον, ὅπερ οἱ ἀναγνῶσταί μας γνωρίζουσιν ἤδη, ὁ ἰαθεὶς ἐντελῶς ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας Σεφὴκ πασᾶς εὑρίσκετο εἰς τὸ ὑπουργεῖον του καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας. Αἴφνης εἷς Πέρας κατάσκοπος, φημιζόμενος διὰ τὴν δεξιότητά του καὶ ὅστις ἐξετέλει τὸ ἔντιμον ἐπάγγελμα του κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ Πέραν, ἔφθασεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐπιβαίνων ἁμάξης ἀπὸ ρυτῆρος τρεχούσης, ἀνῆλθεν ἀνὰ τέσσαρας τὰς βαθμίδας τοῦ ὑπουργείου καὶ ἐζήτησε νὰ ἴδῃ ἀμέσως τὸν πασᾶν.

Καίτοι ὁ ὑπουργὸς εἶχε δώσει διαταγὴν εἰς τὸν θυρωρόν του νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδον εἰς οὐδένα, ὁ Σολομὼν, τοιοῦτον ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ κατασκόπου, ἀπήλαυε τοσαύτης ἐπιρροῆς ἐν τῷ ὑπουργείῳ, ὥστε ὁ ἀγᾶς ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν ἀπαίτησίν του καὶ εἰδοποίησε τὸν ὑπουργόν.

—Ἂς εἰσέλθῃ, διέταξεν ὁ ὑπουργός.

Μόλις ὁ Σολομὼν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπουργικὸν γραφεῖον, ὁ ὑπουργὸς ἀπεκρίθη ξηρῶς·

—Ἔχω πολλὴ δουλειά. Πρόσεξε μὴ μὲ σκοτίσῃς μὲ ἀνοησίας.

—Πρόκειται περὶ πράγματος σοβαροῦ, ὅταν τὸ ἀκούσετε θὰ μὲ δικαιολογήσετε.

—Λέγε γρήγορα.

—Γνωρίζετε μιὰ γυναῖκα Ἔμμαν, ποῦ κάθεται εἰς τὴν ὁδὸν Δερβὶς· ἡ γυνὴ αὕτη, ἥτις μᾶς παρέσχε τόσας ὑπηρεσίας.

—Ναί· ἡ γυνὴ αὕτη εἶναι ἐκ τῶν τοῦ ἡμικόσμου. Τὴν προσελάβεμεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας κατὰ σύστασίν σας. Μᾶς ἐβοήθησε δὲ νὰ συλλάβωμεν πολλοὺς ἐπικινδύνους ἐπαναστατικούς.

—Ναί αὐτή· χαίρω πολύ. ποῦ τὴν ἐνεθυμήθητε...

—Λοιπὸν τί τρέχει;

—Ἡ γυνὴ αὕτη ἀπό τινων ἡμερῶν εἶχε σχέσεις μετά τινος Τούρκου προερχομένου ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἀνήκοντος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὴν κομιτάτον.

—Τότε διατί δὲν τὸ εἶπες ἀμέσως ὅπως τὸν συλλάβωμεν; Εἶνε ἀκόμη ἐδῶ;

— Πασᾶ ἐφέντη, σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπι-

τρέψητε νὰ διηγηθῶ λεπτομερῶς ὅλα μὲ τὴν χρονολογικὴν σειράν, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος ἀνυπομονῶν.

— Καλά. Ἐξακολούθει.

— Ἐὰν δὲν τὸν συνελάβομεν, τοῦτο ἐγένετο διότι αἱ ὑποψίαι μας δὲν ἐστηρίζοντο ἐπὶ ἀναμφισβητήτων ἀποδείξεων. Ἔπειτα ἐσκέφθημεν, ὅτι ἦτο προτιμώτερον νὰ τὸν ἀφήσωμεν ἐλεύθερον καὶ νὰ ἐπιβλέπωμεν ἐκ τοῦ πλησίον τὰ διαβήματά του. Τοῦτο ἄλλως τε καὶ ἐπράξαμεν. Ὡς σᾶς εἶπον ἤδη, ὁ Τοῦρκος οὗτος ἀρχίζει σχέσεις μετὰ τῆς Ἔμμας εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε συστηθῇ ἀπὸ κάποιον φίλον της ἐκ Θ)νίκης. Ἄλλως τε ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης γνωρίζει, ὅτι ἡ κόρη αὕτη ἐκέκτητο ἀπὸ πολλοῦ τὰς συμπαθείας τῶν ἐπαναστατικῶν, διότι εἶχεν χρηματίσῃ ἐρωμένη ἑνὸς Ἀρμενίου ἐπαναστατικοῦ.

— Ναί, ναί, τὸ γνωρίζω. Λέγε μου ἄλλα νεώτερα, αὐτὰ δὲν ἐνδιαφέρουν.

— Λοιπὸν χθὲς τὴν πρωΐαν ἡ Ἔμμα μὲ εἰδοποιεῖ, ὅτι αἱ ὑποψίαι μας ἦσαν βάσιμοι.

Ὁ νεαρὸς αὐτὸς Τοῦρκος, ὅστις ἔλεγεν, ὅτι ἐκαλεῖτο Σαμπὰν ἦτο ἐνεργὸν μέλος τοῦ κομιτάτου Θεσσαλονίκης.

Εἶχεν ἔλθει δὲ εἰς Κων)πολιν διὰ νὰ προβῇ εἰς σπουδαιοτάτην ἐνέργειαν. Ἡ κόρη εἶχεν ἀκούσει ὅλα αὐτὰ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ἰδίου τοῦ Σαμπάν, ἀφοῦ μάλιστα οὗτος οὐδόλως ἀπέκρυπτε τοὺς σκοπούς του.

Ἐζήτησε μάλιστα καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς νέας διὰ μερικὰ ζητήματα.

— Καὶ δὲν συνελάβατε ἀκόμη τὸν ἄνθρωπον αὐτόν; τί περιμένατε;

— Ἠθέλησα νὰ τὸν συλλάβω ἀμέσως, ἀλλὰ ἡ Ἔμμα μοῦ εἶπε νὰ περιμένω ἀκόμη εἰκοσιτέσσαρας ὥρας.

— Διατί;

— Διότι ὁ Σαμπὰν τῆς εἶπεν, ὅτι θὰ ἔφερε μερικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα τὴν παρεκάλεσε νὰ ἐπιδώσῃ αὐτὴ ἡ ἰδία εἰς ἓν πρόσωπον.

— Τότε ἔκαμες καλά, ποῦ περίμενες... Ὥστε λοιπὸν τὸν συνέλαβες σήμερον;

— Παρεφύλαττον ἔξωθι τῆς οἰκίας, ὅτε βλέπω τὸν Σαμπὰν νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ κρούσῃ τὴν θύραν τῆς φίλης του. Ἀσφαλῶς θὰ ἔφερε τὸ δέμα μὲ τὸ ἔγγραφον. Δὲν ἐπετρέπετο δισταγμός. Ἐτοποθέτησα ἕνα τῶν ἀνδρῶν μου πλησίον τῆς θύρας καὶ ἔσπευσα ἀμέσως πρὸς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν τοῦ Γαλατᾶ Σεραΐ. Ἐπανῆλθον πρὸς τὴν ὁδὸν Δερβὶς ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἕνα ἀστυνόμον καὶ δύο ἀστυφύλακας...

— Τέλος τὸν πιάσατε; Εἶνε τώρα στὴ φυλακή; Τὸ δέμα μὲ τὰ ἔγγραφα τὸ πήρατε; ἔκραξεν ὁ ὑπουργός, χάνων τὴν ὑπομονήν του.

Ἐν τούτοις ἐφαίνετο, ὅτι ὁ Σολομὼν δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ συντομεύσῃ τὴν διήγησίν του, διότι χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ ἀμέσως εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Σερὴκ πασᾶ ἐξηκολούθησε τὴν διήγησίν του.

— Κτυποῦμεν ἐπανειλημμένως κανεὶς δὲν ἔρχεται νὰ ἀνοίξῃ... Κτυποῦμε δυνατώτερα πάλιν σιγὴ ἀπόλυτος.

Τέλος ἀναγκαζόμεθα νὰ προσκαλέσωμεν ἕνα κλειθροποιόν. Ἀνοίγομεν τὴν θύραν, ἀλλὰ αὕτη δὲν ἀνοίγει ἐντελῶς, διότι συγκρατεῖται ἔσωθεν ὑπὸ ἁλύσου.

— Εἶμαι βέβαιος, πῶς τὸν ἀφήσατε νὰ σᾶς διαφύγῃ ἔκραξεν ὁ πασᾶς ἐκτὸς ἑαυτοῦ.

— Ἡ πόρτα ἦτο πολὺ στερεὰ καί, δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ τὴν σπάσωμεν.

— Ἂς ἐμβαίνετε ἀπὸ τὸ παράθυρον.

— Τὰ δύο ἰσόγεια παράθυρα ἦσαν κλεισμένα. Ἀναγκαζόμεθα νὰ τὰ σπάσωμεν καὶ καταναλίσκωμεν πολὺν χρόνον. Τέλος ἀνοίγομεν τὴν θύραν καὶ εἰσερχάμεθα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως εἴχαμε χάσει μίαν ὁλόκληρον ὥραν.

— Ἡ γυναῖκα αὐτὴ μένει μόνη εἰς τὸ σπῆτι ἐκεῖνο;

— Ὄχι μένει μὲ τὴ μητέρα της καὶ μὲ μία δούλα. Αὐτὸ μάλιστα μὲ ἐκπλήττει περισσότερον.

—Ἐξηκολούθει, διέταξεν αὐστηρῶς ὁ πασᾶς.

—Μόλις ἀνήλθομεν τὴν κλίμακα παρουσιάζεται τρομερὸν θέαμα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας. Ἡ ὑπηρέτρια, μία νεαρὰ ἑλληνὶς, μόλις 14 ἐτῶν ἔκειτο ἐξηπλωμένη κατὰ γῆς ἐν μέσῳ λίμνης αἵματος.

—Τί; ἦτο νεκρά; ἔκραξεν ὁ πασᾶς.

—Ναί· ἦτο νεκρά. Ὁρμῶμεν πρὸς τὸ πρῶτον οἴκημα. Κανείς. Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Ἔμμας Ἕτερον φρικῶδες θέαμα.

—Εἶχε δολοφονηθῇ καὶ ἡ Ἔμμα.

—Ἔκειτο ἐπὶ τοῦ πατώμ...

—Καὶ ἡ μητέρα τῆς Ἔμμας;

—Ἡ δυστυχὴς αὐτὴ εἶχεν ἐξέλθει πρὸ τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἐπανῆλθεν ὅταν ἡμεῖς εἴχομεν εἰσέλθει ἐν τῇ οἰκίᾳ.

—Καὶ διὰ νὰ μοῦ εἰπῇς ὅλες αὐτὲς τὶς ἐλαχείαις ἔλαβες τὸν κόπο νὰ ἔλθῃς ἕως ἐδῶ; ἔκραξεν ὁ πασᾶς ὀργίλως. Ἔπρεπε νὰ συλλάβητε αὐτὸν τὸν Σαμπὰν μόλις τὸν ὑπωπτεύθητε.

—Καὶ ὅμως, ἐξοχώτατε, πρὸ ὀλίγου σᾶς ἐξήγησα, διατί δὲν προέβημεν ἀμέσως εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ προσώπου αὐτοῦ. Πῶς ἠδυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ὅτι τὰ πράγματα θὰ ἐλάμβανον τοιαύτην τροπήν. Ἀλλὰ τώρα ὑπάρχει ἀκόμη σπουδαιότερον ζήτημα. Εἶμα πλέον ἢ βέβαιος ὅτι ὁ Σαμπὰν εἶναι κρυμμένος ἐντὸς τῆς οἰκίας.

—Τί σὲ κάμνει νὰ τὸ ὑποθέτῃς;

—Δὲν εναι δυνατὸν νὰ ἔφυγε, ἀφοῦ ὅλο τὸ σπῆτι ἦτο περικυκλωμένιν πανταχόθεν καὶ δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία ἄλλη διέξοδος.

—Τότε πρέπει νὰ προβῆτε εἰς νέας ἐρεύνας.

—Ἔχω κατὰ νοῦν ἄλλο σχέδιον εἶπεν ὁ Σολομὼν πονηρῶς.

—Ἂς τὸ ἀκούσωμεν.

—Νὰ ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τὸ σπῆτι τοὺς κλητῆρας καὶ τοὺς ἀστυφύλακας, ὥστε νὰ νομισθῇ ὅτι ἐγκαταλείψαμεν τὴν οἰκίαν. Θὰ ἀφήσωμεν ὅμως ἕνα ἀστυφύλακα κρυμμένον εἰς μίαν γωνίαν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐν τέλει ὁ Σαμπὰν νομίζων ἑαυτὸν ἐν ἀσφαλείᾳ θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν κρυψῶνά του.

—Τὸ σχέδιόν σου δὲν εἶναι κακόν, εἶναι ὅμως ἐ-

πικίνδυνον καὶ δύσκολον πρὸς ἐκτέλεσιν. Ποῖος θὰ ἀναλάβῃ νὰ ἐκτελέσῃ τόσον δύσκολον ἔργον;

—Δόξα τῷ Θεῷ δὲν στερούμεθα ἀνθρώπων ἀφωσιωμένων, ἀπήντησεν ὁ Σολομῶν μὲ πεποίθησιν.

——Ἔχεις κανένα πρόχειρον;

—Βεβαίως τὸν Μεχμὲτ Τσαούς.. Νομίζω ὅτι ἡ Υ. Ε. τὸν γνωρίζει ἢ τοὐλάχιστον ἤκουσε νὰ γίνηται λόγος αὐτοῦ.

—Ναί, ναί. Νομίζω ὅτι τὸν εἶδα πολλὲς φορές. Πολλάκις μοῦ τὸν ἐπήνεσαν μάλιστα. Ἔχεις δίκαιον Ὁ Μεχμὲτ Τσαοὺς εἶναι ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος διὰ τὴν περίστασιν αὐτήν.

Πράγματι ὁ Μεχμὲτ Τσαοὺς εἶχεν ἀποκτήσει τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν συμπάθειαν ὅλων τῶν ἀστυνομικῶν κύκλων τοῦ Πέραν διὰ τὴν γενναιότητά του τὴν ἐπιδεξιότητά του καὶ τὴν ρώμην του.

Αἱ δυσχερέστεραι τῶν ἐρευνῶν ἀνετίθεντο εἰς αὐτὸν καὶ πάντοτε τὰς ἐξεπλήρου ἐπιτυχῶς.

—Λοιπὸν συνεπέρανεν ὁ Ἰουδαῖος. Η. Υ. Ε. συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην τοῦ ταπεινοῦ δούλου της.

—Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Σεφὴκ πασᾶς· πρέπει μόνον νὰ μεταβῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς οἰκίας αὐτῆς, διότι τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαιότατον. Ναὶ ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ ληφθῇ ἐπὶ τόπου.

—Ἐὰν ἐπιθυμῇ ἡ Υ. Ε. δυνάμεθα νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως, ἀπήντησεν ὁ Σολομών.

Ὁ ὑπουργὸς ἀφοῦ ἔδωκε διαταγὰς τινὰς εἰς τοὺς ὑφισταμένους του καὶ ὑπέγραψε μερικὰ ἔγγραφα ἐπέβη ἁμάξης μετὰ τοῦ Σολομὼν καὶ διηυθύνθη εἰς τὸ θέατρον τοῦ ἐγκλήματος.

Ὅταν ἔφθασαν ἐνώπιον τῆς θύρας τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ διεπράχθη τὸ ἔγκλημα, εὗρον αὐτὴν πολιορκημένην ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν, οἵτινες ἀπώθουν διαρκῶς τὸ πλῆθος τῶν περιέργων.

Ὁ ὑπουργὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰουδαίου καὶ διηυθύνθη ἀμέσως πρὸς τὸ δωμάτιον τοῦ ἰσογαίου, ὅπερ ἐχρησίμευεν ὡς ἐστιατόριον. Ἐν αὐτῷ εὗρον τὸν ἀνακριτήν, τὸν διοικητὴν τοῦ Πέραν ἀστυφύλακάς τινας καὶ ἕνα λοχαγὸν τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς.

—Ἡ Α. Μ. ἔχει γνῶσιν τοῦ ἐγκλήματος; ἠρώτησεν ἀμέσως ὁ Σεφὴκ πασᾶς.

—Ναί, πασᾶ ἐφέντη, ἀπήντησεν ὁ διοικητὴς τοῦ Πέραν. Ἐγὼ ὁ ἴδιος ὑπέβαλα λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν γεγονότων.

— Ποῖον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνακρίσεώς σας; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργὸς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν δικαστικὸν ὑπάλληλον.

Ὁ τελευταῖος οὗτος ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης περίπου, φέρων ὡραῖον πώγωνα, ἀπήντησε·

—Πασᾶ ἐφέντη· δυστυχῶς ἐχάσαμεν πολὺ καιρὸν διενεργοῦντες αὐτοψίας ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν θυμάτων.

—Τί ὅπλον μετεχειρίσθη ὁ δολοφόνος;

—Ὅπλον ὀξύστομον.

—Προφανῶς μικρὸν μαχαίριον ἦτο τὸ ὄργανον, δι' οὗ ὁ δολοφόνος ἐπετέλεσε τὰ ἐγκλήματά του, δι ἐκόψεν ὁ δημαρχιακὸς ἰατρός.

—Αἱ πληγαὶ ἦσαν πολλαί;

—Ἡ μικρὰ ὑπηρέτρια ἔλαβε μίαν πληγὴν εἰς

τὴν καρδίαν, ἀλλὰ πληγὴν βαθυτάτην. Ὁ θάνατος ἐπῆλθεν ἀκαριαῖος. Ἡ Ἔμμα φαίνεται ὅτι προέβαλε πειάν τινα ἀντίστασιν, ὡς ἐνδεικνύουσι διάφορα σημεῖα ἐπὶ τοῦ σώματός της. Ὁ δολοφόνος προσεπάθησε κατ' ἀρχὰς νὰ τὴν στραγγαλίσῃ συσφίγγων τὸν λαιμόν της. Κατόπιν κατήνεγκε δύο πλήγματα μαχαίρας μετὰ τρομερᾶς δυνάμεως. Τὸ ἓν πλῆγμα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ θώρακος καὶ τὸ ἕτερον εἰς τὴν στιαγόνα. Καὶ τῆς Ἔμμας ὁ θάνατος ἐπῆλθεν ἀκαραιαίως.

—Καὶ ὁ δολοφόνος ἠρώτησεν ὁ πασᾶς. Εὕρετε τὰ ἴχνη του;

—Ἀλλοίμονον, ἀπήντησεν ὁ ἀνακριτής. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ σπίτι τρύπα, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἐπεσκέφθημεν. Τὸ σπίτι δὲν εἶναι μεγάλον. Ἀναντιρρήτως ἡ ἐξαφάνισις αὕτη εἶναι ἀνεξήγητος.

—Ἠρευνήσατε εἰς τὴν στέγην;

—Παντοχοῦ, πασᾶ ἐφένδη, ἀλλ' οὐδαμοῦ εὑρέθη ἴχνος δολοφόνου....

—Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθώσῃ νὰ διαφύγῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶπεν ὁ μουτεσαρίφης.. Ἄλλως τε γνωρίζομεν τὸ ὄνομά του καὶ προπικῶς αὐτὸν τὸν ἴδιον.

—Καὶ ἡ μητέρα τῆς δολοφονηθείσης γυναικὸς ποῦ εἶναι; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργός.

—Ἦτο ἀδύνατον νὰ τὴν κρατήσωμεν ἐδῶ παρετήρησεν ὁ ἀνακριτής. Ἔκλαιε, ἐφώναζε καὶ μᾶς ἠμπόδιζε νὰ διεξαγάγωμεν ἐπιτυχῶς τὸ ἔργον μας. Τὴν ἐπείσαμεν νὰ μεταβῇ εἰς μίαν γειτονικὴν οἰκίαν.

—Καὶ τὰ πτώματα;

—Τὰ ἐτοποθετήσαμεν εἰς τὸν κοιτῶνα πλησίον ἀλλήλων. Ἐκεῖ εἶναι ἀκόμη.

—Θέλω νὰ τὰ ἴδω, εἶπεν ὁ ὑπουργὸς ἐγειρόμενος καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὴν θύραν.

Ὁ ἀνακριτὴς καὶ ὁ μουτεσαρίφης, ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ λοχαγὸς ἔσπευσαν νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν.

Ἀνῆλθε βραδέως τὰς βαθμίδας, ἐστάθη ἐπ' ὀλίγον καὶ παρετήρησε τὰ ἴχνη τοῦ αἵματος.

—Εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ μέρος ἐδολοφονήθη ἡ ὑπηρέτρια, ἐξήγησεν ὁ ἀνακριτής. Ἡ Ἔμμα ἐδολοφονήθη εἰς τὸ διπλανὸν δωμάτιον.

—Εἶναι γνωστὸν τοὐλάχιστον ποία ἐδολοφονήθη πρώτη ἐκ τῶν δύο;

—Τὸ σημεῖον τοῦτο πολὺ δυσκόλως δύναται νὰ καθορισθῇ, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός, διότι ὁ θάνατος τῶν δύο γυναικῶν ἐγένετο σχεδὸν ταυτοχρόνως. Προσεπάθησα πολὺ καὶ ἐγὼ νὰ καθορίσω τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσα. Τὸ μόνον βέβαιον εἶναι ὅτι ἀμφότεραι ἐπλήγησαν διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου. Αἱ πληγαί των εἶναι ὅμοιαι.

Ὁ ὑπουργὸς ἀφοῦ ἤκουσε τὰς περιττὰς ταύτας ἐξηγήσεις ἐξηκολούθησε περιερχόμενος τὰ κενὰ δωμάτια καὶ ἔφθασε τέλος εἰς τὸν κοιτῶνα.

Ὁ ἀνακριτὴς ἔσπευσε νὰ ὠθήσῃ τὴν θύραν. Ὅταν ὁ Σεφὴκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ τὴν συγκίνησίν του.

Τὰ δύο πτώματα φέροντα ἔτι τὰ πλήρη αἱμάτων ἐνδύματα, ἔκειντο τὸ ἓν παρὰ τὸ ἄλλο.

SISMANOGLIO

—Εἶναι ρικῶδες, εἶπεν ὁ ὑπουργός. Τί κρῖμα. Τόσον νέα καὶ τόσον ὡραία.

—Καὶ τόσον σρήσιμος καὶ πιστὴ πρὸς ἡμᾶς, παρετήρησεν ὁ μουτεσαρίφης. Εἶχε κατορθώσει νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην ἁπάντων τῶν μελῶν τοῦ Κομιτάτου.

Αἴφνης ὁ ὑπουργὸς ἐξέβαλε κραυγήν.

Ὁ ὑπουργὸς ἐπλησίασε τὰ πτώματα, ἐνῷ οἱ λοιποὶ ἵσταντο ἀπωτέρω.

—Τί εἶναι αὐτό; ἔκραξε πρὸς τοὺς λοιπούς.

Τί τέχει, πασᾶ ἐφέντη; ἠρώτησεν ὁ ἀνακριτής, προχωρῶν βήματά τινα.

—Τί εἶναι τὸ διπλωμέννο αὐτὸ χαρτὶ ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς γυναικός;

Ἀκούσαντες τοὺς λόγους αὐτοὺς πάντες ἐπροχώρησαν καὶ περιεκύκλωσαν τὰ δύο πτώματα.

—Ναί. Εἶναι ἀληθές, εἶπεν ὁ ἰατρὸς συγκεκινημένος. Εἶναι ἕνα χαρτὶ ἐπὶ τοῦ στήθους της. Καὶ ὅμως πρὸ ἡμισείας ὥρας ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐτοποθέτησα τὰ πτώματα εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν παρουσίᾳ τῶν κυρίων καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ δὲν ὑπῆρχε τότε.

Καὶ λέγων τὰς λέξεις αὐτάς, ὁ ἰατρὸς ἔκυψε καὶ ἔλαβε διὰ τρεμούσης χειρὸς τὸν χάρτην.

—Εἶναι γραμμένον τουρκιστί, εἶπε θέτων τὰς διόπτρας του καὶ ἐξετάζων τὸ περιεχόμενον.

—Τί λέγει; ἀναγνώσατέ το, διέταξεν αὐτὸν ὁ ὑπουργός.

Ὁ ἰατρὸς ἀνέγνωσεν ὑψηλοφώνως·

«Ἡ Ἔμμα κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἡ ἀπόφασις ἐξετελέσθη, διότι ἀπεδείχθησαν ἐναργῶς αἱ σχέσεις τῆς γυναικὸς ταύτης μετὰ τῆς ἀστυνομίας καὶ αἱ προδοσίαι της, κατόπιν ἐπιμελοῦς ἐρεύνης. Θέλομεν ἵνα τὸ πάθημα αὐτὸ γείνῃ μάθημα εἰς ὅλους τοὺς κατασκόπους. Λυπούμεθα μόνον, διότι ἐξ αἰτίας τῆς Ἔμμας ἠναγκάσθημεν νὰ θυσιάσωμεν καὶ μίαν ἀθῴαν νεάνιδα».

—Δὲν ἔχει ἄλλο; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργός.

—Ὄχι, πασᾶ ἐφέντη,

—Ὑπογραφήν; ἠρώτησεν ὁ ἀνακριτής.

—Ἔχει δύο λατινικὰ γράμματα κεφαλαῖα. Μ. Α., ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς τείνων τὸ φύλλον τοῦ χάρτου πρὸς τὸν ἀνακριτήν.

—Πάλιν τὰ κατηραμένα αὐτὰ γράμματα; ἔκραξεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς, μὴ δυνάμενος νὰ καταστείλῃ τὴν συγκίνησίν του,

Κατόπιν ἐξηκολούθησεν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς παρόντας·

—Ἀλλὰ πῶς ἦλθε καὶ ἐτοποθετήθη τὸ χαρτὶ ἐπὶ τοῦ πτώματος; μόνον του; ὄχι βέβαια. Τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει νὰ διευκρινισθῇ.

—Πρὸ ἡμισείας ὥρας ἐφέραμεν τὸ πτῶμα τῆς ὑπηρετρίας ἀπὸ τὸν διάδρομον καὶ τὸ ἐτοποθετήσαμεν πλησίον τοῦ πτώματος τῆς Ἔμμας, ἀπήντησεν ὁ ἀνακριτής. Τότε τὸ χαρτὶ αὐτὸ δὲν ὑπῆρχεν. Εἶμαι βέβαιος. Καὶ σεῖς, ἰατρέ, δὲν εἴσθε τῆς γνώμης μου;

—Ὦ, ναί, εἶπεν ὁ ἰατρός. Δὲν ἀμφιβάλλω μάλιστα καθόλου, διότι ἐγὼ ἤνοιξα τὸ στῆθος τοῦ

πτώματος καὶ ἐξήτασα τὴν πληγήν, τότε δὲν ὑπῆρχε τὸ χαρτί.

—Καὶ ἐγὼ εὑρισκόμην πλησίον τοῦ ἰατροῦ, ὅταν ἐξήταζε τὸ πτῶμα, εἶπεν ὁ μουτεσαρίφης, καὶ δὲν παρετήρησα τίποτε.

—Ὥστε λοιπὸν εἰμποροῦμεν νὰ διαβεβαιώσωμεν, εἶπεν ὁ ἀνακριτής, ὅτι τὸ χαρτὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν μόλις πρὸ ὀλίγου.

—Ἀλλὰ ποῖος τὸ ἔβαλεν ἐκεῖ; ἔκραξεν ὁ ὑπουργός, μὲ τρέμουσαν ἐκ τῆς συγκινήσεως φωνήν.

—Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ καμμία ἀμφιβολία καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ. Μόνον ἕνα πρόσωπον ἠδύνατο νὰ τοποθετήσῃ ἐκεῖ τὸ χαρτὶ αὐτὸ... ὁ δολοφόνος. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι οὗτος εὑρίσκεται ἔτι ἐντὸς τῆς οἰκίας. Εἶχε μάλιστα τὸ θράσος νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν κρύπτην του καὶ νὰ ἔλθῃ ἕως ἐδῶ, ἐνῷ ἡμεῖς εὑρισκόμεθα εἰς τὸ κάτω πάτωμα νὰ τοποθετήσῃ ἐπὶ τοῦ πτώματος τὸ χαρτί. Τὸ θράσος του εἶναι πράγματι ἀξιοθαύμαστον. Ἀλλὰ δὲν εἴχομεν ἀνάγκην αὐτοῦ διὰ νὰ μάθωμεν ποῖος εἶναι ὁ δράστης τοῦ τρομεροῦ ἐγκλήματος.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀμέσως νέαν ἔρευναν εἰς ὅλο τὸ σπῆτι καὶ ταὐτοχρόνως νὰ τοποθετήσωμεν εἰς κάθε δωμάτιον καὶ ἀπὸ ἕνα ἀστυφύλακα, ἵνα μὴ ὁ τολμηρὸς καὶ ἐπικίνδυνος αὐτὸς ἐγκληματίας φύγῃ ἀπὸ κανένα παράθυρο.

— Ἐὰν δὲν ἔφυγεν ἤδη, ἀφοῦ ἐτοποθέτησε τὸ χαρτί, εἶπεν ὁ ἀνακριτὴς σείων τὴν κεφαλήν.

— Ἡ ὑπόθεσίς σας εἶναι ἀρκετὰ λογική, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Ὅπωσδήποτε ὅμως εἶνε βέβαιον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εὑρίσκετο πρὸ ἡμισείας ὥρας ἐδῶ καὶ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ παρὰ τὰς ἐρεύνας σας.

Ἀπεφασίσθη τέλος νὰ προβῶσιν εἰς νέαν γενικὴν ἔρευναν.

Ἐν πρώτοις ἐτοποθέτησαν φρουροὺς εἰς ὅλα τὰ μέρη ἀπὸ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ φύγῃ ὁ ἐγκληματίας, ἀπὸ τῆς στέγης μέχρι τοῦ ὑπογείου καὶ τῆς καρβουνοθήκης. Κατόπιν πολλοὶ ἀστυφύλακες καὶ χαφιέδες ἐκ τῶν ἱκανωτέρων, ἤρξαντο ἐρευνῶντες ὅλας τὰς γωνίας τῆς οἰκίας. Τὰ ἔπιπλα, τὰ ἐρμάρια, καὶ αὐτὰ τὰ πατώματα.

Μετὰ τριώρους ἐπιμελεῖς ἀναζητήσεις, οἱ ἐρευνηταὶ ἐξηντλημένοι καὶ κατησχυμένοι, ἠναγκάσθησαν νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀνακαλύψωσι τίποτε...

— Τότε πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, εἶπεν ὁ ἀνακριτὴς, ὅτι ὁ δολοφόνος, ἀφοῦ ἐτοποθέτησεν τὸν χάρτην ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ θύματός του κατώρθωσε νὰ τραπῇ εἰς φυγήν. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη καίτοι ἀποθαρρυντικὴ εἶνε ὅμως πιθανωτάτη.

Ἦτο ἤδη νύξ. Οἱ ἐρευνηταὶ καταλυπημένοι διὰ τὴν ἀποτυχίαν των καὶ διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσι πάσης εὐθύνης ἐγκατέλειπον ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον τὴν οἰκίαν ὑπὸ διαφόρους προφάσεις.

Πρῶτος ἀπῆλθεν ὁ μουτεσαρίφης τοῦ Πέραν, διότι ἐν τῷ γραφείῳ του τὸν ἀνέμενον σπουδαιό-

ται ὑποθέσεις, ἡ λύσις τῶν ὁποίων κατ' οὐδένα τρόπον ἔπρεπε νὰ βραδύνῃ.

Κατόπιν ὁ ἰατρὸς ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ παρουσία του ἦτο πλέον περιττή. Τοῦτον ἠκολούθησαν ὁ ἀνακριτὴς καὶ ὁ λοχαγός, οἱ ὁποῖοι ἀμφότεροι εὗρον πρόφασιν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εὔσχημον. Οὕτω ἀπέμεινε μόνος ἐν τῷ ἐστιατορίῳ ὁ Σεφὴκ πασᾶς. Βυθισθεὶς εἰς μίαν ἕδραν, ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκλιμμένην ἐπὶ τοῦ στήθους, παρεδόθη εἰς λυπηρὰς σκέψεις. Ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ Σουλτάνος θὰ ἐζήτει παρ' αὐτοῦ καὶ μόνου λογαριασμὸν διὰ τὴν ἀποτυχίαν.

Εὑρίσκετο ἐν τοιαύτῃ ψυχολογικῇ καταστάσει, ὅτε τὸν ἐπλησίασεν ὁ Σολομών.

— Πασᾶ ἐφέντη, εἶπεν ὁ πονηρὸς Ἰουδαῖος, βλέπετε, ὅτι δὲν ἠπατήθην.

Ὁ βυθισμένος εἰς ὀνειροπολήσεις ὑπουργὸς ἀνήγειρε τὴν κεφαλήν.

— Τί; ἠρώτησε, μὴ ἐννοήσας.

— Ὅταν ἐν τῷ ὑπουργείῳ, πρὶν ἔλθωμεν ἐδῶ σᾶς ἐβεβαίωσα, ὅτι ὁ δολοφόνος εὑρίσκετο εἰσέτι ἐν τῇ οἰκίᾳ.

— Καὶ ὅμως ἡ ἀνάκρισις ἀπέδειξε τὸ ἐναντίον ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς ἀνυπομονῶν.

— Ἡ ἀνάκρισις ἀπέδειξε μόνον, πασᾶ ἐφέντη, ὅτι οἱ ἄνθρωποί μας εἶνε ἀνίκανοι νὰ ἀνακαλύψουν τὴν κρύπτην τοῦ δολοφόνου. Μετὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ χαρτίου δὲν ἐπιτρέπεται πλέον οὔτε ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία, ὅτι ὁ δολοφόνος εὑρίσκεται κεκρυμμένος ἐν τῇ οἰκίᾳ.

—Ἀλλά, ποῦ εἶναι λοιπὸν κρυμμένος ὁ ἄθλιος;

— Θὰ τὸν ἀνακαλύψωμεν ἡμεῖς οἱ δύο. Ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος μετὰ πεποιθήσεως.

— Πῶς; ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης δὲν ἦτο μεταξὺ ἐκείνων, ποῦ ἔκαμον πρὸ ὀλίγου τὴν ἔρευναν;

— Ὄχι, δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτήν, διότι ἦτο πεπεισμένος, ὅτι ἔρευνα διεξαγομένη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ κανένα πρακτικὸν ἀποτέλεσμα.

— Τότε θὰ ἐπιχειρήσετε σεῖς οἱ δύο μόνοι;

— Ἐὰν τὸ ἐπιτρέπει ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης....

—Ἀλλὰ βεβαίως τὸ ἐπιτρέπω. Ἀφοῦ ὁμιλεῖς μὲ τόσην βεβαιότητα, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, ἁρπάζων οὕτω τὴν ὑστάτην σανίδα σωτηρίας, ἥτις παρουσιάζετο ἐνώπιόν του. Ἐμπρός, ἀρχίσατε ἀμέσως. Σᾶς ἀκούω.

—Ὄχι τώρα, Ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Σολομών.

—Πότε λοιπόν;

—Ὅταν ὅλοι φύγουν καὶ μείνω μόνος μετὰ τοῦ Ἀχμὲτ Τσαούση.

—Ἐντελῶς μόνοι; ἠρώτησεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἔκπληκτος.

— Βεβαίως. Αἱ καλλίτεραι ἐργασίαι γίνονται μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρους ἀνθρώπους.

—Ὁ ἐγκληματίας αὐτὸς φαίνεται ἄνθρωπος τολμηρὸς καὶ ἐπικίνδυνος. Δὲν εἶναι λοιπὸν φρόνιμον νὰ εὑρεθῆτε μόνοι ἀπέναντί του.

—Εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ ἐκτεθῶμεν εἰς κάθε κίνδυνον, ἀρκεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ὑπόθεσίς μας.

—Καλά, ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Κάμετε ὅπως θέλετε. Θὰ δώσω τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς καὶ σᾶς ὑπόσχομαι μεγίστην ἀμοιβήν, ἂν κατορθώσητε εὐάρεστόν τι ἀποτέλεσμα.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ ὑπουργὸς ἀπῆλθεν, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν χαφιέδων καὶ τῶν κλητήρων. Οὕτω ἔμεινε μόνος ὁ Ἰουδαῖος μετὰ τοῦ Ἀχμέτ. Ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸ ἐστιατόριον.

—Νομίζω, εἶπεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης, ὅτι ἐμπλέξαμεν εἰς μίαν ἀηχμην δουλειάν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν θὰ τὰ «βγάλουμε πέρα».

—Διατί νὰ ἀπελπιζώμεθα ἀπὸ τώρα; Μήπως δὲν εἶσαι καὶ σὺ βέβαιος ὅτι ὁ Σαμπὰν αὐτὸς ὁ δολοφόνος δὲν δύναται νὰ εἶναι πουθενὰ ἀλλοῦ κρυμμένος παρὰ μόνον ἐδῶ μέσα εἰς τὸ σπῆτι;

—Δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν περὶ αὐτοῦ.

—Ἀφοῦ λοιπὸν εἶσαι πεπεισμένος ὅτι εἶναι κρυμμένος ἐδῶ, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἀνακαλύψωμεν ἀμέσως τὴν κρύπτην του.

—Ἰδοὺ ποῦ περιπλέκεται ἡ ὑπόθεσις. Γνωρίζεις ὅτι ἡ οἰκία ἠρευνήθη δὶς λεπτομερῶς καὶ ἐν τούτοις οὔτε ἴχνος τοῦ ἐγκλήματίου εὑρέθη. Θὰ ἐπρεπε νὰ βεβαιωθῇ βέβαια ὅτι οἱ ἐνεργήσαντες τὴν ἔρευναν ἦσαν ἀδέξιοι καὶ ἀνίκανοι. Πιθανόν. Ἀλλ' ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ λάβῃς ὑπ' ὄψιν σου ὅτι ἡ ἔρευνα ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ οἰκίᾳ οὐδεμίαν δυσχέρειαν παρουσιάζει, ὥστε ἀρχίζω νὰ φοβοῦμαι πολὺ μήπως, παρὰ τὴν ἐπίβλεψίν μας, ὁ ἀνθρωπάκος μας κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ.

—Δὲν θὰ τὸ πιστεύσω ποτέ.

—Καὶ ὅμως, ἂν εἶχες καὶ σὺ τὰ διδόμενα, τὰ ὁποῖα ἔχω ἐγώ, θὰ τὸ ἐπίστευες.

—Εἰπέ τα καὶ εἰς ἐμέ. Διατί δὲν μοῦ τὰ εἶπες ἀκόμη, ἔσπευσε νὰ παρατηρήσῃ ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἀνυπομόνως.

—Διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη ἡ κατάλληλος στιγμή. Γνωρίζεις ἄλλως τε ὅτι ἀποφτύγω τὰ περιττὰ λόγια.

—Εἶναι ἀληθές. Ἔχεις δίκαιον, Σολομὼν ἐφέντη, ὅσοι ἀγαποῦν τὰ λόγια δὲν εἶναι δι' ἔργα.

— Τότε, ἄκουσέ με... Γνωρίζεις ἀπὸ πόσον καιρὸν κάθεται εἰς τὸ σπῆτι αὐτὸ ἡ Ἔμμα;

— Ἀπὸ δύο ἐτῶν νομίζω.

— Καὶ πρὸ αὐτῆς, ποῖοι κατώκουν εἰς τὸ σπῆτι αὐτό;

— Μὰ τὴν πίστιν μου δὲν γνωρίζω καλά. Νομίζω ὅμως, ὅτι πρὸ τῆς Ἔμμας κάτι συνέβη εἰς τὸ σπῆτι αὐτό. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα, ὅτι τὸ σπῆτι περιεκυκλώθη καὶ ἠρευνήθη.

— Ἀκριβῶς. Ἔχεις βλέπω καλὸν μνημονικόν. Πρὸ τῆς Ἔμμας κατώκουν εἰς τὸ σπῆτι αὐτὸ Ἀρμένιοι ἐπαναστᾶται ἐπὶ τρία ἔτη. Τὸ σπῆτι τὸ εἶχε κάποια γραῖα Ρωμηὰ Κατίνα ὀνόματι, ἡ ὁποία ἐνοικίαζεν ἐπιπλωμένα δωμάτια. Ὅλοι οἱ ἐνοικιασταί της ὅμως ἦσαν Ἀρμένιοι ἐπαναστατικοί, οἱ ὁποῖοι εἶχον καταστήσῃ κέντρον των τὸ σπῆτι αὐτό.

Ὅταν τέλος ἡ ἀστυνομία τὸ ἔμαθε καὶ περιεκύκλωσε τὸ σπῆτι, τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἦσαν μέσα,

διότι ἡ γραῖα Κατίνα εἶχεν ἐξέλθει πρὸ ὀλίγου.... Ἐγὼ ὁ ἴδιος τότε συνώδευον τοὺς ἀστυνομικοὺς καὶ εἶδον μὲ τὰ μάτια μου τοὺς τρεῖς ἐνοικιαστάς. Ἐκάθηντο ἀμέριμνοι στὸ μπαλκόνι. Ὅταν μᾶς εἶδον ἐκρύβησαν.

Ἰδοὺ μία παράδοξος ἱστορία, τὴν ὁποίαν εἶχον ἀκούσῃ καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ εἶχον λησμονήσει τὰς λεπτομερείας, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς.

— Ἀκριβῶς ὅπως σήμερον, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος, ἐκτυπήσαμεν καὶ τότε τὴν πόρταν. Κανεὶς δὲν ἤνοιξε. Ἠναγκάσθημεν νὰ τὴν σπάσωμεν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔκαμε νὰ χάσωμεν ἀρκετὴν ὥραν. Περιττὸν νὰ σοῦ εἴπω, ὅτι καὶ τότε ὅπως καὶ σήμερον κλητῆρες καὶ χαφιέδες εἶχον τοποθετηθῇ γύρω τῆς οἰκίας καὶ ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν. Τέλος εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας... Ἀνερευνῶμεν παντοῦ, κανείς. Τὰ τρία ἄτομα εἶχον ἐξαφανισθῇ.

— Εἶναι ἐκπληκτικόν, ἔκραξεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς. Ὅπως ἀκριβῶς σήμερον.

— Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τότε οἱ κρυβέντες ἦσαν τρεῖς, ἐνῷ σήμερον εἶνε μόνον εἷς.

— Καὶ δὲν εὑρέθη τότε τίποτε;

— Τίποτε, ἀπολύτως τίποτε. Ἐψάξαμεν παντοῦ, παντοῦ, παντοῦ. Ἐσηκώσαμεν καὶ τὰ πατώματα ἀκόμη. Αἱ ἐρευναί μας οὐδὲν ἀποτέλεσμα μᾶς ἔδωκαν.

— Τότε σᾶς ἐξηγήθη τὸ πρᾶγμα;

— Ἰσχυρίσθησαν, ὅτι οἱ ἐπαναστατικοὶ ἐπωφελούμενοι τῆς ἐπιδεξιότητός μας κατώρθωσαν νὰ

διαφύγουν λέσχ ἀπὸ τὰ μάτιά μας. Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο δυνατόν, οὔτε ἀληθές. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ μετά τινας ἡμέρας συνέβη ἕτερον σπουδαῖον γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε τὴν προσοχὴν τῆς ἀστυνομίας, ἐλησμονήθη τὸ ἐπεισόδιον τῆς ὁδοῦ Δερβίς.

Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ ἐλησμόνησα καὶ μετὰ ὑποπτίας παρετήρουν πάντοτε τὸ σπῆτι αὐτὸ καὶ ὅταν ἀκόμη ἐνοικιάσθη ἀπὸ τὴν Ἔμμαν.

— Καὶ αἱ ὑποψίαι δὲν εἶχον ἐκλείπει παντελῶς, διότι παρὰ τὴν πρόσληψίν της εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ὑπηρεσίαν ἡ γυνὴ αὕτη ἐξηκολούθει διατηροῦσα σχέσεις μετὰ τῶν ἐπαναστατικῶν, ὧν καὶ ἐγένετο ἐπὶ τέλους θῦμα.

— Πολλὰς φορὰς πάει ἡ στάμνα στὸ νερὸ μὰ ἐπὶ τέλος σπᾶ. Ἀπεκρίθη ὁ Ἀχμὲτ φιλοσοφικῶς.

— Τώρα τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ὅταν σήμερον τὸ πρωῒ εἶδον τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ ἐγκληματίου ἀνεμνήσθην τῶν παλαιῶν γεγονότων καὶ ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν, ὅτι εἰς τὸ σπῆτι αὐτὸ ὑπάρχει κρυψὼν ἀσφαλέστατος τὸν ὁποῖον ἀναμφιβόλως θὰ ἐγνώριζεν ὁ δολοφόνος Σαμπάν.

— Ἡ ὑπόθεσίς σου δὲν εἶνε ἀστήρικτος, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς.

— Τώρα πρέπει νὰ εὕρωμεν τὸν κρυψῶνα.

— Βεβαίως. Πιθανὸν νὰ εἶνε εἰς τὸ ὑπόγειον. Ἀπὸ ἐκεῖ πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν τὰς ἐρεύνας μας.

— Τοὐναντίον, ἀπήντησεν ὁ Σολομών. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι εἶνε εἰς τὸ ἄνω πάτωμα. Περὶ τὸν

κοιτῶνα τῆς Ἔμμας. Ἴσως μάλιστα καὶ μέσα εἰς τὸν κοιτῶνα...

— Ἀλλὰ ποῦ στηρίζεις τὴν ὑπόθεσίν σου;

— Καὶ ἐγὼ ἐσκέφθην κατ' ἀρχὰς νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν κρυψῶνα εἰς τὸ ὑπόγειον, ἤλλαξα ὅμως γνώμην ἐντελῶς, ὅταν εὑρέθη τὸ τεμάχιον τοῦ χάρτου ἐπὶ τοῦ πτώματος τῆς Ἔμμας.

— Διατί;

— Διότι ὁ χάρτης αὐτὸς ἐτοποθετήθη ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ δολοφόνου. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία περὶ αὐτοῦ. Ἐτοποθετήθη δὲ ἐκεῖ ἐνῷ οἱ κλητῆρες καὶ οἱ ἀστυφύλακες εὑρίσκοντο εἰς τὸ ἰσόγαιον. Ἦτο λοιπὸν ἀδύνατον νὰ διέλθῃ ἐκεῖθεν ὁ δολοφόνος ἀπαρατήρητος.

— Ἔχεις δίκαιον, Σολομὼν ἐφέντη ἀπεκρίθη ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, ἀναγνωρίζων τὸ ὀρθὸν τῶν παρατηρήσεων τοῦ φίλου του. Πρέπει ἀπὸ πάνω νὰ ἀρχίσωμεν.

— Καὶ ἀμέσως μάλιστα.

Ἐξῆλθον ἀμφότεροι βραδέως ἐκ τοῦ ἐστιατορίου καὶ ἐπλησίασαν τὴν κλίμακα. Ἐκεῖ ἐστάθησαν πρὸς στιγμὴν καὶ ἠκροάσθησαν.

Τίποτε δὲν ἤκουσαν. Σιγὴ ἀπόλυτος ἐπεκράτει ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἤρξαντο ἀνερχόμενοι τὰς βαθμίδας μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιφυλάξεως. Πρῶτος ἀνήρχετο ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας πολύκροτον· ἠκολούθει ὁ Ἰουδαῖος, φωτίζων τὸν δρόμον διὰ κηρίου. Ἀνελθόντες τὴν κλίμακα ἐστάθησαν καὶ πάλιν.

—Δὲν ἀκούεται τίποτε, εἶπεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης χαμηλοφώνως.

—Ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσωμεν;

—Ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ δωμάτιον, ποῦ εἶναι τὰ πτώματα...Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκεται ἡ κλεὶς τοῦ αἰνίγματος.

Καὶ οἱ δύο ἄνδρες, βαδίζοντες ἀκροποδητεί, ἐπλησίασαν τὸν κοιτῶνα τῆς Ἔμμας καὶ ἤνοιξαν μετὰ προσοχῆς τὴν θύραν.

Καὶ ἐκεῖ σιγὴ ἀπόλυτος. Τὰ πτώματα ἐκοιμῶντο τὸν αἰώνιον ὕπνον των. Ἡ θέα, ἣν παρεῖχεν ὑπὸ τὸ ὑποτρέμον φῶς τοῦ κηρίου εἶχέ τι τὸ τρομακτικόν. Οἱ δύο ἄνδρες, καίτοι ἀπὸ πολλοῦ συνειθισμένοι εἰς τὰ πένθιμα θεάματα, ἔτρεμον καθ' ὅλον τὸ σῶμά των.

Ὁ Σολομὼν ἐτοποθέτησε τὸ κηρίον ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ εἶπεν·

—Δὲν εἶναι κανεὶς ἐδῶ. Προφανῶς ὁ Σαμπὰν βέης δὲν ἔκρινε φρόνιμον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν κρύπτην του.

—Ἴσως τὸ πῆρε μυρωδιὰ, ὅτι εἴμεθα ἐδῶ.

— Πιθανόν... λοιπὸν ἐπὶ τὸ ἔργον ἀμέσως.

Αἴφνης ἡ προσοχὴ τοῦ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἐστράφη πρὸς ἓν ἱματιοφυλάκιον. Τὸ ἤνοιξε καὶ τὸ ἠρεύνησε μετὰ προσοχῆς. Τοῦτο περιεῖχε γυναικεῖα ἐνδύματα.

Οἱ δύο σύντροφοι ἐξήγαγον ὅλα τὰ ἐνδύματα καὶ ἤρξαντο ἐπιθεωροῦντες μετὰ προσοχῆς τὸ βάθος τοῦ ἐπίπλου.

Αἴφνης ὁ Τσαούσης ἐξέβαλε κραυγήν·

— Βλέπω κἄτι, ποῦ μὲ βάζει σὲ ὑποψίας, εἶπεν αἰφνης. Νομίζω πῶς τὸ βάθος τοῦ ἐπίπλου εἶνε κινητόν.

Κατόπιν ἔπληξε τὰς σανίδας πανταχόθεν διὰ τῆς πυγμῆς.

Αἱ σανίδες πρὸς ἀριστερὰ ἐκρότουν ὑποκώφως.

— Ἐδῶ εἶνε, ἔκραξεν ὁ ἀστυνομικός.

Καὶ ἤρχισε νὰ ἀφαιρῇ καρφία τινα, τὰ ὁποῖα συνεκράτουν τὰς σανίδας.

Ἡ ὑποψία του ἐδικαιολογήθη, διότι ἠνοίγη πρὸ αὐτοῦ ὀπὴ διαμέτρου ἡμίσεως πήχεως.

— Εὕρομεν τὸν κρυψῶνα, ἔκραξεν ὁ Ἀχμὲτ ἐνθουσιασμένος. Τώρα δὲν μένει παρὰ νὰ εἰσχωρήσωμεν ἐντὸς καὶ νὰ ἴδωμεν, ποῦ καταλήγει.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Σολομὼν ἀποφασιστικῶς. Ἀφοῦ ἐπετύχομεν τὸ θαυμάσιον αὐτὸ εὕρημα, εἶνε ἀνόητον νὰ διακινδυνεύσωμεν τὴν ὅλην ἐπιτυχίαν ἐνεργοῦντες ἀπερισκέπτως... Περίμενέ με ἐδῶ πρὸς τὸ παρόν. Τρέχω εἰς τὸν ὑπουργὸν διὰ νὰ τοῦ ἐκθέσω τὴν ἐπιτυχίαν μας. Ὁ ὑπουργός, ἂς ἀποφασίσῃ τί πρέπει νὰ γίνῃ.

— Καλά. Κάμε ὅ,τι νομίζεις καλλίτερον. Εἶσαι περισσότερον πεπειραμένος ἀπὸ ἐμὲ καὶ ἐξυπνότερος...

Ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας πληροφορηθεὶς τὰ διατρέξαντα ἔσπευσε νὰ μεταβῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐγκλήματος.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ Πέραν διῆλθον ἐκ τοῦ ἀστυνομικοῦ σταθμοῦ τοῦ Γαλατᾶ Σεραΐου καὶ ἐξέλεξαν ἀστυνομικούς τινας ἐκ τῶν εὐφυεστέρων καὶ ἱκανωτέρων, ἵνα συμβοηθήσωσιν εἰς τὸ ἔργον.

Τέλος ἔφθασαν εἰς τὴν ὁδὸν Δερβὶς καὶ ἔκρουσαν τὴν θύραν τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ ἐφύλαττεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐξηπλωμένος ἐπὶ ἑνὸς σοφᾶ τοῦ ἑστιατορίου ἐκοιμᾶτο ἀμέριμνος.

Ἀκούων ἠχοῦντα τὸν κωδωνίσκον τῆς θύρας ἠγωρθώθη καὶ ἔσπευσε νὰ ἀνοίξῃ.

— Συνέβη τίποτε σοβαρὸν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου; ἠρώτησεν ὁ Ἰουδαῖος.

— Ἀπολύτως τίποτε.

— Ἐμπρός, ἂς ἀρχίσῃ ἀμέσως ἡ ἔρευνα, διέταξεν ὁ ὑπουργός. Ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος περιμένει ἀνυπομόνως τὸ ἀποτέλεσμα. Ποῦ εἶναι ἡ περίφημος αὐτὴ τρύπα, ποῦ ἀνεκαλύψατε;

Πάντες, δέκα περίπου τὸν ἀριθμόν, ἀνῆλθον τὴν κλίμακα ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Σολομὼν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Ἔμμας.

Ὁ Ἰουδαῖος ἤνοιξεν ἀμφότερα τὰ φύλλα τοῦ μυστηριώδους ἱματιοφυλακίου. Ἐφώτισε τὸ ἐσωτερικὸν διὰ τοῦ κηρίου, ὅπερ ἐκράτει, καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν ὄπισθέν του ἱστάμενον ὑπουργόν·

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἐπλησίασε καὶ ἐξήτασε τὴν ὀπὴν μετὰ προσοχῆς.

— Ἐμπρός, εἶπεν. Ἂς ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία.

— Τί διατάσσετε νὰ κάμωμεν, πασᾶ ἐφέντη; ἠρώτησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης.

— Πρέπει νὰ ἐξακριβωθῇ ἀμέσως, ποῦ καταλήγει ἡ ὀπὴ αὐτή. Ἂς εἰσέλθουν μερικοὶ ἀπὸ σᾶς ἐντὸς καὶ οἱ λοιποὶ ἂς μείνουν ἀπ' ἔξω διὰ νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ τοὺς βοηθήσουν ἐν ἀνάγκῃ.

Ἡ διαταγὴ τοῦ πασᾶ δὲν ἐνεθουσίασε τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους.

Ἐκτὸς τοῦ Ἀχμὲτ Τσαοὺς κανεὶς ἄλλος δὲν ἐτόλμα νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ μυστηριῶδες καὶ ἐπικίνδυνον τοῦτο ταξείδιον.

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς δὲν ἤργησε νὰ ἀντιληφθῇ τὸν φόβον, ὃν εἶχε προκαλέσει εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ἡ διαταγή του.

—Ἔμπρὸς λοιπόν, διέταξε καὶ ἐκ δευτέρου ἐπιβλητικῶς. Ὅσοι θέλουν νὰ κατέλθουν, ἂς προχωρήσουν ἀμέσως.

Κανεὶς δὲν ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, ἀποθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς στάσεως τῶν ἄλλων, ἔμεινε συσσωρευμένος εἰς τὴν θέσιν του. Τέλος εἷς ἀστυνομικὸς ἐπλησίασε τὴν ὀπήν, εἰσήγαγεν εἰς αὐτὴν τὴν κεφαλήν του καί, ἀφοῦ ἐξήτασε τὸ σκοτεινὸν βάθος, ἀπεφάνθη·

— Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἔμβῃ κανεὶς ἐκεῖ μέσα, Ἐξοχώτατε; Εἶναι πολὺ σκοτεινά, δὲν βλέπει κανεὶς τὸ βάθος.

—Εἶναι εὐκολώτατον νὰ εἰσέλθῃ κανείς, ἐξήγησεν ὁ Σολομών. Εἰς τὸν τοῖχον εἶναι καρφιὰ μεγάλα ποῦ εἰμπορεῖ κάλλιστα νὰ στηριχθῇ τὸ πόδι.

—Ἀφοῦ εἶναι τόσον εὔκολον, ἔμβα σὺ πρῶτος, διὰ νὰ μᾶς δείξῃς τὸν δρόμον.

— Πῶς; κανεὶς δὲν τολμᾷ νὰ εἰσέλθῃ. Ὅλοι εἶσθε φοβητσιάρηδες; ἔκραξεν ὁ ὑπουργός; Ποῦ εἶναι ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης;

—Εἶμαι ἐδῶ, πασᾶ ἐφέντη, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμέτ, προχωρῶν μετὰ δειλίας.

—Καὶ σὺ ἀκόμη φοβᾶσαι; Καὶ ὅμως ὁ Σολομὼν μοῦ εἶπεν ὅτι σὺ ἄλλοτε...

—Εἶμαι ἕτοιμος νὰ εἰσέλθω, καὶ ἂν ἀκόμη οἱ ἄλλοι δὲν θέλουν νὰ μὲ ἀκολουθήσουν, θὰ εἰσέλθω μόνος μου.

—Μπράβο, Ἀχμέτ. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν προβιβάζεσαι κατὰ ἕνα βαθμόν, ἔκραξεν ὁ ὑπουργός.

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης ἐπροχώρησε καὶ χωρὶς δισταγμὸν εἰσῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην ὀπὴν καὶ μετὰ ἓν δευτερόλεπτον ἐξηφανίζετο εἰς αὐτήν.

Καὶ ὁ ἀστυνόμος, λαβὼν θάρρος ἐκ τοῦ παραδείγματος τοῦ Ἀχμέτ, ἔκραξε·

—Καὶ ἐγὼ πηγαίνω.

Καὶ ἐπλησίασε τὴν ὀπήν.

—Καὶ ἡμεῖς θὰ ὑπάγωμεν, ἔκραξαν ὡσαύτως δύο ἄλλοι κλητῆρες.

—Ὑποθέτω ὅτι φθάνουν τέσσαρες, παρετήρησεν ὁ Ἰουδαῖος.

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης εἶχε φθάσει ἤδη εἰς τὸ βάθος τῆς ὀπῆς καὶ εἰσῆλθεν εἰς ὑπόγειον διάδρομον.

Ἐπροχώρει μετὰ προσοχῆς συρόμενος ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ χαμηλώνων τὴν κεφαλήν. Τὸ σκότος ἦτο βαθύ. Ὁ ἀστυνόμος ἠκολούθησε τὸν Τσαούσην.

Οἱ δύο κλητῆρες ἤρχοντο ὄπισθέν του.

Οὕτω ἐπροχώρησαν περὶ τὰ τριάκοντα βήματα.

Αἴφνης ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς εἶπεν·

— Ὁ δρόμος εἶνε φραγμένος.

— Ὥστε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἄκρον, εἶπε συμπερασματικῶς ὁ ἀστυνόμος.

Ὁ Ἀχμὲτ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τε-

μάχιον κηρίου καὶ τὸ ἤναψε. Εὑρίσκοντο ἐντὸς ὑπογείου στοᾶς δύο τετραγωνικῶν μέτρων ἐπιφανείας καὶ ὕψους δύο μέτρων.

Οἱ τέσσαρες ἄνδρες ἰδόντες, ὅτι ὑπῆρχεν ἀρκετὸς χῶρος ἠγέρθησαν ὄρθιοι. Ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς περιέφερε τὸ ὀξὺ αὐτοῦ βλέμμα ἐρευνῶν γύρω τὸ σκοτεινὸν ὑπόγειον.

— Νὰ ἐκεῖ εἶνε μιὰ πόρτα, εἶπε δεικνύων πρὸς τὰ δεξιὰ διὰ τοῦ δακτύλου.

Πράγματι ὑπῆρχε στερεὰ σιδηρᾶ θύρα ὕψους ἑνὸς μέτρου περίπου καὶ εὖρους ἡμίσεως.

— Μπά, θὰ ἐνόμιζε κανεὶς πῶς εἶνε ἡ πόρτα κανενὸς θησαυροφυλακίου, εἶπεν ὁ ἀστυνόμος ἐξετάσας τὴν θύραν.

— Τὸ δυστύχημα εἶνε, ὅτι εἶνε κλεισμένη καὶ δὲν ἔχομεν τὸ κλειδί, προσέθεσεν ὁ Ἀχμέτ.

— Ἀλλὰ νά, ἐδῶ ὑπάρχει καὶ μιὰ κλαβανὴ ὑπὸ τὰ πόδια μας, προσέθεσε δεικνύων τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ἐπάτει.

Ὁ Ἀχμὲτ ἐπλησίασε τὸ κηρίον πρὸς τὴν καταπακτήν.

Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ τὴν ἀνοίξωμεν.

Οἱ δύο κλητῆρες ἀπέσπασαν ἐκ τοῦ ἐδάφους τὴν καταπακτήν, ὑψοῦντες αὐτὴν ἐκ τῶν δύο αὐτῆς κρίκων.

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἐφώτισε διὰ τοῦ κηρίου του τὸ σχηματισθὲν κενὸν κύπτων πρὸς αὐτό.

— Εἶνε ἕνας μικρὸς λάκκος γεμᾶτος βόμβες... ἔκραξε.

Μόλις ἐπρόφερε τὴν λέξιν βόμβας οἱ τρεῖς ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἐξέβαλλον κραυγὴν φρίκης καὶ φόβου.

— Μήπως φοβεῖσθε, εἶπεν ὁ Τσαούσης διὰ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ. Αἱ βόμβαι δὲν ἀνάπτουν μόνες των στὰ καλὰ καθούμενα.

— Καὶ ὅμως μπορεῖ νὰ σοῦ φύγῃ τὸ κερὶ καὶ νὰ πέσῃ μέσα σ' αὐτὰ τὰ διαβολομηχανήματα... καὶ τότε ἀντίο μας.

— Καὶ τὸ κερὶ νὰ πέσῃ μέσα πάλιν δὲν ὑπάρχει φόβος, διότι αἱ βόμβαι αὐταὶ ἐκρήγνυνται μόνον ὅταν τὴς πετάξῃ κανεὶς μὲ δύναμιν, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, ὁ ὁποῖος ἀπὸ δύο ἐτῶν εἶχεν ἐξοικειωθῇ μὲ τὰ διάφορα εἴδη τῶν βομβῶν.

Κατόπιν ἐξηκολούθησε·

— Πρέπει νὰ ἔμβω μέσα εἰς αὐτὸν τὸν λάκκον καὶ νὰ ἐξετάσω τί εἶνε μέσα εἰς ἐκεῖνο τὸ σεντοῦκι, ποῦ βλέπω ἐκεῖ στὴ γωνιά.

Καὶ ἅμ' ἔπος ἅμ ἔργον ἐπήδησεν εἰς τὴν ὀπὴν, ἡ ὁποία μόλις ὑποδεκαμέτρων τινῶν εἶχε βάθος.

— Πῶ, πῶ, βόμβες. πόσες βόμβες, ἐξεφώνησε βλέπων δεκάδας βομβῶν συσσωρευμένας τὰς μὲν ἐπὶ τῶν δέ. Ἔχει ἐδῶ μέσα βόμβας διὰ νὰ ἀνατιναχθῇ ὅλη ἡ Κων)πολις.... Μὰ τί διάβολο εἶνε ἐκεῖνο ἐκεῖ;... Πῶς διάβολο ἠμπόρεσαν νὰ μεταφέρουν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ἐδῶ μέσα ἀπὸ τὰ μάτιά μας...

Καὶ ἐνῷ ἔκαμνε τὰς σκέψεις αὐτὰς ἐπλησίασε τὸ σιδηροῦν κιβώτιον τοποθετημένον εἰς τὸ βάθος τῆς ὀπῆς καὶ ἤνοιξε τὸ κάλυμμά του. Τὸ κιβώτιον ἦτο πλῆρες ἀμερικανικῶν πιστολίων.

— Ὁλόκληρον ὁπλοστάσιον, ἐψιθύρισεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης. Ὁπωσδήποτε δὲν ἐπῆγε χαμένη ἡ μέρα μας σήμερα. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως δὲν τὸ κατωρθώσαμεν ἀκόμη. Δὲν συνελάβομεν τὸν δολοφόνον τῆς Ἔμμας. Ὑπομονὴ ὅμως. Διότι νομίζω, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐπὶ τὰ ἴχνη του καὶ ἡ σύλληψίς του εἶνε ζήτημα ὀλίγων λεπτῶν.

Ὁ Ἀχμὲτ δὲν ἀνεκάλυψε ἕτερόν τι ἐν τῇ ὀπῇ.

Οἱ συνάδελφοί του τὸν ἐβοήθησαν νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὀπῆς καὶ ἐσκέπασαν πάλιν αὐτήν.

— Τί θὰ κάμωμεν τώρα εἶπεν ὁ ἀστυνόμος εἰς τὸν Ἀχμέτ.

— Θὰ κάμωμεν τὸ μόνον, ποῦ πρέπει.

— Δηλαδή;

— Θὰ ἀνοίξωμεν τὴν πόρταν αὐτὴν καὶ θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὰς ἀναζητήσεις μας.

— Ἀλλὰ δὲν εἶνε τόσον εὔκολον, ὅσον νομίζεις, διότι δὲν ἔχομεν τὸ κλειδί, παρετήρησεν ὁ ἀστυνόμος.

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν κατόπιν προσέθεσε.

— Πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν καὶ νὰ φέρωμεν τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα διὰ νὰ σπάσωμεν τὴν πόρτα.

— Ναί, εἶνε ὁ μόνος τρόπος, εἶπεν μετὰ πεποιθήσεως ὁ ἀστυνόμος, ζητῶν εὔσχημον πρόφασιν διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου αὐτοῦ ὑπογείου.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πηγαίνετε μὲ δύο κλητῆρας καὶ ἐπιστρέψατε γρήγορα.

— Σὺ θὰ μείνῃς ἐδῶ; Διατί; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Διατὶ νὰ κάνω περιττὸν κόπον νὰ πηγαίνω καὶ νἄρχωμαι;... ἔπειτα βλέπω ἐκεῖ κάτω μιὰ χονδρὴν σιδηρᾶν ράβδον, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ προσπαθήσω νὰ ἀνοίξω τὴν θύραν μέχρις οὗ ἐπιστρέψετε. Ποιὸς ξεύρει... ἴσως τὸ κατορθώσω.

Ὁ ἀστυνόμος καὶ οἱ δύο κλητῆρες ἐξηφανίσθησαν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον πρὸς τὴν ἔξοδον τοῦ σκοτεινοῦ ὑπογείου.

Μόλις οὗτοι ἔφυγον ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἐπλησίασε τὴν θύραν καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἐργαλεῖά τινα ἡτοιμάζετο νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ἄνοιγμα αὐτῆς.

Αἴφνης ἐστάθη.

Ἐνόμισεν, ὅτι ἤκουσεν ἀσθενῆ θόρυβον ὄπισθεν τῆς σιδηρᾶς θύρας.

Ἐνέτεινε τὴν προσοχήν του καὶ ἐκόλλησε τὸ οὖς εἰς τὴν θύραν κρατῶν συνάμα τὴν ἀναπνοήν του καὶ πειρώμενος νὰ ἀκούσῃ.

Πράγματι ὄπισθεν τῆς θύρας διεκρίνοντο εὐκρινῶς αἱ φωναὶ δύο προσώπων συνομιλούντων. Αἱ φωναὶ ἐφαίνοντο διαρκῶς πλησιάζουσαι καὶ ἀποβαίνουσαι εὐκρινέστεραι.

— Εἶναι παλληκαριὰ περιττὴ καὶ ἐπικίνδυνος αὐτὸ ποῦ θέλεις νὰ κάμῃς, εἶπεν ἡ μία φωνή. Ὅπως ἔκαμες καὶ ἐκείνη τὴν ἀνοησίαν νὰ πᾷς νὰ τοποθετήσῃς τὸ χαρτὶ ἐπὶ τοῦ πτώματος. Αὐτὸ ἔγεινεν ἀφορμὴ νὰ προβοῦν εἰς νέας ἐρεύνας.

— Αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν ἀπεκάλυψαν τίποτε, ἀπήντησεν ἡ ἄλλη φωνή.

— Ποῦ ξεύρεις;...

— Ἀφοῦ δὲν εὗρον ἀκόμη τὴν τρύπα, ποῦ εἶνε στὸ ἱματοφυλάκιον.

— Πιθανὸν καὶ νὰ τὴν ἔχουν εὕρῃ. Δὲν εἶσαι βέβαιος.

— Ἐὰν τὴν εἶχον εὕρει θὰ ἤρχοντο ἕως ἐδῶ καὶ θὰ προσεπάθουν νὰ σπάσουν τὴν πόρτα της. Εἶπέ μου μόνον ἂν ἦσαι ἐντελῶς βέβαιος, ὅτι ἐπέστρεψεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς μετὰ κλητήρων.

— Ἀλλὰ ναί. Τοὺς εἶδα μὲ τὰ μάτιά μου, ὅταν ἐπέστρεφον ἀπὸ τὸ Γαλατᾶ Σεράϊ μὲ τὸν Ἑβραῖον τὸν Σολομών.

— Πολὺ καλά. Τότε θὰ κάμω κι' ἐγὼ τὸ σχέδιόν μου. Θὰ ἀνατινάξω τὸ σπῆτι μὲ τὶς βόμβες, ποῦ εἶνε στὸ λάκκο, ποῦ ξεύρεις.

— Ἀλλὰ διατί νὰ ἀναλάβῃς τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν ἐπιχείρησιν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν διετάχθης. Ἐξεπληρώσαμεν ἐπιτυχῶς τὴν ἀποστολήν, ἣν μᾶς ἀνέθεσαν.

Τώρα δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ προσπαθήσωμεν νὰ διαφύγωμεν σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς.

— Ὄχι, ἐπανέλαβεν ἡ ἄλλη φωνή. Θὰ ἀνατινάξω τὸ σπῆτι καὶ ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως.

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἀντελαμβάνετο ὅτι οἱ δύο ἄνδρες εὑρίσκοντο νῦν πλησιέστατα τῆς θύρας.

— Ἀλλὰ ἡ πρᾶξίς σου, ἐξηκολούθησεν ὁ ἕτερος τῶν συνομιλούντων δὲν θὰ χρησιμεύσῃ εἰς

τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ καταστρέψῃ τὰς βόμβας μας καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ κρησφύγετόν μας, πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις δύνανται νὰ μᾶς χρησιμεύσουν ἄλλη φοράν.

Ἐπηκολούθησε σιγὴ διαρκέσασα λεπτά τινα. Παρὰ τὴν γενναιότητά του ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἔτρεμεν ἐκ συγκινήσεως.

— Ἐὰν ἀνοίξουν τὴν πόρτα πρέπει νὰ τοὺς πυροβολήσω μὲ **τὸ πολύκροτόν** μου, ἄλλως θὰ μὲ σκοτώσουν αὐτοί.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἠκούσθησαν καὶ πάλιν αἱ φωναὶ τῶν συνομιλούντων.

— Ἔχεις δίκαιον, ἔλεγεν ἡ μία. Ἠμπορῶ νὰ τινάξω εἰς τὸν ἀέρα τὸν ὑπουργὸν, ἀλλὰ θὰ γίνω ἀφορμὴ νὰ ἀνακαλύψουν τὸ ὑπόγειόν μας καὶ τὰς βόμβας, τὰς ὁποίας μὲ τόσον κόπον ἐφέραμεν.

—Μπράβο, Σαμπάν, ἀπήντησεν ἡ ἄλλη φωνὴ, **τότε** ἂς ἐπιστρέψωμεν.

— Ναί, δὲν θὰ τινάξω τὸ σπῆτι, ἀλλὰ ἔχω ἀνάγκην νὰ ἰδῶ τί γίνεται ἔξω καὶ διατὶ ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ ὁ Σεφὴκ πασᾶς.

— Ἐγὼ νομίζω, πῶς κι' αὐτὸ εἶναι περιττόν.

— Θέλω νὰ ἔχω τὴν συνείδησιν ἥσυχον. Θέλω νὰ εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν ἀνεκάλυψαν τὸ ὑπόγειόν μας.

— Καλὰ ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ κύταξε.

Μόλις ἤκουσε τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις ὁ Ἀχμὲτ ἀντελήφθη εὐκρινῶς ὅτι εἰσήγετο κλειδίον ἐντὸς τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου. Ὠπισθοχώρησεν ἐνστίκτως καὶ ἐστήριξε τὰ νῶτά του εἰς τὸν

τοῖχον κρατῶν τὸ πολύκροτόν του ἀνὰ χεῖρας.

Μόλις εἶχεν ἀκούσῃ τὸν θόρυβον τῆς κλειδὸς ἔσπευσε νὰ σβέσῃ τὸ κηρίον του, οὕτως ὥστε εὑρέθη ἐν πλήρει σκοτίᾳ.

Αἴφνης ἡ πόρτα ἤνοιξε τρίζουσα ἐπὶ τῶν στροφίγγων της. Ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, ὅστις ἵστατο πλησιέστατα τῆς θύρας ἀντελήφθη, ὅτι δύο ἄνδρες προὐχώρουν βραδέως προβάλλοντες πολύκροτα.

Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας κλεπτοφάναρον, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζεν οὕτως ὥστε ὁ Ἀχμὲτ νὰ μένῃ ἐν τῇ σκιᾷ.

Ὁ Ἀχμὲτ ἔφριξε, διότι ἀνελογίσθη, ὅτι κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν δύο ἀνδρῶν τὸ κλεπτοφάναρον θὰ τὸν ἐφώτιζε κατὰ πρόσωπον. Ἐκ τοῦ σημείου ἐφ' οὗ ἵστατο ἠδύνατο νὰ φονεύσῃ ἀμφοτέρους ἀσφαλῶς. Ἐν τούτοις ἐδίστασεν.

— Τοὺς ἔχω ἀκόμη εἰς τὰ χέριά μου ἐσκέφθη.

Οἱ δύο ἄνδρες, χωρὶς νὰ στρέψωσι πρὸς τὰ ὀπίσω ἢ νὰ παρατηρήσωσι περὶ ἑαυτοὺς ἐπροχώρησαν ἀποφασιστικῶς πρὸς τὴν ὑπόγειον στοάν.

— Ἐὰν ἔλθουν οἱ ἄνθρωποί μας ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος, θὰ εὑρεθῶμεν ἐνώπιον ἐνδιαφερούσης σκηνῆς, ἐσκέφθη ὁ Ἀχμέτ.

Κατόπιν ἀνελογίσθη αἴφνης.

— Μὰ ἀπὸ μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ ἐπιστρέψουν καὶ τότε θὰ μὲ ἴδουν ἀσφαλῶς... Τί νὰ κάνω νὰ τοὺς σκοτώσω;... Ὄχι, καλλίτερα εἶνε νὰ τοὺς πιάσῃ κανεὶς ζωντανούς.

Ὁ ὑπουργὸς θὰ δυσαρεστηθῇ πολὺ ἂν τοῦ παρουσιάσω μόνον πτώματα. Ἴσως νὰ μὲ τιμωρήσῃ μάλιστα. Ὁ Σουλτάνος ἐλπίζει πολλὰ ἀπὸ τὴν ἀνάκρισιν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ τοὺς ὑποβάλῃ. Ὄχι. Ὄχι, δὲν πρέπει νὰ τοὺς σκοτώσω, πρέπει νὰ ἐνεργήσω μὲ ψυχραιμίαν.

Κατόπιν ἐσκέφθη πάλιν.

— Ἀφοῦ δὲν θέλω νὰ τοὺς σκοτώσω δὲν πρέπει νὰ στέκωμαι ἐδῶ, διότι ὅταν ἐπιστρέψουν θὰ μὲ ἴδουν πρέπει νὰ κρυφθῶ ἀλλοῦ.

Καὶ ὁ Ἀχμὲτ ἔσπευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σιδηρᾶν θύραν, τὴν ὁποίαν οἱ δύο ἄνδρες εἶχον ἀφίσει ἀνοικτήν.

Ἤναψεν ἓν πυρεῖον καὶ περιέφερε γύρω ἐρευνητικὸν βλέμμα.

Εὑρέθη ἐντὸς στέρνας ἀρκετὰ εὐρείας. Εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς ὑπῆρχε κλίμαξ. Ἔτρεξε πρὸς αὐτὴν καὶ ἀνῆλθε ταχέως τὰς βαθμίδας. Εὑρέθη οὕτω ἐντὸς μαγειρείου φωτιζομένου ἀσθενῶς ὑπὸ μιᾶς λάμπας.

— Τώρα ἐξηγοῦνται ὅλα, εἶπε καθ' ἑαυτόν. Τὸ ὑπόγειον θέτει εἰς συγκοινωνίαν τὰς δύο οἰκίας... εὐφυὲς τὸ τέχνασμα. Ἀλλὰ πόση ἐπιδεξιότης καὶ ἐφευρετικότης ἐργασίας ἐχρειάσθη διὰ νὰ γίνῃ ἡ σῆραγξ αὐτὴ χωρὶς νὰ διεγερθῶσιν αἱ ὑπόνοιαι τῶν γειτόνων.

Ἔρριψε ταχὺ περὶ ἑαυτὸν βλέμμα κατόπιν ἠκροάσθη.

— Μήπως ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι γύρω μου; Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ θέσις μου δὲν εἶναι καθόλου ἀσφαλής. Πρέπει νὰ φύγω.

Καὶ ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς, βαδίζων ἀκροποδητεὶ καὶ κρατῶν τὸ πολύκροτόν του ἀνὰ χεῖρας, ἐξῆλθε τοῦ μαγειρείου.

Ὁ ἀστυνόμος καὶ οἱ δύο κλητῆρες κατέστησαν τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας ἐνήμερον ὅλων τῶν διατρεξάντων. Τοῦ ἀνέφεραν περὶ τῆς σιδηρᾶς θύρας, τῶν βομβῶν καὶ τοῦ πλήρους πιστολίων κιβωτίου, τῶν ἀνακαλυφθέντων ἐν τῷ ὑπογείῳ.

Αἱ εἰδήσεις αὗται κατετρόμαξαν τὸν ὑπουργόν.

—Πρέπει νὰ σπάσωμεν ἀμέσως τὴν πόρταν αὐτὴν καὶ νὰ τελειώσῃ ἅπαξ διὰ παντός.

Ἀνεζητήθησαν ἀμέσως τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα, ἀλλὰ κατηναλώθη ἡμίσεια ὥρα.

Τέλος ὁ ἀστυνόμος, εἷς ἐνωμοτάρχης, τέσσαρες κλητῆρες καὶ αὐτὸς ὁ Σολομὼν εἰσῆλθον διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ ἱματιοφυλακίου καὶ ἔσπευσαν πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἀχμὲτ Τσαούς.

Τώρα προσεποιοῦντοο ὅλοι τὸν γενναῖον καὶ ἐφιλοτιμοῦντο νὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὴν δρᾶσιν, ἵνα κατόπιν διεκδικήσωσι μερίδιον ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν. Ὁ ὑπουργὸς ἠναγκάσθη νὰ ἐπέμβῃ πρὸς μετριασμὸν τοῦ ζήλου τῶν ὑφισταμένων του.

Ὁ μικρὸς ὅμιλος ἀπετελεῖτο ἐξ ἑπτὰ ἀτόμων. Ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἀστυνόμου κατῆλθον ἀνὰ εἷς, χρησιμοποιοῦντες τοὺς εἰς τὸν τοῖχον ἐμπεπηγμένους ἥλους ὡς κλίμακα.

Ὁ ἀστυνόμος, ὅστις διελθὼν ἤδη ἅπαξ τὴν ὁδὸν ἐγνώριζε ταύτην, εἰσῆλθε πρῶτος εἰς τὴν ὑπόγειον ἀτραπόν. Ἀμέσως μετ' αὐτὸν ἤρχοντοο οἱ δύο κλητῆρες καὶ τούτους ἠκολούθουν οἱ λοιποί.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν τετράγωνον χῶρον, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἡ σιδηρᾶ θύρα, ἔξέβαλον κραυγὴν ἐκπλήξεως. Ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης δὲν ἦτο ἐκεῖ. Οἱ λοιποὶ ἔφθασαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον καί, ὅταν εἶδον ὅτι ὁ συνάδελφός των εἶχεν ἐξαφανισθῇ, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὴν ἔκπληξίν των.

—Κατώρθωσε νὰ ἀνοίξῃ τὴν πόρτα; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

—Τότε τί ἀνάγκην εἶχε νὰ τὴν ξανακλείσῃ; προσέθεσεν ὁ Σολομών, μὴ δυνάμενος νὰ ἐξηγήσῃ τὴν παράδοξον ἐξαφάνισιν.

Ἐξήτασαν τὴν θύραν καὶ παρετήρησαν ὅτι ἦτο κεκλεισμένη ἔσωθεν.

—Μήπως ἐκρύβη εἰς τὸν λάκκον, ὅταν ἤκουσε τὰ βήματά μας; εἶπεν ὑποθετικῶς ὁ ἀστυνόμος.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς κατώρθωσε νὰ κλείσῃ καὶ πάλιν τὴν κλαβανή; παρετήρησεν ὁ Ἰουδαῖος. Καὶ εἶχε δίκαιον.

Ἐν τούτοις, διὰ νὰ καθησυχάσωσι τὴν συνείδησίν των, ἀπεφάσισαν νὰ ἀποσπάσωσι τὴν καταπακτὴν καὶ νὰ ἐρευνήσουν ἐντὸς τοῦ λάκκου. Ἡ ἐργασία αὕτη κατηνάλωσεν ὁλόκληρον τέταρτον τῆς ὥρας, χωρὶς νὰ δώσῃ κανὲν ἀποτέλεσμα.

—Μόνον μίαν ἐξήγησιν βλέπω πιθανήν, εἶπε τότε ὁ Σολομών. Φαίνεται ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σας ἓν ἢ πολλὰ ἄτομα ἤνοιξαν ἐκ τῶν ἔσω τὴν θύραν καὶ εὑρόντες τὸν Ἀχμὲτ Τσαοὺς μόνον καὶ ἀνυπεράσπιστον τὸν ἐφόνευσαν καὶ συμπαρέλαβον τὸ πτῶμά του.

Οὕτως δὲ ἡ ἐξήγησις αὕτη ἦτο ὁμοιαληθής.

—Δυστυχισμένε Ἀχμέτ, εἶπε στενάζων ὁ Σολομὼν περιλύπως. Ἐγένετο θῦμα τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἀφωσιώσεώς του.

Ἐὰν ἤρχετο μαζῆ μας καὶ δὲν ἐπέμενε νὰ μείνῃ ἐδῶ καὶ νὰ ζητῇ νὰ ἀνοίξῃ τὴν πόρτα, δὲν θὰ τὸν ἐκλαίομεν τώρα.

—Ἐγὼ τοῦ εἶπα νὰ ἔλθῃ, ἀλλ' αὐτὸς ἐπέμενε καὶ καλὰ καὶ σώνει νὰ μείνῃ, παρετήρησεν ὁ ἀστυνόμος ἐν θλίψει.

Λύπη κατέλαβε πάντας. Ἤδη τινὲς ἐξ αὐτῶν μετενόουν, διότι συμμετέσχον εἰς τὴν ἔρευναν. Ὁ πονηρός, ἀλλὰ δειλὸς Σολομὼν ἔλαβεν ὕφος λίαν περίσκεπτον.

—Τί θὰ κάμωμεν τώρα; ἔλεγε μετὰ θλιβερᾶς συγκινήσεως εἰς τὸν ἀρχιαστυνόμον, ὁ ὁποῖος ἕως τότε δὲν εἶχε λάβει μέρος εἰς τὴν συνδιάλεξιν.

— Ἁπλούστατα. Ἤλθαμε ν' ἀνοίξωμε τὴν πόρτα καὶ θὰ τὴν ἀνοίξωμεν.

— Καὶ ἐὰν αἰφνιδίως ὁλόκληρος συμμορία ἐνόπλων ὁρμήσῃ ἐναντίον μας; εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος τρέμων ἐκ τοῦ φόβου του.

— Θὰ πολεμήσωμεν ἐναντίον των.

— Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ γνωρίζουν τώρα ὅτι ὁ κρυψών των ἀνεκαλύφθη, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰουδαῖος καὶ θὰ πολεμήσωσι μετ' ἀπελπισίας.... Δὲν εἶνε καλλίτερον νὰ ζητήσωμεν ἐνισχύσεις καὶ ὕστερον νὰ προβῶμεν εἰς τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας;

— Ἀλλὰ ποῦ θὰ σταθοῦν αἱ ἐνισχύσεις; ἐδῶ μόλις χωροῦμεν ἡμεῖς.

Πράγματι οἱ ἑπτὰ ἐκεῖνοι ἄνδρες μετὰ δυσκολίας ἐκινοῦντο εἰς τὸν στενὸν καὶ τετράγωνον ἐκεῖνον χῶρον. Ὁ ἀστυνόμος γενναῖος καὶ ρωμαλαῖος ἀνὴρ εἶπε ὑψῶν τὴν φωνήν·

— Ἐμπρὸς ἂς μὴ χάνωμεν τὸν καιρόν μας σπάσατε τὴν κλειδαριά. Οἱ κλητῆρες ἐπροχώρησαν κρατοῦντες ἕνα χοδρὸν σφυρίον καὶ μεγάλα μικρὰ καρφιά, εἰσήγαγον ἕνα ἀπὸ τὰ καρφιὰ εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου καὶ τὸ ἐκτύπησαν μὲ τὸ σφυρίον. Ἐν τῇ βαθείᾳ σιγῇ ὁ κρότος τοῦ σφυρίου ἀντήχει ἀπαισίως, ὁ Σολομὼν ἵστατο τελευταῖος πλησίον τῆς ἐξόδου ἕτοιμος νὰ δραπετεύσῃ εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον κινδύνου.

Ἡ ἐργασία αὐτὴ διήρκεσεν 20 λεπτά. Τέλος ἡ θύρα ὑπεχώρησε. Προσοχή, διέταξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας ἀφήσατε νὰ εἰσέλθω πρῶτος διὰ νὰ ἴδω τί γίνεται ἐκεῖ μέσα καὶ προτείνων τὸ πολύκροτόν του ἐπροχώρησε μετὰ προφυλάξεως. Ὄπισθέν του ἤρχετο κλητήρ, κρατῶν λάμπαν.

Ὡς γνωρίζουσιν ἤδη οἱ ἀναγνῶσταί μας ὄπισθεν τῆς θύρας ὑπῆρχε μία στέρνα κενή.

Ὁ ἀρχιαστυνόμος παρετήρησεν ἀμέσως ὅτι οὐδεὶς εὑρίσκετο ἐκεῖ.

— Νὰ τὸ στόμα τῆς στέρνας μας εἶπε παρατηρῶν πρὸς τὴν ὀροφήν. Δυστυχῶς εἶνε κλειστό. Μᾶς χρειάζεται μία σκάλα διὰ νὰ ἀνοίξωμεν τὸ σκέπασμα. Θὰ χάσωμεν πάλιν καιρόν. Καὶ ὅμως δὲν ἠδύναντο νὰ πράξωσιν ἄλλως. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας διέταξεν ἕνα τῶν ἀνθρώπων του νὰ ζητήσῃ μίαν κλίμακα. Τέλος ἡ κλῖμαξ προσήχθη. Εἷς τῶν κλητήρων ἀνῆλθε τὰς βαθμί-

δας αὐτῆς καὶ πλησιάζων εἰς τὸ στόμα τῆς στέρνας τὸ ἀνύψωσε.

— Τί πρέπει νὰ κάμω τώρα; ἠρώτησεν ὁ κλητὴρ τὸν προϊστάμενόν του.

— Ἔβγα ἔξω ἀπὸ τὴν τρύπα καὶ κύταξε τί γίνεται γύρω σου.

Ὁ κλητὴρ ὑπήκουσε. Μετά τινας στιγμὰς εἶπε·

— Εἶνε μιὰ κουζίνα. Δὲν εἶνε κανεὶς μέσα....

Δὲν εἶχεν ἀκόμη τελειώσει τοὺς λόγους του, ὅτε ἠκούσθη ἐκπυρσοκρότησις. Ὁ κλητὴρ ἐξέβαλλε κραυγὴν καὶ ἐκυλίσθη κατὰ γῆς. Δεύτερος καὶ τρίτος πυροβολισμὸς ἐπηκολούθησε...

Οἱ ἐν τῇ στέρνᾳ εὑρισκόμενοι ἐκαρφώθησαν εἰς τὴν θέσιν των καὶ μετὰ τρόμου παρετήρουν ἀλλήλους χωρὶς νὰ δύνανται νὰ ἀρθρώσωσι λέξιν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας ἔκραξε συγκεκινημένος καὶ μανιώδης...

— Ἀναῤῥοι. Δολοφόνοι. Ἀνδράποδα. Ἂν τολμᾶτε ἐξέλθετε...

Αἱ ὧραι αὗται ἔμειναν ἄνευ ἀπαντήσεως. Παρῆλθον λεπτά τινα ἐν ἀπολύτῳ σιγῇ. Τέλος ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας εἶπε·

— Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ καθήμεθα διαρκῶς ἔτσι μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια...

— Ἔχεις δίκαιον, ἐψιθύρισεν ὁ Σολομών. Πᾶμε νὰ φύγωμε.

— Νὰ φύγωμεν; ἔκραξε πλήρης ὀργῆς ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας... χωρὶς νὰ ἐκδικηθῶμεν τοὺς συναδέλφους μας;... ἀδύνατον.

— Ἀλλὰ τί θέλετε νὰ κάμωμεν;

— Νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν καταδίωξιν τῶν ἐγκληματιῶν.

— Νὰ ἀνέβωμεν δηλαδὴ τὴ σκάλα;

— Βεβαίως, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος.

— Ἀλλὰ ποιὸς τολμᾶ νὰ ἀνέβῃ; ἀπήντησεν ὁ Ἰουδαῖος τρέμων. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας παρέμεινε σιγῶν. Ἐστράφη πρὸς τοὺς ἄνδρας του καὶ τοῖς εἶπε·

— Ποιὸς ἀπὸ σᾶς θέλει νὰ ἀνέβῃ ἐκεῖ καὶ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλῆ καὶ τοῦ Ἀχμέτ;

Πάντες παρέμεινον σιωπηλοί.

— Ὥστε ὅλοι εἶσθε δειλοί;

Ἡ αὐτὴ σιγὴ συνώδευσε τοὺς λόγους του.

— Καλά. Τότε ἀναβαίνω ἐγώ. Καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὸ πολύκροτόν του ἤρξατο ἀναβαίνων τὴν κλίμακα. Πάντες παρέμειναν περίφοβοι εἰς τὴν θέσιν των παρατηροῦντες τὸν ἀρχηγόν των μετ' ἀγωνίας καὶ καταπλήξεως.

— Μὰ εἶνε ἁπλούστατα τρέλλα, ἐψιθύρισεν ὁ Σολομὼν εἰς τὸν κλητῆρα, ἱστάμενον πλησίον του.

— Θυσία ἀνωφελής, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας ἀνελθὼν εἰς τὸ ὕψος τῆς κλίμακος ἐξήγαγε μετὰ προσοχῆς τὴν κεφαλήν του καὶ παρετήρησε περὶ ἑαυτόν. Κατόπιν ἐξῆλθεν ὁλόκληρος. Πάντες οἱ ἐν τῇ στέρνᾳ ἀνέμενον νέον πυροβολισμόν. Παρῆλθον λεπτά τινα ἐν ἀγωνίᾳ. Τέλος ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν εἰς τὴν ὀπήν.

— Ἐκτὸς τοῦ πτώματος τοῦ δυστυχισμένου Ἀλῆ, κανένας ἄλλος δὲν εἶναι ἐδῶ, εἶπε.

— Καὶ ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος πλησιάζων τὴν κλίμακα.

— Οὔτε ἴχνος... Ἤδη καὶ ὁ ἀστυνόμος ἤρξατο ἀναβαίνων βραδέως τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος. Τὸ παράδειγμά του ἐνεθάρρυνε καὶ τοὺς λοιποὺς κλητῆρας.

— Δυνάμεθα νὰ ἀνέλθωμεν καὶ ἡμεῖς; ἠρώτησεν εἷς τῶν λοιπῶν.

— Ἂν ἔχετε τὴν καλωσύνην, ἀπήντησεν ἡ εἰρωνικὴ φωνὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀστυνομίας.

Μετά τινα λεπτὰ μόνος ὁ Σολομὼν εἶχεν ἀπομείνει ἐν τῇ στέρνᾳ. Ἐξήτασαν ἐπιμελῶς τὸ μαγειρεῖον, ἀλλὰ δὲν εὗρον ἐν αὐτῷ ψυχὴν ζῶσαν.

— Τώρα εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας, ἂς ἐξακολουθήσωμεν τὰς ἐρεύνας μας. Ἂς μείνῃ ἕνας ἐδῶ νὰ φυλάῃ καὶ οἱ ἄλλοι ἂς ἔλθουν μαζῆ μου νὰ ψάξωμε τὸ σπῆτι.

Ἀνοίξαντες τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου εἰσῆλθον εἰς εἶδος αὐλῆς δεξιὰ μὲν τῆς ὁποίας εὑρίσκετο θάλαμος ἀριστερὰ δὲ κλίμαξ ἄγουσα εἰς τὸν ἄνω ὄροφον.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας ἐξακολουθῶν νὰ προτείνῃ τὸ πολύκροτόν του διηυθύνθη βραδέως πρὸς τὸ δωμάτιον καὶ ἤνοιξε μετὰ προσοχῆς τὴν θύραν του. Οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ.

— Ἂς ἀνέλθωμεν εἰς τὸ ἄνω πάτωμα. Ὅλα τὰ δωμάτια τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου πατώματος ἠρευνήθησαν μετὰ προσοχῆς ὡς καὶ τὸ

ὑπερῷον. Ἐν τῇ οἰκίᾳ δὲν εὑρέθη ψυχὴ ζῶσα.

— Ἤμουν βέβαιος, ἀνέκραξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας. Ὅλαι αἱ προσπάθειαί μας πῆγαν στὰ χαμένα.

— Τοὐλάχιστον εὕρομεν τὴν λύσιν τοῦ ἀνοίγματος. Ἐμάθομεν πῶς διάβολο ἠδυνήθη νὰ δραπετεύσῃ ὁ ἐγκληματίας, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας δὲν ἤξιζεν ὅμως τὸν κόπον νὰ χαθοῦν δύο παλληκάρια διὰ τὸ εὕρημα αὐτό.

Εἶτα αἴφνης ἔκραξε·

— Ἀλλὰ τί διάβολο ἔγεινεν ὁ Ἀχμέτ;

— Θὰ τὸν ἐσκότωσαν, ὅπως τὸν δυστυχισμένον τὸν Ἀλῆ.

— Ἀλλὰ τὸ πτῶμά του; ποῦ εἶναι;

Ἐψάξαμεν εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς οἰκίας, ἀλλὰ δὲν τὸ εὕρομεν πουθενά; Τί ἔγεινε;

Ὁ ἀστυνόμος παρέμεινε σιωπηλὸς ἐπί τινας στιγμὰς, κατόπιν προσέθεσε·

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε ὄντως ἀνεξήγητον. Θὰ ἦσαν τρελλοὶ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ σέρνουν μαζῆ των τόσον περιττὸν βάρος...

— Τὸ σημεῖον αὐτὸ φαίνεται ἐν τούτοις πολὺ παράδοξον, ἀπήντησεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας.

Ἡ ἐξαφάνισις τοῦ Ἀχμὲτ παρέμεινεν αἴνιγμα.

— Ὁπωσδήποτε εἶπε συμπερασματικῶς ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας δὲν ἔχομεν πλέον δουλιὰ ἐδῶ. Ἂς μείνουν ἐδῶ οἱ ἄνδρες μας νὰ ἐπιβλέπουν καὶ ἡμεῖς ἂς πᾶμε στὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας, ὁ ὁποῖος θὰ ἀνυπομονῇ.

Πράγματι, ὅταν ἔφθασαν πλησίον τοῦ Σεφὴκ πασᾶ, οὗτος κατείχετο ὑπὸ μεγάλης συγκινήσεως. Εἷς ὑπασπιστὴς τοῦ Σουλτάνου ἵστατο πλησίον του. Ὁ Τύραννος τὸν εἶχεν ἀποστείλει ἵνα λάβῃ πληροφορίας καὶ τοῦ τὰς διαβιβάσῃ ὅσον τάχιον. Ἡ ὑπόγειος σῆραγξ, ἡ ἀποθήκη τῶν βομβῶν καὶ τῶν ὅπλων, αἱ πολλαπλαῖ δολοφονίαι, πάντα ταῦτα εἶχον τρομοκρατήσει τὸν τύραννον.

—Τί νέα; συνελάβατε τοὺς ἐγκληματίας; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργὸς μόλις εἶδε τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀστυνομίας.

—Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ τελευταῖος οὗτος περίλυπος. Οἱ ἐγκληματίαι κατώρθωσαν νὰ διαφύγουν, ἐν τούτοις ἀνεκαλύψαμεν τὸ μυστικόν των...

—Ναί· σπουδαῖο πρᾶγμα. Μᾶς ἐχρειάζοντο αἱ κακοῦργοι, ὄχι τὸ μυστικόν των, εἶπεν ὁ ὑπουργὸς μετὰ δυσαρεσκείας.

Κατόπιν ἐζήτησε νὰ τοῦ διηγηθῶσι λεπτομερῶς πάντα τὰ γεγονότα.

Ἓν σημεῖον ἔμενεν ἀνεξήγητον δι' ὅλους. Ἡ ἐξαφάνισις τοῦ Ἀχμὲτ Τσαούς.

—Ἐὰν τὸν ἐσκότωναν οἱ κακοῦργοι, θὰ εἴχετε εὕρει τὸ πτῶμά του, ὅπως εὑρέθη καὶ τὸ πτῶμα τοῦ Ἀλῆ. Ἐὰν εἶναι ζωντανός, ἔπρεπεν ἤδη νὰ ἐπανέλθῃ μόνος του, παρετήρησεν ὀρθότατα ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας.

Κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ ἐκφέρῃ γνώμην ἐπὶ τῆς παραδόξου αὐτῆς ἐξαφανίσεως. Ὁ Σολομὼν μάλιστα περισσότερον τῶν ἄλλων, παραδεδομένος εἰς βαθείας σκέψεις, εἰς μάτην προσεπάθει νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος.

———0———

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Νέαι ἀποκαλύψεις

Ὅταν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἔμαθε παρὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ του τὰς νεωτέρας λεπτομερείας τοῦ δράματος τῆς ὁδοῦ Δερβίς, ἔδωκεν ἐλευθέραν διέξοδον εἰς τὴν ὀργήν του. Ἡ πρώτη του σκέψις ἦτο νὰ βάλῃ ἕνα τῶν αὐλικῶν του νὰ ἀγοράσῃ τὰς δύο οἰκίας διὰ λογαριασμόν του.

Πρὸς τοῦτο ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας διαταγάς, ὅπως ἀνακαλυφθῶσιν ἀμέσως οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ἀναγκασθῶσι νὰ ἐκχωρήσωσι τὰς δύο οἰκίας ἔναντι ὁσουδήποτε ποσοῦ.

Ἐπεθύμει νὰ καταπνιγῇ ἡ ὑπόθεσις καὶ νὰ τηρηθῶσι μυστικαὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ὑπογείου σήραγγος ὡς καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῶν βομβῶν καὶ τῶν ὅπλων. Ἐφοβεῖτο μήπως αἱ λεπτομέρεια αὗται, καθιστάμεναι γνωσταί, χρησιμεύσωσιν ὡς κάκιστον παράδειγμα. Τίς οἶδε ἂν ἄλλοι, ἐνθαρρυνόμενοι ὑπὸ τῶν γεγονότων τούτων, δὲν ἀπετόλμων θαρραλεώτερα σχέδια;

Ὁ τύραννος μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποπείρας τοῦ Γιλδὶζ εἶχε σκεφθῇ πρὸς στιγμὴν ὅτι οἱ ἐπαναστατικοὶ θὰ ἠναγκάζοντο νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Καὶ ἡ πεποίθησις αὕτη τοῦ ἀπέδωκε τὴν ἡσυ-

χίαν τοῦ πνεύματός του, διότι ὁ Σουλτᾶνος μόνον ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ ἀμέσου κινδύνου ἐτρομοκρατεῖτο.

Ὁ Χαμὴτ κατελήφθη λοιπὸν καὶ πάλιν ἀπὸ τοὺς συνήθεις ἐφιάλτας του.

Ἐνόμιζεν ὅτι ὁ λαὸς διαρκῶς συνωμοτεῖ ἐναντίον του, ὅτι διάφοροι ὑπόγειοι σήραγγες ἀνωρύσσοντο ὑπὸ τὸ Γιλδίζ, διὰ νὰ τὸν καταφθάσωσι καὶ τὸν ἐξοντώσωσιν.

Τὸν τρόμον του δὲ ἰδίως ἐπηύξανε τὸ ἀσύλληπτον τῶν ἐπαναστατῶν.

Εἰς μάτην οἱ αὐλικοί του ἐπειρῶντο νὰ τὸν καθησυχάσωσι, διαβεβαιοῦντες αὐτὸν ὅτι ἡ σήραγξ δὲν ἦτο ἔργον πρόσφατον, ἀλλὰ παμπάλαιον, κατασκευασθὲν ὄχι ὑπὸ Τούρκων, ἀλλ' ὑπ' Ἀρμενίων ἐπαναστατῶν, καὶ τέλος ὅτι οὐδεὶς φόβος νέας ἀποπείρας ὑπῆρχεν, ἀφοῦ αἱ βόμβαι καὶ ὅλον τὸ ὁπλοστάσιον τῶν ἐπαναστατῶν εὑρίσκοντο εἰς χεῖρας τῆς ἀστυνομίας.

Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις ὁ Σουλτᾶνος ἀπήντα διὰ κραυγῶν.·

—Καὶ ποῦ ξεύρετε σεῖς; Μήπως δὲν ὑπάρχουν μέσα στὴν πόλιν καὶ ἄλλα σπήτια γεμᾶτα βόμβες καὶ τουφέκια; Διὰ κάθε ἀπόπειραν μοῦ λέτε «αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία» καὶ πάντοτε ἔρχεται ἕνα νέον ἔγκλημα τῶν ἀθλίων αὐτῶν νὰ σᾶς διαψεύσῃ.

Ὁ τύραννος, τοῦ ὁποίου οἱ φόβοι καὶ ἡ μανία εἶχον φθάσει εἰς τὸν ἔσχατον παροξυσμόν, συνελάμβανε τὰ πλέον παράδοξα σχέδια.

Ἤθελε νὰ γείνῃ ἔρευνα εἰς ὅλα τὰ ὑπόγεια, τὰ φρέατα καὶ τὰς ἀποθήκας τῆς πρωτευούσης.

Τὸ παράδοξον τοῦτο σχέδιον, ὅπερ ἀνεστάτωσε τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τῆς αὐλῆς, θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἴσως, ἂν μὴ ἕτερα γεγονότα ὑψίστης σπουδαιότητος δὲν ἐπήρχοντο, ὅπως καταδικάσωσι διὰ παντὸς τοῦτο εἰς λήθην.

Δύο ἡμέρας μετὰ τὰ γεγονότα, ἅτινα διηγήθημεν, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἐνεφανίσθη αἰφνιδίως εἰς τοὺς διαδρόμους τοῦ Μεγάλου Ζαπτιέ. Ἡ ἄφιξίς του προὐκάλεσε γενικὴν κατάπληξιν. Κανεὶς δὲν ἤλπιζε νὰ τὸν ἐπανίδῃ ζῶντα. Μόλις ἐπάτησε τὸν πόδα εἰς τὸ ὑπουργεῖον, περιεκυκλώθη ἀμέσως ὑπὸ τῶν φίλων του, οἱ ὁποῖοι τοῦ προέβαλλον μυρίας ἐρωτήσεις.

—Δὲν εἰμπορῶ νὰ σᾶς εἴπω τίποτε, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Πρέπει νὰ ἴδω πρῶτον τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν ὑπουργόν.

Καὶ ἀμέσως διηυθύνθη πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας.

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς, ἰδὼν τὸν Ἀχμὲτ Τσαούσην, ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς θέσεώς του.

—Πῶς; τί; εἶσαι σὺ ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης; ἔκραξε κατάπληκτος.

—Μάλιστα, πασᾶ ἐφέντη. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ταπεινὸς ὑπηρέτης σας, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης ἠρεμώτατα.

—Ἔρχεσαι ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον;

—Σχεδόν, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης, μειδιῶν ἐλαφρῶς.

—Τί σημαίνει ἡ ἐξαφάνισίς σου αὕτη; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργός.

—Ἐὰν μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε, πασᾶ ἐφέντη, θὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ γεγονότα ἀπὸ τὴν ἀρχήν, διὰ νὰ εἰμπορέσητε νὰ τὰ ἐννοήσητε καλλίτερα.

—Ἐν πρώτοις πές μου μὲ μιὰ λέξι· ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ συλληφθοῦν οἱ ἐγκληματίαι;

—Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς δύνασθε νὰ τοὺς θεωρῆτε ὡς συλληφθέντας, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης ψυχραίμως.

Πρὸ τῆς ἀταράχου αὐτῆς διαβεβαιώσεως ὁ Σεφὴκ πασᾶς δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ κίνημα ἐκπλήξεως εὐχαρίστου.

—Τί μοῦ ψάλλεις αὐτοῦ, Ἀχμὲτ Τσαούς; ἔκραξε. Μήπως ὀνειρεύεσαι;

—Μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ὁμιλῶ ἐπιπολαίως πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα; ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης μετ' ἠρεμίας.

—Μὰ τί ἐννοεῖς, λέγων νὰ τοὺς θεωρήσω ὡς συλληφθέντας;

— Σᾶς παρεκάλεσα, πασᾶ ἐφέντη, νὰ μὲ ἀκούσητε ἐξ ἀρχῆς. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἐπαναλάβω τὴν παράκλησίν μου.

—Τότε λοιπὸν λέγε γρήγορα καὶ μὴ παραλείψῃς καμμίαν λεπτομέρειαν.

—Γνωρίζετε ὅτι προχθὲς τὸ ἑσπέρας, ὅταν οἱ συνάδελφοί μου μετέβησαν πρὸς εὕρεσιν ἐργαλείων, διὰ νὰ σπάσουν τὴν σιδηρένια πόρτα, ἔμεινα μόνος εἰς τὸ ὑπόγειον.

—Ναί. Ναί. Τὸ γνωρίζω, εἶπεν ὁ ὑπουργός. Καὶ ὅταν οἱ ἄλλοι ἐγύρισαν, εἶχες ἐξαφανισθῆ.

—Εἶναι ἀληθές. Μόλις ἀπεμακρύνθησαν οἱ σύντροφοί μου, ἤνοιξεν ἡ σιδηρένια πόρτα καὶ ἐξῆλθον δύο ἄνδρες. Τότε ἐσκέφθην ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ μείνω ὅπου ἐστεκόμην, διότι, ὅταν ἐπέστρεφον, θὰ μὲ παρετήρουν ἀσφαλῶς. Τότε μοῦ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν θύραν, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ εἶχον ἀφήσει ἀνοικτήν. Ἀμέσως δὲ καὶ τὸ ἔπραξα. Εὑρέθην τότε εἰς τὴν στέρναν τῆς διπλανῆς οἰκίας. Ἀπὸ τὴν στέρναν ἀνῆλθον εἰς τὴν κουζίναν καὶ ἐκεῖ ἐκρύβην πίσω ἀπὸ μίαν ντουλάπαν.

Μετὰ ἓν τέταρτον ἢ μετὰ εἴκοσι λεπτά, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς, ἤκουσα νὰ εἰσέρχωνται δύο ἄνδρες, συνομιλοῦντες μεταξύ των.

Κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, τὴν ὁποίαν εἶχον κάμει οὗτοι ἐξηκρίβωσαν, ὅτι ὁ κρυψών των εἶχεν ἀνακαλυφθῆ καὶ ὁ βυθὸς τοῦ ἱματοφυλακίου, ὁ ὁποῖος ἐσκέπαζε τὴν ὀπὴν εἶχεν ἀφαιρεθῆ.

Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἤθελε νὰ ἀπέλθωσιν ἀμέσως, ὁ ἕτερος ἐπέμενεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ δοκιμάσωσι νὰ ἀντισταθῶσι καὶ νὰ ἀπέλθωσι μόνον, ὅταν δὲν ὑπῆρχε καμμία ἐλπὶς δι' αὐτούς.

Φρονῶν μετὰ πεποιθήσεως τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅτι ἐκτὸς αὐτῶν οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀπεφάσισα νὰ ἀφήσω τὴν κρύπτην μου καὶ νὰ τοὺς παρακολουθήσω, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὸ πολύκροτόν μου. Οὕτω ἔφθασα μέχρι τῆς θύρας τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ εὑρίσκοντο. Παρέμεινα ἐκεῖ ἐπί τινα δευτερόλεπτα.

Αἴφνης ἠκούσθησαν πυροβολισμοὶ εἰς τὴν κουζίναν καὶ ἀμέσως εἶδον τοὺς δύο ἐκείνους ἄνδρας ὁρμῶντας πρὸς τὴν θύραν τῆς ἐξόδου καὶ νὰ ἐξα-

φανίζωνται εἰς τὴν ὁδὸν μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς.

— Διατὶ δὲν ἐπυροβόλησες ἐναντίον των τὴν στιγμὴν ἐκείνην; εἶπεν ὁ ὑπουργὸς μὲ τόνον ἐπιπλήξεως.

— Πρῶτον, διότι εἰς τὸ σκότος δὲν ἠδυνάμην νὰ διακρίνω καλῶς τοὺς τρέχοντας. Ἔπειτα, ὡς σᾶς εἶπον ἤδη, πάντα ταῦτα ἐγένοντο μετὰ τοσαύτης ταχύτητος, ὥστε δὲν ἔλαβον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ ἀνοίξω τὴν πόρτα, νὰ σκοπεύσω καὶ νὰ πυροβολήσω...

— Ὥστε λοιπόν, σοῦ διέφυγον;

— Σᾶς παρακαλῶ, ἐπιτρέψατέ μοι, νὰ τελειώσω τὴν ἱστορίαν μου...

— Ὁμίλει λοιπόν, γρήγορα. Εἶπεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἀνυπομονῶν.

—Μόλις ἐξῆλθον οὗτοι ὥρμησα εἰς καταδίωξίν των. Ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδόν. Εἶδον τοὺς δύο ἐκείνους ἄνδρας στρέφοντας ἀριστερὰ καὶ βαδίζοντας ταχέως.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ὁδὸς ἦτο σχεδὸν ἔρημος. Οὔτε διαβάται, οὔτε κλητῆρες. Μόνος δὲν ἠδυνάμην νὰ τοὺς συλλάβω, διότι ἀμφότεροι ἦσαν ὡπλισμένοι καὶ ἀποφασισμένοι νὰ ἀντιμετωπίσωσι κρυαλέως τὸν θάνατον. Ἀπεφάσισα νὰ τοὺς ἀκολουθήσω καὶ νὰ τοὺς συλλάβω, ὅταν θὰ ἤρχετο ἡ κατάλληλος στιγμή.

— Καὶ ἔτσι ἀπώλεσες τὰ ἴχνη των; διέκοψεν ὁ ὑπουργὸς ὠργισμένος.

— Ἀλλ' ὅταν ἤρχισα τὴν διήγησίν μου εἶπον εἰς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι των, εἶνε τοῦ λοιποῦ εἰς χεῖράς μας, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, κατὰ συνέπειαν δὲν ἀπώλεσα τὰ ἴχνη των.

— Ναὶ, ναί. Ἔχεις δίκαιον, ἐλησμόνησα τὴν λεπτομέρειαν αὐτήν. Ἐξακολούθησε.

— Οἱ δύο ἄνδρες ἐξακολουθοῦντες νὰ βαδίζωσιν ἐσπευσμένως κατῆλθον πρὸς τὸν Τοπχανέ. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐπειδὴ αἱ ὁδοὶ ἦσαν ἔρημοι, ἠδυνάμην νὰ τοὺς παρακολουθῶ ἀνέτως. Ἐσταμάτησαν ἐπ' ὀλίγον καὶ συνεσκέφθησαν. Ἐσκέφθην πρὸς στιγμὴν ὅτι θὰ ἀποχωρισθῶσι καὶ θὰ λάβωσιν ἀντιθέτους διευθύνσεις, ὁπότε ἀναγκαστικῶς ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν θὰ μοῦ διέφευγεν.

Εὐτυχῶς ἡ ὑπόνοια αὕτη δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ἀμφότεροι ἐστράφησαν δεξιὰ καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν ὁδὸν τῶν τροχιοδρόμων, διηυθύνθησαν πρὸς τὸ Καράκιοϊ εἰς Γαλατᾶν.

Ἐξηκολούθουν νὰ τοὺς παρακολουθῶ μετὰ προσοχῆς. Μετ' ὀλίγον ἐστάθησαν ἐνώπιον τῆς θύρας ἑνὸς ξενοδοχείου. Ἡ νὺξ εἶχεν ἤδη προχωρήσει ἀρκετὰ καὶ ἡ θύρα τοῦ ξενοδοχείου ἦτο κλειστὴ, οὕτως ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ κρούσωσιν αὐτὴν ἐπανειλημμένως. Τέλος τοὺς ἤνοιξαν. Οἱ δύο ἄνδρες εἰσῆλθον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

— Τότε ἔπρεπε νὰ σπεύσῃς εἰς τὸ καρακόλι Βεβόδα, ποῦ ἀπεῖχε δύο βήματα μόλις, νὰ πάρῃς ἐνίσχυσιν καὶ νὰ συλλάβῃς τοὺς ἀθλίους αὐτούς... Πῶς δὲν εἶχες τόσον λίγο μυαλό, διὰ νὰ σκεφθῇς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

— Τὸ ἐσκέφθην, Ἐξοχώτατε, ἀλλὰ σκεφθεὶς

πάλιν ὡριμότερον ἀπεφάσισα νὰ μὴ τὸ κάμω.

— Διατί;

— Διότι ἡ σύλληψις τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων δὲν ἤξιζε πλέον τὸν κόπον. Ἐγνώριζον, ὅτι εἶχον οὗτοι καὶ ἄλλους φίλους, πρὸς συνάντησιν τῶν ὁποίων θὰ μετέβαινον ἀναμφιβόλως. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ ἁπλώσω καλὰ τὰ δίκτυά μου διὰ νὰ πέσουν, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα ψάρια μέσα. Διὰ τοῦτο ἀφῆκα νὰ παρέλθῃ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας καὶ ἐκτύπησα κι' ἐγὼ τὴν πόρτα τοῦ ξενοδοχείου. Ὁ ὑπηρέτης μοῦ ἤνοιξε, τοῦ ἐζήτησα ἕνα δωμάτιον. Μοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἔχει κρεβάτι. Μόλις πρὸ ἑνὸς τετάρτου ὑπῆρχεν ἀκόμη ἕνα δωμάτιον κενὸν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα ἀλλὰ τὸ ἐνοικίασε εἰς δύο ἐφέντηδες, οἱ ὁποῖοι μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχον ἔλθει. Τοῦ ἀπήντησα, ὅτι ἔψαξα ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα καὶ δὲν εὗρῆκα δωμάτιον. Ὅτι δὲν εἶχον πλέον δύναμιν νὰ πάω ἀλλοῦ καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ ἐξοικονομήσῃ ὅπως ὅπως. Συγχρόνως τοῦ ἔβαλα στὸ χέρι μὲ τρόπο καὶ ἕνα μετζιτιὲ καὶ τοῦ εἶπα, ὅτι θὰ τοῦ πληρώσω ἰδιαιτέρως τὸ κρεβάτι. Ἡ γενναοδωρία μου ἔσχε τὸ ἀναμενόμενον ἀποτέλεσμα.

— Ἐὰν δέχεσθε νὰ κοιμηθῆτε στὸ σοφὰ τοῦ σαλονιοῦ, σᾶς φέρνω ἕνα σεντόνι καθαρό, μοῦ ἀπήντησε.—Εἶμαι τόσον κουρασμένος καὶ ἔχω τόσην ἀνάγκην ὕπνου, ὥστε ἠμπορῶ νὰ κοιμηθῶ καὶ στὸ πάτωμα, τοῦ εἶπον.

Τέλος ὁ ὑπηρέτης μὲ ὡδήγησεν εἰς μίαν αἴθουσαν. Ἔπιασα συνομιλίαν μαζῆ του καὶ κατώρθωσα νὰ μάθω εἰς ποῖον δωμάτιον εἶχον καταφύγει οἱ δύο φίλοι μας. Ἐκτὸς τούτου ἔμαθον, ὅτι ὁ ὑπηρέτης δὲν τοὺς ἐγνώριζε καὶ ὅτι ἤρχοντο διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐκεῖνο. Ὅταν ἔφυγεν ὁ ὑπηρέτης ἔβγαλα τὰ ὑποδήματά μου καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸ πάτωμα, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχε τὸ δωμάτιον τῶν δύο φυγάδων. Διά τινος σχισμῆς τῆς θύρας παρετήρησα φῶς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δωματίου των. Ἐπλησίασα περισσότερον καὶ ἤκουσα συνομιλίαν. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ βαδίζων ἀκροποδητεὶ ἔφθασα μέχρι τῆς θύρας καὶ ἐκόλλησα τὸ αὐτί μου εἰς τὴν σχισμήν.

Οἱ δύο ἄνδρες νομίζοντες ἑαυτοὺς ἀσφαλεῖς ὡμίλουν ἐλευθέρως καὶ ἀρκετὰ ὑψηλοφώνως μάλιστα, ὥστε οἱ λόγοι των νὰ ἀκούωνται ἔξωθεν.

Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης ἐπιθυμεῖ νὰ τῆς ἐπαναλάβω κατὰ λέξιν, τοὺς λόγους οὓς ἀντήλλαξαν; ἠρώτησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς διηγήσεως.

— Ἡ ἱστορία σου εἶνε ἀρκετὰ μακρὰ, ὥστε καλὰ θὰ κάμῃς νὰ τὴν συντομεύῃς, ὅσον ἠμπορεῖς, ἀπήντησεν ὁ πασᾶς.

— Ἤκουσα λοιπὸν, ἐν ὀλίγοις, ὅτι τὴν ἑπομένην προυτίθεντο νὰ μεταβῶσιν εἰς Σκούταρι, ἵνα συναντήσωσι μερικοὺς φίλους των. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν θὰ μετέβαινε πρῶτον νὰ συναντήσῃ ἓν ἄτομον, ὀνόματι Χουρσὴτ καὶ ὁ ὁποῖος φαίνεται θὰ ἦτο φίλος του. Ἤκουσα καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα, ἀλλὰ τώρα δὲν εἶνε ἡ ὥρα των. Ἂς τελειώνομεν πρῶτον τὴν ἱστορίαν.

— Ναὶ... Ναὶ... Ἀργότερα, μοῦ λέγεις λεπτομερείας, ἀπήντησεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς.

— Λαβὼν τὰς πληροφορίας αὐτὰς, ἐξηκολούθησεν ὁ Τσαοὺς κατῆλθον πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ παρέμεινα ἄγρυπνος περιμένων νὰ ἐξημερώσῃ. Τὴν αὐγὴν κατέλιπον τὸ ξενοδοχεῖον, πρὶν νὰ ἐξέλθουν αὐτοὶ καὶ ἐπιβὰς λέμβου διηυθύνθην εἰς τὸ Σκούταρι. Ἐκεῖ τοὺς ἐπερίμενα.

— Καὶ δὲν ἦλθε κανείς, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπουργὸς ἀπαισιοδόξως.

— Τοὐναντίον πασᾶ ἐφέντη ἀπήντησεν ὁ Ἀχμέτ. Δύο ὥρας μετὰ τὴν ἄφιξίν μου, εἶδον μακρόθεν ἕνα καΐκι νὰ πλησιάζῃ πρὸς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Σκούταρι. Ἐκτὸς τοῦ λεμβούχου, τρεῖς ἄλλοι ἄνδρες ἐπέβαινον αὐτοῦ. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο ὁ ἴδιος ὁ Σαμπὰν, ὁ ἕτερος ἦτο ὁ φίλος του. Ὁ τρίτος θὰ ἦτο προφανῶς ὁ Χουρσὴτ, περὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλουν τὴν προτεραίαν.

— Τότε λοιπὸν ἔσπευσες νὰ τοὺς συλλάβῃς, διέκοψεν ὁ ὑπουργὸς ἀνυπόμονος.

— Ὄχι ἀκόμη, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς καὶ ἔκαμα καλά...

— Διατί;

— Διότι ἀντὶ τρεῖς ἔχομεν τώρα ἑπτὰ ἀνθρώπους στὴ φάκα, ὁλόκληρο κομιτᾶτο.

— Καὶ ἐὰν ἡ προφητεία σου δὲν πραγματοποιηθῇ; νὰ ἦσαι βέβαιος ἀπὸ τώρα πῶς ἡ τιμωρία σου θὰ εἶνε τρομερὰ τότε, ἀπήντησεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς συσπῶν τὰς ὀφρῦς.

Ἀλλ, ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης ἐφαίνετο τόσον βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας του, ὥστε ἠρκέσθη νὰ ἀπαντήσῃ δι' ἐλαφροῦ μειδιάματος εἰς τὰς ἀπειλὰς τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἐξηκολούθησε τὴν διήγησίν του.

—Οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Σκούταρι. Ἔλαβον τὴν ὁδὸν τῆς ἀγορᾶς, ἣν διῆλθον καθ' ὅλον τὸ μῆκός της. Τέλος εἰσῆλθον εἰς ἔρημόν τινα δρομίσκον καὶ ἐστάθησαν ἐνώπιον τῆς θύρας μιᾶς οἰκίας, περιβαλλομένης ὑπὸ κήπου. Εἷς νεανίας ἦλθε καὶ τοὺς ἤνοιξεν. Ἰδὼν τοὺς νεοελθόντας, ἀφῆκε νὰ τοῦ διαφύγῃ κραυγὴ χαρᾶς καὶ ἔσπευσε νὰ τοὺς εἰσαγάγῃ ἐντὸς τῆς οἰκίας.

— Τώρα πειὰ θὰ ἐνήργησες νὰ περικυκλωθῇ ἀμέσως ἡ οἰκία ἐκείνη, διέκοψεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς μετ' ἀνακουφίσεως.

— Δὲν ἠθέλησα νὰ τὸ πράξω ἀμέσως, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς, πρῶτον διότι τοῦτο ἦτο ἀδύνατον. Διὰ νὰ τεθῇ ἡ οἰκία ὑπὸ ἐπιτήρησιν, ἔπρεπε νὰ μεταβῶ εἰς τὸ ἀστυνομικὸν τμῆμα τῆς συνοικίας, ἀλλὰ δὲν ὤφειλον καὶ νὰ ἀπομακρυνθῶ ἐκ τῆς ὑπόπτου ἐκείνης οἰκίας. Ἀνέμενον λοιπόν, ἐποπτεύων, ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν, μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὁποίας εἶδον ἐξερχόμενον τὸν νεανίαν, ὅστις εἶχεν ἀνοίξει τὴν θύραν. Ἐπειδὴ οὗτος δὲν μ' ἐνδιέφερε καὶ τόσον, τὸν ἀφῆκα νὰ ἀπέλθῃ χωρὶς νὰ τὸν παρακολουθήσω ποσῶς.

Εὐτυχῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην διῆλθε πλησίον μου εἷς ἀστυνομικὸς κλητήρ. Ἔσπευσα πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν διέταξα νὰ μεταβῇ καὶ φέρῃ πρὸς ἐμὲ τὸν ἀστυνόμον τῆς περιφερείας ἐκείνης.

Κατ' ἀρχὰς ἐδίστασε καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ πράξῃ, κατόπιν ὅμως, ὅταν ἔμαθε ποῖος εἶμαι, ἔσπευσε πρὸς τὴν ἀστυνομίαν.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἦλθεν ὁ ἀστυνόμος, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ διηγήθην τὰ πάντα. Τὸν ἠρώτησα τίνος ἦτο ἡ οἰκία, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον εἰσέλθει οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι.

Εἶναι τὸ κονάκιον τοῦ συνταγματάρχου Σαὴτ βέη, ἀπήντησεν. Αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του εὑρίσκονται τώρα εἰς Ἀδριανούπολιν, ἔνθα ὁ συνταγματάρχης ὑπηρετεῖ.

— Καὶ ὁ νεανίας ποῦ ἤνοιξε τὴν πόρτα; ἠρώτησα καὶ πάλιν.

— Εἶναι ὁ φύλαξ τῆς οἰκίας. Νομίζω ὅτι εἶναι μάλιστα καὶ συγγενὴς τοῦ συνταγματάρχου, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Τί ἐργασίαν κάμνει; ἠρώτησα.

— Δὲν ἔχει ὡρισμένην ἀσχολίαν. Εἶναι ἀσθενικός... Δὲν συχνάζει ἔξω καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μένει κλεισμένος στὸ σπῆτι.

Ἐνῷ μοῦ ἔδιδε τὰς πληροφορίας αὐτάς, εἴδομεν μακρόθεν τὸν νεανίαν ἐπανερχόμενον ἐν συνοδείᾳ ἑτέρου τινὸς προσώπου. Ἀμφότεροι ἐβάδιζον ἐσπευσμένως. Μετ' ὀλίγον ἐξηφανίζοντο ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ κονακίου.

— Γνωρίζετε τὸν νεοελθόντα; ἠρώτησα τὸν ἀστυνόμον.

— Μὰ τὴν πίστιν μου δὲν τὸν εἶδα καλά. Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν συνοικίαν αὐτήν.

Χωρὶς νὰ χάνωμεν καιρὸν τὸν ἔστειλα εἰς τὸν

ἀστυνομικὸν σταθμόν, ἵνα φέρῃ ὀκτὼ ἕως δέκα ἐκ τῶν καλλιτέρων κλητήρων του διὰ νὰ πολιορκήσωμεν τὸ κονάκιον.

— Ἐπὶ τέλους ἔκραξεν ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον ἐφωτίσθη.

— Ἀπεφασίσαμεν ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, ὅπως οἱ κλητῆρες ἔρχονται ἀνὰ εἷς καὶ στέκονται πολὺ μακρὰν, ἵνα μὴ προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

— Ἀλλὰ τί ἐχρειάζοντο τόσαι προφυλάξεις; ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός. Δὲν εἴχατε παρὰ νὰ περικυκλώσετε ἁπλούστατα τὸ σπῆτι καὶ συλλάβετε ὅσους εὕρετε μέσα.

— Ὑπωπτευόμην, ὅτι θὰ ἤρχοντο καὶ ἄλλοι νὰ πέσουν εἰς τὰ δίκτυά μας καὶ ἡ ὑποψία μου ἐδικαιολογήθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης μὲ θριαμβευτικὸν ὕφος.

— Πῶς; ἦλθον λοιπὸν καὶ ἄλλοι;

— Μόλις εἶχε παρέλθῃ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας καὶ εἷς νεανίας πλησιάζει τὴν οἰκίαν ἐνῷ ἔρριπτε φιλύποπτα βλέμματα περὶ ἑαυτόν. Τέλος ἀφοῦ ἐδίστασεν ἐπί τινας στιγμὰς, ἔκρουσε τὴν θύραν καὶ μόλις αὕτη ἠνοίξεν ὥρμησεν ἐντός. Οἱ κλητῆρες καὶ οἱ κατάσκοποι ἐπολιόρκησαν τὴν οἰκίαν ἐκ τοῦ μακρόθεν, ὡς τοῖς εἶχον συστήσῃ καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε κανεὶς νὰ μὴ δύναται νὰ τὸ ὑποπτευθῇ.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἕτερον ἄτομον ἀρκετὰ προβεβηκὸς τὴν ἡλικίαν προσῆλθεν.

Οὕτω εὑρίσκοντο ἐν αὐτῇ ἑπτὰ τὸ ὅλον. Ἐ-

ξηκολουθοῦμεν νὰ τοὺς ἐπιβλέπομεν χωρὶς νὰ προβαίνωμεν εἰς τὴν σύλληψίν των.

Παρῆλθον ὧραί τινες, ἀλλὰ δὲν προσῆλθον ἄλλοι. Εἰς μάτην ἀνεμένομεν.

— Τότε λοιπὸν περικυκλώσατε τὸ σπῆτι καὶ τοὺς διατάξετε νὰ παραδοθῶσι.

— Ὄχι, δὲν τὸ ἐκάμαμεν, διότι ἦτο παράτολμον. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ προβῶσιν εἰς τὰ ἔσχατα.

Καὶ προσέθεσε·

— Ἐσκέφθην λοιπὸν, ὅτι ἦτο φρονιμώτερον νὰ μείνωμεν ἐκεῖ, ποῦ εἴμεθα καὶ συλλαμβάνωμεν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν ἕνα ἕνα ὅταν θὰ ἐξέρχωνται. Τὸ σχέδιον τοῦτο παρεῖχε καὶ τὸ πλεονέκτημα, ὅτι δὲν θὰ ἀνεστάτωνε τὴν συνοικίαν καὶ δὲν θὰ ἔδιδεν εἰς τοὺς ἐγκληματίας τὴν εὐκαιρίαν νὰ χρησιμοποιήσωσι τὰ ὅπλα των.

Ἀλλὰ ἐπῆλθεν ἡ νὺξ καὶ κανεὶς δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας. Πρὸς στιγμὴν, ἤλπισα, ὅτι θὰ ἐφαίνετο φῶς εἰς τὰ παράθυρα. Τίποτε. Ὅλο τὸ σπῆτι ἦτο βυθισμένον στὸ σκότος καὶ τὴν σιγήν.

— Φοβοῦμαι πῶς ὅλοι θὰ ἔφυγον, ἀπὸ καμμιὰ μυστικὴ πόρτα ἔκραξεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς, διὰ τρεμούσης φωνῆς.

— Τέλος βαρυνθέντες νὰ περιμένωμεν, ὑπωπτεύθημεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον. Διέταξα λοιπὸν νὰ περικυκλωθῇ ἡ οἰκία ἐκ τοῦ πλησίον καὶ πηδήσας τὸν περίβολον εἰσῆλθον εἰς τὸν κῆπον, ἵνα προβῶ εἰς ἀναγνώρισιν τοῦ ἐδάφους.

Ἐπλησίασα μετὰ προσοχῆς ἓν τῶν παραθύρων τοῦ ἰσογείου καὶ ἠδυνήθην νὰ τὸ ἀνοίξω ἀθορύβως. Ἀκολούθως εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ δωματίου. Τότε ἐβεβαιώθην ὅτι οἱ ἄνθρωποί μας εὑρίσκοντο ἐντὸς τῆς οἰκίας, διότι εἶδον διαφεύγον φῶς διά τινος σχισμῆς μιᾶς θύρας. Ἤκουσα ὡσαύτως καὶ ἐυσδιάκριτον ψίθυρον συνομιλίας. Ἐπλησίασα τὴν θύραν ἐκείνην κρατῶν τὴν ἀναπνοήν μου καὶ ἠκροάσθην μετὰ προσοχῆς.

Ἔμεινον μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ὁπότε ἡ συνομιλία των ἔπαυσε καὶ ἀπεσύρθησαν διὰ νὰ κοιμηθῶσιν εὐχόμενοι πρὸς ἀλλήλους τὴν καλὴν νύκτα.

Ἐξ ὅσων εἶπον ἠννόησα, ὅτι ὅλοι θὰ διήρχοντο τὴν νύκτα ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Βεβαιωθεὶς λοιπὸν περὶ τούτου ἀπῆλθον ἀφοῦ ἔκλεισα καὶ πάλιν μετὰ προσοχῆς τὸ παράθυρον.

— Δὲν ἤκουσες τίποτε ἄλλο; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργὸς, τοῦ ὁποίου τὴν περιέργειαν εἶχε κεντήσει ἡ ἱστορία αὐτή.

— Ἐν πρώτοις ἔμαθα, ὅτι ὅλοι ἦσαν ἐπικίνδυνοι κομιτατζῆδες ἔχοντες στενὰς σχέσεις μετὰ τῶν κομιτατζήδων τῆς Θ)νίκης. Ἔμαθον ὡσαύτως ὅτι ὁ Σαμπὰν, ὁ Χουρσὴτ καὶ ἕν ἄλλο ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο Ἀρὴφ, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἦτο ἀρχηγὸς των ἐσκόπουν νὰ ἀπέλθωσιν αὔριον ἢ μεθαύριον εἰς τὴν Θ)νίκην ἐκ τῆς ὁποίας καὶ εἶχον ἔλθει. Ἔμαθον ὡσαύτως, ὅτι ὁ στρατὸς τῆς Ρούμελης εἶνε μαζῆ των καὶ εἶχον μεγάλας ἐλπίδας νὰ ἐπιτύχωσιν, ὅτι ἐζήτουν.

— Ἀνέφερον καθόλου ὀνόματα ἀξιωματικῶν;

— Ἤκουσα νὰ ἐπαναλαμβάνουν πολλάκις τὸ

ὄνομα τῆς Σαλιχᾶ Χανοὺμ, τὸ τοῦ Ἀλβανοῦ Μεχμὲτ πασᾶ καὶ τοῦ Νουρῆ βέη...

Κατόπιν ἔκαμον λόγον διὰ κάποιον Νιαζῆ βέην ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστήριζον μεγάλας ἐλπίδας.

— Ἄλλους; Ἄλλους; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργὸς σημειῶν ἐπὶ φύλλου χάρτου τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας τοῦ ἔδιδεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης.

— Ἔκαμον ὡσαύτως ἕνα σπουδαῖον ὑπαινιγμὸν περὶ βομβῶν, εἶπεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης εὐχαριστημένος διότι ἔβλεπεν ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας ἔδιδε τόσην σημασίαν εἰς αὐτόν.

— Τί ὑπαινιγμόν; Λέγε γρήγορα καὶ προσπάθησε νὰ ἐνθυμηθῇς ὅ,τι εἶπον.

— Ἐνῷ ἐσχολίαζον τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ κρυψῶνός των τῆς ὁδοῦ Δερβὶς, εἷς ἐξ αὐτῶν τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν κατώρθωσα νὰ μάθω εἶπε κατὰ λέξιν τὰ ἑξῆς·

«Τὸ γεγονὸς, ὅτι ἡ ἀστυνομία ἀνεκάλυψε τὰ ὅπλα καὶ τὰς βόμβας, ποῦ εἴχαμεν ἀποθηκεύσει στὴν ὁδὸν Δερβὶς δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν δι' ἡμᾶς. Ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς δράσεως ἠξεύρομεν ποῦ νὰ εὕρωμεν ἀμέσως ὅπλα καὶ βόμβας ἐν ἀφθονίᾳ. Ἂν καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν θὰ τὰ χρειασθῶμεν πλέον.

Ὁ ὑπουργὸς μετέγραψε μετὰ μεγάλης προσοχῆς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἀχμὲτ Τσαούς.

— Ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ διατὶ ἐδίστασες νὰ συλλάβῃς τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς; ἠρώτησεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς.

— Ἐπειδὴ εἶχεν ἤδη ἐπέλθῃ ἡ νὺξ καὶ ἐπειδὴ ἐξ ἄλλου ἤμην βέβαιος, ὅτι θὰ διήρχοντο αὐτὴν ἐντὸς τοῦ κονακίου, ἔκρινα σκόπιμον νὰ μὴ προβῶ εἰς τὴν σύλληψιν τὴν νύκτα, ὅτε ἕνεκα τοῦ σκότους, ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς διαφύγουν εἷς ἢ δύο ἐξ αὐτῶν.

Σήμερον τὴν πρωΐαν ἀνέμενον μέχρι τῆς δεκάτης, ὑποθέτων, ὅτι θὰ ἐξήρχοντο τινὲς ἐκ τῶν ἐγκλείστων καὶ οὕτω θὰ τοὺς συνελαμβάνομεν καθ' ὁδὸν χωρὶς νὰ προκαλέσωμεν θόρυβον. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχε παρέλθει ἡ δεκάτη καὶ κανεὶς δὲν ἐξήρχετο, εἶπον εἰς τὸν ἀστυνόμον, ὅτι ἔπρεπε νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ σπῆτι καὶ νὰ συλλάβωμεν ὅλους τοὺς ἐν αὐτῷ.

Ὁ ἀστυνόμος ὅμως ἀντέστη.

— «Τὸ σπῆτι αὐτὸ, παρετήρησε, ἀνήκει εἰς συνταγματάρχην τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ, δὲν ἠμπορῶ λοιπὸν νὰ τὸ παραβιάσω ἄνευ κατηγορηματικῆς διαταγῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας . Ἐννοεῖς τὴν θέσιν μου.

Ὁ ἀστυνόμος εἶχε δίκαιον. Διὰ τοῦτο ἔσπευσα νὰ ἔλθω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα διὰ νὰ ζητήσω διαταγὴν ἔγγραφον περὶ ἐρεύνης καὶ ἐνταλμα συλλήψεως.

— Καὶ εἶσαι βέβαιος, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι δὲν θὰ ἔχουν φύγει μέχρις ὅτου γυρίσῃς.

— Ὦ, πλέον ἢ βέβαιος. Στοιχηματῶ τὸ κεφάλι μου, ὅτι θὰ τοὺς ἐπανεύρω ὅλους κλεισμένους μέσα στὸ σπῆτι ἐκεῖνο, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης μετὰ πεποιθήσεως. Διὰ νὰ προλάβω κάθε ἀπρόοπτον μάλιστα, σήμερον πρὸ τῆς ἀνα-

χωρήτεώς μου ἐτριπλασίασα τὸν ἀριθμὸν τῶν φρουρούντων κλητήρων οὕτως ὥστε νὺν ἀνω των τεσσαράκοντα ἐπιβλέπουσι τὴν οἰκίαν, οὔτε μυῖα δὲν ἠμπορεῖ νὰ πετάξῃ χωρὶς νὰ τὴν πάρουν χαμπάρι.

— Τότε ὑπογράφω ἀμέσως τὰ ἐντάλματα τῆς συλλήψεως.

Καὶ λέγων τοῦτο ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἥρπασε τεμάχιον ἐπισήμου χάρτου καὶ ἤρξατο γράφων τὴν διαταγήν.

— Τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προβῆτε εἶνε τόσον σπουδαῖον, ὥστε καλὰ θὰ κάμητε νὰ πάρετε καὶ μερικοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ Ζαπτιὲ μαζῆ σας, εἶπεν ὁ ὑπουργὸς πρὸς τὸν Ἀχμὲτ Τσαούσην.

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ τελευταῖος οὗτος, αὐτὸ ἐσκόπουν νὰ ζητήσω κι' ἐγὼ παρὰ τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος.

— Θὰ ἐπεθύμουν νὰ παραστῶ καὶ ἐγὼ αὐτοπροσώπως, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπουργός, ἀλλὰ προτιμῶ νὰ μεταβῶ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Γιλδὶζ καὶ ἐκθέσω τὰ πράγματα λεπτομερῶς πρὸς τὴν Α. Μ., ὅστις ἀνυπομονεῖ νὰ μάθῃ νεώτερα ἐπὶ τῶν γεγονότων.

Μετὰ μίαν ὥραν, ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς Σκούταρι συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ Μεγάλου Ζαπτιὲ καὶ στρατιὰν ὁλόκληρον Χαφιέδων καὶ μυστικῶν κλητήρων. Ὅταν ἔφθασε παρὰ τὴν πολιορκουμένην οἰκίαν, ὁ ἀστυνόμος ἔσπευσε πρὸς αὐτόν.

— Συνελάβομεν ἕνα, τοῦ εἶπε.

— Ποῖον; ἠρώτησε.

— Τὸν νεανίαν, ποῦ κατοικεῖ στὸ σπῆτι, αὐτὸν ποῦ θεωρεῖται ὀλίγον κουτόν.

— Τὸν συνελάβετε πλησίον τῆς οἰκίας; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνομικὸς κλητήρ, μετ' ἐνδιαφέροντος.

— Καθόλου. Μὴν ἀνησυχεῖτε διὰ τὸ ζήτημα αὐτό. Τούναντίον τὸν ἀφήσαμεν νὰ ἀπομακρυνθῇ πολὺ τῆς οἰκίας καὶ τὸν συνελάβαμεν σχεδὸν εἰς τὴν ἀγοράν.

— Ἀντέστη καθόλου;

— Ὄχι ἐξεδήλωσε μόνον τὴν ἔκπληξίν του διὰ τὴν σύλληψιν, εἶτα ὅμως ἠκολούθησεν εὐπειθῶς τοὺς κλητῆρας.

— Καλά, ἀπεκρίθη ὁ Τσαούσης, ἰδοὺ καὶ ἡ ὑπουργικὴ διαταγὴ τὴν ὁποίαν ἐζήτεις.

Καὶ ἐπέδωκε πρὸς αὐτὸν τὸ φύλλον, τὸ ὁποῖον εἶχε προσυπογράψει ὁ Σεφὴκ πασᾶς.

Ὁ ἀστυνόμος ἔλαβε μετὰ μεγάλου σεβασμοῦ τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τοῦ χάρτου καὶ ἔσπευσε νὰ εἴπῃ·

— Εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἐκτελέσω τὰς διαταγὰς τοῦ πασᾶ ἐφέντη.

Ἐν τῷ μεταξὺ κατέφθασαν καὶ πλῆθος ἀστυνομικῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Μεγάλου Ζαπτιὲ καὶ προέβησαν εἰς σύσκεψιν.

Τινὲς ἐγνωμάτευσαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμείνωσι, διότι πιθανὸν νὰ ἐξήρχοντο καὶ ἄλλοι ἐκ τῆς οἰκίας. Ἀλλ' ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης παρετήρησεν ὀρθότατα.

— Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ τὸ κουνήσουν μέ-

χρι τῆς ἐπανόδου τοῦ νεανίου. Ὅσον μάλιστα βλέπουν, ὅτι βραδύνει νὰ ἐπανέλθῃ αἱ ὑποψίαι των θὰ ἐνισχυθῶσιν.

Ἡ παρατήρησις αὕτη ἔσχε τὴν γενικὴν ἐπιδοκιμασίαν.

— Οἱ κλητῆρες ἂς πλησιάσουν τὸ σπῆτι διέταξεν εἷς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων. Ὁ ἀστυνόμος ἐξετέλεσεν ἀμέσως τὴν ληφθεῖσαν διαταγήν. Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ οἱ κλητῆρες εἰσήλασαν εἰς τὸν κῆπον, ὑπερπηδῶντες τὸν περίβολον.

— Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ διαφύγῃ ἔκραξεν ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ζαπτιέ. Τοιαύτη εἶνε ἡ διαταγὴ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτελοῦντος κατηγορηματικὴν ἐπιταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου. Προσπαθήσατε νὰ τοὺς συλλάβετε ζωντανούς, ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ μὴ διστάσητε νὰ χρησιμοποιήσετε καὶ τὰ ὅπλα σας.

Ὅταν ὅλα ἡτοιμάσθησαν ὁ ἀστυνόμος τοῦ Σκούταρι, δύο ὑπάλληλοι τοῦ Ζαπτιὲ, ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης καὶ τρεῖς κλητῆρες διηυθύνθησαν πρὸς τὴν θύραν τοῦ κονακίου. Διὰ νὰ φθάσῃ τις μέχρις αὐτῆς ἔπρεπε νὰ ἀναβῇ μαρμαρίνας τινὰς βαθμίδας.

Ἀπόλυτος σιγὴ ἐπεκράτει ἐν τῇ οἰκίᾳ, θὰ ἐνόμιζε κανεὶς πῶς ἦτο κενή.

Ὁ ἀστυνόμος ἔκρουσε τὸ ρόπτρον.

— Φοβοῦμαι, πῶς ἄδικα κάμνομε τὸν κόπον, αὐτοὶ δὲν θὰ μᾶς ἀνοίξουν μὲ τὸ καλό. Θὰ ἀναγκασθοῦμε νὰ σπάσωμεν τὴν πόρτα.

— Βεβαίως, ἀντελήφθησαν ἤδη, ὅτι περιεκυ-

κλώθησαν, ὥστε δὲν θὰ ἀνοίξουν νὰ μᾶς ὑποδεχθοῦν βέβαια.

Μόλις ἐτελείωσαν, οἱ λόγοι οὗτοι ἡ θύρα ἀνοίγεται αἴφνης. Ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ ἐνεφανίσθη εἷς νεανίας. Ἰδὼν τὸ πλῆθος τὸ συγκεντρωμένον ἐνώπιον τῆς οἰκίας προσεποιήθη μεγάλην ἔκπληξιν.

— Τί ζητεῖτε, ἐφέντημ, ἠρώτησε.

—Ἐρχόμεθα κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας νὰ κάμωμεν ἔρευναν εἰς τὸ σπῆτι.

—Ἀλλ' ὁ φύλαξ τοῦ σπητιοῦ Ἰσμαὴλ βέης ἔχει ἐξέλθει. Εὐαρεστηθῆτε νὰ περιμείνετε μέχρις ὅτου ἐπιστρέψῃ.

—Δὲν μᾶς χρειάζεται. Ἄλλως τε ὁ Ἰσμαὴλ βέης ἔχει συλληφθῇ καὶ εἶνε τώρα στὸ φρέσκο, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος αὐστηρῶς.

—Κάμετε, ὅπως θέλετε, ἀπήντησεν ὁ νεανίας ψυχραιμότατα. Λάβετε λοιπὸν τὴν καλωσύνην νὰ εἰσέλθητε.

Ἡ ὑποδοχὴ αὕτη, ἀντίθετος ὅλως ἐκείνης, ἣτις ἀνεμένετο, προυκάλεσε μεγάλην ἀνησυχίαν μεταξὺ τῶν ἀστυνομικῶν. Ἐροβοῦντο παγίδα καὶ ἐδίσταζον νὰ ὑπακούσουν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ νεανίου.

Ὁ ἐφιάλτης τῶν βομβῶν καὶ τῆς δυναμίτιδος κατέτρυχε διαρκῶς τὴν φαντασίαν των καὶ τοὺς ἐτρομοκράτει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

—Ἐσὺ μένεις πάντοτε ἐδῶ; ἠρώτησεν εἷς τῶν ἀστυνομικῶν, καταβάλλων προσπάθειάν τινα διὰ νὰ προχωρήσῃ κατὰ ἓν βῆμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας τοῦ Ἰσμαὴλ βέη.

—Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος. Φιλοξενοῦμαι μόνον

παρὰ τοῦ Ἰσμαὴλ βέη. Εἶχε προσκαλέσει μερικοὺς φίλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων κι' ἐμένα.

—Πόσοι εἶσθε ἐν ὅλῳ; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνομικὸς μὲ μειδίαμα δυσπιστίας.

—Εἴμεθα τρεῖς, ἀπεκρίθη ὁ νεανίας ψυχραίμως.

—Πῶς; ἀνέκραξεν ὁ ἀστυνόμος. Μόνον τρεῖς προσκεκλημένους εἶχεν ἀπόψε ὁ Ἰσμαὴλ βέης;

—Μάλιστα, ἀστυνόμε ἐφέντη, οἱ προσκεκλημένοι ἦσαν μόνον τρεῖς, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος μετὰ τῆς αὐτῆς ψυχραιμίας.

Καὶ ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ συγκρατηθῇ·

—Μὰ πῶς, ἀφοῦ ἡμεῖς ξεύρομεν ὅτι μὲς στὸ σπῆτι εἶσθε ἑπτά; ἀνέκραξεν.

— Ἄ, σεῖς ἐννοεῖται καὶ τοὺς τρεῖς ξένους; εἶπεν ὁ νεανίας μειδιῶν ἐλαφρῶς. Ἀλλ' αὐτοὶ ἦλθον ἀπρόσκλητοι... Χωρὶς νὰ τοὺς γνωρίζομεν μάλιστα.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀπηγγέλθησαν διὰ τόνου τόσον φυσικοῦ καὶ εἰλικρινοῦς, ὥστε οἱ ἀκούσαντες αὐτοὺς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταστείλωσι κίνημα ἐκπλήξεως.

— Πῶς συμβαίνει, ὥστε ξένοι καὶ ἀπρόσκλητοι ἦλθον νὰ ξενυκτίσουν σὲ ξένο σπῆτι; Πολὺ ὕποπτα μᾶς φαίνονται αὐτὰ ποῦ μᾶς ψάλλεις.

— Σᾶς διηγοῦμαι ἁπλούστατα τὰ γεγονότα ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ. Καὶ ὁ Ἰσμαὴλ βέης, τὸν ὁποῖον ἠρωτήσαμεν διὰ τοὺς ἀνθρώπους μᾶς εἶπεν, ὅτι δὲν ἤξευρε ποῖοι ἦσαν... Φαίνεται, μᾶς προσέθεσαν, ὅτι ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν συστημένοι ἀπὸ τὸν Σαμῆ βέην.

Διὰ τοῦτο ὁ φίλος μας δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ τοὺς δεχθῇ ἀφοῦ μάλιστα ἤρχοντο διὰ μίαν νύκτα.

— Καὶ ποῦ εἶνε τώρα οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἠρώτησεν ὁ Τσαούσης;

— Ἐκεῖ ἀπάνω. Ἀπὸ τὸ πρωῒ δὲν ἠκούσθησαν καθόλου.

— Πῶς εἶνε δύο μετὰ μεσημβρίαν καὶ δὲν ἐβγῆκαν ἀκόμη ἀπὸ τὰ δωμάτιά των; Καὶ δὲν ἐπήγατε καθόλου νὰ ἰδῆτε τί κάμνουν;

— Ἐπήγαμε δυὸ-τρεῖς φορὰς καὶ εἴδομεν, ὅτι εἶχον κλειστὴ τὴν πόρτα των. Ἐπειδὴ τὴν προτεραίαν ἦσαν πολὺ κουρασμένοι ὑπεθέσαμεν ὅτι θὰ κοιμῶνται.

— Καὶ οἱ δύο ἄλλοι, ποῦ εἶνε;

— Σ' ἐκεῖνο τὸ δωμάτιον. Παίζουν τάβλι. Θέλετε νὰ τοὺς φωνάξω;

— Ὄχι, δὲν εἶνε καὶ τόση ἀνάγκη. Θὰ ψάξωμεν τὸ σπῆτι ἀπὸ πάνω ἕως κάτω, ὥστε θὰ λάβωμεν τὴν εὐτυχίαν νὰ τοὺς συναντήσωμεν κάπου.

Οἱ ἀστυνομικοὶ εἶχον πλημμυρίσει ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν εἴσοδον. Μὴ βλέποντες δὲ οὐδαμοῦ ἄμεσον κίνδυνον εἶχον λάχει ὀρκετὸν θάρρος.

— Χουσεὶν Τσαούς, ἔκραξεν ὁ ἀστυνόμος ἀπευθυνόμενος πρὸς ἕνα τῶν κλητήρων καὶ δεικνύων πρὸς αὐτὸν τὸν νεανίαν·

— Δόσε τον αὐτὸν ἔξω εἰς τοὺς κλητῆρας διὰ νὰ τὸν πάρουν στὸ σταθμὸ καὶ νὰ τὸν ἀσφαλίσουν καλά.

— Ἀλλά, διεμαρτυρήθη ὁ νεανίας τί ἔκαμα; εἰς τί κατηγοροῦμαι; Δὲν ἔκαμα κανένα ἔγκλημα.

— Ἀφήσατέ με. ἐφέντημ...

—Θὰ σὲ ἀνακρίνωμεν πρῶτα καὶ ὕστερα θὰ σὲ ἀφήσωμεν. Ἔμπρός, ὄρμα.

— Κάμε τε ὅπως θέλετε, ἐφέντημ. ,Εψέλλισεν ὁ νεανίας ἀφήνων νὰ τὸν ἀπαγάγωσιν οἱ κλητῆρες.

— Δὲν μ' ἀρέσει καθόλου ὁ δρόμος ποῦ πῆρε ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ, ἐψέλλισεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς μεταξὺ τῶν ὀδόντων του.

Ἐπροχώρησαν μετὰ προφυλάξεως ἐν τῷ διαδρόμῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχον τέσσαρες θύραι, δύο δεξιὰ καὶ δύο ἀριστερά. Τὰ πρὸς ἀριστερὰ δωμάτια ἦσαν κενά.

Ὅταν ἠνοίγη ἡ δευτέρα πρὸς τὰ δεξιὰ θύρα ἐφάνησαν δύο ἄνδρες καθήμενοι σταυροπόδι κατὰ γῆς καὶ παραδεδομένοι εἰς τὸ τάβλι. Πρὸς τὸ ἓν μέρος ὑπῆρχε μικρὸ μαγγάλι καὶ πρὸς τὸ ἄλλο φιάλη ντούζικου μὲ ὅλα τὰ σχετικὰ καὶ ἀφθονία μεζέδων.

Οἱ δύο παῖκται βλέποντες εἰσερχομένους τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐξουσίας ἔπαυσαν νὰ παίζωσι ἠγέρθησαν μετὰ σεβασμοῦ, ἔκαμαν βαθὺν τεμενᾶν καὶ ἀνέμενον μὲ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους πρὸ τοῦ στήθους.

— Τί κάνετε ἐδῶ; ἠρώτησεν αὐστηρῶς ὁ ἀστυνόμος.

— Παίζομεν τάβλι, ἐφέντημ, ἀπήντησεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν.

Οἱ δύο ταβλισταὶ ἐρωτηθέντες ἀπήντησαν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Αὐτοὶ εἶχον προσκληθῆ ὑπὸ τοῦ Ἰσμαὴλ βέη, καθὼς δὲ αὐτὸς τοῖς εἶπε, οἱ τρεῖς ξένοι ἤρχοντο ἐξ Ἀδριανουπόλεως. Ἀπὸ τὸ πρωῒ δὲν τοὺς εἶδον, μολονότι, ἐκτύπησαν δύο φορὲς τὴν πόρταν των, διὰ νὰ ἰδοῦν ἂν κοιμοῦνται ἀκόμη.

— Πάρτε τους κι' αὐτοὺς μέσα διέταξεν ὁ ἀστυνόμος.

Οἱ δύο ἄνδρες ὑπήκουσαν ἄνευ δυσφορίας.

— Μὲ τί εἴδους ἐπαναστατικοὶ εἶνε αὐτοὶ παρετήρησεν ὁ εἷς τῶν ἀστυνομικῶν.

— Ἂς ἰδοῦμε πῶς θὰ εἶνε οἱ ἄλλοι, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς.

— Ἂς ἀνέλθωμεν εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα, εἶπεν ὁ ἀστυνόμος.

Ἡ κλίμαξ κατέληγεν εἰς εὐρεῖαν αἴθουσαν ἐκατέρωθεν τῆς ὁποίας ἦσαν δύο δωμάτια.

Ὁ ἀστυνόμος ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ πρὸς τ' ἀριστερὰ δωματίου. Οὐδεμία ἀπάντησις.

— Εἶνε κλειστὴ ἀπὸ μέσα ἐψιθύρισεν εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

— Κτυπήσατε καὶ πάλιν ἴσως ἀνοίξουν παρετήρησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης. Οἱ κλητῆρες ἐξετέλεσαν. Καὶ πάλιν οὐδεμία ἀπάντησις.

— Πρέπει νὰ τὴν σπάσωμεν ἀπεφάνθη ὁ ἀστυνόμος, μετ' ὀργῆς.

— Νομίζω πῶς μιὰ γερὴ σκουντιὰ, μὲ τὸν ὦμο φθάνει, εἶπεν εἷς χονδροκαμωμένος καὶ ρωμαλέος κλητήρ.

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

— Δοκίμασε.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθησαν ἐπανειλλημέναι ἐκπυρσοκροτήσεις καὶ θόρυβοι συγκεχυμένοι πρὸς τὸ μέρος τοῦ κήπου. Πάντες παρετήρησαν ἀλλήλους μετ' ἀγωνίας.

— Τί τρέχει; ἔκραξεν ὁ ἀστυνόμος, ὁρμῶν πρὸς τὸ παράθυρον.

Τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ὅπερ εἶδεν ὁ ἀστυνόμος ἦτο τὸ σῶμα ἑνὸς ἀστυφύλακος, ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς καὶ περὶ τὸν ὁποῖον εἶχον συγκεντρωθῆ οἱ συνάδελφοί του.

Ἔπειτα εἶδεν ἄλλους κλητῆρας διασκελίζοντας τὸν κῆπον καὶ ὁρμῶντας πρὸς τὰ ἔξω.

— Τί τρέχει; τί ἔγινε; ἐπανέλαβεν ὁ ἀστυνόμος πρὸς τοὺς ἐν τῷ κήπῳ.

— Μπέη ἐφέντημ, ἐφυλάσσομεν ἐδῶ, ποῦ μᾶς ἐτοποθετήσετε, ὅτε αἰφνιδίως ἕνα ἀπὸ τὰ ἄνω παράθυρα ἀνοίγει καὶ δύο ἄνδρες πηδοῦν εἰς τὸν κῆπον κρατοῦντες περίστροφα. Ἐπυροβόλησαν τοὺς δύο ἀστυφύλακας, ποῦ εὑρέθησαν πλησίον των, ἐπήδησαν τὸν τοῖχον καὶ ἔφυγον.

— Γρήγορα καταδιώξατέ τους, ἔκραξεν ὁ ἀστυνόμος ἐν μεγίστῃ ταραχῇ. Δὲν πρέπει νὰ διαφύγουν, ἀκούετε;

—Ὥρμησαν εἰς καταδίωξίν των τέσσαρες πέντε

— Οἱ τραυματισθέντες χωροφύλακες ἀπέθανον; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Εὐτυχῶς ὄχι. Ἐπληγώθησαν μόνον. Αἱ πληγαί των δὲν εἶναι θανάσιμοι.

— Νομίζω πῶς ἀφήσαμεν νὰ διαφύγουν ἐκεῖνοι

ἀκριβῶς, τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ πιάσωμεν. Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ μὴ φύγῃ καὶ ὁ ἄλλος, προσέθετεν ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ζαπτιέ.

— Φαίνεται πῶς αὐτὸς ὠχυρώθη γιὰ καλὰ μὲς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο, παρετήρησεν ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ζαπτιὲ ἐν πεποιθήσει.

— Ναί. Μὰ εἰμπορεῖ νὰ φύγῃ καὶ αὐτὸς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

Ὁ ἀστυνόμος ἐνίσχυσε τὴν φρουρὰν τοῦ κήπου, διὰ νὰ προλάβῃ πᾶσαν ἀπόπειραν φυγῆς. Κατόπιν πάντες συνεκεντρώθησαν ἐνώπιον τῆς κεκλεισμένης θύρας, ἡ ὁποία τέλος ὑπεχώρησεν εἰς τὰς βιαίας καὶ ἰσχυρὰς ὠθήσεις.

Οἱ κλητῆρες ὠπισθοχώρησαν τότε ὀλίγον διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τοὺς πυροβολισμούς, οὓς ἀνέμενον νὰ ἀκούσωσιν ἐκ τοῦ δωματίου. Ἀλλὰ σιγὴ ἀπόλυτος ἐπεκράτησεν ἐν τῷ δωματίῳ. Ὅταν ἐβεβαιώθησαν ὅτι οὐδεὶς ἄμεσος κίνδυνος τοὺς ἠπείλει, ὁ ἀστυνόμος, ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς καὶ δύο κλητῆρες εἰσώρμησαν ἐν τῷ δωματίῳ. Ἄϊφνης ὁ ἀστυνόμος ἔκραξεν ἔκπληκτος.

— Κάποιος κοιμᾶται στὸ κρεβάτι.

— Πῶς; κοιμᾶται; ὕστερα ἀπὸ τόσον θόρυβον; ἔκραξεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης.

— Ἀγνοῶ ἂν κοιμᾶται ἢ ὄχι. Τὸ γεγονὸς ὅμως εἶναι ὅτι κάποιος εἶναι στὸ κρεβάτι.

Ὅταν ὁ ἀστυνόμος ἐπλησίασε τὴν κλίνην, ἔκραξε.

— Εἶναι πεθαμένος.

—Ἢ σκοτωμένος, παρετήρησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης ἐν συμπεράσματι.

Πράγματι, ὅταν ἤγειραν τὸ σκέπασμα τῆς κλίνης καὶ ἤνοιξαν τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου, εἶδον τὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πλέοντα εἰς τὸ αἷμά του καὶ φέροντα εὐρεῖαν πληγὴν εἰς τὸ στῆθος.

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης, παρατηρήσας τὸ πτῶμα, ἀνέκραξεν·

— Αὐτὸς εἶναι ὁ Σαμπάν.

—Δηλαδὴ ὁ ἀρχηγὸς ἐκείνων ποῦ ἦσαν ἐδῶ μέσα καὶ αὐτός, τὸν ὁποῖον κυρίως ζητοῦμεν, παρετήρησεν εἷς ἀστυνομικός.

— Ἀλλὰ ποιὸς τὸν σκότωσε; Καὶ διατί; ἠρώτα διαπορῶν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης. Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ αἴνιγμα;

— Θὰ τὸ λύσωμεν, ὅταν συλλάβωμεν τοὺς δύο φυγάδας, ὧν δυστυχῶς ἀγνοοῦμεν τὴν ταυτότητα, παρετήρησεν ὁ ἀστυνόμος.

Τοὺς γνωρίζω κάλλιστα ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης. Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς εἶνε ὁ σύντροφος τοῦ Σαμπὰν ἐκεῖνος μὲ τὸν ὁποῖον ἔφυγαν μαζὶ ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς ὁδοῦ Δερβὶς καὶ ὁ ἕτερος εἶνε ὁ Χουρσὴτ, ποῦ ἦλθε χθὲς μαζί τους μὲ τὸ καΐκι.... δὲν ἐπιτρέπεται καμμία ἀμφιβολία περὶ αὐτοῦ.

— Τώρα ἂς ἐξακολουθήσωμεν τὰς ἐρεύνας μας, πιθανὸν νὰ εὕρωμεν ἔγγραφα ἢ ἄλλα ἐνοχοποιητικὰ ἀντικείμενα.

Ἀλλ' εἰς μάτην ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους ἠρεύνησαν. Οὐδὲν εὗρον.

Οἱ ἀστυνομικοὶ ἦσαν ἀπογοητευμένοι. Ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς καταβεβλημμένος ἐντελῶς.

— Ὅλη ἡ ἐργασία μου πάει στὰ χαμμένα, ἔλεγεν. Ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ ἀνθρώπους, συνελάβομεν μόνον τοὺς τέσσαρας καὶ αὐτοὶ φαίνονται πῶς εἶνε ἐντελῶς ξένοι πρὸς τοὺς ἐπαναστατικούς. Οἱ κυρίως ἔνοχοι μᾶς διέφυγον. Καὶ ἐγώ, ποῦ ἐνόμιζα, πῶς εἶχα ἀσφαλίσῃ τὸ μέλλον μου.

Ὅντως δὲ μετὰ τριῶν ὡρῶν καταδίωξιν, οἱ κληρῆρες ἀπώλεσαν τὰ ἴχνη τῶν φυγάδων. Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι δὲν κατέβαλον καὶ πολὺ ζῆλον γνωρίζοντες, ὅτι οἱ φυγάδες ἦσαν ὡπλισμένοι καὶ δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ κάμωσι χρῆσιν τῶν ὅπλων των.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασε καὶ ὁ δημαρχιακὸς ἰατρός. Μετὰ τὴν ἐξέτασίν του ἐδήλωσεν, ὅτι ὁ Σαμπὰν εἶχεν ἀποθάνει λαβὼν θανατηφόρον πλῆγμα ἐπὶ τῆς καρδίας.

Εὑρέθη μάλιστα καὶ τὸ ἐγχειρίδιον αἱματόφυρτον παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης.

Ἓν σημεῖον μόνον ἔμενε σκοτεινὸν καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ διευκρινίσῃ ὁ ἰατρός.

Ὁ Σαμπὰν εἶχε δολοφονηθῇ ἢ αὐτοκτονήσῃ;

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης, ὅστις εἶχε περισσότερον πνεῦμα τῶν λοιπῶν εἶδε μετ' ἐκπλήξεως τὸν ἰατρὸν καὶ τὸν ἀστυνόμον διαποροῦντας ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

— Μὰ θέλει καὶ συζήτησιν τὸ πρᾶγμα, ἀνέκραξεν. Ὁ Σαμπὰν ηὐτοκτόνησεν. Δὲν ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία περὶ αὐτοῦ.

— Πῶς; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος, ὁ ὁποῖος ἐπεθύμει νὰ εἶχε δολοφονηθῇ ὁ Σαμπάν.

— Ἀλλὰ πῶς νομίζετε, ὅτι τὸν σκότωσε λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης.

— Οἱ δύο σύντροφοί του, ἢ τοὐλάχιστον ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο.

— Ἀλλὰ οἱ δύο σύντροφοί του εὑρίσκοντο εἰς τὸ διπλανὸν δωμάτιον καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο ἔφυγον. Ἀλλὰ καὶ ἡ πόρτα καὶ τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου, εἰς τὸ ὁποῖον νῦν εὑρισκόμεθα εἶνε κλεισμένον ἀπὸ μέσα. Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ τὸν ἐσκότωσαν αὐτοί;

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἦτο τόσον λογικόν, ὥστε κανεὶς δὲν ἐτόλμησε νὰ παρατηρήσῃ τι.

— Ναί, ἔχεις δίκαιον, παρετήρησεν ὁ ἀστυνόμος. Δὲν τὸ ἐσκέφθημεν. Ἀλλὰ διατὶ καὶ αὐτὸς δὲν ἐπειράθη νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κῆπον, ὅπως ἔκαμον οἱ σύντροφοί του;

— Ὁμολογῶ, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης.

Ἀργὰ τὸ ἑσπέρας ἔφθασεν ἐπὶ τόπου καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας Σεφὴκ πασᾶς, συνωδευόμενος ὑπὸ ἀνωτέρου αὐλικοῦ. Τοῦ διηγήθησαν τὰ πάντα ἐν λεπτομερείᾳ.

Ὁ ὑπουργὸς δὲν ἀπέκρυψε τὴν δυσαρέσκειάν του καὶ τὴν ὀργήν του.

— Ὥστε καὶ πάλιν ἐμείναμε γελασμένοι....

Εἶτα παρατηρῶν αἰφνης τὸν Ἀχμὲτ Τσαούσην, ὅστις ἵστατο ὄπισθεν τοῦ ἀστυνόμου, ἀνέκραξεν·

— Ἔτσι κρατεῖς τὰς ὑποσχέσεις σου;

— Ἐξοχώτατε, ἐτήρησα τὴν ὑπόσχεσίν μου, ἐψέλλισεν ὁ δυστυχὴς Ἀχμέτ. Ὡς σᾶς εἶπον ἐκράτησα καὶ τοὺς ἑπτὰ ἐν τῇ παγίδι.

— Καὶ ὅμως οἱ κυριώτεροι μᾶς διέφυγον.

— Δύο μόνον, διώρθωσεν ὁ Ἀχμέτ.

— Καὶ ὁ Σαμπὰν ηὐτοκτόνησεν, ἔκραξεν ὁ Σεφὴκ πασᾶς.

— Ἐξοχώτατε, ἡ συνείδησίς μου εἶνε ἥσυχος ὡς πρὸς αὐτό· δὲν εἶμαι ἐγὼ ὑπεύθυνος.

— Καλά, εἶπεν ὁ ὑπουργός, ἀργότερον θὰ ἀναζητήσωμεν τὰς εὐθύνας.

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς πρὶν ἢ καταλίπῃ τὸ κονάκιον διέταξε νὰ γίνῃ νέα ἔρευνα ἐπὶ παρουσίᾳ του. Ὁ ἀρχιαστυνόμος τοῦ Σκούταρι, ὅστις εἶχε διενεργήσει τὴν πρώτην ἔρευναν εἶπεν·

— Εἶνε περιττόν, Ἐξοχώτατε... ἀλλ' ἀφοῦ τὸ διατάσσετε ὑπακούομεν...

Τούναντίον ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης ἔλαβε μέρος μετὰ ζήλου εἰς τὴν νέαν ἔρευναν καὶ κατώρθωσεν αὐτὸς νὰ ἀνακαλύψῃ εἰς τὴν ξυλαποθήκην, ἥτις ἐφαίνετο πεπληρωμένη καυσίμου ξυλείας, ἓξ κιβώτια μεγάλα.

Ὁ συλλογισμὸς τοῦ Ἀχμὲτ ἦτο ὁ ἑξῆς·

— Τί χρειάζεται τόση πολλὴ ξυλεία δι' οἰκίαν, εἰς ἣν διαμένει, εἷς μόνος ἄνθρωπος.

Διέταξε λοιπὸν καὶ ἐξεκενώθη ἡ ξυλαποθήκη καὶ οὕτω εὑρέθησαν τὰ κιβώτια.

Ὁ ἀστυνόμος ἀπεσύρθη εἰς μίαν γωνίαν κατησχυμμένος καὶ μὴ τολμῶν νὰ παρατηρήσῃ πλέον τὸν ὑπουργόν.

— Τί περιέχουν τὰ κιβώτια αὐτά; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργός.

— Θὰ τὸ μάθωμεν ἀμέσως ἀπήντησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούσης.

Ἀλλὰ τὰ κιβώτια ἦσαν κεκλεισμένα.

Ἠναγκάσθησαν δὲ νὰ τὰ ἀνοίξωσι διὰ πελέκεων. Περιεῖχον ὅπλα Μάουζερ καὶ φυσίγγια.

— Ἰδοὺ μία σπουδαία ἀνακάλυψις, εἶπεν ὁ Σερῆφ πασᾶς εἰς τὸν αὐλικόν.

— Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἐνδεικνύει τὴν συνενοχὴν τοῦ νεανίου τοῦ φυλάσσοντος τὴν οἰκίαν παρετήρησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαούς, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μετεφέρθη ὅλον αὐτὸ τὸ ὁπλοστάσιον ἐδῶ ἐν ἀγνοίᾳ του. Ἡ μεταφορὰ τῆς ξυλείας καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν κιβωτίων εἶχε καταναλώσει ὁλόκληρον ὥραν, ὥστε ἦτο ἤδη ἀργά.

— Ἐμπρὸς, ἂς τελειώσωμεν, εἶνε ἀργά, ἔκραξεν ὁ πασᾶς παρατηρῶν τὸ ὡρολόγιόν του. Πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Σταμπούλ.

Ἀφοῦ ἐπεθεωρήθησαν καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ ὑπογείου, οἱ κλητῆρες εἰσῆλθον καὶ εἰς τὸ μαγειρεῖον τῆς οἰκίας.

Ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς παρετήρησεν ὅτι εἰς τὸ μαγειρεῖον ἐχρησιμοποιοῦντο δύο λάμπαι πετρελαίου. Ὥστε ἡ μεγάλη ἑστία δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο. Τοῦτο τοῦ ἐνέβαλε τὴν ἰδέαν νὰ ἐξετάσῃ αὐτὴν πλησιέστερον. Ἀνῆλθεν ἐπ' αὐτῆς καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὴν καπνοδόχον. Εὗρε δέμα κεκλεισμένον ἐντὸς δέρματος.

—Καὶ ἄλλο εὕρημα, ἀνέκραξεν.

—Τί περιέχει ἠρώτησεν ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας ἀνυπομόνως.

Ὅταν ἠνοίχθη τὸ δέμα παρετήρησαν ὅτι περιεῖχε σχέδιον ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρου ἐπιφανείας. Ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας καὶ ὁ αὐλικὸς ἤρξαντο ἐξετάζοντες τὸ σχέδιον μετὰ προσοχῆς.

—Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι σχέδιον τοῦ Γιλδίζ, ἀνέκραξεν ὁ αὐλικός.

—Ἔχετε δίκαιον, προσέθηκε, ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας συγκεκινημένος.

—Καὶ ἀκριβέστατον παρετήρησεν ὁ αὐλικός.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἦτο διὰ τὸν ὑπουργὸν καὶ τὸν αὐλικὸν πολὺ σπουδαιοτέρα τῆς ἀνακαλύψεως τῶν ὅπλων Μάουζερ. Ἦτο ὅμως καὶ ἡ τελευταία. Δὲν εὑρέθη τίποτε ἄλλο.

Ὁ ὑπουργὸς μετὰ τοῦ αὐλικοῦ καταλιπόντες φρουρὰν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην καὶ ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Σκούταρι, ἔνθα ἀνέμενεν αὐτοὺς ἀτμάκατος.

—Τί θὰ κάμωμεν τοὺς τέσσαρας συλληφθέντας, ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος τὸν ὑπουργόν.

—Νὰ τοὺς θέσετε εἰς χωριστὸν ἕκαστον κελλίον καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέψητε εἰς κανένα νὰ τοὺς πλησιάσῃ. Βραδύτερον θὰ σοῦ στείλω καὶ ἄλλας διαταγὰς δι' αὐτούς.

—Μέχρις ὅτου ἔλθουν αἱ διαταγαὶ αὗται νὰ τοὺς ὑποβάλωμεν εἰς προκαταρκτικὴν ἀνάκρισιν; ἠρώτησεν ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς, ὅστις ἴστατο πλησίον τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀφ' ὅτου οὗτος χάρις εἰς τὴν διορατικότητά του εἶχεν ἀνακαλύψει τὰ ὅπλα καὶ τὸν χάρτην, ἡ ἐπιβολή του μεγάλως εἶχεν αὐξηθῇ. Τοῦτο ἐξήγει τὸ θάρρος του, ὅπως ὑποβάλῃ εἰς τὸν ἀνώτερόν του τὴν ἰδέαν τῆς προανακρίσεως.

—Νομίζεις ὅτι θὰ κατορθώσῃς τίποτε;

—Τὸ ἐλπίζω, ἐξοχώτατε. Ἰδίως ἂν ἀρχίσωμεν ἀπὸ τώρα, πρὶν προετοιμάσουν τὸ σχέδιον τῆς ἀπολογίας των, ἀπήντησεν ὁ Αχμέτ.

—Ἀλλ' ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ τὰς ἀπαντήσεις, ἃς ἔδωκαν κατὰ τὴν σκιαμαχίαν τῆς συλλήψεώς των, φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ ἀρνηθῶσι τὰ πάντα.

—Δὲν δύνανται πλέον νὰ χρησιμοποιήσωσι τὸ σχέδιον τοῦτο, ἀφοῦ ἀνεκαλύφθησαν τὰ ὅπλα. Ἰδίως ὁ φύλαξ τῆς οἰκίας ἀποδεικνύεται ἔνοχος.

Κατόπιν στρεφόμενος πρὸς τὸν ἀστυνόμον ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας, εἶπε·

—Ἂς ἔλθῃ μαζῆ σου ὁ Αχμὲτ διὰ νὰ ἀνακρίνῃ τοὺς συλληφθέντας.

—Πολὺ καλά, πασᾶ ἐφέντη, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος καταστέλλων τὴν λύσσαν του, διότι αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ Αχμὲτ Τσαοὺς τὸν εἶχον ἐξευτελίσει.

Τέλος ὁ ὑπουργὸς καὶ ἡ ἀκολουθία του ἐπέβησαν τῆς ἀναμενούσης ἀτμακάτου. Πρὶν ἢ ἀπέλθωσιν ὁ Σεφὴκ πασᾶς εἶπεν εἰς τὸν ἀστυνόμον.

—Θὰ κάμετε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ διὰ νὰ συλλάβετε τοὺς δύο φυγάδας. Ἄλλως καὶ σὺ καὶ οἱ ἄνθρωποί σου θὰ εἶσθε ὑπεύθυνοι.

—Πασᾶ ἐφέντη ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου εὐσυνειδήτως, διεμαρτυρήθη ὁ ἀστυνομικός.

——Δὲν ξεύρω 'γὼ ἀπ' αὐτά. Ἐγὼ θέλω φυγάδας.

—Θὰ ἀποστείλω ἀμέσως πρὸς καταδίωξίν των ἐφίππους χωροφύλακας.

—Μόλις τοὺς συλλάβετε νὰ μὲ εἰδοποιήσητε.

—Αἱ διαταγαί σας θὰ ἐκτελεσθῶσι πιστῶς.

Ἡ ἀτμάκατος ἀπέπλευσε καὶ μετὰ εἴκοσι λεπτά, ὁ ὑπουργὸς μετὰ τοῦ αὐλικοῦ ἀπεβιβάζοντο εἰς Δολμὰ Βαγτσέ. Ἐκεῖθεν διηυθύνθησαν πρὸς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδίζ.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀνέμενε μὲ νευρικὴν ἀνυπομονησίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐν Σκούταρι ἐρευνῶν οὕτως, ὥστε, ὅταν οἱ αὐλικοί του τοῦ ἀνήγγειλαν τὴν ἄφιξιν τοῦ Σεφὴκ πασᾶ, τὸν ἐδέχθη ἀμέσως καὶ τὸν ἠρώτησεν ἀνυπόμονος.

Ὁ ὑπουργὸς ἐξέθεσεν εἰς τὸν Σουλτάνον λεπτομερῶς τὰ γεγονότα καὶ τέλος τοῦ εἶπε τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἐξ κιβωτίων τῶν ὅπλων καὶ τοῦ σχεδίου τοῦ Γιλδίζ.

— Ποῦ εἶναι τὸ σχέδιον; ἀνέκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ μὲ τρέμουσαν φωνήν.

Ὁ ὑπουργὸς ἐνεχείρισεν αὐτὸ εἰς τὸν Σουλτάνον. Ἦτο θαυμασίας ἀκριβείας. Πᾶσαι αἱ γωνίαι τῶν ἀνακτόρων διεγράφοντο ἐν αὐτῷ λεπτομερῶς, ἰδίως δὲ τὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματα τοῦ Σουλτάνου. Κάτωθεν τοῦ σχεδίου δι' ὑποσημειώσεως ὑπεδεικνύοντο τὰ δωμάτια, εἰς τὰ ὁποῖα κυρίως διενυκτέρευεν ὁ Σουλτάνος.

Ὁ Τύραννος παρετήρει τὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του χάρτην μὲ διαρκῶς αὔξοντα τρόμον.

— Ἀλλὰ τὸ σχέδιον αὐτὸ ἔγεινεν ἀπὸ κἄποιον, ποῦ ἔμεινεν ἐδῶ ἐπὶ πολύ, ἔκραξε στρεφόμενος πρὸς τὸν ὑπουργόν του.

— Ναί, ἐψέλλισεν οὗτος. Εἶναι ἀκριβέστατον.

— Ποιὸς νὰ τὸ ἔκαμεν;

— Ἀδύνατον νὰ μαντεύσῃ κανείς, Μεγαλειότατε. Ἴσως ἡ ἀνάκρισις τῶν συλληφθέντων προσώπων διευκρινήσῃ τὸ σημεῖον τοῦτο.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη οὐδόλως ἠὐχαρίστησε τὸν Σουλτάνον, ὅστις ἤρξατο διασκελίζων νευρικῶς ὅλον τὸ δωμάτιον.

—Ὁ κατασκευαστὴς τοῦ σχεδίου, ἐψέλλιζε θὰ εἶναι ἢ μηχανικὸς ἢ στρατιωτικός. Θὰ ἔζησεν ἢ θὰ ζῇ ἀκόμη εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Καὶ ἡ σκέψις αὕτη τὸν ἐβασάνιζε περισσότερον. Πρὸς ποῖον σκοπὸν εἶχε γείνει τὸ σχέδιον;

— Ἀναμφιβόλως κάποια συνωμοσία.

Καὶ κατελήφθη καὶ πάλιν ἀπὸ τοὺς συνήθεις ἐφιάλτας του. Ἔβλεπεν ὅτι ἀνετινάσσετο τὸ Γιλδίζ.

Ὁ Σεφὴκ πασᾶς ἔβλεπεν ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ κυρίου του ηὔξανε διαρκῶς καὶ ἐν τέλει θὰ ἐξερρηγνύετο ἡ θύελλα. Διὰ νὰ ἀποτρέψῃ αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του, εἶπε.·

—Μεγαλειότατε,εἶνεμέγα εὐτύχημαὅτιχάρισεἰςτὴν δολοφονίαν τῆς Ἔμμας ἐκάμαμεν τὰς σπουδαίας αὐτὰς ἀνακαλύψεις.

— Ποιὰς ἀνακαλύψεις;

— Πρῶτον τὰ πολεμεφόδια καὶ τὰς βόμβας, τὰ ὅπλα καὶ τέλος τὸ σχέδιον.

— Τί χρησιμεύουν αὐτά, ἀφοῦ οἱ ἔνοχοι δὲν ἀνεκαλύφθησαν; Καὶ ποῖος δύναται νὰ μὲ διαβεβαιώσῃ ὅτι δὲν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ὅπλα καὶ ἄλλαι βόμβαι καὶ εἰς ἄλλα μέρη;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

Τὸ πῦρ ἐξαπλοῦται

Ἐνῷ τὰ γεγονότα ταῦτα ἐξετυλίσσοντο ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα ἐν Μακεδονίᾳ ἐξηπλοῦτο ταχέως. Ὁ χειμὼν εἶχε παρέλθει καὶ ἐπλησίαζε νὰ λήξῃ καὶ τὸ ἔαρ. Τὰ ἐπαναστατικὰ κέντρα συνεννοοῦντο μεταξύ των ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον.

Τὸ κομιτάτον «Ἑνώσεως καὶ Προόδου», ὅπερ ἕως τότε εἰργάζετο μυστικῶς εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἰδεῶν του, ἐνήργει νῦν ἀπροκαλύπτως. Οἱ ἀντιπρόσωποί του περιεφέροντο ὄχι μόνον ἐλευθέρως, ἀλλὰ καὶ ὑπερήφανοι. Προσεπάθει νὰ συνενώσῃ ὅλους τοὺς ἐν ἐπαναστάσει στρατιωτικοὺς μὲ τὸ ὑπὸ τὸν Μεχμὲτ πασᾶν καὶ Σαλιχᾶ χανοὺμ κέντρον. Ὁ Σαδὴκ βέης μετέβη πρὸς συνάντησίν των μετὰ τῆς βαρώνης. Οἱ σύντροφοι τοῦ Σαδὴκ βέη ἐδέχθησαν τὴν βαρώνην μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας, χωρὶς οὐδόλως νὰ τὴν ὑποπτευθῶσιν.

Μόνον ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἐδυσπίστει πρὸς αὐτήν.

Τὸ ἔνστικτόν της τῇ ἔλεγεν ὅτι κάτι ὕποπτον ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἣς εὗρισκε παράδοξον καὶ ἀνεξήγητον τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν ἐπαναστατικὴν ἰδέαν, ὡς καὶ τὸν ρόλον, ὃν εἶχεν αὕτη διαδραματίσει διὰ τὴν δραπέτευσιν τοῦ Σαδήκ.

Καὶ τὰς ὑποψίας της αὐτὰς ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν Μεχμὲτ πασᾶν. Ἐπειδὴ ὅμως παρετήρουν ὅτι ἡ στάσις τῆς βαρώνης ἦτο ἐντελῶς ἄψογος καὶ ὅτι πολὺ ὀλίγον περίεργος ἐφαίνετο εἰς τὰ τοῦ ἐπαναστατι-

κοῦ κομιτάτου, κατήντησαν τέλος νὰ τὴν θεωρῶσιν ὡς ἐντελῶς ἀκίνδυνον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἀζὴζ βέην καὶ τὸν Σαδὴκ βέην, ἡ βαρώνη ἦτο δι' αὐτοὺς ἀληθὴς ἡρωΐς, ἧς ἐθαύμαζον τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀφοσίωσιν. Τοῖς ἦτο ἀδύνατον οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ φαντασθῶσιν ὅτι ἡ ὡραία καὶ εὐγενὴς αὕτη γυνὴ ἠδύνατό ποτε νὰ φανῇ ἄτιμος ἀπέναντί των.

Ἀπὸ ἑνὸς ἤδη μηνὸς ἡ βαρώνη συνεμερίζετο τὴν ζωὴν τῶν ἐπαναστατῶν, ὅτε μίαν ἡμέραν κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαΐου εἶπεν εἰς τὸν Ἀζὴζ βέην·

— Πρέπει νὰ ὑπάγω διά τινας ἡμέρας εἰς Θεσσαλονίκην τὸ δίχως ἄλλο.

— Τί θὰ κάμετε ἐκεῖ, Κυρία; ἠρώτησεν ὁ στρατιωτικὸς ἔκπληκτος.

— Ἔχω χρηματικάς τινας ὑποθέσεις νὰ κανονίσω. Ἔφυγα τόσον ἐσπευσμένως ἐκ Παρισίων, ὥστε δὲν ἐκανόνισα τὰς προσωπικάς μου ὑποθέσεις.

— Ἀλλ' ἤδη ἔχετε ἐνοχοποιηθῆ, ἔκραξεν ὁ Ἀζὴζ βέης. Αἱ ἀρχαὶ θὰ σᾶς καταδιώξουν.

— Εἶμαι ξένη· δὲν εἰμποροῦν νὰ μοῦ κάμουν ὁτιδήποτε τίποτε.

— Ναί· ἀλλὰ θὰ σᾶς ἀπελάσουν...

— Ἔμαθα τὸν δρόμο νὰ ξανάλθω. Ζήτω τὰ βουλγαρικὰ κομιτάτα. Τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν μοῦ ἀνοίγονται ὅλαι αἱ θύραι.

Παρ' ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ Ἀζὴζ βέη ἡ βαρώνη ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀπόφασίν της. Προφασιζομένη ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις, προσεπάθει νὰ πείσῃ τοὺς φίλους της ὅτι ἡ ἀναχώρησίς της διὰ τὴν

Θεσσαλονίκην ἦτο ἀπαραίτητος. Τέλος οὗτοι ἐπείσθησαν. Ἀπεφασίσθη ὅπως μικρὸν ἀπόσπασμα συνοδεύσῃ τὴν βαρώνην μέχρι Σκοπείων, ὁπόθεν αὕτη θὰ μετέβαινεν εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καί, ἐὰν δὲν κατεδιώκετο, θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κέντρον διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ. Ἐὰν δὲ τοὐναντίον κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, θὰ μετέβαινεν εἰς Βουλγαρίαν καὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν κομιτατζήδων θὰ ἐπέστρεφεν εἰς Μακεδονίαν.

Κανονισθέντων τούτων, ἡ ὡραία βαρώνη ἀπῆλθεν εἰς Θεσ αλονίκην καὶ ἔφθασεν αἰσίως ἐκεῖ.

Αἱ προσωπικαὶ ὑποθέσεις ἦσαν καθαρὸν πρόσχημα. Ἡ τυχοδιῶκτις εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἀπομακρυνθῇ ἐπ' ὀλίγον τῶν ἐπαναστατικῶν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ὑποβάλῃ ἐν ἀνέσει τὰς ἐκθέσεις της εἰς τὸν Ἰζὲτ πασᾶν. Εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἑνὸς μηνός, καίτοι προσποιουμένη πλήρη ἀδιαφορίαν, εἶχεν ἴδει καὶ ἀκούσει πολλὰ πράγματα.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ οὐδεὶς ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὴν βαρώνην. Τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεώς της εἶχεν ἀποστείλει τὴν ἔκθεσίν της.

Ἡ ἔκθεσις τῆς βαρώνης ἐνέπλησε χαρᾶς τὸν Ἰζὲτ πασᾶν. Ἡ μακρὰ σιγὴ τῆς βαρώνης εἶχε γεννήσει ὑποψίας περὶ τῆς εἰλικρινείας της. Διηρωτᾶτο μήπως αὐτὸς καὶ ὁ Σουλτάνος εἶχον γείνει θύματα τῆς τυχοδιώκτιδος. Ἡ ἐπιστολὴ ὅμως τῆς βαρώνης τοῦ ἀπέδωκε τὴν γαλήνην του. Ἡ ἔκθεσις ἦτο ἀξία μεγάλης προσοχῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Σουλτάνου ἔσπευσε νὰ τὴν ὑποβάλῃ εἰς τὸν Κύριόν του. Ἡ βαρώνη, ἀφοῦ ἐξι-

στόρει διὰ μακρῶν τὸ αἴτιον τῆς σιγῆς της, ἀνέφερεν ὅτι ἡ πραγματικότης ἦτο πολὺ σοβαρωτέρα, ἀφ' ὅ,τι ἠδύνατό τις νὰ φαντασθῇ.

Πάντες οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ἐμίσουν τὸ ὑπάρχον καθεστὼς καὶ εὑρίσκοντο εἰς σχέσεις στενὰς μετὰ τοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου. Ἐσχάτως, ἔγραφεν ἡ βαρώνη, εἷς Ἀλβανὸς λοχαγός, ὁ Νιαζῆ βέης, γνωστὸς διὰ τὰ πατριωτικά του αἰσθήματα καὶ τὰς ἐπαναστατικάς του ἰδέας καὶ ἀπολαύων μεγάλης ἐπιρροῆς παρὰ τοῖς χωρικοῖς, εἶχε προβιβασθῇ εἰς ταγματάρχην διὰ τῆς μυστικῆς ἐπιρροῆς τοῦ κομιτάτου καὶ εἶχεν ἀποσταλῇ εἰς Ρέσναν. Τὸ ἁπλοῦν τοῦτο γεγονὸς δεικνύει πόσην ἐπιρροὴν εἶχεν ἐν τῇ χώρᾳ τὸ μυστικὸν κομιτάτον. Ὅσον δὲ διὰ τοὺς κατασκόπους, τοὺς ὁποίους ἀποστέλλετε καθημερινῶς, σκοτώνουν καὶ ἀπὸ ἕνα δύο. Ἐσχάτως μάλιστα ἐν μυστικῇ συνεδρίᾳ, ἧς προήδρευσαν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς καὶ ἡ Σαλιχᾶ χανούμ, ἀπεφασίσθη νὰ φονευθῶσι πασάδες τινές, κατέχοντες ἀνωτάτας θέσεις καὶ ἀποσταλέντες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ καταστείλωσι τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα.

Τὸ Κομιτᾶτον μισεῖ πρὸ παντὸς τὸν Σεμσῆ πασᾶν διοικητὴν τοῦ τρίτου στρατιωτικοῦ σώματος καὶ τὸν Ἰβραὴμ πασᾶν.

Σᾶς γνωστοποιῶ, ὅτι πρέπει νὰ παρακολουθῆτε τὸν μουτεσαρίφην τοῦ Μοναστηρίου Χεφζῆ πασᾶν, ὅστις εἶνε ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸ Κομιτᾶτον καὶ ~~ἐπαπειθεῖ~~ τυφλῶς εἰς τὰς διαταγάς του. Τὸ Κομιτᾶτον ἀπέστειλε κατ' αὐτὰς ἐγκύκλιον εἰς τὰ ἀνακτοβούλια τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, πλὴν τῆς Ρωσίας, ἀγνοῶ ὅμως τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγκυκλίου ταύτης. Τὸ πνεῦμα ὅμως τῆς ἐγκυκλίου ἔχει ὡς ἑξῆς·

«Ἐκτίθεται ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῆς Τουρκίας καὶ δίδονται πληροφορίαι περὶ τῶν πραγματικῶν δυνάμεων τῆς χώρας. Διακηρύττει κατηγορηματικῶς, ὅτι ἔχει ἀπόφασιν νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ τυραννικὸν καθεστὼς, ἐξ οὗ πάσχει ἡ ὀθωμανικὴ πατρὶς, νὰ ἀναστηλώσῃ τὸ σύνταγμα καὶ νὰ θέσῃ τὴν ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Συγχρόνως ἡ ἐγκύκλιος ἀναφέρει, ὅτι τὸ Κομιτᾶτον οὐδένα κατακτητικὸν σκοπὸν τρέφει, καὶ ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν διατήρησιν τῆς Τουρκίας ἐν τοῖς νῦν ὁρίοις αὐτῆς.

Τὸ Κομιτᾶτον παρακαλεῖ ὡσαύτως τὰς Μεγάλας Δυνάμεις, ὅπως μὴ ἐπωφεληθῶσι τοῦ νεοτουρκικοῦ κινήματος κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκρήξεώς του καὶ προσβάλλωσι τὴν Τουρκίαν. Ἐξαιτεῖται τὴν συνδρομὴν τῆς Εὐρώπης καὶ ζητεῖ παρὰ τῶν Μ. Δυνάμεων νὰ τηρήσωσιν ἀπόλυτον οὐδετερότητα κατὰ τὰ μέλλοντα νὰ ἐκτυλιχθῶσι γεγονότα.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ Τουρκία πᾶσα θὰ ἐξεγείρετο ὡς εἷς ἄνθρωπος διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου.

Τὸ ὑπόμνημα καταλήγει ἐν τέλει διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων· «ἡ Τουρκία εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ διὰ τοὺς Ὀθωμανούς».

SISMANOGLIO

Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔγγραφον ἀπεστάλη εἰς Εὐρώπην διὰ τοῦ ἐν Μοναστηρίῳ Κομιτάτου, μόλις πρό τινων ἡμερῶν.

Ἰδοὺ τὰς πληροφρίας, ἃς ἠδυνήθην νὰ λάβω κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἑνὸς μηνὸς, κατὰ τὸ ὁποῖον ἔμεινα πλησίον τῶν ἐπαναστατῶν καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ Α. Μ. θὰ καταδεχθῇ νὰ ἐκτιμήσῃ αὐτάς.

Μετά τινας ἡμέρας, ὅταν λάβω ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀναφορὰν ταύτην, θὰ ἐπιστρέψω εἰς Σκόπια διὰ νὰ εὑρίσκωμαι πλησίον τοῦ Σαδὴκ καὶ τῶν φίλων του.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἄχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν εἶχεν ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. Ποτὲ δὲν ἐφαντάζετο, ὅτι θὰ ἐξηπλοῦτο τόσον.

— Τότε, ἀνέκραξεν, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐγκατέστησαν ἐκεῖ κάτω κυβέρνησιν κανονικὴν καὶ εὑρίσκονται καὶ εἰς ἐπισήμους σχέσεις μετὰ τῆς Εὐρώπης. Καὶ ἡμεῖς ἐδῶ πέρα κοιμώμεθα.... Χωρὶς νὰ προσπαθοῦμεν νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ποῦ μᾶς ἀπειλεῖ.

— Μεγαλειότατε, ὅλη ἡ προσοχή μας ἐκεῖ εἶναι συγκεντρωμένη, ἐψιθύρισεν ὁ Ἰζζὲτ πασᾶς.

— Καὶ ἀφοῦ δὲν ἠμπορέσατε νὰ τοὺς κάμετε τίποτε; ἔκραξεν ὁ Χαμήτ.

— Ἀλλά, Μεγαλειότατε, παρετήρησεν ὁ πανοῦργος Σύριος, ὅλα αὐτὰ εἶναι μόνον λόγια. Δὲν ἔκαμαν τίποτε ἀκόμη. Ὁ στρατός μας εἶναι ἀκόμη πιστὸς, καὶ ἐφ' ὅσον θὰ μᾶς μένῃ πιστὸς, ὅλα τὰ κινήματα αὐτὰ εἶνε ἐστερημένα σημασίας.

Ὁ Σουλτάνος δὲν ἀπήντησεν ἀμέσως. Ἐφαίνετο βυθισμένος εἰς βαθεῖαν σκέψιν. Αἴφνης ἐστράφη πρὸς τὸν γραμματέα του καὶ τῷ εἶπε·

— Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Νιαζῆ βέης, περὶ τοῦ ὁποίου κάμνει λόγον ἡ ἀναφορὰ τῆς βαρώνης καὶ ὁ ὁποῖος προήχθη εἰς ταγματάρχην διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ κομιτάτου;

— Πρώτην φορὰν ἀκούω τὸ ὄνομά του.

— Πρέπει νὰ συλληφθῇ ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς καὶ νὰ μεταφερθῇ ἐνταῦθα.

— Θὰ διαβιβάσω ἀμέσως τὴν διαταγὴν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

— Γράψε ὡσαύτως εἰς τὸν Σεμζῆ πασᾶν νὰ τιμωρήσῃ ἀμέσως ὅλους τοὺς ἐπαναστατικοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὄχι νὰ κάθεται διαρκῶς στὴν Θεσσαλονίκη νὰ χαζεύῃ.

— Αἱ διαταγαὶ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος θὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀμέσως.

Ὁ Σουλτάνος, ἔξαλλος ἐκ τῆς ὀργῆς, διεσκέλιζε τὸ δωμάτιον, ἐνῷ ὁ γραμματεύς του ἀκίνητος ἀνέμενε νὰ παρέλθῃ ἡ μανία τοῦ Κυρίου του.

Τέλος ὁ Ἰζζὲτ πασᾶς ἐστράφη διὰ νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἠρώτησεν·

— Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν βαρώνην, ἡ ὁποία μᾶς προσέφερε τόσας πολυτίμους πληροφορίας, τί διατάσσει ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης νὰ κάμωμεν;

— Γράψε της ὅτι ὁ Σουλτάνος εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν πίστιν της, ὅτι τὴν διατάσσει νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐπαναστατῶν καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐργασίαν

της. Πρέπει νὰ τῆς γράψῃς ὡσαύτως ὅτι πρέπει νὰ μᾶς ἀποστείλῃ ἀμέσως τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν, τῶν μετασχόντων τοῦ κομιτάτου. Νὰ τῆς στείλῃς ἀμέσως 200 λίρας ὡς ἀμοιβὴν ἐξαιρετικὴν καὶ τοὺς χαιρετισμούς μου.

Ἡ ἔκθεσις τῆς βαρώνης ἐγένετο ἀληθὴς ἐφιάλτης διὰ τὸν Σουλτάνον. Ἐγκαταλιπὼν ὅλας τὰς σοβαρὰς ὑποθέσεις τοῦ Κράτους, συνεκέντρωσε τὴν προσοχήν του εἰς τὰ ἐν Μακεδονίᾳ γεγονότα.

Ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας ἀντήλλασσε διαρκῶς τηλεγραφήματα μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ δὲν κατώρθωνε νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς καταστάσεως. Ἀντελαμβάνετο καλῶς ὅτι αἱ διαταγαί του δὲν ἐξετελοῦντο κατὰ γράμμα, ὅτι ὑπῆρχε κάποια δύναμις κρυφία, ἡ ὁποία ἐξουδετέρωσε τὴν ἰδικήν του. Καὶ τοῦτο τὸν ἐτρόμαζεν. Πρώτην ἤδη φορὰν τοῦ συνέβαινε τοιοῦτόν τι.

Πρὸς στιγμὴν ἐσκέφθη νὰ ὑποχωρήσῃ τοὐλάχιστον κατ' ἐπίφασιν, νὰ παραχωρήσῃ τὸ σύνταγμα, διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὰ πνεύματα. Τὴν τοιαύτην δὲ σκέψιν του ἀνεκοίνωσεν εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

Πάντες ὅμως μὲ καταπληκτικὴν ὁμοφωνίαν ἐκηρύχθησαν ἐναντίον ταύτης, διότι ἐφρόνουν ὅτι ὁ Σουλτάνος διετύπου τὴν πρότασιν ταύτην, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν των.

—Οὔτε κἂν νὰ προφέρωμεν τὸ ὄνομα «Σύνταγμα πρέπει», ἀπεφάνθη ὁ Ταχσὶν πασᾶς. Ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος ὄχι μόνον θὰ εἶναι ὁ πρόλογος τῆς καταστροφῆς τῆς ἰσχύος Σας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀ-

παρχὴ τῆς ἐξοντώσεες τῆς ἀπεράντου καὶ ὑψηλῆς Αὐτοκρατορίας σας.

— Ὅταν ἅπαξ παύσῃ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα, θὰ μᾶς εἶναι εὔκολον κατόπιν νὰ καταργήσωμεν τὸ Σύνταγμα, παρετήρησεν ὁ Σουλτάνος.

Ἀλλ' οἱ αὐλικοί του ἀπήντησαν ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ πρόσκαιρος καὶ φαινομενικὴ ὑποχώρησις θὰ ἐνεθάρρυνε τοὺς ἐπαναστάτας καὶ θὰ ἦτο ἀδύνατον κατόπιν νὰ συγκρατηθῶσιν.

— Ἀλλ' ἂν δὲν παραχωρήσωμεν τώρα τὸ Σύνταγμα ἰδίᾳ βουλήσει, ἴσως μᾶς τὸ ἀποσπάσουν ἀργότερα διὰ τῆς βίας, παρετήρησεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἄπελπις.

Ἐν τούτοις, καίτοι τρέφων τὴν ἰδέαν αὐτήν, ὁ Σουλτάνος ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος παρατηρῶν ὅτι ὅλοι οἱ ἀνώτεροι αὐλικοί του εἶχον ἐναντίαν γνώμην. Αὐτὸς ὁ ἴδιος διησθάνετο ὅτι τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὰ ὀπίσω θὰ ἐμείωνε μεγάλως τὴν ἀπόλυτον ἄχρι τότε ἰσχύν του.

Τέλος εἶπεν εἰς τοὺς αὐλικούς του·

— Εἶμαι ἕτοιμος εἰς πᾶσαν θυσίαν διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν χύσιν αἵματος καὶ νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἡσυχίαν. Ἀφοῦ ὅμως φρονεῖτε ὅτι ἡ παραχώρησις τοῦ Συντάγματος εἶναι ἐναντία πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας, συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην σας. Πρέπει ὅμως νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν. Ἀπὸ σᾶς περιμένω αὐτό, διότι σεῖς ἀπορρίπτετε τὴν πρότασίν μου.

Οἱ αὐλικοὶ ἀντελήφθησαν τί ἐζήτει παρ' αὐτῶν ὁ Σουλτάνος· σκοπός του ἦτο νὰ καταφύγῃ εἰς

τὰ αὐστηρότερα μέτρα διὰ νὰ ἐξοντώσῃ ἀπὸ τῆς ρίζης του τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα. Δὲν ἐπεθύμει ὅμως νὰ λάβῃ οὐδεμίαν εὐθύνην διὰ τὰ μέτρα ταῦτα καὶ ἤθελε νὰ τοῦ τὰ προτείνωσιν οἱ ἄλλοι.

Δὲν ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ προσέφευγεν εἰς τοιοῦτον μέτρον ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν. Οἱ αὐλικοὶ ἐγνώριζον πρὸ πολλοῦ τὸ τέχνασμα τοῦτο, οὕτως ὥστε ἕκαστος ἤρξατο νὰ πλειοδοτῇ τοῦ γείτονός του εἰς τὴν αὐστηρότητα τῶν προτεινομένων μέτρων.

Καὶ αὐτοί, ὡς ὁ κύριός των, ἐφρόνουν, ὅτι οἱ ἐπαναστατήσαντες ἀξιωματικοὶ ἦσαν ὀλίγοι, ἡ δὲ πλειονότης τοῦ στρατοῦ διετέλει ξένη πρὸς τὸ κίνημα. Ἤρκει νὰ συλληφθῶσιν ὀλίγοι τινὲς ἐκ τῶν δυσηρεστημένων ἀξιωματικῶν, ἵνα ἡ τάξις ἀποκατασταθῇ πλήρης. Καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἔστειλαν νέας ὁδηγίας εἰς Μοναστήριον καὶ Θεσσαλονίκην.

Καθ' ὃν χρόνον ἐν τῷ Γιλδὶζ ἐλαμβάνοντο τοιαῦται ἀποφάσεις τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα ἐξηπλοῦτο μεγάλως παρὰ τῷ στρατῷ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Γεγονὸς πολιτικὸν ὑψίστης σημασίας ἐβίασεν οὕτως εἰπεῖν τοὺς πατριώτας ἀξιωματικοὺς νὰ ἐπισπεύσωσι τὸ κίνημά των. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἦτο ἡ συνέντευξις τῆς Ρεβάλης μεταξὺ τοῦ Τσάρου καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ὡς καὶ ὁ πολύκροτος λόγος τοῦ Ἐδουαρδ Γκρέϋ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ἐκφωνηθεὶς ἀμέσως σχεδὸν μετὰ τὴν συνέντευξιν ταύτην.

Ἐξ ὅλων τούτων καθίστατο φωτὸς φωτεινότερον, ὅτι ὑπῆρχε συμφωνία μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ρωσίας, ἵνα τεθῇ τέρμα εἰς τὸ ζήτημα τῆς Μακεδονίας διὰ τῆς ἱδρύσεως αὐτονομίας. Ἐνῷ οἱ δυστυχεῖς ἀξιωματικοὶ ἐσκέπτοντο μόνον περὶ τῆς σωτηρίας τῆς χώρας ἐκ τοῦ Γιλδὶζ διεβιβάζοντο αἱ αὐστηρότεραι διαταγαὶ πρὸς καταδίωξίν των. Εὐτυχῶς ὅμως αἱ διαταγαὶ αὗται παρέμενον ἄκαρποι, διότι οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τὰς ἐκτελέσῃ· τοὐναντίον δὲ καθ' ἑκάστην ἐπληθύνοντο τὰ πρὸς τὸ Γιλδὶζ τηλεγραφήματα, δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Συντάγματος. Τὸ ὄνομα τοῦ Νιαζῆ βέη ἐπαναλαμβάνετο συχνὰ εἰς τὰ τηλεγραφήματα ταῦτα. Ὁ Ἀλβανὸς οὗτος ἀξιωματικός, ἄγνωστος ὢν μέχρι τῆς χθὲς, ἀπέβαινε σπουδαία προσωπικότης. Αἱ τηλεγραφικαὶ διαταγαὶ πρὸς σύλληψίν του δὲν ἐξετελοῦντο· καὶ ὅτε τῇ ἐπιμόνῳ ἀπαιτήσει τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀπεστάλησαν αὐστηραὶ διαταγαὶ περὶ αὐτοῦ, αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Μοναστηρίου ἀπήντησαν ὡς ἑξῆς·

«Πρὸς τὸ παρὸν εἶνε ἀδύνατος ἡ σύλληψις τοῦ λοχαγοῦ Νιαζῆ βέη».

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἔπεσεν ὡς κεραυνὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σουλτάνου.

—Πῶς, ἀνέκραξε πλήρης μανίας εἰς τὸν Ἰζὲτ πασᾶν· ὑπάρχει λοιπὸν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ δύναμις ἀνωτέρα τῆς ἰδικῆς μου;

—Μεγαλειότατε, ἐψέλλισεν ὁ Ἰζὲτ πασᾶς· ἴσως, διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν

καὶ ἐτράπη εἰς τὰ ὄρη, δὲν δύνανται νὰ τὸν συλλάβωσιν. Ἡ ἐξήγησις αὕτη, ἣν εἶχε φανταθῇ ὁ Ἰζὲτ πασᾶς ἀντὶ νὰ καθησυχάσῃ τὸν Σουλτάνον, τοὐναντίον τὸν ἐξηγρίωσε περισσότερον. «Πῶς τολμᾷς νὰ λέγῃς τοιαύτας ἀνοησίας παρουσίᾳ μου; ἔκραξε πλήρης ὀργῆς.

Τὸ τηλεγράφημα, προσέθετεν, ὅτι δὲν ἦτο φρόνιμον νὰ σταλῶσι καὶ ἄλλα συντάγματα πρὸς καταδίωξιν τῶν στασιαστῶν, διότι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔχῃ τις πεποίθησιν ἐπὶ τῆς πίστεως τῶν στρατιωτῶν. Ἐὰν δὲ καὶ ἄλλα τινὰ συντάγματα ἠνοῦντο μετὰ τῶν στασιαστῶν ἡ κατάστασις θ' ἀπέβαινεν εἰς ἄκρον κινδυνώδης διὰ τὸ στέμμα.

Ὁ διοικητὴς τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ Μοναστηρίου ἐδήλου προσέτι, ὅτι ἕνεκα τῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους παρουσίαζεν ἡ παροῦσα ὥρα ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ φαίνεται συγκαταβατικὸς ἔναντι τῶν στασιαστῶν· ὡς πρὸς τοῦτο εἶχεν ἀποστείλῃ παρ' αὐτοῖς ἰδιαιτέραν ἐπιτροπὴν ἀξιωματικῶν, ἵνα βολιδοσκοπήσῃ τὰς διαθέσεις αὐτῶν.

Ὁ Νιαζῆ βὴς ἐδέχθη τὴν ἐπιτροπὴν μετ' εὐγενείας, ἐδήλωσε δὲ πρὸς αὐτήν, ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες του ἦσαν ἕτοιμοι νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς ἑστίας των ἐὰν ὁ Σουλτάνος ἀνεστήλου τὸ σύνταγμα καὶ διέτασσε συγχρόνως τὴν ἐνέργειαν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ὁ Νιαζῆ βὴς ἐζήτει πρὸς τούτοις γενικὴν ἀμνηστείαν δι' ὅλους τοὺς πολιτικοὺς καταδίκους ὡς καὶ δι' ὅλους τοὺς ἐπαναστάτας ἀξιωματικοὺς καὶ στρατιώτας. Ὁ Νιαζῆ βὴς, προσέθετο, ὅτι διετύπου τὰς ἀξιώσεις αὐτὰς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου, τοῦ ὁποίου διεκήρυττεν ἑαυτὸν ἀντιπρόσωπον.

Τὸ ἐκ Μοναστηρίου τηλεγράφημα ἐπερατοῦτο διὰ συμβουλῶν μετριοπαθείας καὶ συνίστα εἰς τὸν Ἀβδοὺλ Χαμὴτ νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐσχάτων μέτρων καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν τοὺς στασιαστὰς ἀξιωματικούς.

Τὸ τηλεγράφημα κατέληγεν ὡς ἑξῆς·

«Μόνον ἡ ἄμεσος ἀνακήρυξις τοῦ συντάγματος δύναται νὰ σώσῃ τὴν κατάστασιν».

Τὸ νέον τοῦτο τηλεγράφημα κατέβαλεν ἐντελῶς τὸν Σουλτάνον. Διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν ἠσθάνθη ἄβυσσον διανοιγομένην ὑπὸ τοὺς πόδας του. Ποτὲ ὁ στρατὸς δὲν εἶχεν ἀναλάβῃ τοιαύτην στάσιν ἀπέναντί του.

Ἐγένοντο μὲν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μονομερεῖς ἐξεγέρσεις, ἀλλὰ κατεστέλλοντο ἀμέσως διὰ χρηματικῶν μέσων, ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ προήρχοντο ἐξ οἰκονομικῶν λόγων. Διὰ πρώτην φορὰν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶταί του ἐλάμβανον τὰ ὅπλα διὰ πολιτικὸν σκοπόν.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ποτὲ δὲν ἐφαντάζετο, ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ συμβῇ τοιοῦτόν τι.

Πρὸ τῆς ἀπαισίας ταύτης πραγματικότητος ἐταράσσετο τόσον, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀπόφασίν τινα ὡρισμένην.

Τὴν ἰδίαν νύκτα τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔφθασεν εἰς τὸ Γιλδὶζ τὸ τηλεγράφημα, συνεκάλεσεν ἐν

τῷ Γιλδὶζ μέγα συμβούλιον, οὗ συμμετέσχον οἱ ἀνώτεροι αὐλικοί, οἱ ὑπουργοὶ καί τινες τῶν πρώην ὑπουργῶν.

Κατὰ τὸ μυστικὸν τοῦτο συμβούλιον, εἰς τὸ ὁποῖον συνηθροίσθησαν οἱ ἐξέχοντες τοῦ τυραννικοῦ καθεστῶτος, ἀνεκινήθη τὸ ζήτημα τῶν μεταρρυθμίσεων καὶ ἀνεγνώσθησαν ὅλα τὰ ἐλθόντα ἀπὸ δέκα πέντε ἡμερῶν ἐκ Θ)νίκης, Μοναστηρίου καὶ Σκοπείων τηλεγραφήματα.

Διὰ πολλοὺς τὰ γεγονότα ταῦτα ἦσαν δυσάρεστος ἀποκάλυψις, τόσον εἶχον τηρηθῆ μυστικά.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἀπήτησεν, ὅπως ὅλοι ἐκφράσωσιν ἐλευθέρως τὴν γνώμην των.

Ὀλίγοι τινες μόνον ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναστηλωθῆ ἀμέσως τὸ σύνταγμα. Ἡ καμαρίλλα τῶν ἀνακτόρων ὅμως ἀντεπεξῆλθε κατὰ τοῦ σωτηρίου τούτου μέτρου. Οἱ αὐλικοὶ ἠσθάνοντο, ὅτι ἀλλαγὴ καθεστῶτος θὰ ἐσήμαινε τὴν καταστροφήν των.

Ἔπραξαν λοιπὸν τὸ πᾶν ὅπως ἐμποδίσωσι τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ συντάγματος.

— Ἐὰν παραχωρήσῃ τὸ Σύνταγμα, εἶπεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης, τότε οἱ ἐπαναστάται θὰ ἀποθρασυνθῶσι καὶ θὰ προβάλλωσι διαρκῶς νέας ἀπαιτήσεις καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτὰς ἐνόπλως.

— Καὶ ποῖος μᾶς βεβαιοῖ, ὅτι οἱ ἐπαναστάται δὲν θὰ φθάσωσι μέχρι τοιούτου σημείου ἀναιδείας, ὥστε νὰ ζητήσωσι καὶ τὴν παραίτησιν τοῦ Σεπτοῦ μας Κυρίου ἀπὸ τοῦ θρόνου;... Ὁ Θεὸς

νὰ μὴ μᾶς ἀφίσῃ νὰ ἴδωμεν τέτοιαν ἡμέραν. Ἐφ' ὅσον οἱ ἐπαναστάται κρατοῦσιν εἰς χεῖρας τὰ ὅπλα των δὲν πρέπει νὰ διαπραγματευθῶμεν μετ' αὐτῶν, οὔτε νὰ ὑποχωρήσωμεν εἰς τὰς ἀπειλάς των. Ἂς ὑποταχθῶσι πρῶτον εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, κατόπιν ἔχομεν καιρὸν νὰ συζητήσωμεν τὰς προτάσεις των.

— Ἀλλὰ ἐὰν δὲν θελήσουν νὰ ὑποταχθῶσιν οὔτε νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα των; παρετήρησεν ὁ Μέγας Βεζύρης, σεβάσμιος γέρων, ἀπολαύων φήμης σοβαροῦ διπλωμάτου.

— Τότε θὰ τοὺς πολεμήσωμεν μέχρις οὗ τοὺς ἐξοντώσωμεν.

— Ἐν τούτοις ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι τοῦτο εἶνε ἀδύνατον.

— Ἀδύνατον, διότι δὲν ἐπεχειρήσαμεν τίποτε σοβαρὸν ἀκόμη. Ἐφέρθημεν πρὸς αὐτοὺς μὲ πολλὴν μαλθακότητα. Μόνον ἡμίμετρα. Πρέπει νὰ τοὺς πολεμήσωμεν στὰ γερά. Δόξα τῷ Θεῷ δὲν λείπει ἡ ἰσχὺς ἀπὸ τὸν Σεπτόν μας Κύριον.

— Τὰ τηλεγραφήματα μᾶς λέγουν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Μοναστηρίου, παρετήρησεν ὁ γέρων διπλωμάτης.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀποστέλλομεν τὰ στρατεύματα τῆς Θ)νίκης καὶ τῆς Ἀδριανουπόλεως.

— Καὶ ἐὰν καὶ αὐτὰ ἀρνηθῶσιν ἢ ἐὰν συνενωθῶσι μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν;

— Ἔχομεν τὰ συντάγματα τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ συζήτησις διήρκεσεν οὕτω ἐπὶ πολλὰς ὥρας. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν φωνῶν τῶν αὐλικῶν

οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὑπὲρ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Συντάγματος, ὑπεχώρησαν καὶ τὸ συμβούλιον ἀπεφάνθη ὅτι ἔπρεπε νὰ καταδιωχθῇ ἀμειλίκτως ἡ στάσις. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα δὲ τοῦτο ἀπεστάλησαν πανταχοῦ ὁδηγίαι.

Καίτοι ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ ἠθέλησε νὰ φανῇ ἐντελῶς ἀδιάφορος κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐν τούτοις ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου τὸν ηὐχαρίστησεν.

Ἅμα ὡς ἔληξε τὸ συμβούλιον ἐνεκλείσθη μετὰ τοῦ πρώτου γραμματέως του Ταχσὶν πασᾶ καὶ συνέταξε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Σεμσῆ πασᾶν.

«Διεβιβάσθησαν πρὸς τὴν Α.Μ. τὸνΣουλτάνον τὰ ἑξῆς· Τὸ κατηραμένον αὐτὸ πλᾶσμα, ποῦ καλεῖται Νιαζῆ, ταγματάρχης εἰς τὸ τρίτον τάγμα τοῦ 88ου συντάγματος τῆς Ρέσνας, ὁ δήμαρχος Ρέσνας Χότζας Δζεμάλ, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος Ταχσίν, ὁ ἀστυνόμος Ταχὴρ καὶ ὁ λοχίας Γιουσούφ, ἐπὶ κεφαλῆς συμμορίας, ἀποτελουμένης ἐκ χωρικῶν καὶ στρατιωτῶν, ἔθραυσαν τὴν θύραν τῆς ὁπλοθήκης τῆς πόλεως καί, ἁρπάσαντες ἑκατοντάδας τινὰς ὅπλων Μάουζερ, πυρομαχικὰ καὶ τὸ ταμεῖον τοῦ συντάγματος, ἐτράπησαν πρὸς τὴν Στένιαν.

»Ἡ Α. Μ. γνωρίζει ὡσαύτως ὅτι δύο ἕτεροι ἀξιωματικοί, ἀνήκοντες εἰς τὸ αὐτὸ σύνταγμα, μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον Ἀσσαμάν, ἐξώπλισαν τὸν μουσουλμανικὸν πληθυσμὸν καὶ βαδίζουσι κατὰ τῆς Ρέσνας. Πρέπει ἡ ἀχαριστία ὅλων τούτων νὰ παταχθῇ δεόντως καὶ παραδειγματικῶς, ἵνα ἀπαλλαγῇ ἡ χώρα ἀπὸ τοιούτων ἀπαισίων ἀτόμων.

»Ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος, πεπεισμένος περὶ τῆς εἰς τὸ ἱερὸν πρόσωπόν Του ἀφοσιώσεώς σας καὶ πίστεώς σας, ἐλπίζει ὅτι θὰ πράξητε πᾶν ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἀπὸ σᾶς διὰ νὰ ἐξυπηρετήσητε τὸν κοινὸν εὐεργέτην ἡμῶν μέχρι τῆς ἀφίξεως τῶν ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας τακτικῶν στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ τεθῶσιν ἀμέσως εἰς τὰς διαταγάς σας.

»Ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος διατάσσει ὅπως ἀναφέρητε ἀμέσως πόσα συντάγματα χρειάζονται. Ἐν τῷ τηλεγραφείῳ θὰ ἀναμένωμεν τὴν ἀπάντησίν σας ἐπὶ τούτων».

Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἀπεστάλη ἐκ Γιλδὶζ τὴν ἑσπέραν τῆς Παρασκευῆς 1908, αἱ τελευταῖαι λέξεις ἀπεδείκνυον μεθ' ὁπόσης ἀνυπομονησίας ἀνεμένετο ἡ ἀπάντησις τοῦ Σεμσῆ πασᾶ.

—0—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

Ἡ παραμονὴ τῆς νίκης

Ἐνῷ τὰ γεγονότα ταῦτα ἐξετυλίσσοντο ἐν Γιλδὶζ ἡ Σαληχᾶ Χανοὺμ καὶ ὁ πιστὸς βοηθός της Σαδὴκ βέης, ἄλλοτε συντάκτης τῆς «Σεφὰκ» ἔφθανον εἰς Θ)νίκην ἐκ Μοναστηρίου διὰ νὰ ἐκπληρώσωσι σπουδαίαν ἀποστολήν. Δύο συντάγματα ἀνήκοντα εἰς τὸ στρατιωτικὸν σῶμα Ἀϊδινίου ἀποβιβασθέντα εἰς Θ)νίκην ἀνέμενον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν διαταγάς, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς Μοναστήριον κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν.

Αἱ διαθέσεις τῶν διοικούντων τὰ δύο ταῦτα συντάγματα ἀξιωματικῶν ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τὰς ἀρ-

χάς· ἐν τούτοις ὁ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ὁ διοικῶν αὐτὰ ἐθεωρεῖτο πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος πρὸς τὸν Σουλτάνον, πρὸς Ὃν εἶχε καὶ πολλὰς ὑποχρεώσεις. Οὕτω τοὐλάχιστον ἐφρόνουν οἱ αὐλικοὶ τοῦ Γιλδίζ.

Διεδίδετο ὡσαύτως, ὅτι πρὶν ἢ ἐγκαταλίπωσι τοὺς στρατῶνας τοῦ Ἀϊδινίου οἱ στρατιῶται εἶχον λάβει πολλὰ δῶρα παρὰ τοῦ Σουλτάνου καὶ εἶχον ὁρκισθῇ νὰ μείνωσι πιστοὶ εἰς τὸν Κύριόν των.

Χοτζάδες καὶ χαφιέδες ἀφιχθέντες ἐκ Κων)πόλεως παρηκολούθουν διαρκῶς τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ προσεπάθουν παντοιοτρόπως νὰ ἐμποδίσωσι πᾶσαν σχέσιν αὐτῶν μετὰ τῶν ἐν Θ)νίκῃ συναδέλφων των. Ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ καὶ ὁ Σαδὴκ βέης μόλις ἀφικόμενοι εἰς Θ)νίκην ἔμαθον τὰ ἥκιστα ἐνθαρρυντικὰ ταῦτα νέα παρά τινων φίλων των, οἵτινες τοὺς ἀνέμενον ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ.

—Μετά τινας ὥρας τὰ δύο ταῦτα συντάγματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν καταυλισθῇ ἐν ὑπαίθρῳ θὰ ἀναχωρήσουν εἰς Μοναστήριον δι' ἰδιαιτέρας ἁμαξοστοιχίας, εἶπε κάποιος εἰς τὴν Σαλιχᾶ Χανούμ.

— Δὲν ἠδυνήθητε τοὐλάχιστον ν' ἀνταλλάξητε λέξεις τινὰς μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν των, διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε τὰς διαθέσεις των, ἠρώτησεν ἡ Σαλιχᾶ Χανούμ.

— Φυσικά. Τοῖς ηὐχήθημεν τὸ «καλῶς ὥρισες» καὶ ἀντηλλάξαμεν μετ' αὐτῶν τυπικάς τινας λέξεις. Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ κάμωμεν τίποτε

περισσότερον, διότι περιεκυκλούμεθα ὑπὸ κατασκόπων καὶ ὑπόπτων.

— Ἀλλὰ εἶνε ἀδύνατον ἔκραξεν ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ νὰ ἀφήσωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους νὰ ὑπάγωσιν οὕτω εἰς Μοναστήριον χωρὶς νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἔλθωμεν εἰς συνεννόησιν μαζῆ των. Θὰ εἴμεθα φρικῶδες νὰ ἀντιπαρατάξωμεν ἐναντίον των τοὺς συνταγματικούς μας στρατιώτας· καὶ ἐν ἡ ἔτι περιπτώσει νικήσωμεν τὸ γόητρόν μας θὰ ὑποστῇ θανάσιμον ἠθικὸν πλῆγμα κατ' αὐτὰ τὰ πρῶτα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν βήματά μας. Πρέπει παντὶ σθένει νὰ ματαιώσωμεν ἓν τοιοῦτον γεγονός. Πρέπει νὰ εὕρωμεν τρόπον νὰ συγκινωνήσωμεν μετ' αὐτῶν ἔστω καὶ διά τινας μόνον στιγμάς... Δὲν εἴχατε κἂν τὴν ἐπιδεξιότητα νὰ διανείμητε μεταξὺ αὐτῶν τὰς ἐπαναστατικάς μας προκηρύξεις.

—Ὅσον ἀφορᾷ περὶ αὐτοῦ ἐσκέφθημεν ἕνα τρόπον κατάλληλον. Ἐπειδὴ οἱ σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φίλοι μας θὰ ἀναθέσωμεν εἰς αὐτοὺς νὰ διανείμωσι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταφορᾶς τὰς προκηρύξεις. Συγχρόνως θὰ διανείμωμεν αὐτοῖς ἔντυπον ἔκκλησιν, δι' ἧς θὰ ζητοῦμεν παρ' αὐτῶν νὰ διαθέσωσι τὰ ὅπλα των εἰς ἐξυπηρέτησιν τοῦ συντάγματος ἀντὶ νὰ ὑπερασπισθῶσι δι' αὐτῶν τὴν τυραννίαν, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ τὴν πατρίδα εἰς τὸν ὄλεθρον.

— Ὅλα αὐτὰ εἶνε καλά, ἀλλὰ νομίζω πλέον ὅτι εἶνε ἀργά, ἀπήντησεν ἡ Σαλιχὰ χανούμ· μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν στρατευμάτων δὲν πρέπει

SISMANOGLIO

πλέον νὰ ἐλπίζωμεν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τῶν μέσων τούτων. Πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμεν μετ' αὐτῶν διὰ ζώσης φωνῆς.

— Ἀλλὰ μόλις χθὲς τὸ βράδυ ἤλθον καὶ ἰδοὺ ὅτι τόρα φεύγουν. Τί ἠδυνάμεθα λοιπὸν νὰ κάμωμεν; Ἠλπίζομεν ὅτι θὰ ἔμενον τοὐλάχιστον ὀλίγας ἡμέρας ἐδῶ καὶ θὰ ἐτοποθετοῦντο εἰς τοὺς διαφόρους στρατῶνας τῆς πόλεως· φαίνεται ὅμως ὅτι ἐδόθησαν αὐστηραὶ διαταγαὶ ἐκ τοῦ Γιλδὶζ, ὅπως παραμείνωσιν ἀπομεμακρυσμένοι καὶ ἀπέλθωσιν ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν.

— Καὶ ὁ Ὀσμὰν πασᾶς, ὁ ὁποῖος θὰ διαδεχθῇ τὸν Σεμσῆ πασᾶν; ἠρώτησεν ὁ Σαδὴκ, ὁ ὁποῖος ἄχρι τότε εἶχε τηρήσει σιγήν.

— Αὐτὸς ἀπήντησεν ὁ Ἀρὶφ βέης ἀπῆλθεν ἤδη πρὸ δύο ὡρῶν εἰς Μοναστήριον δι' εἰδικοῦ σιδηροδρομικοῦ εἱρμοῦ. Θ' ἀναμείνῃ δ' ἐκεῖ τὴν ἄφιξιν τῶν ἐκ Σμύρνης στρατευμάτων.

— Καὶ ἀναμφιβόλως θὰ ὁρμήσῃ πρὸς καταδίωξιν τῶν συνταγματικῶν στρατιωτῶν τῆς Ρέσνας.

— Ἄλλως τε αὐτὴ εἶνε ἡ ἀποστολή του.

— Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἀπεμακρύνθη ἐπί τινας στιγμὰς τοῦ μικροῦ ὁμίλου καὶ ἐφάνη βυθιζομένη εἰς βαθείας σκέψεις.

Οἱ φίλοι ἐξηκολούθουν συνομιλοῦντες μεταξύ των. Ὁ Ἀρὶφ βέης καὶ οἱ φίλοι του ἦσαν τῆς γνώμης νὰ πολεμήσωσι πρὸς τὰ ἐκ Σμύρνης στρατεύματα χωρὶς νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἔλθωσιν εἰς καμμίαν συνεννόησιν πρὸς αὐτά.

— Ἀλλὰ τότε θὰ κάμωμεν ἐκεῖνο, ποῦ ἐπιθυμεῖ καὶ ὁ Χαμήτ... παρετήρησεν ὁ Σαδὴκ βέης.

— Πῶς; ἔκραξεν ὁ Ἀρήφ.

—Διότι, ἐὰν πολεμήσωμεν τὰ κατὰ τῆς Ρέσνας ἀποστελλόμενα στρατεύματα, τότε θὰ ἐξεγείρωμεν ἐναντίον μας ὅλον τὸν στρατὸν τῆς Ἀνατολῆς. Θὰ προκαλέσωμεν αἱματηρὰν ἐσωτερικὴν σύρραξιν, ἧς ἀδύνατον νὰ προΐδῃ τις τὸ ἀποτέλεσμα πάντως ὅμως δὲν θὰ εἶνε τοῦτο καλόν.

Ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ πλησιάσει καὶ ἀκούσει τὴν συνομιλίαν τῶν φίλων της.

— Ὁ Σαδὴκ ἔχει δίκαιον, εἶπεν ἀξιωματικῶς. Πρέπει νὰ προσελκύσωμεν πρὸς τὸ μέρος μας τὰ συντάγματα ταῦτα· ἄλλως χαῖρε, Σύνταγμα καὶ Ἐλευθερία διὰ παντός.

— Τότε θέλετε νὰ παραδοθῶμεν πρὸς αὐτά; εἶπεν ὁ Ἀρὴφ βέης δυσθύμως.

— Ναὶ θὰ μεταβῶμεν πρὸς αὐτοὺς, ὄχι διὰ νὰ παραδοθῶμεν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀδελφοποιηθῶμεν.

— Πῶς εἶναι δυνατὸν τοῦτο, ἀφοῦ πανταχοῦ ὑπάρχουν κατάσκοποι; Ἄλλως τε οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι μᾶς θεωροῦσιν ὡς ἐχθρούς των ἤδη.

— Θὰ μᾶς σφίξουν τὸ χέρι ὡς φίλοι, ὅταν μᾶς ἐννοήσωσιν, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χάνούμ.

— Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Μετὰ τρεῖς ὥρας φεύγουν.

— Δηλαδὴ ἔχομεν ἀκόμη ἀρκετὸν καιρόν... εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ.

Πάντες παρετήρησαν κατάπληκτοι τὴν γυναῖκα ταύτην, ἥτις καὶ εἰς τὰς δυσχερεστέρας ἔτι τῶν περιστάσεων ἐγνώριζε νὰ κυριαρχῇ τῶν ἰδίων αἰ-

σθημάτων καὶ νὰ μεταδίδῃ θάῤῥος εἰς ὅλους τοὺς περὶ αὐτήν.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν. Ἐλπίζω ὅτι ἐντὸς τριῶν ὡρῶν θὰ ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ τοὺς ἔχω πείσει, νὰ τοὺς ἔχω κάμει ὀπαδοὺς τοῦ Συντάγματος καὶ ὑπερασπιστὰς τῆς ἐλευθερίας.

— Πῶς; Σκέπτεσθε νὰ μεταβῆτε καὶ νὰ συνομιλήσητε μετ' αὐτῶν ἀπροκαλύπτως;

— Διατί ὄχι; Τὸ θάῤῥος καὶ ἡ εἰλικρίνεια εἶναι αἱ καλλίτεραι ὁδοί, αἱ ἄγουσαι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἀμέσως.

— Ἀλλὰ θὰ συλληφθῆτε πρὶν προλάβητε νὰ τοὺς προσεγγίσητε.

— Θὰ μετεμφιεσθῶ, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Φθάνουν πλέον ὅμως τὰ λόγια. Εἶναι ἡ στιγμὴ τῶν ἔργων. Ἐγὼ καὶ ὁ ἀγαπητὸς Σαδὴκ ἐκλεγόμεθα πληρεξούσιοι τοῦ κομιτάτου, διὰ νὰ διαπραγματευθῶμεν μετὰ τῶν ἐκ Μ. Ἀσίας συνταγμάτων. Περιττὴ λοιπὸν πᾶσα συζήτησις. Θὰ πράξωμεν τὸ καθῆκόν μας. Εἰς τὸ ἐπανιδεῖν, φίλοι μου. Πηγαίνομεν νὰ μεταμφιεσθῶμεν.

Τὰ ἐκ Σμύρνης συντάγματα ἐστάθμευον εἰς τὸ ὕπαιθρον πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ ἔναντι τοῦ σταθμοῦ τοῦ ἑνωτικοῦ Σιδηροδρόμου.

Μόλις μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἀνωτέρω συνδιάλεξιν μία ἅμαξα προσήρχετο ἔμπροσθεν τῶν πρώτων στρατιωτικῶν σκηνῶν.

Μία Εὐρωπαία κυρία καὶ εἷς κύριος κατῆλθον ἐξ αὐτῆς. Συνωδεύοντο ὑπὸ ἰθαγενοῦς, φέροντος φέσιον. Ὁ ἰθαγενὴς ἐφαίνετο ὡς διερμηνεύς.

Δύο μικρὰ ἁμάξια ἠκολούθουν πλήρη σιγαρέττων. Μόλις ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία κατῆλθον τῆς ἁμάξης, εἷς φρουρὸς ἐσταμάτησεν αὐτούς.

— Ἀπαγορεύεται νὰ προχωρήσητε, εἶπεν.

Ὁ φέρων τὸ φέσιον ἀνὴρ ἐπενέβη ἀμέσως.

— Ἡ κυρία καὶ ὁ κύριος εἶναι ξένοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν καταυλισμόν. Ἔφεραν μάλιστα καὶ σιγαρέττα, διὰ νὰ τὰ μοιράσωσιν εἰς τοὺς στρατιώτας, εἶπε πρὸς τὸν φρουρόν.

— Δὲν ξεύρω ἐγὼ ἀπὸ τὰς ἱστορίας αὐτάς. Μόνον τὸ σύνθημά μου γνωρίζω, ἀπήντησε σκαιῶς ὁ φρουρός. Ἀπαγορεύεται νὰ προχωρήσητε.

— Ποῦ εἶνει ὁ λοχίας σου;

— Δὲν εἶναι ἐδῶ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς θὰ σᾶς ἐμποδίσῃ, διότι ὁ ἴδιος μοῦ ἔδωκε τὴν διαταγὴν νὰ μὴ ἐπιτρέψω τὴν εἴσοδον.

— Ἐν τούτοις εἶναι ἀγενὲς νὰ διώξωμεν τοὺς καλοὺς αὐτοὺς ξένους, ποῦ ἦλθον νὰ μᾶς φέρουν δῶρα, ἐπέμεινεν ὁ διερμηνεύς.

— Ἐγὼ ἐκτελῶ τὰς διαταγάς, ποῦ ἔλαβον, ἀπήντησε ξηρῶς ὁ φρουρός.

Εὐτυχῶς εἷς λοχαγὸς τοῦ πυρροβολικοῦ, διερχόμενος ἐκεῖθεν τὴν στιγμὴν ἐκείνην, παρετήρησε τοὺς ξένους καὶ ἐπλησίασεν αὐτούς.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν.

Ὁ διερμηνεὺς τοῦ ἐξήγησε τὴν ὑπόθεσιν, δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τοὺς δύο ξένους, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαπραγματεύσεων.

— Καίτοι ἡ ἀπαγόρευσις εἶναι αὐστηροτάτη, εἶπεν ὁ λοχαγός, παρατηρῶν τοὺς ξένους, ἐπειδὴ

οἱ κύριοι φαίνονται ἄνθρωποι παλὺ καθὼς πρέπει, θὰ ὑπάγω νὰ ἀναφέρω τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν συνταγματάρχην καὶ ἴσως κάμῃ ἐξαίρεσιν. Περιμένετέ με ἐδῶ. **Θὰ ἔλθω ἀμέσως.**

— Σᾶς εἶμαι πολὺ ὑπόχρεως, λοχαγὲ ἐφέντη, ἀπήντησεν ὁ διερμηνεύς.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ λοχαγὸς ἐπανῆλθε καὶ εἶπεν.

— Λάβετε τὸν κόπον νὰ μὲ συνοδεύσητε παρὰ τῷ συνταγματάρχῃ.

Καὶ μὲ πολλὴν ὑποχρεωτικότητα ὡδήγησε τοὺς δύο ξένους ἐπισκέπτας.

— Τί ἐθνικότητος εἶναι; ἠρώτησεν ὁ λοχαγὸς τὸν διερμηνέα.

—Νομίζω ὅτι εἶναι Γάλλοι. Τοὐλάχιστον ὅλο γαλλικὰ ὁμιλοῦν.

— Ἦλθον τώρα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην;

— Φαίνεται, ἀπήντησεν ὁ διερμηνεύς.

Σήμερον τὴν πρωΐαν τοὺς εἶδον διὰ πρώτην φορὰν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ. Εἶνε πολὺ πλούσιοι. Ἔχουσι μαζῆ των δυὸ καρροτσάκια σιγάρα, τὰ ὁποῖα σκοπεύουν νὰ μοιράσουν εἰς τοὺς στρατιώτας.

Ἐξακολουθοῦντες οὕτω νὰ ὁμιλῶσιν ἔφθασαν ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ συνταγματάρχου.

Ὁ ἀξιωματικὸς ὑπεχώρησε μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀφῆκε τοὺς δύο ἐπισκέπτας νὰ διέλθωσιν. Ὁ διερμηνεὺς ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτός.

Οἱ δύο ξένοι ἐγένοντο δεκτοὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης παρὰ τοῦ ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, ὅστις ἦτο ἀνὴρ πολὺ πεπαιδευμένος.

Ἀφοῦ συνωμίλησαν γαλλιστὶ ἐπί τινας ὥρας, αἴφνης ἡ κυρία ἤρξατο ὁμιλοῦσα τουρκιστί.

— Δὲν εἴμεθα ξένοι, ἀλλὰ Τοῦρκοι ἐπαναστᾶται... μέλη τοῦ κομιτάτου. Ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ καὶ ὁ Σαδὴκ βέης.

Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἔμειναν κατάπληκτοι ἐνώπιον τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης.

— Ἀλλὰ διατὶ ἤλθατε ἐδῶ, ἔκραξεν ὁ συνταγματάρχης ἐκπεπληγμένος μᾶλλον ἢ ὠργισμένος διὰ τὸ γεγονός.

— Ἤλθομεν νὰ συναδελφωθῶμεν μαζῆ σας, ἤλθομεν νὰ παρακωλύσωμεν τὸν παρασκευαζόμενον ἀδελφοκτόνον ἀγῶνα, ἀπήντησεν ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ διὰ φωνῆς ἠρέμου καὶ ἐλκυστικῆς.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐγνώριζον ἐκ φήμης τὴν περίφημον προπαγανδίστριαν, ἐγνώριζον ὁποῖον θάρρος καὶ ὁποίαν ἀφοσίωσιν εἶχεν ἐπιδείξῃ ἡ θαυμασία αὕτη γυνὴ ἐν τῇ ἀποστολῇ της.

Ὁποῖον μαρτύριον εἶχεν ὑποστῇ διὰ νὰ ἴδῃ στεφόμενον ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε ἐπιδοθῇ ψυχῇ τε καὶ σώματι.

Ἐπί τινας στιγμὰς ἐπεκράτησε σιγὴ ὑπὸ τὴν σκηνὴν ἐκείνην. Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἦσαν συγκεκινημένοι καὶ δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ λάβωσιν ἀπόφασίν τινα. Τέλος ὁ συνταγματάρχης εἶπε·

— Δὲν γνωρίζετε εἰς πόσον δύσκολον θέσιν μὲ φέρει ἡ ἐπίσκεψίς σας. Εὐαρεστηθῆτε παρακαλῶ, νὰ ἀπέλθετε καὶ τοῦτο πρὸς τὸ καλόν σας καὶ τὸ ἰδικόν μας καλόν.

— Ὄχι, θὰ μείνωμεν ἐδῶ καὶ θὰ συνομιλήσω-

μεν, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ Χανούμ. Ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος μας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ἣν θὰ λάβωμεν κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ὥραν. Ὁ κίνδυνος δὲν ὑφίσταται μόνον δι' ἡμᾶς. Ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπάρχει καὶ διὰ σᾶς.

Ἂς καθήσωμεν λοιπὸν νὰ συζητήσωμεν ἡσύχως, ὡς δύο πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν φοβοῦνται τίποτε. Ἂς προσπαθήσωμεν νὰ συνεννοηθῶμεν.

Καὶ ἄνευ ἑτέρων διατυπώσεων ἡ Σαλιχᾶ Χανοὺμ ἤρξατο ὁμιλοῦσα. Κατὰ πρῶτον ἐξέθηκε τὰ τριάκοντα ἔτη τῆς τυραννίας τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Κατόπιν ὑπέμνησε τὸ μακρὸν μαρτυρολόγιον τῶν Τούρκων φιλελευθέρων καὶ ἀνέφερεν ὀνομαστὶ ὅλους τοὺς εὐγενεῖς ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι ἐξωντώθησαν ὑπὸ τῆς τυραννίας. Διηγήθη ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰς προσπαθείας τοῦ κομιτάτου, τὰς θυσίας τῶν ἐπαναστατικῶν καὶ τὴν ἐπιτυχίαν, ἥτις ἐφαίνετο ὑπομειδιῶσα αὐτοῖς.

— Νῦν, εἶπεν ἐν συμπεράσματι ὀλίγαι ἡμέραι μᾶς χωρίζουν, ἀπὸ τὸν τελικὸν θρίαμβον, ἀπὸ τὴν τόσον ἀναμενομένην στιγμήν, καθ' ἣν θὰ κραυγάσωμεν.

«Ἡ πατρὶς ἐσώθη».

Ἐὰν μᾶς πολεμήσητε κατὰ τὴν ὑστάτην στιγμήν, θὰ ἀποτύχουν ὅλα. Χαῖρε τότε Σύνταγμα καὶ Ἐλευθερία.

Οἱ λόγοι τῆς Σαλιχᾶ Χανοὺμ ἔκαμον βαθυτάτην ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν δύο ἀξιωματικῶν. Ὁ συνταγματάρχης ἠθέλησε νὰ μάθῃ λεπτομερῶς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ εὑρίσκοντο νῦν τὰ πράγματα.

Οἱ δύο προπαγανδισταὶ τοῦ ἐξήγησαν τὰ πάντα λεπτομερῶς.

Τέλος ὁ Σαδὴκ βέης εἶπεν, ἐξάγων ἐκ τοῦ θυλακίου του ἓν χαρτίον.

— Ἰδοὺ ἓν ἐπίσημον ἔγγραφον τοῦ πρώτου γραμματέως Ταχσὶν πασᾶ ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν γενικὸν ἐπιθεωρητὴν Χουσεὶν Χιλμῆ πασᾶν, τὸ ὁποῖον ἔγγραφον μόλις πρό τινων ὡρῶν μᾶς διεβίβασαν οἱ φίλοι μας. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο περισσότερον παντὸς ἄλλου ἀποδεικνύει τὴν κρατοῦσαν ἐν Γιλδὶζ ἀνησυχίαν.

Ὁ συνταγματάρχης ἔλαβε τὸ ἔγγραφον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Σαδὴκ βέη καὶ ἤρχισε νὰ τὸ ἀναγινώσκῃ ὑψηλοφώνως, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀκούῃ καὶ ὁ ἕτερος ἀξιωματικός.

Ἦτο τηλεγράφημα ἀποστελλόμενον ἐκ Γιλδὶζ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 Ἰουνίου καὶ λέγον·

«Ἐπληροφορήθημεν ὅτι μέρος τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Μοναστηρίου ἐπεδόθη εἰς πράξεις ἀντιβαινούσας πρὸς τὸν νόμον καὶ φύσεως τοιαύτης ὥστε νὰ προκαλῆται ἡ διατάραξις τῆς δημοσίας τάξεως. Τούτου ἕνεκα διετάξαμεν τὸν μουσὶρ Ὀσμὰν πασᾶν μέλος τοῦ ἀνωτάτου πολεμικοῦ συμβουλίου, ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν εἰς τὴν ἄνω ἐπαρχίαν. Ἅμα ὡς ἡ Α. Ε. φθάσῃ εἰς Θεσσαλονίκην ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Χουσεὶν Χιλμῆ πασᾶ καὶ μετὰ τοῦ διοικητοῦ τοῦ τρίτου στρατιωτικοῦ σώματος Ἰβραχὶμ πασᾶ θὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα καταστολτικὰ μέτρα, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα

θὰ κοινοποιηθῇ πρὸς τὴν Α. Α. Μ. τὸν Σουλτάνον διὰ κρυπτογραφικοῦ τηλεγραφήματος. Εἶνε πάγκοινος ἀλήθεια ὅτι ἓν κακὸν ὑποκείμενον δύναται νὰ διαφθείρῃ ὁλόκληρον ἓν στράτευμα, πρέπει λοιπὸν ὁ δράστης τῆς ἀποπείρας κατὰ τοῦ Σεμσῆ πασᾶ, πεπειραμένου ἀξιωματικοῦ, ἐντίμου καὶ πιστοῦ πρὸς τὴν Α. Α. Μ. νὰ συλληφθῇ καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν νὰ θανατωθῇ.

Διότι ἐὰν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ κακοῦργος δὲν συλληφθῇ καταφέρεται θανάσιμον πλῆγμα κατὰ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν καὶ οἱ δολοφόνοι ἐνθαρρυνόμενοι θὰ ἐπαναλάβωσι νεώτερα ἐγκλήματα ἐν εὐρυτέρᾳ κλίμακι. Τούτων ὅλων ἕνεκα εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως ὁ δολοφόνος καὶ οἱ συνένοχοί του συλληφθῶσι τὸ ταχύτερον.

Ἡ διατήρησις τῆς ὀθωμανικῆς κυριαρχίας ἐν Εὐρώπῃ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας. Εἶνε καταφανὲς ὅτι διὰ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ καταστολὴ τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ λαοῦ, λοιπὸν πρέπει παντὶ σθένει νὰ ἐξασφαλισθῇ παρὰ τῷ στρατῷ ἡ τάξις, τὸ πνεῦμα τῆς ὑπακοῆς πρὸς τοὺς νόμους καὶ ἡ πίστις ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ στρατοῦ.

Γνωστὸν διὰ ποίων θυσιῶν ἐπετεύχθη ἡ στρατιωτικὴ πειθαρχία καὶ ἡ ἑδραίωσις τοῦ στρατοῦ ὡς καὶ ἡ ἐσωτερικὴ τάξις ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἐνδόξου πάπου τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ. Ἐνῷ οἱ ξένοι προσπαθοῦν παντοιοτρόπως νὰ καταστήσωσι πιστευτὸν ὅτι οἱ στρατιῶταί μας εἶνε ἐντελῶς ἄχρηστοι καὶ ὅτι εἰς τὰς ὀθωμανικὰς ἐπαρχίας ἐπικρατεῖ πλήρης ἀναρχία, ἡ νῦν κατάστασις θὰ καταστήσῃ πιστευτὰ τὰ τοιαῦτα ψεύδη τῶν ξένων καὶ θὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παντοειδεῖς διαμαρτυρίας. Ἐξ ὅσων πληροφορούμεθα ἀλλαχόθεν τὰ ἀνακτοβούλια τῶν μεγάλων Δυνάμεων σκοποῦσι νὰ προτείνωσιν εἰς τὴν Τουρκίαν ὅπως εἰσαχθῇ διεθνὴς χωροφυλακὴ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ. Ἐνῷ δὲ ἡμεῖς προσπαθοῦμεν διὰ παντὸς τρόπου νὰ ματαιώσωμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ἡ θέσις μας ἀποβαίνει δυσχερεστάτη κατόπιν τῆς τοιαύτης ἐν Μοναστηρίῳ καταστάσεως.

Ἤδη οἱ ξένοι προσπαθοῦν νὰ διασπείρωσι τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου. Τὸ σύστημα τοῦτο ἤδη ἐφαρμόζουν καὶ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ, ἐὰν δὲ, ὃ μὴ γένοιτο, τὸ ἐπιτύχουν, ἔσεται ὁ πρόδρομος γενικοῦ διαμελισμοῦ μας. Οἱ Βούλγαροι καραδοκοῦσι τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως καταλάβωσι τὴν Ἀδριανούπολιν. Ὡς ἀνεφέραμεν προηγουμένως πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς τὸν στρατὸν, ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον, λαμβάνει μεγάλας διαστάσεις εἰς τὰ ὄμματα τῶν ξένων. Κατὰ συνέπειαν ἐὰν ἐνεργήσητε συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. καὶ ἐὰν ἐπιδείξητε δραστηριότητα καὶ ἀφοσίωσιν καὶ τὸν Θεὸν θὰ εὐχαριστήσητε καὶ τὸν πανένδοξον ἡμῶν προφήτην».

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ τηλεγραφήματος τούτου κατέλιπεν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν δύο ἀξιωματέλιπεν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν δύο γενναίων ἐκείνων ἀξιωματικῶν.

— Ἀλλὰ εἶνε λοιπὸν τόσον σοβαρὰ ἡ κατά-

στασιχ ὥστε ὁ Σουλτάνος νὰ θεωρῇ ἐπείγουσαν τὴν λῆψιν τοιούτων μέτρων; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης σκεπτικός.

Ὁ Σαδὴκ βέης καὶ ἡ Σαλιχᾶ χανοὺμ ἐπανέλαβον ἅπαξ ἔτι τὴν λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῶν διαρρευσάντων γεγονότων καὶ ἐν τέλει ἐποιήσαντο ἔκκλησιν πρὸς τὸν πατριωτισμόν των.

— Τὴν παράκλησιν, ποῦ σᾶς ἀπευθύνομεν δὲν μᾶς τὴν ὑπαγορεύει ὁ φόβος, εἶπεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Ἔχομεν πλήρη πεποίθησιν πρὸς τὰς δυνάμεις μας καὶ ἐπὶ πλέον γνωρίζομεν ὅτι ὅλος ὁ στρατὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ὅστις εἶνε ἀφωσιωμένος πρὸς ἡμᾶς θὰ μᾶς βοηθήσῃ ἀλλὰ δὲν θέλομεν νὰ ἐξαγοράσωμεν τὴν ἐλευθερίαν οὔτε νὰ ἀνατρέψωμεν τὴν τυραννίαν δι' ἀδελφοκτόνων ἀγώνων οὔτε διὰ τῆς χύσεως αἵματος. Ἐπιθυμοῦμεν ὅπως ἡ τυραννία καταπέσῃ πρὸ τῆς ὁμοθύμου θελήσεως τοῦ λαοῦ, ὅλων τῶν Ὀθωμανῶν. Ἐὰν σήμερον πολεμήσητε τοὺς πατριώτας ἐκείνους ποῦ ἀνεκήρυξαν τὸ Σύνταγμα ἐστὲ βέβαιοι ὅτι ἡ Ἐλευθερία καὶ τὸ Σύνταγμα θὰ ἐξέλθουν νικηφόροι τοῦ ἀγῶνος. Τὴν ἡμέραν ὅμως τοῦ θριάμβου ἐκείνου τὄνομά σας θὰ εἶνε κατηραμένον.

Οἱ δύο προπαγανδισταὶ ἐνθαρρυνόμενοι ὑπὸ τῆς στάσεως τοῦ συνταγματάρχου ἐξηκολούθησαν τὰ ἐπιχειρήματά των ἄλλοτε ἀπειλητικοὶ, ἄλλοτε ἱκετευτικοὶ καὶ παρακαλοῦντες.

— Ἀλλὰ, ἔκραξεν οὗτος τέλος, ἡ συγκατάθεσις ἡμῶν τῶν δύο δὲν ἀρκεῖ. Χρειάζεται καὶ ἡ τῶν λοιπῶν συναδέλφων μας.

—Πολὺ καλὰ προσκαλέσατέ τους ἐδῶ ἀπήντησεν ἡ Σαλιχᾶ χανούμ. Εἶμαι βεβαία ὅτι δὲν θἀργήσουν νὰ πεισθοῦν.

— Εἶνε ἤδη ὄχι ὀλίγοι ἀξιωματικοί μας μέλη τοῦ κομιτάτου παρετήρησε μειδιῶν ὁ ταγματάρχης.

— Τὸ ὑπώπτευον, ἀπήντησεν ὁ Σαδὴκ βέης, εἶνε ἀδύνατον νὰ εἶνε κανεὶς νέος πεπαιδευμένος καὶ πατριώτης καὶ νὰ εἶνε ταπεινὸς δοῦλος τῆς ἀπεχθοῦς τυραννίας.

Μετ, ὀλίγον οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ὅλοι εἶχον συγκεντρωθῇ ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ τυνταγματάρχου καὶ οἱ δύο προπαγανδισταὶ ἐπανήρχισαν τοὺς ἐξορκισμούς των ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐφαίνοντο εὐμενῶς ὑπὲρ αὐτῆς διατεθειμένοι καὶ θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἀνέμενον μόνον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσωσι τὰς ἐνδομύχους τάσεις καὶ τοὺς πόθους των.

—Ζήτω τὸ Σύνταγμα,ἔκραξαν αἴφνης ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί. Ἡ ἀδελφοποίησις καθιερώθη οὕτω μεταξὺ τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τῶν ἐκ Σμύρνης ἐλθόντων συνταγμάτων.

Τὸ ἑσπέρας διεδόθη εἰς Θ)νίκην εἴδησις, ἥτις ἐνέσπειρε τὸν τρόμον μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τῆς τυραννίας. Τὰ ἐξ Ἀδινίου ἐλθόντα συντάγματα ἠρήθησαν νὰ βαδίσουν κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Διεκήρυττον μάλιστα ὅτι συνεταυτίζοντο πρὸς τὴν ψυχην των καὶ ἐζήτουν τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος.

Ταῦτα τηλεγραφηθέντα εἰς τὸν Σουλτάνον ἐγέ-

νοντο ἀφορμὴ ὅπως ὁ τύραννος καταληφθῆ ὑπὸ ἀμέτρου ὀργῆς.

— Πῶς ἀνέκραξεν οὗτος μία δραξ ἐπαναστατῶν ἀνθίσταται εἰς τόσα συντάγματα; Αὐτὸς ὁ ἐλεεινὸς ὁ Νιαζῆ μόλις ἔχει διακοσίους ἀνθρώπους ὑπὸ τὰς διαταγάς του καὶ θὰ μὲ κάμῃ νὰ ὑποχωρήσω ἐνώπιόν του...

—Ἀλλὰ Μεγαλειότατε, παρετήρησεν ὁ Ταχσὶν πασᾶς διὰ τρεμούσης φωνῆς εἶνε ἀληθὲς ὅτι εἶνε μόνον διακόσιοι ἀλλὰ κανεὶς δὲν θέλει νὰ βαδίσῃ κατ' αὐτῶν. Πᾶσα ἐλπὶς ἣν ἐστηρίζαμεν ἐπὶ τῶν ἐξ Ἀνατολῆς συνταγμάτων ἐξητμίσθη.

— Τί σημαίνουν αὐτὰ ἔκραξεν ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Ὄχι μόνον δὲν βαδίζουν κατ' αὐτῶν ἀλλὰ συνενοῦνται πρὸς αὐτούς.

— Πῶς νὰ ἐξηγήσωμεν λοιπὸν τὴν τοιαύτην στάσιν των; Πρόκειται περὶ πλήρους ἐπαναστάσεως ἐναντίον μου.

— Οὔτε παρὰ τοῦ Ὀσμὰν πασᾶ ἐλάβομεν εἰδήσεις, ποιὸς ξεύρει τί νὰ κάνει...

Πάντα τὰ τηλεγραφήματα, τὰ ληφθέντα κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας εἰς τὸ Γιλδίζ, ἐζωγράφιζον τὴν κατάστασιν μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα. Ἀλλ, ὅσον κρισιμωτέρα ἀπέβαινεν ἡ κατάστασις τόσον δραστηριώτερος ἐγένετο ὁ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Ἀντελαμβάνετο ὅτι ἦτο ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου δι' αὐτὸν. Ὁ ὕστατος οὗτος ἀγὼν θὰ ἀπεφάσιζε περὶ τῆς τύχης του.

— Καὶ ἂν ἀκόμη ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ πράγματα λαμβάνουν τὴν χειρίστην τροπήν, ἐὰν δηλ. δὲν ὑπ-

ακούσουν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Ὀσμὰν πασᾶ, μᾶς ὑπολείπεται ἑτέρα διέξοδος, νὰ ἀποστείλωμεν κατ' αὐτῶν τὰ στρατεύματα τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τοὐλάγιστον θὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἐκτελέσωσι τὸ καθῆκόν των. Ἦτο καταφανὲς ὅτι ὁ πρῶτος γραμματεὺς δὲν συνεμερίζετο τὴν γνώμην τοῦ Σουλτάνου, αὐτὸς δὲ ὁ ἄχρις ὥρας θιασώτης τῆς μέχρις ἐσχάτων ἀντιστάσεως εἶχεν ἀπολέσει πᾶσαν ἐλπίδα.

Τὸ μεσονύκτιον ἔφθασεν εἰς τὸ Γιλδὶζ τηλεγράφημα, ἀναγγέλλον τὴν εἰς Μοναστήριον ἄφιξιν τοῦ Ὀσμὰν Φεβζῆ πασᾶ. Οὗτος ἦτο αἰσιόδοξος, ὡς ὁ προκάτοχός του. Οἱ ἐπαναστάται τῆς Ρέσνας εὑρίσκοντο πάντοτε ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει.

Καίτοι δὲν ἐσημειώθησαν ἕτεραι λιποταξίαι ἐν τῷ στρατῷ, οἱ ἀξιωματικοὶ ἐπέμενον ἀρνούμενοι νὰ βαδίσωσι κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Ἀλλ' ὁ στρατιωτικὸς ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἐνίκα τέλος τὴν ἀντίστασίν των. Χάρις εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Σουλτάνον [illegible] τὸ τηλεγράφημα, ἐλπίζομεν νὰ περατώσωμεν προσεχῶς τὴν ἀποστολήν, δι' ἧς μᾶς ἐτίμησεν ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ».

Διὰ τῶν ἐνθαρρυντικῶν τούτων λέξεων ἐπερατοῦτο τὸ τηλεγράφημα τοῦ Ὀσμὰν πασᾶ.

Ἐν τούτοις ἡ πραγματικὴ κατάστασις ἦτο πολὺ διάφορος ἐν Μακεδονίᾳ. Ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ἡ ἐπαναστατικὴ προπαγάνδα εἶχεν ἐπιτελέσει γιγαντιαίας προόδους παρά τε τῷ λαῷ καὶ τῷ στρατῷ. Τὸ Σύνταγμα εἶχεν ἀνακηρυχθῆ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ πραγματικὴ ἰσχὺς ἐξέφευγεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Σουλτάνου, ὅστις ἐν παντὶ ἀπεφάσιζεν ὡς ἀπόλυτος κύριος.

Οἱ ὑπάλληλοι, διαβλέποντες ὅτι τὸ κομιτᾶτον ἦτο ὁ κύριος τῆς αὔριον, ὑπήκουον προθύμως εἰς τὰς διαταγάς του.

Τὰ ἐκ Γιλδὶζ τηλεγραφήματα ἀνεκοινοῦντο ἀμέσως εἰς τοὺς ἐπαναστατικούς. Ὁ λαὸς ὅλος σχεδὸν ἀνεξαιρέτως συνεμερίζετο τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα, ἐξ οὗ ἀνέμενε τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐγκατέλιπον βαθμηδὸν τὴν οὐδετερότητά των καὶ ἠπείλουν ἀπροκαλύπτως νὰ βαδίσωσι κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ὀσμὰν Φεβζῆ πασᾶ ἀντὶ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ τοὺς ἐξήγειρε περισσότερον.

Οὗτος ἀντελήφθη ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ πράξῃ τι κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως μὲ τὰ Ρουμελιωτικὰ συντάγματα. Ἀνέμενε λοιπὸν ἀγωνιωδῶς τὴν βοήθειαν, ἣν τῷ εἶχον ὑποσχεθῆ.

Ἀλλ' ἀντὶ τούτου τὴν ἐπαύριον ἀκριβῶς τῆς ἀφίξεώς του εἰς Μοναστήριον ὁ Νιαζῆ βέης καὶ ὁ Ἐγιοὺπ βέης, εἰσελθόντες νύκτωρ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἀπήγαγον εἰς Ρέσναν.

Ἡ ἀπαγωγὴ τοῦ Ὀσμὰν πασᾶ ὑπὸ τοῦ Νιαζῆ βέη καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνδρῶν ἐνεθουσίασε τὸν λαὸν τοῦ Μοναστηρίου καὶ τῆς Θ)νίκης. Οἱ πιστεύοντες ἀκόμη εἰς τὸν Καλὸν Ἀστέρα τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ καὶ ἐλπίζοντες εἰς τὴν καταστολὴν τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος ἤρξαντο ἀποθαρρυνόμενοι ἐντελῶς.

Οἱ φίλοι τοῦ Συντάγματος ἐχαιρέτησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸ κατώρθωμα τοῦ Νιαζῆ βέη.

Δύο ὀνόματα ἐφέροντο νῦν ἐπὶ τῶν στομάτων ὅλων· τὸ τοῦ Νιαζῆ καὶ τοῦ Ἐμβέρ.

Ὁ τελευταῖος οὗτος ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ὢν ἐξῆλθε τῆς παθητικῆς στάσεως καὶ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἠγωνίζετο ἐνόπλως κατὰ τοῦ τυραννικοῦ καθεστῶτος. Τὸ παράδειγμα τῶν δύο τούτων πατριωτῶν παρέσυρεν ὅλον τὸν στρατὸν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Διάφοροι ἀξιωματικοὶ μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἀνδρῶν ἐλιποτάκτουν ἵνα ἐνισχύσωσι τὰς τάξεις τῶν ἐπαναστατῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπολειπόμενοι ἐξεδήλουν ἀναφανδὸν τὴν συμπάθειάν των πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας. Μόνον τὸ Γιλδὶζ παρέμενεν ἀκλόνητον. Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχεν ἀπολέσει εἰσέτι πᾶσαν ἐλπίδα ἤλπιζεν εἰς ἀπρόοπτόν τινα βοήθειαν.

Ἐν τούτοις διάφορα τηλεγραφήματα ληφθέντα εἰς τὸ Γιλδὶζ κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην νύκτα τῆς 9ης Ἰουλίου, ἰδίως δὲ ἡ ἄπελπις ἔκκλησις τοῦ Χουσεὶν Χιλμῆ πασᾶ ὑπὲρ ἀνακηρύξεως τοῦ συντάγματος καὶ ἓν τηλεγράφημα τοῦ νομάρχου Μοναστηρίου, δι' οὗ ἠγγέλετο ἡ αἰχμαλώτισις τοῦ Ὀσμὰν πασᾶ καὶ ἡ συνένωσις τοῦ στρατοῦ πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας κατίσχυσαν τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμήτ. Ἐν συμβουλίῳ συγκροτηθέντι κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ οὗτινος συμμετέσχον οἱ ἐκλεκτότεροι τῶν πολιτικῶν ἀπεφασίσθη ἡ ἀνακήρυξις τοῦ συντάγματος.

Ὁ Ἀβδοὺλ Χαμὴτ συγκατετέθη καὶ διέταξεν, ὅπως τὸ πρᾶγμα ἐξαγγελθῇ εἰς τὰ τέσσαρα πέρατα τῆς αὐτοκρατορίας.

Τὴν ἐπαύριον αἱ ἐφημερίδες ἐδημοσίευον σύντομον ἀνακοινωθὲν, ἀγγέλλον τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ συντάγματος καὶ τὸ διάταγμα τῆς διεξαγωγῆς βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

Ἡ εἴδησις αὕτη ἐνέσκηψεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ὡς βόμβα, διότι ἡ Κων)πολις ἠγνόει ἐντελῶς τὰ κατορθώματα τῶν ἐπαναστατικῶν.

Μετὰ δύο ἡμέρας ὅλη ἡ πόλις ἐχαιρέτα ἐν ἀ-ρατήτῳ **ἐνθουσιασμῷ τὸ Σύνταγμα.**

Αἱ προσπάθειαι τῶν πολυπαθῶν ἡρώων ἐστέφοντο τέλος ὑπὸ ἐπιτυχίας.

Καὶ ἡ ἐλπὶς νέας εὐτυχοῦς περιόδου ἠλέκτρισεν ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Αὐτοκρατορίας.

ΤΕΛΟΣ

SISMANOGLIO

Τιμᾶται ἀντὶ χρυσίων ἀργυρῶν 15